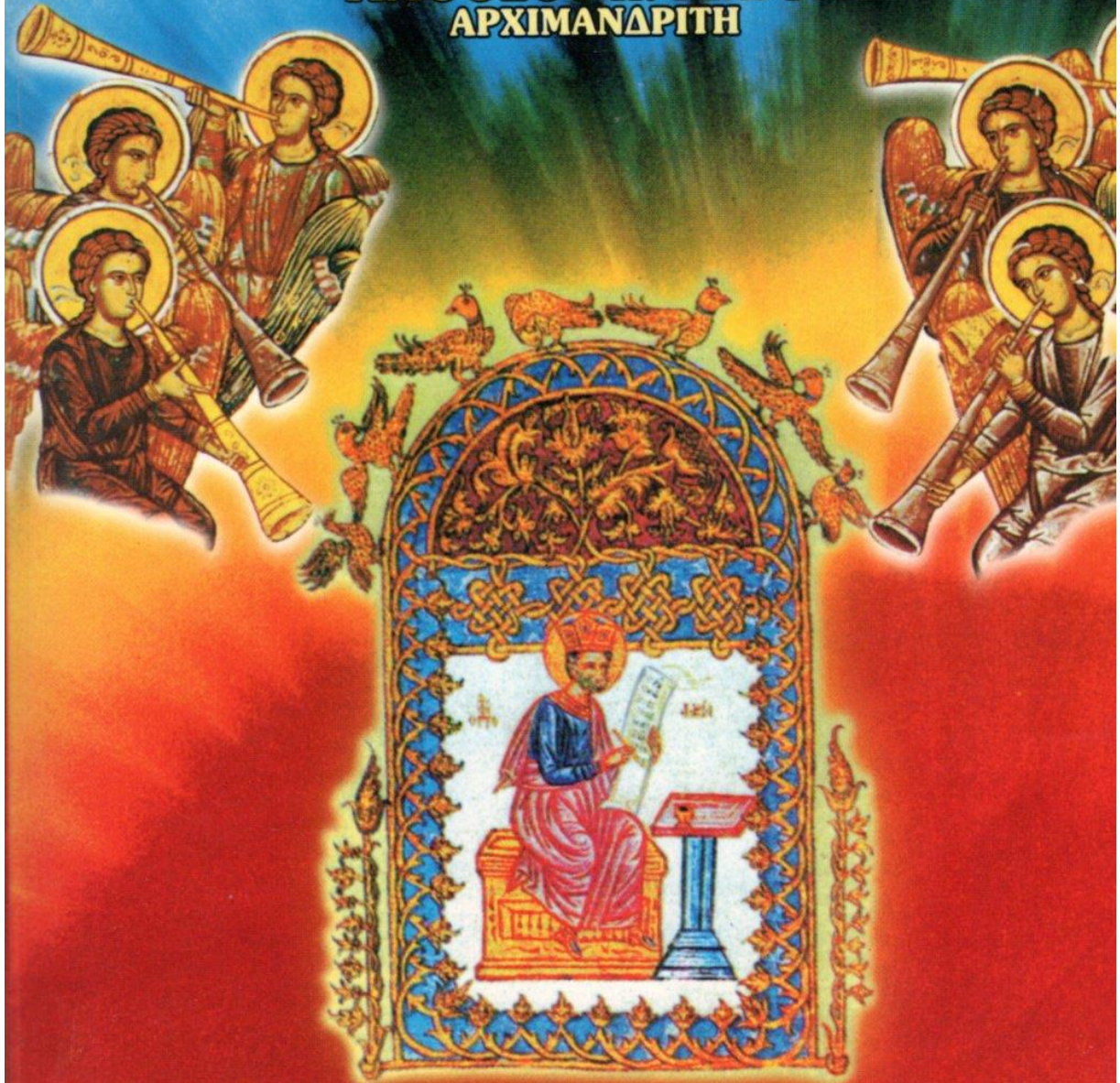


ΤΙΜΟΘΕΟΥ Κ. ΚΙΛΙΦΗ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ



ΤΟ
ΨΑΛΤΗΡΙ
-ΟΙ 150 ΨΑΛΜΟΙ-
(ΚΕΙΜΕΝΟ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΣΧΟΛΙΑ)

ΕΚΔΟΣΗ Β΄

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
ΨΑΛΜΟΣ Α΄ (1)	12
ΨΑΛΜΟΣ Β΄ (2)	15
ΨΑΛΜΟΣ Γ΄ (3)	18
ΨΑΛΜΟΣ Δ΄ (4)	20
ΨΑΛΜΟΣ Ε΄ (5)	23
ΨΑΛΜΟΣ ΣΤ΄ (6)	26
ΨΑΛΜΟΣ Ζ΄ (7)	29
ΨΑΛΜΟΣ Η΄ (8)	33
ΨΑΛΜΟΣ Θ΄ (9)	36
ΨΑΛΜΟΣ Ι΄ (10)	42
ΨΑΛΜΟΣ ΙΑ΄ (11)	44
ΨΑΛΜΟΣ ΙΒ΄ (12)	47
ΨΑΛΜΟΣ ΙΓ΄ (13)	49
ΨΑΛΜΟΣ ΙΔ΄ (14)	52
ΨΑΛΜΟΣ ΙΕ΄ (15)	54
ΨΑΛΜΟΣ ΙΣΤ΄ (16)	57
ΨΑΛΜΟΣ ΙΖ΄ (17)	61
ΨΑΛΜΟΣ ΙΗ΄ (18)	68
ΨΑΛΜΟΣ ΙΘ΄ (19)	71
ΨΑΛΜΟΣ Κ΄ (20)	74
ΨΑΛΜΟΣ ΚΑ΄ (21)	77
ΨΑΛΜΟΣ ΚΒ΄ (22)	82
ΨΑΛΜΟΣ ΚΓ΄ (23)	84
ΨΑΛΜΟΣ ΚΔ΄ (24)	87
ΨΑΛΜΟΣ ΚΕ΄ (25)	91
ΨΑΛΜΟΣ ΚΣΤ΄ (26)	94
ΨΑΛΜΟΣ ΚΖ΄ (27)	97
ΨΑΛΜΟΣ ΚΗ΄ (28)	100
ΨΑΛΜΟΣ ΚΘ΄ (29)	103
ΨΑΛΜΟΣ Λ΄ (30)	106

ΨΑΛΜΟΣ ΛΑ΄ (31)	111
ΨΑΛΜΟΣ ΛΒ΄ (32)	114
ΨΑΛΜΟΣ ΛΓ΄ (33).....	118
ΨΑΛΜΟΣ ΛΔ΄ (34)	122
ΨΑΛΜΟΣ ΛΕ΄ (35)	127
ΨΑΛΜΟΣ ΛΣΤ΄ (36)	130
ΨΑΛΜΟΣ ΛΖ΄ (37)	136
ΨΑΛΜΟΣ ΛΗ΄ (38).....	140
ΨΑΛΜΟΣ ΛΘ΄ (39).....	143
ΨΑΛΜΟΣ Μ΄ (40)	147
ΨΑΛΜΟΣ ΜΑ΄ (41).....	150
ΨΑΛΜΟΣ ΜΒ΄ (42).....	153
ΨΑΛΜΟΣ ΜΓ΄ (43)	154
ΨΑΛΜΟΣ ΜΔ΄ (44).....	159
ΨΑΛΜΟΣ ΜΕ΄ (45)	164
ΨΑΛΜΟΣ ΜΣΤ΄ (46)	167
ΨΑΛΜΟΣ ΜΖ΄ (47)	169
ΨΑΛΜΟΣ ΜΗ΄ (48).....	172
ΨΑΛΜΟΣ ΜΘ΄ (49)	176
ΨΑΛΜΟΣ Ν΄ (50).....	181
ΨΑΛΜΟΣ ΝΑ΄ (51).....	191
ΨΑΛΜΟΣ ΝΒ΄ (52).....	194
ΨΑΛΜΟΣ ΝΓ΄ (53)	197
ΨΑΛΜΟΣ ΝΔ΄ (54).....	199
ΨΑΛΜΟΣ ΝΕ΄ (55)	203
ΨΑΛΜΟΣ ΝΣΤ΄ (56)	206
ΨΑΛΜΟΣ ΝΖ΄ (57)	209
ΨΑΛΜΟΣ ΝΗ΄ (58)	212
ΨΑΛΜΟΣ ΝΘ΄ (59)	216
ΨΑΛΜΟΣ Ξ΄ (60).....	219
ΨΑΛΜΟΣ ΞΑ΄ (61)	223
ΨΑΛΜΟΣ ΞΒ΄ (62)	226
ΨΑΛΜΟΣ ΞΓ΄ (63).....	229

ΨΑΛΜΟΣ ΞΔ΄ (64)	232
ΨΑΛΜΟΣ ΞΕ΄ (65).....	235
ΨΑΛΜΟΣ ΞΣΤ΄ (66).....	239
ΨΑΛΜΟΣ ΞΖ΄ (67).....	241
ΨΑΛΜΟΣ ΞΗ΄ (68)	247
ΨΑΛΜΟΣ ΞΘ΄ (69).....	253
ΨΑΛΜΟΣ Ο΄ (70).....	255
ΨΑΛΜΟΣ ΟΑ΄ (71).....	259
ΨΑΛΜΟΣ ΟΒ΄ (72).....	263
ΨΑΛΜΟΣ ΟΓ΄ (73)	268
ΨΑΛΜΟΣ ΟΔ΄ (74).....	272
ΨΑΛΜΟΣ ΟΕ΄ (75).....	275
ΨΑΛΜΟΣ ΟΣΤ΄ (76)	278
ΨΑΛΜΟΣ ΟΖ΄ (77)	282
ΨΑΛΜΟΣ ΟΗ΄ (78)	292
ΨΑΛΜΟΣ ΟΘ΄ (79)	296
ΨΑΛΜΟΣ Π΄ (80)	300
ΨΑΛΜΟΣ ΠΑ΄ (81).....	303
ΨΑΛΜΟΣ ΠΒ΄ (82).....	306
ΨΑΛΜΟΣ ΠΓ΄ (83)	309
ΨΑΛΜΟΣ ΠΔ΄ (84).....	312
ΨΑΛΜΟΣ ΠΕ΄ (85)	315
ΨΑΛΜΟΣ ΠΣΤ΄ (86)	319
ΨΑΛΜΟΣ ΠΖ΄ (87)	321
ΨΑΛΜΟΣ ΠΗ΄ (88).....	324
ΨΑΛΜΟΣ ΠΘ΄ (89)	331
ΨΑΛΜΟΣ ς΄ (90).....	335
ΨΑΛΜΟΣ ςΑ΄ (91)	339
ΨΑΛΜΟΣ ςΒ΄ (92)	342
ΨΑΛΜΟΣ ςΓ΄ (93).....	345
ΨΑΛΜΟΣ ςΔ΄ (94)	349
ΨΑΛΜΟΣ ςΕ΄ (95).....	352
ΨΑΛΜΟΣ ςΣΤ΄ (96)	355

ΨΑΛΜΟΣ ΞΖ ' (97).....	358
ΨΑΛΜΟΣ ΞΗ ' (98).....	361
ΨΑΛΜΟΣ ΞΘ ' (99).....	364
ΨΑΛΜΟΣ Ρ ' (100).....	366
ΨΑΛΜΟΣ ΡΑ ' (101).....	369
ΨΑΛΜΟΣ ΡΒ ' (102).....	374
ΨΑΛΜΟΣ ΡΓ ' (103).....	378
ΨΑΛΜΟΣ ΡΔ ' (104).....	385
ΨΑΛΜΟΣ ΡΕ ' (105).....	391
ΨΑΛΜΟΣ ΡΣΤ ' (106).....	398
ΨΑΛΜΟΣ ΡΖ ' (107).....	404
ΨΑΛΜΟΣ ΡΗ ' (108).....	407
ΨΑΛΜΟΣ ΡΘ ' (109).....	413
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙ ' (110).....	416
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΑ ' (111).....	419
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΒ ' (112).....	422
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΓ ' (113).....	425
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΔ ' (114).....	430
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΕ ' (115).....	432
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΣΤ ' (116).....	435
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΖ ' (117).....	437
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΗ ' (118).....	442
ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΘ ' (119).....	464
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚ ' (120).....	466
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΑ ' (121).....	468
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΒ ' (122).....	470
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΓ ' (123).....	472
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΔ ' (124).....	474
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΕ ' (125).....	476
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΣΤ ' (126).....	478
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΖ ' (127).....	480
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΗ ' (128).....	482
ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΘ ' (129).....	484

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛ ' (130)	486
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΑ' (131)	488
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΒ' (132)	492
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΓ' (133).....	494
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΔ' (134)	496
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΕ' (135)	500
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΣΤ' (136)	504
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΖ' (137).....	507
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΗ' (138)	510
ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΘ' (139)	514
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜ' (140)	517
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΑ' (141)	520
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΒ' (142)	522
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΓ' (143).....	525
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΔ' (144).....	528
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΕ' (145).....	532
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΣΤ' (146)	535
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΖ' (147).....	538
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΗ' (148)	540
ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΘ' (149)	542
ΨΑΛΜΟΣ ΡΝ' (150)	544
ΨΑΛΜΟΣ ΡΝΑ' (151)	545
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	548

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Ψαλτήρι είναι το πιο πολυδιαβασμένο βιβλίο της Αγίας Γραφής. Και τούτο, γιατί αφ' ενός είναι θεόπνευστο και αφ' ετέρου, εκφράζει τα μύχια βάθη της ψυχής του ανθρώπου. Δεν υπάρχει πτυχή της ζωής που να μην την αποκαλύπτει. Είναι η αποκαλύψη της ψυχής, εκ βαθέων.

Είναι ο μεγάλος καθρέφτης της ζωής του ανθρώπου. Και τούτο, γιατί οι ψαλμωδοί κατευθύνονταν από το Πνεύμα το Άγιο, την Τριαδική Θεότητα που έπλασε τον άνθρωπο «κατ' εικόνα της» και ξέρει και τα πλέον απόκρυφα διαμερίσματα της... και το υποσυνείδητό της...

Ο μελετητής, λοιπόν, βρίσκει σ' αυτό ό,τι χρειάζεται για να στηριχτεί στην ακανθώδη πορεία του πάνω στη γη, για να φτάσει στην «κατά χάριν θέωσιν» του. Βρίσκει, κατά τον Μ'. Βασίλειο, ό,τι ωφέλιμο υπάρχει μέσα σ' όλα τα βιβλία της Π. Διαθήκης. Είναι η σύνοψή της και το θείο απόσταγμα της. Το νέκταρ της. Μέσα σ' αυτό εκφράζεται όλη η Π. Διαθήκη, όλος ο νόμος του Θεού. Γι' αυτό λένε -οι μελετητές- οποίος διαβάσει σωστά και προσεκτικά το Ψαλτήρι ξέρει σωστά και καλά τον νόμο του Θεού. Σ' αυτό ο άνθρωπος βρίσκει προφητείες, τα μέλλοντα της ιστορίας, τα πρακτέα, δηλαδή αυτά που πρέπει να πράξει, για να ξεπεράσει τον χρόνο και τον χώρο και Ν' ανέβει ψηλά από τα γήινα στα ουράνια. Βρίσκει κατά τον Ί. Χρυσόστομο αγαθά διδάγματα, ιάση ψυχικών, παλαιών και νεότερων τραυμάτων, θεραπεία παθών και επανορθώση βίου προς αρετή. Βρίσκει γαλήνη ψυχής, ενώση διεστώτων, εχθραινόντων συμφιλίωση, όπλο κατά του διαβόλου, απομάκρυνση νυκτερινού φόβου, αναπαύση σώματος και ψυχής, προσθετούν οι όσιοι Πατέρες.

Βρίσκει ανδρεία, μεγαλοπρέπεια, δικαιοσύνη, σωφροσύνη, μετάνοια, υπομονή. Βρίσκει θεολογία, προφητείες για την ενανθρώπιση του Χριστού, για την Αναστάση Του και την αναστάση των νεκρών κατά τη Δευτερή Παρουσία του, προκειμένου να κρίνει ζώντες και νεκρούς. Βρίσκει επαγγελία της αιωνίας δόξας του Χριστού και των πιστών του στην αιώνια Βασιλεία Του. Βρίσκει αποκαλύψη των μυστηρίων και όλα τα υψηλά και άρρητα που έχουν αποθησαυριστεί στο βιβλίο των Ψαλμών, μας λέει ο Μ'. Βασίλειος.

Γι' αυτό τους ψαλμούς ο Μ'. Βασίλειος τους λέει και «φωνή της Εκκλησίας» και ότι «προεφέροντο και εμελωδούντο», δηλαδή εψάλλοντο στα σπίτια και στις αγορές. Ήταν το εντρύφημα του Ισραήλ και τώρα της Εκκλησίας του Χριστού. Μ' αυτούς γαλουχείται και τρέφεται πνευματικά και θεία προς την ουράνια της πορεία. Ο δε Β' κανόνας της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου ορίζει ότι αυτός που θα γίνει Επίσκοπος, πρέπει να ξέρει καλά το Ψαλτήρι. Αλλά και οι υπόλοιποι κληρικοί πρέπει να το γνωρίζουν. Ο ιερός Χρυσόστομος προσθετεί, ότι το Ψαλτήρι το ξέρουν γραμματισμένοι κι αγράμματοι (το αποστηθίζουν εξ ακοής) και το χρησιμοποιούν παντού και πάντοτε, μέρα και νύχτα. Αγαπούν τους ψαλμούς του Δαβίδ περισσότερο απ' όλα τα ιερά βιβλία. Αυτό, λέει, χρησιμοποιούν οι πιστοί στην Εκκλησία, στα σπίτια, στα μοναστήρια, στα «ασκητήρια» στις Παννυχίδες, στους Όρθους, στους Εσπερινούς και σ' όλη τους τη ζωή, γιατί αυτό δωρίζει πνευματικά αγαθά σε μικρούς και μεγάλους, σε κληρικούς και λαϊκούς και προσκαλεί όλους σε μετάνοια και

μεταμόρφωση. Τα ίδια υποστηρίζουν και συνιστούν και οι μελετητές όλων των αιώνων, ώστε το Ψαλτήρι να έχει γίνει κορυφαίο «λειτουργήμα» της Εκκλησίας. Σκάλα πνευματική προς τον θρόνο του Θεού. Πνοή και αναπνοή κάθε αληθινού πιστού. Μυστική και φανερή ημερονύχτια προσευχή. Το «ελέησον με ο Θεός κατά το μέγα έλεός σου...» του 50ου ψαλμού, όπως θα αναφέρουμε και στην ανάλογη θέση, δε λείπει από κανένα στόμα πιστού, ως δηλώση μετανοίας, ως ξεχείλισμα της καρδιάς του, ως εκζήτηση του θείου ελέους, αλλά και ως δοξολογία για τη θεία σωτηρία.

Έδω όμως πρέπει να επισημανθεί ιδιαίτερα τούτο. Ότι το Ψαλτήρι το χρησιμοποιούν και κακόβουλοι και αιρετικοί και μάγοι και σατανιστές άκομα, για να παραπλανούν τον κόσμο. Πολλοί π.χ. χρησιμοποιούν τον «Εξάψαλμο», δηλ. τους έξι υπερόχους ψαλμούς που χρησιμοποιεί η Εκκλησία μας στην πρωινή ακολουθία του Όρθρου ως εισαγωγή της για την αφύπνιση, μεταρσίωση και κατανύξη του πιστού, για χυδαίους και σατανικούς σκοπούς. (Δες και βιβλίο μου «ΑΡΧΑΙΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ, ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΑΤΑΝΙΣΜΟΣ»). Προσοχή λοιπόν και μακριά απ' αυτούς... Μην τους πιστεύετε σε καμιά περίπτωση. Αυτοί είναι λύκοι μ' ένδυμα προβάτου, που χρησιμοποιούν την «προβιά», δηλ. το Ψαλτήρι αλλά και ΟΛΗ την Αγία Γραφή για να παραπλανήσουν και σκοτίσουν τους ανθρώπους. Μακριά. Εμείς, δόξα τω Θεώ, έχουμε τη σειρά και την τάξη της Εκκλησίας μας και δεν έχουμε ανάγκη από τη δική τους χρήση. Τώρα μάλιστα που υπάρχουν και τα βοηθητικά έργα, δηλ. τα ερμηνευτικά, είμαστε ευτυχείς. Αρκεί να τα μελετάμε. Σ' αυτό θέλει να συμβαλεί και αυτή η εργασία, που κρατάτε στα χέρια σας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ψαλμοί, ή Βίβλος ψαλμών, ή Ψαλτήριον είναι οι εξελληνισμένοι τίτλοι του βιβλίου. Στο Εβραϊκό κείμενο έχουν τίτλους: ύμνοι, ή βιβλίο των ύμνων, ή προσευχές. Ο Ελληνικός όρος «ψαλμός» είναι μετάφραση της αντίστοιχης Εβραϊκής λέξης «mizmGr» (= άσμα, αδόμενο με τη συνοδεία μουσικής). Η λέξη ψαλμός, στην Ελληνική, παράγεται από το ρήμα ψάλλω, που δηλοί ψαύω. Εδώ, το ψαύω σημαίνει κρούω τις χορδές μουσικού οργάνου. Ωραία το λέει ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης: «Ψαλμός είναι η διά του μουσικού οργάνου μελωδία. Ωδή δε η διά στόματος γενομένη του μέλους μετά των ρημάτων εκφώνησις». Ψαλτήρι, λοιπόν είναι το έγχορδο όργανο και εδώ, κατά συνεκδοχή, είναι το βιβλίο που περιέχει τους ψαλμούς του Δαβίδ κ.α., όπως προελέχθη.

Αρκετοί ψαλμοί, όπως θα δούμε, φέρουν κι επιγραφές. Έξι έχουν επιγραφή «Εις στηλογραφίαν», που κατά τον άγιο Γρηγόριο Νύσσης σημαίνει τη μεγάλη αξία του ψαλμού, που επιβάλλει ώστε τα νοήματά του να χαραχθούν στο νου και στην καρδιά μας, όπως τα γράμματα πάνω σε μια στήλη. Είκοσι ψαλμοί έχουν την επιγραφή «Αλληλούια», που στα εβραϊκά σημαίνει «αινείτε τον Κύριο». Δέκα πέντε επιγράφονται «Ωδή των αναβαθμών», που σημαίνει ότι εψάλλοντο όταν από διάφορα μέρη ανέβαιναν (αναβαθμός) οι Εβραίοι στα Ιεροσόλυμα για τις εορτές ή ανεβαίνουν εννοιολογικά. Άλλοι ψαλμοί φέρουν την επιγραφή «Σενέσεως», δηλαδή προς διδασκαλία. Άλλοι φέρουν επιγραφές που φανερώνουν πως και πότε συντάχτηκε ο ψαλμός και ότι κάποτε πρέπει να ψάλλεται με συνοδεία οργάνου. Μερικές επιγραφές είναι ανεξήγητες..., μυστηριώδεις. Και άλλοι ψαλμοί δεν φέρουν καθόλου επιγραφές. Είναι «ανεπίγραφοι παρ' Εβραίοις».

Επίσης θέλουμε να διευκρινίσουμε και τούτο. Αρκετοί ψαλμοί αρχίζουν την αρίθμηση των στίχων τους από το 2 και όχι 1. Τούτο γίνεται γιατί οι επιγραφές, όπως ελέχθη, ετέθηκαν μετά, και δεν υπολογίστηκαν στην αρχική αρίθμηση. Εμείς τους υπολογίζουμε πάντοτε ως 1ο στίχο, για καλύτερη, κατά τη γνώμη μας, κατανόηση της ερμηνείας του όλου ψαλμού.

Το Ψαλτήρι περιλαμβάνει ψαλμούς που μπορούμε να τους χωρίσουμε σε διάφορες κατηγορίες, σύμφωνα με τα συναισθήματα που εκφράζουν τα περιεχόμενά τους, όπως: Σε δοξολογιακούς και ευχαριστήριους που εκφράζουν δοξολογίες κι ευχαριστίες προς τον Θεό. Σε θρηνητικούς, που εκφράζουν αισθήματα λύπης και απογοήτευσης, προσωπικής ή ομαδικής της Ισραηλιτικής Κοινότητας, όταν πλήττεται από θεομηνίες, σεισμούς, λοιμούς, λιμούς, ανομβρίες, επιδρομές αλλοφύλων και ακρίδων, από εμφυλίους πολέμους, αιχμαλωσίες και άλλες καταστροφές. Σε μετάνοιας, που γεννιούνται από συναισθήματα ενοχής και πόθους αλλαγής ζωής. Σε ιεραποδημητικούς, που εκφράζουν ευσεβή συναισθήματα για τους ιερούς τόπους και ιδιαίτερα για τον ναό των Ιεροσολύμων. Σε Μεσσιανικούς, που αφορούν (αφορούσαν) την αναμονή και τον ερχομό του Μεσσία Χριστού. Σε εσχατολογικούς, που εκφράζουν το τέλος του κόσμου, τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού και την τελική κρίση του για ζώντες και νεκρούς. Σε βασιλικούς, που αναφέρονται στη ζωή των βασιλέων του Ισραήλ. Σε προφητικούς, που προφητεύουν τα

μέλλοντα και Σε διδακτικούς, που διδάσκουν την πίστη στον Θεό, την αρετή και την ευσέβεια.

Ο Ισραηλιτικός λαός, φύσει ποιητικός, διέπρεπε ανάμεσα στους γειτονικούς του λαούς σε ποίηση κοσμική, αλλά και θρησκευτική. Γι' αυτό δημιούργησε και μας άφησε εκτός των άλλων και τα αριστουργήματα των ψαλμών, καθώς και τα άλλα ποιητικά έργα της Π. Διαθήκης, κυρίως τον Εκκλησιαστή, το βιβλίο του Ιώβ, τις Παροιμίες, τη Σοφία Σολομώντα και τη Σοφία Σειράχ. Εδώ, πρέπει να υπογραμμιστεί, ότι εμείς δεν είναι δυνατόν να νιώσουμε όλο το κάλλος, το ύψος και το βάθος των ψαλμών, γιατί τους διαβάζουμε όχι από το πρωτότυπό τους, που είναι στην Εβραϊκή γλώσσα, αλλά από τη μετάφραση των Εβδομήκοντα (Ο) στην κοινή Ελληνική (Αλεξανδρινή), που έγινε τον 3ο π.Χ. αιώνα. Αυτό άλλωστε συμβαίνει με όλα τα μεγάλα έργα των μεγάλων συγγραφέων και ιδιαίτερα των ποιητών, όταν δεν τα διαβάζουμε στο πρωτότυπό τους, αλλά σε μετάφραση. Χάνουν..., αλλά δε γίνεται αλλιώς. Πιστεύω όμως, όσον αφορά το Ψαλτήρι, εφ' όσον το μελετάμε με Πνεύμα Θεού, αυτό το Πνεύμα το Άγιο, αναπληρώνει τα ελλείποντα. Αλλά και η αρίθμηση των ψαλμών που ακολουθούμε εμείς, είναι διαφορετική όπως και η αρίθμηση των αρχικών στίχων κάθε ψαλμού. Είναι κατά τη μετάφραση -και πάλι- των Εβδομήκοντα (Ο). Η Εβραϊκή ήταν άλλη. Και τούτο γιατί κατά τους μεν ο ένας ψαλμός χωρίζεται στα δυο, κατά τους δε οι δυο ενώνονται σε ένα κ.λπ. Για μας, όμως, αυτό δεν αποτελεί θέμα ουσίας. Είναι θέμα καθαρά τυπικό, αριθμολογικό. Οι ψαλμοί, όπως είπαμε, δεν γράφτηκαν όλοι από τον Δαβίδ. Από τους 150 που είναι όλοι τους, οι 87 γράφτηκαν από αυτόν, 12 από τον αρχιμουσικό Ασάφ, 10 από τους γιους του Κορέ, 4 από τους Προφήτες Αγγαίο και Ζαχαρία, ανά ένας από τον Μωϋσή, τον Σολομώντα, τον Αιμάν και τον αρχιμουσικό Αιθάν. Οι δε υπόλοιποι είναι αγνώστων συντακτών και καρποί της έντονης θρησκευτικής ποίησης του Ισραηλιτικού λαού.

Γύρω από τους συγγραφείς και τις επιγραφές, όπως προελέχθη, των ψαλμών -που αρκετές τέθηκαν μεταγενέστερα- και γύρω από φιλολογικά και ιστορικά στοιχεία έχουν γραφτεί πολλά και σχολαστικά. Εμείς δεν θ' ασχοληθούμε ιδιαίτερα μ' αυτά που είναι ειδικά κι ενδιαφέρουν την «περιφέρεια». Εμείς θα προσπαθήσουμε ολόψυχα κι ολοδύναμα να μπούμε στην ουσία των θείων ψαλμών, που όπως προείπαμε, αποτελούν φωτεινό οδηγό της ζωής μας, της ψυχής μας, της επί γης και επουράνιας πορείας μας. Με τα περιφερειακά στοιχεία θ' ασχοληθούμε μόνον ευκαιριακά στον βαθμό που απαιτείται για την κατανόησή τους.

Γι' αυτό, τόσο στην κατά στίχο μετάφραση, όσο και στα σχόλια και στα συμπεράσματα σε κάθε ψαλμό, θα επικεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας στα αθάνατα μηνύματα που αναπηδούν από τους θεόπνευστους ψαλμούς, σχετικά με την όλη ζωή μας και πορεία μας προς τη θέωσή μας.

Οι γοργά εναλλασσόμενες εικόνες, η ζωηρότητα των νοημάτων, καθημερινών και εσχατολογικών, η φυσικότητα και απλότητα των στίχων, οι παρηχήσεις, τα ενίοτε πνευματώδη λογοπαίγνια, το ύφος που ποικίλλει κατά συγγραφείς, οι αντιθέσεις, οι αντιφωνίες και, προ παντός, ο μεταφυσικός προσανατολισμός του Ψαλτηρίου προς την

άνω, την ουράνια και αιώνια Ιερουσαλήμ - γράφει ο Καθηγητής Β. Βέλλας- καθιστούν την ποίηση του Ισραήλ μοναδική στο είδος της, ως θρησκευτική ποίηση. Στην κοσμική, βέβαια, προέχει η αρχαία Ελληνική ποίηση, που είναι μοναδική και ανεπανάληπτη, από τον Όμηρο ως τον Σοφοκλή και τον Ευριπίδη, παρότι είναι πολλοί οι μελετητές που, μελετώντας τους Ψαλμούς, ομολογούν, ότι ανεβαίνουν τόσο ψηλά, ώστε καμιά άλλη ποίηση -κοσμική ή θρησκευτική- να μην το καταφέρνει τόσο αποτελεσματικά.

Η κατάταξη και η σειρά που θα ακολουθήσουμε είναι ίδια, όπως και στην παρόμοια εργασία μας στην Καινή Διαθήκη. Κείμενο, μετάφραση του κειμένου, με πολύ σεβασμό προς αυτό, σχόλια όπου αυτά χρειάζονται σε διάφορους στίχους και τελικό συμπέρασμα από κάθε ψαλμό. Νομίζουμε, ότι με τον τρόπο αυτό βοηθούμε τον αναγνώστη-μελετητή να πλησιάσει πιο πολύ τους ανεξάντλητους θησαυρούς του Ιερού Ψαλτηρίου. Ας τους πλησιάσουμε, λοιπόν με την προσήκουσα προσοχή, με τον πρέποντα σεβασμό και προπαντός με ταπείνωση και φλογερή καρδιά, για να έχουμε θεια αποτελέσματα. Και αν νομίζει ο κάθε αναγνώστης και μελετητής του βιβλίου αυτού ότι αξίζει, ας το διαδώσει για την ωφέλεια, τη στήριξη και προκοπή στην πνευματική ζωή και άλλων ανθρώπων, που έχουν ανάγκη τέτοιου θείου στηρίγματος και ίσως δεν το ξέρουν. Είναι πολύ μεγάλη δωρεά, με σημασία σπουδαιότατη, η μελέτη και διάδοση του θείου Λόγου. Είναι ιερή αποστολή μας, για τους ανθρώπους, τους αδελφούς μας. Αμήν.

Σημείωση: Ευχαριστώ θερμά και πάλι την ομάδα θεολόγων και φιλόλογων, που συνεργαστήκαμε και γι' αυτό το έργο, αλλά επιθυμεί να μείνει αφανής. Ο Θεός εις την Βασιλεία Του ας τους αναδείξει επιφανείς... Παρακαλούμε, όπως και στην παρόμοια εργασία της Κ. Διαθήκης, να μας υποδειχθεί, ό,τι σφάλμα μας υπάρχει για να το διορθώσουμε ευχαρίστως, ή να βελτιώσουμε κάτι, στα πλαίσια βέβαιά του έργου αυτού. Ευχαριστούμε. Στην όλη εργασία μας ελάβαμε υπόψη, όσο ήταν δυνατόν, τις σχετικές εργασίες Πατέρων της Εκκλησίας και σύγχρονων μεγάλων θεολόγων, που εργάστηκαν πάνω στον ιερό Ψαλτήρα. Δεν αναφέρουμε ονόματα, γιατί είναι πάρα πολλά και θα θέλαμε πολλές σελίδες.

ΨΑΛΜΟΣ Α' (1)

1, 1. Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν.

Μετάφραση: Είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος, που δεν πήγε σε σύναξη ασεβών και δεν στάθηκε σε δρόμο αμαρτωλών και δεν κάθησε εκεί που κάθονται διεφθαρμένοι.

Ο ψαλμός αυτός μπήκε πρώτος, γιατί το περιεχόμενό του, τα νοήματά του, αποτελούν εισαγωγή για όλους τους υπόλοιπους 150 ψαλμούς.

Ασφαλώς, η ευτυχία του ανθρώπου και η αιώνια μακαριότητά του αποτελούν, πρέπει ν' αποτελούν, πρώτο στόχο για τον άνθρωπο. Αυτός λοιπόν, ο ψαλμός μας λέει σαφέστατα, ξεκάθαρα, ότι για να ευτυχήσει αληθινά και αιώνια ο άνθρωπος, δεν πρέπει ποτέ να συσκέπτεται, να συναναστρέφεται και να συμπορεύεται με φαύλους, πονηρούς και διεστραμμένους, γιατί θα γίνει κι αυτός το ίδιο μ' αυτούς. Οπότε, η ευτυχία του χάνεται. Οπου υπάρχει εμμονή στην αμαρτία, στη φαυλότητα και στην πονηριά, αυτό που προς στιγμή φαίνεται χαρά κι ευτυχία, καταλήγει σε όλεθρο και δυστυχία.

1, 2. ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός.

Μετάφραση: Αλλά το θέλημα του (η θέληση και η σκέψη) δόθηκε στον νόμο του Κυρίου και τον νόμο του θα μελετά μέρα και νύχτα.

Ο Νόμος για τους Ισραηλίτες της εποχής εκείνης συνίστατο στην εφαρμογή κυρίως εξωτερικών θρησκευτικών τύπων, όπως η τήρηση της αργίας του Σαββάτου, η περιτομή, οι πλύσεις και καθάρσεις σπς εορτές, οι θυσίες κ.λπ. Αυτά τους συντηρούσαν σαν λαό του Θεού, για να μην αφομοιωθούν από τους άλλους ειδωλολατρικούς λαούς. Σήμερα, όμως, Νόμος για μας είναι το Ευαγγέλιο, ο Λόγος του Θεού, το θέλημά Του, που εκφράζεται μέσα από την Αγία Γραφή και την Ιερή Παράδοση της Εκκλησίας. Αυτά πρέπει να μελετάμε μέρα-νύχτα. Απ' αυτά να εμπνεόμαστε και μ' αυτά να ζούμε, για να μην αφομοιωθούμε από τα ρεύματα του κόσμου του αιώνα τούτου, που είναι θανατηφόρα.

1, 3. καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρήσεται· καὶ πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται.

Μετάφραση: Και θα είναι σαν το δένδρο που είναι φυτευμένο εκεί που χύνονται τα νερά και το οποίο θα δώσει τον καρπό του (θα βλάστηση) στην κατάλληλη εποχή και τα φύλλα του δεν θα πέσουν κάτω. Έτσι όλα όσα πράττει θα πετυχαίνουν.

Όλος ο στίχος θυμίζει την άνυδρη και ξερή γη της Παλαιστίνης, όπου υπάρχουν θαλαρά και καρποφόρα δέντρα μόνον εκεί όπου υπάρχει νερό. Ο πιστός παρομοιάζεται με καρπερό δέντρο, ακριβώς γιατί ποτίζεται με το «ύδωρ το ζων», με το θέλημα του Θεού.

1, 4. οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὥσει χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Μετάφραση: Δεν πετυχαίνουν ἔτσι οἱ ἀσεβεῖς· ὄχι, ἔτσι δεν πετυχαίνουν ἀλλὰ μοιάζουν με χνούδι, που ὁ αἶρας το ρίχνει μακριά ἀπὸ τὴν επιφάνεια τῆς γῆς.

Οἱ ἀσεβεῖς δεν θα εἶναι καλά. Αυτοὶ θα ἐξανεμιστοῦν σαν χνούδια... γιατί εἶναι κούφιοι καὶ ἀχρηστοί.

1, 5. διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, οὐδὲ ἀμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων·

Μετάφραση: Γι' αὐτὸ οἱ ἀσεβεῖς δεν θα μποροῦν νὰ σταθοῦν ὀρθιοὶ κατὰ τὴν ὥρα τῆς κρίσεως (τοῦ Θεοῦ), οὔτε οἱ ἀμαρτωλοὶ θα βρεθοῦν στὴ σύναξη τῶν δικαίων.

1, 6. ὅτι γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

Μετάφραση: Γιατί ὁ Κύριος γνωρίζει τὴν πορεία τῶν δικαίων, ἐνῶ τὰ σχέδια τῶν ἀσεβῶν θα χαθοῦν (θα καταστραφθοῦν).

5-6: Δεν θα σταθοῦν ὀρθιοὶ μπροστὰ στὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴ Δεύτερη Παρουσία τοῦ Κυρίου, που θα κρίνει τὴν οἰκουμένη. Θ' αὐτοαπορριφθοῦν λόγω τῶν ανομιῶν τους. Ἐνῶ οἱ δίκαιοι θα δικαιωθοῦν ἀπὸ τὸν Θεό, γιατί ξέρεי ὅλες τὶς καλὲς πράξεις τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἀσφαλῶς, κανένας δεν μπορεῖ νὰ μείνει τελείως ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπήρεια τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν συναφῶν κύκλων τῆς. Ἀλλὰ ἀγωνίζεται νὰ εἶναι ὅσο γίνεται πιο μακριά, ὄχι μόνο τοπικῶς, ἀλλὰ κυρίως τροπικῶς. Κατ' ἀνάγκη βρισκόμαστε, εἴτε στὴ δουλειά μας, εἴτε στὶς ἄλλες ἐπικοινωνίες μας, σε τόπους που δεν εἶναι τόσο καθαροὶ καὶ ἰδανικοὶ γιὰ ἓναν ἄνθρωπο, που διψάει ἀληθινὴ εὐσέβεια καὶ ἀρετὴ. Ωστόσο, ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος ἀγωνίζεται νὰ μείνει κατὰ τὸ δυνατόν ἀκέραιος, ἔστω κι ἂν βρίσκεται ἀθελά του σε τόπους που δεν ἐκφράζουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἄλλωστε, ἀπὸ τὴν παρουσία ἐνὸς ἀληθινοῦ πιστοῦ χριστιανοῦ μπορεῖ καὶ ὁ τόπος νὰ ευωδιάσει με ευωδία Χριστοῦ. Ὁ χριστιανός, με τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, ὅπου στέκεται σωστά, δύναται ν' ἀγιάζει τὸν χρόνο καὶ τὸν τόπο ἀληθινά. Ἐτσι δημιουργήθηκαν καὶ δημιουργοῦνται οἱ ἅγιοι τόποι, οἱ ἅγιοι χρόνοι, οἱ ἅγιες μῆνες. Αὐτὸ ἐγίνε βασικὰ με τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ πάνω στὴ γῆ. Ὅπου πάτησε ἐγίναν καὶ ἐμείναν πλέον ὡς ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ, (δες βιβλίο μου «ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ...»), καὶ ἡ ἱστορία χωρίστηκε στὴν πρὶν ἀπὸ τὸν Χριστό καὶ στὴ μετὰ τὸν Χριστό. Σε Σωτήρια ἔτη.

Ἐδὼ πρέπει, ὅμως νὰ τονιστεῖ ἰδιαίτερα καὶ τοῦτο:

Ὅποιος θέλει νὰ εἶναι ἀληθινὰ εὐτυχὴς καὶ μακάριος, αὐτός πρέπει νὰ εἶναι συνέχεια ἐνωμένος με τὴν πηγὴ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς μακαριότητος, τὸν Χριστό καὶ τὴν Ἐκκλησία Του.

Ὁ θεὸς Παῦλος καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας το συνιστοῦν θερμὰ αὐτό. Ὅποιος ἐνώνεται καὶ ζεῖ με τὸν Χριστό μέσα στὴ ζῶσα Ἐκκλησία Του, με τὰ χαριτόβρυτα μυστήριά της, αὐτός γίνεται ὄντως εὐτυχὴς καὶ μακάριος. Αὐτός εἶναι καρποφόρο καὶ ζωηφόρο δέντρο, γιατί ποτίζεται καὶ τρέφεται διὰ Πνεύματος Ἁγίου, με τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ

Χριστού και, γενικότερα, με τη χάρη του Θεού σ' όλη του τη ζωή. Έτσι δοξάζεται και τ' όνομα του Θεού, που αποτελεί τη θεία δόξα και τη θεία μακαριότητα της Εκκλησίας. Αυτά υπογραμμίζουν οι θεοφόροι Πατέρες.

ΨΑΛΜΟΣ Β' (2)

Μεσσιανικός: Δηλαδή, αναφέρεται στον Μεσσία Χριστό.

2, 1. Ἰνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;

***Μετάφραση:** Γιατί αναστατώθηκαν οι ειδωλολάτρες και οι λαοί τους σκέφτηκαν (έκαναν) κούφια σχέδια;*

2, 2. παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ. (διάψαλμα).

***Μετάφραση:** Στάθηκαν σε παράταξη μάχης οι βασιλεῖς της γης και οι ἄρχοντες συγκεντρώθηκαν στο ίδιο μέρος εναντίον του Θεού και εναντίον αυτού που Εκείνος έχει κρίσει (ως εκλεκτό του λαού του).*

1-2: Και οι δυο αυτοί στίχοι εκφράζουν την ομαδική αποστασία των ειδωλολατρικών λαών και τον πόλεμό τους εναντίον του Κυρίου και του λαού Του. Όταν τυφλώνεται ο άνθρωπος από την αμαρτία και ιδίως οι ηγέτες του, (οι βασιλεῖς, οι ἄρχοντες), τότε κάνει τις μεγαλύτερες ανοησίες. Τα βάζει ακόμη και με τον Θεό. Η αφροσύνη στην πιο τραγική της μορφή. (Η λέξη «διάψαλμα» θα μας απασχολήσει πιο κάτω).

2, 3. Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.

***Μετάφραση:** Και είπαν: Ας σπάσουμε τα δεσμά και των δυό και ας τινάξουμε από πάνω μας τον ζυγό τους.*

2, 4. ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐγελάσεται αὐτούς, καὶ ὁ Κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.

***Μετάφραση:** Εκείνος που κατοικεί στους ουρανούς θα γελάσει μαζί τους (θα τους κοροϊδέψει) κι ο Κύριος θα τους περιπαίξει.*

2, 5. τότε λαλήσει πρὸς αὐτούς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.

***Μετάφραση:** Τότε με οργή θα τους μιλήσει και με τον θυμό του θα τους ταράξει.*

2, 6. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιών ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ

***Μετάφραση:** Εγώ όμως (ο διαλεχτός του Κυρίου) τοποθετήθηκα βασιλιάς απ' Αυτόν στη Σιών, δηλ. στο ἅγιο ὄρος του (στην Ιερουσαλήμ)*

3-6: Ο Θεός, όμως, αφού εξάντλησε τη μακροθυμία Του, πάταξε τους λαούς της ασέβειας. Ο Θεός δεν βιάζεται, περιμένει, αλλά δεν ξεχνάει ποτέ. Παρεμβαίνει την ώρα που πρέπει για να αποκατασταθεί το δίκαιο και η ισορροπία του σύμπαντος κόσμου. Ας μην αγωνιούμε και βιαζόμαστε εμείς όταν το κακό φαίνεται να οργιάζει... Θα παταχθεί.

2, 7. διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου. Κύριος εἶπε πρὸς με· υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

Μετάφραση: αναγγέλλοντας τη διαταγή του Κυρίου. Ο Κύριος είπε σ' εμένα· γιός μου είσαι σύ, εγώ σε γέννησα σήμερα.

Ο Χριστός είναι Υιός του Θεού ομοούσιος, ομοδύναμος και γεννημένος «εκ του Πατρός των Φώτων προ πάντων των αιώνων». Ωραία το λέει στην ερμηνεία του και ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας: «Και πάλιν την προαιώνιον αυτού δηλοί γέννησιν». Κάθε άλλη εκδοχή, όπως του Αρείου και των λοιπών αιρετικών ότι ο Χριστός είναι κτίσμα, είναι απαράδεκτη.

2, 8. αἰτήσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Μετάφραση: Ζήτησε από μένα, και θα σου δώσω σαν κληρονομιά σου όλα τα έθνη και θα θέσω κάτω από την απόλυτη κυριαρχία σου όλη τη γη μέχρι την άκρη της.

Ως ομοούσιος και ομοδύναμος Υιός Θεού τα είχε όλα, αλλά ως άνθρωπος τα αιτεί..., λέει ο Ι. Χρυσόστομος.

2, 9. ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὥς σκεύη κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.

Μετάφραση: Θα κυβερνήσεις αυτούς με σιδερένια (δυνατή) ράβδο, θα τους συντρίψεις σαν πήλινα κατασκευάσματα κεραμοποιού.

2, 10. καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε, παιδεύθητε, πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν.

Μετάφραση: Και τώρα, βασιλείς, βάλτε μυαλό, παιδαγωγηθείτε όλοι εσεις που κρίνετε τους κατοίκους της γης.

Συνέλθετε και μετανοείστε. Ο Θεός καλεί συνεχώς εις μετάνοιαν. Γι' αυτό στέλνει ακόμα και θλίψεις για διαπαιδαγώγηση προς μετάνοια. «Πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι...» (Α' Τιμ. β' 4).

2, 11. δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ.

Μετάφραση: Δουλέψτε με σεβασμό τον Κύριο και δοκιμάστε τη χαρά, που γεννά ο φόβος, μήπως εξοργισθεί ο Κύριος από τις αμαρτίες σας.

Παιδαγωγικές εκφράσεις για την εποχή εκείνη. Η βαθύτερη έννοια, και τότε και τώρα, είναι με πολλή προσοχή και μεγάλο σεβασμό. Ο Θεός είναι Θεός αγάπης και όχι τρομοκράτης...

2, 12. δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας.

Μετάφραση: Αρπάξτε την γνώση του νόμου του Θεού, μήπως κάποτε οργισθεί ο Κύριος και χαθείτε από τον δρόμο της δικαιοσύνης (της αρετής).

2, 13. ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

Μετάφραση: Όταν φουντώσει σύντομα ο θυμός του, ευτυχισμένοι (θα είναι) όλοι εκείνοι που πιστεύουν (ελπίζουν) σ' Αυτόν.

12-13: Πόθος διακαής του Θεού είναι η σωτηρία των ανθρώπων, αλλά για να επιτευχθεί, απαιτείται και πόθος προς σωτηρία των ιδίων των ανθρώπων. Συνεργασία, αλλιώς δεν γίνεται σωτηρία, λέει ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας. Γι' αυτό «δράξασθε», να είσαστε έτοιμοι για την κρίση, ώστε στηριγμένοι στην ελπίδα του Θεού να είστε ευτυχείς. Συνιστά ο ψαλμωδός ν' αρπάζουμε κάθε ευκαιρία σωτηρίας, γιατί, όπως λέει και ο θείος Παύλος «τώρα έχουμε τον καιρό, ας τον εκμεταλλευτούμε για να σωθούμε» (Β' Κορ. στ' 2).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Είναι καταφάνερο, ότι ο ψαλμός αυτός είναι Μεσσιανικός. Αναφέρεται στον Χριστό και στη νίκη Του εναντίον των αμετανόητων. Με τη μεσσιανικότητα του ψαλμού συμφωνεί και όλη η αρχαία Παράδοση, καθώς και η Καινή Διαθήκη (Πράξ. δ' 25, ιγ' 33), (Εβρ. α' 5), (Αποκ. β' 27-28, ιθ' 15-19). Εκατοντάδες χρόνια πριν έρθει ο Χριστός, τα διάφορα κείμενα της Π. Διαθήκης προφήτεψαν γι' Αυτόν. Είναι μία απόδειξη ακόμα για την ιστορική θεία επαλήθευσή Του. Αλλά και χιλιάδες χρόνια μέχρι σήμερα επαληθεύεται ο ψαλμός, γιατί η πάλη των ασεβών εναντίον του Χριστού συνεχίζεται... Αλλά θα νικήσει ο Κύριος Ιησούς, ο Αληθινός Μεσαίας του κόσμου. Γι' αυτό και είναι μακάριοι όλοι, όσοι έχουν την πεποίθησή τους σ' Αυτόν. Ο Χριστός σώζει.

ΨΑΛΜΟΣ Γ' (3)

Ψαλμός τῷ Δαβίδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

Ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ φανερώνει τη σκληρή πάλη που έκανε ο ίδιος εναντίον των εχθρών του και την ιδιαίτερη πίκρα του από το ότι εναντίον του επαναστάτησε και το ίδιο το παιδί του, ο Αβεσσαλώμ. Αυτή είναι η πικρή εισαγωγή του ψαλμωδού, ο διωγμός από το παιδί του. Ίσως δεν υπάρχει μεγαλύτερη πίκρα από την πίκρα που νιώθεις, όταν προσπαθεί να σ' εξοντώσει το ίδιο το παιδί σου. Φοβερό. Που μπορεί να φτάσει η διαστροφή του ανθρώπου. Στην άβυσσο.

3, 2. Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; πολλοὶ ἐπανάστανται ἐπ' ἐμέ·

Μετάφραση: Κύριε γιατί αυξήθηκαν τόσο πολύ αυτοί που με θλίνουν; Πολλοί ξεσηκώνονται εναντίον μου.

3, 3. πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου· οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Πολλοί λένε στην ψυχή μου· δεν υπάρχει σωτηρία γι' αυτόν ενώπιον του Θεού του.

2-3:Οι στίχοι αυτοί φανερώνουν την πολιορκία που υφίσταται ο Δαβίδ από πλήθος εχθρών του, οι οποίοι μάλιστα τον χτυπούν κατάκαρδα, γιατί τον προκαλούν ν' αμφιβάλλει ακόμα και για τη δύναμη του Θεού, ότι μπορεί να τον σώσει. Τραντάγματα προκλητικά, βαθιά, υπαρξιακά, τρομακτικά. Τα περνούμε πολλοί. Τότε αναμετριόμαστε με την άβυσσο. Όταν όμως είμαστε ελικρινείς και βαθείς, αναδυόμαστε από το χάος και μπαίνουμε στο φως. Στη θέα τ' ουρανού. Στο άπειρο, που μπήκε και ο Δαβίδ.

3, 4. σὺ δέ, Κύριε, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου.

Μετάφραση: Όμως εσύ είσαι, Κύριε, ο βοηθός μου, η δόξα μου και σύ ο οποίος σηκώνεις ψηλά το κεφάλι μου.

3, 5. φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Με δυνατή φωνή φώναξα προς τον Κύριο και με άκουσε από το άγιο βουνό του (της Ιερουσαλήμ).

3, 6. ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα· ἐξηγέρθην, ὅτι Κύριος ἀντιλήψεταιί μου.

Μετάφραση: Και εγώ κοιμήθηκα και έπεσα σε βαθύ ύπνο- ξύπνησα, διότι ο Κύριος θα με βοηθήσει.

3, 7. οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι.

Μετάφραση: Δεν θα φοβηθώ από τα αναρίθμητα πλήθη λαού, που επιτίθενται όλα μαζί εναντίον μου, έχοντάς με περικυκλώσει.

4-7: Ο Δαβίδ, λοιπόν, ακλόνητος στην πίστη του προς τον Θεό, αναφωνεί προς τους εχθρούς του, αλλά και προς τον ίδιο τον εαυτό του, για να παίρνει θάρρος, ότι ο Θεός είναι ο υπερασπιστής του και δεν φοβάται ούτε τον επαναστάτη γιο του, ούτε τις μυριάδες του λαού που συνωμοτούν εναντίον του. Προσεύχεται με απόλυτη πίστη στον Θεό κι Αυτός τον σώζει. Η στέρεα πίστη στον Θεό είναι το μεγαλύτερο στήριγμα, για όλο το βίο.

3, 8. ανάστα, Κύριε, σῶσόν με, ὁ Θεός μου, ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, ὀδόντας ἀμαρτωλῶν συνέτριψας.

***Μετάφραση:** Σήκω επάνω, Κύριε- σώσε με, Θεέ μου, γιατί εσύ κατενίκησες όλους αυτούς που με εχθρεύονται χωρίς αιτία και σύντριψες τα δόντια των αμαρτωλών.*

3, 9. τοῦ Κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

***Μετάφραση:** Από τον Κύριο η σωτηρία και επάνω στον λαό σου θα έλθει η ευλογία σου.*

8-9: Και για να ισχυροποιηθεί στην πίστη του, απευθυνόμενος στον Θεό, του λέει να σηκωθεί και να συντρίψει όλους τους εχθρούς, που είναι εχθροί της δικαιοσύνης, της ειρήνης, της αλήθειας, της αγάπης, της ελευθερίας. Αυτοί είναι οι εχθροί του Δαβίδ και του Θεού. Απ' αυτούς να προστατεύσει ο Θεός τον λαό του, τον οποίο παρακαλεί και να τον ευλογεί. Έτσι, ο Δαβίδ, ως αληθινός ηγέτης δεν βλέπει μόνο το δικό του προσωπικό συμφέρον, αλλά του λαού του. Προτάσσει το συμφέρον του λαού, οπότε θα είναι κι αυτός δυνατός κι ευτυχής. Πολλά έχουν να ωφεληθούν οι ηγέτες των λαών, όταν μελετούν και μιμούνται τέτοιες ιερές ηγετικές μορφές. Ο σωστός ηγέτης θυσιάζεται για τον λαό του και ποτέ δεν θυσιάζει τον λαό του υπέρ του εαυτού του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης κάνει μιά υπέροχη συμπερασματική παρατήρηση επί του ψαλμού αυτού. Όπως ο Δαβίδ, λέει, πολεμήθηκε από το ίδιο το παιδί του, έτσι κι εμείς πολεμούμαστε από τα ίδια μας τα πάθη (τα κακά παιδιά μας), αλλά και από συγγενείς, «φίλους» μας και εχθρούς μας. Επομένως, ο ψαλμός αυτός ισχύει διαχρονικά για κάθε πιστό, που περικυκλώνεται από εχθρούς εσωτερικούς κι εξωτερικούς, αλλά με πίστη και θερμή προσευχή στον Θεό είναι βέβαιο, ότι πάντοτε θα βγαίνει νικητής και τροπαιοφόρος. Επίσης ο ψαλμός αυτός είναι και Μεσσιανικός ή Μεσσιακός. (Θα χρησιμοποιούμε και τους δύο όρους που είναι το ίδιο). Ο Δαβίδ συμβολίζει τον Χριστό και την Εκκλησία του που την περικύκλωσαν φοβεροί εχθροί, αλλά τελικά αυτοί νικούνται, ενώ ο Χριστός με την Εκκλησία Του νικά και θα νικά για πάντα.

ΨΑΛΜΟΣ Δ' (4)

Εἰς τὸ τέλος, ἔν ψαλμοῖς ᾠδῇ τῷ Δαβίδ

Η επιγραφή δείχνει ότι ο ψαλμός, η ᾠδή αυτή είναι του Δαβίδ. Το «εἰς τὸ τέλος» ἄλλοι (οἱ παλαιότεροι ερμηνευτές) το ερμήνευσαν ὅτι αναφέρεται στα τέλη των αἰώνων πρὶν ἔρθει ὁ Μεσσίας, ἢ στα τέλη των αἰώνων μετὰ τὴν ἀνάστασι των νεκρῶν. Νεότεροι ὁμως ερμηνευτές λένε ὅτι «τὸ τέλος» σημαίνει ὅτι, τόσο αὐτός ὁ ψαλμός ὅσον και ἄλλοι που φέρουν τὴν ἴδια επιγραφή ἐννοοῦν ὅτι στο τέλος πρέπει να δοθῶν στον υπεύθυνο ἀρχιμουσικό της ἱερῆς μουσικῆς για να τον ψάλλει, στον ναό, ἀλλὰ μαζί με συνοδεία ἐγγχορδων ὁργάνων. Αὐτό σημαίνει τὸ «ἐν ψαλμοῖς». Και οἱ δύο ἐκδοχές σεβαστές και ὠφέλιμες. Ὁ ψαλμωδός σ' αὐτόν τον ψαλμό λέει στον Θεό. Θεέ μου, κάθε φορά που σ' ἐκάλεσα ἤρθες σε βοήθειά μου, ἔλα και τώρα. Στη συνέχεια ἐλέγχει τους σκληρόκαρδους και κλείνει τον ψαλμό με τὴν ἐλπίδα του στον Θεό.

4, 2. Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσάς μου, ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου· ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με. οἰκτεῖρήσόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.

***Μετάφραση:** Κάθε φορά που σε κάλεσα στην προσευχή μου με ἀκούσες, εσύ που εἶσαι ὁ Θεός που ἀποδίδεις τὸ δίκαιό μου. Στη θλίψη με παρηγόρησες. Σπλαχνίσου με και ἀκούσε τὴν προσευχή μου (και τώρα).*

Ὁ ποιητής του ψαλμοῦ ἔχει θεία πείρα, ὅτι ὅποτε ἐπικαλέστηκε τὴ βοήθεια του Θεοῦ, Αὐτός τον ἀκούσε και τον βοήθησε. Τον ἐβγαλε ἀπὸ τον στενὸ χώρο του (στενοχώρια) και του ἔδειξε πλατεῖς ὀρίζοντες που ξεπερνοῦν τὰ γήινα, τὰ πεπερασμένα και φτάνουν στα ουράνια. Τὸ ἴδιο Τον παρακαλεῖ να κάνει και τώρα. Μεγάλη υπόθεση να ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἐμπειρίες πνευματικές, ὥστε να τον βοηθοῦν για τὸ παρόν και τὸ μέλλον. Τέτοια θεμελίωση τῆς ζωῆς εἶναι ἀπολύτως ἀσφαλῆς, γιατί εἶναι θεία.

4, 3. υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάριοι; ἵνατί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; (διάψαλμα).

***Μετάφραση:** Ἄνθρωποι, ἕως πότε θα εἰσθε σκληρόκαρδοι; Γιατί ἀγαπάτε τὰ μάταια πράγματα και ζητάτε τὰ ψέματα;*

Παρότι τὸ εβραϊκὸ κείμενο εἶναι κάπως παραλλαγμένο στη μετάφραση των Θ', ἡ οὐσία του εἶναι ὅτι οἱ «υἱοὶ των ἀνθρώπων», δηλαδή οἱ κοσμικοὶ ἄνθρωποι που δεν ἔχουν ἀμεση σχέση με τον Θεό εἶναι, ὅπως λέει και ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «παχυκάριοι, σαρκικοί, προσηλωμένοι μόνο στα γήινα» και ἔτσι ζουν και ἀγαποῦν τὴ ματαιότητα, τὴν ψεύτικη ζωή. Αὐτὴ εἶναι ἡ συνέπεια τῆς μακρὰν του Θεοῦ ζωῆς.

4, 4. καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε Κύριος τὸν ὄσιον αὐτοῦ· Κύριος εἰσακούσεταιί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν.

***Μετάφραση:** Μάθετε, λοιπόν, ὅτι ὁ Κύριος ἔκανε ἐνδοξο αὐτόν που του εἶναι ἀφοσιωμένος. Ὁ Κύριος θα με εἰσακούσει καθὼς με τὴν προσευχή θα φωνάζω πρὸς αὐτόν.*

Αλλά ο ψαλμωδός τους διακηρύσσει ότι, εκ πείρας του πνευματικής, ο Θεός βοηθάει τον πιστό (όσιο), αφοσιωμένο σ' Αυτόν άνθρωπο, τον ακούει όταν προσεύχεται. Γι' αυτό με πολλή λεπτότητα, με ευγένεια ψυχής, τους παρακαλεί

4, 5. ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἃ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε. (διάψαλμα).

Μετάφραση: *Θυμώνετε αλλά να μην αμαρτάνετε· όσα έχετε στις καρδιές σας, το βράδυ στην κλίνη σας με κατάνυξη να τα εξετάζετε (ελέγχετε).*

Συμπνίγεται μέσα σας την οργή. Μην την αφήνετε να εκδηλωθεί και κάνει ζημιά και σε σας και στους άλλους. Αυτό φαίνεται και από τη συνέχεια του στίχου που τους καλεί το βράδυ να κάνουν αυτοκριτική και να μην προχωρούν στην εξωτερίκευση της οργής, αλλά να προσεύχονται και να κατανύσσονται. Ο Μ. Αθανάσιος σημειώνει επ' αυτού ότι «και εάν δεχθήκατε μέσα σας την οργήν, αφήστε την όμως άπρακτη...» και ο Κύριλλος Αλεξανδρείας λέει: «Και αν οργιστήκατε χωρίς προαίρεση (που δεν είναι τέλειο αμάρτημα) μην προσθέσετε και την πράξη, για να μη γίνει τέλειο αμάρτημα..., που μπορεί και στον φόνο ακόμα να οδηγήσει...». Ο δε ι. Χρυσόστομος λέει κάτι που αφορά αποκλειστικά τη δική μας κατάρτιση, δηλαδή, να χρησιμοποιούμε την οργή και τον θυμό εναντίον του κακού εαυτού μας. Πόσα θεία διδάγματα εκπορεύονται από τους θείους ψαλμούς, όταν με περισσότερη προσοχή τους μελετούμε για τη βαθύτερη καλλιέργειά μας.

4, 6. θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ Κύριον.

Μετάφραση: *Προσφέρετε σαν θυσία τη δικαιοσύνη και ελπίζετε (στηρίξτε τις ελπίδες σας) στον Κύριο.*

Τότε έκαναν αρκετές θυσίες. Πολλές φορές εντελώς τυπικές, όπως κάνουμε πολλές φορές πολλοί από εμάς και σήμερα τα «θρησκευτικά» μας καθήκοντα. Όχι τέτοιες θυσίες, λέει ο ψαλμωδός, αλλά πνευματικές, αυτό εννοεί το «δικαιοσύνης». Και εφ' όσον κάνετε τέτοιες πνευματικές θυσίες, τότε να έχετε όλες τις ελπίδες σας στον Κύριο, ο οποίος θα σας ακούει στις προσευχές σας και θα σας βοηθάει. Ο Θεός θέλει πνευματική θυσία και ποτέ οι τύποι να μην τρώνε την ουσία. Αυτή είναι αληθινή θυσία, που σημαίνει αληθινή πνευματική ζωή.

4, 7. πολλοὶ λέγουσι· τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ; Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.

Μετάφραση: *Λένε πολλοί ποιος θα μας δείξει τα υλικά αγαθά; Έλαμψε επάνω μας το φως σου, Κύριε.*

4, 8. ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου· ἀπὸ καρποῦ σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.

Μετάφραση: *Γέμισες, Θεέ μου, την καρδιά μου από ευφρόσυνη, που αυτοί δεν δοκιμάζουν, παρότι γέμισαν με στάρι, κρασί και λάδι (δηλ. υλικά αγαθά).*

4, 9. ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω, ὅτι σύ, Κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με.

Μετάφραση: Ειρηνικά θα κοιμηθῶ και θα χορτάσω τον ύπνο, γιατί σύ, Κύριε, αν και είμαι μόνος, με προστατεύεις δίνοντάς μου ελπίδα.

7-9: Στους στίχους αυτούς φαίνεται από το ένα μέρος η ολιγοπιστία των κοσμικών ανθρώπων που τα έχουν χάσει, επειδή στερούνται πολλών υλικών αγαθών, από την άλλη η πεποίθηση του ψαλμωδού στον Θεό, ο οποίος δείχνει τη θεία του πρόνοια και φωτίζει με το θείο φως Του τη ζωή του Δαβίδ αλλά και κάθε αληθινού πιστού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κοιμάται ήσυχος ο πιστός, ενώ οι μακράν του Θεού, και όταν ακόμα έχουν γεμάτα τα ταμεία τους..., κοιμούνται ανήσυχoi. Τίποτα δεν ευλογείται χωρίς τη χάρη του Θεού.

Και πριν πάμε στο ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ, είναι ανάγκη -όπως προείπαμε- να ερμηνεύσουμε τη λέξη «διάψαλμα» που συναντήσαμε σε αγκύλες και θα την συναντάμε μέχρι το τέλος των ψαλμών. Διάψαλμα είναι η λέξη «σελά» στα Εβραϊκά και οι Ο' (εβδομήκοντα) την μετέφρασαν «διάψαλμα». Τι ακριβώς σημαίνει δεν το γνωρίζουμε απόλυτα. Οι ερμηνευτές Πατέρες έδωσαν διαφορετικές ερμηνείες. Οι επικρατέστερες είναι: η μουσική υπόκρουση που μεσολαβεί ανάμεσα σε δύο ψαλμούς ή στροφές, ή η εναλλαγή μέλους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσα κι αν έχει ο άνθρωπος, μακριά από τον Θεό, είναι ανικανοποίητος, δυστυχής... Είναι χαρακτηριστική η φράση σύγχρονης πλούσιας και ένδοξης προσωπικότητας, που είπε απογοητευμένη ότι «ο πλούτος και η δόξα έτρεξαν μπροστά μου σαν ποτάμι, η ευτυχία ούτε δράμι». Έτσι είναι, η αληθινή ευτυχία θέλει καρδιά αγνή και πλούσια. Όχι απληστία εγωκεντρική. Αυτή είναι σωστή δυστυχία. Και ένα ακόμα πιο σπουδαίο συμπέρασμα, που το σημειώνουν οι Πατέρες της Εκκλησίας με αφορμή την ερμηνεία του τελευταίου στίχου του ψαλμού: Όποιος πορεύεται με πεποίθηση και πίστη στον Θεό και κάνει τα αρεστά σ' Αυτόν, δηλαδή το θείο Του θέλημα, αυτός θα «κοιμηθεί τον ύπνο του δικαίου». Δηλαδή, μετά τον θάνατό του θα πορευτεί στη βασιλεία του Θεού, εκεί όπου «οι δίκαιοι ευφρανθήσονται», θα ευφραίνονται αιώνια... Αυτό το συμπέρασμα συμφωνεί και με την ερμηνευτική εκδοχή της επιγραφής «εις τέλος».

ΨΑΛΜΟΣ Ε' (5)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως· ψαλμὸς τῷ Δαβίδ

Ο ψαλμός αυτός είναι πρωινή προσευχή, που απευθύνει ο Δαβίδ προς τον Θεό μέσα στον Ναό, που προσφέρεται θυσία προς τον Θεό. Το «εις το τέλος», ο Π. Τρεμπέλας λέει ότι αναφέρεται στον αρχιμουσικό, τον προεξάρχοντα του χορού των ψαλτών, ο οποίος με όργανα έψαλλε τον ψαλμό. Το «ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως» οι Πατέρες το εκλαμβάνουν ότι προσδιορίζει κατ' αρχήν τη συναγωγή των Εβραίων και στη συνέχεια την Εκκλησία του Χριστού. Ο ι. Χρυσόστομος όμως και ο Θεοδώρητος το επεκτείνουν και λένε ότι εφαρμόζεται και σε κάθε θεοφιλή ψυχή που καλείται να κληρονομήσει τη βασιλεία του Θεού. Υπέροχα.

5, 2. Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου·

Μετάφραση: Τα λόγια (της προσευχής) μου δεξού στ' αφτιά σου, Κύριε, κατανόησε την αγωνιώδη φωνή μου.

5, 3. πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου. ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι, Κύριε·

Μετάφραση: Πρόσεξε στη φωνή της παράκλησής μου, Βασιλιά και Θεέ μου, γιατί σε Σένα θα προσεύχομαι, Κύριε.

2-3: Ο ψαλμωδός απευθύνεται με ένταση και αγωνία προς τον Θεό, γιατί έχει μεγάλη ανάγκη για να τον ακούσει ο Θεός. Υπάρχουν ώρες στη ζωή μας, που έχουμε απόλυτη ανάγκη επικοινωνίας με τον Θεό. Όταν μάλιστα οι άνθρωποι είτε από αδυναμία, είτε από αδιαφορία δεν μας βοηθούν, τότε καταφυγή μας είναι ο Θεός και οι Άγιοι πρεσβευτές Του. Διότι ο Θεός, λέει ο Δαβίδ, είναι Πανάγαθος και Παντοδύναμος Βασιλιάς. Γι' αυτό μπορεί να μας ακούει και να μας βοηθάει παντού και πάντοτε.

5, 4. τὸ πρωῒ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου, τὸ πρωῒ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψει με,

Μετάφραση: Το πρωί θα ακούσεις τη φωνή μου, το πρωί θα παρουσιασθῶ μπροστά σου και θα με κοιτάξεις μ' ευμένεια.

Πόσο υπέροχο είναι, μόλις ανοίγει ο άνθρωπος το πρωί τα μάτια του και ελέγχει τις αισθήσεις του, ν' αναφέρεται μ' όλο το Είναι του δοξολογικά και ικετευτικά στον θείο Δημιουργό του, τον Παντοκράτορα Θεό. Έτσι ανοίγει την ημέρα του με δύναμη, με χάρη, με προοπτική. Ο άνθρωπος, που κλείνεται μόνο στις αισθήσεις του και στα κατώτερα ένστικτά του και δεν ανυψώνει την ψυχή του και προς τα ουράνια και αιώνια, τελικά είναι κλεισμένος στη φοβερότερη φυλακή. Τη φυλακή την κουβαλάμε όλοι μας. Στο χέρι μας είναι και η αποφυλάκισή μας, διά της προσευχής και των μυστηρίων της Εκκλησίας μας.

5, 5. ὅτι οὐχὶ Θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ· οὐ παροικήσει σοι πονηρευόμενος,

Μετάφραση: Γιατί εσύ δεν είσαι Θεός που θέλεις την αμαρτία. Δεν θα μείνει κοντά σου όποιος σκέπτεται πονηρά,

5, 6. οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν·

***Μετάφραση:** οὔτε θα σταθούν μπροστά στα μάτια σου ὅσοι παραβαίνουν τον νόμο σου· μίσησες ὅλους αυτοὺς που κάνουν την αμαρτία.*

5, 7. ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος.

***Μετάφραση:** Θα κάνεις να χαθούν ὅλοι αυτοὶ που διαδίδουν το ψέμα. Τον αιμοβόρο και δόλιον ἄνθρωπο τον σιχαίνεται ο Κύριος.*

5-7: Οι στίχοι αυτοὶ δείχνουν ὅτι ο Θεὸς βέβαια ἀγαπᾷ ἀπειρα ὅλους τους ἀνθρώπους κι ἔστειλε τον Υἱό του που θυσιάστηκε για τη σωτηρία των ἀνθρώπων, ἀλλὰ δεν συνοδοιπορεῖ, δεν συναναστρέφεται, δεν κάθεται ποτέ μαζί με τους ἀνόμους, φαύλους και πονηροὺς. Αυτοὺς παρακαλεῖ ο ψαλμωδός, ως ἀμετανόητους και διεστραμμένους, να τους ἀπωλέσει ο Θεός, για να μη χαλάνε τον ἀμπελῶνα του. Να τους ἐκβάλλει ως «ζιζάνια». Ωραία σημειώνει ο ι. Χρυσόστομος, ὅτι αυτοὶ οἱ πονηροὶ και δόλιοι μόνοι τους κατέστησαν τον εαυτό τους ἐχθρό προς τον Θεό και ο Θεός, ως ἀνεπίδεκτος μετάνοιας και ἀναγέννησης, τους ἀποστρέφεται. Ο Θεός θέλει, ἀλλὰ αυτοὶ δεν θέλουν τη σωτηρία τους.

5, 8. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίον σου ἐν φόβῳ σου.

***Μετάφραση:** Εγὼ ὅμως βασισμένος στο πλήθος της εὐσπλαγχνίας σου θα μπω στο σπίτι σου, θα προσκυνήσω στον ἅγιο ναό σου, με σεβασμό σε σένα.*

Ο ἄνθρωπος, φυσικά, μπορεῖ να προσεύχεται παντοῦ και πάντοτε, ἀδιάλειπτα, ὅπως μας παραγγέλλει και ο θεῖος Παῦλος (Α' Θεσ. ε' 17). Ο ναός ὅμως του Θεοῦ εἶναι ο κατ' ἐξοχὴν χώρος προσευχῆς. Ἰδιαίτερα, μετὰ Χριστόν ο ναός εἶναι ο χώρος ὅπου ἡ Ἐκκλησία του Χριστοῦ, το Σῶμα Του, δηλαδή οἱ πιστοί, προσέρχονται «εν μία πίστει και καρδία» ἀποτελοῦντες την ευχαριστιακὴ Σύναξη, προσεύχονται, κοινωνοῦν και προσφέρουν «τα σα ἐκ των σων». Αυτό εἶναι ἡ βάση και το κορύφωμα της Ἐκκλησίας, που ζεῖ ἀπὸ τώρα, ἀπὸ τη γη, τη βασιλεία του Θεοῦ μετὰ πάντων των ἀγγέλων και των Ἀγίων, ἐν φόβῳ σου: Δεν ἐννοεῖ το συναίσθημα του τρόμου, ποτέ, ἀλλὰ την ευλάβεια, τον σεβασμό. Ο Θεός δεν τρομοκρατεῖ, δεν εἶναι «μπαμπούλας». Ο Θεός θέλει την ἀγάπη μας και τον σεβασμό μας σ' Αυτόν. Ὁχι τρομοκρατία. Κάθε ἄλλη ἐκδοχὴ περί Θεοῦ εἶναι αἰρετική και ἀπαράδεκτη. Ο Θεός εἶναι Θεός ἐλέους, εὐσπλαγχνίας και οἰκτιρμῶν, ἀφοῦ σταυρώθηκε για μας.

5, 9. Κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.

***Μετάφραση:** Κύριε, ὁδήγησέ με μέσα στη δικαιοσύνη σου στο πείσμα των ἐχθρῶν μου, κατεύθυνε την πορεία της ζωῆς μου ἐνώπιόν σου.*

Ὅσο «ἐξυπνοι» κί' αν εἴμαστε, ὅσο δυνατοί κι αν φαινόμαστε, χωρὶς καθοδήγηση, φωτισμό και κατεύθυνση ἀπὸ τον πάνσοφο Θεό, δεν τα βγάζουμε πέρα. Ο ἄνθρωπος εἶναι

«ον εν αναφορά». Ως «εικόνα Θεού» πρέπει ν' αναφέρεται στον Θεό και να ζητάει την αληθινή καθοδήγηση απ' Αυτόν. Ο Θεός με την έμπνευση του Αγίου Πνεύματος, διά της Γραφής Του, διά της Εκκλησίας Του, διά των μυστηρίων και των Αγίων Του οδηγεί σωστά. Προσοχή από τους ψευδαποστόλους και ψευδοπροφήτες, φωνάζει ο θείος Παύλος μ' όλους τους Αγίους της Εκκλησίας. Κίνδυνος θάνατος.

5, 10. ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδιά αὐτῶν ματαία· τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν.

***Μετάφραση:** Γιατί στο στόμα τους δεν υπάρχει αλήθεια, η καρδιά τους είναι πονηρή. Ο λάρυγγας τους είναι ανοιχτός σαν τάφος, με τα λόγια τους επινοοῦσαν δόλια.*

5, 11. κρῖνον αὐτούς, ὁ Θεός. ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν σε, Κύριε.

***Μετάφραση:** Καταδίκασε τους, Θεέ μου- μακάρι να αποτύχουν στα δόλια σχέδιά τους· σύμφωνα με τις πολλές ασέβειές τους βγάλε τους έξω, διότι σε πίκραναν πολύ, Κύριε.*

10-11: Εδώ επανέρχεται ο ψαλμωδός περιγράφοντας το κατάντημα των ασεβών που είναι ψεύτες, δόλιοι, τάφοι... Γι' αυτό τον παρακαλεί επίμονα να τους απομακρύνει από γύρω του, να τους διαλύσει, γιατί ακόμα και τον Θεό «παραπικραίνουν». Οι δόλιοι είναι παντού και πάντοτε επικίνδυνοι.

5, 12. καὶ εὐφρανθήϊσαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ· εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς, καὶ καυχῆσονται ἐν σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου.

***Μετάφραση:** Τότε εἶθε να ευχαριστηθούν ὅλοι αυτοί που ελπίζουν σε σένα- αιώνια θα χαίρονται, και θα στήσεις τη σκηνή σου ανάμεσά τους (θα μένεις κοντά τους) και θα καυχηθούν για την παρουσία σου ὅλοι εκείνοι που αγαπούν το ὄνομά σου.*

5, 13. ὅτι σὺ εὐλογῆσεις δίκαιον· Κύριε, ὡς ὄπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

***Μετάφραση:** Διότι εσύ θα ευλογῆσεις τον δίκαιο· Κύριε, με ὄπλο την ευμένειά σου, μας προστάτεψες και μας χάρισες το στεφάνι της νίκης.*

12-13: Και οι δύο αυτοί στίχοι μιλάνε για τον θρίαμβο του Θεού, έτσι ώστε, οι πιστοί να έχουν απόλυτη εμπιστοσύνη στον Θεό, να παίρνουν θάρρος από τη δικαιοσύνη Του, και να εμπνέονται από την συγκατοίκησή Του μαζί τους, λέει ο ι. Χρυσόστομος. Αυτό τους δίνει χαρά και αγαλλίαση και συγχρόνως αποτελεί ευδοκία του Θεού προς αυτούς, βραβείο και στεφάνι νίκης. Αυτοί είναι οι θείοι καρποί που προγεύονται οι αληθινοί πιστοί από τώρα, ώστε να μπορούν να τους γευτούν με πληρότητα στην άπειρη αιωνιότητα. Με την έννοια αυτή και οι στίχοι αυτοί είναι και εσχατολογικοί, λέει ο Ζιγαβηνός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο αληθινά προσευχόμενος άνθρωπος είναι ο πιο δυνατός άνθρωπος, ο πιο σωστός και ο πιο ευτυχής. Μακάρι μια με'ρα να γίνει ὅλος ο κόσμος πιστός και αληθινός. Έτσι θα είναι δυνατός κι ευτυχής και τώρα και πάντοτε, στη Βασιλεία του Θεού. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΣΤ' (6)

Εἰς τὸ τέλος, ἔν ὕμνοις, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης· ψαλμὸς τῷ Δαβίδ

Ο θρηνητικός αυτός ψαλμός, κατά μερικούς ερμηνευτές, ελέγετο κατά οκτώ τόνους χαμηλότερα, λόγω πένθιμης κατάστασης του Δαβίδ. Κατ' άλλους Πατέρες το «ὑπὲρ τῆς ὀγδόης» σημαίνει την ογδόη ημέρα, όπου ο Αναστάς Χριστός θα κρίνει ζώντες και νεκρούς για να επακολουθήσει η άπειρη αιωνιότητα, αφού κατά την Γένεση την έβδομη ημέρα ο Θεός κατέπαυσε τα έργα αυτού (Γεν. β' 3). Συγκεκριμένα ο Ζιγαβηνός λέει, ότι «ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ απευθύνεται στον Θεό από μέρους όλων μας, ώστε την ημέρα της κρίσης, μετά τη Δεύτερη Παρουσία Του, ν' αποτρέψει την οργή του από πάνω μας λόγω των αμαρτιών μας». Στο ίδιο πνεύμα κινείται και ο Γρηγόριος Νύσσης ο οποίος σημειώνει, ότι «ο Δαβίδ γίνεται ικέτης του Θεού, ώστε να μην παραδοθούμε στον πολύ αυστηρό έλεγχο του Θεού κατά την κρίση».

2. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

Μετάφραση: Κύριε μη με ελέγξεις με το θυμό σου και μη με τιμωρήσεις παιδαγωγώντας με με την οργή σου.

3. ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι· ἴασαί με, Κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστέα μου,

Μετάφραση: Ελέησέ με, Κύριε, γιατί είμαι αδύναμος (ασθενής)· γιάτρεψέ με, Κύριε, γιατί κλονίσθηκαν τα κόκκαλά μου.

4. καὶ ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη σφόδρα· καὶ σύ, Κύριε, ἕως πότε;

Μετάφραση: Αλλά και η ψυχή μου ταραχθηκε πολύ και σύ, Κύριε, μέχρι πότε (θα είσαι θυμωμένος);

2-4: Ο ψαλμωδός κατάκειται ασθενής ένεκα των αμαρτιών του και ένεκα παιδαγωγίας του Θεού προς αυτόν, για να μετανοήσει για τα αμαρτήματά του. Αλλά είναι τόσο μεγάλη η δοκιμασία του που κλόνισε το σώμα του, τα οστά του, και την ψυχή Του. Γι' αυτό παρακαλάει τον Θεό να τον γιάτρεψει. Δεν αντέχει άλλο και του λέει, «έως πότε;» Γιατί, αν μακρύνει πολύ την ασθένειά του, τη φοβερή δοκιμασία του, θα τον καταπιεί το χάος της δοκιμασίας του. Μακρές δοκιμασίες καταβάλλουν ακόμα και δυνατούς. Βέβαια αιτία των θλίψεών μας, των ασθενειών μας και όλων γενικά των δοκιμασιών μας είναι τα αμαρτήματά μας «εκούσια και ακούσια, εν λόγοις και εν έργοις, ημέρας και νυκτός διαπραχθέντα». Εάν αυτό το συναισθανόμαστε, τότε και την ασθένειά μας θα υπομένουμε καρτερικά για λόγους κάθαρσής μας και τον Θεό θα ικετεύουμε θερμά να μας θεραπεύσει σαν Πανάγαθος και Άγιος που είναι. Μεγάλη υπόθεση η αυτογνωσία μας και η θερμή εκζήτηση του ελέους του Θεού. Αποτελούν βάση για αντοχή, δύναμη και σωτηρία.

5. ἐπίστρεψον, Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου, σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου.

Μετάφραση: Γύρισε πίσω (έλα πάλι κοντά μου), Κύριε, ελευθέρωσε την ψυχή μου, σώσε με για το πολύ έλεος σου.

6. ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ἄδη τίς ἐξομολογήσεται σοι;

***Μετάφραση:** Γιατί δεν είναι δυνατόν όταν πεθάνει κάποιος να σε θυμάται· και στον άδη ποιος θα σε δοξολογεί;*

7. ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου, λούσω καθ' ἐκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω.

***Μετάφραση:** Κουράσθηκα από τον στεναγμό μου, θα λούζω κάθε βράδυ το στρώμα μου με άφθονα δάκρυα.*

8. ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου.

***Μετάφραση:** Πόνεσαν τα μάτια μου (διαταρά-χθηκε η όρασή μου) εξ αιτίας του θυμού σου, περιφρονήθηκα σαν ρούχο παλιό απ' όλους τους εχθρούς μου.*

5-8: Ο ψαλμωδός καλεί τον Θεό να επιστρέφει κοντά του και ένεκα του μεγάλου ελέους του να τον σώσει, πριν πεθάνει, γιατί κάτω στον σκοτεινό άδη δεν είναι δυνατόν να τον επικαλεστεί και να σωθεί. «Εν τω άδη ουκ έστι μετάνοια...», Τα δάκρυα είναι πολλών ειδών. Της μετάνοιας, λέει ο ιερός Χρυσόστομος, είναι τα ωραιότερα και πολυτιμότερα, γιατί μας ξεπλένουν από τις ανομίες μας. Μακάρι τέτοια δάκρυα να στολίζουν το πρόσωπό μας συχνά.

9. ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅτι εἰσήκουσε Κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου·

***Μετάφραση:** Φύγετε μακριά από μένα όλοι εσεις που κάνετε την ανομία, γιατί ο Κύριος άκουσε με ευσπλαγχνία τη φωνή που έβγαζα κλαίγοντας.*

10. ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεώς μου, Κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο.

***Μετάφραση:** Άκουσε ο Κύριος τη δέησή μου, ο Κύριος δέχθηκε την προσευχή μου.*

11. αἰσχυνθείσαν καὶ ταραχθείσαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἀποστραφείσαν καὶ καταισχυνθείσαν σφόδρα διὰ τάχους.

***Μετάφραση:** Μακάρι να ντροπιασθούν και να ταραχθούν πολύ από φόβο όλοι οι εχθροί μου, ας υποχωρήσουν κι ας καταντροπιασθούν πολύ και αμέσως (γρήγορα).*

9-11: Ο Δαβίδ πέτυχε το έλεος του Θεού, διά της ειλικρινούς μετάνοιάς του και έτσι εθριάμβευσε ο Θεός και διεσκορπίστηκαν οι εχθροί του. Η θερμή προσευχή ως καρπός μετάνοιας κάνει θαύματα. Το μεγαλύτερο θαύμα δεν είναι ν' αναστήσεις νεκρούς, αλλά νεκρές ψυχές να ξαναγίνουν ζώσες, θείες, και πρώτα η δική σου, λένε οι θείοι Πατέρες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η αληθινή μετάνοια μετά δακρύων αναγεννά και σώζει τον άνθρωπο. Το έλεος και η χάρη του Θεού είναι απείρως μεγαλύτερα από οποιαδήποτε εξομολογούμενη και

αποδοκιμαζόμενη αμαρτία. Κανένας ποτέ ας μην απογοητεύεται, αφού υπάρχει μετάνοια και έλεος. Σώζεται, μας υπογραμμίζει η διδασκαλία της Εκκλησίας.

ΨΑΛΜΟΣ Ζ' (7)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ, ὃν ᾤσε τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσί υἱοῦ Ἰεμενεί.

Ἡ επιγραφή του ψαλμού αυτού του Δαβίδ ερμηνεύτηκε από διάφορους ερμηνευτές διαφορετικά. Εμείς εδώ παίρνουμε την εκδοχή ότι είναι ευχαριστήριο ψαλμός προς τον Χουσί, το γιό του Ιεμενεί. Ἡ ερμηνεία αυτή βασίζεται και στο κείμενο του Β' Βασιλειών κεφ. ιζ', όπου βρίσκουμε το όνομα Χουσί(εί) του Αραχί, ο οποίος, ενώ υποστήριζε στην ουσία τον Δαβίδ, προσποιήθηκε τον φίλο στον Αβεσσαλώμ (γιό του Δαβίδ που επαναστάτησε εναντίον του πατέρα του), και ματαίωσε τα σχέδια που είχε ο Αχιτόφελ εναντίον του Δαβίδ, που θα τον κατέστρεφαν. Γι' αυτό ο ψαλμός αυτός, καίτοι είναι δραματικός, στην ουσία είναι ευχαριστήριο για τη διάσωση του ψαλμωδού.

7, 2. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ῥῷσαί με,

***Μετάφραση:** Κύριε ὁ Θεός μου, πάνω σε σένα στήριξα την ελπίδα μου-σώσε με ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς που με καταδιώκουν και λύτρωσέ με,*

7, 3. μήποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχὴν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σώζοντος.

***Μετάφραση:** μήπως κάποτε αρπάξει σαν λιοντάρι (ὁ ἐχθρός) την ψυχή μου, ἐφ' ὅσον δεν θα ὑπάρχει αὐτός που θα με λυτρώσει και θα με σώσει.*

2-3: Ο Δαβίδ επικαλεῖται τον Θεό να τον σώσει ἀπὸ τη μανία των ἐχθρῶν του που τον καταδιώκουν, ὅπως το λιοντάρι καταδιώκει τα θηράματά του. (Ὁ σατανάς, ὁ μεγαλύτερος ἐχθρός του ἀνθρώπου, λέει ἡ Γραφή «ὡς λέων ὠρυόμενος ζητῶν τι να καταπίῃ» (Α' Πέτρ. ε' 8).

7, 4. Κύριε ὁ Θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσὶ μου,

***Μετάφραση:** Κύριε ὁ Θεός μου, ἐάν το ἔκανα αἰπό, ἐάν ὑπάρχει κάποια ἀδικία στα χέρια μου (ἐάν ἔκανα κάποια ἀδικία),*

7, 5. εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδουσί μοι κακά, ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός·

***Μετάφραση:** ἐάν ανταπόδωσα το κακό, σ' αὐτοὺς που μου ανταποδίδουν κακά ἀντὶ του καλοῦ, τότε εἶθε να πέσω ἔξω (να νικηθῶ) ἀπὸ τους ἐχθρούς μου μένοντας ἀδειος (μόνος).*

7, 6. καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου καὶ καταλάβοι καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι. (διάψαλμα).

***Μετάφραση:** Τότε εἶθε ὁ ἐχθρὸς να καταδιώξει την ψυχή μου και να με συλλάβει και να ποδοπατήσῃ στο ἔδαφος τη ζωή μου και να θάψῃ κάτω στο χώμα (στον τάφο) το ἑνδοξο ὄνομά μου.*

4-6: Ο Δαβίδ ομολογεί την αθωότητά του και ορκίζεται ὅτι οὐδέποτε διέπραξαν τα χέρια του τέτοια ἀδικία (ἴσως κλοπή), οὔτε ποτέ ανταπέδωσε κακά ἀντὶ κακῶν, ἀντίθετα τους

ευεργέτησε. Εάν τους έκανα, λοιπόν, κακά -αναφωνεί- ως πάθω τα χειρότερα. Τοποθετεί τα θέματα με δικαιοσύνη. Αυτή είναι, πρέπει να είναι, από τα ισχυρότερα όπλα του ανθρώπου του Θεού.

7, 7. ανάστηθι, Κύριε, ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν σου. ἐξεγέρθητι, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν προστάγματι, ᾧ ἐνετείλω,

Μετάφραση: Σήκω, Κύριε, με την οργή σου, υψώσου πάνω από τα πέρατα του στρατοπέδου των εχθρών σου- ξεσηκώσου (για να με υπερασπισθείς), Κύριε ο Θεός μου, σύμφωνα με το πρόσταγμα, που όρισες (νομοθέτησες),

7, 8. καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε, καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον.

Μετάφραση: και αμέσως σύναξη από πολλά έθνη θα σε περικυκλώσει και χάριν αυτής γύρνα και ανέβα πάλι στον θρόνο σου στον ουρανό.

7, 9. Κύριος κρινεῖ λαούς. κρῖνόν με, Κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί.

Μετάφραση: Ο Κύριος θα κρίνει τους λαούς· κρίνε με, Κύριε, σύμφωνα με τη δικαιοσύνη μου και την ακακία μου.

7, 10. συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον, ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ Θεός.

Μετάφραση: Ας πάρει τέλος η πονηριά των αμαρτωλών και τότε θα οδηγήσεις τον δίκαιο άνθρωπο, σύ, Θεέ μου, ο οποίος εξετάζεις το περιεχόμενο των καρδιών και των νεφρών.

7-10: Οι στίχοι αυτοί μπορούν άριστα να θεωρηθούν εσχατολογικοί. Ο δίκαιος κριτής θα κρίνει τους λαούς, αλλά και τον καθένα χωριστά. Εκεί θα ξεκαθαρίσει το σιτάρι από τα άχυρα. Εκεί οι δίκαιοι θ' αμειφθούν και οι άδικοι θ' αυτοκαταδικαστούν, γιατί ποτέ τους δεν θα αγαπήσουν τον Θεό και τη δικαιοσύνη Του.

7, 11. δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Μετάφραση: Δίκαιη (θα είναι) η βοήθειά μου από τον Θεό, που σώζει αυτούς που είναι ειλικρινείς (ευθείς) στην καρδιά.

7, 12. ὁ Θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος καὶ μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

Μετάφραση: Ο Θεός είναι δίκαιος κριτής και δυνατός, αλλά και μακρόθυμος (εύσπλαγχνος) και δεν δείχνει την οργή του με τιμωρίες κάθε μέρα.

7, 13. ἐὰν μὴ ἐπιστραφῇτε, τὴν ρομφαίαν αὐτοῦ στυλβώσῃ, τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε καὶ ἠτοίμασεν αὐτό·

Μετάφραση: Εάν δεν γυρίσετε πίσω μετανοημένοι, θα γυαλίσει τη ρομφαία του. Ιδού ετέντωσε το τόξο του και το ετοίμασε.

7, 14. καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.

***Μετάφραση:** Και πάνω σ' αυτό ετοίμασε όργανα που προξενούν θάνατο, τα δε βέλη του έχουν κατασκευασθεῖ με καιόμενα υλικά.*

7, 15. ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.

***Μετάφραση:** Ἰδοὺ (ο εχθρός μου) γέννησε με πόνο αδικία, συνέλαβε σχέδιο πόνου (εναντίον μου) και γέννησε ανομία.*

11-15: Δίκαια ο Θεός θα βοηθήσει και θα σώσει τους δικαίους. Και δίκαια επίσης θα καταδικάσει τους άδικους, αφού μάλιστα μακροθύμησε γι' αυτούς, αλλά αυτοί μένουν αμετανόητοι, κακοί, πωρωμένοι. Ο Θεός εξαντλεί κάθε μέσο για να μας σώσει. Ουδέποτε όμως παραβιάζει την ελευθερία μας. «Όστις θέλει...».

7, 16. λάκκον ὥρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο·

***Μετάφραση:** Άνοιξε λάκκο και τον έσκαψε σε βάθος, αλλά αυτός θα πέσει στον βόθρο που με κόπο κατασκεύασε.*

7, 17. ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται.

***Μετάφραση:** Το κακό αυτό που με κόπο έχει ετοιμάσει θα γυρίσει πίσω και θα πέσει στο κεφάλι του, και πάνω στην κορυφή του κεφαλιού του θα πέσει με ορμή η αδικία του.*

16-17: Μεγάλο το δίδαγμα αυτών των δύο στίχων. Αφού έχει γίνει και παροιμία του λαού μας: «Όποιος σκάβει το λάκκο του άλλου πέφτει ο ίδιος μέσα». Και αλήθεια πόσες φορές, ενώ μηχανευόμαστε κακά εναντίον των άλλων, ξεσπάνε στο κεφάλι μας. Ας το προσέξουμε: «Το άδικον ουκ ευλογείται». Γίνεται κατάρα στον αδικούντα. Τελικά τον συντρίβει, έστω κι αν στην αρχή τον βολεύει.

7, 18. ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ψαλῷ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Ὑψίστου.

***Μετάφραση:** Αντίθετα εγώ θα δοξάσω τον Κύριο σύμφωνα με τη δικαιοσύνη του και θα ψάλλω ύμνους στο όνομα του Κυρίου που είναι Ὑψιστος (επουράνιος).*

Ο ψαλμωδός ξεσπάει σε εξομολογητικές δοξολογίες στον Θεό για την σωτηρία του. Έτσι νιώθει κάθε πιστός από τη θεία σωτηριώδη παρέμβαση του Θεού, τόσο γι' αυτόν όσο και για όλους τους πιστούς που πιστεύουν στον Σωτήρα Θεό και τους σώζει από μύριους εχθρούς. Είναι υπέροχο να δοξάζουμε τον Θεό, όχι μόνο για τη δική μας σωτηρία, αλλά και για τη σωτηρία όλων. Έτσι νιώθουμε ένα σώμα. Αυτό άλλωστε σημαίνει Εκκλησία. Όλοι μαζί ένα σώμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Μ. Αθανάσιος υπογραμμίζει ότι ο δίκαιος και αμνησίκακος προσελκύει άφθονο το έλεος του θεού, γι' αυτό στο τέλος νικά. Ας μην εντυπωσιαζόμαστε από την αναστάτωση

του ηθικού κακού πάνω στη γη. Είναι προσωρινή. Ο Παντοδύναμος και Δίκαιος Θεός θ' αποκαταστήσει τα πάντα με δικαιοσύνη στην άπειρη αιωνιότητα. Οπότε αυτό είναι που μετράει για την αληθινή ανθρωπότητα. Ωστόσο, ας ικετεύουμε τον θεό να μας φυλάει από το άδικο και τους άδικους και από τα «πεπυρωμένα βέλη του πονηρού». Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ Η' (8)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Η επιγραφή του ψαλμού αυτού του Δαβίδ ερμηνεύτηκε από διάφορους ερμηνευτές

Την επιγραφή «εις τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν» ἄλλοι ερμηνεύουν ως ἄσμα εκτελούμενο κατὰ τον τρύγο ἢ στο τέλος του τρύγου των αμπελιῶν, ἄλλοι ως ειδική κιθάρα που εἶχε πάντα κοντά του ο Δαβίδ κατὰ την εκτέλεση των ψαλμῶν του και ἄλλοι Πατέρες ὅτι πρόκειται για τις Εκκλησίες (τα ληνά) που θα δημιουργούσε ο Χριστὸς ως «Ἀμπελος ἡ Αληθινή», δηλαδή ἔννοια προφητική. Και οι τρεις εκδοχές σεβαστές. Η ουσία εἶναι ὅτι ο ψαλμωδός, γεμάτος ενθουσιασμό εκ των ποιημάτων του σύμπαντος, υμνολογεῖ τον Δημιουργό, ὅπως οι αμπελουργοὶ ὅταν δρέπουν τους μεστούς καρπούς των αμπελιῶν τους. Μόνο «ἄφρονες» υλιστές και ἄθεοι δεν θαυμάζουν το σύμπαν και δεν δοξολογούν τον Δημιουργό Τους.

8,2. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

***Μετάφραση:** Κύριε, σὺ που εἶσαι ὁ εξουσιαστής μου, πόσο αξίζει να θαυμάζεται τὸ ὄνομά σου σ' ολόκληρη τὴ γῇ· γιατί ἡ μεγαλοπρέπειά σου ανυψώθηκε πάνω ἀπὸ τους οὐρανοὺς.*

8,3. ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἔνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.

***Μετάφραση:** Απὸ τὸ στόμα των νηπίων και αὐτῶν που θηλάζουν ἐφτιαξες ὕμνο (του μεγαλείου σου) για να εξαφανιστεῖ εντελῶς κάθε ἐχθρὸς και ἀντίδικός σου.*

8,4. ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς, ἔργα τῶν δακτύλων σου, σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας·

***Μετάφραση:** Ὅταν βλέπω τους οὐρανοὺς, που εἶναι δημιούργημα των δακτύλων των χεριῶν σου, τὴ σελήνη και τὰ ἀστέρια, των οποίων ἐσὺ ἐβάλες τὰ θεμέλια τῆς δημιουργίας, διερωτῶμαι*

2-4: Οι μέγιστοι αστρονόμοι Κέπλερ, Νεύτων και ἄλλοι μεγάλοι αστροφυσικοὶ ἐπιστήμονες, μπροστά λένε ὅτι μένουν ἐκθαμβοὶ στο ἀστρικό σύμπαν και ἐρευνώντας το, ἔχουν τὴν αἴσθηση ὅτι πιάνουν τὸν Θεό. Ο δε μέγας φιλόσοφος Καντ λέει ὅτι «δύο πράγματα προκαλοῦν τὸν ἀπεριόριστο θαυμασμό μου, ὁ ἑναστρὸς οὐρανὸς και ὁ ἠθικός νόμος». Ὄντως «οι οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν Θεοῦ...». Γι' αὐτὸ ἀκόμα και τὰ «νήπια» βλέποντας τὸν οὐρανὸ ἀγάλλονται και βγάζουν κραυγές δοξολογικές. Ὅπως τὰ νήπια, περνώντας τὴν Ερυθρὰ θάλασσα, κατὰ τὴν Εβραϊκὴ παράδοση, υμνοῦσαν τὸν Θεό. Ο δε Παῦλος λέει ὅτι «τα μωρὰ του κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταισχύνῃ τους σοφοὺς» (Α' Κορ. α', 27). Και ὁ Χριστὸς ἀναφέρθηκε στὸν στίχο αὐτοῦ Δαβίδ, ὅταν μπαίνοντας στὴν

Ιερουσαλήμ τον υμνούσαν τα παιδιά με το «ωσαννά» (Ματθ. κα' 15). Ο δε ι. Χρυσόστομος σημειώνει ότι «και οι Απόστολοι νήπιοι όντες κατά την ανθρώπινη γνώση και σοφία, απεκάλυψαν ύψιστες αλήθειες υπέρ νουν και έννοιαν...». Η σοφία του Θεού δεν σχετίζεται με τη γνωσιοθηρία του κόσμου, η οποία όσο σπουδαία και αν φαίνεται είναι ψέλλισμα νηπίου μπροστά στην άπειρη Πανσοφία του Θεού. Και γίνεται κτήμα του ανθρώπου αυτή η θεία Σοφία, «όταν αυτός καθαρίση νουν και καρδιά, εκ του σκότους των παθών» λένε οι νηπτικοί (νηφάλιοι) Πατέρες της Εκκλησίας.

Εάν έχεις καθαρό νου και καθαρή καρδιά και αγράμματος εάν είσαι (νήπιος), μπορείς να βλέπεις έσωθεν στα άπειρα θεία βάθη που ξεπερνούν γη και ουρανούς κι εγγίζουν στον θρόνο του Θεού. «Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι» (Ματθ. ε' 3-5), δηλαδή οι ταπεινοί, διότι αυτοί βλέπουν τον Θεό... Αυτοί είναι οι όντως σοφοί.

8,5. τί έστιν άνθρωπος, ότι μιμήσκη αύτοϋ; ή υιός άνθρωπου, ότι έπισκέπη αύτόν;

Μετάφραση: Τι είναι ο άνθρωπος, για να τον θυμάσαι; ή ο απόγονος του ανθρώπου για να τον φροντίζεις;

8,6. ήλάττωσας αύτόν βραχύ τι παρ' αγγέλους, δόξη και τιμή έστεφάνωσας αύτόν,

Μετάφραση: Τον έκανες λίγο πιο μικρό από τους αγγέλους, αλλά τον στεφάνωσες με δόξα και τιμή.

8,7. και κατέστησας αύτόν επί τὰ έργα τών χειρών σου· πάντα υπέταξας υποκάτω τών ποδών αύτοϋ,

Μετάφραση: Τον εγκατέστησες κυρίαρχο πάνω σε όλα τα έργα που έφτιαξαν τα χέρια σου- όλα τα υπόταξες κάτω από τα πόδια του,

8,8. πρόβατα και βόας άπάσας, έτι δέ και τὰ κτήνη τοϋ πεδίου,

Μετάφραση: καθώς και όλα τα πρόβατα και τα βόδια, αλλά ακόμη και τα άγρια ζώα του αγρού.

8,9. τὰ πετεινά τοϋ ούρανοϋ και τούς ιχθύας τής θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσών.

Μετάφραση: Επίσης τα πτηνά του ουρανού και τα μικρά ψάρια της θάλασσας και τα μεγάλα κήτη που διασχίζουν τους ωκεανούς.

5-9 Οι εκπληκτικοί αυτοί στίχοι δείχνουν το μεγαλείο του μικρομέγαλου ανθρώπου, κατά τον Γρηγόριο Θεολόγο, ο οποίος άνθρωπος πλάστηκε από τον Θεό, «κατ' εικόνα του» για να γίνει «καθ' ομοίωσίν του». Το «ήλάττωσας αύτόν βραχύ τι παρ' αγγέλους», (δηλαδή, τον έφτιαξες λίγο κατώτερο από τους αγγέλους), πολλοί Πατέρες λένουν, ότι αυτό ίσχυε έως ότου ο άνθρωπος ξέπεσε λόγω της αμαρτίας, μετά όμως όταν ήρθε ο Χριστός, ο Γιός του Θεού και έγινε άνθρωπος, ενώθηκε ο άνθρωπος με τον Θεό κι' έγινε «σύσσωμος και σύναιμος Χριστού»· τότε υψώθηκε εν τω προσώπω του Θεανθρώπου Χριστού υπεράνω και των αγγέλων. Οι άγγελοι πλέον έγιναν λειτουργικά και υπηρετικά πλάσματα για τη σωτηρία και τη θέωση του ανθρώπου. Υπηρετούν τον άνθρωπο.

Άλλωστε, κατά το Εβραϊκό κείμενο, η ακριβής μετάφραση λέει, ότι είναι ολίγον κατώτερος «του Θεού» ο άνθρωπος. Τελικά η κατά χάριν υιοθεσία, από μέρους του Θεού, στον άνθρωπο, έκανε τον άνθρωπο «κατά χάριν Θεόν». Γι' αυτό ως «εικόνα Θεού» κυριαρχεί σ' όλη την άλογη φύση και κτίση. Ο προ-πτωτικός άνθρωπος ως «αντιβασιλεύς» διέτασσε την φύση, ζωική, φυτική και λοιπή και τον υπάκουε. Μετά την πτώση επανεστάτησε η φύση. Όμως ήρθε ο νέος Αδάμ, ο αναμάρτητος Χριστός και αποκατέστησε την ανωμαλία και ανισορροπία. Έτσι, λένε οι Πατέρες, ο ενωμένος με τον Χριστό νέος αναγεννη-μένος άνθρωπος δύναται και πάλι να κυριαρχεί επί της φύσης. Γι' αυτό οι Απόστολοι και οι Άγιοι έκαναν και κάνουν τα δυσεξαρίθμητα θαύματα προς δόξαν Θεού. Ας υπογραμμιστεί ότι ο Χριστός κι η Εκκλησία του δεν είναι «ιδεολογία» ή κάποια «κοσμοθεωρία», είναι η «Ζωή και Ανάσταση». Αυτό δείχνει η ιερή βιωματική παράδοση του σώματος της Εκκλησίας. Έτσι επαληθεύεται και η «κατά χάριν θέωσις του ανθρώπου». Ύψιστη δωρεά. Ύψιστο γεγονός για τον άνθρωπο.

8,10. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ!

***Μετάφραση:** Κύριε, σύ που είσαι ο εξουσιαστής μας, πόσο αξίζει να θαυμάζεται το όνομά σου πάνω σ' ολόκληρη τη γη.*

Βέβαια, μετά από την εκπληκτική δημιουργία του σύμπαντος και την καταπληκτική πλάση του ανθρώπου με τα μοναδικά πνευματικά χαρίσματα μέσα στο σύμπαν, ο υμνωδός θαυμάζει και δοξολογεί τον θεό σε κάθε μέρος της γης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο αληθινός άνθρωπος θαυμάζει το σύμπαν και τον Δημιουργό του σύμπαντος. Αυτό τον οδηγεί σε συνεχή δοξολογία προς τον Θεό, αλλά και σε συνεχή εξαγγελία του θελήματος Του. Είναι αγγελιοφόρος του θεού, ως «κατά χάριν θεός».

ΨΑΛΜΟΣ Θ' (9)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Σχεδόν ὅλοι οἱ Πατέρες το «υπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ», το συνέδεσαν ερμηνευτικά με τη σάρκωση, τη ζωή, τον θάνατο, την κάθοδο στον ἄδη, την ἀνάσταση και ἀνάληψη του Χριστοῦ, του γιου του Θεοῦ. Επειδὴ ὅλα αὐτά, δηλαδή ἡ σάρκωση και ὅλη ἡ ζωή του Χριστοῦ μέχρι και την ἀνάληψή Του στους ουρανοὺς, αποτελοῦν μέγα μυστήριον, ὁ ψαλμωδὸς προφητικά τα ἀπέδωσε με τὴ λέξη «κρύφια». Καὶ ὁντως «κρύφια» και ἀσύλληπτα με τὴν κοινὴ λογικὴ εἶναι τὰ υπερφυῆ γεγονότα τῆς ιστορικής και μετα-ιστορικής παρουσίας του Μεσαΐα Χριστοῦ. Εἶναι τὸ Μυστήριον τῶν μυστηρίων, πὼς «εχωρήθη ἐν χρόνῳ και χώρῳ ὁ ἀχώρητος ἀπειρος Θεός». Πὼς ἀνέστη και ἀνελήφθη στους ουρανοὺς και πὼς θα κατέλθῃ ἐν δόξῃ νὰ κρίνῃ ζῶντες και νεκρούς. Εἶναι ὁντως «ἀπερινόητο» και «ἄρρητο» μυστήριον. Ἀντιπροσωπευτικὸ τῆς πατερικῆς Θεολογίας εἶναι τὸ του Μαξίμου Ὁμολογητῆ «Θεὸν νοῆσαι ἀδύνατον, φράσαι δε ἀδυνατότερον».

9,2. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου·

Μετάφραση: Θα ἐξομολογηθῶ σε σένα, Κύριε, με ὅλη μου τὴν καρδιά και θα διηγηθῶ ὅλα τὰ θαυμαστά σου ἔργα.

9,3. εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιᾶσομαι ἐν σοί, ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε.

Μετάφραση: Θα ευχαριστηθῶ και θα γεμίσω ἀπὸ χαρὰ μεγάλη για σένα- θα ψάλλω ὕμνον στο ὄνομά σου, Ὑψιστε.

9,4. ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου,

Μετάφραση: Καθὼς γύρισαν πίσω οἱ ἐχθροί μου, ἔχασαν τὴ δύναμιν τους κι ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ τὸ πρόσωπό σου,

9,5. ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην.

Μετάφραση: γιατί ἐσύ ἐκρίνες και δίκασες τὴν υπόθεσιν μου- κάθισες πάνω σε θρόνον δικαστηρίου, σὺ ὁ ὁποῖος δικάζεις με δικαιοσύνην.

9,6. ἐπετίμησας ἔθνεσι, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής· τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Επέπληξες τὰ ἔθνη και χάθηκε κάθε ἀσεβής· ἐσθῆσες τὸ ὄνομά του αἰώνια.

9,7. τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες· ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου,

Μετάφραση: Χάθηκαν τελείως τὰ μαχαίρια τοῦ ἐχθροῦ, και καταγκρέμισες πόλεις, ἀκόμη και ἡ ἀνάμνησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ χάθηκε με θόρυβον σε μιὰ στιγμή.

9,8. καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει. ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ,

Μετάφραση: Ὅμως ὁ Κύριος μένει αἰώνια· ετοίμασε τὸν θρόνο του γιὰ νὰ δικάσει.

9,9. καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτῃ.

Μετάφραση: Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ δικάσει τὴν οἰκουμένην με δικαιοσύνη, θὰ κρίνει τοὺς λαοὺς με εὐθύτητα.

9,10. καὶ ἐγένετο Κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι, βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι·

Μετάφραση: Καὶ ἐγένετο ὁ Κύριος καταφύγιο στὸν φτωχό, βοηθὸς του ἐγκαιρὰ στὶς θλίψεις.

9,11. καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σοὶ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε, Κύριε.

Μετάφραση: Λοιπὸν, ἀς στηρίξουν τὶς ἐλπίδες τοὺς σε σένα, αὐτοὶ ποὺ ἐγνώρισαν τὸ ὄνομά σου, γιὰτὶ δὲν ἔχεις εγκαταλείψει, Κύριε, αὐτοὺς ποὺ σε ἀναζητοῦν με πόθο.

9,12. ψάλατε τῷ Κυρίῳ, τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών, ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ,

Μετάφραση: Ψάλτε ὕμνους στὸν Κύριο ποὺ κατοικεῖ στὴ Σιών (Ιερουσαλήμ), ἀναγγεῖλατε στὰ ἔθνη τὰ κατορθώματά του,

9,13. ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων.

Μετάφραση: γιὰτὶ αὐτὸς ποὺ ζητεῖ νὰ ἐκδικηθεῖ γιὰ τὰ ἀδικοχυμένα αἵματα, θυμήθηκε αὐτὰ καὶ δὲν ξέχασε τὶς ἱκεσίες τῶν φτωχῶν.

9,14. ἐλέησόν με, Κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου,

Μετάφραση: Ελέησέ με Κύριε, δεξ τὴν ταπείνωσή μου ἐξ αἰτίας τῶν ἐχθρῶν μου, ἐσύ ὁ ὁποῖός με σώζεις ἀπὸ τὶς πύλες τοῦ θανάτου,

9,15. ὅπως ἂν ἐξαγγεῖλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών. ἀγαλλιᾶσθαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου.

Μετάφραση: γιὰ νὰ διαλαλήσω ὅλους τοὺς ὕμνους σου στὶς πύλες τῆς κόρης σου Ιερουσαλήμ· θὰ γεμίσω ἀπὸ ἀγαλλίαση γιὰ τὴ σωτηρία, ποὺ θὰ ἐλθεῖ ἀπὸ σένα.

9,16. ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ, ἧ ἐποίησαν, ἐν παγίδι ταύτῃ, ἧ ἐκρυσαν, συνελήφθη ὁ πούς αὐτῶν.

Μετάφραση: Τὰ εἰδωλολατρικά ἔθνη ἐπῆσαν καὶ κόλλησαν στὴ διαφθορά, ποὺ δημιουργήσαν καὶ σ' αὐτὴ τὴν παγίδα, ποὺ κάλυψαν (γιὰ νὰ μὴ φαίνεται), πιάστηκε τὸ πόδι τους.

9,17. γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν, ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. (ὥδῃ διαψάλλματος).

Μετάφραση: Γνωρίζει ο Κύριος να κρίνει δίκαια, και τώρα, στα έργα των χεριών του πιάστηκε ο αμαρτωλός.

9,18. ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ἄδην, πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ Θεοῦ,

Μετάφραση: Εἶθε οι αμαρτωλοί να γυρίσουν πίσω στον ἄδη και όλα τα ειδωλολατρικά ἔθνη, που ξεχνούν τον Θεό,

9,19. ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος.

Μετάφραση: γιατί δεν θα μείνει ξεχασμένος μέχρι τέλους ο πτωχός, η υπομονή των πτωχών δεν θα χαθεί στο τέλος.

9,20. ἀνάστηθι, Κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος, κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου.

Μετάφραση: Σήκω πάνω, Κύριε, ας μην αποκτά δύναμη ο ανάξιος ἄνθρωπος, ας κριθούν οι εθνικοί ἐνώπιον σου.

9,21. κατάστησον, Κύριε, νομοθέτην ἐπ' αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Εγκατάστησε Κύριε, ἐπάνω τους εκείνον που θα θέσει νόμους, ας καταλάβουν οι εθνικοί ὅτι εἶναι ἄνθρωποι αδύνατοι και μικροί.

9,22. Ἰνατί, Κύριε, ἀφέστηκας μακρόθεν, ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσιν;

Μετάφραση: Γιατί, Κύριε, ἔχεις σταθεῖ μακριά και δεν προσέχεις τις δυσκολίες στις θλίψεις;

2-22: Ο ψαλμωδός δοξάζει τον Θεό (προφητικά, η Εκκλησία τον Χριστό) διότι με τη Δύναμή Του, τη Σοφία Του και τη Δικαιοσύνη Του, κατεύθυνε και κατευθύνει τα πάντα, ὅπως πρέπει, για να επικρατήσει τελικά η Βασιλεία Του για πάντα. Σε κάθε στίχο και στροφή μπορούμε να θαυμάσουμε την πρόνοια του Θεού υπέρ πτωχών, ορφανών, χηρών και αδυνάτων, και τη θεία δύναμή Του η οποία σκεπάζει ὅλη την κτίση και τη δημιουργία, λογική και ἄλογη.

9,23. ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἔμπυρίζεται ὁ πτωχός, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίαις, οἷς διαλογίζονται.

Μετάφραση: Κατὰ τον χρόνο που υπερηφανεύεται ο ασεβής, καίγεται μέσα στη φωτιά ο ἐνάρετος φτωχός- συλλαμβάνονται οι φτωχοί στις ραδιουργίες, που τους ετοιμάζουν οι αμαρτωλοί.

9,24. ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται·

Μετάφραση: Διότι θαυμάζεται ο αμαρτωλός για τις ἐπιθυμίες της ψυχῆς του και αὐτός που ἀδικεῖ ἀκούει καλὰ λόγια ἀπὸ τους ὁμοίους του.

9,25. παρώξυνε τὸν Κύριον ὁ ἁμαρτωλός· κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει· οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ.

Μετάφραση: Εξόργισε τον Κύριο ο αμαρτωλός με τη σκέψη ότι ο Θεός δεν θα του ζητήσει ευθύνες για τις αμαρτίες του και ότι τάχα δεν υπάρχει ο Θεός μπροστά σ' αυτόν.

9,26. βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ, ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει·

Μετάφραση: Σε κάθε περίπτωση είναι βρόμικοι οι δρόμοι της ζωής του, απορρίπτει χωρίς ντροπή τα προστάγματά σου από μπροστά του, και φαντάζεται ότι όλους τους εχθρούς του θα τους κατανικήσει

9,27. εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐ μὴ σαλευθῶ, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἄνευ κακοῦ.

Μετάφραση: γιατί εἶπε μέσα στην καρδιά του: Δεν θα κουνηθῶ ἀπὸ την κατάσταση στην οποία βρίσκομαι. Εγώ και οι απόγονοί μου δεν θα ἔχουμε θλίψεις και κανένα κακό.

9,28. οὗ ἄρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.

Μετάφραση: Ἐτσι σκέφτεται αὐτός του οποίου το στόμα εἶναι γεμάτο κατάρρα και πικρία και δολιότητα- κάτω ἀπὸ τη γλῶσσα του υπάρχει δηλητήριο για να πικραίνει και να καταπιέζει με αὐτό τους ευσεβεῖς.

9,29. ἐγκάθεται ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων, ἐν ἀποκρύφοις τοῦ ἀποκτεῖναι ἄθῳ· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πέννητα ἀποβλέπουσιν·

Μετάφραση: Κάθεται σε ἐνέδρα κρυμμένος με πλουσίους παραμονεύοντας για να σκοτώσει αὐτόν· τα μάτια του βλέπουν συνεχῶς τον φτωχό.

9,30. ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ, ἐνεδρεύει τοῦ ἀρπάσαι πτωχόν, ἀρπάσαι πτωχόν ἐν τῷ ἐλκύσαι αὐτόν·

Μετάφραση: Παραμονεύει στα κρυφά σαν λιοντάρι στη φωλιά του, στήνει ἐνέδρα για να πιᾶσει τον φτωχό και να τον αρπάξει προσελκύοντας αὐτόν με ἀπάτη.

9,31. ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ταπεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτόν κατακυριεύσαι τῶν πενήτων.

Μετάφραση: Στην παγίδα του θα τον ταπεινώσει, θα σκύψει και θα πέσει για να κυριαρχήσει ἐντελῶς πάνω στους φτωχοὺς.

9,32. εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· ἐπιλέλησται ὁ Θεός, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος.

Μετάφραση: Γιατί εἶπε μέσα στην καρδιά του: Ἐχει λησμονήσει τελείως ο Θεός, γύρισε αλλοῦ το πρόσωπό του για να μη βλέπει τίποτε.

9,33. ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων.

Μετάφραση: Σήκω επάνω, Κύριε ο Θεός μου, ας σηκωθεί ψηλά το χέρι σου, μη ξεχάσεις εντελώς τους φτωχούς.

9,34. Ἔνεκεν τίνος παρώργισεν ὁ ἀσεβὴς τὸν Θεόν; εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἐκζητήσει.

Μετάφραση: Για ποιο λόγο εξόργισε ο ασεβής τον Θεό; Γιατί είπε μέσα στην καρδιά του: «Δεν θα ζητήσει λόγο (ο Θεός) για τις αδικίες μου».

9,35. βλέπεις, ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου· σοὶ ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχός, ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθός.

Μετάφραση: Βλέπεις, όλα αυτά, γιατί εσύ καταλαβαίνεις τον πόνο και τον θυμό, ώστε να παραδώσεις αυτούς στα χέρια σου σε σένα έχει εγκαταλειφθεί ο φτωχός, σύ είσαι ο βοηθός για τον ορφανό.

9,36. σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὕρεθῇ.

Μετάφραση: Σύντριψε σύ το χέρι του αμαρτωλού και πονηρού, θα αναζητηθεί η αμαρτία του και δεν θα βρεθεί (γιατί θα έχει εξαφανισθεί).

9,37. βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀπολεῖσθε ἔθνη ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Θα βασιλεύσει ο Κύριος αιώνια, θα χαθείτε, ειδωλολάτρες, από τη γη που είναι δική του.

9,38. τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσήκουσε Κύριος, τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου

Μετάφραση: Την επιθυμία των φτωχών την άκουσε ο Κύριος και τον πόθο της καρδιάς τους πρόσεξε το αφτί σου,

9,39. κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Μετάφραση: για να κρίνει υπέρ του ορφανού και ταπεινού, ώστε να μη τολμήσει πια να φέρεται αλαζονικά οποιοσδήποτε άνθρωπος πάνω στη γη.

Από τον 23 στίχο έως το τέλος του ψαλμού ο Δαβίδ διεκτραγωδεῖ τον προσωρινό θρίαμβο της αμαρτίας, τα δεινά που υφίσταται ο ευσεβής από τους θρασεῖς αμαρτωλούς και επικαλείται τη βοήθεια του Θεού ν' αναστηθεί και να τους τιμωρήσει, ώστε ο πτωχός και αδύνατος να μη διαψευστεί από την εμπιστοσύνη που τρέφει στον Κύριό του και Θεό του. Και όντως «την επιθυμίαν των πτωχών εισηκουσε ο Κύριος...» και πλέον δεν θα μπορεί να αποθρασύνεται και να υπερηφανεύεται ότι κυριάρχησε για πάντα κάθε φαύλος επάνω στη γη. Θα επιβληθεί και θα επικρατήσει αιώνια ο Θεός. Η δικαιοσύνη του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τόσο αλληγορικά, όσο και ρεαλιστικά, ιστορικά ο Δαβίδ εκφράζει όλη την πραγματικότητα που συμβαίνει πάνω στη γη θετικά και αρνητικά και αυτήν που θα επικρατήσει στην αιωνιότητα οριστικά, η οποία θα είναι δίκαιη και αληθινή. Γιατί ο Θεός, η Τριαδική Θεότητα, κατευθύνει τελικά την ιστορία και την αιωνιότητα, η οποία θα είναι η τελική πραγματικότητα εις «αιώνας αιώνων».

ΨΑΛΜΟΣ Ι' (10)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός αυτός κατά τους κριτικούς θεωρείται εκ των αρίστων εξ επόψεως ποιητικής, γράφτηκε από τον Δαβίδ και εκτελέστηκε από τον αρχιμουσικό του ναού. Είναι ψαλμός «μαχητικός», γεμάτος ελπίδα κι εμπιστοσύνη στον δίκαιο Θεό, ο οποίος τελικά τιμωρεί τον κακό και προστατεύει τον δίκαιο. Αυτή η γραμμή βέβαια κυριαρχεί σ' όλους σχεδόν τους ψαλμούς, αλλά και σ' όλη την Π. Διαθήκη. Αυτό συμβαίνει, γιατί η περίοδος της Π.Δ. ήταν γεμάτη με τρομερές αντιθέσεις και προκλήσεις, κοινωνικές και ηθικές, και έπρεπε να διδάξει τους ανθρώπους για να κατανοούν πώς σκέφτεται ο Θεός και πώς ενεργεί και θα ενεργεί πάντοτε. Φυσικά οι αντιθέσεις στην ιστορία συνεχίζονται, αλλά σήμερα έχουμε το Ευαγγέλιο του Χριστού και την Αγία του Εκκλησία και θεωρούμε τα πράγματα πιο σαφή, πιο βαθιά, πιο φωτεινά και ξέρουμε, όσοι το επιθυμούμε, τι μας γίνεται. Σήμερα και ως προς αυτό, όσον αφορά τη σαφήνεια του θελήματος του Θεού, είμαστε προνομιούχοι, γιατί το γνωρίζουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια και μπορούμε να το ακολουθούμε, με περισσότερη ελπίδα κι εμπιστοσύνη. Γι' αυτό και θα κριθούμε αυστηρότερα, λένε, οι Πατέρες. Έτσι σήμερα ο πιστός είναι πάνοπλος ν' αμύνεται στις προκλήσεις των «φίλων» και των εχθρών.

10,1. Ἐπὶ τῷ Κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου· μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;

Μετάφραση: Επάνω στον Κύριο έχω στηρίξει την πεποίθησή μου· πώς λέτε σε μένα: φεύγε στα βουνά σαν πτηνό;

10,2. ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον, ἠτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομῇν τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Μετάφραση: Διότι να! Οι αμαρτωλοί τέντωσαν το τόξο τους και ετοίμασαν τα βέλη μέσα στη φαρέτρα για να τοξεύσουν στα κρυφά αυτούς που είναι ειλικρινείς στην καρδιά.

10,3. ὅτι ἃ σὺ κατηρτίσω, αὐτοὶ καθεῖλον· ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε;

Μετάφραση: Γιατί αυτά που εσύ ο δίκαιος, με κόπους πραγματοποίησες, αυτοί τα γκρέμισαν τι κατόρθωσε, λοιπόν, ο δίκαιος;

2-3: Προτροπή προς φυγή, από φυγόπονους και ριψάσπιδες, ακούγεται κάθε τόσο, προς τους μαχητές. Οι στερεωμένοι όμως στην πίστη προς τον Παντοδύναμο και Δίκαιο Θεό δεν μετακινούνται από Αυτόν. Είναι μεγάλο, πράγμα, είναι χάρη Θεού, να μην κλονιζόμαστε μπροστά στις επιθέσεις του κακού, οποθενδήποτε προερχόμενες (σατανά, κακούς ανθρώπους, κακό εαυτό μας).

10,4. Κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· Κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι στον άγιο ναό του ο Κύριος έχει στον ουρανό τον θρόνο του- τα μάτια του προστατεύουν (επιβλέπουν) τον φτωχό και τα βλέφαρά του εξετάζουν τους απογόνους των ανθρώπων.

Ο Θεός, Κύριος ουρανού και γης, είναι «απυρόβλητος» από το κακό, γιατί είναι Πανάγιος και ο θρόνος του είναι στον ουρανό, ανεπηρέαστος από τις μικρότητες των ανθρώπων, γι' αυτό και κρίνει δίκαια τον καθένα, ανάλογα με τα έργα του.

10,5. Κύριος εξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ, ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.

Μετάφραση: Ο Κύριος εξετάζει τον δίκαιο και τον ασεβή και αυτός που αγαπά την αδικία μισεί την ψυχή του.

Πράγματι, όποιος όχι από στιγμιαία αθέλητη αδυναμία αλλά συστηματικά αγαπάει την ανομία, αυτός μισεί την ψυχή του. Το έλεγαν και οι σοφοί πρόγονοί μας «κανένας δεν μπορεί να μας αδικήσει πιο πολύ απ' ότι εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας». Ο τυφλωμένος από εγωκεντρισμό, πάθη και αυταρέσκεια άνθρωπος είναι εχθρός του εαυτού του, της ζωής του, του μέλλοντος του. Είναι κατεστραμμένος από «πρώτο χέρι». Αυτός είναι φυσικό ούτε τον πλησίον ν' αγαπάει σωστά, αλλά καταστροφικά. Η αληθινή αγάπη προς τον εαυτό μας και τους άλλους είναι χρυσός, γιατί τη δίδαξε και την έζησε ο Χριστός.

10,6. ἐπιβρέξει ἐπὶ ἀμαρτωλοὺς παγίδας, πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερίς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.

Μετάφραση: Θα ρίξει πάνω στους αμαρτωλούς σαν βροχή παγίδες, φωτιά και θειάφι και άνεμο πολύ δυνατό- αυτή είναι η μερίδα του ποτηριού του που αυτοί θα πιουν.

Εικόνες καταστροφής με προσλαμβάνουσες παραστάσεις καθημερινής ζωής, για να καταλάβουν οι φαύλοι και ασεβείς, ότι δεν θα ξεφύγουν από τον έλεγχο τη δικαιοσύνη του Θεού και θα πιούν μέχρι τέλους το πικρό ποτήρι της οργής του Θεού, ένεκα της αμετανοησίας και πώρωσής τους.

10,7. ὅτι δίκαιος Κύριος, καὶ δικαιοσύνας ἡγάπησεν, εὐθύτητας εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

Μετάφραση: Γιατί ο Κύριος είναι δίκαιος και αγαπά τις δικαιοσύνες, το δε πρόσωπό του το έστρεψε στους ευθείς ανθρώπους.

Επαναυπογράμμιση της δικαιοσύνης και ευθύτητας του Θεού, ώστε να εντυπωθεί καλά σε δίκαιους και άδικους, πώς σκέπτεται και ενεργεί ο Θεός. Πάντα δίκαιος και σωστός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Είναι σπουδαίο πράγμα να ξέρουμε το θέλημα του Θεού και να μην κλονιζόμαστε σ' οποιεσδήποτε και οποθενδήποτε προερχόμενες κρίσιμες στιγμές. Ο Θεός θα μας αναδείξει νικητές, αρκεί να 'χουμε πίστη και υπομονή. Ο επιμένων χριστοκεντρικά νικά.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΑ΄ (11)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Οπὲρ τῆς ὀγδοῦς: Ο Ζιγαβηνὸς λέει ἐπ’ αὐτῆς τῆς φράσης ὅτι ὁ ψαλμωδὸς, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἀδικούμενοι ὅλων τῶν αἰώνων, παρακαλεῖ νὰ ἔρθει ἡ ὀγδοὴ ἡμέρα, δηλαδή ἡ Κυριακή, κατ’ ἐπέκταση ἡ Ογδοός, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Κύριος Ἰησοῦς θ’ ἀναστηθεῖ καὶ μετὰ θα ἔρθει καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καὶ ὁ Κύριος θα κρίνει καὶ θα καταδικάσει τοὺς ἀσεβεῖς καταπιεστὲς τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν φτωχῶν, ὥστε νὰ δικαιωθοῦν καὶ ν’ ἀναπνεύσουν οἱ καταπιεζόμενοι. Εἰς ἔχουμε προφητεία καὶ ἱστορία μαζί.

Ἡ προφητεία τοῦ Δαβὶδ (καθὼς καὶ ἄλλες παρόμοιες) κατὰ τὸ πρῶτο μέρος ἐκπληρώθηκε. Ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε... Τώρα ἀναμένεται καὶ ἡ Δευτέρα Παρουσία Του γιὰ νὰ συντελεστοῦν κι ὅλα τ’ ἄλλα, ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, ἡ κρίσις καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῶν δικαίων. Θα ἐκπληρωθοῦν ὅπωςδήποτε.

11,2. Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὁσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

***Μετάφραση:** Σῶσε με, Κύριε, γιατί ἔχει τελείως ἐκλείψει ὁ ὁσιος ἀνθρώπος (ὁ ἐνάρετος), γιατί λιγότεψαν οἱ ἀλήθειες ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν ἀνθρώπων.*

11,3. μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησε κακά.

***Μετάφραση:** Ψεύτικα λόγια λέει καθένας ἀπὸ αὐτοὺς πρὸς τὸν πλησίον του- ἀπὸ τὴν ἀμαρτωλὴ καρδίᾳ τοὺς βγαίνουν μέσα ἀπ’ τὰ χεῖλη τοὺς λόγια δόλια, ἐνῶ στὰ βάθη τῆς κρύβεται τὸ κακό.*

2-3: Πάντοτε ἀνὰ τοὺς αἰῶνες στὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ κόσμου, λόγῳ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, επικρατεῖ τὸ ψέμα καὶ ἡ υποκρισία. Αὐτὸ τὸ στιγματίζει καὶ ὁ Χριστὸς με τὰ «ουαί» τοῦ πρὸς τοὺς Φαρισαίους (Ματθ. κγ' 13-33). Τὸ ἴδιο μαρτυράει καὶ ἡ ἱστορία. Εἶναι γεμάτη ἀπὸ ψέμα καὶ υποκρισία που φωλιάζει κυρίως στοὺς κρατούντες, στοὺς ἀρχόντες, στὶς αὐλὲς τοὺς καὶ στοὺς κούφιους... Γι’ αὐτὸ τὸ ψέμα πλεονάζει, ἡ ἀλήθεια λιγοστεύει, οἱ ἀληθινοὶ εἶναι ἐλάχιστοι, σπανίζουν σαν εἶδος πολυτελείας. «Ἡ πολλὴ διπλότης (διπροσωπεία) κατοικεῖ στὶς καρδιὰς τοὺς», λέει ὁ ἱ. Χρυσόστομος.

Ἔτσι, οἱ φτωχοὶ καὶ ἀδύνατοι στενάζουν κάτω ἀπὸ τὶς αὐθαιρεσίες, ἀπάτες καὶ κατατυραννίες τῶν κρατούντων καὶ κατεχόντων. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐγίναν καὶ γίνονται κοινωνικὲς ἐπαναστάσεις ἐπὶ ἐπαναστάσεων, ἀλλὰ τ’ ἀποτελέσματα εἶναι μηδαμινά, γιατί δὲν χτυπιέται τὸ κακό στὶς ρίζες του. Δὲν γίνεται ἀλλαγὴ καὶ οὐσιαστικὴ μεταμόρφωσις στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀνθρώπου, παρὰ μόνο ἐξωτερικὴ ἀλλαγὴ. Ὅποτε, ἀπλῶς ἡ ἐξουσία, ὁ

πλούτος και η κακοήθεια αλλάζουν χέρια και συνεχίζεται η αυθαιρεσία, η κακοήθεια και η τυραννία από άνθρωπο σε άνθρωπο. Δυστυχώς πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι κοινωνικές επαναστάσεις συνήθως καλύπτουν προς στιγμή επιφανειακά τον πτωχό και αδικημένο, ενώ στην ουσία σε λίγο θα προκύψει πάλι μερίδα λαού αδικημένου και τυραννουμένου. Αυτό μαρτυράει η Ιστορία.

11,4. έξολοθρεύσαι Κύριος πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια καὶ γλῶσσαν μεγαλορρήμονα.

***Μετάφραση:** Είθε να εξαφανίσει ο Κύριος όλα τα δόλια χείλη και τις γλώσσες αυτών που κομπάζουν,*

11,5. τοὺς εἰπόντας· τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν, τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῖν ἔστι· τίς ἡμῶν Κύριός ἐστιν;

***Μετάφραση:** αυτών που είπαν: «Θα δοξάσουμε τη γλώσσα μας αναδεικνύοντάς την, αφού τα χείλη μας είναι στη διάθεση μας· ποιος είναι εξουσιαστής μας, για να κλείσει το στόμα μας; Απολύτως κανένας».*

4-5: Ο Θεός όμως θ' αποκαλύψει και θα εξολοθρεύσει ακόμα και στην παρούσα ζωή, κυρίως όμως στην αιωνιότητα, όλους τους υποκριτές και δόλιους, όσο κι αν καυχώνται ότι κυριαρχούν αυτοί και, όπως λέει και ο ι. Χρυσόστομος, ότι «τα ρήματα αυτών είναι ρήματα μαινομένων και παραφρόνων». Η γλώσσα, ενώ δόθηκε για συνεννόηση, για την αναγγελία χρηστών ρημάτων και για να δοξάζει τον Θεό, από τους αλαζόνες και δόλιους όμως χρησιμοποιείται για το κακό και τον όλεθρο. Μεγάλο άθλημα η σωστή χρήση της γλώσσας. Είναι από τα πιο ωραία πνευματικά κατορθώματα.

11,6. ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων, νῦν ἀναστήσομαι, λέγει Κύριος· θήσομαι ἐν σωτηρίῳ, παρρησίᾳσομαι ἐν αὐτῷ.

***Μετάφραση:** Αλλά σ' αυτή την αλαζονεία τους ο Κύριος απαντά: Εξ αιτίας της κακοπάθειας των φτωχών και του στεναγμού αυτών, που δεν έχουν τίποτε, θα σηκωθώ τώρα- θαβάλω τον πτωχό σε τόπον ασφαλή και μέσω αυτού θ' αποδείξω την παρρησίαν (τη δύναμη) μου.*

11,7. τὰ λόγια Κυρίου λόγια ἀγνά, ἀργύριον πεπυρωμένον, δοκίμιον τῇ γῇ κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως.

***Μετάφραση:** Τα λόγια του Κυρίου είναι λόγια καθαρά σαν ασήμι που πυρακτώθηκε και δοκιμάστηκε στον κλίβανο της γης κι έχει καθαρισθεί επτά φορές (δηλ. τελείως).*

6-7: Τώρα θ' αναστηθώ... Το ποτήρι της οργής του Θεού ξεχείλισε. Η ανοχή και μακροθυμία του για τους αμετανόητους υποκριτές εξαντλήθηκε. Οι προσευχές, οι δεήσεις και οι αναστεναγμοί των αδικουμένων έφτασαν στα αφτιά του και να τώρα θα σηκωθεί, και τους μεν αδύνατους θα προστατεύσει για τα καλά και θα φέρει τη δικαιοσύνη, γιατί οι υποσχέσεις Του είναι αληθινές, θείες και δεν τις αναιρεί ποτέ, τους δε ανόμους θα τιμωρήσει, έπταπλασίως: Τα λόγια του είναι δοκιμασμένα μέσα στη ζωή και στην ιστορία κι έχουν αποδειχτεί τέλεια. Αυτό σημαίνει το επτα-πλασίως. (Το έχουμε σημειώσει και στην

Αποκάλυψη του Ιωάννη πολλές φορές, ότι η έννοια του επτά στην Αγία Γραφή σημαίνει τελειότητα. (Δες στο βιβλίο μας: «Μετάφραση και σχόλια στην Αποκάλυψη Ιωάννη»).

11,8. σύ, Κύριε, φυλάξαις ἡμᾶς καὶ διατηρήσαις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

***Μετάφραση:** Εσύ, Κύριε, είθε να μας φυλάξεις και να μας διατηρήσεις ακέραιους από αυτή τη πονηρά γενεά τώρα και πάντοτε.*

Ο ψαλμωδός και κάθε πιστός εύχεται στον Κύριο να φυλάξει και να διατηρήσει τους δικαίους και τώρα και πάντοτε στην αιωνιότητα από τους κακούς και αδίκους.

11,9. κύκλω οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι· κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

***Μετάφραση:** Γύρω από μας περιπατούν οι ασεβεῖς· όσον όμως είναι το ύψος της δόξας σου, τόση είναι και η φροντίδα σου διά τους υιούς των ανθρώπων.*

Και πάλιν ο Δαβίδ του λέει, Κύριε, παρ' ότι είμαστε περικυκλωμένοι από παντού από άνομους, δόλιους και ασεβεῖς, Εσύ από το ύψος της μεγαλωσύνης σου επολυώρησας (πολυωρώ = φροντίζω με μεγάλη προσοχή), φρόντισες και φροντίζεις συνέχεια για τα παιδιά σου, για μας. Ποτέ δεν θα μας εγκαταλείψεις. Και όντως ο Θεός, αφού παιδαγωγήσει τους πιστούς του, στο τέλος τους αναδείχνει, με την προστατευτική χάρη του, νικητές.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσον κι αν καυχάται και θριαμβεύει η υποκρισία και η κακία πολλών υπανθρώπων, στο τέλος ο Αναστάς Χριστός θα θριαμβεύσει μαζί με τους οσίους-δικαίους εις τους αιώνες των αιώνων. Αρκεί οι άνθρωποι του Θεού να μένουν σταθεροί στις βουλές του Θεού. Οι υποσχέσεις του είναι αδιάψευστες. Παναληθείς. Σε λίγο... θα το διαπιστώσει ΟΛΗ η Εκκλησία του Χριστού, όταν ο Θεός θ' αποκαταστήσει «εν αλήθεια και δικαιοσύνη» τα πάντα. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΒ΄ (12)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός αυτός φαίνεται ότι συντάχθηκε από τον Δαβίδ, σε καιρό σκληρού διωγμού από τον Σαούλ ή σε καιρό άλλων αντίξων συνθηκών. Όλοι μπορεί να βρεθούμε σε σκληρές δοκιμασίες, είτε διωκόμενοι από ανθρώπους, είτε δοκιμαζόμενοι από ασθένειες, φτώχειες, πειρασμούς κ.λπ. Τότε νομίζουμε ότι μας ξέχασε ο Θεός και ο αντίπαλός μας θα μας αφανίσει. Τότε φωνάζουμε στον Θεό:

12,2. Ἔως πότε, Κύριε, ἐπιλήση μου εἰς τέλος; ἔως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

Μετάφραση: Μέχρι πότε Κύριε θα με ξεχνάς εντελώς; Μέχρι πότε θα μου γυρνάς το πρόσωπό σου αδιαφορώντας για τη θλίψη μου;

12,3. ἔως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας καὶ νυκτός; ἔως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρὸς μου ἐπ' ἐμέ;

Μετάφραση: Μέχρι πότε θα κάνω μέσα μου σχέδια για να λυτρωθώ, ἀλλ' η καρδιά μου θα δοκιμάζει θλίψεις μέρα και νύχτα; Μέχρι πότε θα υψώνεται πιο δυνατός ο εχθρός μου και θα θριαμβεύει επάνω μου;

2-3: ἔως πότε Κύριε θα με ξεχνάς, θα με παραβλέπεις, ἔως πότε οι προσπάθειές μου θα πηγαίνουν χαμένες και θα υπερισχύουν οι εχθροί μου; Ἐτσι νιώθει μόνος κι εγκαταλειμμένος πολλές φορές ο άνθρωπος και απελπίζεται και κλαίει και χτυπιέται. Ὅμως αυτό, καίτοι δικαιολογείται σ' ένα βαθμό, γιατί κάθε σκληρή δοκιμασία δοκιμάζει τον πιστό, δεν πρέπει να εἶναι τὸ τέλος. Τελικά, ὅπως λέει και η επιγραφή, ο πιστός που επικαλεῖται τον Θεό νικάει.

12,4. ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου, Κύριε ὁ Θεός μου· φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον,

Μετάφραση: Ρίξε βλέμμα συμπάθειας επάνω μου και άκουσε την προσευχή μου, Κύριε ο Θεός μου- φώτισε τα μάτια μου τα βυθισμένα στο σκοτάδι για να μην κοιμηθώ ποτέ με τον ύπνο του θανάτου,

12,5. μήποτε εἶπη ὁ ἐχθρὸς μου· ἴσχυσα πρὸς αὐτόν· οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται, ἐὰν σαλευθῶ.

Μετάφραση: για να μην καυχηθεῖ ποτέ ο εχθρός μου λέγοντας: «Τον νίκησα». Αυτοί που μου προκαλούν θλίψεις, θα γεμίσουν αγαλλίαση, εάν κλονισθώ.

12,6. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα, ἀγαλλιάσεται ἡ καρδιά μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου· ἔσω τῷ Κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Ὑψίστου.

Μετάφραση: Όμως, εγώ στήριξα την ελπίδα μου στο έλεος σου, θα αγαλλιάσει η καρδιά μου, γιατί εσύ θα με σώσεις. Τότε θα τραγουδήσω ύμνους στον Κύριο που με ευεργέτησε, και θα ψάλλω ύμνους στο όνομα του Κυρίου του Υψίστου.

4-6: Η επίκληση του δοκιμαζόμενου ανθρώπου προς τον πανοικτίρμονα Θεό, όταν είναι πιστή και θερμή, αλλάζει το σκηνικό της ψυχής, φεύγει η απελπισία, που αποτελεί φοβερό σατανικό όπλο, έρχεται η ελπίδα και η αγαλλίαση στην ψυχή κι έτσι ο πιστός νικάει και ξεσπάει σε δοξολογίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ας μην αφήνουμε την ψυχή μας, και στην πιο σκληρή δοκιμασία, να την καταπιεί ο πόνος και ο διάβολος, εφόσον κυβερνήτης και οδηγός μας είναι ο Πανάγαθος Δημιουργός μας, που ποθεί να μας σώσει, αφού ωριμάσουμε και καλλιεργηθούμε μέσα από τον πόνο. Η δοκιμασία και ο πόνος, όταν αφυπνιστούμε ψυχικά, γίνονται «αδέρφια» μας, γίνονται το αλέτρι και τα φτερά της ψυχής μας, που μας καλλιεργούν και μας ανεβάζουν στα ουράνια. Ο Θεός δεν μας αφήνει ποτέ, εάν δεν τον αφήσουμε εμείς. Πάντα κοντά Του, πάντα νικητές. Ακόμα και στις πιο σκληρές εποχές. Ιδιαίτερα μάλιστα τότε.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΓ' (13)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Στην απόρριψη του Θεού δεν οδηγούμαστε γιατί έχουμε αποδείξεις ότι δεν υπάρχει, αλλά διότι έχουμε πάθη που μας σκοτίζουν το νου και μας κάνουν άφρονες, λέει ο σοφός Πασκάλ. «Όποιος δουλεύει στα πάθη του σκοτίζεται», λέει ο Πλάτωνας. «Όπως τα νέφη σκοτίζουν τον ήλιο έτσι και τα πάθη τη λογική». Ο σκοτισμένος από πάθη άνθρωπος χάνει τα λογικά του και αφρόνως λέει, ότι δεν υπάρχει Θεός, γιατί αν δεχτεί ότι υπάρχει, τότε τον ελέγχει και πρέπει ή ν' αλλάξει ζωή, ή ν' απορρίψει τον Θεό, λένε οι Νηπτικοί (= προσεκτικοί) Πατέρες. Αυτό έπαθε και ο Άφρων της παραβολής του Ευαγγελίου (Λουκ. ιβ' 16-21) που είπεν ότι «ουκ έστι Θεός». Η αθεΐα είναι αφροσύνη. Παραφροσύνη.

13,1. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστι Θεός. Διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός.

Μετάφραση: Εἶπε κάποιος ανόητος μέσα του: «Δεν υπάρχει Θεός». Αυτός όμως και οι όμοιοι του διεφθάρησαν κι έγιναν μισητοί με τις πράξεις τους· και το κακόν διαδόθηκε τόσο πολύ, ώστε δεν υπάρχει κανένας που κάνει καλό, δεν υπάρχει ούτε ένας.

13,2. Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.

Μετάφραση: Ο Κύριος από τον ουρανό έσκυψε πάνω στους ανθρώπους, για να δει εάν υπάρχει κάποιος μεταξύ τους που να γνωρίζει ή να ζητάει (να επικαλείται) τον Θεό.

Ο Θεός βλέποντας αυτή την πώρωση της άρνησης, λυπάται και ψάχνει μήπως βρει έστω κι ένα πιστό ως βάση για να σώσει τον κόσμο. Υπέροχος είναι ο διάλογος Θεού και Αβραάμ, όπου ο Θεός του ζητούσε έστω και πέντε πιστούς για να σώσει ένα ολόκληρο λαό. (Γεν. ιη' 23-32). Ένας πιστός, λέει ο ι. Χρυσόστομος, μπορεί ν' αναγεννήσει και να σώσει ολόκληρο δήμο. Τόσο μεγάλη είναι η χάρη της πίστης και του ενάρτου βίου. Όταν όμως δεν υπάρχει κανένας πιστός, τότε πιάνει η απογοήτευση. Και τέτοιες απογοητεύσεις υπάρχουν πολλές σε περιόδους σκληρές... Ευτυχώς όμως που δεν τις αφήνει ο Θεός παρατεταμένες, γιατί αναδεικνύει πιστούς και από εκεί που δεν το περιμένουμε. Το έδειξε και στον Παύλο όταν είχε στην Κόρινθο παρόμοια απογοήτευση.

13,3. πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός [τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν, ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει, ὅξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.]

Μετάφραση: Όλοι ξεστράτισαν και ταυτόχρονα εξαγριώθηκαν. Δεν υπάρχει κανένας που να κάνει το καλό- δεν υπάρχει ούτε ένας. Σαν ανοιγμένος τάφος ο λάρυγγάς τους, βγάζει βρομερές αναθυμιάσεις, με τις γλώσσες τους λένε δόλια πράγματα- δηλητήριο φαρμακερών ασπίδων υπάρχει κάτω από τα χείλη τους, το στόμα των οποίων είναι γεμάτο

κατάρα και πίκρα, τα πόδια τους είναι γρήγορα για να χύσουν αίμα. Στους δρόμους της ζωής των σκορπίζουν συντρίμμια και ταλαιπωρία και δεν γνώρισαν τον δρόμο της ειρήνης. Δεν υπάρχει φόβος Θεού μπροστά στα μάτια της ψυχής τους.

Το κακό μεταδίδεται εύκολα. Ο ένας κακός τραβάει τον άλλο κακό και το κακό παραγίνεται. Είναι σαν την μολυσματική ασθένεια. Έτσι σχεδόν όλοι οι άνθρωποι παρασύρονται και χρησιμοποιούνται από το κακό και χρησιμοποιούν και όλα τα μέλη τους, τα όργανά τους, γλώσσα, μάτια, χέρια, πόδια, αφτιά, γεύση, όσφρηση για το κακό. Με αποτέλεσμα η ατμόσφαιρα της ζωής στο σπίτι, στην κοινωνία, στον κόσμο να είναι γεμάτη από αμαρτίες, φαυλότητες, πολέμους και καταστροφές. Τότε οι άνθρωποι ζουν χωρίς ειρήνη και γαλήνη, γιατί τους λείπει η παρουσία του Θεού. Όταν λείπει ο σεβασμός στην πηγή της χαράς κι ευτυχίας που είναι ο Θεός, τότε δυστυχώς, έρχεται η δυστυχία.

13,4. οὐχὶ γνῶσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν Κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο.

Μετάφραση: Δεν θα βάλουν γνώση (μυαλό) όλοι αυτοί που κάνουν την ανομία; Αυτοί οι ασυνείδητοι που τρώνε τον λαό μου, σαν να τρώνε ψωμί, δεν επικαλέσθηκαν ποτέ τον Κύριο.

13,5. ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ, οὗ οὐκ ἦν φόβος, ὅτι ὁ Θεὸς ἐν γενεᾷ δικαίᾳ.

Μετάφραση: Κατελήφθηκαν από φόβο εκεί όπου δεν υπήρχε φόβος, διότι ο Θεός παραμένει μόνο στη γενεά των δικαίων.

13,6. βουλήν πτωχοῦ κατησχύνατε, ὁ δὲ Κύριος ἐλπίς αὐτοῦ ἐστὶ.

Μετάφραση: Εξευτελίζετε σεις τη σκέψη και την απόφαση του πτωχού, επειδή ο Κύριος είναι η μόνη ελπίδα του.

4-6: Όσο η αφροσύνη, που οδήγησε στην απόρριψη του Θεού, συνεχίζεται, τόσο και η καταστροφή θα παρατείνεται. Οι προλήψεις και οι διαβολικές ενέργειες σε τέτοιες καταστάσεις κυριαρχούν και έχουν τον πρώτο λόγο. Όταν ο άνθρωπος αφήνει την πίστη στον αληθινό Θεό, τότε τον παραλαβαίνει ο διάβολος και τον ξετινάζει και τότε φοβάται ακόμα κι εκεί που δεν υπάρχει φόβος... έδειλίασαν φόβω ού οὐκ ήν φόβος: Τότε ο άνθρωπος ζει με φαντάσματα.

13,7. τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ; ἐν τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραὴλ.

Μετάφραση: Ποιος θα δώσει από τη Σιών (την Ιερουσαλήμ) τη σωτηρία στον Ισραήλ; Όταν ο Κύριος επιτρέψει την επιστροφή του λαού του από την αιχμαλωσία, θα χαρούν αγαλλώμενοι οι απόγονοι του Ιακώβ και θα γεμίσει από ευφροσύνη όλος ο Ισραηλιτικός λαός.

Σε τέτοιες φοβερές καταστάσεις μόνον ο Θεός σώζει. Μόνο το χέρι του θαυματουργεί. Βγάζει τον λαό από την τυραννία της αμαρτίας και τον οδηγεί στο φως. Αρκεί βέβαια να το θέλει κι ο λαός. Εδώ οι Πατέρες σχολιάζουν ότι δυστυχώς ο Εβραϊκός λαός δεν το θέλησε.

Έμεινε στο σκοτάδι των προλήψεων και δισειδαιμονιών και δεν δέχτηκε το Φως του Χριστού. Αρνήθηκε τον Μεσαία Χριστό και καταστράφηκε ολοσχερώς. Βέβαια, κάποτε θα μετανοήσει... αλλά τυραννιέται και τυραννάει και τον κόσμο... Φοβερό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Μ. Αθανάσιος λέει ότι και ο ψαλμός αυτός (μεσσιανικός) προαναγγέλλει τη σωτηρία του κόσμου διά της ενανθρώπησης του Θεού. Έτσι κι έγινε. Ήρθε ο Χριστός, φώτισε τον κόσμο, και όσοι έλαβαν το φως του βγήκαν από την αλλοτρίωση, από το σκοτάδι των παθών και των ανομιών τους. Σώθηκαν. Είμαστε, θα είμαστε ευτυχείς, αν λάβουμε τον Χριστό, το Φως του κι εμείς. Ο Χριστός είναι η ζωή μας, η ευτυχία μας, η αγαλλίασή μας. Μόνο ο Χριστός.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΔ' (14)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Κεντρικό θέμα αυτού του Δαβιτικού ψαλμού είναι, ποιος είναι άξιος να μπαίνει στον ναό του Θεού, να μένει και να προσεύχεται σωστά. Αφορμή για τον ψαλμό παίρνει ο ψαλμωδός, αφενός από τη συνήθεια (Ησ. λγ' 14-16) που υπήρχε στους Ισραηλίτες, προκειμένου να μπουν στον ναό στα Ιεροσόλυμα, έπρεπε να έχουν ανάλογη ετοιμασία, εξωτερική ως προς την εμφάνιση (πλύση χεριών και ποδιών, κάθαρση και ευπρεπή ενδυμασία) (Α' Βασ. κά 1, Αγγαίος β' 11, Ζαχ. ζ' 1) και εσωτερική της ψυχής, που σημαίνει αυτά που αναφέρονται αμέσως στους στίχους, αφετέρου από τη μεταφορά και εγκατάσταση της Κιβωτού στη Σκηνή του όρους Σιών (Β' Βασιλ. ιβ' 6).

14,1. Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου; ἢ τίς κατασκηνώσει ἐν ὄρει ἁγίῳ σου;

Μετάφραση: Κύριε, ποιος σαν φιλοξενούμενος θα μείνει στον τόπο της κατοικίας σου; Ἡ ποιος θα είναι άξιος να στήσει τη σκηνή του στο άγιο όρος σου, όπου είναι ο ναός σου;

14,2. πορευόμενος ἄμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,

Μετάφραση: Αυτός που βαδίζει χωρίς ψεγάδι (ο άμεμπτος) και εργάζεται την αρετή, ο οποίος μέσα στην καρδιά του κρύβει την αλήθεια, και αυτήν μόνον λέει.

14,3. ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακὸν καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοῖς ἔγγιστα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός που δεν επινόησε δόλους με τη γλώσσα του, ούτε έκανε κακό στον πλησίον του και δεν περιέλασε (ονείδισε) τους πολύ κοντινούς του.

2-3: Αποδεκτός από τον Θεό ιερέας ή πιστός μέσα στον ναό είναι αυτός που πορεύεται στη ζωή του με σωφροσύνη, με δικαιοσύνη, με γεμάτη την καρδιά του από αλήθεια, χωρίς δολιότητες ή συκοφαντίες για τον πλησίον του... κ.λπ. Ο ψαλμωδός επηρεασμένος και από το ανάλογο πνεύμα των προφητών Αμώς, Οσηέ, Ησαΐα και Ιερεμία περιγράφει θαυμάσια τη λαμπρή πνευματική κατάσταση που πρέπει να έχει όποιος θέλει να προσεύχεται σωστά και να έχει αληθινές σχέσεις με τον ναό του Θεού, δηλ. με τον Θεό.

Αυτά ασφαλώς είναι διαχρονικά χαρακτηριστικά για κάθε αληθινό άνθρωπο του Θεού. Ιδιαίτερα και για μας σήμερα που έχουμε μεγάλη ανάγκη αυτών των λαμπρών αρετών, για να είμαστε ευάρεστοι στον Θεό και να δοξάζεται και δι ημών ο Θεός «εν τοις έθνεσιν», στους λαούς.

14,4. ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους τὸν Κύριον δοξάζει· ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἄθετῶν·

Μετάφραση: Αυτός, που μπροστά στα μάτια του θεωρείται ανάξιος εκείνος που φέρεται πονηρά, ενώ τιμά αυτούς που φοβούνται τον Κύριο. Αυτός ο οποίος με όρκον δίνει υποσχέσεις στον πλησίον του και δεν τις αθετεί.

14,5. τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ καὶ δῶρα ἐπ' ἁθώοις οὐκ ἔλαβεν. ὁ ποιῶν ταῦτα, οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Αυτός που δεν τοκίζει ποτέ τα χρήματά του και δεν πήρε δώρα για να βλάψει αθώους. Αυτός που κάνει αυτά θα παραμείνει ασάλευτος αιώνια.

4-5: Οι στίχοι αυτοί θέτουν το υπέροχο κοινωνικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο κινείται ο άνθρωπος του Θεού. Δεν προσέχει και δεν συναναστρέφεται ποτέ τον πονηρό και τον άδικο ακόμα και αν είναι πλούσιος κι ένδοξος. Αντίθετα στέργει και συνοδοιπορεί με τον σεβόμενο τον Θεό και τις εντολές του και δεν αθετεί τον σωστό όρκο του, τον σωστό υποσχητικό λόγο του προς τον πλησίον. Θαυμάσια κοινωνική συμπεριφορά, για να δημιουργηθούν άριστες κοινωνικές, αλλά και διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Πολλοί μελετητές τους στίχους αυτούς τους θεωρούν προανάκρουσμα της «Επί του Όρους Ομιλίας του Χριστού» (Ματθ. κεφ. ε', στ', ζ'). Μάλιστα δε επισημαίνεται και η φοβερή τοκογλυφία που εκμεταλλεύεται κάθε εποχή τους φτωχούς, τους οποίους, λόγω των μεγάλων οικονομικών τους αναγκών, τους ρίχνει σε απόγνωση. Μέγιστο κοινωνικό πρόβλημα. Και κλείνει ο ψαλμός με τη βεβαίωση ότι όποιος τηρεί τους θείους αυτούς κανονισμούς θα είναι στερεωμένος μέσα στη Βασιλεία του Θεού αιώνια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Είναι όντως δύσκολο να είσαι αληθινός άνθρωπος του Θεού. Όμως είναι τόσο μέγιστο γεγονός, ώστε αξίζει να αγωνίζεσαι συνεχώς για να είσαι, γιατί αυτό προσδιορίζει την ευτυχία σου και την μακαριότητα σου όχι μόνο της παρούσας αλλά και της μελλουσας ζωής. Είναι θεμα ζωής ή θανάτου, μας τονίζει ο Μ. Αθανάσιος.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΕ' (15)

Στηλογραφία τῷ Δαυΐδ.

Κατ' αρχήν η επιγραφή «Στηλογραφία» ερμηνεύτηκε κατά καιρούς διαφορετικά. Εμείς συντασσόμαστε με δύο κυρίως ερμηνείες. Αφενός του Γρηγορίου Νύσσης, που λέει ότι «λόγω της μεγάλης σημασίας που έχει το νόημα αυτού του ψαλμού έπρεπε να χαρακτηί σε ανεξάλειπτη στήλη», αφετέρου άλλων ερμηνευτών που λένε ότι, «λόγω της μεγάλης σημασίας του, να λέγεται και να ψάλλεται βροντερά». Και οι δύο ερμηνείες νομίζουμε ότι συγκλίνουν στην υπογράμμιση της μεγάλης σημασίας, ιστορικής και πνευματικής, που έχει αυτός ο ψαλμός.

15,1. Φύλαξόν με, Κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.

Μετάφραση: Φύλαξέ με, Κύριε, γιατί σε σένα στήριξα την ελπίδα μου.

15,2. εἶπα τῷ Κυρίῳ· Κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις.

Μετάφραση: Εἶπα στον Κύριο: «Εσύ είσαι ο Κύριός μου (εξουσιαστής μου) γιατί δεν έχεις ανάγκη από τα αγαθά μου».

15,3. τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος, πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Στους ευσεβεῖς ανθρώπους που ζουν στη γη του (δηλ. την Παλαιστίνη) έκανε θαυμαστά έργα ο Κύριος, όλα τα θελήματά του κυριαρχούν ανάμεσα σ' αυτούς.

1-3: Στους στίχους αυτούς ο Δαβίδ δείχνει πόσο πολύ εμπιστεύεται τη ζωή του και την πορεία του Ισραήλ στον Θεό. Του ζητάει να τον φυλάει, γιατί ελπίζει μόνο σ' Αυτόν, που διαφυλάσσει τους αγαθούς και εν προκειμένω την Παλαιστίνη που κατοικεί ο λαός του Θεού. Και φυσικά χωρίς ανταλλάγματα, γιατί ο Θεός είναι «ανενδεής», δηλ. δεν έχει απολύτως καμιά ανάγκη. Ό,τι κάνει για τη σωτηρία των ανθρώπων, το κάνει μόνο από αγάπη, εντελώς αδέσμευτος από κάθε ιδιοτέλεια. Αγαπά και δρα μόνο από άπειρη αγάπη.

15,4. ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν· οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, οὐδ' οὐ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.

Μετάφραση: Πλήθυναν οι ταλαιπωρίες τους, μετά πέρασαν γρήγορα. Δεν κάνω θρησκευτικές συγκεντρώσεις με αυτούς που είναι μολυσμένοι από αίματα (αθώων ή ειδωλολατρικών θυσιών), ούτε ποτέ θα αναφέρω τα ονόματά τους με τα χείλη μου.

4 Κάθε όσιος και δίκαιος δεν σημαίνει ότι θα είναι απαλλαγμένος από περιπέτειες και διάφορες δοκιμασίες. Αντιθέτως είναι απαραίτητες, γιατί «εν θλίψει, Κύριε, εμνήσθημέν σου». Ωστόσο, τις παίρνει ο Θεός μόλις συντελεστεί ο πνευματικός σκοπός τους, και δεν φορτώνει κανένα παραπάνω από τις δυνάμεις του («ουκ εάσει υμάς υπέρ»). Έτσι οι πιστοί

αποτελούν το ποίμνιο του Θεού, την Εκκλησία Του, η οποία δοκιμάστηκε (διωγμοί Ρώμης κ.λπ.) και δοκιμάζεται ανά τους αιώνες κατά περιοχές της γης, αλλά τις σηκώνει ο Θεός, για να έχει συντρόφους, αδελφούς Του τους θεοσεβείς πιστούς, διότι δεν κάνει ποτέ «παρέα» με άνομους και φαύλους, γιατί δεν είναι αυτοί σύναξη της Εκκλησίας, αντίθετα τους απορρίπτει και ούτε τα ονόματά τους δεν θέλει να ξέρει. (Δες Αποκάλυψη Ιωάννη). Ο Θεός δεν θέλει με το ζόρι κανένα κοντά Του. Μόνο όποιος τον διαλέγει ελεύθερα και αβίαστα. Καμία αξία δεν είναι αξία χωρίς ελευθερία.

15,5. Κύριος μερίς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου· σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.

***Μετάφραση:** Ο Κύριος είναι για μένα το μερίδιο της κληρονομιάς μου και το ποτήριον που μου ευφραίνει την καρδιά μου. Εσύ είσαι εκείνος που θα με αποκαταστήσεις και θα με επαναφέρεις στην ποθητή πατρίδα.*

15,6. σχοινία ἐπέπεσέ μοι ἐν τοῖς κρατίστοις· καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν.

***Μετάφραση:** Και το μερίδιο της κληρονομιάς που μου έλαχε, σαν να μετρήθηκε με ακρίβεια (με σχοινιά), είναι από τα καλύτερα, γιατί πράγματι η κληρονομιά μου είναι άριστη.*

15,7. εὐλόγησώ τὸν Κύριον τὸν συνετίσαντά με· ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.

***Μετάφραση:** Θα δοξολογήσω τον Κύριο που μου χάρισε σύνεση. Ακόμη δε και η φωνή της συνείδησής μου και οι επιθυμίες της καρδιάς μου με παιδαγωγούν προς τον Κύριο στη διάρκεια της νύχτας.*

15,8. προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.

***Μετάφραση:** Έβλεπα τον Κύριο συνέχεια μπροστά μου, ότι είναι στα δεξιά μου (δίπλα μου), για να μη κλονισθῶ από φόβο και κινδύνους.*

15,9. διὰ τοῦτο ἠϋφράνθη ἡ καρδιά μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,

***Μετάφραση:** Γι' αυτό ευφράνθηκε η καρδιά μου και η γλώσσα μου είπε χαρούμενα λόγια, ακόμη δε και το σώμα μου θα τεθεῖ στον τάφο με ελπίδα,*

5-9: Ο ψαλμωδός απορρίπτει κι αυτός το ενδεχόμενο να συγκαταλεχθεί με τους ανόμους. Αντίθετα και λόγω πνευματικής πατρότητας, εκ γένους Ισραήλ, και λόγω ιδιαιτέρων ευλογιών που του χάρισε ο Κύριος, μένει πιστός σ' Αυτόν και τον δοξολογεί μέρα-νύχτα. ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου: Δηλ. και τη νύχτα κατανύσσομαι και η ψυχή μου προσεύχεται σ' εσένα, Θεέ μου. Τι υπέροχο, να ξυπνάς τη νύχτα και να δοξάζεις τον Θεό για τα άπειρα κάλλη του και για τα άπειρα καλά, που σου έχει κάνει, από το ζην και το «ευ ζην», έως το αιωνίως ζην. Γι' αυτό και με απόλυτη βεβαιότητα του λέει:

15,10. ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.

***Μετάφραση:** γιατί δεν θα εγκαταλείψεις την ψυχή μου στον άδη, ούτε θα επιτρέψεις να γνωρίσει τη φθορά του τάφου, εγώ, ο αφοσιωμένος σε σένα.*

15,11. ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

***Μετάφραση:** Μου γνώρισες δρόμους ζωής· θα με γεμίσεις αγαλλίαση με τη θέα του προσώπου σου- στο δεξί σου χέρι υπάρχουν ατέλειωτες τέρψεις και χαρές.*

10-11: οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν: Δηλ. δεν θα μ' αφήσεις ν' αποσυντεθῶ στη γη, αλλά θα μ' αναστήσεις αιώνια για να συμμετέχω στην αιώνια βασιλεία σου. Γι' αυτό μου έδειξες δρόμους και τρόπους, διὰ των οποίων οδηγούμαι ασφαλῶς στην επαφή με το θείο πρόσωπό σου, που θ' αποτελεί για μένα αιώνια ευτυχία. Αυτά λένε οι ερμηνευτές Πατέρες της Εκκλησίας και οι επιφανείς Θεολόγοι, ὅτι εφαρμόζονται πλήρως στο πρόσωπο του Χριστοῦ, αφορμώμενοι μάλιστα και ἀπὸ την ἴδια ἐρμηνεία που δίδει και ο απ. Πέτρος στις Πράξεις β' 25. Και φυσικά, κατ' επέκταση, σε κάθε πιστό που εἶναι μέλος του Σώματος του Χριστοῦ, της Αγίας Του Εκκλησίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅποιος εἶναι στερεωμένος στον Χριστό και στην Εκκλησία του δεν φοβάται καμιὰ περιπέτεια οὔτε και τον θάνατο. Με τη θεία χάρη, ὅπως ο Χριστός ἔτσι και ο πιστός θα νικήσει, θ' αναστηθεῖ και θα συνθριαμβεύσει μετ' Αυτοῦ ως συγκληρονόμος της Βασιλείας Του. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΣΤ' (16)

Προσευχή τοῦ Δαυΐδ.

Προσευχή του Δαβίδ: Μόνο ο άνθρωπος απ' όλα τα όντα της γης έχει το προνόμιο να προσεύχεται και να συνομιλεί με τον Δημιουργό του Θεό, γιατί μόνο ο άνθρωπος είναι «Εικόνα Θεού». Ο προφήτης και βασιλιάς Δαβίδ το χρησιμοποίησε το προνόμιο αυτό εις το έπακρο. Άλλοτε δοξάζοντας και υμνώντας τον Θεό και άλλοτε ικετεύοντας Αυτόν, βρισκόταν σε συνεχή επαφή μαζί Του, όπως το παιδί με τον πατέρα του.

Ο ψαλμός αυτός από την αρχή ως το τέλος είναι θερμή και δυνατή προσευχή του Δαβίδ προς τον Θεό, για να τον σώσει από τα λιοντάρια της αμαρτίας που εκπροσωπούντο, άλλοτε από κακούς ανθρώπους και άλλοτε από τον διάβολο και τους υπ' αυτόν δαίμονες, όπως σημειώνει στην ερμηνεία του ο Ζιγαβηνός. Γι' αυτό -λέει- μπορεί να τον χρησιμοποιεί τον ψαλμό αυτό κάθε πιστός που περικυκλώνεται και πολεμείται από την αμαρτία και τον σατανά. Ο δε Μ. Αθανάσιος τον θεωρεί προσευχή τελείου ανθρώπου προς τον Θεό και τον συνδέει με το τέλειο πρόσωπο του Χριστού, που ως τέλειος άνθρωπος πάνω στη γη απευθύνεται προς τον ουράνιο πατέρα Του, για να σώσει Αυτόν και την Εκκλησία Του από τη φοβερή αμαρτία και τις τρομερές παγίδες του διαβόλου.

16,1. Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου, πρόσχες τῇ δεήσει μου, ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου οὐκ ἐν χεῖλεσι δολίοις.

***Μετάφραση:** Άκουσε και κάμε δεκτό, Κύριε, το δίκαιο αίτημά μου, πρόσεξε την παράκληση μου, άκουσε με αφτιά καλοδιάθετα την προσευχή μου που σου απευθύνω με χείλη άδολα.*

Ποτέ δεν ακούει ο Θεός προσευχές που προέρχονται από δόλια χείλη, που σημαίνει πονηρές και υποκριτικές καρδιές, καθότι τα χείλη ομιλούν από το περίσσευμα της καρδιάς (Ματθ. ιβ' 34). Μόνο ίσες αγαθές καρδιές ακούει ο Θεός. Καρδιές που ομολογούν ειλικρινά και ταπεινά την αμαρτωλότητά τους και αναγνωρίζουν την αγαθότητα, τη δικαιοσύνη και αγιότητα του Θεού. Τέτοιες προσευχές έκαναν οι άγιοι Προφύτες, ο ταπεινός Τελώνης, η αμαρτωλή γυναίκα του Ευαγγελίου, ο ληστής στον σταυρό, και όλοι οι αγωνιζόμενοι ανά τους αιώνες πιστοί για να πορευτούν στη βασιλεία του Θεού. Η προσευχή είναι η αναπνοή, το οξυγόνο της ψυχής του χριστιανού. «Του Θεού μνημονευτέον ή αναπνευστέον», λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. (Δες και βιβλίο μου ««ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ... ΝΟΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ»»),

16,2. ἐκ προσώπου σου τὸ κρῖμά μου ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας.

Από σένα προσωπικά ας βγει η κρίση και η απόφαση για μένα, ώστε τα μάτια μου να δουν ίσες (δίκαιες) αποφάσεις.

Το πρόσωπο του Θεού είναι ίσο, αμερόληπτο, δίκαιο, γιατί είναι πανάγιο. Γι' αυτό και οι κρίσεις του είναι αληθινές και άγιες. Δεν θ' αδικήσει ποτέ κανένα και θα δικαιώσει κάθε αληθινό, πιστό. Όντως, είναι μεγαλειώδες αυτό. Ναι, ο Θεός είναι πρόσωπο, όχι αφηρημένη έννοια και ιδέα, όπως λένε πολλοί άσχετοι. Είναι πρόσωπο και μάλιστα μεγαλειώδες. Μ' αυτό το Πρόσωπο καλείται να συνομιλεί και το πρόσωπο κάθε ανθρώπου. Ο Θεός θέλει επαφή προσωπική. Τιμή ύψιστη για μας.

16,3. έδοκίμασας τήν καρδίαν μου, έπεσκέψω νυκτός· έπύρωσάς με, καί ούχ εύρέθη έν έμοι άδικία.

Μετάφραση: Εξέτασες την καρδιά μου, επισκεπτόμενός με τη νύχτα- με έβαλες στη φωτιά της δοκιμασίας και δεν βρέθηκε σε μένα αδικία.

Ακριβώς γι' αυτό ο Μ. Αθανάσιος συνδέει την προσευχή αυτή με το τέλειο πρόσωπο του Χριστού, που απευθύνεται προς τον Ουράνιο Πατέρα του. Γιατί ποιος άνθρωπος τολμάει να ισχυριστεί ότι ποτέ δεν βρέθηκε σ' αυτόν αδικία, δηλαδή κάποια αμαρτία; ΚΑΝΕΝΑΣ. Όλοι κουβαλάμε αμαρτίες. Ο βίος μας έστω κι ένα λεπτό επί της γης είναι επιβαρυσμένος από την αμαρτία (Ιώβ ιδ' 4-5). Μόνο ο Χριστός υπήρξε αναμάρτητος.

16,4. Όπως αν μή λαλήση τò στόμα μου τὰ έργα τών ανθρώπων, διά τούς λόγους τών χειλέων σου έγώ έφύλαξα όδούς σκληράς.

Μετάφραση: Για να μη μιλήσει το στόμα μου για τα (πονηρά) έργα των ανθρώπων, και για να υπακούσω στα λόγια σου, εγώ εβάδισα τους δύσκολους δρόμους του καθήκοντος.

16,5. κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου έν ταῖς τρίβοις σου, ίνα μή σαλευθώσι τὰ διαβήματά μου.

Μετάφραση: Συμμόρφωσε τα βήματα της ζωής μου στους δρόμους των εντολών σου, για να μη κλονισθεί ποτέ η πορεία μου.

16,6. έγώ έέέκραξα, ότι έπήκουσάς μου, ό Θεός· κλῖνον τò οὔς σου έμοι καί είσάκουσον τών ρημάτων μου.

Μετάφραση: Εγώ φώναξα δυνατά, γιατί, (όπως πάντα) ακούεις την προσευχή μου, Θεέ- σκύψε το αφτί σου σε μένα κι άκουσε (και τώρα) τα λόγια μου.

16,7. θαυμάστωσον τὰ έλέη σου, ό σώζων τούς έλπίζοντας έπί σέ έκ τών άνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου.

Μετάφραση: Φανέρωσε με τρόπο θαυμαστό τα ελέη σου, εσύ που σώζεις αυτούς, που ελπίζουν σε σένα, από αυτούς που αντιστέκονται στη δύναμη της δεξιάς σου.

16,8. φύλαξόν με ως κόρην όφθαλμοῦ· έν σκέπη τών πτερύγων σου σκεπάσεις με

Μετάφραση: Φύλαξέ με σαν κόρη ματιού- σκέπασέ με (προστάτευσέ με) κάτω από τις φτερούγες σου,

16,9. από προσώπου άσεβών τών ταλαιπωρησάντων με. οί έχθροί μου τήν ψυχήν μου περιέσχον·

Μετάφραση: από το πρόσωπο των ασεβών που με ταλαιπώρησαν- οι εχθροί μου με περικύκλωσαν και απειλούν τη ζωή μου

16,10. τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.

Μετάφραση: Ἐκλείσαν την καρδιά τους και έγιναν σκληροί απέναντι μου- το στόμα τους εἶπε υπερήφανα λόγια.

16,11. ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ.

Μετάφραση: Αφού με έβγαλαν έξω (από το σπίτι μου), τώρα με περικύκλωσαν και έστρεψαν την προσοχή τους πάνω μου, ώστε να με χώσουν (να με θάψουν) στη γη.

16,12. ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἔτοιμος εἰς θήραν καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.

Μετάφραση: Με αντίκρισαν ὅπως κάνει το λιοντάρι που εἶναι ἕτοιμο να κυνηγήσει το θήραμά του και ὅπως το λιονταράκι, που κρύβεται σε αθέατα μέρη, για να συλλάβει τη λεία του.

16,13. ἀνάστηθι, Κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου.

Μετάφραση: Σήκω επάνω, Κύριε, πρόφθασέ τους και ανάτρεψέ τους, γλύτωσε από άνθρωπο ασεβή την ψυχή μου, διότι αυτή εἶναι ὄπλο του χεριού σου κατά των εχθρών.

16,14. Κύριε, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστήρ αὐτῶν, ἐχορτάσθησαν ὑείων, καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.

Μετάφραση: Κύριε, ἀπὸ τους λίγους (τους ευσεβεῖς), διαχώρισε αὐτούς και διασκόρπισέ τους στη γη ἀπὸ την τωρινή ζωή τους, γιατί ἀκόμη και ἀπὸ ὅσα εἶναι κρυμμένα ἀπὸ σένα, γέμισε η κοιλιά τους· χόρτασαν δε και ἀπὸ απογόνους και ἀφησαν τα υπολείμματα του πλούτου τους στα νηπιά τους.

16,15. ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου.

Μετάφραση: Εγώ ὁμως με αρετή θα εμφανιστώ μπροστά σου και θα χορτάσω τότε, όταν θα βλέπω τη δόξα σου.

4-15: Ὅλος ο υπόλοιπος ψαλμός, εἰάν διαβαστεῖ προσεκτικά και μελετηθεῖ βαθιά, τότε αντιλαμβανόμαστε ὅτι πρόκειται για προφητικό ψαλμό, που εφαρμόζεται στο πρόσωπο του Χριστοῦ. Μέσα σ' αὐτόν φαίνεται η ἀκέραιότητα του Χριστοῦ, οι «λύκοι» που τον περιβάλλουν, η ἀτίμωση ἀπὸ τους αμαρτωλούς, η Σταύρωσή του, ἀλλὰ και η Ἀνάστασή του και ο θρίαμβός του, που οδηγεί στην τελεία ἀπόλαυση της Βασιλείας του Αὐτόν και την Εκκλησία Του. Ὅλα αὐτά ἀποδεικνύουν και παραπέμπουν στην ἀναμαρτησία και θεότητα του Χριστοῦ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσοι έχουμε πάρει σοβαρά από υπόθεση της ζωής μας, ας μελετάμε σοβαρά και βαθιά και αυτό τον θείο ψαλμό και ας τον κάνουμε θερμή προσευχή μας, ώστε να προχωρούμε σταθερά, στην πορεία της ζωής μας προς τον ουρανό.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΖ' (17)

Εἰς τὸ τέλος· τῷ παιδί Κυρίου τῷ Δαυΐδ, ᾧ ἐλάλησεν τῷ Κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ, ἣ ἐρρύσατο αὐτὸν ὁ Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ, καὶ εἶπεν·

Η επιγραφή του ψαλμού μας μιλάει για ωδή, δηλαδή για λυρικό ποίημα, που μάλιστα κατά τον Ζιγαβηνό εψάλλετο πιθανόν, χωρίς λύρα, ενώ είναι λυρικό. Ποιητής είναι ο Δαβίδ (=παιδί του Θεού), ο οποίος ευχαριστεί και δοξάζει τον Θεό για τις σωτήριες επεμβάσεις στη ζωή του. Τον γλύτωσε από παντοειδείς εχθρούς, αφού του έδωσε την ικανότητα να τους πολεμήσει, να τους νικήσει και να βγει θριαμβευτής. Σε ορισμένα σημεία είναι και μεσσιανικός, γιατί μιλάει καθαρά για τον θρίαμβο του Χριστού, καθόσον τέλειος, δίκαιος και αναμάρτητος υπήρξε μόνο ο Χριστός, ως κατ' ουσίαν, παιδί του Θεού.

17,2. Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου.

Μετάφραση: Θα σε αγαπῶ, Κύριε, εσένα που είσαι η δύναμή μου

17,3. Κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου. Ὁ Θεός μου βοηθός μου, ἐλπὶς ἐπ' αὐτόν, ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι που με στερεώνει, είναι το καταφύγιό μου και ο ελευθερωτής μου. Ο Θεός μου είναι ο βοηθός μου, και σ' αυτόν θα ελπίζω. Αυτός είναι ο υπερασπιστής μου και ισχυρή δύναμη που με σώζει. Αυτός είναι ο προστάτης μου (που με φροντίζει).

17,4. αἰνῶν ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

Μετάφραση: Γι' αυτό με ὕμνους θα καλέσω τον Κύριον και θα σωθῶ από τους εχθρούς μου.

17,5. περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, καὶ χεῖμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με.

Μετάφραση: Με κύκλωσαν οι κίνδυνοι του θανάτου και με συντάραξαν χείμαρροι ανομίας.

17,6. ὠδῖνες ἄδου περιεκύκλωσάν με, προέφθασάν με παγίδες θανάτου.

Μετάφραση: Οι φόβοι και οι αγωνίες του ἄδη με περικύκλωσαν και με πρόφτασαν παγίδες που έκρυβαν τον θάνατο.

1-6 Ο Δαβίδ αγαπά με όλη τη δύναμη της ψυχής του τον Κύριο, γιατί τον νιώθει σαν το πιο ισχυρό στερέωμά του, το πιο δυνατό καταφύγιό του και τον πιο αληθινό ελευθερωτή του. Έτσι, νιώθει βέβαιος ότι θα σωθεί από όλους τους θανάσιμους εχθρούς του παρά τις ύπουλες παγίδες τους. Γι' αυτό κι ευχαριστεί θερμά τον Θεό, τόσο γι' αυτό που του είχε δώσει, όσο και γι' αυτά που απολαμβάνει τώρα. Είναι εξαιρετικά σπουδαίο να νιώθεις τέτοια θεία προστασία. Αυτή σου χαρίζει και στις πιο κρίσιμες ώρες δύναμη έως και χαρά και ευτυχία. Γι' αυτό λέει ο θείος Παύλος «Χαίρω εν τοις παθήμασίν μου» (Κολ. α', 24) και

ο θεός Ιάκωβος μας προτρέπει να χαρούμε όταν περιπατούμε σε ποικίλους πειρασμούς. (Ιακ. ά 2). Το πρίσμα της πίστης είναι το θείο πρίσμα της ζωής, για να τη βλέπουμε όχι όπως φαίνεται μόνο κοσμική, αλλά όπως στην ουσία της είναι. Και είναι θεία, όταν έχεις μάτια θεία για να τη βλέπεις στην ουσία. Αυτό σημαίνει να έχεις αποκτήσει όραση θεία «Θεοόραση» και «νουν Χριστού».

17,7. καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν Κύριον καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου ἐκέκραξα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και μέσα στις θλίψεις όπου βρισκόμουν, επικαλέσθηκα τον Κύριο και φώναξα δυνατά στον Θεό μου-και άκουσε τη φωνή μου από την άγια κατοικία του και η δυνατή φωνή μου έφθασε μπροστά του και μπήκε στ' αφτιά του.

7 Αυτές οι λέξεις δείχνουν την ένταση της προσευχής του Δαβίδ. Η προσευχή, η ποιότητά της και η έντασή της κυμαίνονται ανάλογα με τα γεγονότα και ανάλογα με τον εσωτερικό κόσμο του προσευχόμενου. Ο Δαβίδ, όπως και κάθε πιστός, όταν βρίσκεται σε δύσκολες στιγμές προσεύχεται με δύναμη, ακόμα και με κλάμα, γοερά και με κραυγές δυνατές. Αλλά και με «αλάλητους στεναγμούς», που μπορεί να είναι πιο δυνατοί και από τις πιο δυνατές κραυγές. Και η σιωπή ακόμα μπορεί να είναι δυνατή κραυγή αλήθειας και προσευχής, όταν διαποτίζεται από πνεύμα ΑΓΙΟ.

17,8. καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ Θεός.

Μετάφραση: Και κινήθηκε κι άρχισε να τρέμει η γη, και τα θεμέλια των βουνών ταραχτήκαν και σειστήκαν, γιατί ο Θεός οργίστηκε εναντίον τους.

17,9. ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταφλεγῆσεται, ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

Μετάφραση: Από την οργή του σηκώθηκε ψηλά καπνός και η παρουσία του θ' ανάψει φωτιά- σ' αναμμένα κάρβουνα μεταβλήθηκαν όλα γύρω απ' αυτόν.

17,10. καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

Μετάφραση: (Εκείνος) χαμήλωσε τους ουρανούς και κατέβηκε (στη γη)- σύννεφο σκοτεινό απλώνεται κάτω από τα πόδια του.

17,11. καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.

Μετάφραση: (Και ανέβηκε) και κάθισε πάνω στα Χερουβίμ και πέταξε, πέταξε (γρήγορα) σαν να εφέρετο πάνω σε φτερά ανέμων.

17,12. καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ· κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων.

Μετάφραση: Και κρύφτηκε στο σκοτάδι που υψώθηκε ολόγυρά του· γύρω του απλώθηκε η σκηνή του γεμάτη από σκοτεινά νέφη βροχής που μεταφέρονται από τους ανέμους.

17,13. από τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον, χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.

Μετάφραση: Από το εκτυφλωτικό φως της παρουσίας του πέρασαν σύννεφα και (εξαπολύθηκαν) χαλάζι και αναμμένα κάρβουνα (κεραυνοί), εναντίον των εχθρών του.

17,14. καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ὁ Ὑψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Και έρριξε βροντές από τον ουρανό ο Κύριος και ο Ὑψιστος άφησε ν' ακουστεί η φωνή του.

17,15. ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς.

Μετάφραση: Εξαπέστειλε τα βέλη του και τους σκόρπισε· πλήθυνε τις αστραπές και τους συντάραξε.

17,16. καὶ ὥφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, Κύριε, ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.

Μετάφραση: Και φάνηκαν οι πηγές των νερών και ξεσκεπάστηκαν τα θεμέλια της οικουμένης από την επιτίμησή σου (διαταγή σου) Κύριε, από ένα και μόνο φύσημα του ανέμου της οργής σου.

8-16 Όταν ενεργεί ο Θεός παρεμβαίνοντας στη ζωή των ανθρώπων, μπορεί να επενεργεί «ως αύρα» (Γ Βασιλ. ιθ' 11-12) αλλά και ως κεραυνός και ως βροντή, ως σεισμός και ως θύελλα και ως φωτιά και ως κάθε τι που κρίνει αυτός για να συνταράξει, αφυπνίσει παιδαγωγήσει και τέλος τιμωρήσει τους πωρωμένους. Ο Θεός τελικά ακούει τις προσευχές των πιστών παιδιών του και τα σώζει, επιφέροντας καταστροφές στους αχρείους και ασεβείς. Αυτό δείχνουν και οι στίχοι που ακολουθούν.

17,17. ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.

Μετάφραση: (Και μέσα σ' αυτή την τρομερή αναστάτωση ο Θεός) έστειλε από ψηλά τον άγγελό του, και με πήρε, με πήρε και με έσωσε από πολλούς κινδύνους, που σαν πολλά νερά απειλούσαν να με πνίξουν.

17,18. ῥύσεταιί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

Μετάφραση: Θα με σώσει από τους δυνατούς εχθρούς μου και από αυτούς που με μισούν, γιατί αυτοί ενισχύθηκαν και στεριώθηκαν πιο πολύ από μένα.

17,19. προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου, καὶ ἐγένετο Κύριος ἀντιστήριγμά μου

Μετάφραση: Με πρόφθασαν σε μέρα που υπέφερα πολύ και ο Κύριος έγινε το στήριγμά μου εναντίον τους.

17,20. καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν, ῥύσεταιί με, ὅτι ἠθέλησέ με.

Μετάφραση: Και με έβγαλε από την στενόχωρη θέση μου και με οδήγησε έξω σε πλατύ (ασφαλές) μέρος· θα με γλυτώσει, γιατί με θέλησε (αγάπησε).

17,21. καὶ ἀνταποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι,

Μετάφραση: Και θα μου ανταποδώσει ο Κύριος σύμφωνα με την αρετή μου, σύμφωνα με την καθαρότητα των χειρῶν μου θα μου ανταποδώσει.

17,22. ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς Κυρίου καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου,

Μετάφραση: Γιατί φύλαξα τις εντολές του Κυρίου και δεν ασέβησα ποτέ στον Θεό μου (Χριστολογικό).

17,23. ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ.

Μετάφραση: Επειδὴ εἶχα μπροστά μου όλες τις δίκαιες κρίσεις του κι οι εντολές του δεν έφυγαν ποτέ από το μυαλό μου.

17,24. καὶ ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

Μετάφραση: Και θα είμαι ειλικρινής (χωρίς ψεγάδι) μαζί του και θα φυλαχθῶ από την ανομία μου.

17,25. καὶ ἀνταποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και θα μου ανταποδώσει ο Κύριος σύμφωνα με την αρετή μου, σύμφωνα με την προσπάθειά μου να έχω τα χέρια μου καθαρά μπροστά στα μάτια του.

17,26. μετὰ ὀσίου ὅσιος ἔση, καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθῶου ἀθῶος ἔση,

Μετάφραση: Με τον αφοσιωμένο θα φέρεσαι, Κύριε, και σύ στοργικά και με τον αθώο θα είσαι κι εσύ αθώος.

17,27. καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔση καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις.

Μετάφραση: Και με τον εκλεκτό θα είσαι εκλεκτός και με τον διεστραμμένο και σύ θα παρουσιασθεῖς διαφορετικός.

17,28. ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.

Μετάφραση: Γιατί εσύ τον ταπεινόφρονα λαό θα τον σώσεις και θα ταπεινώσεις τα μάτια των υπερηφάνων.

17,29. ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου, Κύριε ὁ Θεός μου, φωτιεῖς τὸ σκότος μου.

Μετάφραση: Γι' αυτόν τον λόγο εσύ θα φωτίζεις το λυχνάρι της ζωής μου, Κύριε, ο Θεός μου και θα διαλύεις το σκοτάδι της δυστυχίας μου.

17,30. ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου καὶ ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.

Μετάφραση: Γιατί με τη βοήθειά σου θα γλυτώσω από κάθε πειρασμό και με την ενίσχυση του Θεού μου θα υπερπηδώ κάθε δυσκολία.

17,31. ὁ Θεός μου, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, τὰ λόγια Κυρίου πεπυρωμένα, ὑπερασπιστὴς ἐστὶ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτόν.

Μετάφραση: Ο δρόμος και ο τρόπος που ενεργεί ο Θεός μου είναι χωρίς ψεγάδια, τα λόγια του Κυρίου είναι φωτιά που (φωτίζει και κατακαίει). Γι' αυτό είναι υπερασπιστής όλων αυτών που ελπίζουν σ' αυτόν.

17,32. ὅτι τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Κυρίου, καὶ τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν;

Μετάφραση: Διότι ποιος άλλος είναι Θεός εκτός από τον Κύριο και ποιος άλλος είναι Θεός αληθινός εκτός από τον Θεό μας;

17,33. ὁ Θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου·

Μετάφραση: Ο Θεός, που με ζώνει γύρω-γύρω με δύναμη κι έκανε άμωμο τον δρόμο μου.

17,34. καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὥσεί ἐλάφου καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με·

Μετάφραση: Ο οποίος κάνει τα πόδια μου (γρήγορα και ευκίνητα) σαν του ελαφιού και με ανεβάξει σε βουνά ψηλά που είναι ασφαλισμένα από κινδύνους.

17,35. διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου·

Μετάφραση: Αυτός εξασκεί τα χέρια μου να πολεμούν νικηφόρα και έκανε τους βραχίονές μου σαν χάλκινο τόξο.

17,36. καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος, καὶ ἡ παιδεία σου αὕτη με διδάξει.

Μετάφραση: Και με υπεράσπισες, Κύριε, για να σωθώ και το δεξί σου χέρι με κράτησε στηρίζοντάς με, και η εκπαίδευσή σου με σήκωσε όρθιο τελείως- η δε παιδαγωγία σου αυτή θα με διδάσκει.

17,37. ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου.

Μετάφραση: Μεγάλωσες τους τόπους των περασμάτων μου, τα βήματά μου τα έκανες ευρύχωρα κάτω από τα πόδια μου και δεν εξασθένησαν από την κούραση τα πέλματά μου.

17,38. καταδιώξω τοὺς ἐχθροὺς μου καὶ καταλήψομαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν·

Μετάφραση: Κατεδίωξα τους εχθρούς μου και τους κατέφθασα και δεν γύρισα πίσω μέχρις ότου εξαφανίσθηκαν εντελώς.

17,39. ἐκθλίψω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.

Μετάφραση: Τους συνέθλιψα και δεν μπόρεσαν να σταθούν, αλλά έπεσαν κάτω από τα πόδια μου.

17,40. καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πόλεμον, συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου.

Μετάφραση: Και με έζωσες γύρω-γύρω με δύναμη για να πολεμάω επεδίκλωσες και έπεσαν κάτω από τα πόδια μου όλοι εκείνοι που επαναστατούν εναντίον μου.

17,41. καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλόθρευσας.

Μετάφραση: Και έτρεψες σε φυγή τους εχθρούς μου, που έστρεψαν προς εμένα τα οπίσθιά τους και κατέστρεψες εντελώς αυτούς που με μισούν.

17,42. ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σῶζων, πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.

Μετάφραση: Φώναξαν δυνατά για βοήθεια και δεν υπήρχε αυτός που θα τους έσωζε* φώναξαν προς τον Κύριο και δεν τους άκουσε.

17,43. καὶ λεπτυνῶ αὐτούς ὥσεί χνοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, ὥς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.

Μετάφραση: Και τους συνέτριψα σαν λεπτό χνούδι που το διασκορπίζει ο άνεμος* τους καταπάτησα και τους έκανα σαν ψιλή σκόνη, όπως μετατρέπεται η λάσπη στις πλατείες.

17,44. ῥύση με ἐξ ἀντιλογίας λαοῦ, καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαός, ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι,

Μετάφραση: Με γλύτωσες από τις διαμάχες του λαού και με τοποθέτησες αρχηγόν των εθνών. Λαός, τον οποίο δεν γνώρισα ποτέ, έγινε υποτελής σε μένα.

17,45. εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου· υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι,

Μετάφραση: Μόλις έφτασε στα αφτιά του η φήμη μου έγινε υπάκουος μου. Ξένοι λαοί από φόβο μού έπαιξαν τον φίλο και υποτάγησαν σε μένα.

17,46. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν.

Μετάφραση: Ξένοι λαοί έγιναν άχρηστοι σαν τα παλιά ρούχα και σαν χωλοί τρίκλιζαν στους δρόμους τους.

17,47. ζῆ Κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεός μου καὶ ὑψωθήτω ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου,

Μετάφραση: Όμως ζει ο Κύριος, και είναι άξιος να ευλογήται ο Θεός μου. Ας υψωθεί ο Θεός που με έσωσε,

17,48. ὁ Θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ,

Μετάφραση: ο Θεός ο οποίος παίρνει εκδίκηση για μένα και οποίος υπέταξε λαούς κάτω από την εξουσία μου,

17,49. ὁ ρύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων, ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ’ ἐμέ ὑψώσεις με, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ρῦσαί με.

***Μετάφραση:** αὐτός εἶναι ὁ ἐλευθερωτής μου ἀπὸ ἐχθρούς γεμάτους ὀργή. Σὺ θὰ με ὑψώσεις καὶ θὰ με δοξάσεις ἀπέναντι ἐκείνων που εἶχαν ἐπαναστατήσει ἐναντίον μου· σῶσε με ἀπὸ ἀδικο ἀνθρώπο.*

17-49 Ὁ Θεὸς ἐκτιμᾷ τὴν προσπάθεια τῶν πιστῶν νὰ εἶναι ἀληθινὰ θεοσεβεῖς καὶ τοὺς σῶζει διὰ πολλῶν θαυμάτων, ἐκ πολλῶν παγίδων, γιὰτὶ εἶναι Θεὸς ἀληθινός, ὄχι σαν τοὺς ψευτοθεοὺς που ἐπινοοῦν οἱ εἰδωλολάτρες καὶ πέφτουν τὰ εἰδωλά τους με τὸν πρῶτο «σεισμό» καὶ ἀφήνουν ἐκθετοὺς τοὺς φαύλους τῆς γῆς.

17,50. διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, Κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ,

***Μετάφραση:** Γι’ αὐτὸ θὰ σ’ ευχαριστῶ καὶ θὰ σε δοξολογῶ, Κύριε, ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ θὰ ψάλλω ὕμνους στὸ ὄνομά σου.*

17,51. μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ, τῷ Δαυΐδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

***Μετάφραση:** δοξάζοντας τὸν Θεό, που ἔσωσε τὸν βασιλιά που αὐτὸς ἀνέδειξε καὶ που τὸν ἐλεεί, αὐτὸν που ἔχρισε ἐκεῖνος, δηλαδὴ τὸν Δαβίδ καὶ τοὺς ἀπογόνους του, αἰῶνια.*

50-51 Γι’ αὐτὸ ἀκριβῶς νιώθει τὴν ἀνάγκη ὁ ψαλμωδὸς νὰ διαλαλήσει ἀνά τὸν κόσμον τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ σωτήριο τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἔσωσε αὐτόν, τὸ βασίλειό του καὶ τοὺς πιστοὺς ἀπογόνους του. Καταφάνερο λοιπὸν ὅτι καὶ ἡ ὠδή αὐτὴ ἔχει καὶ μεσσιανικά στοιχεῖα. Ὁ ἐπεμβαίνων καὶ ὁ νικῶν ἀνά τοὺς αἰῶνες καὶ ὁ τελικὸς αἰώνιος νικητὴς εἶναι ὁ Χριστός. Αὐτὸς ἐξασφαλίζει «στὸ σπέρμα τοῦ Δαβίδ» τὴ νίκη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅσο περισσότερο θυμόμαστε τὶς ευεργεσίες τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν δοξάζουμε γι’ αὐτές καὶ συγχρόνως συντονίζουμε ὅσο μπορούμε πιο πολὺ τὴ ζωὴ μας με τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ, τόσο πιο πολὺ καὶ ὁ Θεὸς μας προφυλάσσει ἀπὸ κάθε κίνδυνο καὶ μας οδηγεῖ στὴ θέωσή μας. Οἱ θεῖες ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς μας καὶ ὁ συντονισμὸς μας με τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐξασφαλίζουν τὸ μέλλον μας. Ἰδοὺ ὁ θεῖος προορισμὸς μας. Τὸ ὄραμά μας πρὸς τὸν οὐρανὸ, γιὰ νὰ συγκατοικήσουμε με τὸν Θεό. Ἀρρητό. Ἀσύλληπτο. Θεῖο. Δόξα στὸν Θεό.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΗ΄ (18)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

18,2. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.

Μετάφραση: Οι ουρανοὶ διηγούνται τη δόξα του Θεοῦ, ο ουρανός δε εξαγγέλλει ὅτι ἡ δημιουργία εἶναι ἔργο των χειρῶν του.

18,3. ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γινῶσιν.

Μετάφραση: Ἡ μια ἡμέρα διακηρύττει στὴν ἄλλη μέρα λόγο καὶ ἡ μια νύχτα στὴν ἄλλη νύχτα μεταδίδει τὴ γνώση γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Δημιουργοῦ.

18,4. οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν·

Μετάφραση: Δεν υπάρχουν ομιλίες καὶ λόγια ποὺ διαλαλοῦν οἱ ουρανοί, τῶν ὁποίων δεν ἀκούγονται οἱ φωνές.

18,5. εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

Μετάφραση: (Αντίθετα) σ' ολόκληρη τὴ γῆ βγήκε κι ἔφτασε ὁ μουσικὸς ἦχος τοὺς καὶ στὰ πιο μακρινὰ μέρη τῆς οἰκουμένης (ἀκούστηκαν) τὰ λόγια τοὺς.

18,6. ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ, ἀγαλλιάζεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Στὸν ἥλιο ετοποθέτησε (ὁ Θεός) τὴ σκηνή του- καὶ ὁ ἴδιος σαν γαμπρός ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ νυμφικὸ δωμάτιο θὰ λάμψει γιὰ νὰ διατρέξει σαν γίγαντας με εὐτυχία τὸν δρόμο του.

18,7. ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τῆς θέρμης αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ἀπὸ τῆς μίας ἁκρῆς τ' ουρανοῦ γίνεται ἡ ἔξοδός του ἕως τὴν ἄλλη ἁκρὴ τ' ουρανοῦ καὶ δεν ὑπάρχει κανένας ποὺ θὰ κρυφτεῖ ἀπὸ τὴ ζέστη του.

1-7 Ἀκόμα καὶ οἱ πιο αδιάφοροι ἔρχεται ὥρα ποὺ παρατηροῦν τὰ φαινόμενα τοῦ ἑναστρου ουρανοῦ καὶ μένουν ἐκθαμβοὶ ἀπὸ τὰ μεγαλεῖά τοὺς. Γιατί ὄντως οἱ ουρανοί, τὰ ουράνια σώματα με κέντρο τὸν «βασιλιά τοῦ ουρανοῦ», τὸν ἥλιο τὸν «ἡλιάτορα», εκπέμπουν θεῖο φῶς, σοφίας, ἀρμονίας, μεγαλείου. Γι' αὐτὸ οἱ ουρανοὶ ἀποτελέσαν, ἀποτελοῦν καὶ θ' ἀποτελοῦν κέντρο πολλῶν καὶ διαφόρων αναφορῶν γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Δυστυχῶς οἱ υλόφρονες, οἱ ειδωλολάτρες, οἱ ἀφρονες, εἶδαν καὶ βλέπουν τοὺς ουρανοὺς καὶ τὸν ἥλιο ὡς Θεούς. Ελάτρευσαν τὴν κτίση καὶ ὄχι τὸν Κτίσαντα. Ἄλλοι δε επιπόλαιοι ἀστρολόγοι συνέδεσαν καὶ συνδέουν τ' ἀστρά (Δες βιβλίο μου «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ Ἡ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ») με καταλυτικὲς ἐπιδράσεις τοὺς στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Μέχρι σημείου, πολλοὶ ἄνθρωποι μόλις ἀνοίγουν τὰ μάτια τοὺς τὸ πρῶτὸ νὰ διαβάζουν ἢ ν' ἀκούνε

από τις τηλεοράσεις με «θρησκευτική» ευλάβεια το «ωροσκόπιο» τους και άλλοι να τρομοκρατούνται και άλλοι να φαντασιοκοπούν και να εξαπατώνται φοβερά. Ενώ οι άνθρωποι του Θεού, μακριά από τη θεοποίηση και δαιμονοποίηση της φύσης, των κτισμάτων ουρανού και γης, λατρεύουν τον Θεό και τον δοξάζουν εκ της μεγαλοπρέπειας των ουρανών, που με την αρμονία τους διηγούνται τη δόξα Του. «Από τα βλεπόμενα θαυμάσια του ουρανού, οδηγούνται προς τον αόρατο Δημιουργό Θεό και υμνούν Αυτόν», μας λέει πολύ ωραία ο Θεοδώρητος ο Κύρου. Και ο θείος Παύλος παίρνει τον 5ο στίχο και τον προσωποποιεί στους Ευαγγελιστές και Αποστόλους, οι οποίοι ως αστέρες πολύφωτοι εξαγγέλλουν εις πάσαν την γην και εις τα πέρατα της οικουμένης το Ευαγγέλιο του Χριστού. Αλλά και σ' όλη την χριστιανική γραμματεία και ιδιαίτερα στην υμνογραφία γίνεται μεγάλη χρήση της έννοιας του στίχου 5 αυτού του ψαλμού, καθώς και στη συνέχεια της έννοιας του ηλίου, που παρομοιάζε-ται ο Θεός, ως ο Ήλιος της Δικαιοσύνης και η πηγή του θείου φωτός. Γι' αυτό και ο ψαλμωδός μεταπηδάει από τον έναστρο ουρανό και το μεγαλείο του στον Νόμο του Θεού, όπου ως άλλος ήλιος φωτίζει τα βάθη της ψυχής και τη διαμορφώνει για να κατακτήσει τα θεία ύψη.

18,8. ὁ νόμος τοῦ Κυρίου ἄμωμος, ἐπιστρέφων ψυχάς· ἡ μαρτυρία Κυρίου πιστή, σοφίζουσα νήπια.

Μετάφραση: (Αλλά πέραν απ' αυτά υπάρχει) ο νόμος του Κυρίου (που είναι τέλειος) χωρίς ψεγάδι, και που έχει τη δύναμη να επιστρέφει (τις πλανεμένες) ψυχές. Οι μαρτυρούμενες (στον Νόμο) υποσχέσεις του Κυρίου είναι αξιόπιστες, και κάνουν σοφά και συνετά (ακόμη και αυτά) τα νήπια.

18,9. τὰ δικαιώματα Κυρίου εὐθέα, εὐφραίνοντα καρδίαν· ἡ ἐντολὴ Κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς·

Μετάφραση: Οι εντολές του Κυρίου είναι δίκαιες και ίσες. Ευχαριστούν (χαροποιούν) δε την καρδιά (εκείνου που τις τηρεί). Οι εντολές του Κυρίου φωτίζουν ακόμα τα μάτια των ανθρώπων.

18,10. ὁ φόβος Κυρίου ἀγνός, διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος· τὰ κρίματα Κυρίου ἀληθινά, δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό,

Μετάφραση: Ο φόβος (που διεγείρει στις καρδιές ο νόμος του) Κυρίου είναι αγνός, παραμένοντας αιώνιος. Οι αποφάσεις (κρίσεις) του Κυρίου είναι αληθινές και έχουν δικαιωθεί επί τούτου ανάμεσα στους αιώνες·

18,11. ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολὺν καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.

Μετάφραση: είναι επιθυμητές περισσότερο από το χρυσάφι και τους πολλούς πολύτιμους λίθους και πιο γλυκές από το μέλι και την κηρήθρα.

18,12. καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά· ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή.

Μετάφραση: Επειδή και ο δούλος σου τις φυλάσσει· κι' εφ' όσον κάποιος τις φυλάσσει θα έχει μεγάλη αμοιβή.

18,13. παραπτώματα τίς συνήσει; ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με.

Μετάφραση: (Είμαστε όμως ελλιπείς στην τήρηση του νόμου σου), γι' αυτό ποιος μπορεί ν' αναγνωρίσει τα σφάλματά του; Από αυτά τα κρυφά, που δεν έπεσαν στην αντίληψή μου καθάρισέ με.

18,14. καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι τοῦ δούλου σου· ἐὰν μὴ μου κατακυριεύσωσι, τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.

Μετάφραση: Και από ξένα προς τον νόμο σου αισθήματα προφύλαξε τον δούλο σου· εάν δεν κυριαρχήσουν επάνω μου, τότε θα είμαι χωρίς ψεγάδι και θα παραμείνω καθарός από μεγάλη αμαρτία.

18,15. καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός, Κύριε, βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου.

Μετάφραση: Και θα είναι ευχάριστα σε σένα τα λόγια του στόματός μου και η μελέτη της καρδιάς μου (σκέψεις και πόθοι της) θα είναι θυσία ευπρόσδεκτη και παντοτινή ενώπιον σου, Κύριε, βοηθέ μου και λυτρωτή μου.

8-15 Όλοι οι στίχοι αυτοί ομιλούν υπέροχα για τον Νόμο του Θεού, δηλαδή, την αποκάλυψη της θείας Αλήθειας στους ανθρώπους, για να φωτιστούν και να σωθούν. Ο Νόμος του Θεού στην ουσία του, βέβαια, και όχι όπως τον βαρυφόρτωσαν μετά οι Εβραίοι με ανούσιους τύπους, αποτελεί τον ασφαλέστερο οδηγό για τη σωτηρία του κόσμου. Νόμους πολλούς έφτιαξαν και φτιάχνουν και οι άνθρωποι, όσοι όμως δεν συμφωνούν και δεν εκφράζουν τον Νόμο του Θεού, αστοχούν, βλάπτουν και καταστρέφουν. Είναι «νόμοι» παράνομοι. Ενώ ο Νόμος του Θεού που εκφράζεται μέσα σ' όλη την Αγία Γραφή είναι άφθαρτος, αιώνιος και αλάθητος. Αυτόν εκθειάζει ο Δαβίδ. Αυτόν θέλει να μελετάει μέρα-νύχτα. Αυτός να είναι οδηγός του, κριτής του και σωτηρία του. Αυτόν να έχει φως του, παντού και πάντοτε, γιατί Αυτός είναι ο Δημιουργός του και Πλάστης του, που οδηγεί στη θέωσή του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τόσο τον έναστρο ουρανό, όσο και τον θείο Νόμο, όταν τους μελεταμε ταπεινά, προσεκτικά και βαθιά, μπορούν ν' αποτελούν οδηγούς μας στη δύσκολη της ζωής μας. Μπορούν να μας βγάλουν από τ' αδιέξοδά μας, από τους δρόμους και να μας οδηγήσουν προς το φως της τρισηλίας θεότητας, το οποίο ως εικόνες θεού είμαστε πλασμένοι. Ας τους μελετάμε, λοιπόν, μέρα αποκαλύπτουν τα άρρητα βάθη της θείας Σοφίας και τα άδυτα βάθη της ψυχής μας που είναι πλασμένα για τα θεία ύψη τ' ουρανού. Η Αγία Γραφή πλάθει Αγία ζωή και την ψυχή. Της χαρίζει την αιώνια θέωσή της.

ΨΑΛΜΟΣ ΙΘ' (19)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Εἶναι υπέροχο ἄρχοντες και λαός, λαός και ἄρχοντες, να προσεύχονται μαζί στον Ναό του Θεοῦ σε κρίσιμες ώρες, κατά τις οποίες απειλείται και κινδυνεύει το ἔθνος, καθώς και σε ώρες νίκης και θριάμβου να ευχαριστεῖ το Θεό σύσσωμο το ἔθνος. Αλλά και πάντοτε. Ο βασιλιάς Δαβίδ εδώ ετοιμάζεται να πάει σε πόλεμο εναντίον εχθρών του Ισραήλ (ίσως των Αμμωνιτών, που γίνεται λόγος στο Β' Βασιλειών κεφ. 10-12 ή των Αιγυπτίων που διέθεταν ὄντως μεγάλη υπεροχή σε ιππικό και ἄρματα).

Τότε ο λαός μαζεύτηκε στον ναό για να συμπαρασταθεί στις θυσίες και ικεσίες του βασιλιά του, που προσέφερε στον Θεό, για να πετύχει τη θεία βοήθεια, ώστε να νικήσει τους εχθρούς του ἔθνους. Αφού προσευχήθηκε πρώτος ο βασιλιάς (υπέροχο παράδειγμα να προσέρχονται και να προσεύχονται πρώτοι οι ἄρχοντες του λαού), ο λαός με επικεφαλής τον ιερέα προσεύχεται κι αυτός υπέρ της νίκης του βασιλέως. (Αυτό κάνει αδιάλειπτα η Εκκλησία η οποία προσεύχεται συνεχώς υπέρ των χρηστών αρχόντων. Αυτό μάλιστα είναι και ιδιαίτερη προτροπή του Απ. Παύλου που την γράφει στην Α' προς Τιμόθεο Επιστολή του κεφ. β' 1).

19,2. Ἐπακούσαι σου Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, υπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ.

Μετάφραση: Μακάρι να ακούσει, ω βασιλιά, την προσευχή σου ο Κύριος κατά τη μέρα της θλίψεως, μακάρι να σε υπερασπίσει το ὄνομα του Θεοῦ του Ιακώβ (του Ισραηλιτικού λαού).

19,3. ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου καὶ ἐκ Σιών ἀντιλάβοιτό σου.

Μετάφραση: Μακάρι να σου στείλει βοήθεια από τον ἅγιο ναό του και να σε αναλάβει προστατεύοντάς σε από το ὄρος Σιών.

19,4. μνησθεὶ πάσης θυσίας σου καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πιανάτω. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Μακάρι να θυμηθεῖ (ευνοϊκά) ὅλες τις θυσίες σου και να βρει παχύ το σφάγιο που πρόσφερε για να καεί πάνω στο θυσιαστήριό του.

19,5. δώῃ σοι Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι.

Μετάφραση: Μακάρι να σου δώσει ο Κύριος σύμφωνα με ὅ,τι επιθυμεί η καρδιά σου και να εκπληρώσει κάθε θέλημά σου (χαρίζοντάς σου νίκη κατά των εχθρών σου).

2-5 Ο λαός εύχεται θερμά να εισακούσει ο Θεός τον βασιλιά του και να του εκπληρώσει τα ιερά και δίκαια αιτήματα του υπέρ του λαού του. Μόνο τα σωστά και ιερά αιτήματα ακούει ο Θεός είτε αυτά αφορούν τα άτομα, τα πρόσωπα, είτε αυτά αφορούν την κοινότητα, το ἔθνος. Κι εδώ πρέπει να δοθεῖ απάντηση σ' ὅσους ερωτούν ή σκανδαλίζονται, πώς είναι δυνατόν η Εκκλησία να ευλογεῖ τα ὅπλα, τον πόλεμο; Ασφαλώς η Εκκλησία, ὅπως προελέχθη, εύχεται διαρκώς «υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου», ὅταν ὁμως

πονηρά και βέβηλα έθνη έρχονται να καταπατήσουν τα ιερά και όσια ενός λαού, βωμούς- θρησκεία, εστίες-οικογένεια, πατρίδα-ελευθερία κ.ά. υψηλά ιδανικά, ειρήνη, δικαιοσύνη, αλήθεια, κ.λπ., τότε επιβάλλεται σύσσωμος ο λαός με επικεφαλής τους άρχοντες του να πολεμήσει μέχρι θυσίας «υπέρ βωμών και εστιών». Τελευταίο παράδειγμα της Ελλάδας μας που πολέμησε ηρωικά εναντίον των Ιταλογερμανών φασιστών. Και ας μην επικαλούνται την απαράδεκτη δικαιολογία οι «αντιρρησίες συνείδησης», Χιλιαστές κ.ά., για να μην πηγαίνουν στον στρατό και να μην πιάνουν όπλα. Αυτά είναι διαστροφές και «προφάσεις εν αμαρτίαις». Γιατί αν έτσι σκεφθούμε όλοι, τότε δεν θα υπήρχε Ελλάδα και δεν θ' απολάμβαναν και οι κύριοι αντιρρησίες τ' αγαθά που απολαμβάνουν μέσα στην πατρίδα. Εδώ, ας μου επιτραπεί να επιμείνω στη στράτευση και των υποψήφιων κληρικών. Να δίνουν πρώτοι το παράδειγμα της φιλοπατρίας, της θυσίας και της υπεράσπισης των υψηλών ιδανικών. Άλλωστε, ο στρατός είναι αναγκαίο σχολείο, για την αντιμετώπιση των αναπόφευκτων δυσκολιών. Οι κληρικοί, λοιπόν, να υπηρετούν πριν χειροτονηθούν και μάλιστα στ' ακριτικά μέρη της πατρίδας μας, για να μπορούν να είναι καλοί ποιμένες του λαού του Θεού.

19,6. ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθσόμεθα. πληρώσαι Κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου.

Μετάφραση: Θα χαρούμε (τότε πολύ για τη νίκη και) τη σωτηρία σου· και με το όνομα του Θεού μας θα μεγαλουργήσουμε- μακάρι να εκπληρώσει ο Κύριος όλα τα αιτήματα της προσευχής σου.

6 Ο λαός, ο χορός εκ μέρους του λαού, με προεξάρχοντα τον ιερέα, λέει στον βασιλέα Δαβίδ πόση αγαλλίαση θα αισθανθεί, όταν του φέρει τη νίκη με τη βοήθεια του Θεού.

19,7. νῦν ἔγνωι ὅτι ἔσωσε Κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ· ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ· ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Τώρα έμαθα ότι έσωσε ο Κύριος αυτόν που Εκείνος έχρισε (βασιλιά)-θα τον ακούσει από το κατοικητήριό του το άγιο που είναι στον ουρανό- με θαυματουργικές επεμβάσεις θα έλθει σωτηρία που θα προσφέρει η δεξιά του (η δύναμή του).

7 Ο ιερέας που φωτίζεται ιδιαίτερα από τον Θεό, γνώρισε την εκ προτέρου απάντηση του Θεού στις προσευχές βασιλιά και λαού και με ιερό χρίσμα (που ήταν συνηθισμένο στην Π. Διαθήκη, βλέπε Κριτ. ε' 23, Β' Βασιλ. κγ' 1 κ.ε., Ψαλμ. 80ο, 6 κ.ε., 94ο, 8 κ.ε.) βεβαίωσε τη νίκη που θα πετύχει ο κεχρισμένος βασιλιάς (οι βασιλείς του Ισραήλ εχρίοντο από τον Θεό.... Γι' αυτό αποτελούσαν ιερά πρόσωπα. Αυτό συνεχίστηκε και στο Βυζάντιο. Οι αυτοκράτορες εξελέγοντο... «ελέω Θεού»).

19,8. οὔτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὔτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθσόμεθα.

Μετάφραση: Αυτοί (οι εχθροί μας) μάς επιτίθενται με άρματα και οι άλλοι με άλογα, εμείς όμως με το όνομα Κυρίου του Θεού μας θα γίνουμε ένδοξοι.

19,9. αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.

Μετάφραση: Και να τώρα αυτοί βρήκαν εμπόδια ανάμεσα στα πόδια τους και έπεσαν, εμείς όμως σηκωθήκαμε πάνω και σταθήκαμε όρθιοι.

19,10. Κύριε, σῶσον τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

Μετάφραση: Κύριε, σώσε τον βασιλιά και άκουσέ μας σ' οποιαδήποτε μέρα και αν σε επικαλεσθούμε στην προσευχή μας.

8-10 Και η νίκη θα είναι θεία και συντριπτική εναντίον των εχθρών που διέθεταν φοβερή υπεροπλία. Εδώ φαίνεται καθαρά η νίκη του πνεύματος του Θεού εναντίον των υλικών και σκοτεινών δυνάμεων πονηρών ανθρώπων και-φοβερών δαιμόνων. Στο τέλος πάντα ο Θεός νικάει. Αυτή είναι και η νίκη του Χριστού και της Εκκλησίας Του εναντίον των δυνάμεων του σκότους του αιώνα τούτου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όταν πιστεύουμε ακράδαντα στον Θεό και προσευχόμαστε θερμά, άρχοντες και λαός, ας μπ φοβόμαστε τίποτε. Αρκεί να είμαστε συνεπείς και εναρμονισμε'νοι προς το θέλημα του Θεού. Γιατί ένας ασυνάρτητος, ολιγόπιστος και φαύλος λαός, με όμοιους άρχοντες, δεν πρέπει να έχει απαίτηση να τον ακούει και να τον σώζει ο Θεός, κατά τις ώρες των κινδύνων. Ο Θεός βοηθάει και σώζει όσους τον σέβονται και τον έχουν φύλακά τους, «φυλαχτό» τους σ' ολόκληρη τη ζωή τους. Τους άλλους τους ανέχεται... και όταν εκφυλιστούν τελείως τους τιμωρεί, για να μην διαταραχθεί η ισορροπία της θείας Δημιουργίας του.

ΨΑΛΜΟΣ Κ' (20)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ μας αποκαλύπτει ένα φοβερό γεγονός. Πολλές φορές, σε ώρες ανάγκης, γινόμαστε ικέτες προς Θεό και ανθρώπους, αλλά μόλις τελειώσει το θέμα μας θετικά, τότε συνήθως ξεχνάμε να ευχαριστήσουμε θερμά, όπως παρακαλέσαμε, τους ευεργέτες μας. Το παθαίνουμε σαν τους αχάριστους εννέα λεπρούς (Λουκ. ιζ' 12-19). Τεράστιο το θέμα της ευγνωμοσύνης κι ευχαριστίας προς τον Θεό, αλλά και τους ανθρώπους που μας ευεργέτησαν. Μάλιστα μερικές φορές περιφρονούμε και κάνουμε εχθρούς, από αισθήματα μειονεκτικότητας τους ευεργέτες μας. Αλίμονο μας, αυτό είναι διαστροφή. Ο αληθινός, ο σωστός άνθρωπος του Θεού, δοξολογεί κι ευχαριστεί μέρα-νύχτα τον πανευεργέτη του Θεό. Ο Θεός μας έφερε στο ζην, και έδωσε διά της θυσίας του και του ευαγγελίου του το «ευ ζην». Μας χαρίζει μέρα-νύχτα αναρίθμητα υλικά και πνευματικά αγαθά. Γι αυτό η ζωή μας πρέπει να είναι μια συνεχής ευχαριστία και δοξολογία προς τον Θεό, αλλά και τους ευεργέτες μας, είτε γονείς μας είναι αυτοί, είτε φίλοι, είτε άνθρωποι, των οποίων γευτήκαμε την καλοσύνη τους. Πολλοί Πατέρες είπαν κι αυτόν τον ψαλμό μεσσιανικό, γιατί απλούστατα ο Χριστός ως άνθρωπος παρακάλεσε και παρακαλεί θερμά τον ουράνιο Πατέρα του να βοηθήσει Αυτόν και την Εκκλησία Του, ώστε να νικήσουν τον σατανά και τα όργανά του, κι έτσι να θριαμβεύσει Αυτός και οι πιστοί Του. Σωστά. Ενωμένοι οι πιστοί με τον Θεάνθρωπο Χριστό θα νικήσουν οπωσδήποτε.

20,2. Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα.

Μετάφραση: Κύριε, χάρη στη δύναμή σου θα ευφρανθεί (ευχαριστηθεί) ο βασιλιάς και για τη σωτηρία που του εξασφάλισες θα χαρεί πάρα πολύ.

20,3. τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Του έδωσες ό,τι επεθύμησε η καρδιά του και δεν του στέρησες ό,τι σου ζήτησε με την προσευχή των χειλέων του.

20,4. ὅτι προέφθασας αὐτόν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου.

Μετάφραση: Γιατί πρόλαβες εσύ και του πρόσφερες ευλογίες καλών δωρεών· έβαλες στο κεφάλι του στεφάνι από πολύτιμους λίθους δοξάζοντάς τον.

20,5. ζῶν ἡτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ, μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Μετάφραση: Σου ζήτησε ζωή κι έδωσες σ' αυτόν μακροημέρευση (πλήθος ημερών) από γενιά σε γενιά.

20,6. μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν·

Μετάφραση: Μεγάλη είναι η δόξα του μέσα από τη σωτηρία που του χάρισες, με δόξα και μεγαλοπρέπεια θα τον περιβάλλεις.

20,7. ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

Μετάφραση: Γιατί θα του δίνεις ευλογία συνέχεια, θα τον ευφραίνεις από χαρά με την επικοινωνία που θα έχει με το πρόσωπό σου (μαζί σου).

20,8. ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ Ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.

Μετάφραση: Διότι ο βασιλιάς ελπίζει στον Κύριο και χάρη στο έλεος του Υψίστου δεν θα σαλευθεί (θα παραμείνει ανίκητος).

2-8 Ο Δαβίδ και ο λαός ευχαριστούν ολόψυχα τον Θεό γιατί άκουσε τις προσευχές τους κι έδωσε νίκη στον βασιλιά και στον λαό. Ευλόγησε αυτόν και τον θρόνο του, αλλά και θα τον ευλογεί πάντοτε, χαρίζοντας πολλά αγαθά και μακροζωία. Γι' αυτό ο ψαλμός αυτός εψάλλετο και σε βασιλικές επετείους και σε άλλες γιορτές του λαού. Οι ευχαριστίες είναι θετική προϋπόθεση, ώστε και στο μέλλον, που θα υπάρξουν κίνδυνοι κι ανάγκες, να μας ξαναβοηθήσει ο Θεός. Είναι συμφέρον μας, λοιπόν, από πάσης απόψεως να ευχαριστούμε και να δοξολογούμε πάντοτε τον Θεό. «Εν παντί ευχαριστείτε», λέει και ο Παύλος (Α' Θεσ. ε' 18).

20,9. εὐρεθείῃ ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιὰ σου εὖροι πάντα τοὺς μισοῦντάς σε.

Μετάφραση: Μακάρι το χέρι σου να βρεθεί μπροστά σε όλους τους εχθρούς σου συντρίβοντας αυτούς· το δεξί σου χέρι μακάρι να συλλάβει όλους αυτούς που σε μισούν.

20,10. θήσεις αὐτοὺς εἰς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου· Κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς, καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.

Μετάφραση: Θα τους ρίξεις σε κλίβανο φωτιάς όταν το πρόσωπό σου θα είναι εξοργισμένο εναντίον τους. Ο Κύριος μέσα στην οργή του θα τους ταραξεί όλους μαζί και η φωτιά θα τους καταφάγει εντελώς.

20,11. τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων,

Μετάφραση: Τα παιδιά τους θα τα εξαφανίσεις από τη γη καθώς και τους απογόνους τους ανάμεσα από τους γιούς των ανθρώπων,

20,12. ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά, διελογίσαντο βουλὰς, αἷς οὐ μὴ δύνωνται στήναι.

Μετάφραση: γιατί έφτιαξαν εναντίον σου πονηρά σχέδια και έβαλαν στο μυαλό τους δόλιες αποφάσεις, τις οποίες δεν θα μπορέσουν να πραγματοποιήσουν.

20,13. ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον· ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

Μετάφραση: Διότι (πολεμώντας τους) θα τους κάνεις να στρέψουν τις πλάτες τους· με το υπόλοιπο (των δικών σου ανθρώπων) θα προετοιμάσεις την αντιμετώπιση και την εξόντωση του προσώπου τους.

9-13 Εδώ ακριβώς παίρνουμε και πάλι την απάντηση, γιατί πρέπει να προσευχόμαστε υπέρ της εξολόθρευσης των αμετανόητων εχθρών μας και γιατί η Εκκλησία ευλογεί τα όπλα. Αφού οι εχθροί του Θεού και του λαού του, «εν τη κακία και διαστροφή αυτών» θέλουν να συντρίψουν τον βασιλιά, τον χρισμένο από τον Θεό και τον λαό του, τότε και ο Θεός ας συντρίψει τους εχθρούς αυτούς. Αλλιώς θα διαλύσουν τα πάντα. Γι' αυτό «συνταράξει αυτούς και καταφάγεται αυτούς πυρ». Αυτό απαιτεί η ισορροπία για την επιβίωση των ανθρώπων και των λαών, όχι μόνο για τη γη αλλά και για τον ουρανό. Η δικαιοσύνη, η αλήθεια και η ελευθερία απαιτούν τη δίκαιη τιμωρία. «Τιμωρείτε τους ατάκτους ίνα μην υπεραίρωνται».

20,14. ὑψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου· ἄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

Μετάφραση: Ανυψώσου, Κύριε, με τη δύναμή σου- θα τραγουδήσουμε και θα ψάλουμε ύμνους για τα κατορθώματα της δύναμής σου.

14 Εφ' όσον ο Κύριος θα δείξει την υπεροχή Του και θα συντρίψει τους εχθρούς του και τους εχθρούς του λαού του, θα δοξολογήσουν οι πιστοί τον Θεό. Αυτό είναι φυσικό επόμενο, και θα το συναντήσουμε πολλές φορές σ' όλη την διαδρομή του ιερού Ψαλτηρίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος δεν ξεχνάει τις ευεργεσίες του Θεού, δεν τον “ξεχνάει” ποτε' και ο Θεός. Είναι έτοιμος ο Θεός να τον βοηθήσει και σε μελλοντικούς κινδύνους και περιπέτειες. Η ευγνωμοσύνη σώζει.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΑ' (21)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἑωθινῆς· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Διάφοροι σχολιαστές ἔδωσαν διάφορες ἐρμηνεῖες, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἐν λόγῳ ψαλμοῦ. Εμεῖς κρατάμε τὴν ἐρμηνεῖαν τῆς «εωθινῆς» (=πρωινῆς) προσευχῆς. Καὶ προσθέτομε ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας καὶ κατὰ ἰουδαϊκὴ παράδοση, ἀλλὰ καὶ ἡ ἴδια ἔχει καθιερώσει τακτὲς ὥρες με τακτὲς προσευχάς (δες βιβλίον μου «ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΙΕΡΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ»), ὥστε νὰ καλύπτεται ὅλο το εικοσιτετράωρον με ἐπικοινωνίαν με τὸν Θεόν. (Δες καὶ βιβλίον μου «ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ, ΝΟΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ»), Εἶναι υπέροχον ὁ πιστὸς νὰ ἔχει στὴ διάθεσίν του τόσο μεγάλο πλούτον προσευχῶν, ὥστε μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ πνευματικὸ θησαυροφυλάκιον νὰ συνομιλεῖ με τὸν Θεόν, ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ καὶ ἀπὸ τὸ βράδυ ἕως τὸ πρωί. Αὐτὸ μας υπογραμμίζει ὁ ψαλμωδός.

21,2. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.

Μετάφραση: Θεέ μου, Θεέ μου δώσε προσοχήν σε μένα· γιὰ ποῖόν λόγον με ἐγκατέλειψες; Τα λόγια καὶ οἱ στεναγμοὶ ἐξαιτίας τῆς πτώσεως μου ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ τὴν σωτηρίαν μου.

21,3. ὁ Θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί.

Μετάφραση: Θεέ μου, θὰ φωνάξω σε σένα στὴ διάρκεια τῆς μέρας καὶ δὲν θὰ με ἀκούεις καὶ κατὰ τὴ νύχταν, χωρὶς νὰ χαρακτηρισθῶ γι' αὐτὸ ἀνόητος.

21,4. σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραὴλ.

Μετάφραση: (Καὶ ὁμως, ἐσύ δὲν εἶσαι μακριά), ἐσύ κατοικεῖς στὸν ἅγιον ναὸ σου, (σύ που εἶσαι) ὁ ἔπαινος (καὶ ἡ δόξα τοῦ λαοῦ) τοῦ Ἰσραὴλ.

21,5. ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν, καὶ ἐρρύσω αὐτούς·

Μετάφραση: Σε σένα στήριξαν τὶς ἐλπίδες τους οἱ πατέρες μας· σε σένα ἐλπίσαν καὶ (σύ) τους λύτρωσες.

21,6. πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν.

Μετάφραση: Πρὸς ἐσένα φώναξαν δυνατὰ καὶ σώθηκαν, σε σένα στήριξαν τὶς ἐλπίδες τους καὶ δὲν ντροπιάστηκαν.

21,7. ἐγὼ δὲ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ.

Μετάφραση: Εγὼ ὁμως εἰμι σκουλήκι καὶ ὄχι ἄνθρωπος· (κατάντησα νὰ εἰμαι) περιγέλως τῶν ἀνθρώπων καὶ (νὰ θεωροῦμαι σαν) μιὰ τιποτένια ὑπαρξὴ ἀπὸ τὸν λαόν.

21,8. πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν·

Μετάφραση: Όλοι αυτοί που με βλέπουν με περιγελούν, λένε λόγια (υβριστικά και βλάσφημα) εναντίον μου, κουνούν το κεφάλι τους (ειρωνικά και περιφρονητικά).

21,9. ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν· σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν.

Μετάφραση: Εστήριξε (λένε) την ελπίδα του στον Κύριο, ας τον λυτρώσει τώρα, ας τον σώσει εκείνος, διότι μας έλεγε πως ο Κύριος τον θέλει (αγαπά) ιδιαίτερα.

21,10. ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπᾶσας με ἐκ γαστροῦ, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου·

Μετάφραση: Και όμως, εγώ είμαι πράγματι δικός σου, γιατί εσύ είσαι που με έβγαλες από την κοιλιά της μάνας μου, (σύ είσαι) η ελπίδα μου από τότε που εθήλαζα το γάλα της μάνας μου,

21,11. ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας, ἀπὸ γαστροῦ μητρός μου Θεός μου εἶ σύ·

Μετάφραση: Σε σένα αφιερώθηκα από τότε που ήμουν στη μήτρα της, από τότε που ήμουν στην κοιλιά της μητέρας μου εσύ είσαι ο Θεός μου.

21,12. μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλίψις ἐγγύς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν.

Μετάφραση: Μην απομακρυνθείς από μένα, γιατί η θλίψη μ' επλησίασε και δεν υπάρχει κανένας που να με βοηθήσει.

21,13. περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί, ταῦροι πίονες περιέσχον με·

Μετάφραση: Με περικύκλωσαν οι εχθροί μου σαν αγέλη από πολλά μοσχάρια, σαν καλοθρεμμένοι ταύροι με αιχμαλώτισαν.

21,14. ἤνοιξαν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμα αὐτῶν ὡς λέων ἀρπάζων καὶ ὠρυόμενος.

Μετάφραση: Άνοιξαν εναντίον μου το στόμα τους σαν λιοντάρι που αρπάζει και βγάζει κραυγές.

21,15. ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην, καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστέα μου, ἐγενήθη ἡ καρδιά μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου·

Μετάφραση: (Από τους πόνους παρέλυσα και) έγινα σαν το νερό που χύνεται στη γη (διαλύθηκα) και τα κόκκαλά μου διασκορπίστηκαν όλα (λύθηκαν οι αρθρώσεις των οστών μου όλες)- η καρδιά μου από τη φλόγα της λύπης έγινε στη μέση του στήθους μου σαν κερί που λιώνει από τη φωτιά.

21,16. ἐξηράνθη ὡσεὶ ὄστρακον ἡ ἰσχὺς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με.

Μετάφραση: Σαν πήλινο σκεύος (χωρίς νερό που το κατακαίει ο ήλιος) ξεράθηκε κι εξέλιπε η δύναμή μου· η γλώσσα μου έχει κολλήσει στο λάρυγγά μου και σύ, Κύριε, με κατέβασες στο χώμα του τάφου (θανάτου).

21,17. ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με, ὥρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας.

Μετάφραση: Διότι με περικύκλωσαν (οι εχθροί μου) σαν αγέλη πολλών σκυλιών με περιτριγύρισε σύναξη πονηρών ανθρώπων, και μου τρύπησαν τα χέρια και τα πόδια μου με καρφιά.

21,18. ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστέα μου, αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με.

Μετάφραση: (Από την εξάντληση και αδυναμία μου) μπορούν να μετρήσουν όλα τα κόκκαλά μου και αυτοί οι ίδιοι είδαν και κατάλαβαν (την οικτρά κατάσταση που βρισκόμουν).

2-18 Ποιος αλήθεια δεν έχει νιώσει και ώρες εγκατάλειψης και από τον ίδιο τον Θεό; Όλοι μας. Αφού και ο ίδιος ο Χριστός τις ένιωσε ως άνθρωπος πάνω στον σταυρό και φώναξε το φοβερό «Ηλί, Ηλί, λιμό σαβαχθανί» που σημαίνει «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες;» (Ματθ. κζ' 46). Είναι όντως φρικτές αυτές οι ώρες. Καλύτερα να μην έρχονται. Νιώθεις ότι θα σε καταπιεί η άβυσσος για πάντα. Αλίμονο, τότε, σ' αυτόν που δεν επιμένει σταθερά απευθυνόμενος στον Θεό. Αφαλώς θα τον καταπιεί ο σατανάς, που σαν λιοντάρι πεινασμένο, ζητάει να κατασπαράξει κάθε απογοητευμένο.

21,19. διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

Μετάφραση: Μοίρασαν μεταξύ τους τα ρούχα μου, και πάνω στο (πιο καλό) ρούχο μου έριξαν κλήρο (ποιος να το πάρει).

19 Ο στίχος αυτός είναι απόλυτα προφητικός και αναφέρεται στον Χριστό. Έτσι και έγινε. Οι σταυρωτές του κάτω από τον σταυρό, έριξαν κλήρο, για να μοιραστούν τα ρούχα του. (Ματθ. κζ' 35). Άλλη μια συγκλονιστή προφητική μαρτυρία υπέρ του Χριστού, για να φράξουν τα στόματα των απίστων. Ο ερχομός του και η ζωή του, μέχρι λεπτομέρειας, προφητεύτηκαν αιώνες πριν.

21,20. σὺ δέ, Κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν μου ἀπ' ἐμοῦ, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες.

Μετάφραση: Εσύ όμως, Κύριε, μην απομακρύνεις τη βοήθεια που περιμένω, τρέξε σ' ενίσχυση και προστασία μου.

21,21. ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου·

Μετάφραση: Σώσε τη ζωή μου από την κινουμένη εναντίον μου σπάθη και τη μονάκριβη ψυχή μου από τη μανία (του λαού), που σαν σκύλος λυσσασμένος ορμά εναντίον μου.

21,22. σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου.

Μετάφραση: Σώσε με από τους εχθρούς μου που σαν λιοντάρι πεινασμένο, ορμούν εναντίον μου και την ταπεινότητά μου (εμένα τον ταπεινό) από τα κέρατα (κτυπήματα) των ζώων που έχουν ένα μόνο κέρατο.

21,23. διηγῆσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.

Μετάφραση: Θα κάνω γνωστό το όνομά σου στους αδελφούς μου και στο μέσο μεγάλης συγκέντρωσης ανθρώπων θα σε υμνήσω.

21,24. οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, αἰνέσατε αὐτόν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακώβ, δοξάσατε αὐτόν, φοβηθήτω δὴ ἅπ' αὐτοῦ ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ,

Μετάφραση: Εσείς που φοβάσθε τον Κύριο υμνεύστε τον, όλοι οι απόγονοι του Ιακώβ δοξάστε τον τέλος όλοι οι Ισραηλίτες με φόβο (με σεβασμό) προσκυνείτε τον.

21,25. ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἅπ' ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν εἰσήκουσέ μου.

Μετάφραση: Γιατί δεν εκμηδένισε ούτε απέρριψε την προσευχή του φτωχού, ούτε αποτράβηξε το πρόσωπό του από μένα και όταν φώναζα δυνατά προς αυτόν με άκουσε προσεκτικά.

21,26. παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλη, ἐξομολογήσομαί σοι, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων σε.

Μετάφραση: Από σένα πηγάζει η έμπνευση να σε επαινέσω και στο μέσον μεγάλης συγκέντρωσης ανθρώπων θα σε ανυμνήσω- τις υποσχέσεις μου θα εκπληρώσω ενώπιον αυτών που σε φοβούνται (σέβονται).

21,27. φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι Κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν· ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Μετάφραση: Θα σου προσφέρω ευχαριστήρια θυσία για τη σωτηρία μου, και απ' αυτή θα φάνε οι φτωχοί και θα χορτάσουν και θα υμνήσουν τον Κύριο αυτοί που τον αναζητούν έτσι θα ζήσουν οι ψυχές τους αιώνια.

21,28. μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριάι τῶν ἐθνῶν,

Μετάφραση: Θα θυμηθούν τον Κύριο και θα επιστρέφουν προς αυτόν όλα τα έθνη της γης και θα προσκυνήσουν μπροστά του όλες οι φυλές και οι οικογένειες των εθνών,

21,29. ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπάζει τῶν ἐθνῶν.

Μετάφραση: Διότι στον Κύριο ανήκει η βασιλεία πάνω στα έθνη και αυτός είναι κυρίαρχός τους.

21,30. ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίνονες τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν. καὶ ἡ ψυχὴ μου αὐτῷ ζῇ,

Μετάφραση: (Από τη θυσία μου) έφαγαν και προσκύνησαν (τον Κύριο) όλοι οι παχείς (που επαχύνθησαν) (άρχοντες) της γης· μπροστά του θα πέσουν (με ευλάβεια) όλοι (οι ταλαιπωρημένοι) που κατέπεσαν μέχρι του εδάφους. Και η ψυχή μου (όλη η ύπαρξή μου) ζει (μόνο) γι' αυτόν.

21,31. καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ· ἀναγγελήσεται τῷ Κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη,

Μετάφραση: Και οι απόγονοί μου θα τον υπηρετήσουν (με πίστη)· θα αναγγεληθεί δε στον Κύριο η γενιά που έρχεται, (ότι ανήκει ολοκληρωτικά σ' αυτόν).

21,32. καὶ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχνησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ Κύριος.

Μετάφραση: Και θα αναγγείλουν τη δικαιοσύνη του στον λαό που θα γεννηθεί (από το πάθημα και τον θρίαμβο του οσίου του), τον οποίον (λαόν) αναγέννησε και ανέδειξε ο Κύριος.

20-32 Ο ψαλμωδός συνεχίζει να επικαλείται αγωνιωδώς τον Θεό, με ακλόνητη πίστη ότι θα τον ακούσει οπωσδήποτε και ότι θα καταισχυνθούν και θα καταποντιστούν οι εχθροί του. Έτσι και έγινε. Τόσο επί προσωπικού επιπέδου ο Δαβίδ, όσο και ο Χριστός και η Εκκλησία Του εθριάμβευσαν και ο θρίαμβός τους είναι αιώνιος. Οι εχθροί του Δαβίδ διαλύονται ως καπνός, ενώ ο Χριστός και η Εκκλησία Του μένουν εις τον αιώνα.

Βέβαια, θα μπορούσαμε να γράψουμε πάρα πολλά σχόλια σε κάθε στίχο και στροφή και επ' αυτού του ψαλμού. Π.χ. ο 27ος στίχος λέγεται στην ευχαριστήρια επιτραπέζια προσευχή και σημαίνει τη θυσία του Χριστού, διά της οποίας μας πρόσφερε το τίμιο του σώμα και αίμα, για να τραφούμε και να ζήσουμε αιώνια στη βασιλεία του... κ.λπ. κ.λπ. Όμως το βιβλίο θα έπιανε χιλιάδες σελίδες, αν κάναμε αυτό και μάλιστα σ' όλο το Ψαλτήρι, οπότε θα ήταν αδιάβαστο, απρόσιτο, για τον μέσο αναγνώστη. Γι' αυτό, το ξαναλέμε, προτιμάμε να θίγουμε τα απολύτως ουσιώδη σε κάθε ψαλμό, ώστε να γίνεστε κοινωνοί, μελετητές, και να ωφελείστε όλοι οι αναγνώστες και όλες οι αναγνώστριες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και στις πιο δύσκολες ώρες ας μην τα χάνουμε. Και κυρίως ας μην εγκαταλείπουμε τον Θεό. Αυτός, μετά από τη δοκιμασία θα μας βοηθήσει και θα μας σώσει οπωσδήποτε. Και κάτι ακόμα. Ας προετοιμαζόμαστε πάντοτε, με προσευχή, με πίστη και με ασκήσεις πνευματικές, ώστε όταν έρθουν οι φοβερές ώρες, να μην καταποντιστούμε. Μακάρι.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΒ' (22)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

22,1. Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει.

Μετάφραση: Κύριος με φροντίζει (σαν καλὸς βοσκὸς) καὶ τίποτε δεν θα μου λείψει.

22,2. εἰς τόπον χλόης, ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με,

Μετάφραση: Σε τόπο καταπράσινο καὶ εὐφορο, ἐκεῖ με ἔβαλε νὰ κατοικήσω, με δροσερά νερά με ξεκούρασε καὶ με μεγάλωσε ἐκτρέφοντάς με.

1-2 Ο Δαβίδ ξεκίνησε ἀπὸ τσοπανόπουλο καὶ με τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ ἐγίνε βασιλιάς. Γι' αὐτὸ ἔχει δυνατὲς προσλαμβάνουσες ποιμενικὲς παραστάσεις τὶς ὁποῖες ἐκφράζει με ὑπέροχη ποιητικὴ δύναμη. Εἰς τοῖς ποιμένας εἶναι ὁ Θεός, ποὺ με στοργή καὶ φροντίδα περισσὴ φροντίζει νὰ μὴ στερηθοῦν τίποτε τὰ πρόβατά του, τὸ ποίμνιό του. Του προσφέρει χλοερὰ λιβάδια, γάργαρα νερά, ωραίες σκιές, ὥστε νὰ νιώθει πολὺ καλά. Ωστόσο, ἡ ζωὴ δεν εἶναι μόνο χαρὲς, ἔχει καὶ ἀγκάθια. Γι' αὐτὸ εἶναι πολὺ σημαντικό,

22,3. τὴν ψυχὴν μου ἐπέστρεψεν. ὠδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αναζωογόνησε τὴν ψυχὴ μου· με ὠδήγησε σὲ δρόμους ἀρετῆς, γιατί εἶναι μεγάλο καὶ ἐνδοξο τὸ ὄνομά του.

3 μετὰ ἀπὸ κόπους καὶ οδοιπορίες, θλίψεις καὶ κακουχίες, ἡ ψυχὴ μας νὰ βρίσκει ξεκούραση, γαλήνη, ἀνάπαυση. Καὶ ὅχι βέβαια γιατί μας ἀξίζουν ὅλ' αὐτά, ἀλλὰ ἕνεκα τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ μας σώζει. Δεν ὑπάρχει ἐργοσωτηρία, ὅπως λέει κι ὁ Θεὸς Παῦλος (Ρωμ. γ' 20), ἀλλὰ ἐλεοσωτηρία. Κι αὐτὸ θα το τονίζουμε συνέχεια, γιατί ἀποτελεῖ βάση καὶ γραμμὴ τῆς ἀγίας Γραφῆς, τὴν ὁποία δυστυχῶς, ξεχνάμε καὶ μερικὰ ἄλλα ξένα δόγματα τὴ διαστρέφουν, λέγοντας ὅτι σωζόμαστε με τὴν ἀξία μας.

22,4. ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὗται με παρεκάλεσαν.

Μετάφραση: Γιατί κι ἂν ἀκόμα ἀντιμετωπίσω τὸν θάνατο, δεν θα φοβηθῶ κανένα κακό, γιατί ἐσύ εἶσαι μαζί μου- τὸ ραβδί σου καὶ τὸ στήριγμά σου, αὐτά με παρηγόρησαν.

4 Τόσο πολλὴ σιγουριὰ νιώθει ὁ ψαλμωδὸς ποὺ δεν φοβάται κι ὅταν ἀκόμη βρεθεῖ ἀντιμέτωπος καὶ με αὐτὸν τὸν θάνατο. Ἡ παιδαγωγικὴ ῥάβδος τοῦ Θεοῦ, ἄλλοτε ὡς παιδαγωγὸς τιμωρὸς καὶ ἄλλοτε ὡς στήριγμα του, τὸν ὁδηγεῖ πρὸς τὸ φῶς, πρὸς τὴν ἀθανασία. Ὁ μεγάλος Καντ ἔλεγε ὅτι στὴ ζωὴ του δεν βρῆκε πιο παρηγορητικὸ καὶ στηρικτικὸ κείμενο ἀπὸ αὐτό. Καὶ ὁντως ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὅταν μελετᾶται σωστά εἶναι παρηγοριά, ἐμπνευση, ζωὴ. Στηρίζει κυριολεκτικὰ

22,5. ἠτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν, ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον με ὥσεὶ κράτιστον.

Μετάφραση: Ετοιμάσες, Κύριε, μπροστά μου τραπέζι, πλούσιο, απέναντι και κατά πρόσωπο αυτών που με λυπούν. Άλειψες με μύρο το κεφάλι μου (προτού καθήσω στο δείπνο σου) και το ποτήρι σου (που με κερνάς και μου προσφέρεις) ήταν γεμάτο από ανόθευτο μεθυστικό κρασί.

5 Αισθητή και υπεραισθητή, λένε οι Πατέρες. Ο Θεός φροντίζει, όπως το διετύπωσε ο Υιός Του, ο Χριστός, στην προς Αυτόν Κυριακή προσευχή, στο «Πάτερ ημών»: «τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν», που έχει και τις δύο έννοιες και σημασίες. Την υλική για να τρέφεται το σώμα που είναι «ναός του εν ημίν αγίου Πνεύματος» (Α' Κορ. στ' 19) και την πνευματική, που είναι η Θεία Κοινωνία, «σώμα και αίμα Χριστού», που τρέφει σώμα και ψυχή και κάνει τον άνθρωπο συνδαιτυμόνα, ομοτράπεζο, σύναιμο και σύσσωμο του Χριστού και όλης της επί γης και εν ουρανοίς Εκκλησίας Του. Ασύλληπτη δωρεά. Θεία, άρρητη προσφορά. Έτσι ο άνθρωπος γίνεται ένα με τον Χριστό και την Εκκλησία Του. Γιατί, όπως τονίζεται και πρέπει να τονίζεται συνέχεια, η Θεία Κοινωνία, η Ευχαριστιακή Σύναξη, είναι το κορύφωμα αλλά και η βάση της Εκκλησίας. Είναι η ΟΥΣΙΑ. Σ' αυτήν καλούμαστε να συμμετέχουμε σε κάθε Θεία Λειτουργία. Στην ουσία της Εκκλησίας.

22,6. καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Μετάφραση: Και το έλεος σου θα με κυνηγάει (θα με ακολουθεί) όλες τις μέρες της ζωής μου, και έτσι εγώ θα κατοικώ στο σπίτι του Κυρίου για μακρό χρόνο (αιώνια).

6 Κι όλα αυτά -πάλι το υπογραμμίζει ο ψαλμωδός, γιατί είναι βασικό- με το έλεος του Θεού, που καταδιώκει τον πιστό όπως ο κυνηγός το θήραμά Του, αλλά όχι για να το πληγώσει και να το θανατώσει, αλλά αντίθετα για να το θεραπεύσει και να το ζωοποιήσει αιώνια μέσα στον αιώνιο ναό του που είναι η αιώνια βασιλεία του, λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας. Μεγαλύτερη χάρη, τιμή, δόξα κι ευτυχία δεν υπάρχει από το ν' αποτελούμε «θηράματα» του Παναγίου Θηρευτή Θεού, που ποθεί άπειρα να μας σώσει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος αφήνεται εξ ολοκλήρου στη διαποίμανση του Χριστού και της Εκκλησίας Του δεν φοβάται ούτε και τον θάνατο. Γιατί, άλλωστε αυτό είναι η ουσία του Χριστού και της Εκκλησίας Του, η νίκη εναντίον του θανάτου. Αυτό πρέπει να αποτελεί και το ουσιώδες μήνυμα του Χριστιανισμού στον «νεκρό» κόσμο. Να ενωθεί με τον Χριστό για ν' αναστηθεί αιώνια. Ουσία ουσιών. Όχι θεωρίες. Ο Θεός δεν είναι «ιδεολογία» αλλά ζωή και ανάσταση.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΓ' (23)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ· τῆς μιᾶς Σαββάτων.

Τῆς μιας Σαββάτων: Η επιγραφή κατά τον Ζιγαβηνό εννοεί την ημέρα της Ανάστασης του Κυρίου του Χριστού, την καθ' ημάς Κυριακή. Πάντως ούτως ή άλλως ο ψαλμός αυτός εκφράζει πανηγυρικά αισθήματα του Ισραήλ, που αντιστοιχούν στην ημέρα που ο Δαβίδ μετέφερε πανηγυρικά με αλαλαγμούς, χορδές και όργανα την Κιβωτό της Διαθήκης στη Σκηνή, την οποία έστησε στο όρος Σιών, δηλ. στον λόφο της Ιερουσαλήμ. (Εκεί που μετά κτίστηκε ο Ναός του Σολομώντα). Το γεγονός αυτό αναφέρεται στα βιβλία της Π.Δ. (Β' Βασιλ. στ', Α' Παραλειπ. ιε'). Αποτελεί δε για τον Ισραήλ μέγιστο θρησκευτικό, λατρευτικό γεγονός. Γιατί η Κιβωτός της Διαθήκης, ή του Μαρτυρίου (επειδή μαρτυρούσε, φανέρωνε, φύλασσε τον Νόμο του Θεού) (Εξοδ. κε' 21, μ' 20, κε' 9-21, λη' 1-8 κ.λπ.) περιείχε σε δύο πλάκες τις εντολές του Θεού, που παρέλαβε ο Μωύσής από το Σινά (Γ Βασιλ. η' 9), τη χρυσή στάμνα που είχε μέσα μάννα, και τη ράβδο του Ααρών που είχε βλαστήσει (Εξοδος ιστ' 33-34) και πλησίον της ετοποθετείτο το βιβλίο του Νόμου του Μωύσῃ (Δευτερ. λα 26). Αυτή, λοιπόν, η Κιβωτός συμβόλιζε τον Κύριο ανάμεσα στον λαό και τη θριαμβευτική εγκατάστασή του στο όρος Σιών, που σημαίνει όχι μόνο τον συγκεκριμένο χρόνο και τόπο όπου εκτίσθη ο Ναός του Σολομώντα, στα άδυτα του οποίου τοποθετήθηκε η Κιβωτός και χάθηκε μαζί με την καταστροφή της Ιερουσαλήμ και του Ναού το 687 π.Χ., αλλά και τον ουράνιο ναό, τη Βασιλεία του Θεού, λέει ο Θεοδώρητος. Και ο Ζιγαβηνός ομιλεί καθαρά για την Εκκλησία του Χριστού στην αιώνια Άνω Ιερουσαλήμ. Ο τρόπος εκφοράς του ψαλμού είναι ερωτοαποκριτικός, όπως και άλλων ψαλμών. Ερωτά ο λαός και ανταποκρίνεται ο ιερέας.

23,1. Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

***Μετάφραση:** Στον Κύριο ανήκει η γη και κάθε πράγμα που τη γεμίζει, ολόκληρη η οικουμένη και όλοι όσοι κατοικούν σ' αυτήν.*

23,2. αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.

***Μετάφραση:** Αυτός τη θεμελίωσε πάνω στις θάλασσες και τη στερέωσε πάνω στους ποταμούς.*

1-2 Με τους δύο πρώτους στίχους ξεκαθαρίζεται το παμμέγιστο θέμα της οντολογίας και της ύπαρξης, που απασχόλησε και απασχολεί την ανθρώπινη σκέψη. Οντολογία και υπαρξιολογία έκαναν και κάνουν πολλά μεγάλα φιλοσοφικά πνεύματα. Από τον Παρμενίδη, τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη έως τον Πλωτίνο, τον Καντ, τον Γιάσπερ και τον Χάιντεγκερ, έχουν λεχθεί πλείστα όσα γύρω από το ον, το είναι και το όντως ον. Πολλά εξ αυτών αξιοσημείωτα. Αληθινή όμως, θεολογική οντολογία και υπαρξιολογία με πλήρη αλήθεια, κάνει μόνο η Αγία Γραφή, ο Λόγος του Θεού, ο οποίος και με τους δύο πρώτους στίχους αυτού του ψαλμού θέτει τα πράγματα στη σωστή θέση τους. «Του Κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής...». Όλα τα της γης, αλλά και τ' ουρανού, όπως βεβαιώνεται στη

συνέχεια, είναι δημιουργήματα του Θεού. Αυτός είναι το όντως ον, που με τον Λόγο του, τον παντοδύναμο, δημιούργησε εκ του μηδενός τα πάντα και κατευθύνει και κυβερνάει τα πάντα. Βλέπουμε πόσο απλά εκφέρονται τα πράγματα και πόσο λάμπει η αλήθεια μέσα τους. Μα η αλήθεια πάντοτε είναι απλή και άπειρη. Οι άνθρωποι την μπερδεύουν με τις δοκησιοσοφίες τους και τις πολυλογίες τους... «Σοφόν το σαφές».

23,3. τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;

Μετάφραση: Ποιος θα ανέβει στο ιερό βουνό του Κυρίου (τη Σιών) και ποιος θα σταθεί με παρρησία στον ἅγιο τόπο του;

23,4. ἀθῶος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός που είναι αθώος και αγνός στα χέρια και καθαρός στην καρδιά, αυτός που δεν έστρεψε την ψυχή του στα μάταια πράγματα του κόσμου και δεν ορκίστηκε δόλια για να εξαποστήσει τον πλησίον του.

23,5. οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ Κυρίου καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ Θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός θα πάρει ευλογία από τον Κύριο και έλεος από τον σωτήρα του Θεό.

23,6. αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν Κύριον, ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Αυτή είναι η αληθινή γενιά που ζητάει τον Κύριο, που αναζητεί το πρόσωπο του Θεού Ιακώβ.

3-6 Εδώ ξεκαθαρίζεται πλήρως το ποιος μπορεί να τα νιώσει και να τα ζήσει όλ' αυτά όχι μόνο στο παρόν, στη γη, αλλά και στο αιώνιο μέλλον, στους ουρανούς, στη βασιλεία του Θεού. Ο αθώος... αυτός μαζί με τη γενιά των αθώων ανά τους αιώνες θα ζήσουν αιώνια με τον αιώνιο Κύριο και Αδελφό τους, τον Χριστό. Απ' εδώ όπως και στη συνέχεια των στίχων μέχρι τέλους, συνδέεται ο ψαλμός και με μεσσιανικό χαρακτήρα. Γιατί ο απόλυτα αθώος και αναμάρτητος είναι ο ενανθρωπήσας Χριστός, ο οποίος ακριβώς γι' αυτό ενίκησε κατά κράτος την αμαρτία και τον θάνατο, γενόμενος Αρχή και Βάση των λογικών όντων, στη νέα ζωή, στην καινή κτίση της βασιλείας του Θεού. Ιδού λοιπόν η αιώνια οντολογία που θα μένει ακατάλυτη, γιατί είναι θεία, στους αιώνες των αιώνων. Είναι η οντολογία που υπερβαίνει τους «φυσικούς» νόμους και φτάνει στη χάρη του Θεού, στις ενέργειες της τριαδικής Θεότητας.

23,7. ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Μετάφραση: (Και τώρα που πρόκειται να μπει η κιβωτός του Θεού στον ναό), ανοίξτε διάπλατα τις πόρτες, σεις οι ἄρχοντες, και υψωθείτε πύλες αιώνιες (που δεν πρόκειται να καταλυθείτε ποτέ), για να μπει μέσα ο Βασιλιάς της δόξας.

23,8. τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; Κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός, Κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.

Μετάφραση: Ποιος είναι αυτός ο Βασιλιάς της δόξας; (Αυτός) είναι ο ισχυρός και δυνατός Κύριος, ο Κύριος που είναι δυνατός στον πόλεμο.

23,9. ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Μετάφραση: Και πάλιν ανοίξτε τις πόρτες, σεις οι ἄρχοντες, και υψωθείτε πύλες αἰώνιες, για να μπει ο Βασιλιάς της δόξας.

7-9 ἄρατε πύλας: Αυτό που επαναλαμβάνεται δύο φορές και ακούγεται και σήμερα και στο τελετουργικό των εγκαινίων των Ι. Ναών, εκτός της συγκεκριμένης ιστορικής υπόστασής του στις εορτές του Ισραήλ, παραπέμπει ἀλληγορικά και στις θείες ουράνιες πύλες του θείου αἰώνιου Ναού της Βασιλείας του Θεού, δηλ. της Ἄνω Ιερουσαλήμ. Οι πύλες του ουρανού θ' ανοίξουν υπό των αρχαγγέλων διάπλατα μετά τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού, που θα κρίνει τον κόσμο, ώστε να μπουν τα δυσεξαρίθμητα πλήθη των δικαίων ως συνδαιτυμόνες στην αἰώνια βασιλεία των ουρανών, διακηρύσσουν ὅλοι οι ἅγιοι ερμηνευτές του ψαλμού.

23,10. τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης; Κύριος τῶν δυνάμεων αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

Μετάφραση: Ποιος είναι αυτός ο Βασιλιάς της δόξας; Ο Κύριος ὅλων των δυνάμεων (του ουρανού και της γης), αὐτός είναι ο Βασιλιάς της δόξας.

10 Με τον τελευταίο στίχο προσδιορίζεται ἀπόλυτα ποιος είναι ο Κύριος και Βασιλιάς ουρανού και γης. Είναι «ο Κύριος των δυνάμεων». Αὐτός εξουσιάζει τα πάντα κι Αὐτός δοξάζεται και θα δοξάζεται για πάντα αὐθόρμητα, ἀπ' ὅλα τα λογικά ὄντα, ανθρώπους και ἀγγέλους που αναγνωρίζουν τη θεότητά του, τη χάρη του, τη σοφία του και την ἀπειρη ἀγάπη του για τη Δημιουργία του, λέει ο ι. Χρυσόστομος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εάν είμαστε με τη χάρη του Θεού, ἀληθινά ενωμένοι με τον Χριστό και την Εκκλησία Του εδῶ στη γη, ἀσφαλῶς θα είμαστε και μέλη του αἰώνιου Ναού της Ἀνω Ιερουσαλήμ. Θ' αποτελούμε το αἰώνιο πλήρωμά του. Θα είμαστε η αἰώνια δόξα του και θα είναι η αἰώνια δόξα μας κι' ευτυχία μας. Αὐτή είναι η μεγαλύτερη και θειότερη πανήγυρις.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΔ ' (24)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Μεστός περιεχομένου κι αυτός ο ψαλμός του Δαβίδ. Από την ανύψωση της ψυχής του πιστού προς τον Δημιουργό Θεό, έως τον φωτισμό της για την ανεύρεση και εγκόλπωση της αλήθειας, έως και την εκζήτηση της προστασίας από την απειλή των φοβερών θλίψεων και των τρομερών εχθρών, μας ωθεί προς μεγάλες ανατάσεις και κατακτήσεις της ψυχής μας. Όπως ο ένατος, έτσι και αυτός ο ψαλμός, σημειώνει ο Π. Τρεμπέλας, έχει ως ακροστοιχίδα το Εβραϊκό αλφάβητο, με μερικές ελλείψεις και επαναλήψεις.

Τρία εξέχοντα σημεία θα υπογραμμίσουμε στους συνολικά 22 στίχους του.

Πρώτο

1-3 Πρός σε, Κύριε, ήρα τήν ψυχὴν μου: Η ανύψωση της ψυχής προς τον Θεό αποτελεί ύψιστο γεγονός για τον Δαβίδ, αλλά και για κάθε πιστό, λέει ο Ζιγαβηνός. Ο δε Μ. Αθανάσιος και ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας λένε ότι ο ψαλμός αυτός μπορεί να λέγεται από κάθε έθνος και από κάθε εκπρόσωπό του, άρχοντά του. Είναι η έκφραση της ψυχής προς τον Θεό σε ώρες δύσκολες και κρίσιμες. Ο ψαλμωδός παρακαλεί τον Θεό να μην τον αφήσει να ντροπιαστεί κι εξευτελιστεί ποτέ μπροστά στους εχθρούς του, που είναι και εχθροί του Θεού, εφ' όσον πορεύονται «εν ανομία», σε δρόμους σκοτεινούς. Αντίθετα δε να ντροπιαστούν οι άνομοι που ασεβούν ενώπιον του Θεού. Γραμμή καθαρά παλαιοδιαθηκική.

Δεύτερο

4-5 Το να ξέρει ο άνθρωπος ποιο είναι το θέλημα του Θεού, δηλαδή την αλήθεια, είναι δώρο Θεού. Φωτισμός του αγίου Πνεύματος. Πολλοί ανά τους αιώνες αξιόλογοι σοφοί, προσπάθησαν να βρουν την αλήθεια, αλλά μόνο ψίχουλά της εγεύτηκαν. Η αλήθεια είναι άπειρη, γιατί αλήθεια είναι ο άπειρος Θεός. Μόνο με θείο φωτισμό την προσεγγίζει ο άνθρωπος και βαθμιαία. Όσο και να την κατακτάς, βέβαια στην αρχή της αρχής της θα είσαι, λένε οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας, που την εβίωσαν και την βιώνουν πάνω στη γη. Τονίζουν δε ότι η αλήθεια αποκαλύπτεται μόνο στους ταπεινούς και καθαρούς στην καρδιά. «Καθάρισον την καρδιάν σου ίνα σου αποκαλυφθεί η αλήθεια», λέει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακας. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο δώρο προς τον άνθρωπο από το να του αποκαλύψει ο Θεός την αλήθεια. Και δεν υπάρχει μεγαλύτερο δώρο προς τον Θεό από το να ζει ο άνθρωπος εν αλήθεια. «Τα σα εκ των σων» έχει κι εδώ κυριολεκτική εφαρμογή. Ανταποκρινόμαστε στην κλήση του Θεού. Μας προσφέρει τη ζωή του... και του προσφέρουμε την ύπαρξή μας.

Τρίτο

21 άκακοι καί εύθεις έκολλώντο μοι...: Όταν ο πιστός ηγέτης βαδίζει με συνέπεια τον δρόμο του Θεού, τότε πλήθος άλλων πιστών τον ακολουθούν. Γίνονται «κολλητοί» του, γιατί τον εμπιστεύονται. Είναι μεγάλη υπόθεση ο ηγέτης να είναι πιστός στον Θεό και

σωστός άνθρωπος. Άκακος. Τότε εμπνέει τον λαό. Τότε με τη βοήθεια του Θεού μπορεί να σώσει τον λαό. Και είναι υπέροχο, ηγέτες και λαός να συμπορεύονται προς τον ουρανό, που είναι ο τελικός προορισμός κάθε ανθρώπου και κάθε λαού επί της γης.

24,1 Πρὸς σέ, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου, ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Σε σένα, Κύριε, ύψωσα τον νου και την καρδιά μου, που είσαι ο Θεός μου.

24,2 ἐπὶ σοὶ πέποιθα· μὴ καταισχυνθῇν εἰς τὸν αἰῶνα, μηδὲ καταγελασάτωσάν με οἱ ἐχθροί μου.

Μετάφραση: Σε σένα έχω εμπιστοσύνη- είθε να μη ντροπιαστώ ποτέ, ούτε να με περιγελάσουν οι εχθροί μου.

24,3 καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν· αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς.

Μετάφραση: Γιατί ὅλοι ὅσοι δείχνουν υπομονή, δεν θα ντροπιαστούν είθε να ντροπιαστούν ὅσοι παρανομούν μάταια.

24,4 τὰς ὁδοὺς σου, Κύριε, γνῶρισόν μοι, καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με.

Μετάφραση: Κύριε, γνώρισέ μου τους δρόμους των εντολών σου και δίδαξέ με τους τρόπους της θεάρεστης ζωής.

24,5 ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ μου, καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν.

Μετάφραση: Οδήγησέ με να γνωρίσω την αλήθεια των εντολών σου και δίδαξε με να κατανοήσω ὅτι συ είσαι ο Θεός μου και ο σωτήρας μου- γι' αυτό σε περιμένω ὅλη μέρα (αποβλέποντας εις σε να με βοηθήσεις).

24,6 μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου, Κύριε, καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν.

Μετάφραση: Θυμήσου και στείλε τις ευσπλαγχνίες σου, Κύριε, και τα ελέη σου, γιατί αυτά είναι αιώνια.

24,7 ἁμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῆς· κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου, σὺ, ἕνεκεν χρηστότητός σου, Κύριε.

Μετάφραση: Μη θυμηθεῖς τις αμαρτίες που έκανα ὅταν ήμουν νέος και ἀπό ἀγνοια-σύμφωνα με το έλεος σου θυμήσου με, Κύριε, γιατί έχεις ἀπέραντη καλοσύνη.

24,8 χρηστός καὶ εὐθύς ὁ Κύριος· διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ.

Μετάφραση: Καλός και δίκαιος είναι ο Κύριος - γι' αυτό θα καθοδηγεί με νόμους αυτούς που αμαρτάνουν στον δρόμο της αρετής.

24,9 ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει, διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Θα οδηγήει τους πράους με σύνεση, θα διδάξει τους πράους και ταπεινούς τον δρόμο των εντολών του.

24,10 πᾶσαι αἱ ὁδοὶ Κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ.

Μετάφραση: Όλοι οι δρόμοι (εντολές) του Κυρίου είναι γεμάτοι ευσπλαχνία και αξιοπιστία γι' αυτούς που αναζητούν να μάθουν το θέλημα και τις εντολές του.

24,11 Ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, καὶ ἰλάσθητι τῇ ἁμαρτίᾳ μου, πολλὴ γάρ ἐστι.

Μετάφραση: Για το όνομά σου, Κύριε, και προς δόξαν σου συγχώρεσε την αμαρτία μου, γιατί είναι μεγάλη.

24,12 τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον; νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ἧ ἡρετίσατο.

Μετάφραση: Ποιος είναι ο άνθρωπος, που φοβάται πραγματικά (δείχνει σεβασμό και ευλάβεια) τον Κύριο; Σ' αυτόν θα δώσει νόμο για ν' ακολουθεί τον δρόμο, που είναι αρεστός σ' αυτόν.

24,13 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει γῆν.

Μετάφραση: Η ψυχή του θα αναπαύεται ανάμεσα σε αγαθά και οι απόγονοί του θα κληρονομήσουν τη γη.

24,14 κραταίωμα Κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι δύναμη κι ενίσχυση γι' αυτούς που τον φοβούνται (σέβονται)· τούτο θα το φανερώσει η διαθήκη του προς αυτούς.

24,15 οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντὸς πρὸς τὸν Κύριον, ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου.

Μετάφραση: Τα μάτια μου είναι στραμμένα συνέχεια στον Κύριο, γιατί αυτός θα αποσπάσει από κάθε παγίδα τα πόδια μου.

24,16 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχὸς εἰμι ἐγώ.

Μετάφραση: Ρίξε το βλέμμα σου το σπλαχνικό επάνω μου και ελέησέ με, γιατί εγώ είμαι έρημος και φτωχός.

24,17 αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύνθησαν· ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με.

Μετάφραση: Οι πόνοι (τα βάσανα) της καρδιάς μου έγιναν πολλοί· από τις στενοχώριες μου βγάλε (ξεκούρασε) με.

24,18 ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.

Μετάφραση: Δες πόσον εταπεινώθηκα και πόσον εκοπίασα, και συγχώρα μου όλες τις αμαρτίες μου.

24,19 ἴδε τοὺς ἐχθροὺς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με.

Μετάφραση: Δες ὅτι οἱ ἐχθροί μου ἐγιναν πολλοί καὶ με μίσος ἄδικο με μισοῦν.

24,20 φύλαξον τὴν ψυχὴν μου καὶ ῥῦσαί με· μὴ καταισχυθεῖην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.

Μετάφραση: Φύλαξε τὴ ζωὴ μου καὶ γλύτωσέ με· ἄς μὴ ντροπιαστώ καὶ ἐξευτελιστώ γιατί στήριξα τὶς ἐλπίδες μου σὲ σένα.

24,21 ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι, ὅτι ὑπέμεινά σε, Κύριε.

Μετάφραση: Ἄκακοι καὶ ευθεῖς ἄνθρωποι με ἀκολουθοῦσαν καὶ συνδέονταν μαζί μου, ἐπειδὴ ἐδείξα ὑπομονή σὲ σένα, Κύριε.

24,22 λύτρωσαι, ὁ Θεός, τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

Μετάφραση: Λύτρωσε, Θεέ μου, τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαὸ ἀπὸ ὅλες τὶς θλίψεις του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἡ προσευχή, ὡς βάση καὶ ὡς μεσον τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ἀνοίγει στὸν ἄνθρωπο δρόμους ἀληθείας, ποὺ οδηγοῦν στὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς. Μόνο ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ θεῖο προνόμιο νὰ λέει «πρὸς ἐσένα. Κύριε, σήκωσα τὴν ψυχὴ μου. Σώσε με». Καὶ ὁ Θεὸς τὸν σώζει. Αὐτὴ τὴν υπέροχη συνεργασία ποίος σοφὸς καὶ συνετός μπορεῖ νὰ ἀπορρίψει; Κανένας.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΕ' (25)

Τοῦ Δαυΐδ.

Ασφαλῶς αναμάρτητος τελείως δεν υπάρχει κανένας ἄνθρωπος. Το λέει και η γνωστή μας φράση «ουδείς αναμάρτητος παρά μόνο ο Θεός». Γι' αυτό και ο ψαλμός αυτός είναι και μεσσιανικός γιατί απόλυτα ταιριάζει μόνο στον αναμάρτητο Μεσαία Χριστό. Ωστόσο, υπάρχουν αμέτρητα πλήθη ανθρώπων που ανά τους αιώνες μάχονται σθεναρά, εναντίον της φθοράς και της φαυλότητας και παραμένουν κοντά στον Θεό και στο λιμάνι του θελήματος του. Τέτοιος υπήρξε παρά τις πτώσεις του και ο Δαβίδ, γι' αυτό παρακαλεί τον Θεό, αφού τον δοκιμάσει, να τον κρίνει και να τον σώσει.

25,1. Κρῖνόν με, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην καὶ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἐλπίζων, οὐ μὴ ἀσθενήσω.

Μετάφραση: Κρίνε με, Κύριε, γιατί ἐγὼ πορεύθηκα χωρίς κακία και ἐλπίζοντας στον Κύριο δεν θα βρεθῶ αδύνατος (ἀπέναντι στους ἐχθρούς μου).

25,2. δοκίμασόν με, Κύριε, καὶ πείρασόν με, πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου.

Μετάφραση: Δοκίμασέ με, Κύριε, και στείλε μου πειρασμούς, θέρμανε το εσωτερικό μου και την καρδιά μου.

25,3. ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου ἔστι, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

Μετάφραση: Διότι η ευσπλαγχνία σου είναι μπροστά στα μάτια μου και φρόντισα να εἶμαι ἀρεστός σε σένα, συμμορφούμενος προς την ἀλήθεια των ἐντολῶν σου.

1-3 Μεγάλο πράμα να μπορείς να εκστομίσεις την ευλογημένη αυτή φράση. Εκφράζει στάση ζωής. Εκφράζει πόθους ψυχής. Εκφράζει ασκήσεις και αγώνες πνευματικούς, ηρωικούς, για να μείνεις ἀκακος και ἀθῶος και να μην παρακαθήσεις και να μην συνεργαστείς με ἀνθρώπους πονηρούς και φαύλους.

25,4. οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω·

Μετάφραση: Δεν ἔλαβα μέρος σε συγκέντρωση ἀνθρώπων για μάταια πράγματα και δεν θα συνεργασθῶ με αὐτοὺς που ἐνεργοῦν παράνομα.

25,5. ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.

Μετάφραση: Μίσησα τη συγκέντρωση αὐτῶν που κάνουν πονηρά ἔργα και δεν θα καθίσω μαζί με ἀσεβεῖς.

4-5 οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος..., ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων...: Μακριά από πονηρές συγκεντρώσεις κι' Εκκλησίες αιρετικές, διεστραμμένες, οι οποίες πολλές φορές παρουσιάζονται και με «ένδυμα προβάτου» για να παραπλανήσουν τους

πιστούς. Προσοχή, μας φωνάζουν οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας. Αυτό είναι το βαθύτερο νόημα αυτών των στίχων.

25,6. νίψομαι ἐν ἁθώοις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, Κύριε,

Μετάφραση: Θα πλύνω μαζί με τους αθώους τα χέρια μου και θα περικυκλώσω, Κύριε, το θυσιαστήριό σου,

25,7. τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς αἰνέσεώς σου καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

Μετάφραση: για να ακούσω εγώ τη φωνή εκείνων που σε υμνούν και να διηγηθώ όλα τα θαυμαστά έργα σου.

25,8. Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου.

Μετάφραση: Κύριε, αγάπησα την τάξη και την αρμονία του σπιτιού σου και (ιδιαίτερα) τον τόπο, όπου κατασκηνώνει η δόξα σου.

6-8 νίψομαι ἐν ἁθώοις τὰς χεῖράς μου..., Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου: Βέβαια στην Π. Διαθήκη υπήρχε αυστηρό Τυπικό, που καθόριζε τον τρόπο εισόδου στη λατρεία και στο πλησίασμα στη «Σκηνή του Μαρτυρίου». Για την ψυχολογία και την παιδαγωγική της εποχής εκείνης ήταν εντελώς απαραίτητα και τα εξωτερικά στοιχεία της συμμετοχής στη λατρεία προς τον Θεό. Ωστόσο, τους προέτρεπε επίσης ο νόμος του Θεού να μην είναι καθαροί μόνον στην όψη αλλά και στην ψυχή, προκειμένου να λατρέψουν σωστά τον Θεό και να πετύχουν και να καρποφορήσουν οι προσφορές, οι θυσίες και οι προσευχές τους. Τους τόνιζε «Νίψον ανομήματα μη μόναν ὄψιν». Και σήμερα ασφαλώς πρέπει να προσέχουμε και την εξωτερική μας εμφάνιση, ώστε να είναι αρμόζουσα σεμνή, ταπεινή μέσα στους Ι. Ναούς, ώστε να δείχνουμε έμπρακτα ότι σεβόμαστε τον Θεό και ότι αγαπάμε την ευπρέπεια του Οίκου του Θεού και να μην προκαλούμε το εκκλησίασμα. Αλλά προ παντός προέχει η κάθαρση της ψυχής μας. Προέχει η εσωτερική ηρεμία, αγνότητα, πίστη, αγάπη, ταπείνωση και κάθε αρετή που συνθέτει υψηλό ήθος ψυχής και σώματος. Είναι αδύνατο να μας ακούει ο Θεός, όσο και να του φωνάζουμε, αν προηγουμένως δεν έχουμε καθαρίσει την ψυχή μας και την καρδιά μας από κάθε πονηριά και φαυλότητα. «Καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ο Θεός ουκ εξουθενώσει» (Ψαλμ. Ν' 19). Μόνο έτσι μας ακούει. Αλλιώς πάνε όλα χαμένα. Είναι ψευδαισθήσεις και υποκρισίες.

25,9. μὴ συναπολέσης μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχὴν μου καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωὴν μου,

Μετάφραση: Γι' αυτό μη καταστρέφεις την ψυχή μου μαζί με τους ασεβείς και μην εξαφανίσεις τη ζωή μου μαζί με τους άνδρες που αγαπούν τα αίματα (τους φόνους),

25,10. ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι, ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων.

Μετάφραση: στων οποίων τα χέρια υπάρχουν ανομίες και το δεξί τους χέρι γέμισε με δώρα (αδικίας).

25,11. ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με.

Μετάφραση: Ενώ εγώ (αντίθετα) βάδισα χωρίς κακία. Λύτρωσέ με (από αυτούς τους κινδύνους) και ελέησέ με.

25,12. ὁ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι· ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε, Κύριε.

Μετάφραση: Τα πόδια μου στάθηκαν στον ίσιο δρόμο, θα σε ευλογώ, Κύριε, πάντοτε σε πολυπληθείς συγκεντρώσεις.

9-12 Ο Δαβίδ έχει παρακαλέσει πολλές φορές τον Θεό, για να τιμωρήσει τους κακούς και αμετανόητους, ώστε να μην καταστρέφουν το θείο έργο του. Τώρα τον παρακαλεί θερμά να μη συμπαρασύρει η καταστροφή κι αυτόν, γιατί αυτός αγωνίζεται για να είναι κοντά στον Θεό και να τον δοξάζει. Αυτός ο στίχος παραπέμπει στον Ευαγγελιστή Ματθαίο (κδ' 22-24), που μας παραγγέλλει να προσευχόμαστε, ώστε να μη συμπαρασύρει κι εμάς η καταστροφή και να μικρύνουν, να συντομευτούν οι ημέρες της καταστροφής... όταν ξεσπάσει η οργή του Θεού. Ασφαλώς όλοι είμαστε άξιοι τιμωρίας. Αλλά οι αγωνιζόμενοι πιστοί, για να ευαρεστούν στον Θεό, θα τύχουν του ελέους Του και γι αυτό πρέπει να παρακαλούν, σε ώρες οργής του Θεού εναντίον των πωρωμένων, να τους διαφυλάσσει και να τους σώζει. Και αυτό γίνεται. Ο Θεός σώζει τους δικαίους και ζουν εις τον αιώνα... Ακόμα και ο στιγμιαίος θάνατός τους είναι βραβείο αιώνιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος αγωνίζεται σωστά, αυτός είναι και σωστό μέλος της Εκκλησίας. «Όχι κάθε ένας που με λέει, Κύριε, Κύριε, αλλά αυτός που κάνει το θέλημα του Πατέρα μου σώζεται» (Ματθ. ζ' 21), βροντοφωνεί ο Χριστός. Αυτή είναι η ουσία του Χριστιανισμού, όχι λόγια και θεωρία, αλλά πράξη και ουσία. Αυτή σώζει.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΣΤ' (26)

Τοῦ Δαυΐδ· πρὸ τοῦ χρισθῆναι.

Η επιγραφή του ψαλμού αυτού που δόθηκε από τους Ο' (εβδομήκοντα) ερμηνευτές τον 3ο αιώνα π.Χ. στην Αλεξάνδρεια, όταν αυτοί μετέφρασαν θεοπνεύστως την Π. Διαθήκη από τα Εβραϊκά στα Ελληνικά, όπως έχει προλεχθεί, και στην Εισαγωγή, αναφέρεται «πρὸ τοῦ χρισθῆναι». δηλ. πριν χριστεί ο Δαβίδ βασιλιάς, όταν κατεδιώκετο από τον βασιλιά Σαούλ, ο οποίος είχε απομακρυνθεί από τον Θεό.

Ο Δαβίδ πριν χριστεί βασιλιάς όλων των Ισραηλιτών, είχε χριστεί επί μέρους βασιλιάς δύο φορές. Πρώτα στη Βηθλεέμ από τον Προφήτη Σαμουήλ (Α' Βασιλ. κεφ. ιστ') και δεύτερο στη Χεβρών από τη φυλή Ιούδα (Β' Βασιλ. κεφ. β') και τέλος τρίτη φορά, μετά τον θάνατο του Σαούλ και του εγγονού και διαδόχου του Μεμφιβοσθέ, από όλο τον Ισραηλιτικό λαό. (Β' Βασιλ. κεφ. ε'). Συνολικά ο Δαβίδ βασίλεψε σαράντα χρόνια. Σε μια φάση, λοιπόν, που κατεδιώκετο από τον Σαούλ και τους μπράβους του, ο Δαβίδ ξεσπάει σε αγωνιώδη προσευχή προς τον Θεό, αλλά με πλήρη πεποίθηση ότι ο Θεός που είναι φωτιστής του και υπερασπιστής του θα τον σώσει οπωσδήποτε και πάλι.

26,1. Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου· τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστής τῆς ζωῆς μου· ἀπὸ τίνος δειλιάσω;

***Μετάφραση:** Κύριος είναι ο φωτισμός μου κι' ο σωτήρας μου ποιόν θα φοβηθῶ; Ο Κύριος είναι ο υπερασπιστής της ζωῆς μου ἀπὸ ποιον θα δειλιάσω;*

1 Είναι μεγάλο πράμα να σε φωτίζει ο Θεός και συ να το δέχεσαι. Γιατί ο Θεός «θέλει όλους τους ανθρώπους να έλθουν εις επίγνωση και να σωθούν (Α' Τιμ. β' 4), αλλά δυστυχώς δεν δέχονται όλοι τον φωτισμό του Θεού, μένουν στο σκοτάδι, στην πλάνη και καταστρέφονται. Μένουν ασωοι. Άσωτοι.

26,2. ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμέ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου, οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου, αὐτοὶ ἡσθένησαν καὶ ἔπεσαν.

***Μετάφραση:** Όταν με πλησίαζαν κακοποιοί που επέπεσαν ἐναντίον μου για να με κατασπαράξουν, αυτοί που μου προκαλούσαν θλίψεις και οι εχθροί μου, αυτοί οι ίδιοι έχασαν τη δύναμή τους κι' ἔπεσαν νικημένοι.*

2 Όσοι σκάβουν τον λάκκο των άλλων τελικά πέφτουν μέσα οι ίδιοι. Έτσι και οι εχθροί του Δαβίδ «ἡσθένησαν καὶ ἔπεσαν».

26,3. ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμέ παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδιά μου· ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμέ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.

***Μετάφραση:** Και εὖν ἀκόμα παραταχθεῖ ἐναντίον μου ολόκληρος στρατός, δεν θα φοβηθεῖ ἡ καρδιά μου εὖν σηκωθεῖ ἐναντίον μου πόλεμος, και σ' αὐτή την περίπτωση ἐγὼ θα ἐλπίζω.*

3 Όσες δυνάμεις και αν παρατάξει ο εχθρός, στο τέλος, νικάει ο άνθρωπος του Θεού, γιατί η δύναμη του Θεού είναι πάντοτε ανώτερη όλων των εχθρών του, γνωστών και αγνώστων, ορατών και αοράτων.

26,4. μίαν ἡτησάμην παρὰ Κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω· τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα Κυρίου καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ.

***Μετάφραση:** Μια χάρη ζήτησα από τον Κύριο, αυτήν επίμονα θα του ζητήσω· να κατοικώ μέσα στο σπίτι του όλες τις μέρες της ζωής μου, να βλέπω τα έργα του Κυρίου που με γεμίζουν ευχαρίστηση και να επισκέπτομαι τον άγιο ναό του.*

26,5. ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου, ἐσκέπασέ με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, ἐν πέτρᾳ ὑψώσέ με.

***Μετάφραση:** Γιατί με έκρυψε στη σκηνή του κατά την ημέρα των δυσκολιών μου, με προστάτεψε σε κρυφό μέρος της σκηνής του και με ύψωσε πάνω σε πέτρα στερεά.*

26,6. καὶ νῦν ἰδοὺ ὑψώσε κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου· ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ τῷ Κυρίῳ.

***Μετάφραση:** Και τώρα, να, ύψωσε το κεφάλι μου πάνω απ' τους εχθρούς μου- γι' αυτό θα κυκλώσω γύρω το θυσιαστήριό του και στη σκηνή του θα προσφέρω θυσία ευγνώμονα θριάμβου· θα τραγουδήσω και θα ψάλλω στον Κύριο.*

4-6 Γι' αυτό ο Δαβίδ παρακαλάει τον Θεό και επιθυμεί ολόψυχα να τον έχει μέσα στον Ναό του και να τον προστατεύει. Όταν βρίσκεται στον ναό του, που σημαίνει σε συνεχή πίστη, προσευχή και λατρεία στον Θεό, τότε είναι εξασφαλισμένος εκατό τα εκατό. Δεν φοβάται κανένα εχθρό. «Πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούνται με Χριστώ» (Φιλιππ. δ' 13). Ο Θεός είναι ασφαλής προστάτης του πιστού.

26,7. εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς φωνῆς μου, ἧς ἐκέκραξα· ἐλέησόν με καὶ εἰσάκουσόν μου.

***Μετάφραση:** Εισάκουσε, Κύριε, τη φωνή της δέησης, την οποία σου απευθύνω θερμά-ελέησέ με και κάνε δεκτή την προσευχή μου.*

26,8. σοὶ εἶπεν ἡ καρδιά μου· Κύριον ζητήσω· ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου· τὸ πρόσωπόν σου, Κύριε, ζητήσω.

***Μετάφραση:** Σε σένα είπε η καρδιά μου «τον Κύριο με πόθο πολύ θα ζητήσω». Όλη η ύπαρξή μου σε αναζήτησε, το πρόσωπό σου, Κύριε, θα ζητήσω με πόθο.*

26,9. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου· βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἀποσκορακίσῃς με καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ὁ Θεός, ὁ σωτὴρ μου.

***Μετάφραση:** Μη γυρίσεις αλλού από μένα το πρόσωπό σου, καί μην απομακρυνθείς οργισμένος από τον δούλο σου-γίνε βοηθός μου, μη με αποδιώξεις και μη με εγκαταλείψεις, ω Θεέ που είσαι ο σωτήρας μου.*

7-9 Επανέρχεται σε δυνατή ικεσία προς τον Θεό για να τον προστατεύει Αυτός, γιατί

26,10. ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, ὁ δὲ Κύριος προσελάβετό με.

***Μετάφραση:** Διότι, ενώ ο πατέρας και η μητέρα μου με εγκατέλειψαν, ο Κύριος με πήρε κοντά του για να με προστατέψει.*

10 ακόμη και οι γονείς του λόγω αδυναμίας τους τον άφησαν αβοήθητο και έρημο, σαν ορφανό. Πόσες φορές δεν δοκιμάσαμε κι εμείς τέτοιου είδους απαίσια αισθήματα... Ο Ουράνιος Πατέρας μας είναι ο αδιάπτωτος πατέρας μας.

26,11. νομοθέτησόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου.

***Μετάφραση:** Βάλε μου νόμους, Κύριε, που θα με οδηγούν στον δρόμο σου και οδήγησέ με σε ίσιο δρόμο, για ν' αποφύγω τους εχθρούς που με απειλούν.*

26,12. μὴ παραδῶς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανεστήσαν μοι μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ.

***Μετάφραση:** Μη με παραδώσεις σ' αυτούς που σκοπεύουν να με λυπήσουν, γιατί ξεσηκώθηκαν εναντίον μου άδικοι μάρτυρες κατηγορίας και είπαν ψέματα, για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους.*

26,13. πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ Κυρίου ἐν γῇ ζώντων.

***Μετάφραση:** Πιστεύω ότι θα δω τα αγαθά (καλά) του Κυρίου στη γη, όπου υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι.*

26,14. ὑπόμεινον τὸν Κύριον· ἀνδρίζου, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδιά σου, καὶ ὑπόμεινον τὸν Κύριον.

***Μετάφραση:** Δείξε υπομονή στον Κύριο- γέμισε με ανδρεία κι ας ενισχύεται η καρδιά σου, και πρόσμενε τον Κύριο.*

11-14 Ο προφήτης Δαβίδ ξαναζητάει, την ποδηγέτηση και χειραγώγηση από τον Θεό, ώστε να μην νικήσουν και χαρούν οι άνομοι εχθροί του, αλλά αυτός που είναι υπάκουος στο θέλημά του. Τα αιτήματά μας προς τον Θεό, λέει ο ιερός Χρυσόστομος, πρέπει να τα επαναλαμβάνουμε συνεχώς και εντόνως, όχι γιατί δεν τα ξέρει ή τα ξεχνάει ο Θεός, αλλά για ν' ασκούμεθα εμείς στην πίστη, στην προσευχή και στην ταπείνωση. Αυτά μας προσφέρουν μέγιστη ψυχική ωφέλεια. Μας κάνουν πιο θερμές και πιο θείες τις σχέσεις μας με τον Θεό. Αυτό βεβαιώνουν όλοι οι αληθινοί πιστοί όλων των αιώνων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και στις πιο δύσκολες στιγμές ας μην απελπιζόμαστε. Ο Θεός μας δοκιμάζει, αλλά ποτέ δεν μας εγκαταλείπει. Το τέλος του ψαλμού φανερώνει ότι η ψαλμική αυτή προσευχή μπορεί να γίνεται από όλους μας. «Υπόμεινον τον Κύριον...». Καθένας μας μπορεί να μένει με τον Χριστό και να είναι πάντοτε ανδρείος και δυνατός. Αυτό μας βεβαιώνει ο ψαλμωδός. Ας το λάβουμε καλά υπ' όψη μας.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΖ' (27)

Τοῦ Δαυΐδ.

27,1. Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι, ὁ Θεός μου, μὴ παρασιωπήσης ἀπ' ἐμοῦ, μήποτε παρασιωπήσης ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁμοιωθῆσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

Μετάφραση: Σε σένα, Κύριε, θὰ φωνάζω δυνατά, με τὴν προσευχή μου Θεέ μου, μὴ με προσπεράσεις σιωπηλός· ποτέ μὴν αδιαφορήσεις γιὰ μένα, γιὰτί θὰ γίνω ὅμοιος μ' αὐτοὺς που κατεβαίνουν στον τάφο.

27,2. εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου πρὸς ναὸν ἁγίων σου.

Μετάφραση: Ακούσε τὴ φωνή τῆς δέησής μου τὴ στιγμή που προσεύχομαι σε σένα, ὅταν υψώνω τὰ χέρια μου πρὸς τον ναό σου τον ἅγιο.

27,3. μὴ συνελκύσης με μετὰ ἁμαρτωλῶν καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσης με τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίων αὐτῶν, κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

Μετάφραση: Μὴ επιτρέψεις νὰ παρασυρθῶ στὴν καταστροφή μαζί με τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ μὴ με εξαφανίσεις μαζί μ' αὐτοὺς που διαπράττουν τὴν ἀδικία, μαζί μ' αὐτοὺς που λένε λόγια φιλικὰ σ' ἐκείνους που εἶναι κοντά τους, ἐνῶ σχεδιάζουν κακὰ μέσα στὴν καρδιά τους.

1-3 Ο πολὺπαθος καὶ πονεμένος Δαβίδ, ἀφού πολεμήθηκε καὶ ἀπ' αὐτό ἀκόμα τὸ παιδί του, τὸν Αβεσσαλὼμ, κάθε τόσο ξεσπάει σὲ κραυγὲς προσευχῆς πρὸς τὸν Θεό, γιὰ νὰ τὸν σώσει καὶ νὰ μὴν τὸν συναπολέσει μετὰ τῶν ἀσεβῶν. Συγκλονιστικὲς οἱ ὥρες καὶ οἱ περίοδοι που διέρχεται ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, ὅταν πολεμεῖται ἀπ' ὅλες τὶς «πάντες». Τότε μπορεῖ νὰ τὰ χάσει, ν' ἀπελπιστεῖ καὶ νὰ καταστραφεῖ, ἀν δὲν στραφεῖ με πίστη καὶ ἐπιμονή, κραυγάζοντας καὶ υψώνοντας τὰ χέρια του πρὸς τὸν Θεό. Ὅπως ἔκανε, ὡς ἄνθρωπος καὶ ὁ Χριστός, στὶς κρίσιμες ὥρες στὸν Κήπο τῆς Γεθσημανῆ. Προσευχήθηκε με τρομερὴ ἀγωνία πρὸς τὸν Οὐράνιο Πατέρα Του καὶ ἔτσι τὰ ἔβγαλε πέρα στὴν θεία ἀποστολή του, δὲν λύγισε καὶ νίκησε ἀκόμα καὶ τὸν θάνατο. Ὁ πιστὸς νικάει πάντα, ἐστὼ καὶ ἀν ἐξωτερικὰ μερικὲς φορὲς φαίνεται ὅτι νικιέται. Ποτέ δὲ νικιέται, γιὰτί μαζί του εἶναι ὁ Παντοδύναμος Θεός. Ἀρκεῖ νὰ ἔχει πίστη καὶ υπομονή στὸν σκληρό, ἀλλὰ θεῖο ἀγώνα του καὶ νικάει πάντοτε.

27,4. δὸς αὐτοῖς, Κύριε, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν· κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς, ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Δός τους, Κύριε, σύμφωνα με τὶς πράξεις τους καὶ σύμφωνα με τὴν πονηριά των ἔργων τους· σύμφωνα με τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τους δός τους, πλήρωσε τους με τὸν μισθὸ που ταιριάζει στὶς πράξεις τους.

27,5. ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα Κυρίου καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ· καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς.

Μετάφραση: Γιατί δεν θέλησαν να καταλάβουν τα έργα του Κυρίου και τα έργα των χεριών του. Γι' αυτό θα γκρεμίσεις αυτούς και δεν θα τους ξανασηκώσεις πάλι.

4-5 Για την εποχή εκείνη τέτοια ήσαν τα κριτήρια, ώστε ο Θεός να τιμωρεί και να συντρίβει ολοσχερώς όλους τους εναντίον του. Γι' αυτό και ο Δαβίδ τον παρακαλεί να συντρίψει (καθελεί) και να μην ξαναβοηθήσει (οικοδομήσει) ποτέ να προκόψουν οι ασεβείς, οι περιφρονητές του θελήματος του Θεού. Άλλωστε, είναι μια δίκαιη αγανάκτηση και μάλιστα για τότε.

27,6. εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.

Μετάφραση: Ας είναι ευλογημένος ο Κύριος, γιατί άκουσε τη φωνή της προσευχής μου.

27,7. Κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδιά μου, καὶ ἐβοηθήθην, καὶ ἀνέθαλεν ἡ σὰρξ μου· καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ.

Μετάφραση: Ο Κύριος έγινε βοηθός και υπερασπιστής μου- πάνω του στήριξε την ελπίδα της η καρδιά μου, και πήρα βοήθεια και το σώμα μου αναζωογονήθηκε- και με τη θέλησή μου θα τον δοξολογήσω.

6-7 Βέβαιος ο Δαβίδ ότι θα εισακουστεί η δυνατή προσευχή του δοξολογεί από πριν τον Θεό. Μεγάλη υπόθεση να προσεύχεται ο πιστός με τέτοια βεβαιότητα. Κερδίζει το παν. Γι' αυτό οι προσευχές μας, λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, ευοδώνονται και εισακούονται, ανάλογα με την πίστη που είναι διαποτισμένες και ανάλογα με το θέλημα του Θεού, υπογραμμίζει ο ιερός Χρυσόστομος. Υπέροχη τοποθέτηση. Πίστη και προοπτική θεία. Αυτά καταξιώνουν τον άνθρωπο αιώνια.

27,8. Κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπερασπιστής τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστι.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι η δύναμη του λαού του και ο υπερασπιστής, ο οποίος εχάρισε τη σωτηρία στον βασιλέα που ο ίδιος έχρισε.

27,9. σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου καὶ ποιῆμανον αὐτούς καὶ ἔπαρον αὐτούς ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Σώσε τον λαό σου και ευλόγησε αυτούς που είναι η κληρονομιά σου και σαν βοσκός καθοδήγησέ τους και ύψωσε τους αιώνια κάτω από την προστασία σου.

8-9 Εδώ ο Δαβίδ προσεύχεται ως ηγέτης του περιούσιου λαού του Θεού και τον παρακαλεί να προστατεύσει και να σηκώσει ψηλά τον λαό του. Αυτό θα πει αληθινός αρχηγός λαού. Να μην στηρίζεται μόνο στις όποιες ικανότητάς του, αλλά να ζητεί πρώτιστα τη βοήθεια του Θεού και μετά να προχωρεί στη διακυβέρνηση. Δυστυχώς, κατά κανόνα, δεν μας έχουν συνηθίσει έτσι οι ηγέτες μας, γιαυτό και πηγαίνουμε από το κακό στο χειρότερο. Πολλές φορές μάλιστα συμπαρασύρουν και τον λαό στον «ορθολογισμό» και στην απιστία και τον οδηγούν στην καταστροφή. Δυστυχώς. Και δεν λέμε να είναι «θρησκόληπτοι», απλώς να μιμούνται, εκτός των άλλων πιστών ηγετών και αρχηγών, τους ήρωες του '21, Μακρυγιάννη, Κολοκοτρώνη, Υψηλάντη κ.ά., που πολέμαγαν «πρώτα για

του Χριστού την πίστη την αγία και μετά για της πατρίδας την ελευθερία». Όταν προηγείται στις προτεραιότητές μας ο Θεός, τότε θα ευδοκιμούμε πάντοτε, είτε σε περιόδους μεγάλων αγώνων, είτε σε περιόδους ειρηνικές που θεμελιώνουν τη ζωή. Γιατί μπροστά σε δύσκολες πολεμικές περιόδους εύκολα λέμε το «Θεέ μου, βόηθα» και το «Παναγία, βόηθα». Μεγαλύτερη αξία όμως έχει να το λέμε με την ψυχή μας, λαός και άρχοντες στην καθημερινή ζωή μας και όταν διάγουμε ειρηνικά. Τότε θεμελιώνεται βαθιά η ζωή. Όχι από φόβο, αλλά ελεύθερα. Μακάρι να φτάσουμε σε τέτοια ύψη, ώστε να μας σηκώσει ψηλά και αιώνια ο Θεός και να ισχύσει και για μας το «έπαρον αυτούς έως τού αιώνος». Αμήν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για τον αληθινό πιστό δεν υπάρχει μόνιμα ήττα... Μακάρι άρχοντες και λαός, με τη χάρη και τη βοήθεια του Θεού, να βαδίζουμε το δρόμο της νίκης μέχρι να φτάσουμε στην τελική νίκη, που είναι η αιώνια δόξα και βασιλεία του Θεού. Και θα το πετύχουμε με θερμή προσευχή, άσκηση και δυνατή πίστη.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΗ' (28)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ· ἐξοδίου σκηνῆς.

Από την επιγραφή «ἐξοδίου σκηνῆς» φαίνεται ότι ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ συντάχτηκε για σκοπούς λατρευτικούς. Γι αυτό αργότερα εντάχτηκε να ψάλλεται κατά την ογδόη ημέρα της εορτής της Σκηνοπηγίας. Δηλαδή, τελείωνε η γιορτή κι έβγαιναν από τις σκηνές τους οι Ισραηλίτες, όπως βγήκαν και από την σκλαβιά της Αιγύπτου.

Το Ταλμούδ, δηλ. ο κώδικας των θρησκευτικών τελετών και παραδόσεων των Ισραηλιτών, τον συγκαταλέγει στις προσευχές της Πεντηκοστής, επειδή με την περιγραφή αστραπών, βροντών και κεραυνών, υπενθυμίζει την αποκάλυψη του Νόμου του Θεού στον Μωϋσή πάνω στο όρος Σινά. Πάντως όπως και να 'χει το πράγμα, ο ψαλμός είναι μεστός, αποκαλυπτικός, λατρευτικός, για κάθε προσευχόμενο πιστό, καθώς και για όλη την Εκκλησία του Χριστού.

28,1. Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὺς κριῶν, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν,

Μετάφραση: Προσφέρετε στον Κύριο, γιοί του Θεού, προσφέρετε στον Κύριο μικρά κριαράκια, προσφέρετε στον Κύριο δόξα και τιμή.

28,2. ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Προσφέρετε στον Κύριο δόξα στο ὄνομά του, προσκυνεῖστε τον Κύριο στον ἅγιο τόπο που κατοικεῖ.

1-2 υιοὶ Θεοῦ... υἱοὺς κριῶν: Κατά τους ερμηνευτές εννοούνται οι ἄγγελοι, οι ἀπόστολοι και ὅλοι οι ἅγιοι ὅλων των αἰώνων που καλοῦνται να προσφέρουν στον Κύριο των ὅλων ὕμνους και δοξολογία για την ἀφθαστη μεγαλοπρέπειά του.

28,3. φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν.

Μετάφραση: Φωνὴ Κυρίου ἀντηχεῖ πάνω στὰ φορτωμένα με νερό σύννεφα, ο Θεὸς της δόξης βρόντησε. Ο Κύριος υψώνεται πάνω ἀπὸ τὰ ἀφθονα νερά, που περικλείονται στα νέφη.

28,4. φωνὴ Κυρίου ἐν ἰσχύϊ, φωνὴ Κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ.

Μετάφραση: Φωνὴ Κυρίου ἀκούεται με δύναμη και μεγαλοπρέπεια.

28,5. φωνὴ Κυρίου συντρίβοντος κέδρους, καὶ συντρίψει Κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου

Μετάφραση: Φωνή Κυρίου βροντά, με κεραυνούς που συντρίβουν κέδρους και θα συντρίψει μ' αυτούς ο Κύριος τους κέδρους του Λιβάνου

28,6. καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον, καὶ ὁ ἡγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων.

Μετάφραση: και θα λεπτύνει το δάσος του Λιβάνου σαν το (χρυσό) μοσχάρι. Ο δε αγαπημένος λαός (του Ισραήλ) παραμένει δυνατός σαν απόγονος ζώου που έχει ένα κέρατο.

28,7. φωνὴ Κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός,

Μετάφραση: Η φωνή αυτή Κυρίου, που ακολουθεί την αστραπή, διακόπτει (σταματά) τη φλόγα της φωτιάς.

28,8. φωνὴ Κυρίου συσσείοντος ἔρημον καὶ συσσεήσει Κύριος τὴν ἔρημον Κάδης.

Μετάφραση: Φωνή Κυρίου που σείει την έρημο και θα σείσει ο Κύριος την έρημο της Κάδης.

28,9. φωνὴ Κυρίου καταρτιζομένη ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς· καὶ ἐν τῷ ναῶ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.

Μετάφραση: Φωνή Κυρίου, που φέρνει στη ζωή νέα ελάφια και εξαφανίζει δάση, ενώ συγχρόνως στον ναό του ο καθένας τον δοξάζει.

3-9 Όλοι αυτοί οι στίχοι, μερικοί των οποίων χρησιμοποιούνται και στην τελετή των Θεοφανείων, κατά τον αγιασμό των υδάτων, φανερώνουν τη δύναμη και μεγαλοσύνη του Θεού, ο οποίος με τη θεία βροντερή φωνή του επεφάνη κι επιβεβαίωσε τη θεότητα του Υιού του Χριστού κατά τη βάπτισή του στον Ιορδάνη ποταμό, αλλά και στους Αποστόλους κατά την Πεντηκοστή, όταν κατέβηκε το Πνεύμα του το Άγιο ως «βιαία πνοή» με τις πύρινες γλώσσες, καθώς και σ' όλες τις θείες του επεμβάσεις μέσα στην Εκκλησία και την ιστορία του κόσμου. Με τους συμβολισμούς του ο ψαλμός αποκαλύπτει το έργο του Χριστού και της Εκκλησίας, άλλοτε ήρεμα και άλλοτε δυναμικά για τη θέωση του ανθρώπου και τη σωτηρία της Κτίσης, λένε οι Πατέρες ερμηνευτές.

28,10. Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ, καὶ καθιεῖται Κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Αλλ' ο Κύριος κατοικεί ανάμεσα στις ραγδαίες βροχές και θα καθίσει σαν Βασιλιάς Αιώνιος.

28,11. Κύριος ἰσχύϊν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει, Κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

Μετάφραση: Ο Κύριος θα δώσει δύναμη στον λαό του· ο Κύριος θα ευλογήσει τον λαό του χαρίζοντάς του ειρήνη.

10-11 κατακλυσμόν: Αρκετοί ερμηνευτές λένε ότι πρόκειται περί του Βαπτίσματος, όπου ο Κύριος κατοικεί μέσα στο αγιασμένο νερό, όπου δι' αυτού μεταδίδεται η χάρη του αγιασμού στον βαπτιζόμενο που κατακλύζεται από το νερό. Και ως βασιλιάς και κυρίαρχος των αιώνων, δεν θ' αφήσει τον πιστό λαό του να καταποντιστεί, ούτε από τους φυσικούς

κατακλυσμούς, ούτε από τους κατακλυσμούς της αμαρτίας που απειλούν την ψυχή. Ωραίες ερμηνείες και οι δύο με βαθύ πνευματικό περιεχόμενο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός, διά ίου Υιού του και του Πνεύματός του του Αγίου, φανέρωσε στους ανθρώπους το θείο του θέλημα. Κι επειδή «πνεύμα ο Θεός και τους προσκυνούντας αυτόν εν πνεύματι και αλήθεια δει προσκυνείν (Ιωάν, δ' 24), γι' αυτό ζητεί πνευματική λατρεία και όχι θυσίες ζώων και τράγων που χρησιμοποιούσαν οι πιστοί κατά την περίοδο της Π. Διαθήκης που ήταν στοιχειώδης παιδαγωγική περίοδος προετοιμασίας για τον ερχομό του Χριστού, ο οποίος ήρθε και εξύψωσε τα πάντα εις πνευματική θεία λατρεία.

Αυτός, λοιπόν, ο Κύριος κυβερνά κι όλα τα κακά σκορπά. Αυτός χαρίζει την πνευματική του ευλογία και τη θεία του ειρήνη, όπως μας λέει στην κατακλείδα του ο ψαλμωδός, σε κάθε πιστό και σε κάθε λαό που τον δέχεται ως κυβερνήτη του. Πόσο ευτυχείς θα είμαστε αν κι εμείς τον έχουμε δεχτεί ολόψυχα οδηγό και κυβερνήτη της ζωής μας και ως άτομα και ως έθνος.

ΨΑΛΜΟΣ ΚΘ' (29)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου· Δαυΐδ.

Η επιγραφή του εγκαινιασμού του οίκου του Δαβίδ ερμηνεύτηκε διαφορετρόπως από τους διάφορους ερμηνευτές. Άλλοι είπαν ότι πρόκειται για ᾠδή που ελέχθη κατά τα εγκαίνια του ανακτόρου του Δαβίδ στο όρος Σιών, άλλοι περί του εγκαινιασμού του χώρου, όπου θα εκτίζετο ο ναός του Σολομώντα και άλλοι για ευχαριστήρια μετά την ανάρρωση του Δαβίδ από σοβαρή ασθένεια. Υπάρχουν και οι αλληγοριστές ερμηνευτές, όπως ο Θεοδώρητος, που λέει ότι συμβολίζει τα εγκαίνια της «νεουργίας» της ανθρώπινης φύσης, την οποία επετέλεσε ο Δεσπότης Χριστός, και ο Μ. Αθανάσιος που λέει ότι συμβολίζει τη μετάνοια του Δαβίδ, μετά το διπλό αμάρτημά του, που εγκαινίασε πάλι τη νέα προφητική ζωή του. Όλες οι ερμηνείες, ιστορικές και αλληγορικές, διαπνέονται από πνεύμα άγιο και προσφέρουν σπουδαία πνευματική ωφέλεια στους πιστούς.

29,2. Ὑψώσω σε, Κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με καὶ οὐκ εὐφρανas τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ.

***Μετάφραση:** Θα σε υμνήσω, Κύριε, γιατί με υποβάστασες και με στήριξες και δεν επέτρεψες στους εχθρούς μου να χαρούν από την καταστροφή μου.*

2 Ευγνωμοσύνη για την προστασία. Μέγιστη αρετή η ευγνωμοσύνη. Συνιστά ψυχή λεπτή, ευγενική, φιλόθεη, λένε οι Πατέρες. Ας ευγνωμονούμε για όλα τον άγιο Θεό, ο οποίος «εκ του μη όντος παρήγαγε ημάς». Από το μηδέν μας τα εχάρισε όλα, λέει ο Μ. Βασίλειος. Δόξα τω Θεώ.

29,3. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ, καὶ ἰάσω με·

***Μετάφραση:** Κύριε ο Θεός μου, εφώνησα με ὅλη τη δύναμή μου από το κρεβάτι της αρρώστιας μου προς σε και εσύ με γιάτρεψες.*

29,4. Κύριε, ἀνήγαγες ἐξ ᾗδου τὴν ψυχὴν μου, ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.

***Μετάφραση:** Κύριε, ανέβασες απ' τον ᾗδη την ψυχή μου, με έσωσες και δεν με άφησες να συγκαταλεγῶ μεταξύ εκείνων που κατεβαίνουν στον τάφο.*

29,5. ψάλατε τῷ Κυρίῳ, οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιωσύνης αὐτοῦ·

***Μετάφραση:** Ψάλτε ὕμνους στον Κύριο, εσεῖς οἱ αφοσιωμένοι του και δοξολογεῖστε το ἅγιό του ὄνομα.*

3-5 Όταν κινδύνευσε από μεγάλη αρρώστια ο Δαβίδ, τότε ευχαρίστησε τον Θεό πιο πολύ, μέχρι του σημείου να νιώθει την ανάγκη να καλέσει ὅλους τους πιστούς σ' ευχαριστία. Έτσι είναι η σωστή συναγωγή των πιστών, η Εκκλησία. Όλη η Εκκλησία ευχαριστεῖ τον Θεό, γιατί ὅλη είναι ενιαίο σῶμα Χριστού. Γι' αυτό ὅλοι πρέπει να συμπάσχουμε και ὅλοι να συγχαιρόμαστε (Ρωμ. ιβ' 15), αλλιῶς δεν είμαστε σωστή Εκκλησία. Είμαστε ατομοκεντρικές μονάδες, χωρίς σχέση θεία, που σημαίνει ενωμένη αδελφική παρουσία.

29,6. ὅτι ὀργή ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ· τὸ ἐσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ πρωῒ ἀγαλλίασις.

***Μετάφραση:** Γιατί ἀπὸ τὴν ἀγανάκτηση τοῦ ξεσπά ἡ ὀργή του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ θέλημά του παρέχεται ἔλεος καὶ ζωή· ἐνῶ το βράδυ διανυκτερεύει μαζί μας τὸ κλάμα, τὸ πρωὶ θὰ ἔλθει ἡ χαρά.*

6 Στον στίχο αὐτὸ εναλλάσσονται ἀνθρωποπαθῶς ἡ ὀργή καὶ ἡ επικράτηση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ μέσα στο εικοσιτετράωρο. Ἐτσι τὸ δάκρυ καὶ ὁ πόνος συνυπάρχουν μαζί μας τὸ βράδυ, ἀλλὰ τὸ πρωὶ με τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ γαληνεύουμε. Αὐτὴ εἶναι συνήθης κατάσταση τοῦ ἀγωνιζομένου πιστοῦ ἀνθρώπου. Ἀρκεῖ ν' ἀγωνίζεται με τὴ συμμαχία τοῦ Θεοῦ, λέει ὁ Ι. Χρυσόστομος.

29,7. ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου· οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.

***Μετάφραση:** Καὶ ἐγώ, βυθισμένος μέσα στα υλικά ἀγαθὰ, εἶπα: «οὐδέποτε θὰ σαλευθῶ καὶ θ' ἀπολαμβάνω αἰῶνια τὴν κατάσταση αὐτῆς τῆς εὐτυχίας μου.*

29,8. Κύριε, ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν· ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος.

***Μετάφραση:** Κύριε, ἐσύ σύμφωνα με τὸ θέλημά σου ἔδωσες δύναμη στὴν ὁμορφιά τοῦ σώματός μου· μου γύρισες ὁμως τὸ πρόσωπό σου καὶ ταραχθῆκα.*

7-8 ἐν ἡ εὐθηνία μου...: Μέσα στὴν επιπολαιότητά μου ἐπειδὴ στεκόμουν ὀρθός..., εἶπα τὴν ἀνοησία ὅτι ἤμουν πια δυνατός καὶ δὲν θὰ πέσω ποτέ. Ἀλλὰ «ὁ Θεὸς υπερήφανος ἀντιτάσσεται» (Ιακ. δ' 6). Ἐτσι τὴν παθαίνουν οἱ ἀγευστοὶ πνευματικῆς θείας ζωῆς. Νομίζουν ὅτι εἶναι κάτι σπουδαῖο, ὅπως λέει καὶ ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, ἐνῶ δὲν εἶναι παρὰ καλαμάκι ποῦ τὸ παίρνει ὁ ἀνεμος. Τὴν πιο μεγάλη ευστάθεια τὴν ἔχει ὁ ταπεινός. Εὐτυχώς ποῦ ὁ ψαλμωδὸς κατάλαβε τὴν υπερηφάνεια τοῦ, μετανόησε καὶ ὁμολόγησε ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ δίδει κάθε ἀγαθὸ ποῦ ἔχει. [«Παν δώρημα τέλειον ἀνωθέν ἐστιν καταβαίνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων» καὶ «τί ἔχεις, ὁ οὐκ ἔλαβες καὶ καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβὼν...» (Α' Κορ. δ' 7)]. Σπουδαῖο χάρισμα ἡ αὐτογνωσία καὶ ἡ ἐκζήτηση τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Εἶναι θεμέλιο ψυχῆς.

29,9. πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι.

***Μετάφραση:** Σε σένα, Κύριε, θὰ φωνάξω δυνατὰ καὶ πρὸς τὸν Θεό μου θὰ προσευχηθῶ.*

29,10. τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν; μὴ ἐξομολογήσεται σοι χοῦς ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου;

***Μετάφραση:** Ποιὰ ἡ ὠφέλεια ἀν χυθεῖ τὸ αἷμα μου καὶ ἀν κατέβω στὴ φθορά; Μήπως τὸ χῶμα θὰ σε δοξολογήσει ἢ θὰ ἀναγγεῖλει τὴν ἀλήθεια σου;*

29,11. ἤκουσε Κύριος, καὶ ἡλέησέ με, Κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.

***Μετάφραση:** Ἀκούσε ὁ Κύριος τὴν προσευχή μου καὶ με ἐλέησε, ὁ Κύριος ἐγένε βοηθός μου.*

29,12. ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην,

***Μετάφραση:** Μετέβαλες τα κλάματα μου σε χαρά, έσχισες το τρίχινο ένδυμα του πένθους μου και με έζωσες γύρω με ευφροσύνη,*

29,13. ὅπως ἂν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ. Κύριε ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

***Μετάφραση:** για να σου ψάλλει η ψυχή μου ύμνους δοξαστικούς· και να μη κυριευθώ από λύπη, ώστε να σταματήσω. Κύριε ο Θεός μου, αιώνια θα σε δοξολογώ.*

9-13 Εναλλάσσεται η μετάνοια και η δοξολογία στην καρδιά του ψαλμωδού με ωραίες εικόνες περί της αναποτελεσματικότητας της κατάστασης στον άδη, όπου «ουκ έστι μετάνοια». Κι έτσι ο ψαλμωδός γίνεται τύπος κάθε αγωνιζομένου μετανοούντος πιστού. Τύπος που πορεύεται προς τη βασιλεία του Θεού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο πιστός έχει καθημερινές ευκαιρίες να δοξάζει τον Θεό για τις άπειρες δωρεές του προς αυτόν, αλλά και σ' ολόκληρη την οικουμένη. Και όταν η έπαρση και ο εγωισμός του τον φουσκώνουν, ας βλέπει τα διάφορα χάλια του και ας μετανοεί, ώστε να μην αποστρέψει ποτέ ο Θεός το πρόσωπό του απ' αυτόν. Ας ξαναλεχθεί. Σωζόμαστε μόνο με το θείο έλεος. Με την άπειρη αγάπη Του κι ευσπλαγχνία Του. Ποτέ με το «σπαθί» μας.

ΨΑΛΜΟΣ Λ' (30)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ· ἐκστάσεως.

Από τους πιο συγκλονιστικούς ψαλμούς είναι και ο Λ' (30ος) ψαλμός. Εκφράζει φοβερές καταστάσεις της ζωής, που συγκλονίζουν τον άνθρωπο και τον οδηγούν ακόμη και σε παραλογισμούς, σε «ἐκσταση». Η λέξη ἐκσταση, που παράγεται από το ρήμα ἐξ-ίσταμαι = εἶμαι ἔξω του εαυτού μου, μπορεί να σημαίνει ἔξαρση πνευματική, ανάταση ψυχική προς τον Θεό, αλλά και εξωφρένεια, παραλογισμός. Ο Δαβίδ μετά από πολλές θλίψεις, διωγμούς, κακουχίες, επαναστάσεις, ακόμα και από το γιο του Αβεσσαλώμ -όπως ξανά-χουμε πει- και μάλιστα προς το τέλος του βίου του, ηλικιωμένος πλέον, τα ἔχασε σε κάποια στιγμή, εξέστη όπως αναφέρει στον 23ο στίχο και παραλογιζόταν ακόμα και στην προσευχή του. (Αυτό σημαίνει όμως αληθινό, ανυπόκριτο άνθρωπο). Μάλιστα απ' αυτό το χαρακτηριστικό στοιχείο πήρε και ο ψαλμός την επιγραφή «ἐκστάσεως», η οποία ετέθη μεταγενέστερα, γιατί δεν την έχει ούτε το πρωτότυπο εβραϊκό κείμενο, ούτε η μετάφραση των Ο'. Πήρε την επιγραφή από το εκστατικό περιεχόμενό του.

30,2. Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα, μὴ καταισχυνθῇν εἰς τὸν αἰῶνα· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῷσαί με καὶ ἐξελοῦ με.

Μετάφραση: Πάνω σου, Κύριε, στήριξα τις ελπίδες μου, ας μη ντροπιασθῶ ποτέ από τη διάψευσή τους· μέσα απ' τη δικαιοσύνη σου ελευθέρωσέ με και σώσε με.

30,3. κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου, τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με· γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με.

Μετάφραση: Σκύψε το αφτί σου προς εμένα, σπεύσε γρήγορα να με ελευθερώσεις· γίνε για μένα Θεός υπερασπιστής και τόπος καταφυγής, για να με σώσεις.

30,4. ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ καὶ ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με·

Μετάφραση: Γιατί εσύ είσαι δύναμη και καταφύγιό μου· για το ὄνομά σου θα με οδηγήσεις σε ασφαλείς τόπους και θα με συντηρήσεις.

30,5. ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης, ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε.

Μετάφραση: Θα με βγάλεις από την παγίδα αυτή, που μου ἔστησαν (οι εχθροί μου), γιατί εσύ είσαι, Κύριε, ο υπερασπιστής μου.

2-5 Ο Δαβίδ στρέφεται εξ ολοκλήρου προς τον Θεό για να λάβει δύναμη και να σωθεί από τις θλίψεις, καθώς και από τις παγίδες των εχθρών του. Και ο Θεός, ως Πανάγαθος που ονομάζεται και είναι, τον σώζει. Γι' αυτό σ' αυτόν παραθέτει το πνεῦμα του.

30,6. εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· ἐλυτρώσω με, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας.

Μετάφραση: Στα χέρια σου θα εμπιστευθώ την ψυχή μου- γιατί με λύτρωσες, Κύριε, (συ που είσαι) ο Θεός της αλήθειας.

6 εις χεῖρας σου παραθήσομαι τό πνεύμα μου: Σε σένα Κύριε, στα δικά σου πανάγαθα και παντοδύναμα χέρια σου εμπιστεύομαι και παραθέτω την ψυχή μου. Υπέροχη σχέση απόλυτης εμπιστοσύνης προς τον Ουράνιο Πατέρα Θεό. Την ίδια ακριβώς φράση χρησιμοποίησε και ο Χριστός πάνω στον σταυρό όταν ξεψυχούσε. Αυτή είναι θεία έκσταση. Θεία στάση. Να γιατί λέμε συνεχώς ότι ο προφήτης Δαβίδ είναι προτύπωση του Χριστού. Θα είμαστε πανευτυχείς να τον μιμούμαστε στη ζωή μας κι εμείς.

30,7. ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διακενῆς· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἤλπισα.

Μετάφραση: Μίσησες αυτούς που δίνουν σημασία σε ψευδείς ματαιότητες (ψεύτικα, μάταια πράγματα). Εγώ όμως στήριξα τις ελπίδες μου στον Κύριο.

30,8. ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου, ὅτι ἐπέιδες τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου

Μετάφραση: Θα γεμίσω από χαρά και ευφροσύνη για το έλεος σου, γιατί έδειξες συμπάθεια στην ταπείνωσή μου και έσωσες την ψυχή μου από τους κινδύνους.

30,9. καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου.

Μετάφραση: Και δεν με άφησες να πιασθώ στα χέρια των εχθρών μου. έστησες (ακλόνητα) τα πόδια μου σε τόπο άνετο για να κινούμαι ελεύθερα.

30,10. ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι θλίβομαι· ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ἡ ψυχὴ μου καὶ ἡ γαστήρ μου.

Μετάφραση: Ελέησέ με, Κύριε, διότι θλίβομαι από το θυμό σου θόλωσαν τα μάτια μου, και αναστατώθηκε η ψυχή και η κοιλιά μου (το σώμα μου).

30,11. ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὁδύνῃ ἡ ζωὴ μου καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς· ἡσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.

Μετάφραση: Γιατί η ζωή μου χάθηκε (καταναλώθηκε) μέσα σε πόνο και τα χρόνια μου πέρασαν με στεναγμούς εξασθένησε από τις πολλές στερήσεις η δύναμή μου και τα κόκαλά μου (η υγεία μου) κλονίστηκαν.

7-11 Περιγραφές φοβερές που φανερώνουν τη θλιβερή ψυχική κατάσταση, όταν νιώθει εγκατάλειψη ακόμα και από τον Θεό και συντρίβεται ψυχικά, αλλά και σωματικά ο ψαλμωδός. Ώρες και καταστάσεις θλιβερές, που αρκετές φορές κυριαρχούν στη ζωή του Δαβίδ. Ακόμα λοιπόν και οι πιο δυνατοί και οι πιο άγιοι νιώθουν τέτοιες φοβερές στιγμές. Ίσως για να ταπεινώνονται πιο βαθιά και να εκζητούν πιο θερμά το έλεος του Θεού.

30,12. παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος καὶ τοῖς γείτοσί μου σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου· οἱ θεωροῦντες με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ.

Μετάφραση: Έγινα περίγελως μπροστά σ' όλους τους εχθρούς μου και στους γείτονές μου υπερβολικά, ώστε να προκαλώ φόβο στους γνωστούς μου αυτοί που με βλέπουν έξω με αποφεύγουν.

30,13. ἐπελήσθην ὥσεί νεκρὸς ἀπὸ καρδίας, ἐγενήθην ὥσεί σκεῦος ἀπολωλός.

Μετάφραση: Ξεχάσθηκα απ' τις καρδιές τους σαν να ήμουν νεκρός, έγινα σαν σκεύος άχρηστο.

12-13 Παραχωρεί, λοιπόν, ο Θεός τον εξευτελισμό του πιστού ενώπιον πάντων για να τον ταπεινώσει και να στραφεί ολοκληρωτικά προς τον Θεό, αλλά και για να φανούν τότε ποιοι είναι οι πραγματικοί φίλοι του πιστού. Δυστυχώς, κατά κανόνα, οι άνθρωποι φεύγουν από κοντά από τον θλιβόμενο, τόσο για να μην υποφέρουν, όσο και για να μη διωχτούν κι αυτοί. Σπάνιο, φυσικά, και πολύτιμο πράμα η αληθινή φιλία... Φαινόμενο.

30,14. ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλόθεν· ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμέ τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο.

Μετάφραση: Διότι άκουσα τις συκοφαντίες πολλών από αυτούς που κατοικούν τριγύρω μου- καθώς έκαναν σύσκεψη αυτοί εναντίον μου, αποφάσισαν να μου αφαιρέσουν τη ζωή.

14 Και το χειρότερο όλοι οι «φίλοι» και οι γνωστοί να σε κατηγορούν κι αυτοί και να συνωμοτούν εναντίον σου. «Πολλές φορές οι πιο πολύ ευεργετηθέντες γίνονται οι μεγαλύτεροι εχθροί» λέει ο Ι. Χρυσόστομος. Τότε τα χάνεις κυριολεκτικά.

30,15. ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, Κύριε, εἶπα· σὺ εἶ ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Εγώ όμως, Κύριε, στήριξα σε σένα τις ελπίδες μου και είπα: εσύ είσαι ο Θεός μου.

30,16. ἐν ταῖς χερσί σου οἱ κληροὶ μου· ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.

Μετάφραση: Στα χέρια σου βρίσκονται οι τύχες μου· σώσε με από το χέρι των εχθρών μου κι από αυτούς που με καταδιώκουν.

30,17. ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου.

Μετάφραση: Ρίξε τη λάμψη του προσώπου σου πάνω στο δούλο σου, σώσε με εκχύνοντας προς εμέ το έλεος σου.

30,18. Κύριε, μὴ καταισχυνθεῖν, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε· αἰσχυνθεῖσαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν εἰς ᾗδου.

Μετάφραση: Κύριε, ας μη ντροπιασθώ, που σε επικαλέστηκα- ας ντροπιασθούν οι ασεβεῖς κι ας γκρεμισθούν στα βάθη του άδη.

30,19. ἄλαλα γεννηθήτω τὰ χεῖλη τὰ δόλια τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξουδενώσει.

Μετάφραση: Ας γίνουν χωρίς λαλιά τα δόλια χείλη, που λένε εναντίον του δίκαιου παρανομίες με υπερηφάνεια και περιφρόνηση που εξουθενώνει.

30,20. ὥς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, Κύριε, ἥς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε, ἐξεργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

Μετάφραση: Πόσο μεγάλη είναι η καλοσύνη σου, Κύριε, την οποία επιφυλάσσεις γι' αυτούς που σε φοβούνται, και την ετοίμασες γι' αυτούς που ελπίζουν σε σένα ενώπιον των ανθρώπων.

30,21. κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων, σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.

Μετάφραση: Θα τους κρύψεις βαθιά σε κρυφό μέρος της θεϊκής σου προστασίας, όπου θα προφυλαχθούν από την οργή και την επίθεση των πονηρῶν ἀνθρώπων, θα τους σκεπάσεις μες στη σκηνή σου ὥστε να μη θίγονται ἀπὸ συκοφαντίες φαρμακερῶν γλωσσῶν.

30,22. εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς.

Μετάφραση: Ας εἶναι ευλογημένος ο Κύριος, διότι με τρόπον θαυμαστόν ἔδειξε (σε μένα) το ἔλεος του και με περιφρούρησε (σαν να βρισκόμουν) σε ἀπόρρητη πόλη.

30,23. ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου· ἀπὲρρίμμαι ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου. διὰ τοῦτο εἰσήκουσας τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.

Μετάφραση: Και ὁμως ἐγὼ μέσα στις δυσκολίες μου εἶπα: «ἔχω απορριφθεῖ ἀπ' τα μάτια σου». Συ ὁμως ἀκουσες την προσευχή μου, ὅταν φώναζα δυνατὰ σ' ἐσένα.

15-23 Ωστόσο, ο ψαλμωδὸς δεν εγκαταλείπει τον Θεό. Τον παρακαλεῖ να καταντροπιάσει τους εχθρούς του και να σώσει αὐτόν, ὥστε να μεγαλυνθεῖ τ' ὄνομα του Θεοῦ. Γι' αὐτό

30,24. ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ ὅσοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας ἐκζητεῖ Κύριος καὶ ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν.

Μετάφραση: Αγαπεῖστε τον Κύριο ὅλοι οἱ αφοσιωμένοι σ' αὐτόν, γιατί ο Κύριος ἀναζητεῖ την ἀλήθεια και ἀνταποδίδει την πρέπουσα τιμωρία σ' αὐτούς που ἐνεργοῦν με περηφάνια περισσή.

24 προτρέπει ὅλους τους πιστοὺς ν' ἀγαποῦν τον Κύριο, ο οποίος τελικά ἀποδίδει δικαιοσύνη και βάζει στη θέση τους ὅλους τους εχθρούς...

30,25. ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδιά ὑμῶν, πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ Κύριον.

Μετάφραση: Να ἔχετε ἀνδρεῖο φρόνημα και ας γίνεται δυνατὴ ἡ καρδιά ὅλων ἐκείνων που στηρίζουν τις ἐλπίδες τους στον Κύριο.

25 Μη φοβάστε τίποτα, λοιπόν, όλοι οι άνθρωποι του Θεού. Προχωράτε με σθένος, με ανδρεία ψυχής όλοι όσoι πράγματι ελπίζετε στον Θεό. «Η ελπίς ου καταισχύνει» (Ρωμ. ε' 5).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η πάλι προς τις δυνάμεις τις σκοτεινές, εσωτερικές κι εξωτερικές, είναι αναπόφευκτη για κάθε πιστό. Αλλά και η νίκη είναι βέβαιη για κάθε αφοσιωμένο στον Θεό. Ας προχωρούμε σταθεροί και ανδρείοι. Γένοιτο.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΑ΄ (31)

Τῷ Δαυΐδ· συνέσεως.

Συνέσεως. Μερικοί ερμηνευτές λένε ότι λόγω της πολλής σκέψης και σοφίας που περιέχει ο εν λόγω ψαλμός, πήρε αυτόν τον τίτλο. Τον έχουν και μερικοί άλλοι ψαλμοί, που θα τους βρούμε πιο κάτω. Άλλοι ερμηνευτές λένε ότι αφορά στην ιδιαίτερη προσοχή κι επιμέλεια που πρέπει να δοθεί στην μουσική του εκτέλεση. Και οι δύο ερμηνείες σεβαστές κι αξιόλογες.

Επίσης -το ξαναλέμε- το «διάψαλμα» που συναντάμε σε διάφορους ψαλμούς, κατά τον Μ. Αθανάσιο σημαίνει εναλλαγή μέλους ή και νοήματος. Κατά τον Γρηγ. Νύσσης, διακοπή της φωνητικής μελωδίας, συνέχιση μόνον των οργάνων, ώστε ο προσευχόμενος να αναχθεί νοερά κατ' ιδίαν. Και οι δύο εκδοχές σωστές, εφόσον δεν ξέρουμε απόλυτα τι είναι «διάψαλμα».

31,1. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι·

***Μετάφραση:** Ευτυχισμένοι αυτοί που τους συγχωρήθηκαν οι ανομίες και αυτοί που τους σκεπάσθηκαν οι αμαρτίες για να μη φαίνονται.*

31,2. μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν, οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.

***Μετάφραση:** Ευτυχισμένος ο άνθρωπος, στον οποίο ο Κύριος δεν θα καταλογίσει αμαρτία, και που δεν υπάρχει στο στόμα του δόλος.*

1-2 Ο Δαβίδ μετά τον κλασικό Ν' (50ό) ψαλμό της μετάνοιας, έγραψε αυτόν τον ψαλμό για να εκφράσει αφενός πως πάλαιψε και έφτασε μέχρι τη συγκλονιστική δημόσια μετάνοια και αφετέρου για να περιγράψει τους υπέροχους καρπούς της. Και μεγαλύτερος καρπός είναι η μακαριότητα, η ευτυχία που νιώθουν όποιοι πετυχαίνουν να τους συγχωρήσει ο Θεός τις αμαρτίες. Δώρο Θεού, αλλά που δίδεται σε όσους του το ζητήσουν ειλικρινά. Και η εκζήτηση αυτή απαιτεί προηγούμενη εσωτερική πάλη, για να φτάσει η ψυχή στην εξομολόγηση. Δεν θέλει να εκτεθεί η «υπόληψή» της και σιγεί.

31,3. ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀσᾶ μου ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν·

***Μετάφραση:** Επειδή δε εγώ αποσιώπησα την αμαρτία μου, αδυνάτισαν τα κόκαλά μου λόγω του ότι φώναζα δυνατά, στενάζοντας όλη μέρα.*

31,4. ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμέ ἡ χεὶρ σου, ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν. (διάψαλμα).

***Μετάφραση:** Γιατί όλη τη μέρα και τη νύχτα βαρύ έπεσε πάνω μου το χέρι σου· έπεσα σε δυστυχία και ταλαιπωρήθηκα, καθώς μπήχθηκε σαν αγκάθι μέσα μου η ενοχή της αμαρτίας μου.*

3-4 έσίγησα: Αμαρτάνοντας ο άνθρωπος συνήθως για να μην ενοχληθεί σιωπά. Αποσιωπά την αμαρτία του, την κουκουλώνει και προχωράει. Ο Θεός όμως, που αγαπάει τον εκπεσόντα άνθρωπο και θέλει να τον σώσει, τον παιδαγωγεί διά θλίψεων, ώστε να συνέλθει και να μετανοήσει. Έτσι η φωνή της συνείδησης, όταν δεν είναι πωρωμένη, φωνάζει, ελέγχει και προτρέπει σε μετάνοια. Απ' όλα μπορεί να κρυφτείς, από τη φωνή της συνείδησης όχι. Να ντρέπεσαι, λέει ο ι. Χρυσόστομος, όταν αμαρτάνεις και όχι όταν πρέπει να εξομολογηθείς. Τότε μετά συντριβής να ομολογείς.

31,5. τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα· εἶπα· ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ· καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου. (διάψαλμα).

***Μετάφραση:** Έκανα γνωστή την αμαρτία μου και δεν έκρυψα την ανομία μου. Είπα: «θα πω στον Κύριο την ανομία μου και θα κατηγορήσω τον εαυτό μου». Και συ συγχώρεσες την ασέβεια της καρδιάς μου.*

31,6. ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ εὐθέτῳ· πλήν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι.

***Μετάφραση:** Γι' αυτό θα προσευχηθεί σε σένα κάθε αφιερωμένος σε κατάλληλη ευκαιρία- και δεν θα αγγίξουν αυτόν οι συμφορές που σαν κατακλυσμός πολλών νερών θα επιπέσουν σ' αυτόν.*

31,7. σὺ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με· τὸ ἀγαλλιάμα μου, λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με. (διάψαλμα).

***Μετάφραση:** Εσύ είσαι το καταφύγιο (και η παρηγοριά) μου από τη θλίψη που με περικυκλώνει. Συ που είσαι η χαρά μου, λύτρωσέ με από τους κινδύνους που με έχουν περικυκλώσει.*

5-7 Η συνείδηση ξέσπασε, ομολόγησε και δημόσια ακόμα την αμαρτία (πράγμα που το κάνουν οι μεγάλοι Άγιοι) κι έτσι ησύχασε η ψυχή. Απ' εκεί και πέρα δε φοβάται τίποτε ο πιστός, κι όταν ως κατακλυσμός τον περικυκλώνουν τα κακά, αυτός θα μένει απρόσβλητος, γιατί συνέχεια παρακαλεί τον Κύριο των Δυνάμεων να τον προφυλάξει από κάθε κακό. Και ο Κύριός Του απαντά

31,8. συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτη, ἧ πορεύση, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.

***Μετάφραση:** Κι εσύ μου απαντάς: «Θα σε συνετίζω και θα συμβαδίζω μαζί σου σ' αυτό τον δρόμο, που πρέπει να πορεύεσαι- τα μάτια μου (δεν θα τ' απομακρύνω από σε, αλλά) θα τα προσηλώνω πάνω σου».*

8 συνετιώ σε καί συμβιβώ σε...: Θα σε συνετίζω και θα συμβαδίζω μαζί σου, και τα μάτια μου θα είναι καρφωμένα πάνω σου, ώστε να μην σε πειράξει κανένα κακό. Μα αυτό είναι υπέροχο. Αυτό προξενεί αγαλλίαση και σιγουριά, διώχνει τους εφιάλτες, τις νευρώσεις και τη δυστυχία της αμαρτίας.

31,9. μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστι σύνεσις, ἐν κημῶ καὶ χαλινῶ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαις τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.

***Μετάφραση:** (Ἐτσι λοιπόν και σεις οι αμαρτωλοί) μη γίνεσθε ατίθασοι σαν το άλογο και το μουλάρι, στα οποία δεν υπάρχει σύνεση- αλλ' όπως σ' αυτά τα ζώα συσφίγγονται με το φίμωτρο και το χαλινάρι τα σαγόνια τους (για να συγκρατείται η ορμή τους, έτσι και συ, Κύριε), να συσφίγξεις (με το χαλινάρι των θλίψεων) και να περιορίσεις τη βούληση και το πείσμα όλων εκείνων που δεν θέλουν να σε πλησιάσουν.*

9 Μην μένετε, λοιπόν, άνθρωποι στην αμαρτία και μοιάζετε με τα αχαλίνωτα άλογα ζώα που πέφτουν με ορμή στην κτηνωδία τους. Κι «ο άνθρωπος εν τιμή ων, ου συνήκε, παρά συνεβλήθη τοις κτήνεσι τοις ανοήτοις και ωμοιώθη αυτοίς...». Όποιος δεν αρθεί στο θείο ύψος που είναι ο προορισμός του ανθρώπου, γίνεται υπ-άνθρωπο, ά-λογο κτήνος...

31,10. πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ Κύριον ἔλεος κυκλώσει.

***Μετάφραση:** Είναι πολλές οι τιμωρίες που υφίσταται ο αμαρτωλός, αλλά αυτόν που ελπίζει στον Κύριο θα τον περικυκλώσει το έλεος του.*

10 Ο Θεός όμως επιμένει να παιδαγωγεί τον άνθρωπο, να του βάζει χαλινάρι τις θλίψεις, ώστε να συνέρχεται και να μετανοεί. Και όντως πολλοί συνετίστηκαν μετά από πόνο. Βέβαια το άριστο είναι να μετανοούμε χωρίς «μαστίγιο», αλλά δυστυχώς το χρειαζόμαστε...

31,11. εὐφράνθητε ἐπὶ Κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε, πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

***Μετάφραση:** Ευχαριστηθείτε και χαρείτε εν Κυρίῳ σεις οι δίκαιοι και ας έχετε καύχημα (τον Κύριο) όλοι εσείς που είσθε ευθείς στην καρδιά.*

11 Τελικά ο Δαβίδ καλεί όλους τους πιστούς που έτυχαν συγχώρησης από τον Θεό, να χαίρονται και ευφραίνονται και να καυχώνται εν Κυρίῳ διά τα πλούσια ελέη του. Και το κάνουν αυτό όλοι όσοι έχουν ειλικρινή, ίσια καρδιά. Όσοι είναι άνθρωποι του Θεού. Αυτοί σκορπίζουν τη χαρά, τη γαλήνη και την ευτυχία γύρω τους, όπου σταθούν. Είναι η ευλογία του Θεού, λέει ο ι. Αυγουστίνος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο ιερός Αυγουστίνος στα τελευταία του βίου του είχε αντιγράψει αυτόν τον ψαλμό και τον είχε απέναντι στο κρεβάτι του, για να εμβαθύνει σ' αυτόν συνεχώς. Η μετάνοια, η εξομολόγηση, η θεία κοινωνία και η βίωση του θελήματος του Θεού, είναι ο στόχος του ανθρώπου επί της γης. Αυτός τον οδηγεί στη θέωση. Όποιος το καταλαβαίνει και το ζει αυτό είναι ευτυχής.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΒ΄ (32)

Τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός αυτός είναι χωρίς επιγραφή. Είναι του Δαβίδ και ψάλλεται ως επινίκιος, μετά από περιφανή νίκη του Ισραήλ εναντίον ειδωλολατρικών λαών. Ο Ισραήλ ενίκησε με τη βοήθεια του Θεού. Συναισθάνεται πλήρως αυτή τη θεία ενίσχυση και εκφράζεται ενθουσιωδώς προς τον βοηθήσαντα αυτόν Θεόν.

32,1. Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἶνες.

Μετάφραση: Σκιρτείστε, δίκαιοι, από χαρά, που προέρχεται από τον Κύριο· στους ευθείς (ειλικρινείς) ταιριάζει να υμνούν τον Κύριο.

32,2. ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρα, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.

Μετάφραση: Υμνολογεῖστε τον Κύριο με κιθάρα και με ψαλτήρι που έχει δέκα χορδές· ψάλτε ύμνους σ' αυτόν.

32,3. ᾄσατε αὐτῷ ᾠσμα καινόν, καλῶς ψάλατε αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ.

Μετάφραση: Υμνεῖστε τον με νέον ύμνο και ωραία να ψάλλετε σ' αυτόν πανηγυρικά.

32,4. ὅτι εὐθύς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει·

Μετάφραση: Γιατί ο λόγος του Κυρίου είναι ευθύς κι όλες οι υποσχέσεις του είναι αξιόπιστες.

32,5. ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν, τοῦ ἐλέους Κυρίου πλήρης ἡ γῆ.

Μετάφραση: (Επειδή) αγαπά την ελεημοσύνη και τη δίκαιη απόφαση ο Κύριος· γι' αυτό και η γη είναι γεμάτη από το έλεος του Κυρίου.

1-5 Ο ψαλμωδός καλεί τον λαό να χαρεί και να δοξάσει με πολλή αγαλλίαση τον Θεό, που του χάρισε τόσες δωρεές και τέτοιες νίκες. Τον καλεί η αίνηση και η δοξολογία αυτή να γίνει με προσοχή και με πανηγυρικό τρόπο, αλλά και με καινούργια στοιχεία, γιατί αξίζει πολύ αυτή η νίκη. Έτσι προσκαλεί κιθάρες και δεκάχορδο ψαλτήρι να λάβουν μέρος και με αλαλαγμούς να εκφράσουν τη χαρά και την ευγνωμοσύνη τους προς τον ευθύλογο και δίκαιο και ελεήμονα Θεό. Είναι ανάγκη της ψυχής πολλές φορές τα εσωτερικά αισθήματα να εκφράζονται και μεγαλοφώνως και έντεχνα και μεγαλόπρεπα. Συνάδουν προς τους ιερούς ψαλμούς της καρδιάς. Ας προσέχουν όμως οι υπεύθυνοι, ώστε και «εν εκκλησίαις», να υμνείται και σήμερα ο Θεός, όπως του πρέπει. Ούτε κακομοιριασμένα, ούτε επιτηδευμένα, όπως λέει και ο Μ. Βασίλειος, αλλά θεοπρεπώς και κατανυκτικώς. Το δε θείο βυζαντινό μέλος όταν εκφέρεται σωστά, σεμνά και ταπεινά γίνεται αγωγός της ψυχής προς τον ουρανό, αναφωνούν ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης και ο Φώτης Κόντογλου.

32,6. τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν·

Μετάφραση: Με μόνο τον λόγο του Κυρίου στεριώθηκαν οι ουρανοί και με το φύσημα του στόματός του δημιουργήθηκαν τα άπειρα άστρα με την απεριόριστη δύναμή τους.

32,7. συνάγων ὡσεὶ ἄσκὸν ὕδατα θαλάσσης, τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους.

Μετάφραση: Συγκεντρώνει ο Κύριος τα νερά της θάλασσας σαν σε ασκί. Αυτός θέτει τα νερά των ωκεανών στις απέραντες αβύσσους και τα ασφαλίζει σαν τους θησαυρούς (μέσα στα θησαυροφυλάκια).

32,8. φοβηθήτω τὸν Κύριον πᾶσα ἡ γῆ, ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην·

Μετάφραση: Ας φοβηθεῖ τον Κύριο ὅλη η γη· μπροστά του ας σαλευθούν ὅλοι ὅσοι κατοικούν την οικουμένη.

32,9. ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.

Μετάφραση: Γιατί αὐτός μόνο (λόγον) εἶπε και δημιουργήθηκαν, αὐτός ἔδωσε εντολή και κτίσθηκαν.

5-9 Ο ποιητής παίρνει το χωρίο της Γένεσης (κεφ. α' στ. 3) και εκφράζει ποιητικά τη δύναμη του Θεού, ο οποίος διά του Λόγου Του «εἶπε και ἐγέναν» ὅλα. Τους ἔδωσε πνοή και λειτουργοῦν ὅλα με καταπληκτική δύναμη και ακρίβεια. Ἐτσι ο Λόγος, το δεύτερο πρόσωπο της Τριαδικῆς Θεότητος, δημιουργεῖ εκ του μηδενός τα σύμπαντα μ' ἓνα Του Λόγο. Να γιατί «ο Λόγος εἶναι Θεός... και Θεός εἶναι ο Λόγος». Και να γιατί «εν αρχῇ ἦν ο Λόγος...» που μας βροντοφωνεῖ ο Ευαγγελιστὴς Ἰωάννης με την πρώτη φράση του Ευαγγελίου του (Ιω. α' 1).

32,10. Κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων·

Μετάφραση: Ο Κύριος διασκορπίζει τις αποφάσεις των ειδωλολατρών, και ανατρέπει τα σχέδια των λαών και τις αποφάσεις των αρχόντων.

32,11. ἡ δὲ βουλή τοῦ Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Μετάφραση: Το θέλημα ὅμως του Κυρίου παραμένει αἰώνια, τα δε σχέδια της θείας βουλῆς του πραγματοποιούνται ἀπὸ γενιά σε γενιά.

10-11 Να γιατί υμνεῖ τον Θεό και ο Ἰσραήλ, γιατί ο Κύριός του και Θεός του διαλύει κάθε κακόβουλο εχθρό του, ματαιώνει τις αποφάσεις των ανόμων ἐθνῶν, ἐνῶ η βουλή, το θέλημα του Θεού μένει ἀδιατάραχτο στους αἰῶνες, ἐπειδὴ εἶναι ἀλήθεια και φως.

32,12. μακάριον τὸ ἔθνος, οὗ ἔστι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ, λαός, ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῶ.

Μετάφραση: Εἶναι ευτυχισμένο το ἔθνος του οποίου Κύριος εἶναι ο ἀληθινός Θεός, ευτυχισμένος δε ο λαός τον οποίον ο Θεός διάλεξε σαν κληρονομιά του.

32,13. ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος, εἶδε πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων·

Μετάφραση: Ἀπ' τον ουρανό έριξε το βλέμμα του ο Κύριος και είδε όλους τους ανθρώπους.

32,14. ἐξ ἐτοιμοῦ κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν,

Μετάφραση: Ἀπό την ετοιμασμένη στους ουρανούς κατοικία του έριξε το βλέμμα του σ' όλους εκείνους που κατοικούν τη γη,

32,15. ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν, ὁ συνιείς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

Μετάφραση: αυτός, που μόνος του έπλασε τις καρδιές τους και που γνωρίζει όλα τα έργα τους.

32,16. οὐ σῶζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Κανένας βασιλιάς δεν σῶζεται απ' τη μεγάλη του δύναμη και κανένας γίγαντας δεν θα σωθεῖ με τη μεγάλη του αντοχή.

32,17. ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.

Μετάφραση: Μάταιη ελπίδα το ιππικόν για τη σωτηρία του ανθρώπου· αυτό δεν θα σωθεῖ με το πλήθος της δυνάμής του.

32,18. ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Να, τα μάτια του Κυρίου εἶναι στραμμένα πάνω σ' αυτούς που τον φοβούνται, σ' αυτούς που ἐλπίζουν πάνω στο έλεος του,

32,19. ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.

Μετάφραση: ὥστε να γλυτώσει τις ψυχές τους απ' το θάνατο και να τους θρέψει σε καιρό πείνας.

12-19 Εἶναι μακάριος, λοιπόν, ο Ισραήλ που ἔχει τέτοιο Θεό που με το παντέφορο μάτι του βλέπει και παρακολουθεῖ ὅλη τη γη και τους κατοίκους αυτής. Ἐχει Θεό που έπλασε ιδιαίτερα τα βάθη κάθε καρδιάς και παρακολουθεῖ τα ἔργα της. Λατρεύει Θεό που γλυτώνει ἀπὸ θάνατο ἀνθρώπους και τους τρέφει σε ὥρες πείνας. Αὐτός που τους σῶζει ἀπὸ σεισμούς και καταποντισμούς.

32,20. ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομενεῖ τῷ Κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστίν·

Μετάφραση: Η ψυχή μας, λοιπόν, θα δείξει υπομονή στον Κύριο, γιατί εἶναι βοηθός και υπερασπιστής μας.

32,21. ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν.

Μετάφραση: Διότι εξ αιτίας του θα ευφρανθεί η καρδιά μας και στο άγιο όνομά του στηρίξαμε τις ελπίδες μας.

32,22. γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐφ’ ἡμᾶς, καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

Μετάφραση: Ας έρθει, Κύριε, το έλεος σου επάνω μας, όπως ακριβώς ελπίζαμε σε σένα.

20-22 Αυτὸν εμπιστεύεται ο πιστὸς λαός. Μ’ αὐτὸν ευφραίνεται και αὐτοῦ το έλεος εύχεται να έχει πάντοτε στη ζωή του, χωρίς ν’ αποκάνει ποτέ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κοντά στον Θεό είμαστε πάντοτε νικητές. Και τις νίκες αυτές πρέπει να τις πανηγυρίζουμε ολόψυχα και να μας οδηγούν σε μεγαλύτερες νίκες πνευματικές.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΓ' (33)

Τῷ Δαυΐδ, ὁπότε ἡλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.

Η επιγραφή του ψαλμού που έχει ακροστοιχίδα το Εβραϊκό αλφάβητο, μας παραπέμπει στο Α' βιβλίο Βασιλειών στο 21ο κεφ. στιχ. 11-15, όπου εκεί διαβάζουμε ότι, όταν ο Δαβίδ διωκόμενος από τον Σαούλ έφτασε προς τα σύνορα των Φιλισταίων στη Γεθ, τον γνώρισαν οι άνθρωποι του βασιλιά της Γεθ και τον παρέδωσαν σ' αυτόν, τον Αγχούς, ως υπόδικο, γιατί είχε σκοτώσει τον αλαζόνα συμπατριώτη τους Γολιάθ. Ο Δαβίδ τότε για να γλυτώσει τη ζωή του «ήλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ...», δηλ. έκανε τον τρελό, ὁπότε ο βασιλιάς Αγχούς (ο Αβιμέλεχ = πατέρας βασιλιάς) τον άφησε ελεύθερο να φύγει, γιατί, ὁπως είπε, δεν ήθελε να μαζεῦει κοντά του επιληπτικούς...

Η σύνεση μερικές φορές, επιβάλλει ακόμη και την προσποίηση, εφ' ὅσον πρόκειται ν' αποφευχθεί ο άδικος θάνατος, ο οποίος δεν θα εσήμαινε τίποτε άλλο εκτός από σκέτη εκδίκηση των ασεβών. Βέβαια, την «τρέλα» αυτή τη συναντάμε και στους «διά Χριστόν σαλούς» που προσποιούνται τους τρελούς, για ν' αποφύγουν τη δόξα του κόσμου, ο οποίος τους λάτρευε για την αρετή τους και τα θαύματα που έκαναν και κάνουν... Σωτήρια «τρέλα».

33,2. Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἰνεῖσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.

***Μετάφραση:** Θα δοξάζω τον Κύριο σε κάθε ευκαιρία, συνέχεια η δοξολογία του θα είναι στο στόμα μου.*

33,3. ἐν τῷ Κυρίῳ ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχὴ μου· ἀκουσάτωσαν πραγῖς, καὶ εὐφρανθήτωσαν.

***Μετάφραση:** Θα καυχηθῶ στον Κύριο για ὅσα μου προσφέρει· ας το ακούσουν οι πράοι και ας σκιρτήσουν από χαρά.*

33,4. μεγαλύνετε τὸν Κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.

***Μετάφραση:** Υμνεῖστε το μεγαλῖο του Κυρίου μαζί μου και ὅλοι μαζί ας διακηρύξουμε το ὕψος της τελειότητας του ονόματος του.*

33,5. ἐξεζήτησα τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεών μου ἐρρύσατό με.

***Μετάφραση:** Ζήτησα με επιμονή τον Κύριο και με άκουσε και με λύτρωσε απ' ὅλες τις θλίψεις μου.*

33,6. προσέλθετε πρὸς αὐτόν καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνοθῇ.

***Μετάφραση:** Ελάτε σ' αυτόν και τότε η ὁψη σας θα γίνει φωτεινή και τα πρόσωπά σας δεν θα ντροπιαστούν (δεν θα διαψευσθούν οι ελπίδες σας).*

33,7. οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.

Μετάφραση: Να, αυτός ο φτωχός κραύγασε και ο Κύριος τον άκουσε και τον έσωσε από όλες τις θλίψεις του.

33,8. παρεμβαλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτόν καὶ ῥύσεται αὐτούς.

Μετάφραση: Άγγελος Κυρίου θα περικυκλώσει εκείνους που τον σέβονται και θα τους γλυτώσει από τους κινδύνους.

2-8 Όλοι αυτοί οι στίχοι μιλούν για ευλογία Κυρίου, την οποία παρέχει ο Θεός σε κάθε πιστό και ταπεινό παιδί του. Το γλυτώνει από φοβερούς κινδύνους και αυτό με τη σειρά του καλεί και όλους τους πιστούς να συνδοξάσουν τον ευλογούντα Θεό. Και επί πλέον καλεί όλους να δείχνουν εμπιστοσύνη στον Θεό και να λάβουν πείρα των θείων ευλογιών. Σωτήρια μηνύματα.

33,9. γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· μακάριος ἀνὴρ, ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν.

Μετάφραση: Δοκιμάστε και δέστε ότι ο Κύριος είναι καλός· ευτυχισμένος ο άνθρωπος που ελπίζει σ' αυτόν.

9 γεύσασθε καί ἴδετε διτι χρηστός ὁ Κύριος: Όσο και να σου λέει Ο άλλος περί κολύμβησης, λένε οι Πατέρες, εάν δεν ασκηθείς συ ο ίδιος μέσα στη θάλασσα δεν μαθαίνεις κολύμπι. Ή όσο και να σου περιγράφει κάποιος ένα ωραίο γλυκό ή νόστιμο φαγητό, αν δεν τα γευτείς ο ίδιος, δεν μπορείς ν' αντιληφθείς την ουσία. Το ίδιο συμβαίνει και με την πνευματική ζωή, αν δεν τη ζήσεις συ ο ίδιος, δεν μπορείς να γευτείς τους εκπληκτικούς θείους καρπούς της. Γι' αυτό και την ώρα της θείας κοινωνίας στην εκκλησία ακούμε τον ψάλτη να μας λέει, «γεύσασθε...». Κι εδώ βλέπουμε πως αλληλοπεριχωρούνται η Παλαιά με την Καινή Διαθήκη. Γιατί σκοπός και των δύο, ας το επαναλάβουμε, είναι η σωτηρία, η θέωση του ανθρώπου, που επιτυγχάνεται ιδιαίτερα με τη θεία μετάληψη, θεία Κοινωνία, θεία Ευχαριστία.

33,10. φοβήθητε τὸν Κύριον πάντες οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

Μετάφραση: Σεβασθείτε τον Κύριο ὅλοι οι αφοσιωμένοι σ' αυτόν, γιατί δεν υπάρχει καμιά στέρηση γι' αυτούς που τον σέβονται.

10 φοβήθητε: Δεν εννοεί τον τρόμο, αλλά τον σεβασμό, εξηγούν οι Πατέρες. Ο Θεός θέλει να τον αγαπούμε και να τον σεβόμαστε ελεύθερα. Ποτέ από φόβο και τρόμο. Προς Θεού, ο Θεός δεν είναι μπαμπούλας... Έτσι τον θεωρούν οι αιρετικοί... Για μας είναι στοργικός Πατέρας.

33,11. πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Πλούσιοι πτώχευσαν και πείνασαν, αυτοί όμως που αναζητούν τον Κύριο δεν θα στερηθούν κανένα αγαθό.

11 Τον στίχο αυτό τον λέμε και κατά την ιερή τελετή της αρτοκλασίας. Δείχνει πως ο Θεός προστατεύει τους πτωχούς και αδύνατους που τελικά γεμίζουν από αγαθά, ενώ πολλοί πλούσιοι καταντούν από την αφροσύνη τους ρακένδυτοι. Η υπερηφάνεια τους οδηγεί στην καταστροφή... «Τα δε του βίου -λέει ο Κύριλλος Αλεξανδρείας-, εύκολα μεταλλάσσονται τα κάτω προς τα άνω και τα άνω προς τα κάτω». Άνω-κάτω.

33,12. δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου· φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς.

Μετάφραση: Ελάτε, παιδιά, ακούστε με- θα σας διδάξω να σέβεσθε και να υπακούετε στον Κύριο.

12 διδάξω: Εδώ η διδαχή αφορά γενικότερα τον λόγο του Θεού, που κήρυξαν οι Προφῆτες και οι Ἅγιοι, μα προ παντός ο Χριστός και οι Απόστολοί του. Σωτήρια διδαχή το Ευαγγέλιό Του.

33,13. τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς;

Μετάφραση: Ποιος ἄνθρωπος θέλει να ζήσει ειρηνικά και ποιος αγαπά να δει μέρες ευτυχισμένες;

33,14. παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.

Μετάφραση: Συ που ποθείς αυτό σταμάτησε τη γλώσσα σου από τις κακολογίες και κλείσε τα χείλη σου να μη λένε δολιότητες (πονηριές).

33,15. ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν, ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.

Μετάφραση: Φύγε μακριά απ' το κακό και κάνε το καλό, ζήτησε την ειρήνη και επιδίωξε να την επιτύχεις.

13-15 Υπέροχες οδηγίες για μακροζωία... απομάκρυνση από την αμαρτία που φέρνει θάνατο («οψώνια της αμαρτίας θάνατος» Ρωμ. στ' 23) και εφαρμογή του αγαθού που δίνει η ζωή... Ο Θεός, το υπέρτατο αγαθό, είναι Η ΖΩΗ. Μακριά από τον Θεό είναι ο θάνατος, η κόλαση...

33,16. ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δίκαιους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν.

Μετάφραση: Τα μάτια του Κυρίου είναι στραμμένα προς τους δίκαιους και τα αφτιά του στην προσευχή τους.

33,17. πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

Μετάφραση: Ενώ αντίθετα, το πρόσωπο του Κυρίου είναι στραμμένο με οργή σ' αυτούς που κάνουν κακά, για να εξαφανίσει (σβήσει) απ' τη γη ακόμη και την ανάμνηση τους.

33,18. ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς.

Μετάφραση: Φώναξαν δυνατά οι δίκαιοι, και ο Κύριος τους άκουσε και τους ελευθέρωσε από όλες τις θλίψεις τους.

33,19. ἐγγὺς Κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.

Μετάφραση: Εἶναι κοντά ο Κύριος σ' ὅσους συντρίβονται ἀπὸ θλίψεις καὶ θὰ σώσει τοὺς ταπεινοὺς στο φρόνημα.

33,20. πολλὰ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Κύριος·

Μετάφραση: Εἶναι πολλές οἱ θλίψεις τῶν δικαίων καὶ ἀπὸ ὅλες αὐτές θὰ τοὺς σώσει ὁ Κύριος.

33,21. φυλάσσει Κύριος πάντα τὰ ὅσ' αὐτῶν, ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.

Μετάφραση: Θα διαφυλάξει ὁ Κύριος ὅλα τὰ κόκκαλά τοὺς οὔτε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ δε θὰ συντρίβει.

33,22. θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι.

Μετάφραση: Αντίθετα, ὁ θάνατος τῶν ἁμαρτωλῶν θὰ εἶναι οδυνηρός καὶ ὅσοι μισοῦν τὸν δίκαιο θὰ βρεθοῦν ἐνοχοὶ καὶ θὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεό.

16-22 Ὁ Θεός με ὅλους τοὺς τρόπους σώζει τοὺς πιστοὺς του... ἐνῶ θὰ εξαφανίσει με φοβερό θάνατο, ὅλους τοὺς ἀνομούντες, γιατί ἔχουν οἱ ἴδιοι θανατώσει τὴν ψυχὴ τοὺς. Εἶπαμε, ἁμαρτία ἴσον θάνατος.

33,23. λυτρώσεται Κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

Μετάφραση: Θα σώσει ὁ Κύριος τὶς ψυχές τῶν δούλων τοῦ καὶ δὲν θὰ πέσουν ἐξω ὅλοι ὅσοι ἐλπίζουν σ' αὐτόν.

23 Τὸ θριαμβευτικὸ τέλος γιὰ τοὺς πιστοὺς εἶναι δεδομένο, ἔστω κι ἂν περάσουν καὶ τὶς πιο σκληρές δοκιμασίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅποιος εἶναι ἐνωμένος με τὸν Χριστό νικάει καὶ θὰ νικήσει αἰώνια, γιατί εἶναι χριστοφόρος καὶ θεοφόρος. Εἶναι «κατὰ χάριν Θεός».

ΨΑΛΜΟΣ ΛΔ' (34)

Τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ, γεμάτος εκδίκηση και κατάρες για τους εχθρούς του, προκάλεσε και προκαλεί σκανδαλισμό σε μερικούς μελετητές. Ωστόσο, ο Μ. Αθανάσιος, ο Θεοδώρητος και ο Ζιγαβηνός εξηγούν τα πράγματα σωστά. Λένε: α) Ότι ο Δαβίδ εκφράζει ακριβώς το πνεύμα της Π. Διαθήκης που κυριαρχούσε, για λόγους παιδαγωγικούς, την εποχή εκείνη, «οδούς αντί οδόντος και οφθαλμός αντί οφθαλμού» (Εξοδ. κα' 24). Μόνο έτσι καταλάβαινε τότε ο κόσμος, β) Είχε και έχει προφητικό χαρακτήρα, για όσα θα συμβαίνουν πάντοτε σε όσους ασεβούν και αδικούν τους δίκαιους και αντιστρατεύονται πεισματικά στο έργο του Θεού και της Εκκλησίας του και γ) Οι κατάρες αυτές μπορούν να εκτοξεύονται κατά των φοβερών δαιμόνων. Άλλωστε μια φράση του 19ου στίχου την χρησιμοποίησε και ο ίδιος ο Χριστός για τον εαυτό του λέγοντας «έμίσησάν με δωρεάν» (Ιωάν, ιε' 25). Τον μίσησαν, χωρίς να φταίει τόσο οι δαίμονες όσο και οι κακοί άνθρωποι. Ακόμη ο Μ. Αθανάσιος μας προτρέπει όπως εμείς, κατά το παράδειγμα του Κυρίου και του Ευαγγελίου του γενικά, όχι μόνο να μην καταριόμαστε τους εχθρούς μας, αλλά να προσευχόμαστε γι' αυτούς, όπως έκανε ο Χριστός για τους σταυρωτές του. Και αλλού ο ι. Χρυσόστομος λέει «να μισούμε τα έργα του αμαρτωλού και ποτέ τον αμαρτωλό, υπέρ αυτού να ευχόμαστε πάντοτε». Αυτή είναι η ωραιότερη θέση. Αυτή είναι η νέα τάξη πραγμάτων που έφερε ο Χριστός που ήρθε όχι να καταργήσει, αλλά να συμπληρώσει την Π. Διαθήκη. (Ματθ. ε' 17).

Πιο συγκεκριμένα απ' όλο τον ψαλμό μπορούμε να διδαχτούμε τα εξής. Ο ψαλμωδός δεν αναλαμβάνει ο ίδιος να δικάσει και να κακοποιήσει τους εχθρούς του, αλλά άφηκε τον Αλάθητο και Δικαιοκρίτη Θεό να κάνει τη θεία κρίση και να τους πολεμήσει. Επίσης ο 13ος στίχος δείχνει και το μεγάλο ψυχικό βάθος του Δαβίδ, ο οποίος έμπαινε σε νηστείες και προσευχές υπέρ της μετάνοιας αυτών και έλεγε εάν αυτές δεν πιάσουν γι' αυτούς, θα επιστρέψει σε μένα η ωφέλεια. Έτσι, καμία προσπάθεια στον πνευματικό αγώνα δεν πηγαίνει χαμένη και μάλιστα προσευχητική.

Αυτή τη γραμμή διακηρύσσει τόσο ο ι. Χρυσόστομος όσον και άλλοι Πατέρες, ότι όταν προσευχόμαστε για τους εχθρούς μας ωφελούμε πρώτα τους εαυτούς μας. Υπέροχα. Και ακόμα πολλοί ασκητές υποβάλλονται σε πολλές στερήσεις για ν' αναπληρώσουν τα ελλείμματα των άλλων... Και τέλος ο Δαβίδ, θα ομολογήσει την σωτηρία αυτή που θα του προσφέρει ο Θεός, γλυτώνοντας από τους εχθρούς του «έν έκκλησία πολλή...». Τα γεγονότα της σωτηρίας μας πρέπει να τα θέτουμε και να τα ομολογούμε εν μέσω της Εκκλησίας, γιατί αφορούν και διδάσκουν όλη την Εκκλησία. Ο χριστιανός δεν είναι μεμονωμένο άτομο, αλλά είναι σώμα της Εκκλησίας η οποία είναι Σώμα Χριστού. Αυτή η πεποίθηση και βάση, δίνει στον πιστό φτερά, γιατί νιώθει ότι δεν είναι μόνος. Περιβάλλεται και σώζεται εν μέσω της απειράριθμης Εκκλησίας του Χριστού. Σώζεται «συν πάσιν τοις αγίοις» (Εφεσ. γ' 18). Γι' αυτό και θα είναι μέλος της Βασιλείας του Θεού μαζί με τα άπειρα πλήθη των Αγίων και των αγγέλων. Η χαρά μεγενθύνεται και πολλαπλασιάζεται επ'

άπειρον, όταν βιώνεται ανάμεσα στ' αμέτρητα πλήθη των Αγίων. Γι' αυτό η ευτυχία στην Βασιλεία του Θεού είναι άρρητη, ανέκφραστη με λόγια. Είναι βίωμα θείο.

34,1. Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.

Βγάλε δικαία κρίση, Κύριε, γι' αυτούς που με αδικούν, πολέμησε όσους με πολεμούν.

34,2. ἐπιλαβοῦ ὄπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν μου,

Πάρε όπλο και ασπίδα, και σήκω και έλα σε βοήθειά μου.

34,3. ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με· εἶπον τῇ ψυχῇ μου· Σωτηρία σου εἰμι ἐγώ.

Ρίξε τη ρομφαία σου και κλείσε τους τον δρόμο, ώστε να μη μπορούν να διαφύγουν αυτοί που με καταδιώκουν πες στην ψυχή μου: «η σωτηρία σου είμαι εγώ».

34,4. αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά.

Ας καταισχυνθούν και εντραπούν όσοι ζητούν τη ζωή μου, ας γυρίσουν πίσω κι ας ντροπιασθούν αυτοί που σκέπτονται κακά για μένα.

34,5. γενηθήτωσαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς·

Ας γίνουν σαν χνούδι στο δυνατό φύσημα του ανέμου και άγγελος Κυρίου ας τους συνθλίβει ποδοπατώντας τον ένα πάνω στον άλλον.

34,6. γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα, καὶ ἄγγελος Κυρίου καταδιώκων αὐτούς·

Ας γίνει ο δρόμος τους σκοτεινός και γλιστερός και άγγελος Κυρίου ας τους καταδιώκει.

34,7. ὅτι δωρεὰν ἔκρυσάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχὴν μου.

Γιατί χωρίς αιτία έκρυσαν προς εξόντωσή μου ολέθρια παγίδα· μάταια όμως κακολόγησαν την ψυχή μου.

34,8. ἐλθέτω αὐτῷ παγίς, ἣν οὐ γινώσκει, καὶ ἡ θήρα, ἣν ἔκρυσε, συλλαβέτω αὐτόν, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσεῖται ἐν αὐτῇ.

Ο αρχηγός τους ας πέσει και ας συλληφθεί σε παγίδα, που δεν την γνωρίζει· και αυτή, που έκρυσε για να με συλλάβει ως θήραμα, ας πιάσει αυτόν τον ίδιο, και ας πέσει ο ίδιος στην ίδια παγίδα.

34,9. ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ.

Η δε ψυχή μου θα χαρεί για την προστασία του Κυρίου, θα δοκιμάσει δε μεγάλη ευχαρίστηση για τη σωτηρία που μου χάρισε.

34,10. πάντα τὰ ὅστ'α μου ἐροῦσι· Κύριε, τίς ὅμοιός σοι; ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν.

Ὅλα τα κόκκαλά μου τότε θα λένε: Κύριε ποιος εἶναι ὁμοιος με σένα; Σὺ εἶσαι ἐκεῖνος που σώζει τον φτωχὸ ἀπὸ τα χέρια των πιο δυνατῶν ἀπ' αὐτόν, και τον φτωχὸ και στερημένο ἀπὸ αὐτοὺς που τον αρπάζουν.

34,11. ἀναστάντες μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ οὐκ ἐγίνωσκον, ἐπηρώτων με.

Ὅταν σηκώθηκαν ἐναντίον μου ἄδικοι μάρτυρες με ρωτούσαν ὅσα δεν γνῶριζα.

34,12. ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.

Μου ανταπόδωσαν κακά ἀντὶ των ευεργεσιῶν μου και τόση θλίψη, ὅσην δοκιμάζει μιά ἀτεκνη και ἀπροστάτευτη γυναίκα.

34,13. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφῆσεται.

Ὅμως ἐγὼ ὅταν με ἐνοχλοῦσαν φόραγα σάκκο πένθους και ταπείνωνα με νηστεία την ψυχὴ μου. Ἡ δε προσευχή μου ἀν δεν τους ωφελήσει, ἐξ αἰτίας της σκληροκαρδίας τους, θα γυρίσει πάλι σε μένα με τα σωτήρια αποτελέσματά της.

34,14. ὥς πλησίον, ὥς ἀδελφῷ ἡμετέρῳ οὕτως εὐηρέστουν· ὥς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων, οὕτως ἐταπεινούμην.

Ὅπως σε φίλο, ὅπως σε δικό μου ἀδελφό, ἐτσι προσπαθοῦσα να τους ευχαριστήσω, σαν ἄνθρωπος που πενθεῖ και εἶναι σκυθρωπός, τόσο πολύ ταπεινωνόμουν ἐνώπιον τους.

34,15. καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν, συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν.

Αντίθετα αὐτοὶ χαιρεκακοῦσαν σε βάρος μου· μαζεύτηκαν για να με κτυπήσουν σαν μάστιγες κι ἐγὼ δεν κατάλαβα. Διασκορπίσθηκαν ὁμως και δεν ἐνίωσαν καμιά συντριβή (για μετάνοια).

34,16. ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμῷ, ἔβρυσαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.

Με πείραξαν, με περιγέλασαν με περιφρόνηση κι ἐτρίξαν ἐναντίον μου τα δόντια τους.

34,17. Κύριε, πότε ἐπόψη; ἀποκατάστησον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου.

Κύριε, πότε θα δεις ἀπὸ ψηλά; Αποκατάστησε τη ζωὴ μου ἀπὸ τις κακούργες πράξεις τους και (ἀπόσπασε) ἀπὸ τα λιοντάρια την μονάκριβη ψυχὴ μου.

34,18. ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε.

(Τότε) θα σε δοξολογήσω ἐνώπιον μεγάλης συγκέντρωσης, ἐνώπιον πολλοῦ λαοῦ θα σε υμνήσω.

34,19. μὴ ἐπιχαρείσάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως, οἱ μισοῦντες με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς.

Ας μη χαρούν για μένα αυτοί που άδικα με εχθρεύονται, αυτοί που με μισούν χωρίς λόγο και συνεννοούνται κάνοντας νεύματα (νοήματα) με τα μάτια τους για να με εξοντώσουν.

34,20. ὅτι ἔμοι μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν καὶ ἐπ' ὀργὴν δόλους διελογίζοντο.

Γιατί σε μένα μεν μιλούσαν φιλικά, μέσα τους όμως λόγω του μίσους τους σκέπτονταν δολιότητες σε βάρος μου.

34,21. καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπον· εὗγε, εὗγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

Και άνοιξαν εναντίον μου το στόμα τους, λέγοντας: «μπράβο, ωραία, είδαν τα μάτια μας την καταστροφή του».

34,22. εἶδες, Κύριε, μὴ παρασιωπήσης, Κύριε, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ·

Είδες, Κύριε, τη μοχθηρία τους, μη σιωπήσεις· Κύριε, μην απομακρυνθείς από μένα.

34,23. ἐξεγέρθητι, Κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ Θεός μου καὶ ὁ Κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου.

Σήκω απάνω, Κύριε, και δες με προσοχή την υπόθεσή μου τη δίκαιη· εσύ, που είσαι ο Θεός μου και ο Κύριός μου, υπεράσπισέ με σ' αυτή την αντιδικία μου.

34,24. κρῖνόν με, Κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρείσάν μοι.

Κρίνε με, Κύριε, σύμφωνα με τη δικαιοσύνη σου, Κύριε ο Θεός μου και ας μη χαρούν σε βάρος μου οι εχθροί μου.

34,25. μὴ εἵποισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν· εὗγε, εὗγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μηδὲ εἵποιεν· Κατεπίομεν αὐτόν.

Ας μη πουν μέσα τους: «μπράβο, σε μας», ούτε να πουν: «τον καταβροχθίσουμε και τον εξαφανίσουμε».

34,26. αἰσχυνθείσαν καὶ ἐντραπείσαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου, ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλοῤῥημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.

Ας αισχυνθούν και ντραπούν συγχρόνως όσοι χαίρονται για τα κακά μου· ας περιβληθούν ντροπή κι όνειδος όσοι μιλούν αλαζονικά εναντίον μου.

34,27. ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου καὶ εἰπάτωσαν διαπαντός· μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.

Ας νιώσουν αγαλλίαση κι ευφροσύνη όσοι θέλουν το δίκαιο μου κι ας πουν μια για πάντα: «ας είναι δοξασμένος ο Κύριος», όσοι θέλουν την ειρήνη του δούλου του.

34,28. καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαινόν σου.

Τότε καὶ ἡ γλῶσσα μου θα μελετᾷ καὶ θα διηγείται τὴ δικαιοσύνη σου καὶ ὅλη τὴ μέρα θ' αναπέμπει δοξολογία που σου ανήκει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅταν βρισκόμαστε ἐν μέσω διωκτῶν, συκοφαντῶν καὶ κατατρεγμῶν, ἀς στρεφόμαστε με ταπείνωση, μετάνοια καὶ ἀγάπη καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μας ἀκόμη καὶ ὁ Χριστὸς τελικὰ θα κάνει τὸ θαῦμα του καὶ θα μας ὁδηγῇ στὴ νίκη. Αὐτὸ ἔκανε καὶ ὁ ἴδιος κι ἐνίκησε ἀκόμα καὶ τὸ θάνατο, τὸν μεγαλύτερο ἐχθρὸ τοῦ ἀνθρώπου. Με τέτοια κεφαλὴ καὶ τέτοιο ἀρχηγό (τὸν Χριστό) προχωροῦμε πάντοτε ἐμπρός, νικητές.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΕ' (35)

Εἰς τὸ τέλος· τῷ δούλῳ Κυρίου τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός με την επιγραφή του μας δηλώνει ότι είναι του Δαβίδ, ο οποίος είναι «δούλος Κυρίου», δηλ. υπάκουος στο θέλημα του Θεού, και όχι στο θέλημα των ασεβών ανθρώπων, οι οποίοι εξαχρειώνονται μέσα στην αμαρτία και δεν υπολογίζουν καθόλου τον Θεό. Οπότε είναι απείρως προτιμότερο να είσαι «δούλος» Θεού παρά δούλος των παθών σου και της αμαρτίας γενικά. Η πρώτη δουλεία, λέει ο ιερός Χρυσόστομος, εξυψώνει και θεώνει, η δεύτερη εξαχρειώνει και αποκτηνώνει.

35,2. Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἀμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Λέει μέσα του αυτός που παρανομεί και έχει πάρει την απόφαση ν' αμαρτάνει, ότι δεν υπάρχει φόβος Θεού μπροστά στα μάτια του.

35,3. ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εὐρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.

Μετάφραση: Γιατί διέστρεψε με δόλο τα πάντα, ώστε να μη μπορεί να διακρίνει την ανομία του και να τη μισήσει.

35,4. τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος, οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι·

Μετάφραση: Τα λόγια που βγαίνουν από το στόμα του είναι ανομία και δόλος - δεν θέλησε να συνετιστεί, ώστε να κάνει το καλό.

35,5. ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάση ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, κακία δὲ οὐ προσώχθισε.

Μετάφραση: Την παρανομία σκέφθηκε ακόμα και στο κρεβάτι ήταν παρών σε κάθε κακό δρόμο και καμιά κακία δεν περιφρόνησε και δεν μίσησε.

2-5 Ο παράνομος, ο αμαρτάνων εδώ δεν είναι ο αδύναμος αμαρτωλός, ο οποίος κάπου παρασύρεται, από αδυναμία χωρίς να το θέλει καλά-καλά, γι' αυτό και μετανοεί μετά- όχι δεν είναι αυτός, αλλά ο επιμένων στην αμαρτία μέρα-νύχτα, θεληματικά, εν ψυχρώ, συστηματικά και καυχώμενος γι' αυτή. Πρόκειται δηλ. περί πωρωμένου, διεστραμμένου, αισχρού ανθρώπου. Αυτό δείχνουν οι στίχοι αυτοί. Αυτό είναι και το ολεθριότερο κατάντημα του ανθρώπου, η αποκτήνωση μέσα στην αμαρτία. Δηλαδή, να μην τη χορταίνει ποτέ, όπως ο Άδης δε χορταίνει νεκρούς. Αδηφάγος... Φοβερό.

35,6. Κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·

Μετάφραση: Κύριε, το έλεος σου φθάνει στον ουρανό και η αλήθεια σου μέχρι τα σύννεφα.

35,7. ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Θεοῦ, τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλή· ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις, Κύριε.

Μετάφραση: Η δικαιοσύνη σου είναι ασάλευτη σαν τα ψηλά βουνά, οι κρίσεις σου είναι ανεξερεύνητες σαν τα βάθη των ωκεανών - και τους ανθρώπους και τα κτήνη σώζεις, Κύριε.

35,8. ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου, ὁ Θεός· οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπη τῶν πτερύγων σου ἐλπιούσι.

Μετάφραση: Πόσο πολύ είναι το έλεος σου, Θεέ μου- και οι απόγονοι των ανθρώπων θα ελπίζουν στην προστατευτική σκέπη των πτερύγων σου.

35,9. μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς·

Μετάφραση: Θα χορτάσουν υπερβολικά και θα μεθύσουν από το πλούσιο τραπέζι του σπιτιού σου, και θα τους δώσεις να πιουν από τον χείμαρρο των πνευματικών σου απολαύσεων.

35,10. ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὁψόμεθα φῶς.

Μετάφραση: Διότι συ είσαι η πηγή της ζωής, και με το δικό σου φως θα δούμε το αληθινό φως.

6-10 Εδώ ο ψαλμωδός περιγράφει την εντελώς αντίθετη εικόνα του άπειρου σε αγάπη, δικαιοσύνη και έλεος Θεού. Ο Θεός κυβερνάει τα σύμπαντα. «Αυτός είναι η πηγή του φωτός και της ζωής του σύμπαντος κόσμου». Γι' αυτό του λέει

35,11. παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

Μετάφραση: Δίνε συνέχεια το έλεος σου σ' αυτούς που σε γνωρίζουν και τη δικαιοσύνη σου σ' αυτούς που είναι ευθείς και ειλικρινείς στην καρδιά.

11 παράτεινον τό έλεος σου τοῖς γινώσκουσί σε...: Με την άπειρη αγάπη σου και το άπειρο έλεος σου, σώσε όσους σε αναγνωρίζουν ως Θεό, Πατέρα και προστάτη τους. Σώσε όλους όσους έχουν ειλικρίνεια στην ψυχή τους. Δεν είναι βέβαια αναμάρτητοι, αλλά μετανοούν ειλικρινά, γι' αυτό σώσε τους, Θεέ μου. Αυτό ακριβώς που θέλουμε όλοι όσοι αμαρτάνουμε από αδυναμία και το ομολογούμε ενώπιον του Θεού, του πνευματικού μας, της Εκκλησίας. Υπέροχη ευεργεσία, γιατί αφορά και τη ζωή την αιώνια.

35,12. μὴ ἐλθέτω μοι πούς ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἀμαρτωλοῦ μὴ σαλεύσαι με.

Μετάφραση: Ας μην έρθει επάνω μου πόδι περήφανου για να με καταπατήσει και χέρι αμαρτωλού για να με διώξει.

12 Ο Δαβίδ παρακαλεί τον Θεό να τον φυλάξει από την τυραννική μπότα των αμαρτωλών και υπερήφανων και από τα εγκληματικά χέρια τους... και το πέτυχε, γιατί ενώ πέρασε πολλά κακά, στο τέλος σώθηκε, νίκησε όλους τους εχθρούς κι έκανε έργα θαυμαστά στον λαό του. Κανένας δεν είναι δυνατότερος από τον Θεό. Αυτός, αφού παιδαγωγήσει και τους δικούς του ανθρώπους,

35,13. ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

Μετάφραση: Ἰδού, ἐκεῖ ἔπεσαν ὅλοι αὐτοὶ που ἐργάζονται τὴν ἀνομία- ἐκδιώχθηκαν καὶ δὲν μποροῦν νὰ σταθοῦν ὀρθιοὶ στὰ πόδια τους.

13 βάζει στὴ θέση που τους πρέπει ὅλους τους πωρωμένους καὶ διεστραμμένους. Δηλαδή, στὸν γκρεμό, στὴν ἀβυσσο, ὅπου δὲν ὑπάρχει τόπος νὰ σταθοῦν ποτέ ὀρθιοὶ, λέει ὁ Μ. Αθανάσιος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὁ Θεός συγχωρεῖ κάθε ἀμαρτωλό, που με μετάνοια, ταπείνωση καὶ συντριβὴ ζητάει τὸ ἔλεος του. Δὲν θὰ συγχωρεθοῦν ὅμως ποτέ, οἱ πωρωμένοι καὶ διεστραμμένοι, γιατί δὲν ζήτησαν ποτέ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος μόνος του αυτοκαταδικάζεται. Ὁ Θεός εἶναι φως, χαρά, ἀγάπη, εὐτυχία. Ὅταν, εσύ ἄνθρωπε, αὐτὰ τὰ πετὰς στὰ σκουπίδια, ὁ ἴδιος αυτοκαταδικάζεσαι νὰ γίνεις σκουπίδι... Κρίμα.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΣΤ' (36)

Τῷ Δαυΐδ.

Ο μεγάλος αυτός ψαλμός του Δαβίδ θέτει και λύει ένα από τα πιο μεγάλα σκανδαλώδη ζητήματα, που αφορούν στη φαινομενική κυριαρχία του κακού και των κακών και στον καταποντισμό του καλού και των καλών.

36,1. Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν·

Μετάφραση: Μη ζηλεύεις για να μιμηθείς αυτούς που κάνουν πονηριές, ούτε να ζηλεύεις αυτούς που πράττουν την ανομία.

36,2. ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.

Μετάφραση: Γιατί γρήγορα σαν χορτάρι θα ξεραθούν και σαν πράσινη χλόη (θα μαραθούν) γρήγορα και θα πέσουν.

1-2 Κατ' αρχήν φωνάζει ανά τους αιώνες ο ψαλμωδός, προσοχή άνθρωπε του Θεού, μην παρασυρθείς από τον «θρίαμβο» των κακών, μην τους ζηλέψεις και μην ομοιωθείς μ' αυτούς. Διότι όλοι αυτοί θα παρέλθουν σαν το χορτάρι, θα μαραθούν, θα ξεραθούν και θα πεθάνουν. Αντίθετα, οι δίκαιοι θα ζήσουν εις τον αιώνα και θα είναι οι κληρονόμοι των αιωνίων άφθαρτων αγαθών του Θεού. Αρκεί

36,3. Ἐλπισον ἐπὶ Κύριον καὶ ποίει χρηστότητα καὶ κατασκήνου τὴν γῆν, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς.

Μετάφραση: Έχε την ελπίδα σου στον Κύριο και κάνε το καλό και έτσι θα κατοικείς τη γη με ασφάλεια και ειρήνη· θα ποιμανθείς από τον Θεό και θα τραφείς με τον πλούτο της.

36,4. κατατρύφῃσον τοῦ Κυρίου, καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδιάς σου.

Μετάφραση: Απόλαυσε με την αγάπη και την αφοσίωσή σου τον Κύριο και θα σου εκπληρώσει όλα τα αιτήματα της καρδιάς σου.

36,5. ἀποκάλυψον πρὸς Κύριον τὴν ὁδόν σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσῃ

Μετάφραση: Φανέρωσε στον Κύριο τα σχέδια και τις επιδιώξεις της ζωής σου- και έχε την ελπίδα σου πάνω του και αυτός θα πράξει ό,τι χρειάζεται.

36,6. καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου καὶ τὸ κρῖμά σου ὡς μεσημβρίαν.

Μετάφραση: Και θα φανερώσει (προβάλει) το δίκιο σου σαν φως και τη δίκαιη κρίση του για σένα σαν μεσημεριάτικο ήλιο.

36,7. ὑποτάγηθι τῷ Κυρίῳ καὶ ἰκέτευσον αὐτόν· μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίαν.

Μετάφραση: Υποτάξου στον Κύριο και παρακάλεσέ τον μη ζηλεύεις υπερβολικά για τον άνθρωπο που προοδεύει στον δρόμο της ζωής του, ενώ κάνει παρανομίες.

3-7 να ελπίζεις στον Κύριο, και να είσαι χρηστός, ωφέλιμος, αγαθός στη ζωή σου, και να υπακούεις στο θέλημά του.

36,8. παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν, μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι·

Μετάφραση: Σταμάτησε την οργή κι άφησε τον θυμό, μη ζηλεύεις, ώστε να κάνεις κακό.

36,9. ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν Κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσι γῆν.

Μετάφραση: Γιατί αυτοί που κάνουν το κακό, θα χαθούν εντελώς, ενώ αυτοί που υπομένουν τον Κύριο, θα κληρονομήσουν τ' αγαθά της γης.

36,10. καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὔρης·

Μετάφραση: Κι' ακόμη λίγο και δεν θα υπάρχει ο αμαρτωλός· θα αναζητήσεις τον τόπο του και δεν θα τον βρεις.

36,11. οἱ δὲ πρᾶεῖς κληρονομήσουσι γῆν καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης.

Μετάφραση: Ενώ οι πράοι θα κληρονομήσουν τη γη και θα απολαύσουν τα αγαθά της με πολλή ειρήνη.

36,12. παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλός τὸν δίκαιον καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ·

Μετάφραση: Θα παρατηρήσει με μίσος ο αμαρτωλός τον δίκαιο και θα τρίξει εναντίον του τα δόντια του.

36,13. ὁ δὲ Κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει ὅτι ἤξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Όμως ο Κύριος θα γελάσει σε βάρος του, γιατί βλέπει εκ των προτέρων ότι θα φθάσει η μέρα της τιμωρίας του.

36,14. ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ·

Μετάφραση: Γύμνωσαν το ξίφος τους οι αμαρτωλοί, τέντωσαν το τόξο τους, για να νικήσουν τον φτωχό και τον στερημένο, και να σφάξουν αυτούς που είναι άδολοι στην καρδιά.

36,15. ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβεῖ.

Μετάφραση: Η σπάθα τους μακάρι να μπει στις καρδιές τους και τα τόξα τους να συντριβούν.

36,16. κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν·

Μετάφραση: Είναι καλύτερο το λίγο για τον δίκαιο, παρά ο πολύς πλούτος των αμαρτωλών.

36,17. ὅτι βραχίονες ἀμαρτωλῶν συντριβήσονται, ὑποστηρίζει δὲ δικαίους ὁ Κύριος.

Μετάφραση: Γιατί τα χέρια των αμαρτωλών θα συντριβούν, αλλά τους δικαίους τους υποστηρίζει ο Κύριος.

8-17 Σταμάτα, λοιπόν, ν' αγανακτείς και να ζηλεύεις αυτούς που περνάνε καλά προσωρινά, και που σε λίγο δεν θα ξέρουν από που να στρίψουν, από τα κακά που τους περιμένουν. Αντίθετα συμβαίνει με τους δικαίους.

36,18. γινώσκει Κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται·

Μετάφραση: Γνωρίζει ο Κύριος τους δρόμους της ζωής των αμέμπτων κι η κληρονομιά τους στη γη θα είναι αιώνια.

18 ...ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται: Η κληρονομία των δικαίων -όπως προελέχθη- είναι αιώνια. Αυτή είναι η απόλυτη βάση που λύει τελειωτικά το μέγα αυτό «σκάνδαλο». Εάν πιστεύουμε ότι «οὐ γάρ ἔχομεν ὡδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Εβρ. ιγ' 14) και «τά ἄνω ζητεῖτε..., τὰ ἄνω φρονεῖτε, μή τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Κολασ. γ' 1-2), τότε ασφαλώς δεν θα μας κάνει καμιά εντύπωση η «ευημερία» του αμαρτωλού, ἔστω και αν είναι 100 χρόνια, γιατί δεν μπορεί να είναι παραπάνω και του πλέον μακρόζωου. Η άπειρη αιωνιότητα, το άπειρο μέλλον, γεμάτο ευλογία, χαρά, ευτυχία, θέωση ανήκει στον πιστό, στον δίκαιο άνθρωπο του Θεού.

36,19. οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται.

Μετάφραση: Δεν θα ντροπιαστούν (διαψευσθούν οι ελπίδες τους) σε δύσκολους καιρούς και σε μέρες πείνας θα χορτάσουν.

19 Αλλά κι εδώ στη γη «οὐ καταισχυνθήσονται... καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται» οι δίκαιοι. Θαύματα ἐπὶ θαυμάτων ἔχει να παρουσιάσει η ζωή των πιστών, γύρω από την προστασία του Θεού σε κρίσιμες ώρες και περιόδους.

36,20. ὅτι οἱ ἀμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι ἐκλείποντες ὥσεί καπνὸς ἐξέλιπον.

Μετάφραση: Γιατί οι αμαρτωλοί θα χαθούν, και οι εχθροί του Κυρίου, μόλις δοξασθούν και υψωθούν, σαν καπνός θα διαλυθούν.

36,21. δανείζεται ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος οἰκτεῖρει καὶ δίδωσιν·

Μετάφραση: Θα βρεθεί στην ανάγκη ο μέχρι χθες αμαρτωλός πλούσιος να ζητήσει δάνειο, αλλά δεν θα μπορέσει να εξοφλήσει το χρέος του, ενώ ο δίκαιος λυπείται και δίνει.

36,22. ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν ἐξολοθρευθήσονται.

Μετάφραση: Διότι όσοι ευλογούν τον Θεό θα κληρονομήσουν τη γη, ενώ όσοι τον βλασφημούν θα χαθούν εντελώς.

36,23. παρὰ Κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται, καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει σφόδρα·

Μετάφραση: Τα διαβήματα του ανθρώπου κατευθύνονται από τον Κύριο και ο τρόπος της ζωής του γίνεται αποδεκτός απ' Αυτόν, επειδή Του αρέσει.

36,24. ὅταν πέση, οὐ καταρράχθήσεται, ὅτι Κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Όταν πέσει ο δίκαιος δεν θα συντρίβει εντελώς, γιατί ο Κύριος τον υποβάσταιζει κρατώντας τον από το χέρι.

36,25. νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον, οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους·

Μετάφραση: Ήμουν νεότερος και τώρα γέρασα και δεν είδα δυστυχισμένο δίκαιο, ούτε τους απογόνους του να ζητούν ψωμί (να ζητιανεύουν).

36,26. ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανεῖζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.

Μετάφραση: Όλη τη μέρα δίνει ελεημοσύνη και δανείζει ο δίκαιος κι οι απόγονοί του θα ζουν μέσα στις ευλογίες του Θεού.

36,27. ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθὸν καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶνος·

Μετάφραση: Τραβήξου μακριά από το κακό και κάνε το καλό- τότε θα ζήσεις αιώνια.

36,28. ὅτι Κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν καὶ οὐκ ἐγκαταλείπει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται· ἄνομοι δὲ ἐκδιωχθήσονται, καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσεται.

Μετάφραση: Γιατί ο Κύριος αγαπά τη δίκαιη κρίση και δεν θα εγκαταλείψει τους αφοσιωμένους σ' αστόν, οι οποίοι αιώνια θα διαφυλαχθούν. Οι άνομοι όμως θα διωχθούν και οι απόγονοι των ασεβών θα εξαφανιστούν εντελώς.

36,29. δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς.

Μετάφραση: Αντίθετα, οι δίκαιοι θα κληρονομήσουν τ' αγαθά της γης και θα κατοικήσουν σ' αυτήν αιώνια.

36,30. στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν.

Μετάφραση: Από το στόμα του δίκαιου ανθρώπου θα βγαίνουν σοφές σκέψεις και η γλώσσα του θα εκφέρει δικαίες κρίσεις.

36,31. ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο νόμος του Θεού του είναι χαραγμένος μέσα στην καρδιά του και γι' αυτό δεν θα υποσκελισθεί από κανένα εχθρό σκοντάφτοντας στην όλη συμπεριφορά της ζωής του.

36,32. κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον καὶ ζητεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν,

Μετάφραση: Κατασκοπεύει ο αμαρτωλός τον δίκαιο και ζητάει ευκαιρία για να τον σκοτώσει,

36,33. ὁ δὲ Κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπη αὐτόν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ καταδικάσεται αὐτόν, ὅταν κρίνηται αὐτῷ.

Μετάφραση: ὁμως ο Κύριος δεν θα τον εγκαταλείψει στα χέρια του, ούτε θα καταδικάσει τον δίκαιο όταν θα κρίνεται με τον αμαρτωλό.

36,34. ὑπόμεινον τὸν Κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακληρονομήσαι γῆν· ἐν τῷ ἐξολοθρευέσθαι ἁμαρτωλοὺς ὄψει.

Μετάφραση: Δείξε υπομονή στον Κύριο και φύλαξε τις εντολές του και θα σε ανυψώσει, ὥστε να κατακυριεύσεις τη γη· θα δεις δε με τα μάτια σου τους αμαρτωλούς όταν θα εξολοθρεύονται.

36,35. εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου·

Μετάφραση: Είδα τον ασεβή να θριαμβεύει και να υπερυψώνεται σαν τους κέδρους του Λιβάνου.

36,36. καὶ παρήλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και μόλις τον προσπέρασα, και να, δεν υπήρχε- γύρισα πίσω και τον αναζήτησα, αλλά δεν βρέθηκε ούτε ο τόπος της κατοικίας του.

36,37. φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπων εἰρηνικῶ·

Μετάφραση: Να διατηρεῖς την ακακία και να βλέπεις τον ευθύ δρόμο της αρετής, γιατί ο ειρηνικός άνθρωπος θ' αφήσει πίσω του φήμη καλή και καλούς απογόνους.

36,38. οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται.

Μετάφραση: Ενώ οι παραβάτες του νόμου θα εξολοθρευτούν ὅλοι μαζί και θα εξαφανιστεῖ ὅ,τι θ' αφήσουν πίσω τους (πλούτη, φήμη, απόγονοι).

36,39. σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ Κυρίου, καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστὶν ἐν καιρῷ θλίψεως,

Μετάφραση: Η δε σωτηρία των δικαίων είναι εξασφαλισμένη από τον Κύριο, ο οποίος είναι υπερασπιστής τους σε καιρό θλίψης.

36,40. καὶ βοηθήσει αὐτοῖς Κύριος καὶ ῥύσεται αὐτοὺς καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν καὶ σώσει αὐτούς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ’ αὐτόν.

Μετάφραση: Και θα τους βοηθήσει ο Κύριος και θα τους λυτρώσει από τα κακά και θα τους ελευθερώσει από τους αμαρτωλούς· και θα τους σώσει, γιατί στήριξαν τις ελπίδες τους σ’ Αυτόν.

20-40 Όλοι αυτοί οι στίχοι περιγράφουν τα προηγούμενα εναλλασσόμενα νοήματα, σχετικά με την αιώνια κατάρρευση των ανόμων και την αιώνια αποκατάσταση των δικαίων, ώστε να εμπεδοθεί στην ψυχή του κάθε πιστού, αυτό το φρόνημα, που σημαίνει «όραση μετα-φυσική» και πλήρη εμπιστοσύνη στον Θεό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ας μην κρίνουμε κοντόφθαλμα, μόνο με τα φαινόμενα της γης. Η γη είναι το προσωρινό μας σπίτι. Είναι η παλαίστρα για να δώσουμε εξετάσεις και να περάσουμε στην αιωνιότητα. Όποιος το νιώθει αυτό, βαδίζει δρόμο σωστό. Είναι ο αληθινός, αιώνιος δρόμος κάθε αληθινού ανθρώπου. Όποιος όμως δεν το νιώθει, αυτός είναι αξιοθρήνητος.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΖ' (37)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ· εἰς ἀνάμνησιν περὶ τοῦ σαββάτου.

Η επιγραφή του ψαλμού αυτού δεν υπήρχε από την αρχή, δηλαδή δεν την αναφέρει το εβραϊκό κείμενό. Τέθηκε μεταγενέστερα από τους Ο' (Εβδομήκοντα) μεταφραστές και από τη «Βουλγάτα». (Η Βουλγάτα είναι η μετάφραση στα λατινικά και της Π.Δ. από το εβραϊκό κείμενο, φυσικά και των ψαλμών, και όχι από των Ο', που ήταν στα Ελληνικά, την οποία έκανε κατά βάση ο Άγιος Ιερώνυμος και την οποία χρησιμοποιεί επίσημα πλέον δια συνοδικής αποφάσεως (1546) η Δυτική Εκκλησία). Οι ερμηνευτές λένε διάφορες εκδοχές για την επιγραφή. Επικρατέστερη είναι ότι στην αρχή ο Δαβίδ έγραψε τον ψαλμό για να εκφράσει προσωπικά συναισθήματα, αλλά μετά τέθηκε σε λειτουργική χρήση κατά τα Σάββατα στις συνάξεις, στις συναγωγές των Εβραίων, γιατί τους έκφραζε και ως λαό, αλλά και τον καθένα προσωπικά.

37,2. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με.

Μετάφραση: Κύριε μη με ελέγξεις με τον θυμό σου, ούτε να με τιμωρήσεις παιδαγωγικά με την οργή σου.

37,3. ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου·

Μετάφραση: Γιατί, ήδη, τα βέλη των πόνων και των τιμωριών μπήχτηκαν μέσα μου και άφησες νά πέσει επάνω μου βαρύ το χέρι σου (το παντοδύναμο).

37,4. οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου, οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.

Μετάφραση: Δεν υπάρχει γιατριά στο σώμα μου εξ αιτίας της οργής σου, δεν υπάρχει ανάπαυση στα κόκκαλά μου εξ αιτίας των αμαρτιών μου.

37,5. ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὥσθι φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ.

Μετάφραση: Γιατί οι αμαρτίες μου υπερκάλυψαν (κουκούλωσαν) το κεφάλι μου, και σαν βαρύ φορτίο καταπιέζουν την ψυχή μου.

37,6. προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου·

Μετάφραση: Βρόμισαν και σάπισαν τα τραύματα που μου προκάλεσαν οι αμαρτίες μου, εξ αιτίας της ανοησίας μου.

37,7. ἔταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμεν.

Μετάφραση: Ταλαιπωρήθηκα και κύρτωσα (καμπούριασα) εντελώς, όλη μέρα βαδίζω σκυθρωπός (κατσουφιασμένος) και λυπημένος.

37,8. ὅτι αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων, καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου·

Μετάφραση: Γιατί οι νεφροί μου γέμισαν από πόνους και πληγές, που προκαλούν αηδία και περιφρόνηση και δεν υπάρχει θεραπεία στο σώμα μου.

37,9. ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα, ὠρυόμενη ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.

Μετάφραση: Κακοπάθησα και ταπεινώθηκα πάρα πολύ- από την καρδιά μου βγαίνουν αναστεναγμοί σαν τους βρυχηθμούς λιονταριού.

37,10. Κύριε, ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου, καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη.

Μετάφραση: Κύριε, ολοφάνερη είναι κάθε επιθυμία μου για σωτηρία και ο θρήνος μου δεν μπορεί ν' αποκρυβεί από σένα.

37,11. ἡ καρδιά μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ.

Μετάφραση: Η καρδιά μου ταραχθηκε, με εγκατέλειψε η δύναμή μου και αυτό το φως των ματιών μου δεν είναι μαζί μου (το έχασα).

37,12. οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν, καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν·

Μετάφραση: Οι φίλοι μου και οι γνωστοί μου με πλησίασαν, αλλά σταμάτησαν και οι συγγενείς μου στάθηκαν να παρακολουθούν από μακριά.

37,13. καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητος, καὶ δολιότητος ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.

Μετάφραση: Και εκβίαζαν αυτοί που ζητούν τη ζωή μου· και όσοι θέλουν το κακό μου είπαν λόγια συκοφαντικά εναντίον μου και όλη τη μέρα σκέφτονταν δόλους για την εξόντωσή μου.

37,14. ἐγὼ δὲ ὥσει κωφὸς οὐκ ἤκουον καὶ ὥσει ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ·

Μετάφραση: Εγώ όμως σαν κουφός δεν άκουγα όσα έλεγαν και σαν άλαλος δεν άνοιγα το στόμα μου για να τους απαντήσω.

37,15. καὶ ἐγενόμην ὥσει ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς.

Μετάφραση: Και έγινα όπως ο άνθρωπος που δεν ακούει και δεν έχει στο στόμα του αντιλογίες.

37,16. ὅτι ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα· σὺ εἰκακούση, Κύριε ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Γιατί πάνω σε σένα, Κύριε, στήριξα την ελπίδα μου· είμαι βέβαιος ότι εσύ θα ακούσεις την προσευχή μου, Κύριε ο Θεός μου.

37,17. ὅτι εἶπα· μήποτε ἐπιχαρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου· καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ’ ἐμέ ἐμεγαλορῶρήμόνησαν.

Μετάφραση: Γι αυτό και είπα (από μέσα μου): «Βοήθησέ με, Κύριε, μήπως κάποτε χαρούν σε βάρος μου οι εχθροί μου και, όταν κλονισθούν τα πόδια μου και πέσω, μιλήσουν με κομπασμό εναντίον μου».

37,18. ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἔτοιμος, καὶ ἡ ἀλγηδὼν μου ἐνώπιόν μου ἔστι διαπαντός.

Μετάφραση: Διότι εγώ είμαι έτοιμος να υποστώ την τιμωρία και να μαστιγωθώ· και ο πόνος από την πτώση μου είναι πάντοτε μπροστά μου προκαλώντας κατάνυξη στην καρδιά μου.

37,19. ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγελῶ καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἀμαρτίας μου.

Μετάφραση: Γι αυτό με συντριβή της καρδιάς μου εγώ θα ανακοινώσω δημόσια την ανομία μου και θα φροντίσω ν’ απαλλαγώ από την αμαρτία μου.

37,20. οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι καὶ κεκραταίνονται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως·

Μετάφραση: Όμως οι εχθροί μου ζουν και έχουν γίνει πολύ πιο δυνατοί από μένα κι έγιναν πολλοί αυτοί που με μισούν άδικα.

37,21. οἱ ἀνταποδιδόντες μοι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην.

Μετάφραση: Αυτοί, που μου ανταποδίδουν κακά αντί των καλών που τους έκανα, με κατηγορούν, επειδή επιδίωκα το καλό (να δείχνω καλοσύνη).

37,22. μὴ ἐγκαταλίπης με, Κύριε· ὁ Θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ’ ἐμοῦ·

Μετάφραση: Μη με εγκαταλείψεις, Κύριε Θεέ μου, μην απομακρυνθείς από μένα.

37,23. πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, Κύριε τῆς σωτηρίας μου.

Μετάφραση: Σπεύσε σε βοήθειά μου, Κύριε, συ που είσαι η σωτηρία μου.

2-23 Ο Μ. Βασίλειος λέει, ότι ο Δαβίδ και σ’ αυτό τον ψαλμό αναγνωρίζει την ενοχή του, παρακαλεί τον Θεό, όχι να μην τον ελέγξει και να μην τον παιδαγωγήσει για το διπλό αμάρτημά του, αλλά να τα κάνει αυτά με επιείκεια, χωρίς θυμό και οργή. Αυτά βέβαια - όπως ξανά έχουμε πει- είναι ανθρωποπαθείς εκφράσεις, γιατί ο Θεός είναι απαθής. Απαθές το θείο..., λένε οι Πατέρες. Ο δε Θεοδώρητος Κύρου λέει, ότι ο ψαλμωδός ζητάει «ιατρική και όχι δικαστική παιδείυση». Πολύ ωραίες παρατηρήσεις, γιατί δείχνουν την ευαίσθητη ψυχή του Δαβίδ, αλλά και την άπειρη αγάπη και το άπειρο έλεος του Θεού, που θέλει τη σωστή διαπαιδαγώγηση κάθε πιστού για να επιτύχει τη σωτηρία του. Η σωστή παιδαγωγική τιμωρία είναι απαραίτητη για όλους μας. Ας το έχουμε υπ’ όψη, παιδαγωγοί και παιδευομένοι... Αλλά χωρίς θυμό και οργή..., γιατί τότε χάνουμε το «παιχνίδι». Τότε εκδηλώνουμε μόνο την αδυναμία μας. Φυσικά ο Θεός δεν περίμενε τον Δαβίδ να του πει πώς θα τον ελέγξει και πώς θα τον παιδαγωγήσει, γιατί ο Θεός αυτά τα έχει αφ’ εαυτού

του, ως πάνσοφος και πανάγαθος. Αλλά εδώ πάει το πράμα βαθύτερα στον Δαβίδ, ότι έχει πλήρη συναίσθηση της αμαρτωλότητάς του (στιχ. 19) και θέλει την τιμωρία (στ. 18), αλλά με επιείκεια για να την αντέξει, ώστε να επέλθει θετικό αποτέλεσμα. Έτσι γίνεται με τους σοφούς και συνετούς πιστούς, δέχονται και ωφελούνται με τις παιδαγωγικές τιμωρίες, που στέλνει ο Θεός, σωματικές ή ψυχικές. Ενώ οι άσοφοι, οι ασύνετοι, οι άφρονες, οι άμυαλοι γίνονται πιο σκληροί και ανόητοι. Το λένε και οι Παροιμίες της Π. Διαθήκης: «Έλεγχε σοφόν και αγαπήσει σε, έλεγχε κακόν και μισήσει σε», «ο σοφός αγαπά ελέγχους». Δεν αναλύσαμε κάθε στίχο ιδιαίτερα, γιατί όλοι οι στίχοι περιστρέφονται γύρω από το κεντρικό θέμα της μετάνοιας, της διαπαιδαγώγησης και της σωτηρίας του ποιητή, αλλά και του Ισραηλιτικού λαού, καθώς και κάθε ανθρώπου, αφού όλοι αμαρτάνουμε και όλοι έχουμε ανάγκη σωστικής διαπαιδαγώγησης. Ο ψαλμός είναι μεστός και έχει βαθύτατα μηνύματα. Προηγήθηκε του Ν' (50ου). Προανήγγειλε τη δημοσιοποίηση (διαχρονικά) της ενοχής και της μετάνοιας του Δαβίδ. Οι μεγάλοι Άγιοι δεν φοβούνται, έστω και τη μεγαλύτερη διαπόμπευση. Ωφελούνται με την υψοποιό ταπείνωση, που είναι θεμέλιο της πνευματικής ζωής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όταν αμαρτάνουμε και όταν μας παιδαγωγεί ο Θεός, για να συνέλθουμε και να μετανοήσουμε, ας μην αγανακτούμε και ας μην τα βάζουμε με τον Θεό, ή τους άλλους, αλλά ταπεινά να τον θερμοπαρακαλούμε, με τις φράσεις των δύο τελευταίων στίχων του ψαλμού: «Κύριε μη μ' εγκαταλείπεις, μην απομακρυνθείς από κοντά μου, σπεύσε να με βοηθήσεις και σώσε με». Και είναι σίγουρο ότι αυτό θα γίνει, γιατί αυτό είναι η θεία εμπειρία των πιστών μες στους αιώνες. Αυτή είναι η διαβεβαίωση του Θεού προς κάθε παιδί του. «Όχι, δεν θα σε αφήσω, ούτε θα σε εγκαταλείψω ποτέ» (Εβρ. ιγ' 5).

ΨΑΛΜΟΣ ΛΗ' (38)

Εἰς τὸ τέλος, τῷ Ἰδιθούν· ὥδῃ τῷ Δαυῖδ.

Η επιγραφή του μας παραπέμπει στον αρχιμουσικό Ιδιθούν, που μαζί με τον Ασάφ και τον Αιμάν και οι τρεις τους έγιναν επί Δαβίδ μεταρρυθμιστές της λατρείας. Αυτό ισχυρίζονται οι περισσότεροι ερμηνευτές. Ο ψαλμός, λοιπόν, εψάλη από τον Ιδιθούν, εξαίρετο ψάλλη και αρχιμουσικό. Είναι ευτύχημα για την Εκκλησία να υπάρχουν σωστοί αναγεννητές του ρυθμού και της λατρείας. Με κεντρικό σκοπό πάντοτε την έμπνευση, την κατάνυξη και την προώθηση της ψυχής προς τα θεία και τα ουράνια. Μακάρι να έχουν πάντοτε τέτοια συναίσθηση οι ιεροψάλτες μας. Το ποθούμε.

38,2. Εἶπα· φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν με ἐν γλώσση μου· ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.

Μετάφραση: Εἶπα· θα προσέξω ὅλη τη διαγωγή και συμπεριφορά μου, ὥστε να μην ἁμαρτάνω με τη γλώσσα μου· έβαλα στο στόμα μου χαλινάρι, ὅταν συναντούσα τον ἁμαρτωλό, για να μη του δώσω λαβή κατά του Θεού.

38,3. ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη.

Μετάφραση: Κατάντησα κουφός και ταπεινώθηκα- σιώπησα ακόμη και για πράγματα καλά- και σαν αποτέλεσμα ο πόνος μου ανανεώθηκε.

2-3 Εδώ αναδύεται το μέγα θέμα της σωστής χρήσης της γλώσσας. «Η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει», λέει εύστοχα ο λαός μας. Και ὁντως ὅποιος δεν φταίει στη γλώσσα, στον λόγο, λέει ο θεῖος Ιάκωβος αυτός είναι τέλειος ἄνθρωπος (Ιακ. β' 2). Τόσο σπουδαῖο ρόλο παίζει η γλώσσα. Αλλά προσοχή, η γλώσσα μιλάει σαν ὄργανο της καρδιάς.

38,4. ἐθερμάνθη ἡ καρδιά μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ. ἐλάλησα ἐν γλώσση μου·

Μετάφραση: Αναστατώθηκε μέσα μου η καρδιά μου, και μελετώντας την κατάσταση σχετικά (με τους δικαίους και ἁμαρτωλούς), ένιωσα να καίει φωτιά μέσα μου. Εμίλησε τότε η γλώσσα μου και είπε:

4 ἐθερμάνθη ἡ καρδιά μου: Ἄναψε η καρδιά μου... Απ' αυτήν αρχίζουν τα καλά και τα κακά (Ματθ. ιε' 18-19). Γι' αυτό και ο Χριστός μακαρίζει τους καθαρούς στην καρδιά (Ματθ. ε' 8). Ὅ,τι μελετούν νους και καρδιά εκστομίζει, «ξεφουρνίζει» η γλώσσα. Επομένως, αν ο νους και η καρδιά μελετούν κακά και πονηρά, τέτοια θα μιλήσει και η γλώσσα. Εάν ὁμως διαλογίζονται και επεξεργάζονται αγαθά, τότε και η γλώσσα θα είναι εξάγγελος αγαθών, τερπνών και οικοδομητικών μηνυμάτων. Ψυχή που φωτίζεται από τον Θεό, ομιλεί θεία, λένε οι πατέρες.

38,5. γνώρισόν μοι, Κύριε, τὸ πέρας μου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου, τίς ἐστίν, ἵνα γνῶ τί ὕστερῶ ἐγώ.

Μετάφραση: Γνώρισε μου, Κύριε, το τέλος της ζωής μου και ποιος είναι ο αριθμός των ημερών της ζωής μου, ακόμη, για να εννοήσω και ν' αναπληρώσω τις ελλείψεις μου.

38,6. ἰδοὺ παλαιστάς ἔθου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὥσεί οὐθὲν ἐνώπιόν σου· πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ἰδού, ὀρίσες τις μέρες μου, να είναι πολύ λίγες και η ύπαρξή μου είναι σαν μηδενικό μπροστά σου* πράγματι ὅλο το σύμπαν και η ζωή του ανθρώπου είναι ματαιότης.

38,7. μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν μάτην ταράσσεται· θησαυρίζει καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά.

Μετάφραση: Αλήθεια, ο άνθρωπος πορεύεται σ' αυτόν τον κόσμο σαν σκιά, ὅμως μάταια ταράζεται* μαζεύει θησαυρούς και δεν γνωρίζει για ποιον τους συγκεντρώνει.

38,8. καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ Κύριος; καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοί ἐστιν.

Μετάφραση: Και τώρα λοιπόν, ποια είναι η ελπίδα μου; Δεν είναι ο Κύριος; Βέβαια και εναποθέτω την ύπαρξή μου ολόκληρη σε σένα, Κύριέ μου.

38,9. ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με, ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με.

Μετάφραση: Γι' αυτό ελευθέρωσέ με από ὅλες τις ανομίες μου, γιατί εξ αιτίας τους επέτρεψες να γίνω περιγελωσ κάθε ανόητου.

5-9 Εκζήτηση θείου φωτισμού για να καταλάβει ο ψαλμωδός πότε θα έρθει το τέλος του, ὥστε να είναι έτοιμος. Ωστόσο, βλέπει εκ πείρας γύρω του ὅτι λίγος είναι ο υπόλοιπος καιρός και ζητεί βοήθεια για ετοιμασία και συγχώρηση αμαρτιών. Είναι αλήθεια ὅτι, ὅταν ο άνθρωπος είναι ακόμα νέος, νομίζει ὅτι δεν θα πεθάνει ποτέ. Μόλις περάσει τα 50-60 αρχίζει να προβληματίζεται και να φοβάται. Ὅμως αντικειμενικά η ζωή είναι «ατμός» απειρο-ελάχιστη μπροστά στην αιωνιότητα. Το θέμα της αξίας του χρόνου της ζωής μας το ἔχουν θίξει πλήθος σοφών. Η αγία Γραφή ὅμως το ξεκαθαρίζει τέλεια. Μας λέει: «προσέχετε πῶς βαδίζετε στη ζωή, εξαγοραζόμενοι τον καιρόν, γιατί οι ἡμέρες είναι πονηρές» (Εφεσ. ε' 15-16). Προσέχετε, μη χάνετε τον χρόνο σας σε δευτερεύοντα. Τα πρωτεύοντα είναι η ψυχή σας, η βασιλεία του Θεού, η αρετή και η θέωσή σας. Ἐτσι μόνο είσατε σίγουροι ὅτι ο χρόνος σας γίνεται αιωνιότητα.

38,10. ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ ἐποίησας.

Μετάφραση: Ἐγίνα κουφός και δεν ἄνοιξα το στόμα μου να παραπονεθῶ, γιατί εσύ επέτρεψες να μου ἔλθουν αυτές οι δοκιμασίες.

10 Πλήρης κυριαρχία στο εσωτερικό του Δαβίδ, ὁπότε και η γλώσσα σιωπά. Ἐγινε θεληματικά «κωφάλαλος». Εδώ ακριβῶς επιβεβαιώνεται ὅτι η καρδιά είναι το κέντρο της καλλιέργειας της ψυχής, η γλώσσα μόνο ὄργανο. Ἐχε καρδιά γεμάτη χάρη Θεού και τα λόγια σου θα είναι χαριτωμένα «ἄλατι ἡρτυμένα» (Κολ. δ' 6), μας λέει ο θείος Παύλος.

38,11. ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον.

Μετάφραση: Απομάκρυνε από μένα τις τιμωρίες σου· διότι εγώ κινδυνεύω να σβήσω, από τη δύναμη των κτυπημάτων του χεριού σου.

11 Ο στίχος αυτός φανερώνει την κάμψη, την ανθρώπινη αδυναμία μπροστά στον πόνο των μαστίγων της ζωής. Και είναι όντως, όπως έχει ξαναλεχθεί, τρομερές μερικές περιόδους δοκιμασιών. Σε κάνουν να νομίζεις ότι θα αφανιστείς για πάντα. Ευτυχώς που επεμβαίνει ο Μεγάλος παιδαγωγός Θεός και σώζει τον μικρό άνθρωπο, που όμως τον έχει φτιάξει «κατ' εικόνα Του», γι' αυτό και τον σώζει.

38,12. ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Με ελέγχους και τιμωρίες για την αμαρτία παιδαγωγείς κάθε άνθρωπο- και διαλύεις σαν ιστό αράχνης τη ζωή του- όμως, (μακριά από σε) μάταια ανησυχεί και ταράζεται κάθε άνθρωπος.

38,13. εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, Κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου, ἐνώτισαι τῶν δακρύων μου· μὴ παρασιωπήσης, ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμι παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου.

Μετάφραση: Ακούσε την προσευχή μου, Κύριε, και τη δέησή μου- δώσε προσοχή στα δάκρυά μου- μην αδιαφορήσεις, γιατί εγώ είμαι ξένος και προσωρινός σ' αυτή τη γη, όπως και όλοι οι πρόγονοί μου.

38,14. ἄνες μοι, ἵνα ἀναψύξω πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

Μετάφραση: Άφησέ με να ανακουφισθώ (και σταμάτα να με τιμωρείς), προτού να φύγω απ' αυτή τη ζωή, οπότε και δεν θα υπάρχω πιά (εδώ στη γη).

12-14 Με συναίσθηση της αδυναμίας του και της αμαρτωλότητάς του ο ψαλ-μωδός, και ως εκπρόσωπος και άλλων πονεμένων ανθρώπων, παρακαλεί τον Θεό να τον ακούσει, να δει τα δάκρυά του και να τον ανακουφίσει από τις δοκιμασίες του, ώστε πριν φύγει από τούτο τον μάταιο κόσμο, να νιώσει αναψυχή και ν' απέλθει με χαρά... Γι' αυτό πολύ σοφά η Εκκλησία εύχεται τέλη ειρηνικά και αναμάρτητα. Τέτοια τέλη ας ζητούμε όλοι μας ολόψυχα. «Τέλος καλό, όλα καλά», λένε και οι σοφοί. Εάν τα ζητούμε με πίστη θα μας τα χαρίσει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όλη η ζωή μας, με λόγια και με έργα, είναι απαύγασμα της ψυχής μας, των αρχών μας και του ήθους μας. Όταν εμπνεόμαστε από πνεύμα άγιο, και καλλιεργούμαστε με αυτό, τότε όλα θα καταλήξουν σύμφωνα με το Άγιο Πνεύμα και με το αιώνιο συμφέρον μας, που είναι η θεωσή μας. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΛΘ' (39)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Η επιγραφή κατά τους περισσότερους ερμηνευτές σημαίνει την προς το τέλος περίοδο των διωγμών του Σαούλ, εναντίον του Δαβίδ και ότι εξετελέσθη από αρχιμουσικό.

39,2. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου

Μετάφραση: Με υπομομονη περίμενα τον Κύριο και με πρόσεξε και άκουσε τη δέησή μου.

2 Η ανάμνηση των δωρεών και των σωτήριων επεμβάσεων του Θεού στη ζωή του Δαβίδ (και κάθε πιστού) αποτελεί «καθεστώς». Όσο πιο λεπτή κι ευγνώμονη ψυχή διαθέτει ο πιστός, τόσο πιο πολύ ευχαριστεί και δοξολογεί τον Θεό για τις άπειρες ευεργεσίες προς αυτόν. Ο Δαβίδ, λεπτή και ποιητική ψυχή, συχνά-πυκνά, σ' όλο το Ψαλτήρι του ξεσπά σ' αυτή την ευγνώμονη δοξολογική προσευχή και αναφορά. Αυτό και τον ίδιο εκφράζει και ωφελεί, και τη Συναγωγή-Εκκλησία διδάσκει και οικοδομεί, αλλά και τον Θεό συγκινεί και «παρακινεί» να συνεχίσει να μεριμνά περί αυτού. Μεγάλα τα ευεργετήματα προς κάθε πλευρά, από αυτή τη στάση του πιστού ανθρώπου.

39,3. καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλῦος καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραις τοὺς πόδας μου καὶ κατήυθυνε τὰ διαβήματά μου

Μετάφραση: Με ανέβασε από τον λάκκο όπου ταλαιπωρούμουν κι' από τη λάσπη του βούρκου και στήριξε τα πόδια μου σε πέτρα ασάλευτη, οδηγώντας τα βήματά μου (στον ορθό δρόμο).

3 Θυμάται, λοιπόν, ο ψαλμωδός πόσο τον βοήθησε ο Θεός, όταν βρισκόταν μέσα σε λάκκους, δηλ. σ' εμπόδια και παγίδες πολλές και ο Θεός τον όρθωσε και τον στερέωσε και τον οδήγησε στον σωστό δρόμο της αλήθειας. Μέγιστη ευεργεσία η βοήθεια του Θεού σε κρίσιμες στιγμές, ώστε όχι μόνο να μη συντρίβει ο πιστός, αλλά και να οδηγηθεί από τον Θεό σε δρόμους αλάθητους. Γι' αυτό

39,4. καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾠσμη καινόν, ὕμνον τῷ Θεῷ ἡμῶν· ὅψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ Κύριον.

Μετάφραση: Και έβαλε στο στόμα μου καινούργιο τραγούδι και ύμνο στον Θεό μας. Θα δουν πολλοί τα θαυμαστά έργα του Θεού και θα τον ευλαβηθούν και θα στηρίξουν την ελπίδα τους σ' Αυτόν.

4 εμπνευσμένος υπό πνεύματος αγίου ο Δαβίδ (και κάθε πιστός) φτιάχνει νέες υμνολογικές και δοξαστικές συνθέσεις, «άσμα καινόν», για να εκφράσει τις νέες μεγαλειώδεις ενέργειες του Θεού. Κάθε μέρα αναπνέουμε εκ νέου, τρεφόμαστε εκ νέου, απολαμβάνουμε προστασίες κι ευεργεσίες εκ νέου- είναι τελείως φυσικό να υμνούμε και να δοξάζουμε εκ νέου και τον Θεό. Η επανάληψη εδώ δεν είναι πλήξη και κορεσμός, αλλά

ανανέωση πνευματικής ζωής και εξέλιξης προς ουρανό, λέει ο ιερός Χρυσόστομος. Αυτή η στάση του Δαβίδ (του πιστού ανθρώπου) θα παρακινήσει πολλούς να σέβονται τον Θεό και να ελπίζουν σ' Αυτόν. Έτσι γίνεται ιερή αποστολή και οικοδομείται η Εκκλησία.

39,5. μακάριος ἀνὴρ, οὗ ἔστι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας ψευδεῖς.

Μετάφραση: Είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος του οποίου ελπίδα είναι το όνομα του Κυρίου, και δεν ρίχνει το βλέμμα του σε μάταια πράγματα και ψεύτικες επίμονες επιθυμίες.

39,6. πολλὰ ἐποίησας σύ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου, καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοιωθήσεταιί σοι· ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμὸν.

Μετάφραση: (Αντίθετα), συ Κύριε, ο Θεός μου, πολλά θαυμάσια έκανες και με τις σκέψεις και τις βουλές σου δεν υπάρχει κανένας που να συγκριθεί* τα διηγήθηκα και τα διαλάλησα, αλλά είναι αναρίθμητα.

5-6 Έτσι είναι μακάριος ο άνθρωπος που ελπίζει και στηρίζεται στο όνομα του Κυρίου και Θεού. Όνομα σωτηριώδες. Γι' αυτό λέμε πριν από κάθε προσευχή «εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος». Αυτή η ονομαστική αναφορά, περικλείει την άπειρη Τριαδική Θεότητα, που δημιουργησε εκ του μηδενός τα πάντα και κυβερνά και κατευθύνει τα πάντα. Άπειρα είναι τα θεολογικά και πνευματικά νοήματα των λατρευτικών αναφορών μας, όπου υπερβαίνουν το λογικό μας, όπως υπερβαίνουν και όλες οι δωρεές και ενέργειες του Θεού προς εμάς, και δεν τις χωράει ο νους μας και δεν μπορεί να τις εκφράσει η γλώσσα μας. Πως είναι δυνατόν, λοιπόν, να υπάρξει σύγκριση, αναφωνεί ο Δαβίδ (και κάθε πιστός) του άπειρου Θεού, με τους ψευτοθεούς, τις ψευτομαντείες και τις ψευτοειδωλολατρίες; Ποτέ, διότι «τίς ομοιωθήσεταιί σοι» Κύριε; Σου είσαι ο αληθινός και ανυπέρβλητος Θεός.

39,7. θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· ὀλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἐζήτησας.

Μετάφραση: Θυσία και προσφορά δεν θέλησες, μου έδωσες δε τέλειο σώμα με νου και ψυχή προσφορά και θυσία ζώων, που καίγονται για τις αμαρτίες, δε ζήτησες.

39,8. τότε εἶπον· ἰδοὺ ἤκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ·

Μετάφραση: Τότε είπα: Ιδού, έρχομαι σε επικεφαλίδα βιβλίου έχει γραφτεί για μένα (πως θα σ' ευχαριστήσω).

7-8 Απ' εδώ αρχίζει το ξεκαθάρισμα της ανώτερης λατρευτικής ποιότητας. Ο Θεός δεν θέλει πλέον τις «χοντροκομμένες» θυσίες... αιμάτων και σωμάτων της Π. Διαθήκης, αλλά την αφοσίωση σώματος και ψυχής στο θέλημα του Θεού. Αυτοί οι στίχοι, λένε ο Μ. Αθανάσιος και ο Ζιγαβηνός, είναι και προφητικοί, μεσσιανικοί. Δηλ. αναφέρονται στον Χριστό. Άλλωστε και ο θεϊός Παύλος, στην προς Εβραίους επιστολή (του κεφ. ι' στιχ. 5-10 κ.ε.), (δες σχετικό ημέτερο υπόμνημα) βάζει στο στόμα του Χριστού τους εν λόγω στίχους.

Μάλιστα ο Ζιγαβηνός λέει, ότι το «σώμα δε κατηρτίσω μοι» σημαίνει το σώμα του Χριστού που καταρτίστηκε στα σπλάγχνα της Παναγίας εκ Πνεύματος Αγίου.

39,9. τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου, ὁ Θεός μου, ἐβουλήθην καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.

Μετάφραση: Γι αυτό κι εγώ απεφάσισα να εκτελώ το θέλημά σου, Θεέ μου, και να φέρω τον νόμο σου στην καρδιά μου μέσα (στην ψυχή μου).

39,10. εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ· ἰδοὺ τὰ χεῖλη μου οὐ μὴ κωλύσω· Κύριε, σὺ ἔγνωνς.

Μετάφραση: Ανακοίνωσα σε μεγάλη συγκέντρωση το χαρούμενο μήνυμα της δικαιοσύνης σου· να, τα χείλη μου δεν θα τα εμποδίσω να διακηρύττουν αυτά· εσύ, Κύριε, το γνωρίζεις.

39,11. τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα, οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.

Μετάφραση: Δεν έκρυψα στην καρδιά μου (μέσα μου) τη δικαιοσύνη σου, μίλησα για την αλήθεια των λόγων σου και τη σωτηρία που προσφέρει· δεν έκρυψα το έλεος σου και την αλήθεια σου από μεγάλη σύναξη λαού.

9-11 Ο Δαβίδ και ιδιαίτερα ο Χριστός ως Μεσαίας εξήγγειλε όλ' αυτά «ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ». Κι έτσι δεν κρύφτηκαν τα θαυμάσια του Θεού, διά της ενανθρώπησης του Υιού του, αλλά εξαγγέλθηκαν δι' Αυτού και των Αποστόλων του «εις πάσαν την γην, εις τα πέρατα της Οικουμένης». Αυτός είναι ο αληθινός Οικουμενισμός. Η εξαγγελία και η εφαρμογή του Ευαγγελίου του μπορούν όντως να ενώσουν και σώσουν την Οικουμένη.

39,12. σὺ δέ, Κύριε, μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ· τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διαπαντὸς ἀντιλάβοιντό μου.

Μετάφραση: Σύ, λοιπόν, Κύριε, μην απομακρύνεις από μένα την ευσπλαχνία σου- το έλεος και η αλήθεια σου πάντοτε ας με προστατεύουν.

39,13. ὅτι περιέσχον με κακά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν· ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἡ καρδιά μου ἐγκατέλιπέ με.

Μετάφραση: Γιατί με περικύκλωσαν κακά αναρίθμητα και με κράτησαν δέσμιο οι ανομίες μου, ώστε να μη μπορώ να βλέπω· αυξήθηκαν δε αυτές περισσότερο από τις τρίχες του κεφαλιού μου και με εγκατέλειψε το θάρρος μου.

39,14. εὐδόκησον, Κύριε, τοῦ ῥύσασθαί με· Κύριε, εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες.

Μετάφραση: Δείξε, Κύριε, διάθεση να με λυτρώσεις· τρέξε γρήγορα, Κύριε, να με βοηθήσεις.

39,15. καταισχυνθείσαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξῆραι αὐτήν· ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείησαν οἱ θέλοντές μοι κακά·

Μετάφραση: Εἶθε να καταισχυνθούν και να ντροπιασθούν αυτοί που ζητούν τη ζωή μου, για να την εξαφανίσουν ας γυρίσουν πίσω ντροπιασμένοι αυτοί που επιθυμούν για μένα κακό.

39,16. κομισάσθωσαν παραχρήμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι· εὗγε, εὗγε.

Μετάφραση: Ας πάρουν αμέσως ως μισθό της κακίας τους την εντροπή αυτοί που μου λένε: ωραία, ωραία.

39,17. ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, Κύριε, καὶ εἰπάτωσαν διαπαντός· μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

Μετάφραση: Ας γεμίσουν από χαρά κι' ευφροσύνη όσοι σε αναζητούν, Κύριε, κι ας λένε πάντοτε «ας δοξασθεί ο Κύριος», ὅλοι αυτοί που επιθυμούν τη σωτηρία που εσύ προσφέρεις.

12-17 Ὅλοι αυτοί οι στίχοι αναφέρονται σε νέες περιπέτειες και νέους κινδύνους του Δαβίδ (ή ξαναθυμάται παλιούς) και παρακαλεί τον Θεό να τον σώσει, ὥστε να μη χαρούν οι εχθροί του, αλλά και το ὄνομα του Κυρίου να μεγαλυνθεί, και οι πιστοί να στερεωθούν στην πίστη τους προς τον Θεό.

39,18. ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης, Κύριος φροντιεῖ μου. βοηθός μου καὶ υπερασπιστής μου εἶ σύ· ὁ Θεός μου, μὴ χρονίσης.

Μετάφραση: Εγώ δε εἶμαι φτωχός και στερημένος· ο Κύριος θα φροντίσει για μένα- βοηθός μου και υπερασπιστής μου εἶσαι σύ- μην αργήσεις, Θεέ μου, να με βοηθήσεις.

18 Παρά την αθλιότητά του, ο Δαβίδ πιστεύει ὅτι ο Θεός θα τον σώσει, γι' αυτό τον παρακαλεί και να σπεύσει, και να μην καθυστερήσει να τον βοηθήσει. Βάζει πρώτα την ταπείνωση, λέει ο Ζιγαβηνός, και μετά ζητάει τη θεία βοήθεια. Αυτή είναι η θεία, σωτήρια βάση της πνευματικής ζωής μας. Η ταπείνωση. Χωρίς ταπείνωση ζωή πνευματική δεν υπάρχει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅλη η ζωή μας είναι πλημμυρισμένη από δωρεές του Θεού. Ας μην τις ξεχνάμε. Αυτό μας εξασφαλίζει τη σωτηρία μας, γιατί αυτό «παρακινεί» τον Θεό να συνεχίζει να εκχύνει το άπειρο έλεος του προς εμάς.

ΨΑΛΜΟΣ Μ' (40)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Κι αυτός ο ψαλμός του Δαβίδ είναι αποκαλυπτικός και προφητικός, γιατί εκ του περιεχομένου του είναι και μεσσιανικός. Ο,τι βρήκε τον Δαβίδ, που όπως είπαμε είναι προτύπωση και προαγγελία του Χριστού, βρήκε και τον Χριστό. Ο Δαβίδ προδόθηκε από τον «φίλο» του και συνεργάτη του Αχιτόφελ (ενώ του έκανε τον φίλο, πήγε κρυφά με το μέρος του επαναστάτη Αβεσσαλώμ) και από άλλους πολλούς, που συμπαρασύρθηκαν από τον προδότη Αχιτόφελ. Και ο Χριστός έπαθε τα ίδια από τον Ιούδα... Μάλιστα το λένε σαφώς ο Ιωάννης ο Ευαγγελιστής (Ιωαν. ιγ' 18 και ιζ' 12) και οι Πράξεις των Αποστόλων (Πρ. ά 16) (δες και σχετικά ημέτερα υπομνήματα). Πάντα οι επιθέσεις εχθρών θλίσουν, οι προδοσίες όμως των «φίλων» καταθλίσουν. Τότε ο άνθρωπος νιώθει τη μεγαλύτερη πίκρα και τη μεγαλύτερη απογοήτευση. Ίσως για να στηρίζεται πιο πολύ στη φιλία του Θεού. Βέβαια, υπάρχουν και οι όντως φίλοι, που είναι θησαυρός». «Εύρες φίλον πιστόν, εύρες θησαυρόν», «φίλου πιστού δεν υπάρχει αντάλλαγμα», «φίλος πιστός σκέπη κραταιά», λέει η Αγ. Γραφή.

Αλλά πέρα από τ' αλληγορικά και προφητικά στοιχεία που έχει ο ψαλμός, δίνει και μηνύματα υπέροχα για την και από την καθημερινή ζωή και πραγματικότητα.

40,2. Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα· ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ Κύριος.

Μετάφραση: Ευτυχισμένος αυτός που καταλαβαίνει τον φτωχό και τον στερημένο σε ημέρα θλίψεως ο Κύριος θα τον λυτρώσει.

40,3. Κύριος διαφυλάξει αὐτὸν καὶ ζήσαι αὐτὸν καὶ μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ καὶ μὴ παραδῶ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Μακάρι ο Κύριος να τον διαφυλάξει και να τον βοηθήσει να ζήσει και να είναι ευτυχισμένος στη γη και να μη τον παραδώσει στα χέρια των εχθρών του.

40,4. Κύριος βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ· ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀρρώστιά αὐτοῦ.

Μετάφραση: Είθε ο Κύριος να τον βοηθήσει στο κρεβάτι του πόνου του- κατά την αρρώστια του θα μεταβάλει το στρώμα του, έτσι που ν' αναπαύεται πάνω σ' αυτό υγιής.

2-4 Είναι μακάριος όποιος κατανοεί και μπαίνει στη θέση του φτωχού, του αδύναμου, του άρρωστου, του δεινοπαθούντα. Αυτόν ο Θεός θα τον σώσει και θα τον βοηθήσει σε κρίσιμες ώρες. Είναι λοιπόν και συμφέρον μας να συμπάσχουμε με τους αδελφούς μας. Αυτό μας ενώνει με τους ανθρώπους και με τον Θεό.

40,5. ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.

Μετάφραση: Εγώ είπα- Κύριε, ελέησέ με, γιάτρεψε την ψυχή μου, γιατί σε σένα αμάρτησα.

5 Η προσευχή έχει ιδιαίτερη σημασία σε περιόδους ασθένειας. Είναι η μεγαλύτερη πηγή δύναμης και ίασης, λέει και ο ιατροφιλόσοφος Καρέλ. Ο Δαβίδ εδώ εντοπίζει και πάλι την αιτία της αρρώστιας. Είναι η αμαρτία.

40,6. οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακά μοι· πότε ἀποθανεῖται, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;

Μετάφραση: Οι εχθροί μου είπαν σε βάρος μου λόγια κακά: «πότε θα πεθάνει και θα εξαφανιστεί το όνομά του;»

40,7. καὶ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει· ἡ καρδιά αὐτοῦ συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ, ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει ἐπὶ τὸ αὐτό.

Μετάφραση: Και αν κάποιος απ' αυτούς έμπαινε στο σπίτι μου τάχα για να με δει, μου μιλούσε υποκριτικά- η καρδιά του στο μεταξύ σχεδίαζε συκοφαντίες για μένα και βγαίνοντας έξω με κακολογούσε.

40,8. κατ' ἐμοῦ ἐπιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι·

Μετάφραση: Εναντίον μου κρυφομιλούσαν όλοι οι εχθροί μου και εναντίον μου σκέφτονταν κακά.

40,9. λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ· μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;

Μετάφραση: Κυκλοφορούσαν εναντίον μου λόγια αντίθετα με τον νόμον του Θεού, λέγοντες: «μήπως αυτός, ο ασθενής που κοιμάται δεν θα σηκωθεί πια»;

40,10. καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν.

Μετάφραση: Γιατί ακόμα και ο δικός μου άνθρωπος, πάνω στον οποίο στηρίξα ελπίδες, αυτός που έτρωγε το ψωμί μου, σήκωσε εναντίον μου τη φτέρνα του (μου κατάφερε μεγάλο λάκτισμα).

6-10 Περιγραφή της προδοσίας, συκοφαντίας, εχθρότητας και διαπόμπευσης. Το ξαναλέμε, ο ψαλμός εφαρμόζεται στον Δαβίδ, στον Χριστό, στην Εκκλησία Του και σε κάθε αληθινό πιστό. Αλλά ο πιστός όσο δοκιμάζεται, τόσο περισσότερο ικετεύει στον Θεό.

40,11. σὺ δέ, Κύριε, ἐλέησόν με καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

Μετάφραση: Εσύ όμως, Κύριε, ελέησέ με και σήκωσέ με από το κρεβάτι της ασθένειάς μου και θα τους το ανταποδώσω κατάλληλα.

40,12. ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκάς με, ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.

Μετάφραση: Απ' αυτό θα καταλάβω ότι με θέλεις, γιατί δεν θα χαρεί σε βάρος μου ο εχθρός μου.

40,13. ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Εξ αιτίας της ακακίας μου με στήριξες στο παρελθόν και με σταθεροποίησες μπροστά σου αιώνια.

11-13 Κύριε, έλεήσόν με: Η τρίλεξη αυτή επίκληση προς τον Θεό, γεμίζει κι' ευωδιάζει όλους τους πιστούς όλων των αιώνων μέρα-νύχτα. Αυτή έχει γίνει η αδιάλειπτη νοερή προσευχή μοναχών, εγκρατευτών, ασκητών και όλων των πιστών, απανταχού της γης.

Αυτή προμηνύει και την ανάστασή μας. Γι' αυτό προσθέτει ο ψαλμωδός και «άναστήσόν με». Όλη η πνευματική ζωή της Εκκλησίας είναι μια συνεχής ανάταση και ανάσταση, που προμηνύουν την αιώνια ανάστασή μας. Αν δεν προηγηθούν αυτές οι ανατάσεις και αναστάσεις δεν θα επακολουθήσει η αιώνια ανάστασή μας για τη θέωσή μας. Μεγάλα τα μυστικά και τα μυστήρια της πνευματικής ζωής της Εκκλησίας μας. Υπερβαίνουν το νου μας.

40,14. εύλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο, γένοιτο.

Μετάφραση: Ας είναι δοξασμένος ο Κύριος, που είναι ο Θεός του Ισραηλιτικού λαού από τώρα κι' αιώνια- Αμήν, αμήν.

14 Όλ' αυτά θα συμβούν, γιατί ο Θεός που λατρεύει ο Ισραήλ είναι ο αληθινός Θεός. Είναι ο Θεός της ζωής και της Ανάστασης. Ας το ξαναπούμε. Οι χριστιανοί δεν έχουμε Θεό με ψιλό όνομα, ιδεαλιστικό, αφηρημένο, πλατωνικό, ή νεοπλατωνικό, ή άλλου είδους, ινδοβουδιστικό, αποκρυφιστικό κ.λπ., αλλά Θεό Ζώντα, Δημιουργό, Κυβερνήτη, Αναστάντα εκ νεκρών, διά την ημετέραν σωτηρίαν, ο οποίος θ' αναστήσει κι εμάς «εν τη βασιλεία του», εφόσον ζούμε από τώρα τη βασιλεία του Θεού. Αυτός είναι ο Αληθινός Θεός των χριστιανών. Είναι το παν διά παντός. Είναι ο θεάνθρωπος Χριστός, είναι ο πατέρας ο ουράνιος. Είναι το Πανάγιο Πνεύμα. Η Ζωαρχική Τριάδα. «Ουδείς άλλος Θεός ως ο Θεός ημών».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οταν μας βρίσκουν θλίψεις πολλε'ς, ακόμα όταν και οι φίλοι μας μας προδίδουν, και τα παιδιά μας επαναστατούν εναντίον μας και όλοι στρέφονται κατεπάνω μας, εάν εμείς ελπίζουμε «επί Κύριον τον θεόν ημών», δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτε απολύτως. Στο τέλος όλα τα εμπόδια θα καταρρεύσουν, οι εχθροί μας θα καταποντιστούν και ο θεός, η Αλήθεια Του, οι πιστοί και η Εκκλησία θα θριαμβεύσουν. Γένοιτο, γένοιτο. Χίλιες φορές γένοιτο.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΑ' (41)

Εἰς τὸ τέλος· εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

Οἱ δύο αὐτοὶ ψαλμοὶ (41ος, 42ος), τόσο κατὰ παλαιότερους ερμηνευτὲς (Θεοδώρητο, Ευσέβιο καὶ Ζιγαβηνό), ὅσο καὶ κατὰ νεότερους (Β. Βέλλα καὶ Π. Τρεμπέλα), ἀρχικὰ ἦταν ἓνας καὶ κατόπιν γιὰ λόγους λειτουργικoύς, πρακτικoύς χωρίστηκαν σὲ δύο. Φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ὅτι καὶ οἱ δύο ἔχουν τὴν ἴδια ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἐπιδόξω. Γράφτηκαν, σύμφωνα καὶ με τὴν ἐπιγραφή τοῦ 41ου, ἀπὸ κάποιον ἐξόριστο γιο τοῦ Κορέ, ποὺ αὐτοὶ οἱ γιοὶ εἶχαν ἀποκτήσει μεγάλη ἐπιρροή στὸν Ἰσραὴλ. (Δες Α' Παραλ. θ' 19, 36-Β' Παραλ. κ' 19 κ.ά.). Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ψαλμοὶ ἔχουν συντάκτες τοὺς γιους Κορέ: οἱ 43-48, 83, 84, 86 καὶ 87.

Ἡ φράση «εἰς σύνεσιν» ἐρμηνεύεται ὅτι δείχνει ἀφ' ἐνὸς τὴν διδακτικότητα τοῦ ψαλμοῦ, ἀφετέρου τὴν προσοχή καὶ τὴν ἐπιμέλεια με τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἐκτελεστεί.

41,2. Ὅν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἑλαφὸς ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ, ὁ Θεός.

Μετάφραση: Ὅπως ἡ διψασμένη ἐλαφίνα τρέχει σὲς πηγὰς τῶν καθαρῶν νερῶν με πόθο, ἔτσι κι' ἡ ψυχὴ μου ποθεῖ πολὺ ἐσένα, Θεέ μου.

41,3. ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἰσχυρόν, τὸν ζῶντα· πότε ἤξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ;

Μετάφραση: Εδίψασε ἡ ψυχὴ μου τὸν Θεό (τὸν δυνατό), τὸν ζωντανό- πότε θὰ ἐρθῶ καὶ θὰ δω τὸν ναόν, τὸν ἱερό τόπο τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ;

2-3 Κι' ἐδῶ ἔχουμε μιὰ υπέροχη παρομοίωση καὶ ἀναφορὰ στὸ ζωικὸ βασίλειο. Τὰ συμπαθέστατα ελάφια ποὺ τρέχουν «διψαλέα», ὅπως τὰ χαρακτηρίζει ὁ ἱ. Χρυσόστομος, δηλ. διψασμένα σὲς γάργαρας πηγὰς, γιὰ νὰ ξεδιψάσουν. Ἐτσι ποθεῖ καὶ ὁ ἐξόριστος, μακριὰ ἀπὸ τὸν ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων, τὸν καθιερωμένο τόπο λατρείας, ὁ γιος τοῦ Κορέ, μαζί με τὸ βασιλιά Δαβίδ, νὰ ξαναβρεθεῖ στὴν πηγὴ γιὰ νὰ λατρέψει τὸν Θεό.

Δεν εἶχε ἐρθεῖ ἀκόμα ὁ Χριστός γιὰ νὰ διακηρύξει ὅτι, εἶναι πνεῦμα ὁ Θεός καὶ μπορεῖ πνευματικὰ νὰ λατρεύεται παντοῦ. Οὔτε εἶχε ἀκουστεῖ τὸ τοῦ θείου Παύλου («αδιαλείπτως προσεύχεσθε» (Α' Θεσ. ε' 17)). Οἱ Ἰσραηλίτες ἦσαν κολλημένοι σὲ ὁρισμένο τόπο κι' αὐτόν θεωροῦσαν τὸν μόνον κατάλληλο γιὰ προσευχή. Ἀσφαλῶς καὶ οἱ ὁρισμένοι τόποι (ἅγιοι τόποι, ὄρος Σινά, ἅγιον Ὄρος κ.λπ.) παίζουν ρόλο μεγάλο στὴν υποβολὴ τῆς πνευματικῆς ἐκφρασεως καὶ ἐκστασης, γιὰτὶ συνδέονται καὶ φορτίζονται συναισθηματικὰ με μεγάλα ἱερὰ γεγονότα, καὶ καλόν εἶναι νὰ ἐπισκεπτόμαστε, ὡς ταπεινοὶ προσκυνητὲς τοὺς τόπους αὐτοῦς. Ὡστόσο, ὁ Θεός εἶναι παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ μπορούμε κάθε στιγμή νὰ ἐπικοινωνοῦμε μαζί του. «Τοῦ Θεοῦ μνημονευτέον ἢ ἀναπνευστέον». Νὰ μνημονεύουμε τὸν Θεό, πλεονάζει καὶ ἀπὸ τὴν ἀναπνοή μας, συνιστοῦν οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐφ' ὅσον μάλιστα ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι καὶ τὸ σῶμα μας (Α' Κορ. στ' 19), ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Ναὸς τῆς Δημιουργίας τοῦ σύμπαντος, ὅπου κάθε «κτίσμα» καλεῖται νὰ αἰνεῖ

τον Θεό, πολύ περισσότερο η εικόνα του Θεού, ο άνθρωπος. Αρκεί η καρδιά μας να είναι άγιος τόπος.

41,4. ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἔμοι ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἐκάστην ἡμέραν· ποῦ ἐστὶν ὁ Θεός σου;

Μετάφραση: Τα δάκρυά μου έγιναν για μένα η μόνη τροφή μου μέρα και νύχτα, καθώς καθημερινά μου λένε: «πού είναι ο Θεός σου;»

41,5. ταῦτα ἐμνήσθην καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ τὴν ψυχὴν μου, ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος.

Μετάφραση: Αυτά θυμήθηκα και η ψυχή μου ξεχύθηκε σε προσευχή, πιστεύοντας ότι θα περάσω διά μέσου του τόπου της θαυμαστής σκηνής του Κυρίου, μέχρι τον οίκο του Θεού με ύμνους χαράς και δοξολογίας, ανάμεσα σε γιορταστικούς ήχους.

4-5 Ο ποιητής είναι περίλυπος και τα δάκρυά του έγιναν ψωμί του, τροφή του όχι μόνο γιατί είναι μακριά από τον Ναό των Ιεροσολύμων, αλλά και γιατί αρρώστησε και οι ασεβείς επισκέπτες του τον ειρωνεύονταν, λέγοντάς του, πού είναι ο Θεός σου να σε κάνει καλά; («πού ἐστὶν ὁ Θεός σου;»). Είναι φοβερό να έχεις τόσες απανωτές δοκιμασίες. Έλλειψη καλού περιβάλλοντος, ασθένεια και εμπαιγμούς μαζί. «Τρελαίνεσαι», αν δεν έχεις τον Θεό μέσα σου.

41,6. ἵνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἵνατί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ· σωτήριον τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Γιατί είσαι λυπημένη, ψυχή μου, και γιατί ταράζεσαι μέσα μου; Να ελπίζεις στον Θεό, γιατί θα έλθει η μέρα που θα τον δοξολογήσω-αυτόν που είναι η σωτηρία μου κι ο μόνος Θεός που λατρεύω.

41,7. πρὸς ἑμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη· διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνιείμ, ἀπὸ ὄρους μικροῦ.

Μετάφραση: Η ψυχή μου ταράχθηκε μέσα μου-γί' αυτό θα σε θυμηθώ, (Κύριε), από τη χώρα του Ιορδάνη και του Ερμών, από το μικρό βουνό, όπου βρίσκομαι τώρα φυγάς, για να παρηγορηθώ και να ενισχυθώ.

41,8. ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταρράκτων σου, πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμέ διήλθον.

Μετάφραση: Όπως εδώ η μιά άβυσσος (τεράστια ποσότητα νερού), όταν καταπέφτει πάνω στην άλλη, φαίνεται σαν να της ομιλεί και αντηχεί η βοή των καταρρακτών, έτσι και οι δοκιμασίες ήλθαν αλλεπάλληλα πάνω μου, σαν αγριεμένα κύματα της δικαίας οργής σου.

41,9. ἡμέρας ἐντελεῖται Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς ὥδῃ αὐτῷ παρ' ἐμοί, προσευχὴ τῷ Θεῷ τῆς ζωῆς μου.

Μετάφραση: Αλλά ο Κύριος κάποια μέρα θα στείλει το έλεος του, και το (επόμενο) βράδυ θ' αναπέμψω για χάρη του ύμνο και προσευχή στον Θεό, στον οποίο οφείλω τη ζωή μου.

41,10. ἔρῳ τῷ Θεῷ· ἀντιλήπτωρ μου εἶ· διατί μου ἐπελάθου; καὶ ἵνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου;

Μετάφραση: Τότε θα πω στον Θεό: Εσύ είσαι βοηθός μου* γιατί με ξέχασες; Γιατί να βαδίζω σκυθρωπός και λυπημένος, επειδή με καταπιέζει ο εχθρός μου;

41,11. ἐν τῷ καταθλᾶσθαι τὰ ὅσα μου ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἐκάστην ἡμέραν· Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεός σου;

Μετάφραση: Ενώ από τη δοκιμασία μου συντρίβονται τα κόκκαλά μου και οι εχθροί μου με περιγελούν λέγοντάς μου καθημερινά: «Πού είναι ο Θεός σου;»

6-11 Ο ίδιος δίνει κουράγιο στον εαυτό του. «ἵνατί περίλυπος εἶ ἡ ψυχὴ μου...; ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν». Και από εκεί που είναι εξόριστος κοντά στον Ιορδάνη ποταμό και στην κορυφή του βουνού Ερμών, σκέφτεται τις άπειρες δωρεές του Θεού στο παρελθόν κι ελπίζει ακράδαντα ότι θα τύχει της βοήθειας του Θεού και στο παρόν και στο μέλλον. Το άπειρο έλεος του Θεού θα τον επισκεφθεί μέσα στη νύχτα των θλίψεων και θα τον ανακουφίσει σωματικά από τους πόνους και ψυχικά διά της πίστεως και ελπίδας.

41,12. ἵνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου; καὶ ἵνατί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ· σωτήριον τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Γιατί, λοιπόν, είσαι λυπημένη, ψυχή μου, και γιατί ταράζεσαι μέσα μου; Στήριξε την ελπίδα σου στον Θεό, γιατί θα έλθει η μέρα που θα τον δοξολογήσω αυτόν που είναι η σωτηρία μου κι ο Θεός μου.

12 Έτσι ο ποιητής έδωσε κουράγιο και δύναμη στην ψυχή του, με τον διάλογο με τον εαυτό του και στάθηκε όρθιος ενώπιον του προσώπου του Θεού. Είναι υπέροχη πνευματική μέθοδος η θεία ανάμνηση των άπειρων ευεργεσιών του Θεού, για τη στήριξη της ψυχής μας σε ώρες δοκιμασίας. Η ζωή μας πρέπει να είναι ενιαία, γιατί από τη φύση της έχει διαδοχικές εναλλαγές, οι οποίες είναι εντελώς απαραίτητες για την ωριμότητα της προσωπικότητάς μας. Απ' αυτές θ' αντλούμε δύναμη και διδάγματα. Αρκεί να κάνουμε σωστό διάλογο με τον εαυτό μας και με το θετικό παρελθόν μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και οι δύο ψαλμοί μας αποκαλύπτουν τη δίψα της φιλόθεης ψυχής για επικοινωνία με τον Θεό. Κι όταν αυτή υπάρχει, τότε και οι μεγαλύτερες δοκιμασίες ξεπερνιούνται και δι' αυτών ο άνθρωπος, ώριμος πια, φτάνει στον ουρανό.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΒ΄ (42)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

42,1. Κρῖνόν με, ὁ Θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὀσίου· ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί με.

Μετάφραση: Βγάλε την απόφασή σου Θεέ μου, για μένα και δίκασε τη δίκαιη υπόθεσή μου εναντίον ενός ανόσιου έθνους* γλύτωσέ με από κάθε άδικο άνθρωπο και πονηρό.

42,2. ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός κραταίωμά μου· ἵνατί ἀπώσω με; καὶ ἵνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου;

Μετάφραση: Διότι εσύ, Θεέ μου, είσαι η δυνατή προστασία μου. Γιατί με απώθησες από κοντά σου, ώστε να περνῶ τις μέρες μου λυπημένος, ενώ ο εχθρός μου με καταπιέζει;

42,3. ἔξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου· αὐτά με ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίόν σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.

Μετάφραση: Στείλε το φως σου και δείξε την αλήθεια σου αυτά με οδήγησαν και με έφεραν στο άγιο όρος σου και στα σκηνώματά σου.

42,4. καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου· ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ Θεός, ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Και θα μπω μέσα στο θυσιαστήριο του Θεού, θα παρουσιασθῶ στον Θεό που ευφραίνει την ύπαρξή μου και θα με κάνει πάλι νέο. Θα σε δοξολογήσω με ύμνους κιθάρας, Κύριε μου και Θεέ μου.

42,5. ἵνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου; καὶ ἵνατί συνταράσσεις με; ἔλπισον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ· σωτήριον τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Γιατί είσαι λυπημένη, ψυχή μου, και γιατί ταραζεσαι μέσα μου; Στήριξε την ελπίδα σου στον Θεό, γιατί θα έλθει η μέρα που θα τον δοξολογήσω· αυτόν που είναι η σωτηρία μου κι ο Θεός μου.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΓ' (43)

Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορέ εἰς σύνεσιν ψαλμός.

Κι αυτός ο ψαλμός, όπως προελέχθη, συντάχτηκε από γιο της οικογένειας Κορέ. Αυτό μας φανερώνει η επιγραφή του. Είναι διδακτικός και απαιτεί προσεκτική εκτέλεση. Οι τεχνικοί της ποίησης τον κατατάσσουν στην μορφή της ελεγείας. Δηλαδή, στο είδος της ποίησης, που γεννήθηκε στην Ελλάδα, και που στην αρχή αφορούσε τη μετρική μορφή του ποιήματος, ύστερα δε στο περιεχόμενό του. Με το ποιητικό αυτό είδος αρχικά εκφράζονταν διάφορα πολεμικά συναισθήματα (Καλλίνος, Τυρταίος κ.ά.) και απαγγελλόταν με υπόκρουση αυλού. Αργότερα έκφραζε και άλλα συναισθήματα, λύπης, τρυφερότητας (Μίνερμος), πολιτικά φρονήματα (Σόλων, Θέογνις), φιλοσοφικές ιδέες (Ξενοφάνης) ή διατυπώνονταν αποφθέγματα (Φωκυλίδης). Στο διάβα των αιώνων, στους Λατίνους και στους Ευρωπαίους, άλλαξε χαρακτήρα και μορφή. Επανήλθε όμως στη βάση της με τους Έλληνες ποιητές: Σολωμό, Βαλαωρίτη, Ζαλοκώστα, Παλαμά, Πορφύρα κ.ά. Επανερχόμαστε όμως στην ουσία του προκειμένου ψαλμού, που αποτελεί ποίημα πατριωτικό κι εκφράζει τραγικές καταστάσεις του Ισραήλ, όταν νικήθηκε από ειδωλολατρικούς εχθρικούς γειτονικούς λαούς, τους Εδωμίτες, Αμμωνίτες και Μωαβίτες.

43,2. Ὁ Θεός, ἐν τοῖς ὥσιν ἡμῶν ἠκούσαμεν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἔργον, ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.

Μετάφραση: Με τ' αυτιά μας ακούσαμε, ότι όταν ήμαστε παιδιά, Θεέ μου, και οι πατέρες μας διηγήθηκαν το έργο, που έκανες στις μέρες τους, τις παλιές εκείνες μέρες.

43,3. ἡ χεὶρ σου ἔθνη ἐξωλόθρευσε, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.

Μετάφραση: Το χέρι σου κατέστρεψε τα ειδωλολατρικά έθνη και εγκατάστησε αυτούς (τους πατέρες μας) στη γη Χαναάν τιμώνρσες τους ασεβεῖς λαούς και τους εκδίωξες.

43,4. οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς, ἀλλ' ἡ δεξιὰ σου καὶ ὁ βραχίων σου καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι ἠύδόκησας ἐν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Γιατί δεν κληρονόμησαν τη γη τους με το σπαθί τους και δεν τους έσωσε η δύναμη του χεριού τους, αλλά το δεξί σου χέρι και ο βραχίονάς σου και το φως του προσώπου σου, γιατί ευαρεστήθηκες να τους δείξεις την αγάπη σου.

43,5. σὺ εἶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ·

Μετάφραση: Συ ο ίδιος είσαι ο Βασιλιάς και ο Θεός μου, που διέταξες τη σωτηρία του λαού σου, ο οποίος κατάγεται από τον Ιακώβ.

43,6. ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουδενώσομεν τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν.

Μετάφραση: Με τη βοήθειά σου θα νικήσουμε τους εχθρούς μας και με το όνομά σου θα εκμηδενίσουμε αυτούς που ξεσηκώνονται εναντίον μας.

43,7. οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ σώσει με·

Μετάφραση: Γιατί δεν θα ελπίσω στο τόξο μου και δεν θα με σώσει το σπαθί μου.

43,8. ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατήσχυνας.

Μετάφραση: Διότι εσύ μας έσωσες απ' αυτούς που μας θλίσουν και ντρόπιασες αυτούς που μας μισούν.

43,9. ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξομολογηθησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Στον Θεό, λοιπόν, θα καυχηθούμε όλες τις μέρες της ζωής μας και θα δοξολογούμε το όνομά σου αιώνια.

43,10. νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κατήσχυνας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ Θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

Μετάφραση: Τώρα όμως μας απομάκρυνες από κοντά σου και μας ντρόπιασες και δεν θα βγεις σύμμαχος, Θεέ μου, με τα στρατεύματά μας.

2-10 Ο ποιητής αναφέρεται προς τον Θεό και του «υπενθυμίζει» τις μεγάλες προστασίες και νίκες που εχάρισε στους πατέρες προγόνους του, οι οποίοι δεν νίκησαν τους εχθρικούς λαούς, επειδή είχαν μεγαλύτερη απ' αυτούς δύναμη, αλλά διότι τους προστάτευσε το δεξιό παντοδύναμο χέρι του... και ο θείος φωτισμός του. Και τώρα τον παρακαλεί εξ ονόματος του λαού, να κάνει πάλι το ίδιο. Να προστατεύσει τον λαό του, ώστε να μην εξευτελιστεί από τους εχθρούς του. Βασικό στοιχείο πνευματικής κι εθνικής ζωής, να ξέρουμε την ιστορία μας, να μην ξεχνάμε τις πολυπληθείς πνευματικές κι εθνικές ευεργεσίες του Θεού. Αυτό σημαίνει να ζούμε με αληθινή παράδοση, με τις ρίζες μας. Όποιος αποκόβεται από τις ρίζες του πεθαίνει. Ο άνθρωπος του Θεού, είναι απαύγασμα θείων ριζών και ιερών παραδόσεων. Όταν το συναισθάνεται αυτό δεν πέφτει ποτέ έξω.

43,11. ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον ἑαυτοῖς.

Μετάφραση: Επέτρεψες να γυρίσουμε τις πλάτες, νικημένοι, μπροστά στους εχθρούς μας, και αυτοί που μας μισούσαν, μας λαφυραγωγούσαν για να θησαυρίζουν σε βάρος μας.

43,12. ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς·

Μετάφραση: Μας παρέδωσες σαν πρόβατα για σφαγή και μας σκόρπισες ανάμεσα στα έθνη τα ειδωλολατρικά.

43,13. ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν αὐτῶν.

Μετάφραση: Επέτρεψες να πουληθεί ο λαός σου σε ασήμαντη τιμή· και αυτά όλα σ' εποχή που δεν ήταν πολύ το πλήθος εκείνων που επιτέθηκαν με αλαλαγμούς εναντίον μας.

43,14. ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸν καὶ χλευασμὸν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν·

Μετάφραση: Επέτρεψες να ντροπιασθούμε από τους γείτονές μας, γίναμε περίγελως και κοροϊδία στους γύρω μας.

43,15. ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.

Μετάφραση: Κατάντησε παραβολική ιστορία η ταπείνωσή μας, μεταξύ των εθνικών, που κινούν κοροϊδευτικά το κεφάλι τους για το κατάντημά μας.

43,16. ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου κατεναντίον μου ἐστὶ, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψέ με

Μετάφραση: Δεν περνά μέρα που να μην είναι μπροστά μου ο εξευτελισμός του λαού μου και η καταισχύνη σκέπασε το πρόσωπό μου

43,17. ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ καταλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκοντος.

Μετάφραση: λόγω των εμπαιγμών του καθενός που μας βρίζει και μας κατηγορεί, και λόγω της περιφρονητικής έκφρασης των προσώπων των εχθρών και αυτών που μας καταδιώκουν.

43,18. ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθα σου καὶ οὐκ ἡδικήσαμεν ἐν τῇ διαθήκῃ σου,

Μετάφραση: Όλα αυτά τα κακά ήρθαν επάνω μας και όμως εμείς δε σε ξεχάσαμε και δεν αθετήσαμε τη διαθήκη σου.

43,19. καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδιά ἡμῶν καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.

Μετάφραση: Και δε γύρισε πίσω και μακριά από σε η καρδιά μας· συ όμως επέτρεψες να παραστρατήσουμε από τον δρόμο σου.

43,20. ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιά θανάτου.

Μετάφραση: Διότι μας ταπείνωσες στον τόπο αυτό της δυστυχίας και μας σκέπασε η σκιά του θανάτου.

43,21. εἰ ἐπελαθόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς Θεὸν ἄλλότριον,

Μετάφραση: Εάν είχαμε ξεχάσει το όνομα του Θεού μας και αν είχαμε σηκώσει ικετευτικά τα χέρια μας προς ξένο Θεό,

43,22. οὐχὶ ὁ Θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα; αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρδίας.

Μετάφραση: δεν θα τα αντιλαμβανόταν αυτά ο Θεός για να μας ζητήσει λόγον; Γιατί αυτός γνωρίζει και τα πιο μυστικά της καρδιάς μας.

43,23. ὅτι ἔνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

Μετάφραση: Αλλά εμείς για χάρη σου θανατωνόμαστε καθημερινά· θεωρηθήκαμε σαν πρόβατα έτοιμα για σφαγή.

43,24. ἐξεγέρθητι· ἰνατί ὑπνοῖς, Κύριε; ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώση εἰς τέλος.

Μετάφραση: Σήκω πάνω, γιατί κοιμάσαι, Κύριε; Σήκω και μη μας διώχνεις για να μη καταστραφούμε εντελώς.

43,25. ἰνατί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπιλανθάνη τῆς πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν;

Μετάφραση: Γιατί γυρνάς αλλού το πρόσωπό σου; Ξεχνάς την αθλιότητα και τις θλίψεις μας;

43,26. ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστήρ ἡμῶν.

Μετάφραση: Γιατί ταπεινώθηκε κι έπεσε στο χώμα εξαντλημένη η ψυχή μας· η κοιλιά μας κόλλησε στη γη από την καταπίεση των εχθρών μας.

43,27. ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

Μετάφραση: Σήκω, Κύριε, βοήθησέ μας και λύτρωσέ μας προς δόξα του ονόματος σου.

11-27 Ο Θεός όμως, για λόγους που πολλές φορές ξέρει μόνο η άπειρη αγάπη του και πανσοφία του, παραχωρεί ήττες, με πολλές και φρικτές δοκιμασίες. Τότε χρειάζεται μεγάλη πίστη, μεγάλη υπομονή και μεγάλη αντοχή, ώστε όχι μόνο να μην απομακρυνθούμε από τον Θεό, αλλά να παιδαγωγηθούμε από τις δοκιμασίες, να μετανοήσουμε για τα σφάλματά μας, και να παρακαλέσουμε τον Θεό να ξαναγίνει προστάτης και βοηθός μας. Αυτό κάνει και ο ποιητής του ψαλμού. Παρακαλεί τον Θεό ν' «αφυπνιστεί» (τη θέλει κι αυτή την παράκλησή μας ο Θεός, να τον «ξυπνάμε») και ν' αναστηθεί, να σηκωθεί και να μας βοηθήσει.

Γι' αυτό και ο Ζιγαβηνός, λέει ότι αυτός ο ψαλμός μπορεί να εκφέρεται κάθε τόσο από όλη την Εκκλησία που αγωνίζεται σκληρά μέσα στον κόσμο και από κάθε πιστό χριστιανό που δοκιμάζεται φοβερά από εσωτερικές κι εξωτερικές δυσμενείς συνθήκες κατά την τραχιά πορεία του. Αυτό άλλωστε καταξιώνει και αναδείχνει τον πιστό άνθρωπο βαθύ, συνετό, που ξέρει γιατί ζει και για πού πορεύεται. Η θέωση κατακτιέται με τη χάρη του Θεού και με σκληρούς αγώνες. Γι' αυτό αξίζει άπειρα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όλη η ζωή μας πρέπει να εκτυλίσσεται μέσα στην ιερή παράδοσή μας και μέσα σε προσευχή και πίστη για τη βέβαια νίκη μας και θέωσή μας. Γι' αυτό και οι Απόστολοι, οι Ευαγγελιστές και οι Άγιοι Πατέρες μας συνιστούν να κρατούμε τις ιερές παραδόσεις, να μην

αποκοπούμε ποτέ από την πίστη των πνευματικών Πατέρων μας, ώστε ο Θεός να μας ευλογεί διά παντός. Ο Χριστιανισμός δεν είναι θεωρία, αλλά πράξη αγία που βιώνεται ακατάπαυστα από την αγία του Θεού Εκκλησία. Αυτό σημαίνει Ορθοδοξία.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΔ΄ (44)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· τοῖς υἱοῖς Κορέ εἰς σύνεσιν· ὧδῃ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.

Διδακτικός ψαλμός και ο 44ος που συντάχθηκε από τους γιους του Κορέ για να ψαλεί από αρχιμουσικό: «ὑπὲρ των ἀλλοιωθησομένων». Οι Πατέρες ερμηνευτές ομιλούν περί της μεταμόρφωσης που προφητεύεται ότι θα πραγματοποιηθεί σε όσους θα ενωθούν με τον Χριστό. Δηλαδή στα μέλη της Εκκλησίας, που πρόκειται να νυμφευθεί ο Χριστός. Αυτό εννοεί η «ὧδῃ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ». «Αγαπητός» κατά τους μεγάλους ερμηνευτές εννοείται ο Χριστός. Και όχι κάποιος επίγειος βασιλιάς, που ισχυρίζονται οι ορθολογιστές Προτεστάντες. Και ο πιο σπουδαίος βασιλιάς της γης δεν συγκεντρώνει ποτέ τα χαρακτηριστικά που αποδίδει ο ποιητής στον τέλειο παμβασιλέα Χριστό. Γι' αυτό ο ψαλμός αυτός είναι κατ' ευθεία Μεσσιανικός, Βασιλικός που περιγράφει τις ιδιότητες του Βασιλέα Χριστού και τις ιδιότητες της βασίλισσας Εκκλησίας. Αυτό δέχεται και το Ταργκούμ, δηλ. η αραμαϊκή παράφραση της Π. Διαθήκης, που έγινε π.Χ. Στη δε λειτουργική ζωή της Εκκλησίας ο 10ος στίχος και άλλοι, συνδέουν, κατά την προσκομιδή τον Χριστό με την Παναγία που στέκεται στα δεξιά του: «παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου...». Και πολλοί Πατέρες της Εκκλησίας, όπως θα δούμε πιο κάτω, συνδέουν άρρηκτα την Εκκλησία με την Παναγία και την Παναγία με την Εκκλησία, η οποία Παναγία κατά τον Άγιο Ανδρέα Κρήτης και κατά τον Ι. Δαμασκηνό «φέρει τα δευτερεία μετά την Τριαδική Θεότητα». Δηλ. κατέχει πρώτη θέση στην πνευματική Δημιουργία μετά τον Θεό. (Δες και βιβλίο μου «ΕΥΛΑΒΙΚΑ ΨΕΛΛΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ», έκδοση έκτη κ.ε.).

44,2. Ἐξηρεύξατο ἡ καρδιά μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ, ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.

Μετάφραση: Βγήκε από μέσα στην καρδιά μου λόγος έξοχος. Ναι, απαγγέλλω εγώ το ποίημά μου προς τον βασιλιά, η γλώσσα μου κινείται σαν την πένα του γρήγορου γραμματέα.

2 ... ἡ γλῶσσα μου κάλαμος γραμματέως ὀξογράφου: Το είπαμε και σε προηγούμενο σχόλιο ότι η γλώσσα μας ως ὄργανο ψυχῆς και καρδίας, λαλεί θαυμαστά ἢ κατάπτυστα, ανάλογα με το ἦθος της ψυχῆς: Εδώ ο ποιητής θέτει τη γλῶσσα του στην υπηρεσία της θείας ἐμπνευσης. Και ὅπως λέει, μεταξύ άλλων υπέροχα και ο σύγχρονός μας καθηγητής θεολόγος και ποιητής Π. Πάσχος: «Οι λέξεις κάτω ἀπ' την ιτιά, πλάι στο ἡσυχό ποτάμι μελισσολοί, πολλές κι ἀνέγγιχτες, μιλούσαν σιωπηλά με τα κλωνάρια και με τα κύματα. Κατάλευκος ἐρωδιός ἀκούγοντας τις ρώτησε: Τι τάχα ονειρεύεστε; Κι' ὅλες με μια φωνή ἀπάντησαν: Το ποίημα, τον ποιητή που θα μας δώσει αἷμα, ζωή και ὄνομα για την αἰωνιότητα». Ἔτσι εἶναι, οι λέξεις μπορεί να εἶναι ἀχθοφόροι αἰώνιων μηνυμάτων. Αρκεί ο ποιητής, ο μαντατοφόρος να εἶναι χριστοφόρος και θεοφόρος, ὅπως εἶναι ο ποιητής και αὐτοῦ του ψαλμοῦ.

44,3. ὥραϊος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖλεσί σου· διὰ τοῦτο εὐλόγησέ σε ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Είσαι όμορφος πιο πολύ από όλους τους γιους των ανθρώπων, ξεχύθηκε η χάρη από τα χείλη σου· γι' αυτό σε ευλόγησε ο Θεός αιώνια.

3 ὥραϊος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων...: Και μόνο αυτή η φράση, αυτός ο στίχος κι αυτή η στροφή, δείχνουν περίτρανα ότι πρόκειται για το πρόσωπο του Χριστού. Προφητεύει ο ποιητής την ασύγκριτη, άρρητη ωραιότητα του Χριστού, την εξωτερική κι εσωτερική.

44,4. περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατέ, τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου

Μετάφραση: Ζώσου το σπαθί σου γύρω από τη μέση σου, ώστε να πέφτει πάνω στον μηρό σου, δυνατέ (κι ας είναι τούτο επιπρόσθετος οπλισμός σου) στην ομορφιά σου και στο κάλλος σου.

44,5. καὶ ἔντεινον καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε ἔνεκεν ἀληθείας καὶ πραότητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιὰ σου.

Μετάφραση: Και τέντωσε (το τόξο σου) και προχώρει μ' επιτυχία και βασίλευε για την αλήθεια, την πραότητα και τη δικαιοσύνη- (τότε ασφαλώς) το δεξί σου χέρι θα σε οδηγήσει σε θαυμαστά κατορθώματα.

44,6. τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ -λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται- ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.

Μετάφραση: Τα βέλη σου είναι ακονισμένα, δυνατέ και πλήθη από τους εχθρούς σου, θα πέφτουν κάτω απ' τα πόδια σου όταν αυτά θα τραπούν την καρδιά των εχθρών του βασιλιά.

44,7. ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.

Μετάφραση: Ο θρόνος σου, Θεέ μου, θα παραμείνει αιώνιος, το σκήπτρο της Βασιλείας σου θα είναι σκήπτρο ευθύτητας και δικαιοσύνης.

44,8. ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεὸς ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.

Μετάφραση: Αγάπησες τη δικαιοσύνη και μίσησες την αδικία- γι' αυτό σε έχρισε ο Θεός, ο Θεός σου, με λάδι αγαλλιάσεως περισσότερο, παρά σε όσους μετείχαν σε όμοια με τη δική σου χρήση.

44,9. Ευώδη μύρα, σμύρνα, αρωματώδες δάκρυ πολυτίμου δένδρου και κασία, εκπέμπουν την ευωδίαν των από τα ιμάτιά σου, τα οποία μόλις τώρα εξήχθησαν από πολύτιμα κιβώτια ελεφαντοστού και σε ηύφραναν με την γλυκείαν ευωδίαν των.

Μετάφραση: Ευωδιάζουν από σμύρνα και αλόη και κασία τα ρούχα σου όλα, που βγήκαν από ελεφάντινα ανάκτορα προκαλώντας σου ευχαρίστηση (με τη γλυκειά ευωδιά τους).

4-9 Απ' εδώ και κάτω έως και τον 9ο στίχο, ο ποιητής περιγράφει τις ιδιότητες του παμβασιλέα Χριστού, που είναι ζωσμένος όχι μόνο με κάλλος, αλλά και με δύναμη καταπληκτική, ρομφαία, τόξο, βέλη ακονισμένα, που θα πόλεμήσει (τον σατανά με τις σκοτεινές του δυνάμεις)- θα νικήσει και ο θρόνος του με την ποιμαντική του ράβδο, που σημαίνει δικαιοσύνη, και χρισμένος με Πνεύμα Άγιο, περισσότερο από όλους τους βασιλιάδες και προφήτες, θα μένει ακλόνητος σε όλους τους αιώνες.

44,10. Πριγκίπισσαι, θυγατέρες βασιλέων, αποτελούν την τιμητικήν συνοδείαν σου. Εις τα δεξιά σου μεγαλοπρεπής ίσταται η βασίλισσα, στολισμένη και φέρουσα φόρεμα υφασμένον με χρυσάς κλωστάς και ποικίλα κεντήματα και χρώματα.

Μετάφραση: Κόρες βασιλέων αποτελούν την τιμητική σου συνοδεία- στα δεξιά σου στάθηκε η βασίλισσα, ντυμένη με χρυσά και πολυποικίλα ρούχα.

10 παρέστη ή Βασίλισσα έκ δεξιών σου...: Πρόκειται για την Εκκλησία, λένε οι ερμηνευτές. Μάλιστα, όπως προελέχθη, ο Κύριλλος Αλεξανδρείας και ο Κλήμης Αλεξανδρεύς, ονομάζουν την Παναγία Παρθένον Εκκλησία. Και ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός την αποκαλεί «ουρανομίμητο Εκκλησία». Έτσι εξηγείται το ότι η Εκκλησία κατά την πρόθεση των τιμών Δώρων τοποθετεί πάνω στο δισκάριο τη μερίδα της Παναγίας στα δεξιά του Χριστού, λέγοντας ο λειτουργός την ψαλμική φράση, «παρέστη η βασίλισσα...».

44,11. Συ, ω μελλόνυμφος κόρη, άκουσε την συμβουλήν μου. Κλίνει το αυτί σου, ώστε να ακούη με προσοχήν και να δέχεται τας εντολάς του και λησμόνησε εντελώς τον λαόν, στον οποίον μέχρι τώρα ανήκες, και αυτόν ακόμη τον πατρικόν σου οίκον.

Μετάφραση: Συ, ω μελλόνυμφη κόρη, άκουσε τη συμβουλή μου και δεξ και σκύψε το αφτί σου και ξέχασε εντελώς τον λαό σου και το σπίτι του πατέρα σου.

44,12. Τότε ο βασιλεύς νυμφίος σου θα αγαπήση το κάλλος σου. Επειδή όμως αυτός είναι και ο Κυριος σου,

Μετάφραση: Τότε ο βασιλιάς νυμφίος σου θα επιθυμήσει την ομορφιά σου γιατί αυτός είναι και ο Κύριός σου

44,13. θα προσκυνήσης αυτόν. Η περίφημος και πλουσιωτάτη Τυρος θα αποστείλῃ, τιμής ένεκεν, πολλά δώρα. Οι πλούσιοι άρχοντες των λαών θα ζητούν ικετευτικώς, ώσαν εις λιτανείαν, την εύνοιαν του προσώπου σου.

Μετάφραση: και θα τον προσκυνήσεις- κι η περίφημη Τύρος θ' αποστέλλει πολλά δώρα- οι πλούσιοι άρχοντες των λαών θα ζητούν ικετευτικά, σαν σε λιτανεία, την εύνοια του προσώπου σου.

44,14. Όλη η δόξα της νύμφης, η οποία είναι θυγάτηρ του βασιλέως, προέρχεται από τον πλούσιον εσωτερικόν στολισμόν της αρετής και των πνευματικών της χαρίτων. Με κροσσωτόν χρυσοκέντητον ένδυμα είναι περιβεβλημένη και στολισμένη.

Μετάφραση: Όλη η δόξα της κόρης του βασιλιά προέρχεται από τον εσωτερικό της στολισμό. Είναι ντυμένη και στολισμένη με χρυσούφαντα κροσσωτά ρούχα.

44,15. Θα προσαχθούν στον βασιλέα παρθένοι, αι οποίοι θα ακολουθούν οπίσω από αυτήν ως τιμητική της συνοδεία. Αι φίλοι της, που την συνοδεύουν, θα προσαχθούν εις σε τον βασιλέα και νυμφίον.

Μετάφραση: Θα οδηγηθούν στον βασιλιά παρθένες που θ' ακολουθούν πίσω της· η συνοδεία της θα οδηγηθεί σε σένα, τον βασιλέα και νυμφίο.

44,16. Ούτως αι δύο μεγαλοπρεπείς πομπαί, νυμφίου και νύμφης, θα προχωρούν με χαράν και αγαλλίασιν και θα φθάσουν στο ανάκτορον του βασιλέως νυμφίου.

Μετάφραση: Έτσι θα οδηγηθούν με χαρά και αγαλλίαση και θα μπουν στο παλάτι του βασιλιά!

44,17. Ω βασίλισσα, αντί των προγόνων σου τους οποίους εγκατέλειψες και ηρνήθης, θα είναι τώρα εις την θέσιν αυτών τα τέκνα σου, τα οποία εγεννήθησαν εις σε από τον πνευματικόν σου γάμον με τον νυμφίον Χριστόν. Θα αναδείξης και θα καταστήσης αυτούς άρχοντας εις ολόκληρον την γην.

Μετάφραση: Αντί των προγόνων σου, που εγκατέλειψες, θα είναι τώρα στη θέση τους οι γιοί σου- θα τους κάνεις ηγεμόνες σ' όλη τη γη.

11-17 Όλοι αυτοί οι στίχοι περιγράφουν ζωηρότατα, με άριστες λογοτεχνικές πινελιές, τα χαρακτηριστικά της Βασίλισσας Εκκλησίας, τις υποχρεώσεις της έναντι του Νυμφίου Χριστού, καθώς και τα πνευματικά μεγαλεία της. Και βέβαια αντλεί τις περιγραφές, από τους τότε βασιλικούς γόμους των βασιλέων του Ισραήλ.

44,18. Ω βασιλεύ, θα μνημονεύω και θα διαλαλώ το Ονομά σου εις τας γενεάς των γενεών. Δια τούτο λαοί και φυλαί διάφοροι θα σε υμνολογούν ακαταπαύστως στον αιώνα του αιώνος.

Μετάφραση: Ω βασιλιά, θα μνημονεύω και θα διαλαλώ το όνομά σου διά μέσου όλων των γενεών γι' αυτό θα σε υμνούν όλοι οι λαοί σ' όλους τους αιώνες.

18 Ο τελευταίος αυτός στίχος εφαρμόζεται άριστα στην Εκκλησία, η οποία συνέχεια, μέρα-νύχτα μνημονεύει και διαλαλεί σ' όλες τις γενιές τ' όνομα του Θεού, καθώς και στις φυλές, στις γλώσσες και στα έθνη της γης. Η Εκκλησία ως Σώμα Χριστού, είναι η παρουσία και εξαγγελία του Χριστού, ανά τους αιώνες, είναι ο θρίαμβος του Χριστού εναντίον του κακού και του θανάτου. Αυτή είναι η ύψιστη διδαχή της Εκκλησίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Χριστός έγινε άνθρωπος για να θεώσει την Εκκλησία. Αυτή είναι το σώμα του κι αυτός η κεφαλή της. Έτσι κεφαλή και σώμα αλληλοπεριχωρούνται ενιαία και αποτελούν την αιώνια δόξα και βασιλεία του Θεού. Αυτό το αποτέλεσμα έχουν οι θείοι γάμοι του Βασιλιά -Νυμφίου Χριστού και της Βασίλισσας- Νύμφης Εκκλησίας. Όποιος λοιπόν είναι μέλος της Εκκλησίας είναι και μέλος της αιώνιας Βασιλείας. Ύψιστο αγαθό, ύψιστη τιμή, άφθαστο μεγαλείο. Μακάρι να το ζήσει ο κόσμος όλος.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΕ' (45)

Εἰς τὸ τέλος· ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορέ, ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός.

Κι αυτός ο ψαλμός συντάχτηκε από Κορεΐτη, δηλαδή απόγονο της οικογένειας Κορέ. Η φράση «ὑπὲρ τῶν κρυφίων...» από άλλους ερμηνεύεται με αναφορά στο μυστήριο της ενανθρώπισης του Θεού-Χριστού, από άλλους στις μυστικές δυνάμεις της θείας πρόνοιας για τη σωτηρία της Εκκλησίας και από άλλους στον τρόπο που έπρεπε να ψάλλεται ο ψαλμός. Ο ψαλμός έπρεπε να ψάλλεται οκτοφωνικά και κατά το Ταλμούδ οι λευίτες (οι ιερείς) με τα παιδιά τους στο σπίτι έπρεπε να προετοιμάζονται, ώστε μετά δημόσια στο ναό να ψάλλεται αρμονικά, τέλεια. Οποιαδήποτε εκδοχή είναι οικοδομητική.

45,2. Ὁ Θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις, βοηθὸς ἐν θλίψεσι ταῖς εὐρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.

Μετάφραση: Ο Θεός είναι το καταφύγιο και η δύναμή μας, είναι βοηθός στις μεγάλες θλίψεις που μας βρήκαν.

2 Ο στίχος αυτός υπονοεί πολλές και βαριές θλίψεις που προέρχονται από συμφορές, είτε από τους εχθρούς, είτε από τις φυσικές θεομηνίες, τους σεισμούς και τους καταποντισμούς.

Εχθρούς είχε πολλούς ο Ισραήλ. Ο Π. Τρεμπέλας στην προκειμένη περίπτωση, υποθέτει ότι μπορεί να πρόκειται περί των επιθέσεων εναντίον της Ιερουσαλήμ (Ησ. λστ', λγ' και Δ' Βασ. ιη', ιθ') των Ασσυριών Σεναχηρείμ, ο οποίος υπέστη συντριπτική ήττα, αφού σ' ένα βράδυ φονεύτηκαν 185.000 στρατιώτες του· είτε για την επίσης μεγάλη ήττα που υπέστησαν επί Ιωσαφάτ οι συμμαχήσαντες κατά του Ισραήλ Μωαβίτες, Αμμωνίτες και Ιδουμαίοι, (Β' Παραλ. κ' 1 κ.ε.), οπότε δείχτηκε η προστασία του Θεού στον Ισραήλ, αλλά και η σωτηρία του Ισραήλ από σεισμούς και κατακλυσμούς.

Ο Β. Βέλλας τον συνδέει με εσχατολογικά, δηλ. με όσα αναφέρει η Γραφή σχετικά με τη συντέλεια του κόσμου. (Δες και βιβλίο μου «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»). Πάντως με ό,τι κι αν τον συνδέσουμε, ο προκείμενος στίχος, δείχνει την πίστη του Ισραήλ προς τον Θεό, στον οποίο καταφεύγει, καθώς και την επέμβαση του Θεού σε ώρες θλίψεων. Σπουδαίο επαναλαμβανόμενο δίδαγμα, όχι μόνο σ' αυτόν τον ψαλμό, αλλά και σ' όλη τη γραμμή της Αγίας Γραφής και στη ζωή της Εκκλησίας. Ο Θεός είναι το καταφύγιό μας σ' όλη μας τη ζωή. «Κύριος καταφυγή μου και ρύστης μου».

45,3. διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταρασσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν.

Μετάφραση: Γι αυτό δεν θα φοβηθούμε όταν θα σειεται η γη και θα μετατίθενται τα βουνά στη μέση των θαλασσών.

3 Ο στίχος αυτός δίνει απάντηση και παρηγοριά αληθινή για τα μεγάλα κακά που βρίσκουν κάθε τόσο τον άνθρωπο από σεισμούς, λιμούς, λοιμούς και καταποντισμούς. Δεν

φοβάται ο πιστός μπροστά σ' αυτά, γιατί έχει σωστή θεώρηση της ζωής, ξέρει γιατί ζει, ξέρει το ρόλο του πάνω στη γη και ξέρει ότι μέσω και των πιο μεγάλων καταστροφών, αυτός δεν θίγεται στην ουσία, γιατί έχει αιώνιο προορισμό τον ουρανό, τη θέωσή του, που μάλιστα μπορεί να εξυπηρετείται παιδαγωγικά μ' όλ' αυτά τα κακά. Άλλωστε, πολλές φορές τον σώζει κι εδώ στη γη ο Θεός απ' όλ' αυτά. Να, λοιπόν, η σωστή θέση κι αντιμετώπιση των σεισμών και καταποντισμών από τον σωστό άνθρωπο. Βέβαια, κάποιο φυσικό φόβο και τρόμο είναι φυσικό να νιώθει ο άνθρωπος. Όχι όμως τρομοκρατία, απελπισία, απογοήτευση. Ίσα-ίσα, το επαναλαμβάνουμε, όλ' αυτά μπορούν να γίνουν αφορμή ανάτασης πνευματικής, μετάνοιας κι επιστροφής στον Θεό, δηλαδή επιτυχία για τον αληθινό σκοπό της ζωής μας.

45,4. ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν, ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Έστω και αν βουίζουν και ταραχθούν τα νερά τους, και αν σεισθούν τα βουνά με τη δύναμή του, εμείς δεν θα φοβηθούμε.

45,5. τοῦ ποταμοῦ τὰ ὀρμήματα εὐφραίνουν τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ· ἡγίασε τὸ σκὴνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψιστος.

Μετάφραση: Τα ρεύματα του ποταμού ευφραίνουν την πόλη του Θεού (Ιερουσαλήμ), την οποία αγίασε ο Ὑψιστος για να είναι κατοικητήριό του.

45,6. ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ σαλευθήσεται· βοηθήσει αὐτῇ ὁ Θεὸς τὸ πρὸς πρῶτῳ πρῶτῳ.

Μετάφραση: Ο Θεός είναι στο μέσο της και δεν θα σαλευθεί· θα τη βοηθήσει ο Θεός γρήγορα και έγκαιρα.

45,7. ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλιναν βασιλεῖαι· ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

Μετάφραση: Ταράχθηκαν τα έθνη εναντίον της Ιερουσαλήμ και βασιλεία μετακινήθηκαν αλλ' ο Κύριος βρόντησε από πάνω και σαλεύθηκε η γη.

45,8. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ο Κύριος των ουρανίων δυνάμεων είναι μαζί μας, είναι βοηθός μας ο Θεός του πατριάρχη μας Ιακώβ.

45,9. δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς.

Μετάφραση: Ελάτε όλοι και δείτε τα έργα του Θεού, όσα θαυμαστά έβαλε πάνω στη γη.

45,10. ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς τόξον συντρίψει καὶ συνθλάσει ὄπλον καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί.

Μετάφραση: Κατέπαυσε τους πολέμους μέχρι τα πέρατα της γης. Αυτός θα συντρίψει τα τόξα των εχθρών και θα σπάσει τα όπλα τους και θα κάψει τους θυρεούς (τα ασπιδοειδή οικόσημα) με φωτιά.

45,11. σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός· ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Μετάφραση: Ησυχάστε και μάθετε ότι εγώ είμαι ο αληθινός Θεός· θα υψωθώ πάνω απ' όλα τα έθνη, θα υψωθώ πάνω από τη γη.

45,12. Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ Θεὸς Ἰακώβ.

Μετάφραση: Ο Κύριος των ουρανίων δυνάμεων είναι μαζί μας, βοηθός μας είναι ο Θεός του Ιακώβ.

4-12 Όλοι αυτοί οι στίχοι καλούν τους πιστούς να δουν πως δρα ο Θεός στην ιστορία, πως παιδαγωγεί και πως σώζει τόν άνθρωπο, που φυσικά θέλει να σωθεί. Για τον πωρωμένο και διεστραμμένο δεν τίθεται θέμα. Αυτός είναι άσχετος μ' αυτά... Εδώ μπορούμε να σταθούμε με πολλή προσοχή στο ότι ο ψαλμωδός και γενικότερα η Γραφή δεν αραδιάζουν θεωρίες περί υπάρξεως του Θεού, αλλά μιλάνε ιστορικά, εμπειρικά, βιωματικά για τον Θεό. Τον ομολογούν όπως τον ζουν. Αυτή είναι η πίστη και η σωστή γραμμή όλης της σωστής Εκκλησίας, η πνευματική της εμπειρία, είτε προσωπική, είτε ομαδική, ιστορική. Ο Θεός βιούται, δεν περιγράφεται, λένε οι Πατέρες. Οι περιγραφές... είναι ορθολογιστικές και ατονούν τον Θεό... Ο Θεός είναι Ζωή και Ανάσταση. Όποιος τον ζει τον νιώθει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο,τιδήποτε και να μας συμβαίνει στη ζωή, εφόσον καταφεύγουμε στον Θεό, μπορούμε να σωθούμε. Αρκεί η σωτηρία μας να μην επικεντρώνεται μόνο στη χωρο-χρονική διάσταση της γης, αλλά στην οντολογική και υπαρξιακή κατάστασή μας, που αφορά στην άπειρη αιωνιότητα και Βασιλεία του Θεού. Δηλ. το αιώνιο μέλλον μας.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΣΤ' (46)

Εἰς τὸ τέλος· ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορὲ ψαλμός.

Οπως και ο προηγούμενος ψαλμός, έτσι κι αυτός συντάχτηκε από Κορείτη κι έχει την ίδια συγγραφική εννοιολογική βάση. Παρουσιάζει τον Θεό κατεβαίνοντα, κυριαρχούντο επί της γης και ανεβαίνουνται στον ουρανό. Ιστορικά ίσως συντάχτηκε ή μετά το κατέβασμα και το ανέβασμα της Κιβωτού της Διαθήκης από και προς το όρος Σινά, όπου ο λαός με αλαλαγμούς και οι ιερείς-λευίτες με σαλπίσματα, περιέβαλαν το λιτανευτικό γεγονός ή μετά από νίκη που είναι και το πιθανότερο, του Ισραήλ εναντίον των Μωαβιτών και Αμμωνιτών (Β' Παραλ. κ' 1 κ.ε.).

Πάντως είναι κι αυτός μεσσιανικός, εσχατολογικός και προφητικός, κατά τους Πατέρες, ψαλμός. Γιατί μόνο ο Χριστός έχει και θα έχει τέτοια κυριαρχία στους αιώνες των αιώνων. Μάλιστα η Εκκλησία και στην τελετουργική της Ανάληψης χρησιμοποιεί τον 6ο στίχο του. «'Ανέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ...».

46,2. Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως.

Μετάφραση: Όλα τα έθνη χειροκροτείστε, κραυγάστε προς δόξαν Θεού με φωνή μεγάλης χαράς.

46,3. ὅτι Κύριος ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

Μετάφραση: Διότι ο Κύριος είναι ο Ὑψιστος Θεός, φοβερός και μεγάλος βασιλιάς πάνω σ' όλη τη γη.

46,4. ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν·

Μετάφραση: Υπέταξε (άλλους) λαούς σ' εμάς και υποδούλωσε έθνη κάτω απ' τα πόδια μας.

46,5. ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, τὴν καλλονὴν Ἰακώβ, ἣν ἠγάπησεν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Διάλεξε κι έδωσε για μας την κληρονομιά του, την ωραιότατη αυτή χώρα του λαού του Ιακώβ, που αγάπησε πολύ.

46,6. ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.

Μετάφραση: Ανέβηκε στον ουρανό ο Θεός μέσα σε αλαλαγμούς, ανήλθεν ο Κύριος, ενώ σάλπιγγες αντηχούσαν θριαμβευτικά.

46,7. ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε, ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε,

Μετάφραση: Ψάλτε ύμνους στον Θεό μας, ψάλτε, ψάλτε ύμνους στον βασιλιά μας, ψάλτε,

46,8. ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ Θεός, ψάλατε συνετῶς.

Μετάφραση: διότι ο Θεός είναι βασιλιάς όλης της γης· ψάλτε με σύνεση και προσοχή.

46,9. ἐβασίλευσεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὁ Θεὸς κάθεται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο Θεός εβασίλεψε σ' όλα τα (ειδωλολατρικά) έθνη· ο Θεός κάθεται πάνω στον άγιο θρόνο του.

46,10. ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ, ὅτι τοῦ Θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.

Μετάφραση: Οι άρχοντες των λαών συγκεντρώθηκαν ενώπιον του Θεού του Αβραάμ, γιατί δούλοι του Θεού είναι οι δυνατοί της γης· για τούτο εξυψώθηκαν και δοξάσθηκαν πλησίον του Θεού.

2-10 Όλος ο ψαλμός, όπως γίνεται με όλα τα προφητικά κείμενα της Αγ. Γραφής, τα οποία αναφέρονται κατ' αρχή και κατά βάση σε ιστορικά γεγονότα (δες Αποκάλυψη Ιωάννη, Παραβολές Χριστού και κείμενα όλων των μεγάλων Προφητών της Π.Δ.) και απ' αυτά μετά ανάγονται σε μετáιστορικά, εσχα-τολογικά στοιχεία, έτσι κι' εδώ ο ψαλμωδός επιλαμβάνεται ιστορικών γεγονότων του Ισραήλ, για να καταλήξει στα εσχατολογικά που αφορούν τον Χριστό, στην κυριαρχία του και στην αιώνια βασιλεία του.

Ασφαλώς «λίγο» πριν έρθει για δεύτερη φορά ο Χριστός στον κόσμο, «ίνα κρίνει ζώντας καί νεκρούς», θα πραγματοποιηθεί η κυριαρχία του επί της γης κι όλα τα έθνη θα τον χειροκροτήσουν, «πάντα τά έθνη κροτήσατε χειρας...», γιατί θα είναι ο αδιαμφισβήτητος βασιλιάς «ἐπὶ πάσαν τήν γήν»... Ήδη ο Χριστός, όπως σημειώνει ο Ι. Χρυσόστομος, «θα έχει δέσει και νικήσει κατά κράτος τον ισχυρό τύραννο, (τον σατανά) και τα σκεύη του (τα όργανά του) θα τα έχει διασκορπίσει, γι' αυτό όλοι φωνάζουμε «πού είναι, θάνατε, το κέντρο σου;. Ας αλαλάσουμε, λοιπόν, στον Θεό και ας τον ευχαριστήσουμε για την περιφανή αυτή νίκη».

Και αλλού ο ίδιος Πατέρας λέει, ότι ο Χριστός είναι και θα είναι βασιλιάς των αιώνων, γιατί υπέταξε στην Εκκλησία του διά των Αποστόλων όλους τους λαούς της γης κι όλες τις τάξεις των ανθρώπων... και θριαμβευτής πλέον, αφού ανελήφθη, κάθεται τώρα και ως άνθρωπος στα δεξιά του Πατρός του «ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ». Ως Θεός βέβαια ήταν πάντοτε μαζί με τον Πατέρα και το Πνεύμα το Άγιο. «Τριάδα ομοούσιος και αχώριστος». Ύψιστα, μέγιστα και ασύλληπτα για τη φτωχή μας διάνοια, τα γεγονότα που πρόκειται να μεσολαβήσουν κατά τον ένδοξο ερχομό του Χριστού στη γη, καθώς και όσα θα επακολουθήσουν και θα επικρατήσουν στην αιώνια βασιλεία του. Τώρα καλούμαστε να τα πιστέψουμε και να προετοιμαστούμε γι' αυτά. Αν το πετύχουμε θα είμαστε ευτυχείς. Θα έχουμε πετύχει τον σκοπό της ζωής μας «το καθ' ομοίωσιν Θεού».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πίστη και προετοιμασία για την αιώνια ζωή και ευτυχία. Για την αιώνια θέωσή μας. Για το παν διά παντός. Αυτό σημαίνει αληθινός άνθρωπος, «κατά χάριν Θεός».

ΨΑΛΜΟΣ ΜΖ' (47)

Ψαλμός ωδῆς τοῖς υἱοῖς Κορέ· δευτέρα σαββάτου.

Τα παιδιά του Κορέ μας έδωσαν και τούτον τον ψαλμό που χαρακτηρίζεται ως ωδή, δηλ. μελοποιημένο ποίημα, ή ποίημα λυρικό, ψαλλόμενο με λύρα. Εψάλλετο τη δεύτερη ημέρα του Σαββάτου, δηλαδή Δευτέρα. Πιθανόν το πρωί, όπως μας λέει η Μίσχνα, η ραβινική παράδοση. Τα αίτια της σύνταξης του είναι όπως και των δύο προηγούμενων, εθνικοπνευματικά. Όλος ο ψαλμός κατά τους Πατέρες αλληγορεί την Εκκλησία, η οποία πολεμούμενη μένει ασάλευτη, γιατί θεμελιωτής και κεφαλή αυτής είναι ο Θεάνθρωπος Χριστός.

47,2. Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ,

Μετάφραση: Είναι μεγάλος ο Κύριος κι αξίζει να υμνείται πολύ στην πόλη του Θεού μας, στο βουνό του το ἅγιο,

47,3. εὐρίζω ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς. ὄρη Σιών, τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ, ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου.

Μετάφραση: το καλά ριζωμένο αυτό αγαλλίαμα ὅλης της γης. Πόσο ωραία είναι τα βουνά σου Σιών, τα βορεινά πλευρά σου, η πόλη του μεγάλου Βασιλιά, η Ιερουσαλήμ.

47,4. ὁ Θεὸς ἐν τοῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.

Μετάφραση: Ο Θεός κάνει γνωστή την παρουσία του στους οχυρούς πύργους της όταν προστατεύει αυτήν.

47,5. ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνήχθησαν, διήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό·

Μετάφραση: Διότι, να, οι βασιλεῖς της γης συγκεντρώθηκαν ἀπὸ διάφορες χώρες, διάβηκαν τα σύνορά της ὅλοι μαζί.

47,6. αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν,

Μετάφραση: Και αυτοὶ μόλις την εἶδαν ἔτσι θαύμασαν, ταραχθήκαν και συγκλονίστηκαν.

47,7. τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν, ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης.

Μετάφραση: Τους κυρίευσε τρόμος και εδοκίμασαν πόνους σαν της γυναίκας ὅταν γεννά.

47,8. ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα Θαρσεῖς.

Μετάφραση: Θα τους συντρίψεις, Κύριε, καθώς με βίαιο ἄνεμο συντρίβεις τα περίφημα πλοία που πλέουν στην πόλη Θαρσίς.

47,9. καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτω καὶ εἶδομεν ἐν πόλει Κυρίου τῶν δυνάμεων, ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ὁ Θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Όπως ακριβώς ακούσαμε από τους προγόνους μας, έτσι και είδαμε σήμερα να γίνεται στην πόλη αυτή του Κυρίου των ουρανίων δυνάμεων, στην πόλη του Θεού μας. Ο Θεός της έβαλε θεμέλια αιώνια.

47,10. υπελάβομεν, ὁ Θεός, τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου.

Μετάφραση: Αντιληφθήκαμε εμείς οι ίδιοι, Θεέ μου, το έλεος σου ανάμεσα στον λαό σου.

2-10 Όλοι αυτοί οι στίχοι περιγράφουν τη μεγαλειότητα και τη δύναμη του Θεού, ένεκα των οποίων είναι υπεράξιος να υμνείται, γιατί αυτός προστατεύει τον ιερό τόπο του Όρους, όπου είναι κτισμένος ο Ναός στον οποίο λατρεύεται ο αληθινός Θεός, ο οποίος προστατεύει γενικά και την πόλη Σιών, την Ιερουσαλήμ, που είναι ιερή. Η παρουσία του Θεού, λοιπόν, γίνεται αισθητή και γνωστή σε όλους, από την προστασία που προσφέρει στην ιερή πόλη της Ιερουσαλήμ. Όταν μάλιστα συγκεντρώθηκαν εχθρικά βασίλεια γύρω της, για να την κυριαρχήσουν, τότε ο Θεός την περιέβαλε με φόβο και τρόμο, ώστε μόλις την είδαν, τους έπιασε πανικός, όπως πιάνει την έγκυο γυναίκα από τους πόνους του τοκετού.

Κανένας δε δεν μπορεί ν' αντισταθεί στη δύναμη του Κυρίου, που και μόνο μ' ένα δυνατό άνεμο, διέλυσε και διαλύει τους εχθρούς, όπως διηγούνται οι πρόγονοι του Ισραήλ, αλλά και οι ίδιοι διαπιστώνουν με τα μάτια τους ότι ο Θεός προστάτευσε αυτούς και την ιερή πόλη τους.

47,11. κατὰ τὸ ὄνομά σου, ὁ Θεός, οὕτω καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς· δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιὰ σου.

Μετάφραση: Ανάλογα με το όνομά σου, Θεέ, έτσι και η δοξολογία σου θ' αντηχεί στα πέρατα της γης· το δεξί σου χέρι είναι γεμάτο δικαιοσύνη.

11 Η διακήρυξη της προστασίας είναι, πρέπει να είναι, ανάλογη με τον προστάτη. Όπως το όνομα του Θεού, η δύναμή του και το μεγαλείο του είναι απέραντα, έτσι απέραντη πρέπει να είναι και η δοξολογία, ένεκα της προστατευτικής δικαιοσύνης της δεξιάς του Θεού. Είναι βασικό να ομολογούμε με θάρρος τις ενέργειες του Θεού, ώστε να διδάσκονται και οι άλλοι που θα 'θελαν να τις προσέξουν. Δηλαδή, καθαρή κηρυκτική ιεραποστολή και μάλιστα απ' όλους, απ' όλο το λαό, όχι μόνο από τους ιερείς. Ο καθένας μας με τα λόγια του και τη σωστή ζωή του μπορεί να είναι ιεραπόστολος.

47,12. εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιών καὶ ἀγαλλιᾶσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἕνεκεν κριμάτων σου, Κύριε.

Μετάφραση: Ας ευφρανθεί το όρος Σιών κι ας σκιρτήσουν από χαρά οι πόλεις της Ιουδαίας, για τις δίκαιες κρίσεις σου, Κύριε.

12 ... θυγατέρες...: Είναι όχι μόνο οι γύρω από τα Ιεροσόλυμα πόλεις κι εκκλησίες, αλλά όλες οι εκκλησίες της γης, λέει ο Μ. Αθανάσιος. Γι' αυτό είναι και προφητικός ο ψαλμός.

47,13. κυκλώσατε Σιών καὶ περιλάβετε αὐτήν, διηγῆσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς,

Μετάφραση: Κυκλώστε γύρω τη Σιών, εσείς οι κάτοικοί της, και περιέλθετε αυτήν εξετάστε τους πύργους της που διαφυλάχτηκαν αβλαβείς.

47,14. θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως ἂν διηγῆσθε εἰς γενεὰν ἑτέραν.

Μετάφραση: Αναλογιστείτε τη δύναμή της και μοιρασθείτε μεταξύ σας προς εξέταση τους πύργους και τα ανάκτορά της, για να τα διηγηθείτε και στην άλλη γενιά, που θα σας διαδεχθεί,

13-14... διηγῆσασθε εἰς γενεὰν ἑτέραν: Να μην κρατήστε τις ευεργεσίες αυτές μόνο για σας, αλλά να τις διηγηθείτε και στις επερχόμενες γενεές. Αφού πρώτα τις εμπεδώσετε σεις καλά μέσα στην ψυχή σας, μετά να τις μεταδώσετε κιόλας...

κυκλώσατε Σιών...: Μαζέψτε το νου σας, συγκεντρώστε τον γύρω και μέσα στη Σιών, δηλαδή στη θαυμαστή ιστορία της, μετρήστε την καλά και αφού τη χωνέψτε μέσα σας, κάντε την κήρυγμά σας. Υπέροχη η αλληγορική αυτή έννοια των δύο αυτών στίχων, ώστε να εμβαθύνουμε στις ευεργεσίες και στα θαυμάσια του Θεού, για να μπορούμε να τα διακηρύξουμε. Ας μην αφήνουμε, λοιπόν, να περνάνε απαρατήρητες οι ευεργεσίες του Θεού. Είναι τροφή μας πνευματική η αναφορά μας σ' αυτές. Τροφή όλης της Εκκλησίας.

... διηγῆσασθε εἰς γενεὰν ἑτέραν: Να μην κρατήστε τις ευεργεσίες αυτές μόνο για σας, αλλά να τις διηγηθείτε και στις επερχόμενες γενεές. Αφού πρώτα τις εμπεδώσετε σεις καλά μέσα στην ψυχή σας, μετά να τις μεταδώσετε κιόλας...

47,15. ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Μετάφραση: ὅτι, δηλαδή, αυτός είναι ο Θεός μας αιώνια- αυτός θα μας καθοδηγεί (σαν καλός ποιμένας) διά παντός.

15 Όλος ο στίχος είναι προτρεπτικός και πάλι για τη διακήρυξη των ευεργεσιών και την προστασία του Θεού, που είναι αιώνιος και ποιμαίνει και θα ποιμαίνει την Εκκλησία του αιώνια, ως αιώνιος Αρχηγός. Αυτός είναι ο αρχιποιμένας και οι επίσκοποί του είναι «εις τόπον Χριστού», λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας. Η εκκλησιολογική αυτή βάση χαρίζει θείο κύρος και θεία αποστολή στην Εκκλησία, που είναι σώμα Χριστού. Έτσι ενώ η κάτω Ιερουσαλήμ «εσαλεύθη», η Άνω, η βασιλεία του Θεού μένει εις τον αιώνα. Δόξα στη μεγαλωσύνη σου Κύριε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κι αυτός ο μεσσιανικός ψαλμός, είναι αποκαλυπτικός των ενεργειών του Θεού και της ασάλευτης βασιλείας του, διά της Εκκλησίας του, στους αιώνες των αιώνων. Αυτής της Εκκλησίας και βασιλείας είναι ύψιστη τιμή μας και χαρά μας να είμαστε μέλη της. Και πάλι δόξα στο θεό.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΗ΄ (48)

Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

Και ο ψαλμός αυτός, καρπός Κορείτη, είναι πολύ διδακτικός. Δεν περιέχει πατριωτικά στοιχεία παρά μόνο πνευματικά, διδακτικά, για την παρούσα και για τη μέλλουσα ζωή. Είναι «κοινωνικός και ηθικός οδηγός» και αποτελεί προανάκρουσμα της παραβολής του Χριστού για τον «πλούσιο και τον Λάζαρο». Μοιάζει δε στο ύφος του, σε μερικούς στίχους, με τις παροιμίες της Π. Διαθήκης. Γενικά είναι ψαλμός με υψηλούς παλμούς, για την ταυτότητα και τον προορισμό του ανθρώπου, που διαφέρει, πρέπει να διαφέρει από το κτήνος. Το κτήνος είναι «προς ώραν», ο άνθρωπος «προς αἰώνιον».

48,2. Ἀκούσατε ταῦτα, πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην,

Μετάφραση: Ακούστε αυτά όλοι οι λαοί, ανοίξτε τ' αφτιά σας και προσέξτε όλοι οι κάτοικοι της οικουμένης,

48,3. οἷ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος καὶ πένης.

Μετάφραση: τόσον οι ντόπιοι όσο και οι άλλοι κάτοικοι της γης, όλοι μαζί, πλούσιοι και φτωχοί,

48,4. τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν·

Μετάφραση: Το στόμα μου θα λαλήσει σοφία και η βαθιά μελέτη της καρδιάς μου θα εκφραστεί με σύνεση.

48,5. κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.

Μετάφραση: Θα τεντώσω τ' αφτί μου σε αλήθειες που το Πνεύμα του Θεού μου εμπνέει σε μορφή παραβολής και θα εκθέσω με τη μουσική του ψαλτηρίου το δύσκολο πρόβλημά μου.

2-5 Αυτοί οι στίχοι αποδεικνύουν ιδιαίτερα τον οικουμενικό χαρακτήρα της αλήθειας της Αγίας Γραφής. Καλεί ο ψαλμωδός, αυτά που θα ψάλλει με μουσικά όργανα και αρμονία, εμπνευσμένα από το Πνεύμα το Άγιο, να τ' ακούσει όλη η οικουμένη. «Πάντα τὰ ἔθνη, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην».

Όλοι, ανεξάρτητα από κοινωνική τάξη, φύλο ή φυλή. Πάντες. Αυτό θα πει αλήθεια οικουμενική. Να ισχύει για όλους και όλους τους αιώνες. Διαχρονικά. Κι αυτό φαίνεται αμέσως από το περιεχόμενο των στίχων που ακολουθούν.

48,6. ἵνατί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ; ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με.

Μετάφραση: Για ποιο λόγο να φοβάμαι στις μέρες των δοκιμασιών; Μόνο η δική μου αμαρτία μπορεί να με βλάψει.

48,7. οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι,

Μετάφραση: Ζητούν να με βλάψουν αυτοί που έχουν πεποίθηση στη δύναμή τους και καυχώνται για τον άφθονο πλούτο τους,

48,8. ἀδελφός οὐ λυτροῦται, λυτρώσεται ἄνθρωπος; οὐ δώσει τῷ Θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ

Μετάφραση: Θα αντικρίσουν όμως και αυτοί τον θάνατο, από τον οποίο ούτε ο (στοργικότερος) αδελφός δεν μπορεί να τους λυτρώσει. Θα τους ελευθερώσει ξένος άνθρωπος; Κανένας δεν μπορεί να δώσει στον Θεό εξιλαστήρια προσφορά υπέρ του εαυτού του

48,9. καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα

Μετάφραση: και να προσφέρει τίμημα για να εξαγοράσει τη ζωή του, έστω και αν ακόμη εκοπίασε σ' όλη του τη ζωή

48,10. καὶ ζήσεται εἰς τέλος· οὐκ ὄψεται καταφθοράν,

Μετάφραση: για να ζήσει ευτυχισμένος μέχρι τέλους. Ο ασεβής δεν θα δει τη διάλυση του σώματός του με τον θάνατο,

6-10 Κανένας δεν μπορεί να βλάψει τον άνθρωπο του Θεού, γι' αυτό και ο άνθρωπος του Θεού δεν φοβάται κανένα. Ενώ οι πλουτούντες και κρατούντες υλόφρονες, θα καταποντιστούν από τον θάνατο, που είναι ο αδυσώπητος εχθρός τους. (Όπως ο πλούσιος στην Παραβολή που προ αναφέρθηκε). Ούτε ο αδερφός σου δεν μπορεί να σε σώσει από τον θάνατο.

48,11. ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας. ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται καὶ καταλείψουσιν ἄλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν,

Μετάφραση: έστω και αν βλέπει και αυτούς τους σοφούς να πεθαίνουν. Το ίδιο κι ο άμυαλος κι ο ανόητος θα εξαφανιστούν και θα αφήσουν σε ξένους τον πλούτο τους,

48,12. καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα, σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν. ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.

Μετάφραση: και οι τάφοι τους θα είναι οι παντοτινές κατοικίες τους, οι σκηνές τους όπου θα μένουν σ' όλες τις γενιές. Έγραψαν ανοήτως τα ονόματά τους στα κτήματά τους.

11-12 Ο θάνατος δεν διστάζει ούτε μπροστά στους σοφούς, ούτε μπροστά στους ένδοξους, όπως περίφημα τα λέει και η Νεκρώσιμη Ακολουθία της Εκκλησίας μας. «...Τις έστι βασιλεύς ή στρατιώτης, ή πλούσιος ή πένης...». Οι κούφιοι άνθρωποι, που στηρίχτηκαν και στηρίζονται στις μάταιες γνώσεις και δόξες κείτονται πτώματα μέσα στα μνήματα. Γι αυτό είναι διδακτικότατο να επισκεπτόμαστε προσεκτικά τα μνήματα..., προπαντός όμως να μελετούμε την υπέροχη Νεκρώσιμη Ακολουθία.

48,13. καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς.

Μετάφραση: Και ο άνθρωπος ενώ έχει τιμή και αξία, δεν το κατάλαβε, εξισώθηκε με τα άλογα ζώα και έγινε όμοιος μ' αυτά.

48,14. αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐδοκήσουσιν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Αυτός είναι ο τρόπος ζωής των αμαρτωλών, που τους γίνεται εμπόδιο στην αρετή. Και παρ' όλα αυτά με το στόμα τους εκδηλώνουν την ευαρέσκεια και την ικανοποίησή τους.

48,15. ὡς πρόβατα ἐν ἄδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς· καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τὸ πρῶτ', καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄδῃ, ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν.

Μετάφραση: Σαν πρόβατα για σφαγή προορίζονται για τον άδη και ο θάνατος θα τους κατευθύνει· και πολύ γρήγορα θα τους κατανικήσουν οι ευσεβείς. Η δε βοήθεια που τους παρείχαν τα πλούτη τους θα παλιώσει στον άδη, και θ' αχρηστευτεί και θα χάσουν την επίγεια δόξα τους.

48,16. πλὴν ὁ Θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἄδου, ὅταν λαμβάνῃ με. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Όμως ο Θεός θα ελευθερώσει την ψυχή μου από την εξουσία του άδη, όταν θα με παραλάβει.

48,17. μὴ φοβοῦ, ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος, ἢ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ·

Μετάφραση: Μην εκπλήσσεσαι, όταν πλουτίζει ένας άνθρωπος ή όταν μεγαλώνει η δόξα του σπιτιού του.

48,18. ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήψεται τὰ πάντα, οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Γιατί δεν θα πάρει τίποτα μαζί του όταν πεθάνει, ούτε θα κατέβει μαζί του στον τάφο η δόξα του.

48,19. ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται· ἐξομολογήσεται σοι, ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.

Μετάφραση: Καθόσον η ύπαρξή του θα μακαρίζεται μόνο στην παρούσα ζωή. Τότε δε κι αυτός θα σε υμνολογεί, όταν κι εσύ θα επαινείς αυτόν.

48,20. εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ, ἕως αἰῶνος οὐκ ὀψεται φῶς.

Μετάφραση: Θα πεθάνει όμως και θα μεταβεί για να συναντήσει τους προγόνους του· ποτέ πια δεν θα δει το φως του ήλιου.

48,21. καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὠμοιώθη αὐτοῖς.

Μετάφραση: Και ο άνθρωπος ενώ έχει τιμή και αξία, δεν το κατάλαβε, εξισώθηκε με τα άλογα ζώα κι έγινε όμοιος μ' αυτά.

13-21 Τους στίχους αυτούς εάν τους προσέξουμε βαθύτερα, μπορεί να μας αλλάξουν προς το θειότερο τη ζωή μας. Είναι βαθυστόχαστοι και διδακτικότατοι. Περιγράφουν την κτηνώδη κατάσταση του ανθρώπου που ζει μόνο για τα αγαθά της γης, πλούτο, ευμάρεια, απολαύσεις, αλλά στο τέλος χάνεται, μηδενίζεται, αυτοκαταστρέφεται. Ενώ ο έντιμος πτωχός, ο πιστός και υπομονετικός άνθρωπος, αυτός που ξέρει ότι δεν είναι κτήνος, άλογο ζώο, αλλά «εικόνα Θεού» και έχει αιώνιο προορισμό, πιο πάνω και πιο πέρα απ' αυτή τη ζωή της γης, αυτός ρυθμίζει τη ζωή του με στραμμένα τα μάτια της ψυχής του, προς τον αιώνιο θείο προορισμό του. Αυτός ζει και θα ζει μαζί με τον Θεό. Ευτυχισμένος αιώνια. Χιλιομαρτυρημένο ιστορικά, ότι τα επίγεια αγαθά δεν καταξιώνουν και δεν κάνουν αληθινά ευτυχισμένο τον άνθρωπο. Κροίσοι και μεγιστάνες απήλθαν ως μη υπάρξαντες... ενώ οι δίκαιοι, οι τίμιοι και συνετοί ζουν εις τον αιώνα. Αυτοί θα κυριαρχήσουν αιώνια, με αιώνια δόξα, χαρά κι ευτυχία. «Άνθρωπε, λέει ο ποιητής, τι το θέλεις το μεγάλο κτήμα, αφού και συ θα πιάσεις μόνο δύο μέτρα μνήμα» και αλλού «ο αληθινός σοφός γίνεται κατά χάρη Θεός. Αυτός είναι του ανθρώπου ο σκοπός».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος πατάει στη γη και βλέπει και στον ουρανό, επιτελεί τον θείο του προορισμό. Ο άνθρωπος είναι «φυτό του ουρανού, ουρανόφυτος». Σκοπός του ανθρώπου στη γη είναι η «προπόνησή του» για τον ουρανό. Καλή προπόνηση, λοιπόν.

ΨΑΛΜΟΣ ΜΘ' (49)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Είναι ο πρώτος ψαλμός που συναντούμε, του περίφημου Λευίτη ποιητή και αρχιμουσικού Ασάφ. Παρακάτω θα συναντήσουμε και άλλους δέκα από 72-82, που ίσως μερικοί να είναι των παιδιών του, που έζησαν επί Σολομώντα και υπηρέτησαν στον Ναό. Είναι περίφημος λυρικός ψαλμός με υπέροχα δραματικά στοιχεία, για τα οποία λέει ο Φενελών ότι υπερβαίνουν κάθε ανθρώπινη φαντασία. Κύριος σκοπός του ψαλμωδού είναι να επιστήσσει την προσοχή των πιστών στην ουσία και όχι στον τόπο της λατρείας. Κτυπάει αλύπητα την υποκρισία, όπως θα κάνει και ο Χριστός στην Κ. Διαθήκη μετά από αιώνες. Ο Θεός «μισεί» την υποκρισία.

Η διδαχή του Θεού αρχίζει με την ιδιότητά του ως Αρχηγού και Κυρίου των κατά χάριν θεών ανθρώπων, «Θεός Θεών...». Ὑψιστη αποκάλυψη για την κατά χάριν θεότητά μας. Τη θεία υιοθεσία μας. Όλες δε οι έννοιες που ακολουθούν είναι έννοιες αποκάλυψης. Νομίζεις ότι διαβάζεις την Αποκάλυψη του Ιωάννη, ή στο Ευαγγέλιο τους Ευαγγελιστές σχετικά με τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού επί της γης. Να γιατί τονίζουμε συνεχώς ότι η επικρατούσα έννοια της Αγίας Γραφής είναι ενιαία και αφορά στη σωτηρία του ανθρώπου διά της Χάριτος του Θεού. Να γιατί μοιάζουν πολλές έννοιες της Γραφής μεταξύ τους. Και να γιατί η Αγία Γραφή είναι θεόπνευστη, γιατί οι συγγραφείς της μιλούν εξ ονόματος του Θεού και για το όνομα του Θεού και για τη θεία σωτηρία του κόσμου. Αυτή είναι η ουσία της Αγίας Γραφής. Η σωτηρία μας, η θέωση του κόσμου. Η δόξα του Θεού που είναι και δική μας.

49,1. Θεός θεῶν Κύριος ἐλάλησε καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν.

Μετάφραση: Ο Θεός των θεών, ο Κύριος, μίλησε και κάλεσε όλη την οικουμένη από την ανατολή μέχρι τη δύση.

49,2. ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραιότητος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Από τη Σιών έλαμψε η λαμπρότητα της ομορφιάς του.

2 ἐκ Σιών: Από την άνω Ιερουσαλήμ. Από την αιώνια Βασιλεία του. Από τον ουρανό θα κατέβει με εκπληκτική δόξα και λαμπρότητα για να κρίνει τη γη, τον κόσμο.

49,3. ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἦξει, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται· πῦρ ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφόδρα.

Μετάφραση: Ο Θεός θα έρθει φανερά, ο Θεός μας, και δεν θα σιωπήσει· φωτιά θα καίει μπροστά του και θύελλα μεγάλη θα ξεσπά γύρω του.

3-4 ἐμφανῶς: Θ' αναγνωριστεί φανερά. Δεν θα υπάρχει περίπτωση να μην καταλάβει κάποιος ότι είναι ο Θεός, ο κριτής της οικουμένης, γιατί θα καίγεται φοβερή φωτιά μπροστά του και θα ξεσπάσει φοβερή καταιγίδα γύρω του... Δραματικές εικόνες που κάνουν, θα κάνουν την παρουσία του Θεού φανερή, αισθητή και υπέρλαμπρη. Κί' έτσι θα έχει μπροστά

του ο Θεός τον ουρανό, ουράνια αποδεικτικά στοιχεία, αλλά και επίγεια, για να κρίνει τον λαό, τον κόσμο όλο...

49,4. προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ τὴν γῆν τοῦ διακρίναι τὸν λαὸν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Θα προσκαλέσει σαν μάρτυρες τον ουρανό από πάνω και τη γη από κάτω, προκειμένου να κρίνει τον λαό του.

49,5. συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις,

Μετάφραση: Συγκεντρώστε για χάρη του τους αφοσιωμένους του, οι οποίοι με θυσίες τότε συνήψαν διαθήκη μαζί του,

49,6. καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς κριτὴς ἐστὶ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: και θα αναγγείλουν οι ουρανοί τη δικαιοσύνη του, γιατί ο Θεός είναι που κρίνει.

49,7. ἄκουσον, λαός μου, καὶ λαλήσω σοι, Ἰσραήλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι· ὁ Θεὸς ὁ Θεός σου εἰμι ἐγώ.

Μετάφραση: Ακούσε, λαέ μου, και θα μιλήσω σε σένα, και θα μαρτυρήσω για χάρη σου· εγώ είμαι ο Θεός, ο Θεός σου.

49,8. οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε, τὰ δὲ ὀλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.

Μετάφραση: Δεν θα σε ελέγξω, βέβαια, για τις θυσίες σου- οι προσφορές των ζώων σου πάντοτε είναι μπροστά μου.

49,9. οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους.

Μετάφραση: Αλλά δεν θα δεχθώ μοσχάρια από το σπίτι σου, ούτε κριάρια από τις μάνδρες σου.

49,10. ὅτι ἐμὰ ἐστὶ πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ βόες·

Μετάφραση: Γιατί δικά μου είναι όλα τα άγρια ζώα του δάσους, τα ήμερα ζώα στα βουνά και τα βόδια.

49,11. ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὠραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστίν.

Μετάφραση: Γνωρίζω όλα τα πτηνά του ουρανού και η ομορφιά των αγρών είναι στη δική μου κυριότητα.

49,12. ἐὰν πεινάσω, οὐ μή σοι εἴπω· ἐμὴ γάρ ἐστίν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

Μετάφραση: Εάν πεινάσω, δεν θα το πω σε σένα- γιατί δική μου είναι η οικουμένη και ό,τι την γεμίζει.

49,13. μὴ φάγομαι κρέα ταύρων, ἢ αἷμα τράγων πίομαι;

Μετάφραση: Αλλά μήπως εγώ έχω ανάγκη να φάω κρέας ταύρων ή να πιω αίμα τράγων;

49,14. θῦσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀπόδος τῷ Ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου·

Μετάφραση: Γι αυτό πρόσφερε στον Θεό θυσία ευχαριστίας κι εκπλήρωσε στον Ὑψιστο τις υποσχέσεις σου.

49,15. καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου, καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Και κάλεσέ με στη μέρα της θλίψης σου και θα σε βγάλω απ' αυτή και θα με δοξάσεις.

5-15 Οι άγγελοι θα μαζέψουν τους οσίους και μπροστά τους ο Θεός θα εξαγγεΐλει τις αποφάσεις της κρίσης Του. Πρώτα θα ελέγξει αυτούς που περιορίστηκαν μόνο στις εξωτερικές θυσίες και τυπολατρείες προς τον Θεό, χωρίς να εμβαθύνουν στην πνευματική αφοσίωση και λατρεία του.

49,16. τῷ δὲ ἀμαρτωλῷ εἶπεν ὁ Θεός· ἵνατί σὺ ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου;

Μετάφραση: Ενώ στον αμαρτωλό είπε ο Θεός: Για ποιο λόγο εσύ διηγείσαι τους νόμους μου και παίρνεις στο στόμα σου τη διαθήκη μου, που την καταπατεῖς (υποκριτή);

49,17. σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.

Μετάφραση: Εσύ όμως μίσησες την παιδαγωγία μου και περιφρόνησες τα λόγια μου (υποκριτή).

49,18. εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ, καὶ μετὰ μοιχοῦ τὴν μερίδα σου ἐτίθεις.

Μετάφραση: Όταν έβλεπες κλέφτη, συνεργαζόσουν και συ μ' αυτόν και συμμετείχες στις κακές πράξεις των μοιχών.

49,19. τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκε δολιότητας·

Μετάφραση: Το στόμα σου γέμισε από κακία, η δε γλώσσα σου σχεδίαζε πανουργίες (υποκριτή).

49,20. καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρὸς σου ἐτίθεις σκάνδαλον.

Μετάφραση: Καθήμενος αργός κατηγορούσες τον αδελφό σου και εναντίον του γιου της μητέρας σου (του αδελφού σου) έβαζες σκάνδαλα και έστηνες παγίδες (πανούργε).

49,21. ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα· ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος· ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἀμαρτίας σου.

Μετάφραση: Αυτά έκανες κι εγώ σώπασα· νόμισες ανόητα και παράνομα, ότι θα είμαι όμοιος με σένα- θα σε ελέγξω γι' αυτό και θα παρουσιάσω μπροστά σου τις αμαρτίες σου.

16-21 Μετά αμέσως θα ελέγξει τους αμαρτωλούς που υποκρίνονται τον καλό, διδάσκουν τον νόμο του Θεού, αλλά αυτοί δεν τον τηρούν. Αντίθετα ανακατεύονται και συμπορεύονται ουσιαστικά με κλέφτες, φαύλους, ακόλαστους, συκοφάντες, δόλιους, ραδιούργους κατά αδελφών, κ.ά.

49,22. σύνετε δὴ ταῦτα, οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ Θεοῦ, μήποτε ἀρπάσῃ, καὶ οὐ μὴ ᾗ ὁ ῥυόμενος.

Μετάφραση: Καταλάβετε το αυτό, λοιπόν, εσείς που ξεχνάτε τον Θεό, μήπως σας αρπάξει στα χέρια του και δεν θα υπάρχει κανένας να σας γλυτώσει.

22 Για όλ' αυτά, λέει ο Θεός, σιωπούσα με μακροθυμία για σένα και συ νόμισες ότι εγώ είμαι όμοιος με σένα, ή ότι μόνο θεωρητικά μ' ενδιαφέρει η αρετή και η ευσέβεια. Όχι όμως. Έκανες μεγάλο λάθος, γιατί αργώ μεν, από αγάπη μήπως και μετανοήσεις, αλλά έρχεται η ώρα και κρίνω και ελέγχω κατά πρόσωπο και βάζω τον καθένα στη θέση του. Στη θέση που διάλεξε ο ίδιος. Εγώ απλώς κρίνω δίκαια. Τα έργα του τον καταδικάζουν ή τον αθώνουν. Και από τη δίκαιη κρίση μου δεν θα ξεφύγει κανένας, ούτε και κανένας θα μπορέσει να γλυτώσει κανένα φαύλο από τα χέρια μου. Είμαι Θεός δικαιοσύνης, φωτός και αγιότητας. Δεν είμαι άδικος, φαύλος, ανόητος, όπως νομίζετε σεις, οι υποκριτές.

49,23. Θυσία αἰνέσεως δοξάσει με, καὶ ἐκεῖ ὁδός, ἥ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

Μετάφραση: Θυσία ευχαριστίας θα με δοξάσει· κι εκεί είναι ο δρόμος, όπου θα δείξω, σ' αυτόν που τον βαδίζει, τη σωστική βοήθειά μου.

23 Αν όμως θέλετε, άνθρωποι, να σωθείτε, τότε ακολουθείστε, όχι τους τύπους και την υποκρισία, αλλά την αληθινή πνευματική θυσία, τη θυσία των παθών σας και των αμαρτιών σας· και με καρδιά γεμάτη ευγνωμοσύνη για τις θείες δωρεές που σας έδωσα και που σας υιοθέτησα παιδιά μου, ώστε να γίνετε «κατά χάριν» θεοί, τότε θα είναι αρεστή η καρδιά σας σε μένα και η προσφερόμενη πνευματική θυσία σας. Τότε βαδίζοντας τέτοια πορεία, τέτοιο θείο δρόμο, θα σας αποκαλύψω όλα όσα αφορούν την αιώνια σωτηρία σας. Όντως έγιναν και γίνονται θείες αποκαλύψεις εκ μέρους του Θεού σε όσους ακολουθούν την οδό της μεταμόρφωσης, της θέωσης, την οδό της Βασιλείας του Θεού. Ο άνθρωπος του Θεού βρίσκεται σε συνεχή επαφή με την Τριαδική Θεότητα και τα μυστήρια της Εκκλησίας του και γι' αυτό δέχεται συνεχώς τις θείες αλήθειες του, που είναι άπειρες. Η αλήθεια του Θεού επειδή είναι άπειρη δεν κατακτιέται εφάπαξ, αλλά συνέχεια και επ' άπειρο... Τώρα τη συλλαμβάνουμε «εν αινίγματι...» (Α' Κορ. ιγ' 12), αλλά στη βασιλεία του θα την νιώσουμε περισσότερο. Θα είναι ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΗ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός κριτής της οικουμένης, μέσα από όσα έχει κάνει για μας μέχρι και θυσίας του μονακριβου παιδιού του, του Χριστού, ασφαλώς θα μας κρίνει, για να ξεκαθαρίσει την ήρα από το σιτάρι, το σάπιο από το γερό, το σκοτάδι από το φως. Ο Θεός ελεύθερα έφτιαξε τον άνθρωπο, μ' ελευθερία θα τον κρίνει και με ελευθερία θα ζήσει ο πιστός τη θέωσή του, ο

φαύλος την κόλασή του. Θα το τονίζουμε κατά κόρο αυτό. Δηλαδή, μόνοι μας διαλέγουμε την κόλασή μας, μόνοι μας και τον παράδεισό μας. Ο κριτής Θεός απλώς ξεκαθαρίζει τα πράγματα για να μη διαιωνίζεται εν δράσει το κακό, και συσκοτίζει την αλήθεια και το φως. Το κακό θα είναι νεκρό, λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας. Μετά τη Δεύτερη Παρουσία του τα πάντα θα είναι αληθινά και απόλυτα. Δεν θα υπάρχει φόβος υπαναχώρησης ποτέ.

ΨΑΛΜΟΣ Ν' (50)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ·

ἐν τῷ ἔλθειν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν προφῆτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς Βηρσαβεή.

Ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ αποτελεί σταθμό και αστείρευτο ποταμό για τους πιστούς, για την Εκκλησία που τον χρησιμοποιεί και «τυπικά» κι' εννοιολογικά «κατά κόρο» σε κάθε βήμα της και πτυχή της. Και όμως δεν χορταίνεται ποτέ. Και τούτο γιατί περικλείει κι εκφράζει, σαν την παραβολή του Ασώτου, στο Ευαγγέλιο, όλο το ανθρώπινο δράμα, αλλά και όλη την ανοδική πνευματική πορεία του ανθρώπου. Είναι αναφορά αυτογνωσίας υποδειγματικής, μετάνοιας παραδειγματικής, ανάτασης και ανάστασης αιώνιας. Κρύβει μέσα του θεολογικά και ηθικά βάθη απέραντα. Σκύβοντας μέσα του μπορούμε ν' αντλούμε δύναμη, χάρη, μηνύματα αιώνια. Να γιατί είναι πηγή και ποταμός αστείρευτος ο Ν' (50ος) ψαλμός. Ας αντλήσουμε κι εμείς με τις ταπεινές μας δυνάμεις, ό,τι και όσο μπορούμε πιο καλό και πιο πολύ.

50,3. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου·

Μετάφραση: Ελέησέ με, Θεέ μου, σύμφωνα με τη μεγάλη ευσπλαγχνία σου· και σύμφωνα με τους πολλούς οίκτιρμούς σου εξάλειψε (σβήσε) τελείως την αμαρτία μου.

50,4. ἐπὶ πλεῖον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν με.

Μετάφραση: Όλο και περισσότερο πλύνε με από την παρανομία μου και καθάρισέ με από τους ρύπους της αμαρτίας μου.

2-4 Μετά από τον έλεγχο που υπέστη ο Δαβίδ από τον προφήτη Νάθαν, (Β' Βασιλ. ιβ'), για το διπλό αμάρτημά του (μοιχεία και φόνο), πέφτει πάλι γονατιστός και ζητάει από τον Θεό έλεος, συγχώρηση, καίτοι ο Νάθαν τον είχε βεβαιώσει ότι ο Θεός τον συγχώρεσε.

Ζητάει πάλι και πάλι το ξέπλυμα από την ανομία του, γιατί ήταν όντως μεγάλη, βαριά, πολύ βαριά η αμαρτία του. Ζητάει κάθαρση. (Εδώ ο ψαλμωδός χρησιμοποιεί έννοιες περί κάθαρσης σύμφωνα με τα ιουδαϊκά πρότυπα). Αλλά παρακάτω προχωρεί προφητικά και σε έννοιες κάθαρσης σύμφωνα με την Κ. Διαθήκη, δηλαδή πνευματικής εσωτερικής κάθαρσης.

Με την ευκαιρία αυτή πρέπει να ξεκαθαρίσουμε εδώ ότι για να πετύχουμε αληθινή οντολογική κάθαρση, δεν πρέπει ν' αρκεστούμε στην αναφορά κάποιας κακής πράξης ή σκέψης της ζωής μας. Αμαρτία είναι η διάσπασή μας από τον Θεό. Είναι η κλονισμένη σχέση μας μαζί του. Ο Θεός είναι αγάπη, αυταπάρνηση, θυσία, ταπείνωση, προσφορά άνευ όρων και ορίων. Ο Θεός δεν είναι ναρκισσισμός, βόλεμα, νομική κάλυψη ηθικών αναγκών. Δεν είναι «επιτέλεση καθήκοντος». Όποιος λοιπόν θέλει πραγματική κάθαρση, τότε πρέπει να βρει τις ρίζες της κακής πράξης, οποιοσδήποτε αμαρτωλής πράξης, «μικρής» ή μεγάλης. Δηλ. να βρει τα υπαρξιακά βάθη της αμαρτωλότητάς του, ώστε να προχωρήσει μετά στην

πλήρη ανακαίνισή του δια της χάριτος των μυστηρίων της Εκκλησίας. Μόνο έτσι επιτυγχάνεται οντολογική σωτηρία, δια της πλήρους αυτογνωσίας μας και της πλήρους σχέσης μας με την Τριαδική Θεότητα. Όχι επιφανειακά πράγματα. Το υπογραμμίζουμε ότι οι κακές πράξεις και σκέψεις ξεκινούν από τα βάθη μας, από τη διαταραχή των υπαρξιακών σχέσεών μας με τον Θεό της Αλήθειας, της Αγάπης και της Ελευθερίας. Σ' αυτά αμαρτάνουμε, γιατί δεν έχουμε αληθινή αγάπη προς τον Θεό και προς τον αδελφό μας μέχρι θυσίας του εγώ μας, χάριν και του «εχθρού» ακόμα αδελφού μας, γιατί δεν είμαστε γεμάτοι από την Αλήθεια, και Ελευθερία, που είναι ο ίδιος ο Θεός. Γι' αυτό αμαρτάνουμε στην Αγάπη του Θεού, στην Αλήθεια και στην Ελευθερία του. Εάν χτυπήσουμε τη ρίζα του κακού, τον ναρκισσισμό μας, τον εγωκεντρισμό μας, την αυταπάτη μας και μπορούμε στο δρόμο του Θεού, της θυσίας, της αγάπης, της ταπείνωσης, τότε κάνουμε αληθινή κάθαρση. Τότε μετανοούμε αληθινά. Τότε η εξομολόγηση, δηλαδή η έξοδος από τον εαυτό μας και η βαθιά μετάνοια για τον εγωκεντρισμό μας, την αυταρέσκειά μας, δεν είναι ένα «τυπικό» μυστήριο. Δεν είναι αυτοϊκανοποίηση. Είναι η ίδια η σωτηρία μας. Είναι η θέωσή μας, γιατί ακριβώς συναντήσαμε αληθινά τον Θεό και τον άσωτο εαυτό μας, που ο Θεός τον θέλει, τον συγχωρεί, τον αναγεννά με τη χάρη του και τον θεώνει. Τον σώζει.

Δεν ξεχνάει την αμαρτία του ο Δαβίδ. Την έχει συνεχώς μπροστά του. Εδώ προσοχή, λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας. Να έχουμε συνεχή συναίσθηση της αμαρτωλότητός μας, αλλά όχι απελπιστικά, απογοητευτικά. Η απογοήτευση είναι το δυνατότερο όπλο του σατανά. Το άπειρο έλεος του Θεού είναι απείρως ανώτερο, μεγαλύτερο και από την πιο μεγάλη αμαρτία. Επομένως μετά τη συντριβή και μετάνοια, την εξομολόγηση, απ' εκεί και πέρα καθαροί, αναγεννημένοι προχωρούμε την πορεία μας, ως αμαρτωλοί, βέβαια, αλλά ελεημένοι και σωσμένοι. Έτσι χωρίς καμιά απογοήτευση βαδίζουμε τη νέα ζωή της μετάνοιας, έστω και αν οι αδυναμίες μας μας κάνουν και πάλι ενόχους. Κι ένα «δισεκατομμύριο» φορές, εάν πέσουμε, αλλά σηκωθούμε και πάλι, είμαστε διά της θείας χάριτος και του θείου ελέους σεσωσμένοι. Οι πτώσεις μας πρέπει να μας οδηγούν στην υψοποιού ταπείνωση, λένε οι Πατέρες, ποτέ σε απογοήτευση. Η απογοήτευση είναι του σατανά, η μετάνοια και ανάσταση του χριστιανού. Προσοχή λοιπόν σ' αυτά.

50,5. ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.

Μετάφραση: Διότι εγώ τώρα γνωρίζω την παρανομία μου και η αμαρτία μου είναι πάντοτε μπροστά μου για να με ελέγχει.

50,6. σοὶ μόνῳ ἥμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

Μετάφραση: Σε σένα μόνο αμάρτησα και μπροστά σου έπραξα την πονηρή πράξη, για να δικαιωθείς ως προς τα λόγια και τις κρίσεις σου και εξέλθεις έτσι νικητής, όταν οι άλλοι θα σε κρίνουν.

6 Ενώ αμάρτησε ενώπιον Θεού και ανθρώπων ο Δαβίδ, όμως, λέει προς τον Θεό «σοι μόνω ήμαρτον». Γιατί; Διότι κάθε αμαρτία που κάνει το μέλος της Εκκλησίας προς την κεφαλή διαβαίνει και προς το σώμα, λέει ο Ωριγένης: «η ενέργεια της αμαρτίας μας

στρέφεται προς Θεόν και ανθρώπους». Και το άλλο σπουδαίο θέμα. Δεν αμάρτησε ο Δαβίδ για να δικαιωθεί στα λόγια του ο Θεός, όπως μπορεί εκ πρώτης όψεως κανείς να ερμηνεύσει τη φράση «όπως άν δικαιωθής έν τοῖς λόγοις σου...», γιατί έτσι ο Δαβίδ, όπως λέει και ο Κύριλλος Αλεξανδρείας, δεν θα είχε ευθύνη και ενοχή, θα τα έριχνε στον Θεό τα βάρη, αλλά αντίθετα, ο ίδιος νιώθει φοβερά ένοχος και ζητεί με συντριβή κι επιμονή το έλεος του Θεού. Επομένως, ο Δαβίδ εδώ θέλει να τονίσει ότι δεν φταίει ο Θεός που αμάρτησε αυτός. Έτσι, ο Θεός έχει απόλυτο «λόγο» να τον τιμωρήσει για τη διπλή παράβασή του και κανένας ας μην πει ότι φταίει ο Θεός, ή ότι δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς ο Δαβίδ. Γιατί άλλοι πιστοί βρέθηκαν σε όμοιες καταστάσεις και πριν από τον Δαβίδ (δίκαιος Ιωσήφ) και μετά άλλοι, και δεν έπεσαν (δες «Φιλοκαλία»). Ο Θεός βέβαια ξέρει από πριν τι θα μας συμβεί, αλλά η πρόγνωση του δεν είναι ποτέ δεσμευτική. Η αξία μας η πνευματική, κρίνεται από την ελευθερία μας. Εμείς διαλέγουμε ν' αμαρτήσουμε ή όχι. Ο Θεός μας προίκισε με το «αυτεξούσιο» για να είμαστε υπεύθυνοι για τη ζωή μας και όχι ρομπότ. Η αξία μας έγκειται στην ελευθερία μας.

50,7. ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἀμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου.

Μετάφραση: Γιατί να, μέσα σε παραβάσεις του νόμου σου έγινε η σύλληψή μου στην κοιλιά της μητέρας μου και μέσα σε αμαρτίες με γέννησε η μητέρα μου.

7 Εδώ τίθεται επίσης ένα άλλο μεγάλο ζήτημα, το θέμα της κληρονομικής αμαρτίας, το λεγόμενο προπατορικό αμάρτημα. Για το θέμα αυτό έχει χυθεί πολύ μελάνι. Δεν θα το αναπτύξουμε εδώ αναλυτικά, γιατί δεν είναι κατάλληλος ο χώρος, αλλά και δεν χρειάζεται. Μόνο τούτο θα πούμε, που λένε συνοπτικά οι Πατέρες της Εκκλησίας μας. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο με την ίδια δυνατότητα να μην αμαρτήσει και να αμαρτήσει, να πεθάνει και να μην πεθάνει. Τον έπλασε με το ύψιστο προσόν της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. Αλλιώς δεν θα είχε αξία. Θα ήταν, όπως ελέχθη, άβουλος, άλογος, ρομπότ. Ο άνθρωπος όμως διάλεξε, στο πρόσωπο των πρωτόπλαστων Αδάμ και Εύας, που είναι φορείς της ανθρώπινης φύσης, την αμαρτία, τον θάνατο. Και θα διαιωνιζόταν το κακό, από κακή ροπή και κλίση προς αυτό, αν ο δεύτερος Αδάμ, ο αναμάρτητος Θεάνθρωπος Χριστός με την άπειρη αγάπη του δεν ελύτρωνε τον άνθρωπο από την κατάρα της αμαρτίας, δηλαδή τον θάνατο. Έτσι ενώ ο Αδάμ, με τη σατανική εισήγηση, τη διαβολική προτροπή, διάλεξε το κακό, τον θάνατο, ο Χριστός, ο δεύτερος Αδάμ, όπως αποκαλείται από τους Αποστόλους και τους Πατέρες, διάλεξε ελεύθερα το καλό, παρά την κακή εισήγηση (στους πειρασμούς της ερήμου κ.ά.) του διαβόλου. Έκτοτε ο Χριστός με την αναμαρτησία του, με τη θυσία του, με την άπειρη αγάπη του προς τον άνθρωπο και την κτίση, έγινε ο λυτρωτής του κόσμου. Έγινε ο Σωτήρας. Με τα μυστήρια πλέον της Εκκλησίας, Βάπτισμα, Χρίσμα κ.λπ. απαλλάσσεται ο άνθρωπος από τις θανατηφόρες συνέπειες της αμαρτίας. Και ο σωματικός θάνατος, υπερβαίνεται διά της Αναστάσεως του Χριστού και ο χριστιανός αθανατίζεται εν Χριστώ αιωνίως. Το κακό και ο σατανάς νικούνται κατά κράτος. Αυτό σημαίνει αναγέννηση και λύτρωση αιώνια. Επομένως, η ροπή προς το κακό και ο κληρονομούμενος από τους πρωτόπλαστους θάνατος, αναιρέθηκε από τον Χριστό και τα μυστήρια της Εκκλησίας Του. Αυτά υπογραμμίζουν οι Πατέρες, γιατί είναι στην περίοδο της χάριτος της Κ. Διαθήκης και όχι της Παλαιός, όπως ήταν ο Δαβίδ που κλεινόταν μέσα στο προπατορικό αμάρτημα.

Ερωτά ο Πατριάρχης Κύριλλος Αλεξανδρείας: «Πώς αμαρτωλοί δι' αυτόν (τον Αδάμ) κατεστάθησαν οι πολλοί; Τι προς ημάς τα εκείνου πταίσματα; Πώς δε όλως οι μήπως γεγεννημένοι καταδεδικάσμεθα συν αυτώ, καίτοι Θεού λέγοντος: «Ουκ αποθανούνται πατέρες υπέρ τέκνων, ούτε τέκνα υπέρ Πατέρων, ψυχή η αμαρτάνουσα αυτή αποθανείται;» (Δευτ. κδ' ιε'). Ουκούν ψυχή μεν η αμαρτάνουσα αυτή αποθανείται. Αμαρτωλοί δε γεγόναμεν διά της παρακοής του Αδάμ διά τοιόνδε τρόπον. Πεποίητο μεν γαρ επί αφθαρσία και ζωή, ην δε αυτώ και ο βίος αγιοπρεπής εν τω παραδείσω της τρυφής, όλον ην και διά παντός εν θεοπτίαις ο νους, εν ευδεία δε και γαλήνη το σώμα, κατηρεμούσης απάσης αισχρός ηδονής- ου γαρ ην εκτόπων κινημάτων θόρυβος εν αυτώ. Επειδή δε πέπτωκεν υφ' αμαρτίαν και κατώλισθεν εις φθοράν, εντεύθεν εισέδραμον την της σαρκός φύσιν ηδοναί τε και ακαθαρσί-αι, ανέφνυ δε και ο εν τοις μέλεσιν ημών αγριαίνων νόμος. Νενόσηκεν ουν η φύσις την αμαρτίαν διά της παρακοής του ενός, τουτέστιν Αδάμ- ούτως αμαρτωλοί κατεστάθησαν οι πολλοί, ουχ ως τω Αδάμ συμπαραβεβηκότες, ου γαρ ήσαν πώποτε, αλλ' ως της εκείνου φύσεως όντες της υπό νόμον πεσούσης τον της αμαρτίας... ηρρώστησεν η ανθρώπινη φύσις εν Αδάμ διά της παρακοής την φθοράν, εισέδνυ τε ούτως αυτήν τα πάθη...».

(Ερμηνεία στην προς Ρωμαίους Επιστολή).

Νομίζουμε πως και η προαναφερθείσα περικοπή του Αγίου Κυρίλλου ξεκαθαρίζει το θέμα. Δεν έχουμε προσωπική ενοχή για το προπατορικό αμάρτημα, παρά μόνο στον βαθμό που δεχόμαστε διά της προσωπικής συμμετοχής μας ελεύθερα να συμμετέχουμε στην αμαρτία. Είμαστε ένοχοι για τη δική μας κακή χρήση της δικής μας ελευθερίας. Όταν θέλουμε με τη χάρη του Θεού, την άσκηση και την βίωση των μυστηρίων της Εκκλησίας, προχωρούμε, νικάμε την αμαρτία, δηλαδή τον θάνατο και γινόμαστε «κατά χάριν θεοί». Δωρεά ύψιστη, αλλά κατακτάται με επιλογή μας. Ιδού η άπειρη αξία της ελευθερίας μας.

50,8. ιδού γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

Μετάφραση: Γιατί εσύ πάντοτε αγάπησες την αλήθεια- τα άγνωστα και απόκρυφα της σοφίας σου τα φανέρωσες σε μένα.

8 Ο Θεός ασφαλώς ως πηγή της αλήθειας, αυτήν αγαπάει και αυτήν εκφράζει. Αυτή εμπνέει και στα παιδιά του, ώστε να είναι φορείς αλήθειας. Φώτα εκ φωτός. Το θέμα της αλήθειας, όπως και της ελευθερίας που θίξαμε προηγουμένως, είναι από τα μεγαλύτερα θέματα της ζωής του ανθρώπου. Για την αλήθεια έχουν γραφτεί άπειρες μελέτες, φιλοσοφικές, θεολογικές, ιστορικές, ψυχολογικές κ.ά. Ωστόσο απόλυτη αλήθεια, όπως ελέχθη, είναι ο Θεός, ο οποίος το διεκήρυξε κιόλας. «Εγώ ειμι... η αλήθεια...» (Ιωαν. ιδ' 6). (Δες βιβλίο μου «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»).

Επομένως, όποιος θέλει να εκφράζει την όντως αλήθεια πρέπει να είναι ενωμένος με τον Θεό. Να εμπνέεται από το Πνεύμα το Άγιο, «το Πνεύμα της Αλήθειας». Ο ψαλμωδός συναισθανόμενος τ' απέραντα βάθη της αλήθειας και πιστεύοντας ότι ο Θεός, ως Αυτοαλήθεια, αγάπησε την αλήθεια, τον ευχαριστεί που του αποκάλυψε «τ' άδηλα και τα

κρύφιά της». Κι' επειδή του τ' απεκαλύψε, και όσον αφορά το μεγάλο θέμα των αιτιών και ριζών της αμαρτίας, πάντα βέβαια στα ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ Π. ΔΙΑΘΗΚΗΣ, το δηλώνει δημόσια αυτό για να το μάθουν όλοι. Εξ αυτού φαίνεται ότι δεν ήταν γνωστά μέχρι τότε πολλά σχετικά με τα αίτια της αμαρτίας και δηλώνει και αποκαλύπτει αρκετά τώρα ο ψαλμωδός. Βέβαια, το ξαναλέμε, με τις εικόνες και τις προσλαμβανόμενες παραστάσεις της εποχής εκείνης, δηλ. της Π. Διαθήκης. Μην ξεχνάμε ποτέ ότι η Π.Δ. είναι υπό τη «σκιά του Νόμου». Είναι ΜΟΝΟ προ-πομπός της Χάριτος. Η χάρη της λύτρωσης δόθηκε από τον Χριστό. Τον Μεσσία.

50,9. ραντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Μετάφραση: Σαν με συμβολικά κλωνάρια υσσώπου θα με ραντίσεις με το έλεος σου και θα καθαρισθώ- θα με πλύνεις και θα γίνω πιο λευκός απ' το χιόνι.

50,10. ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιᾶσονται ὅστέα τεταπεινωμένα.

Μετάφραση: Θα με κάνεις να αισθανθώ χαρά και αγαλλίαση, ώστε να σκιρτήσουν από χαρά τα παράλυτα κόκκαλά μου.

9-10 Αλλά η αμαρτία δε φεύγει μόνη της, με μόνη τη θέλησή μας, εάν δεν βοηθήσει και ο Θεός. Γι' αυτό ο ψαλμωδός παρακαλεί τον Θεό να τον ραντίσει με ὑσσώπο, ένα φυτό αρωματώδες λευκαντικό που χρησιμοποιείτο για τον καθαρισμό. (Βλ. 'Εξοδ. Β' 22, Αρ. 196). Έτσι και με το πλύσιμο της ψυχής από τη χάρη του Θεού, θα λευκανθεί η ψυχή. Μετά ως καρπός επέρχεται η γαλήνη και η ευχαρίστηση της ψυχής, αλλά και του σώματος. Όπως όταν ασθενεί το σώμα ασθενεί και πονάει και η ψυχή, έτσι κι όταν πονάει η ψυχή επηρεάζεται και το σώμα.

Η σύγχρονη ψυχολογία και ψυχιατρική λένε ότι σώμα και ψυχή βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και στα θετικά, ευχάριστα γεγονότα και στ' αρνητικά, δυσάρεστα γεγονότα. Αυτή είναι μεγάλη αλήθεια, που η επίγνωσή της βοηθάει πάρα πολύ στη θεραπεία σώματος και ψυχής.

50,11. ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

Μετάφραση: Γύρισε το πρόσωπό σου μακριά απ' τις αμαρτίες μου και εξάλειψε(σβήσε) τελείως όλες τις παρανομίες μου.

11 Ο Δαβίδ συνεχόμενος από το βαρύ συναίσθημα της αμαρτωλότητας παρακαλεί έντονα τον Θεό να αποστρέψει το πρόσωπό του από τις αμαρτίες του. Να μην τις βλέπει ο Θεός γιατί ντρέπεται ο άνθρωπος. Πράγματι, όσο πιο πολύ συναισθανόμαστε την αμαρτωλότητά μας, τόσο πιο πολύ θέλουμε να μην την βλέπει ο Θεός, γιατί Θεός και αμαρτία είναι αταίριαστα, ενάντια, εχθρικά. «Θεός ουκ εποίησε αμαρτίαν», λένε οι Πατέρες. Ας τον παρακαλούμε να μας τις εξαλείψει, για να μην μας βαρύνουν και μας ντροπιάζουν. Η χειρότερη ντροπή είναι της αμαρτίας, γιατί αλλοιώνει, μαυρίζει την προσωπικότητα. «Ποιεί αυτήν δαιμονικήν», λένε οι Πατέρες.

50,12. καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.

Μετάφραση: Κτίσε μέσα μου καθαρή καρδιά, Θεέ μου, και εγκαινίασε πνεύμα ορθό στο εσωτερικό μου.

12 Όπως τότε, στην αρχή της Δημιουργίας, ο Θεός έκτισε τον κόσμο από το μηδέν, έτσι και τώρα ο ψαλμωδός καλεί τον Θεό να του κτίσει, να του δημιουργήσει καινούργια, καθαρή καρδιά. Και να του δώσει και νέο πνεύμα. Πνεύμα αγάπης, σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, αρετής και αγιότητας.

Η κάθαρση της καρδιάς και η ανακαίνιση, το ξεκαινούργιωμα του πνεύματος, είναι και καρποί του Αγίου Πνεύματος. Ο άνθρωπος βέβαια, πρέπει να πει το πρώτο βασικό ναι, με την μετάνοιά του και την άσκησή του εναντίον της αμαρτίας, και ο Θεός να επισκεφθεί τον άνθρωπο, ώστε να συντελεστεί συνεργατικά η αναγέννηση και μεταμόρφωση του όλου ανθρώπου, σώματος και ψυχής. Οι Πατέρες της Εκκλησίας, ο Μάξιμος ο Ομολογητής, ο Άγιος Γρηγόριος, ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης και τ' αρεοπαγινικά συγγράμματα εντοπίζουν και ομιλούν για «τρία στάδια» της πνευματικής ζωής. Κάθαρση καρδιάς, φωτισμό από το θείο άκτιστο φως και τελείωση, δηλαδή επικοινωνία με τον Θεό. «Θέα Θεού», όπως λέει και ο Γρηγόριος ο θεολόγος και οι άλλοι Νηπτικοί Πατέρες. Αυτά, βέβαια, είναι ακατανόητα για την κοσμική λογική, γιατί αυτά δεν εκλογικεύονται. Μόνο βιώνονται «με προσευχή και άσκηση και μέσα στα μυστήρια της Εκκλησίας».

Η αναγέννηση και μεταμόρφωση του ανθρώπου αποτελεί μέγα μυστήριο της πνευματικής ζωής, γι' αυτό συντελείται αληθινά μόνο μέσα στο ΟΛΟ μυστήριο της Εκκλησίας του Χριστού, και όχι με «κόλπα» ανθρώπινης επινόησης (π.χ. αποκρυφισμού, μυστικισμού, ινδοβουδισμού, Γιόγκα και άλλα παρόμοια), που με διάφορα δολώματα και τεχνάσματα παραπλανούν τον άνθρωπο και τον οδηγούν σε δρόμους σκοτεινούς και απατηλούς. Ο άνθρωπος -το ξαναλέμε- είναι ον «εν αναφορά προς τον Θεόν». Εάν αυτονομηθεί, χωρίς Θεό, μένει αδύναμος, ά-θεος, ά-χριστος, μόνο ζωικός, χοϊκός.

50,13. μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.

Μετάφραση: Μη με απορρίψεις διώχνοντάς με μακριά απ' το πρόσωπό σου και το Άγιο Πνεύμα σου μην αφαιρέσεις από μένα.

13 Πάλι ο αμαρτωλός Δαβίδ παρακαλεί τον Θεό επίμονα να μην τον απορρί-ψει και να μην του στερήσει το πνεύμα το Άγιο. Χωρίς αυτό το Πνεύμα -ας το ξαναπούμε- τίποτε ουσιαστικό στην εν Χριστώ ζωή δεν γίνεται. Όλα είναι δωρεές του Αγίου Πνεύματος «χάριτι θεία». Γι' αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι χωρίς Πνεύμα Άγιο δεν προχωράμε αληθινά ούτε βήμα. Ας το έχουμε υπ' όψη μας καλά αυτό, γιατί δυστυχώς παρατηρείται σε πολλούς χριστιανούς να μην έχουν επίγνωση τι ρόλο παίζει το Πνεύμα το Άγιο και δεν του δίνουν και πολλή σημασία. Το υποτιμούν. Γι' αυτό πρέπει να κάνουμε κάθε μέρα την προσευχή μας στο Πνεύμα το Άγιο, στον Παράκλητο τον αγαθό, στο Πνεύμα της αλήθειας, ώστε να βαδίζουμε σωστά την επίγεια πορεία μας. Και η κατ' εξοχή προσευχή, «το Βασιλεύ

Ουράνιε» προς το Πνεύμα το Άγιο, το τρίτο πρόσωπο της Τριαδικής Θεότητας, δεν πρέπει ποτέ να λείπει από το προσευχητικό μας δυναμικό. Είναι τόσο απαραίτητο όσο και η αναπνοή μας. (Δες και βιβλίο μου «ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ...»).

50,14. ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήριζόν με.

Μετάφραση: Δός μου πάλι τη χαρά της σωτηρίας μου, (που προέρχεται από σε) και στήριξέ με με άκαμπτη θέληση, (που να κυριαρχεί μέσα μου και να με οδηγεί στο αγαθόν).

14 Μετά την άφεση των αμαρτιών ακολουθεί η χαρά, η αγαλλίαση. Αυτό το νιώθουν όλοι οι πιστοί μετά την ειλικρινή εξομολόγησή τους μέσα στο μυστήριο της μετάνοιας, ενώπιον του πνευματικού της Εκκλησίας. Εδώ πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι ο πνευματικός ενεργεί ως εντολοδόχος της Εκκλησίας του Χριστού. Η ομολογία των αμαρτιών μας κατατίθεται ενώπιον του Θεού και της Εκκλησίας Του, αλλά δι' αυτού. Αυτό το ξεκαθάρισε ο Χριστός λέγοντας στους Μαθητές του, και φυσικά στους διαδόχους τους ανά τους αιώνες, «άν τινων άψητε τας αμαρτίας, άφίενται αύτοῖς, άν τινων κρατήτε, κεκράτηνται» (Ιωάν, κ' 23). Γι' αυτό δεν γίνεται μυστηριακή εξομολόγηση μπροστά στα εικονίσματα, όπως διατείνονται μερικοί, αλλά πρέπει να γίνεται ενώπιον πνευματικού, όπου έχει το χάρισμα της άφεσης των αμαρτιών. Αυτή είναι η ορθή πίστη του μυστηρίου της μετάνοιας. Όλα τ' άλλα είναι «σοφιστίες», αίρεση... Επιμείναμε και επιμένουμε κάπως περισσότερο και στο θέμα αυτό, γιατί πολλοί αιρετικοί και άλλοι κοσμικοί με τις λαθεμένες απόψεις τους αποπροσανατολίζουν πολλούς πιστούς και αρκούνται μόνο σ' εξομολόγηση μπροστά στις εικόνες ή σε φίλους τους... Η θέση της Εκκλησίας μας είναι ξεκάθαρη. Για να πάρεις άφεση αμαρτιών είναι απόλυτη ανάγκη να ταπεινωθείς και να προσέλθεις κατανυκτικά με συντριβή καρδιάς να ομολογήσεις τις αποτυχίες σου, τις αστοχίες σου, τα λάθη σου, μπροστά στον πνευματικό, ώστε και συγχώρεση να λάβεις, αλλά και σωστές συμβουλές για την πνευματική σου πορεία. Γι' αυτό πρέπει να επιλέγεις έμπειρο και σωστό πνευματικό, λέει ο Μ. Βασίλειος, όπως επιλέγεις καλό γιατρό. Βέβαια κάθε κανονικός πνευματικός, από τον Επίσκοπο ορισμένος για το Μυστήριο της Εξομολόγησης, είναι εν τάξει. Ο πιστός όμως μπορεί να κάνει τις επιλογές του ελεύθερα.

Το ηγεμονικό πνεύμα είναι το πνεύμα του Θεού. Αυτό στηρίζει τον πιστό. Είπαμε και προηγουμένως ότι μόνοι μας, χωρίς Πνεύμα Άγιο, δεν μπορούμε να πολεμούμε πνευματικά και να νικήσουμε. Η προκοπή μας εξαρτάται από την ηγεμονία, δηλαδή την κυριαρχία που έχει το Άγιο Πνεύμα στο νου και στην ψυχή μας. Εάν έχουμε τον Χριστό, το Πνεύμα το Άγιο και τον Ουράνιο Πατέρα, δηλαδή την Τριαδική Θεότητα Ηγεμόνα μας, δηλαδή ηγέτη μας, (αυτό σημαίνει ηγεμόνας-αρχηγός), τότε τελικά ούτε έξω θα πέφτουμε και στο τέλος πάντα νικητές θα βγαίνουμε. Το Πνεύμα το Άγιο νικάει πάντοτε. Η Τριαδική Θεότητα δεν νικιέται ποτέ, γιατί η πνευματική ηγεμονία της λόγω του ότι είναι άγια, είναι και αδιάπτωτη. Όποιος την αποδέχεται είναι πανευτυχής.

50,15. διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σέ ἐπιστρέψουσι.

Μετάφραση: Έτσι θα διδάξω (με το παράδειγμά μου) τους δρόμους σου στους αμαρτωλούς και (πολλοί) ασεβείς θα γυρίσουν (μετανοημένοι) κοντά σου.

15 Όποιος μετανοεί έχει τόση μεγάλη χαρά που θέλει να τη μεταδώσει παντού. Έτσι γίνεται αληθινός ιεραπόστολος. Οι μεγάλοι αμαρτωλοί, όταν μετανοήσουν (Δαβίδ, Αυγουστίνος κ.ά.) διακηρύσσουν δημόσια την αμαρτωλότητά τους και τη μετάνοιά τους. Γι' αυτό κι έχουν συντελέσει στην επιστροφή στον Θεό μυριάδων ανθρώπων, που παρακινούνται κι αυτοί σε μετάνοια κι επιστροφή στον Χριστό.

Η δυνατότερη ιεραποστολή είναι η μετάνοια κι η επιστροφή στον Χριστό. Είναι η νίκη του φωτός, η νίκη της αλήθειας, η νίκη της αγάπης και της ελευθερίας. Η νίκη της αρετής και της αγιότητας. Αυτές οι νίκες ακτινοβολούν θεία και φέρνουν αρκετό κόσμο κοντά στον Θεό. Γι' αυτό τονίζουν οι Πατέρες, πρώτα να ζεις τον Θεό και μετά να τον ομολογείς. Αλλιώς μεταιοπονείς.

50,16. ῥῡσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.

Μετάφραση: Απάλλαξε με από την ενοχή των αιμάτων που χύθηκαν εξ αιτίας μου, Θεέ μου, συ που είσαι ο Θεός της σωτηρίας μου. Η γλώσσα μου γεμάτη χαρά και αγαλλίαση θα δια-λαλεί τη δικαιοσύνη σου.

16 Εδώ θυμάται ο Δαβίδ τον φόνο που έκανε σκοτώνοντας έμμεσα τον Ουρία για να του πάρει τη γυναίκα του. Αυτή η δολοφονία και μοιχεία κατατρώει τα σπλάγχνα της ψυχής του. Γι' αυτό και ζητάει από τον Θεό ποτέ να μην ξανακάνει κάτι τέτοιο, αλλά να τον γλυτώνει και από παρόμοια. Μεγάλη ανάγκη αυτό, για την πνευματική μας πορεία. Πάντοτε να προλαμβάνουμε, και διά της προσευχής τα ολισθήματά μας. Χωρίς να τρομοκρατούμαστε από την αμαρτία, (γιατί τότε κινδυνεύουμε να καταντήσουμε ψυχασθενείς, οπότε χάνουμε το παιγνίδι), αλλά επειδή είμαστε αδύνατοι, καλόν είναι να τον θερμοπαρακαλάμε ώστε να μην ξαναπέσουμε στα ίδια, ή και σε άλλα σφάλματα που μπορούν να μας στοιχίσουν πολλά και σοβαρά πράγματα στη ζωή μας. Όμως, παρά ταύτα, η μετάνοια είναι πάντοτε μπροστά μας.

50,17. Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνέσιν σου.

Μετάφραση: Ναι, Κύριε, εσύ θα ανοίξεις τα χείλη μου, και το στόμα μου θα απαγγείλει ύμνους και δοξολογίες σε σένα.

17 Πάλι η ιεραποστολή μπροστά, διά της ομολογίας της μετάνοιας, αφού πρώτιστα ο Θεός ανοίξει τα χείλη του ψαλμωδού- πολύ διδακτικό αυτό. Και μια λέξη καλή να πούμε είναι χάρισμα Θεού. Αυτός πρέπει να μας ανοίγει νου, καρδιά και χείλη, για να ομολογούμε τα μεγαλεία του Θεού. Εάν έτσι νιώθουμε, τότε θα έρχονται και καλά αποτελέσματα τόσο για μας όσο και για τους άλλους. Όπως «ο διδάσκων δις διδάσκεται» έτσι και ο ιεραπόστολος, ωφελείται περισσότρεο απ' αυτόν, που τον ακούει για να ωφεληθεί.

50,18. ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἅν' ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Μετάφραση: Γιατί αν ήθελες και κάποιαν υλική θυσία, θα την πρόσφερα ευχαρίστως· συ όμως δεν ευαρεστείσαι με θυσίες ζώων.

50,19. θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.

Μετάφραση: Θυσία αρεστή στον Θεό είναι η ψυχή που έχει συντρίβει με τη μετάνοια-καρδιά που έχει μετανοήσει και ταπεινωθεί ο Θεός δεν θα την περιφρονήσει.

18-19 Ξεκαθάρισμα και πάλι της πνευματικής λατρείας. Το πνεύμα προηγείται. Αυτό περιέχει τα πάντα. Αυτό είναι ο Θεός. «Πνεύμα ὁ Θεός, καὶ τούς προσκυνώντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δει προσκυνεῖν» (Ιωάν, δ' 24).

50,20. ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ·

Μετάφραση: Ευδόκησε, Κύριε, να φανείς καλός και προς τη Σιών, και ας κτισθούν τα τείχη της Ιερουσαλήμ.

50,21. τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα· τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

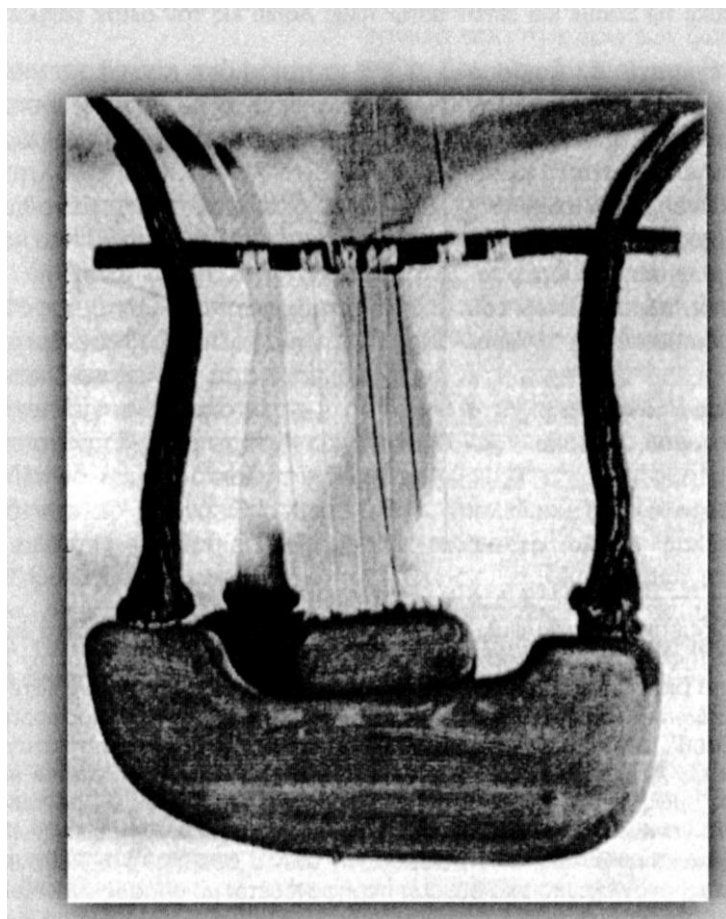
Μετάφραση: Τότε με ευχαρίστηση θα δεχθείς κάθε θυσία που προσφέρεται σύμφωνα με τον Νόμο και θυσία που αναφέρεται σε σένα, καθώς και θυσία ζώων που καίγονται ολόκληρα- τότε θα ανεβάσουν πάνω στο θυσιαστήριό σου μοσχάρια για να τα θυσιάσουν σε σένα.

20-21 Για τους δύο αυτούς στίχους διχάζονται οι ερμηνευτές. Λένε ότι προστέθηκαν από άλλους μετά. Πολύ πιθανόν, γιατί απότομα ο ψαλμός παίρνει άλλη τροπή. Μιλάει για επανόρθωση των πεσμένων τειχών της Ιερουσαλήμ και προσφορές ζώων... Πράγματα που δεν πάνε με τα προηγούμενα που ήσαν όλα πνευματικά, εσώψυχα, συγκλονιστικά. Μπορεί όμως και να μην είναι προσθήκη, όταν ληφθεί υπ' όψη ότι προφητικά ο Δαβίδ είδε την πτώση της Ιερουσαλήμ και θέλει να δώσει τόνωση για ένδοξη επαναφορά της στο προσκήνιο με όλα τα λατρευτικά της ήθη κι έθιμα της εποχής εκείνης.

Κι επειδή η προφητεία, πολλές φορές είναι έξω από λογικές διαδικασίες και ξεπετάγεται απότομα, έτσι και ο Δαβίδ ενώ προσεύχεται στον Θεό εξομολογητικά, απότομα του ήρθε η πτώση αλλά και η ανέγερση της Ιερουσαλήμ, όπως έγινε και με τη δική του προσωπική ζωή. Οπότε στο βάθος μπορούμε να βρούμε εννοιολογική σχέση και με τους δύο τελευταίους στίχους. Στην Αγία Γραφή τίποτα δεν είναι περιττό και ανόητο. Ανόητοι υπήρξαν μερικοί που είπαν, όπως ο Βολταίρος το 1778, ότι «μετά την παρέλευση ενός αιώνα η Αγία Γραφή θα υπάρχει μόνο στα ράφια των παλαιοπωλείων». Ευτυχώς διαψεύστηκε παταγωδώς. Η Αγία Γραφή, όπως έχουμε τονίσει και αλλού σχετικά, προχωρεί και η κυκλοφορία της αυξάνεται αλματωδώς. Κατέχει πάντοτε-την πρώτη θέση κυκλοφορίας. Ακριβώς γιατί είναι θεόπνευστη σε όλα και καθ' όλα. Είναι σοφός οδηγός και όποιος τη μελετάει και τη ζει. Σώζεται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Ν' (50ος) ψαλμός θα παραμένει κι αυτός ανεξάλειπτος και ανεξάντλητος, όπως και όλη η Γραφή. Είναι σοφός όποιος τον ζει βαθιά αυτόν καθώς και όλη την Αγία Γραφή. Όποιος μπαίνει μέσα στο βάθος του ψαλμού αυτού και της Γραφής, μπαίνει στα βάθη της ψυχής του, στα βάθη του θείου ελέους, στα βάθη της Βασιλείας του Θεού. Γλυτώνει από άγχη, αδιέξοδα και υπαρξιακές καταστροφές και ανεβαίνει στις λυτρωτικές ψηλές κορυφές της βασιλείας του Θεού, της ατελεύτητης αιωνιότητας. Γένοιτο. Αμήν.



«Αινείτε αὐτόν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ»

(Ψαλμ. 150, 4). Ομοίωμα αρχαίου ψαλτηρίου.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΑ' (51)

Εἰς τὸ τέλος· συνέσεως τῷ Δαυΐδ·

ἐν τῷ ἔλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ Σαούλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ· ἦλθε Δαυΐδ εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.

Ο διδακτικός αυτός ψαλμός του Δαβίδ, γράφτηκε μετά από τα φρικτά γεγονότα της σφαγής του αρχιερέα Αβιμέλεχ και 305 ανδρών από τον Σύρο Δωήκ, κατά διαταγή του Σαούλ. Ο Δαβίδ διωκόμενος από τον Σαούλ, κατέφυγε στη Νομβά, όπου τον δέχτηκε ο αρχιερέας Αβιμέλεχ. Μόλις το πληροφορήθηκε αυτό ο Σαούλ από προδοσία του επιστάτη του Δωήκ, του έδωσε διαταγή να σκοτώσει τον Αβιμέλεχ και 305 ιερείς με τα ίδια του τα χέρια. Έτσι και έκανε. Στο τέλος όμως είχε κι αυτός τραγικό τέλος. «Μάχαιρα έδωσες, μάχαιρα θα λάβεις». Τα γεγονότα αυτά μας τα ιστορεί το βιβλίο της Π.Δ. Α' Βασιλ. κβ' 18.

51,3. Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ, ὁ δυνατός, ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν;

Μετάφραση: Για ποιο λόγο καυχιέσαι για την κακία σου, ω δυνατέ, ώστε να διαπράττεις παρανομίες όλη μέρα;

51,4. ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου· ὥσει ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον.

Μετάφραση: Άδικους λογισμούς ελάλησε η γλώσσα σου, σαν ακονισμένο ξυράφι ενέργησες δόλια (για να καταστρέφεις τον πλησίον σου).

51,5. ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην, ἀδικίαν ὑπὲρ τοῦ λαλῆσαι δικαιοσύνην. (διαψαλμα).

Μετάφραση: Αγάπησες την κακία περισσότερο από την καλοσύνη· (προτίμησες) την αδικία, παρά να λες το δίκαιο.

51,6. ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν.

Μετάφραση: Προτίμησες όλα τα λόγια που φέρουν καταστροφή, χρησιμοποιώντας δόλια γλώσσα.

3-6 Τί ἐγκαυχά...: Όντως, εν τη αφροσύνη του, ο ασεβής, ο κακούργος, ο εγκληματίας, όταν έχει κάποια δύναμη περηφανεύεται με θράσος εναντίον των αδυνάτων που του αντιστέκονται και τους κακοποιεί. Είναι φοβερό δείγμα πωρωμένου ασεβούς ανθρώπου, που συναντάται σ' όλα τα μήκη και πλάτη της γης και της Ιστορίας. Είναι ο ελεεινός τύπος ανθρώπου, που γίνεται όργανο του σατανά και χρησιμοποιεί όλα τα μέλη του σώματός του στο κακό και ιδίως τη γλώσσα του, από προδοσία έως βλασφημία, για να καταποντίσει τους αγαθούς αντιπάλους του. Εδώ οι Πατέρες της Εκκλησίας Γρηγόριος, Αθανάσιος κ.ά. βλέπουν την απαίσια προτύπωση του Ιούδα, που πρόδωσε τον Χριστό, καθώς και όλων των προδοτών της αλήθειας, της αγάπης και της ελευθερίας, του θείου ήθους. Όλοι αυτοί όμως βρίσκουν κακό τέλος, όπως ο Ιούδας, ο Χίτλερ κ.ά. Αυτό προφητεύει στη συνέχεια του ψαλμού ο Δαβίδ και για τον Δωήκ.

51,7. διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς καθέλοι σε εἰς τέλος· ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματός σου καὶ τὸ ρίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Γι' αυτό ο Θεός θα σε συντρίψει εντελώς· θα σε μαδήσει απ' όλα όσα έχεις καί θα σε εξορίσει από τον τόπο που κατοικείς- και αυτές ακόμη τις ρίζες των απογόνων σου θα αφανίσει από τη χώρα των ζωντανών.

7 ὁ Θεὸς καθέλοι σε εἰς τέλος: Στο τέλος θα σε καταστρέψει ασεβή και αναίσχυντε και θα σε ξεριζώσει. Το είπαμε, ο Θεός αργεί, αλλά δεν ξεχνά, να επεμβαίνει, όπου και όταν χρειάζεται για ν' αποκαθιστά την τάξη και τη δικαιοσύνη. Κι έτσι

51,8. ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν·

Μετάφραση: Θα δουν οι δίκαιοι και θα φοβηθούν, αλλά και θα γελάσουν γι' αυτόν (ικανοποιημένοι για τη θεία δικαιοσύνη) και θα πουν:

8 ὄψονται δίκαιοι...: Θα δουν οι δίκαιοι και θα τρομάζουν κι αυτοί από τη δυναμική επέμβαση του Θεού, αφ' ενός για να εξολοθρεύσει το κακό και τους διαστρεμμένους, αφ' ετέρου για να ευχαριστήσει, ικανοποιήσει και στηρίξει τους αγαθούς και δίκαιους. Αυτό κάνει πάντοτε ο Θεός, αρκεί να έχει πίστη και υπομονή ο πιστός και θα το διαπιστώσει ασφαλώς.

51,9. ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθετο τὸν Θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ιδού ο άνθρωπος, ο οποίος δεν έβαλε τον Θεό βοηθό του, αλλά στήριξε τις ελπίδες του στην αφθονία του πλούτου του και βασίστηκε στη δύναμη της ματαιότητάς του.

9 Ὅποιος στηρίζεται σε πλούτο και σε αυταρχική εξουσία, έτσι καταλήγει. Αξιοθρήνητος...

51,10. ἐγὼ δὲ ὥσει ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ· ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Ενώ εγώ είμαι σαν ελαιόδενδρο γεμάτο καρπούς στο σπίτι του Θεού- στήριξα τις ελπίδες μου στο έλεος του Θεού πάντοτε, σ' όλους τους αιώνες.

10 Αντίθετα όποιος ελπίζει στο έλεος και στην αγάπη του Θεού, παρά τις δοκιμασίες του, στο τέλος νικά, καρποφορεί και ζει αιώνια. Αυτός είναι σωστός θρίαμβος.

51,11. ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας, καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὀσίων σου.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογώ αιώνια, Κύριε, γιατί το έκανες αυτό, και θα αναμένω με υπομονή την παρουσία σου, διότι είναι ευεργετική γι' αυτούς που σου είναι αφοσιωμένοι.

11 Ο νικητής, όταν είναι σωστός, δεν ξεχνάει ποτέ να ευχαριστήσει τον Δημιουργό του, που τον προστάτευσε και τον ικάνωσε να νικήσει και που πάλι αν χρειαστεί θα τον

ξαναβοηθήσει, γι' αυτό και τον ευχαριστεί και τον δοξολογεί ολόψυχα. Υπέροχη στάση και πορεία του ανθρώπου του Θεού. Ευγνωμονεί και δοξάζει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η κακία και οι κακοί μόνο προσωρινά χαίρονται και ασχημονούν, στο τέλος μπαίνουν και θα μπουν όλοι στη θέση τους... Ενώ, οι άνθρωποι του Θεού στο τέλος πάντοτε νικούν και θα νικούν και θα συμβασιλεύουν με τον Θεό-Δημιουργό τους. Θάρρος, λοιπόν, όσο κι αν πονάμε, από οπουδήποτε... και αν προέρχεται η δοκιμασία. Η νίκη είναι βέβαια, καθώς και η θεία πανδαισία.

ΨΑΛΜΟΣ NB' (52)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Μαελέθ· συνέσεως τῷ Δαυΐδ.

Ο Ψαλμός αυτός του Δαβίδ μοιάζει πολύ (με ελάχιστες μόνο διαφοροποιήσεις) με τον 13ο ψαλμό. Κεντρικό του άξονα έχει κι αυτός την αθεΐα των φαύλων και την σωτηρία των ευσεβών Ισραηλιτών, τους οποίους θα βοηθήσει ο Θεός να γυρίσουν στην Ιερουσαλήμ από την αιχμαλωσία τους. Εδώ οι Πατέρες βλέπουν συμβολικά την εξορία της ανθρωπότητας από τον Παράδεισο και την επιστροφή της στην Άνω Ιερουσαλήμ, δηλαδή στη Βασιλεία του Θεού, μέσω της Εκκλησίας του Χριστού. Υπέροχη αναγωγή. Από την έκπτωση στην ανάταση και αποκατάσταση.

52,2. Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐκ ἔστι Θεός. διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν.

Μετάφραση: Εἶπε ο ανόητος μέσα του: Δεν υπάρχει Θεός· διεφθάρησαν οι άνθρωποι, με τις παρανομίες τους, έγιναν σιχαμεροί, δεν υπάρχει κανένας που να κάνει το καλό.

2 άφρων...: Όπως ελέχθη και στον 13ο ψαλμό στο πρώτο σχόλιο, η αθεΐα δεν προέρχεται κυρίως από θεωρητικές ενασχολήσεις γύρω από επιστημονικοφιλοσοφικές απόψεις, αλλά από φαύλο βίο. Οπότε μερικές φορές για να δικαιολογήσουν οι φαύλοι την αθεΐα τους διατυπώνουν και αθεϊστικές θεωρίες. Έτσι έχουμε στην κυριολεξία «φαύλο κύκλο».

52,3. ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι συνιών ἢ ἐκζητῶν τὸν Θεόν.

Μετάφραση: Από τον ουρανό έσκυψε ο Θεός πάνω από τους ανθρώπους για να δει αν υπάρχει κάποιος που να ζει συνετά ή να επικαλείται το όνομά του.

3 Ο Θεός πάντοτε σκύβει με πολλή αγάπη και άπειρο πόθο για τη σωτηρία του ανθρώπου, έτσι ώστε κι έναν καλό άνθρωπο να βρει, για να τον σώσει και κοντά σ' αυτόν να σώσει και άλλους, που, ίσως από άγνοια και όχι από διαστροφή, μένουν μακριά του. Αλήθεια, πόση μεγάλη αξία έχει ένας Άγιος. Υπερβαίνει κάθε φυσικό και ιστορικό όριο. Ένας Άγιος, λέει ο ι. Χρυσόστομος, δύναται να μεταμορφώσει ολόκληρο Δήμο.

52,4. πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός.

Μετάφραση: Αλλά είδε ότι όλοι παραστράτησαν, συνάμα και εξαχρειώθηκαν. Δεν υπάρχει κανένας που να κάνει το καλό, δεν υπάρχει ούτε ένας.

52,5. οὐχὶ γνῶσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν; οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου ἐν βρώσει ἄρτου τὸν Κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο.

Μετάφραση: Δεν θα βάλουν επιτέλους γνώση όσοι κάνουν την παρανομία; Αυτοί που κατατρώγουν τον λαό μου, όπως τρώνε το ψωμί, δεν επικαλέσθηκαν τον Κύριο.

4-5 Καταθλίβεται ο Θεός όταν δεν βρίσκει ούτε ένα πιστό, μάλιστα από τους υπεύθυνους, που έπρεπε να είναι παράδειγμα για να σωθούν και οι άλλοι.

Εδώ πολύ εύστοχα ο καθηγητής Βέλλας σχολιάζει, πόση ευθύνη έχουν οι πνευματικοί ηγέτες, οι ταγοί της Εκκλησίας, όταν δεν στέκονται στο ύψος τους και δεν οδηγούν τον λαό στα ύψη του Θεού.

52,6. ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος, ὅτι ὁ Θεὸς διεσπόρπισεν ὅσα ἄνθρωπαρέσκων· κατησχύνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.

Μετάφραση: Αυτοί ένιωσαν φόβο, εκεί όπου κανέναν φόβος δεν υπήρχε- γιατί ο Θεός διασκόρπισε τα κόκκαλα όσων θέλουν να αρέσουν στους ανθρώπους και όχι σ' αυτόν. Αυτοί καταντροπιάστηκαν, διότι ο Θεός τους εκμηδένισε εντελώς.

6 Όποιος δεν πιστεύει στον αληθινό Θεό, συνήθως πιστεύει στα φαντάσματα, στον σατανά, στις μαγείες, στις μαντείες, στον παγανισμό κ.ά., αποκρυφιστικά απαίσια ειδωλολατρικά στοιχεία. Αυτό το ζούμε έντονα στις ημέρες μας. Επιπλέον οι δεισιδαιμονίες, ο παγανισμός, οι θρησκοληψίες και τα όμοια. Αλλά όλ' αυτά στο τέλος, μας βεβαιώνει και ο ψαλμωδός, θα συντριβούν. Ο Θεός

52,7. τίς δώσει ἐκ Σιών τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραήλ; ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν Θεὸν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται Ἰακώβ καὶ εὐφρανθήσεται Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Ποιος από τη Σιών θα δώσει τη σωτηρία στον Ισραήλ; Όταν ο Κύριος αποκαταστήσει τον λαό του από την αιχμαλωσία του, θα νιώσουν αγαλλίαση οι απόγονοι του Ιακώβ και θα χαρεί πολύ ο λαός του Ισραήλ.

7 όντως θα συντρίψει το κακό ολοκληρωτικά μετά τη Δεύτερη Παρουσία Του στη γη. Αυτό ομολογεί ακράδαντα η Εκκλησία του Χριστού και με το Σύμβολο της Πίστεως, το «ΠΙΣΤΕΥΩ». Έτσι ο ψαλμωδός κι εδώ με το τελευταίο ημιστίχιο του προφητεύει τα έσχατα. Εσχατολογεί με τον θείο φωτισμό και μας καθησυχάζει για την τελική έκβαση του κόσμου και της Ιστορίας. Θα είναι η νίκη του φωτός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η αθεΐα κυρίως προέρχεται από την φαυλοκρατία, γιατί ακριβώς ο Θεός με τον Νόμο Του, το Ευαγγελίο Του, ελέγχει τις φαύλες συνειδήσεις που τον απορρίπτουν. Στο τέλος όμως αυτοκαταστρέφονται. Πολύ ωραία σημειώνουν ο διάσημος Ρώσος συγγραφέας Α. Σολζενίτσιν και ο Πολωνός Τ. Μίλος (Βραβείο Νόμπελ) στο πρώτο μέρος του βιβλίου τους «Η λάμψη των ιδεών...» που βγήκε στις Η.Π.Α., ότι είναι θλιβερό που η Δύση σήμερα διακατέχεται από αθεΐα και μηδενισμό και οδηγείται στην καταστροφή.

«Θανάτωσαν» τον Θεό οι άφρονες και τώρα τρέχουν γύρω από απαίσια είδωλα-υποκατάστατα που οδηγούν τους «πολιτισμένους» λαούς στην απόγνωση, στη νεύρωση, στο μηδέν, στην καταστροφή. Τα ίδια διαπιστώνουν και άλλοι διάσημοι συγχρόνοι στοχαστές για τον αιώνα μας, όπως ο Ιταλός Ουμπέρτο Έκο, ο φιλόσοφος Μπερτιάγιεφ, ο Ντοστογιέφσκι, ο Έλιοτ, οι ακαδημαϊκοί Γάλλοι Πολ Ρίκερ και Ζαν Γκιτόν οι Γερμανοί

Σπράγκερ και Γιάσπερ κ.ά. «Τα οψώνια της αμαρτίας θάνατος» (Ρωμ. ς' 23). Εάν δεν καταλάβει ο άνθρωπος ότι η ζωή του είναι θεία και πρέπει να την αναθέσει και να την προσφέρει στον Θεό, για να θεωθεί, τότε ασφαλώς θα πελαγοδρομεί και θα αυτοκαταστρέφεται από τα ίδια τα έργα του, με τα ίδια τα χέρια.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΓ' (53)

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· συνέσεως τῷ Δαυῖδ

ἐν τῷ ἔλθεῖν τοὺς Ζιφαίους καὶ εἰπεῖν τῷ Σαούλ· οὐκ ἰδοὺ Δαυῖδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν;

Ο διδακτικός αυτός ψαλμός γράφτηκε από τον Δαβίδ, όταν πρόδωσαν οι Ζιφαίοι στον Σαούλ τον τόπο που κρυβόταν, στο βουνό Ζιφ που βρίσκεται στα νότια της Χεβρών. Τα γεγονότα αναφέρονται στο Α' βιβλίο Βασιλειών (κγ' 19 κ.ε., και κς' 1). Ο Δαβίδ περιγράφει τον κίνδυνο που τον απειλεί και ζητεί έντονα τη βοήθεια του Θεού, την οποία ελπίζει ότι θα λάβει. Και όντως την έλαβε και δοξολογεί τον Θεό.

53,3. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με.

Μετάφραση: Θεέ μου, στο όνομά σου σώσε με και κρίνε με σύμφωνα με την παντοδύναμη δικαιοσύνη σου.

53,4. ὁ Θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.

Μετάφραση: Θεέ μου, άκουσε (με καλοσύνη) την προσευχή μου, και βάλε στ' αφτιά σου τα λόγια του στόματός μου.

3-4 Είναι σπουδαίο να έχεις καλό όνομα και να το τιμάς. Ο Θεός, «το υπέρ παν όνομα», είναι το πιο αξιόπιστο όνομα και τούτο γιατί το τιμά με την άπειρη αγάπη του, σοφία του, δικαιοσύνη του, αγιότητά του. Γι' αυτό ο Δαβίδ αρχίζει τη δέησή του προς τον Θεό επικαλούμενος την απόλυτη αξιοπιστία του ονόματος του. Αν το νιώθουμε κι εμείς αυτό βαθιά, όπως ο ψαλμωδός, τότε προσευχόμενοι προς τον Θεό θα έχουμε πάντοτε θείους καρπούς στη ζωή μας.

53,5. ὅτι ἄλλότριοι ἐπανεστήσαν ἐπ' ἐμέ καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου καὶ οὐ προέθεντο τὸν Θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Διότι εχθροί και ξένοι ξεσηκώθηκαν εναντίον μου και δυνατοί ζήτη σαν ν' αφαιρέσουν τη ζωή μου και δεν λογάριασαν καθόλου τον δίκαιο Θεό.

5 ἄλλότριοι... οὐ προέθεντο τὸν Θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν: Ασφαλώς εχθρός των ενάρετων και δικαίων ανθρώπων είναι πάντοτε άνθρωποι ἄλλότριοι, δηλαδή, ξένοι προς τον Θεό και τα διδάγματά του. Είναι οι ανομούντες, που πάντοτε καταδιώκουν κάθε πιστό, που τους ελέγχει και τους χαλάει τα φαύλα σχέδιά τους. Είναι ο αιώνιος πόλεμος που γίνεται μεταξύ καλού και κακού, μεταξύ σατανά και Θεού, αλλά πάντοτε νικάει το καλό, ο Θεός, όπως και στην προκειμένη περίπτωση του Δαβίδ, που τον βοήθησε και τον προστάτευσε ο Θεός. Έγινε

53,6. ἰδοὺ γὰρ ὁ Θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ Κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου.

Μετάφραση: Όμως να, ο Θεός με βοηθάει και ο Κύριος είναι υπερασπιστής και προστάτης της ζωής μου.

6 αντίληπτω τῆς ψυχῆς (του): Τον ανέλαβε (αντί+λαμβάνω = αναλαμβάνω). Ανέλαβε ο Θεός την ψυχή του (ζωή του). Η λέξη ψυχή στην Αγία Γραφή εναλλάσσεται άλλοτε ως ζωή και άλλοτε ως ψυχή, που σημαίνει την ψυχή του ανθρώπου.

53,7. ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου· ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολόθρευσον αὐτούς.

Μετάφραση: Αυτός θα ανταποδώσει τα κακά στους εχθρούς μου. Σὺ Κύριε, με την αξιοπιστία σου εξολόθρευσέ τους.

7 Τελικά ο Θεός απομάκρυνε τα κακά από τον Δαβίδ και τα έριξε στα κεφάλια των εχθρών του, γιατί ακριβώς, όπως είπαμε πιο πάνω, τιμά τ' όνομά του, ως Θεός της αλήθειας που εξολοθρεύει το ψέμα. Και μόνο αυτό αν νιώσουμε καλά οι πιστοί, δεν θ' αγωνιούμε ποτέ για την έκβαση κανενός αγώνα μας εναντίον του ψεύδους και της αδικίας, ότι θα ευοδωθεί από τον Θεό και θα νικήσουμε εκατό τα εκατό. Αυτό επιβεβαιώνεται απόλυτα και στη συνέχεια του ψαλμού.

53,8. ἐκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, Κύριε, ὅτι ἀγαθόν·

Μετάφραση: Εγώ με τη θέλησή μου θα προσφέρω θυσία σε σένα, και θα δοξολογήσω το όνομά σου, Κύριε, διότι είσαι Πανάγαθος.

53,9. ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπέϊδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

Μετάφραση: Διότι με λύτρωσες από κάθε θλίψη και τα μάτια μου είδαν τη καταστροφή και τον εξευτελισμό των εχθρών μου.

8-9 Ο Δαβίδ σώθηκε κι ελεύθερα, αυθόρμητα, δοξολογεί το αξιόπιστο όνομα του Θεού και διαλαλεί ότι είναι όνομα αγαθόν, γιατί για άλλη μια φορά «ερρύσατο αυτόν», τον απομάκρυνε, τον γλύτωσε και τον ελευθέρωσε από τις παγίδες του εχθρού του. (Εδώ ο Ζιγαβηνός βλέπει κατ' επέκταση, ως εχθρό τον σατανά, από τον οποίο μας γλυτώνει ο Θεός, όταν επικαλούμαστε με πίστη το άγιο όνομά του). Και όχι μόνο γλύτωσε ο Θεός τον Δαβίδ από τους εχθρούς του, αλλά τον αξίωσε, για να τον στερεώσει στην πορεία του, να δει με τα μάτια του την καταισχύνη και τον εξολοθρεμό των εχθρών του. Ο Θεός τελικά τακτοποιεί τα πάντα δίκαια. Αυτό το επαναλαμβάνει πολλές φορές ο ψαλμωδός, γιατί είναι βασικό θέμα, που πρέπει να το χωνέψει καλά κάθε πιστός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εχθροί, δυστυχώς, θα υπάρχουν πάντα γύρω μας. Εάν καταφύγιό μας έχουμε τον Θεό, τότε είμαστε ασφαλείς. Τότε η ζωή μας είναι ασφαλισμένη, όχι μόνο εδώ αλλά και στην άπειρη αιωνιότητα. Εδώ βέβαια ισχύει το του Χριστού (Ματθ. Γ 28), που λέει «Μη φοβόσαστε από τους δολοφόνους του σώματός σας, την ψυχή σας που είναι αιώνια κανένας δεν μπορεί να σας τη θίξει». Κι αυτό είναι που μετράει απόλυτα. Αλλωστε και το σώμα, εφ' όσον κι αυτό θ' αναστηθεί κατά τη γενική ανάσταση, μετά τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού, και θα είναι αιώνιο με νέα άφθαρτα συστατικά, δεν έχει να φοβηθεί τίποτα.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΔ' (54)

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· συνέσεως τῷ Δαυΐδ.

Ο Ψαλμός αυτός που μοιάζει με τον 40ο είναι διδακτικό ποίημα του Δαβίδ. Γράφτηκε κατά πάσα πιθανότητα, όταν ο Αβεσσαλώμ και ο Αχιτόλεφ συνωμότησαν κι επαναστάτησαν κατά του Δαβίδ (Β' Βασιλ. ιε' 12, 31). Στιγματίζεται δε ιδιαίτερα ο προδοτικός ρόλος του Αχιτόλεφ, για τον οποίο ο Μ. Αθανάσιος και ο Θεοδώρητος λένε ότι είναι προτύπωση του προδότη Ιούδα.

54,2. Ἐνώτισαι, ὁ Θεός, τὴν προσευχήν μου καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου,

Μετάφραση: Δέξου. Θεέ μου, στ' αφτιά σου την προσευχή μου και μη παραβλέψεις τη δέησή μου.

54,3. πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. ἔλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἔταράχθην

Μετάφραση: Δώσε προσοχή και εισάκουσέ με. Λυπήθηκα με την ενασχόλησή μου (γύρω από τα δεινά μου) και ταραχθήκα

54,4. ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ, ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμέ ἄνομίαν καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι.

Μετάφραση: από τις απειλητικές φωνές του εχθρού και από την θλίψη εξ αιτίας της καταπίεσης που ασκούν οι αμαρτωλοί άνθρωποι επάνω μου· γιατί κατεύθυναν κάθε ανομία και αδικία και με οργή μοχθηρή επιτίθενται εναντίον μου.

54,5. ἡ καρδιά μου ἔταράχθη ἐν ἐμοί, καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ·

Μετάφραση: Η καρδιά μου ταραχθηκε μέσα μου και ανίκητος φόβος θανάτου έπεσε πάνω μου-

54,6. φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκάλυψέ με σκότος.

Μετάφραση: Φόβος και τρόμος πλημμύρισε το εσωτερικό μου και με σκέπασε σκοτάδι (απογοήτευσης και φρίκης).

2-6 Ο Δαβίδ παρακαλεί θερμά τον Θεό να επέμβει και να τον σώσει από τα πάσης φύσης φοβερά βέλη των εχθρών του. Τόσο πολύ τον συντάραξαν, ώστε τρόμαξε και δείλιασε η καρδιά του μπροστά στην απειλή του θανάτου. Σκοτίστηκε ο νους του. Είναι τραγικές ώρες, που όπως έχει λεχθεί, ας παρακαλούμε τον Θεό αφενός να μην έρχονται και αφετέρου όταν έρχονται να φεύγουν γρήγορα. Το «παρελθέτω απ' εμού το (πικρό) ποτήριον τούτο» (Ματθ. κς' 39), αφού υπήρξε αίτημα του Χριστού, πολύ πειρσσότερο είναι και δικό μας.

54,7. καὶ εἶπα· τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥσεὶ περιστερᾶς καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω;

Μετάφραση: Και είπα- ποιος θα μου δώσει φτερά σαν της περιστέρας, για να πετάξω και να αναπαυθώ σε τόπο ασφαλή;

54,8. ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων καὶ ἠϋλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Και έτσι θα έφευγα μακριά και θα κατοικούσα στην έρημο.

54,9. προσεδεχόμεν τὸν Θεόν, τὸν σῶζοντά με, ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπὸ καταιγίδος.

Μετάφραση: Εκεί θα περίμενα με προσμονή τον Θεό, για να με σώσει από την ατολμία και την καταιγίδα των πειρασμών και των κινδύνων.

7-9 Σε ώρες μαύρες πολλές φορές θέλουμε να είμαστε μόνοι, να δραπετεύσουμε μακριά από τις εστίες αναβρασμού, πειρασμών, κινδύνων, αναστατώσεων. Η ψυχή ζητάει ξεκούραση. Είναι αλήθεια ότι και οι πιο δυνατοί κουράζονται και θέλουν αναψυχή.

54,10. καταπόντισον, Κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλῶσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.

Μετάφραση: Εξαφάνισέ τους, Κύριε, και κατάκοψε τις γλώσσες τους, (φέροντας σύγχυση σ' αυτές), γιατί εγώ είδα ότι εξ αιτίας τους υπάρχουν παρανομίες και φιλονικίες στην πόλη (Ιερουσαλήμ).

54,11. ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς, καὶ ἀνομία καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς

Μετάφραση: Μέρα και νύχτα αυτές (οι παρανομίες και οι φιλονικίες) την περικυκλώνουν, γύρω από τα τείχη της, ενώ στο εσωτερικό της πόλης επικρατούν παρανομία και καταπίεση, και αδικία,

54,12. καὶ ἀδικία, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος.

Μετάφραση: ώστε στις πλατείες της δεν έλειψε η τοκογλυφία και η απάτη.

10-12 Περιγραφή εσωτερικών και εξωτερικών κινδύνων, αναστατώσεων, που δημιουργούν χάος. Μόνο όποιος έχει ζήσει τέτοιες ώρες καταλαβαίνει τι λέει ο ψαλμωδός με ιδιαίτερη αναφορά στη μάστιγα των τοκογλυφιών. Πάντως οι ώρες αυτές αποκαλύπτουν πολλά, ίσως και τραγικά, που δεν τα υποπτευόμαστε. Φοβερό.

54,13. ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν, καὶ εἰ ὁ μισῶν ἐπ' ἐμέ ἐμεγαλορρήμονησεν, ἐκρύβην ἄν ἀπ' αὐτοῦ.

Μετάφραση: Διότι επιτέλους αν ο εχθρός μου με έβριζε, θα το υπόφερα και, αν αυτός που με μισεί, μου φερόταν υπερήφανα, θα κρυβόμουν απ' αυτόν.

54,14. σὺ δέ, ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμὼν μου καὶ γνωστὲ μου,

Μετάφραση: Αλλά εκείνος που έκαμε αυτά, ήσουν εσύ, άνθρωπε μου, τον οποίον θεωρούσα ίσον με μένα, ο έμπιστός μου άρχοντας και ο γνωστός μου,

54,15. ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανάς μοι ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθην ἐν ὁμονοίᾳ.

Μετάφραση: εσύ που, με την παρουσία σου στο ίδιο τραπέζι, μου γλύκαινες τα φαγητά, και που στο σπίτι του Θεού πηγαίναμε με ομόνοια.

13-15 Εδώ εκφράζει το πικρό, πικρότατο παράπονό του ο Δαβίδ από την υποκρισία και προδοσία του συνδαιτημόνα... «φίλου» του και συνεργάτου... Ίσως πικρότερο παράπονο δεν υπάρχει. Ο φίλος, προδότης... Θεέ μου...

54,16. ἐλθέτω δὴ θάνατος ἐπ’ αὐτούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾗδου ζῶντες· ὅτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Μετάφραση: Ας έρθει, λοιπόν, ο θάνατος επάνω τους και ας κατέβουν ζωντανοί στον άδη, γιατί μόνο πονηριά υπάρχει ανάμεσά τους και στις κατοικίες τους.

16 Αγανακτισμένος ο ψαλμωδός ζητάει τον θάνατο των εχθρών του. Σε ώρες που οι εχθροί μας μαίνονται εναντίον μας κι εμείς φτάνουμε σε κάτι τέτοιο. Ο Χριστός όμως ζήτησε την άφεση των αμαρτιών τους. Αυτό θα πει Ευαγγέλιο. Νέα κτίση...

54,17. ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσέ μου.

Μετάφραση: Εγώ όμως φώναξα δυνατά (προσευχήθηκα) στον Θεό και ο Κύριος με άκουσε.

54,18. ἐσπέρας καὶ πρωΐ καὶ μεσημβρίας διηγῆσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου.

Μετάφραση: Το βράδυ και το πρωί και το μεσημέρι θα διηγούμαι και θα ανακοινώνω στον Κύριο τα δεινά μου και θα ακούσει τη φωνή μου.

54,19. λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι, ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.

Μετάφραση: Ο Θεός θ' απαλλάξει τη ζωή μου από αυτούς που με πλησιάζουν και που είναι πολλοί, χαρίζοντάς μου ειρήνη.

54,20. εἰσακούσεται ὁ Θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτούς ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων. (διάψαλμα). οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν Θεόν.

Μετάφραση: Θα μου ακούσει ο Θεός και θα τους ταπεινώσει, αυτός που υπάρχει πριν τους αιώνες, γιατί δεν αναμένεται αλλαγή και βελτίωση σ' αυτούς, διότι δε φοβήθηκαν τον Θεό ποτέ.

54,21. ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι· ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ.

Μετάφραση: Άπλωσε ο Θεός το χέρι του για να τους ανταποδώσει τη δίκαιη τιμωρία του, γιατί ασέβησαν και περιφρόνησαν τη διαθήκη του.

54,22. διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν· ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον, καὶ αὐτοὶ εἰσι βολίδες.

Μετάφραση: Διαμελίστηκαν από την οργή του Θεού εκείνοι που η καρδιά τους είχε πλησιάσει μεταξύ τους (εφαίνοντο αδιάσπαστοι στη διάπραξη του κακού). Τα λόγια του

αρχηγού τους ήσαν πιο γλυκά και μαλακά από το λάδι, ενώ ήσαν στην πραγματικότητα βολίδες και φαρμακερά βέλη.

54,23. ἐπίρριψον ἐπὶ Κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει· οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.

Μετάφραση: Στήριξε, ω ψυχή μου, πάνω στον Κύριο τη φροντίδα σου και αυτός θα σε θρέψει- δεν θα αφήσει ποτέ τον δίκαιο να σαλευθεί και να τον καταλάβει ταραχή.

54,24. σὺ δέ, ὁ Θεός, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς· ἄνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν, ἐγὼ δέ, Κύριε, ἐλπιδῶ ἐπὶ σέ.

Μετάφραση: Σὺ όμως, Θεέ μου, θα τους καταθάψεις σε πηγάδι αφανισμού. Άνθρωποι των αιμάτων και της απάτης, δεν θα φθάσουν ούτε στα μισά των ημερών της ζωής τους- ενώ εγώ, Κύριε, θα στηρίζω τις ελπίδες μου σε σένα.

17-24 Μέρα-νύχτα προσεύχεται ο Δαβίδ, στον «προ αιώνων Θεό» να βάλει τα πράματα στη θέση τους. Και βέβαιος ότι θα τα βάλει, αφήνει όλη τη φροντίδα γι' αυτά στον Θεό. Γι' αυτό κι ελπίζει απόλυτα σ' αυτόν. Μεγάλο επίτευγμα να τ' αναθέτεις όλα τα της ζωής σου στον Θεό. Θέλει πίστη και ταπείνωση. Είναι άθλημα ψυχής. Αξίζει όμως, όσο όλη η αιωνιότητα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι σκληρές ώρες είναι αναπόφευκτες στη ζωή μας. Ωστόσο, νικάμε με την ανάθεση στον Θεό όλης της ύπαρξής μας. «Πάσαν την ζωὴν ημών Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα», το λέμε και τ' ακούμε συνεχώς στη λατρεία. Αν το κάνουμε και πράξη, τότε θα νιώθουμε τέλεια.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΕ΄ (55)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἀγίων μεμακρυμμένου· τῷ Δαυῖδ εἰς στηλογραφίαν, ὅποτε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.

Ο Δαβίδ διωκόμενος (Α' Βασιλ. κά 10 κ.ε.) ἀπὸ τον Σαοὺλ κατέφυγε στους ἀλλόφυλους της Γεθ. Εκεί ὁμως τον ἀναγνώρισαν ὅτι εἶχε νικήσει καὶ θανατώσει τον υπερόπτη συμπατριώτη τους Γολιάθ καὶ τον ὁδήγησαν στον βασιλιά τους Αγκούς, ο οποίος ὁμως τελικά τον λυπήθηκε καὶ τον ἀφησε ἐλεύθερο, γιατί ο Δαβίδ προσποιήθηκε τον τρελό. Ο ψαλμός αὐτός ἔχει την ἴδια ιστορική βάση, ἀλλὰ καὶ ἴδιες ἐννοιολογικές θέσεις με τον 33ο. Το «ὑπὲρ του λαοῦ...» πολλοὶ ἐρμηνευτές το ἐρμηνεύουν ὅτι εἶναι ψαλμός που ἐψάλετο ὅταν ο Δαβίδ καὶ οὐ σύντροφοί του εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τα Ἱεροσόλυμα, ἀπὸ τη Σκηνή του Μαρτυρίου. «Εἰς στηλογραφίαν», ὅπως ξανάχουμε πει, οὐ Πατέρες το ἐρμηνεύουν: να χαραχθεῖ ο ψαλμός σε ἀνεξάλειπτη στήλη, ὥστε να μην ξεχνιέται, γιατί εἶχε σπουδαία μηνύματα για τους ἀρχόντες καὶ τον λαό.

55,2. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέ με.

Μετάφραση: Ελέησέ με (καὶ σπλαχνίσου με), Θεέ μου, διότι ἕνας ἄνθρωπος με καταπάτησε (σαν σκουλήκι) καὶ ὅλες τις μέρες με κατέθλιψε με τον πόλεμο.

55,3. κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντες με ἀπὸ ὕψους.

Μετάφραση: Ὅλες τις μέρες με καταπάτησαν οὐ ἐχθροί μου, γιατί εἶναι πολλοὶ αὐτοὶ που με πολεμοῦν ἀπὸ ψηλά (ἐκ του ἀσφαλούς).

55,4. ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι, ἐγὼ δὲ ἐλπῶ ἐπὶ σέ.

Μετάφραση: Ὅμως ἐγὼ καμιά μέρα δεν θα φοβηθῶ, γιατί θα στηρίξω την ἐλπίδα μου σε σένα.

55,5. ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου, ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ.

Μετάφραση: Με τη βοήθεια του Θεοῦ τα λόγια μου αὐτά θα ἀποδειχθοῦν ἐπαινος, για μένα. Στον Θεό στηρίξα την ἐλπίδα μου καὶ δεν θα φοβηθῶ για το τι θα κάνει σε μένα κάποιος ἄνθρωπος.

55,6. ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.

Μετάφραση: Ὅλη τη μέρα ἐκεῖνοι ἀήδιαζαν καὶ περιφρονούσαν τα λόγια μου. Ἐναντίον μου ἐστρέφοντο ὅλες οὐ σκέψεις τους για το κακό μου.

55,7. παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν· αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν, καθάπερ ὑπέμειναν τῇ ψυχῇ μου.

Μετάφραση: Θα συναθροιστούν για να κάνουν επιθέσεις και θα κρύψουν τα πονηρά σχέδιά τους. Οι ίδιοι θα παρακολουθούν τα βήματά μου, με τόση επιμονή, όπως ακριβώς εγώ κάνω για να σώσω τη ζωή μου.

55,8. ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτούς, ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις. ὁ Θεός,

Μετάφραση: Θα σώσεις αυτούς, που είναι ένα μηδενικό στη ζωή τους; Με την οργή σου, Θεέ μου, θα καταστρέψεις και ολόκληρους λαούς που εμμένουν στο κακό.

55,9. τὴν ζωὴν μου ἐξήγγειλά σοι, ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.

Μετάφραση: Τη ζωή μου σου εξέθεσα, έβαλες τα δάκρυά μου μπροστά σου (τα έλαβες υπόψη σου), σύμφωνα και με την υπόσχεσή σου.

2-9 Το έλεος του Θεού επικαλείται αμέσως από την πρώτη λέξη της προσευχής του ο Δαβίδ, για να τον σώσει ο Θεός. Ας το ξαναπούμε, η σωτηρία μας είναι ελεοσωτηρία. Χωρίς το έλεος, δηλαδή την επιείκεια και την άπειρη αγάπη του Θεού, κανένας δεν θα μπορούσε να σωθεί με το «σπαθί» του. Έχουμε λοιπόν ελεοσωτηρία και όχι αξιοσωτηρία, εργοσωτηρία, όπως νομίζουν άλλα δόγματα. Γιατί και όλα τα υπό του Νόμου διατασσόμενα εάν έχουμε κάνει, μας λέει ο ίδιος ο Χριστός, πάλι αχρείοι δούλοι είμαστε (Ματθ. 13' 10). Έτσι ο Δαβίδ πιστεύει ακράδαντα ότι θα τον σώσει ο Θεός με το άπειρο έλεος του, από όλους αυτούς που τον καταδιώκουν και τον καταπατούν. Απ' αυτούς που διαστρέφουν το θέλημα του Θεού και που παρακολουθούν από κοντά τη ζωή του, βήμα προς βήμα, για να τον εξοντώσουν. Και όμως δεν θα το κατορθώσουν, γιατί ο Θεός θα τους πισωγυρίσει ηττημένους.

55,10. ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε· ἰδοὺ ἔγνων ὅτι Θεός μου εἶ σύ.

Μετάφραση: Θα γυρίσουν προς τα πίσω οι εχθροί μου, κατά τη μέρα που θα σε επικαλεστώ. Ναι, κατάλαβα ότι ο Θεός μου είσαι σύ.

10 ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου: Όταν έχεις σύμμαχο τον Θεό, όπως ο Δαβίδ, τότε οι εχθροί τρέπονται σε άτακτη φυγή. Μέγα δίδαγμα αυτό για όλους μας, ηγέτες και λαό. Και το έχουμε ζήσει μέχρι τώρα στην ιστορία του έθνους μας πολλές φορές... (Μαραθώνα, Σαλαμίνα, '21, '40). Αν είμαστε «κολλημένοι» στον Θεό θα το ξαναζήσουμε, αν χρειαστεί...

55,11. ἐπὶ τῷ Θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ Κυρίῳ αἰνέσω λόγον.

Μετάφραση: Θα ψάλω ύμνο, προς δόξα του Θεού μου και θα δοξολογήσω τον Κύριό μου.

55,12. ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

Μετάφραση: Στον Θεό στήριξα την ελπίδα μου, και δεν θα φοβηθώ, τι θα κάνουν σε μένα κάποιοι άνθρωποι.

55,13. ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, εὐχαί, ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σου,

Μετάφραση: Μέσα μου, Θεέ μου, διατηρώ τις ευχές μου και τα ταξίματά μου που θα εκπληρώσω με ύμνους δοξολογίας σε σένα,

55,14. ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος· εὐαρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν φωτὶ ζώντων.

Μετάφραση: διότι έσωσες τη ζωή μου απ' το θάνατο και τα πόδια μου από γλιστρήματα. Θα πράττω ό,τι είναι αρεστό στον Κύριο, εφόσον απολαμβάνω το φως του ήλιου, ανάμεσα σε ζώντες ανθρώπους.

11-14 Ευγνώμων ψυχή ο Δαβίδ, δεν ξεχνάει τα τάματά του, τις δοξολογητικές και ευχαριστιακές προσευχές του προς τον Σωτήρα του Θεό. Μέγιστο θέμα κι αυτό. Θα το λέμε συνεχώς, γιατί ρέπουμε δυστυχώς προς την αγνωμοσύνη, προς Θεό και ανθρώπους, που μας ευεργέτησαν και μας ευεργετούν. Και κυρίως ας είμαστε ευγνώμονες όχι μόνο με λόγια, αλλά και έργα. Να δείχνουμε έμπρακτα την ευγνωμοσύνη μας παντού και πάντοτε. Τότε είμαστε άνθρωποι ευαίσθητοι με υψηλό ήθος, με σωστή κατεύθυνση...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όλοι αντιμετωπίζουμε εχθρούς και εχθρικά περιβάλλοντα. Αν έχουμε αληθινή και δυνατή πίστη στον Θεό, δεν έχουμε να φοβηθούμε κανένα και τίποτα. Αρκεί να είμαστε κατά το δυνατόν εντάξει, και να μην προκαλούμε εμείς με τις αμυαλωσύνες μας και με ανόητες πράξεις μας το περιβάλλον μας. Προσοχή. Ο Θεός μας βοηθάει και θα μας βοηθάει πάντοτε.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΣΤ' (56)

Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρης· τῷ Δαυΐδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον.

Κι αυτός ο ψαλμός γράφτηκε από τον Δαβίδ κάτω από συνθήκες δύσκολες, διωκόμενος από τον Σαούλ. Είναι η δεύτερη φορά που ο Δαβίδ καταφεύγει σε σπήλαιο για να σωθεί από την οργή του Σαούλ. Την πρώτη, όπως είδαμε στον 26ο ψαλμό και διαβάζουμε και στο βιβλίο των Βασιλειών κβ' 1 κ.ε. και τώρα δεύτερη φορά (Α' Βασιλ. κδ' 1-7) στο σπήλαιο Εγγαδί, όπου ενώ κοιμότανε στο βάθος του σπηλαίου ο Δαβίδ με τους άνδρες του, ήρθε και ο Σαούλ και κοιμήθηκε στο στόμιο του σπηλαίου, χωρίς να καταλάβει ότι μέσα είναι και ο Δαβίδ. Ασφαλώς ο Δαβίδ μπορούσε αιφνιδιαστικά να σκοτώσει τον Σαούλ, την ώρα που κοιμόταν, αλλά δεν το έκανε.

Αυτά όλα μας τα λέει ο ψαλμός που κατατάσσεται κι αυτός με ανεξίτηλα διδάγματα «εις στηλογραφίαν». Το δε «μη διαφθείρης» άλλοι ερμηνευτές λένε ότι είναι η παράκληση του Δαβίδ προς τον Θεό να μην τον καταστρέψει και άλλοι (π.χ. ο Θεοδώρητος), λένε ότι είναι μονόλογος του Δαβίδ προς τον εαυτό του να μην σκοτώσει τον Σαούλ την ώρα που κοιμόταν στο σπήλαιο. Η δεύτερη είναι πιο πιθανή, γιατί συμφωνεί με το όλο πνεύμα της ανεξικακίας του Δαβίδ.

56,2. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με, ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπῶ, ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.

Μετάφραση: Ελέησέ με, Θεέ μου, ελέησέ με, γιατί πάνω σου έχω στηρίξει την πεποίθησή μου και στη σκέπη των φτερών σου θα ελπίζω, μέχρις ότου περάσει ο κίνδυνος, που μου έχουν στήσει οι παράνομοι.

56,3. κεκράξομαι πρὸς τὸν Θεὸν τὸν Ὑψιστον, τὸν Θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με.

Μετάφραση: Θα φωνάξω από τα βάθη της ψυχής μου στον Ὑψιστο Θεό, που τόσες φορές με έχει ευεργετήσει.

2-3 Πάλι μπροστά «το ελέησόν με» με ένταση. Από την αρχή έως το τέλος του ψαλμού, η επίκληση του θείου ελέους έχει πρωτεύουσα θέση. Αυτό σημαίνει πιστός, ταπεινός ικέτης προς τον Θεό, αληθινός πνευματικός άνθρωπος.

56,4. ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με. (διάψαλμα). ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ

Μετάφραση: Απ' τον ουρανό έστειλε βοήθεια και με έσωσε. Θα ντροπιάσει και τώρα ο Θεός αυτούς που με καταπατούν και θα μου στείλει το έλεος του σαν αξιόπιστος και αληθινός.

56,5. καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ μέσου σκύμνων. ἐκοιμήθην τεταραγμένος· υἱοὶ ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὄπλα καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα.

Μετάφραση: Και ελευθέρωσε τη ζωή μου από το μέσο μικρών λιονταριών. Κοιμήθηκα ταραγμένος· γιατί οι άνθρωποι αυτοί έχουν σαν δόντια λιονταριών όπλα και βέλη, η δε γλώσσα τους είναι σαν το κοφτερό μαχαίρι.

4-5 Το «έξαπέστειλεν έξ ουρανοῦ καὶ έσωσέ με...» έως και το τέλος του 5^{ου} στίχου ο Γρηγόριος Νύσσης και ο Μ. Αθανάσιος λένε ότι εφαρμόζεται στον Χριστό, που κατέβηκε από τον ουρανό για να σώσει τον άνθρωπο. Είναι όντως προφητικοί στίχοι, εκτός της θερμής ικεσίας του Δαβίδ.

56,6. ύψώθητι έπί τούς ουρανούς, ό Θεός, καὶ έπί πᾶσαν τήν γήν ή δόξα σου.

Μετάφραση: Ανυψώσου πάνω στους ουρανούς, Θεέ μου και ας λάμψει πάνω σ' όλη τη γη η δόξα σου.

6 Το ίδιο ισχύει και για τον 6ο στίχο. Προφητικά ο Δαβίδ ομιλεί για την ανάβαση-ανάληψη του Χριστού μετά την Ανάσταση Του, όπου από τον ουρανό «εν πνεύματι αγίω», θα κατευθύνει την Εκκλησία του και θα σώζει τον κόσμο.

56,7. παγίδα ήτοιμάσαν τοῖς ποσί μου καὶ κατέκαμψαν τήν ψυχήν μου· ὥρυξαν πρό προσώπου μου βόθρον καὶ ένέπεσαν είς αυτόν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Έστησαν παγίδα για τα πόδια μου και λύγισαν την ψυχή μου. Άνοιξαν μπροστά μου λάκκο κι έπεσαν οι ίδιοι μέσα σ' αυτόν.

7 Το σημειώσαμε και αλλού, όποιος σκάβει τον λάκκο του άλλου, πέφτει μέσα ο ίδιος. Χιλιομαρτυρημένο από την ιστορία και την πνευματική εμπειρία της Εκκλησίας.

56,8. έτοιμη ή καρδιά μου, ό Θεός, έτοιμη ή καρδιά μου, ᾔσομαι καὶ ψαλῶ έν τῇ δόξη μου.

Μετάφραση: (Και τώρα) είναι έτοιμη η καρδιά μου, Θεέ μου, είναι έτοιμη η καρδιά μου, εγώ θα σε υμνήσω και θα ψάλλω με την ψυχή μου, που είναι η δόξα μου (και το πολυτιμότερο συστατικό της ύπαρξής μου).

8 «έτοιμη ή καρδιά μου... έτοιμη»: Πόσο σπουδαίο είναι να είναι έτοιμη η καρδιά να επικοινωνεί με τον Θεό. Είναι δείγμα ευαίσθητου πνευματικού και καλλιεργημένου ανθρώπου. Όσο περισσότερες τέτοιες καρδιές υπάρχουν στη γη, τόσο καλύτερα πορεύεται η γη κι' ευφραίνεται ο ουρανός.

56,9. έξεγέρθητι, ή δόξα μου· έξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα· έξεγερθήσομαι ὄρθρου.

Μετάφραση: Σήκω πάνω, ένδοξη ψυχή μου. Σήκω ψαλτήρι και κιθάρα (μου). Θα σηκωθώ πολύ πρωί (για να σε δοξολογήσω, Θεέ μου).

56,10. έξομολογήσομαί σοι έν λαοῖς, Κύριε, ψαλῶ σοι έν ἔθνεσι,

Μετάφραση: Θα σε υμνώ, Κύριε, μεταξύ των λαών, θα ψάλλω ύμνους σε σένα μεταξύ των εθνών,

56,11. ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.

Μετάφραση: διότι το ἔλεος σου υψώθηκε ἕως τους ουρανοὺς και μέχρι τα σύννεφα η αξιοπιστία σου.

9-11 Πρωί-πρωί ξυπνά η ψυχὴ και δοξάζει δοξολογητικὰ τα μεγαλεία και τα πλούσια ελέη του Θεοῦ, που πλημμυρίζουν τα σύμπαντα και η αλήθεια του φτάνει ως τα σύννεφα. Υπέροχες ποιητικές εικόνες.

56,12. ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

Μετάφραση: Ας υψωθεί και ας λάμψει το μεγαλίο σου, Θεέ μου, στους ουρανοὺς και ας απλωθεῖ σ' ὅλη τη γη η δόξα σου.

12 Ο στίχος αυτός, ὅπως ἔχει σημειωθεί και προηγούμενα, εἶναι και μήνυμα της Ανάληψης του Κυρίου, που ανελήφθη στους ουρανοὺς με υπέρλαμπρη δόξα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όταν ο πιστός εμπιστεύεται στον Θεό νικάει και δοξάζεται αιώνια. Αυτό πετυχε ο Δαβίδ και ὅλοι οι Ἅγιοι ὅλων των αἰώνων. Μακάρι κι εμεῖς.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΖ' (57)

Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρης· τῷ Δαυῖδ εἰς στηλογραφίαν.

Ο Δαβίδ σ' αυτόν τον ψαλμό κάνει λόγο για την ασυνειδησία των άδικων (δικαστών) και για την τιμωρία που τους περιμένει. Το «μη διαφθείρης» εδώ έχει την έννοια: να μην αφήσει ο Θεός τους εχθρούς του Δαβίδ να τον βλάψουν, να μην τον καταστρέψουν. Το «εις στηλογραφίαν» έχει τη γνωστή έννοια, που είπαμε και στα προηγούμενα. Οι βαθιές του έννοιες να μην ξεχαστούν. Και όντως δεν πρέπει να ξεχνιούνται τέτοια διδάγματα.

57,2. Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε; εὐθείας κρίνετε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων;

Μετάφραση: Άραγε, αληθινά, μιλάτε με δικαιοσύνη; Ω κριτές του Ισραήλ, κρίνετε αμερόληπτα, ω άνθρωποι;

57,3. καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίαν ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.

Μετάφραση: Όχι, γιατί πράγματι στη καρδιά σας συλλογίζεσθε πώς θα πράξετε την παρανομία στη γη, και τα χέρια σας εξυφαίνουν αδικίες.

2-3 Είναι μεγάλη υπόθεση, όσοι έχουν το μεγάλο λειτούργημα να εκδικάζουν υποθέσεις και μάλιστα σοβαρές, που αφορούν στη ζωή, στην υπόληψη και στην αποκατάσταση του δικαίου, να είναι άνθρωποι ευσυνείδητοι, και να κρίνουν σωστά. Δυστυχώς και στην εποχή του Δαβίδ υπήρχαν δικαστές καιροσκόποι, ασυνείδητοι, επηρεασμένοι από την εξουσία (Σαούλ, Αβεσσαλώμ) και αντί ν' αποδώσουν το δίκαιο στον δίκαιο Δαβίδ τον κυνηγούσαν, τον κατεδίκαζαν και προσπαθούσαν να τον εξοντώσουν. Ο,τι έκαναν και οι δικαστές στη δίκη του Χριστού. Αυτούς τους άδικους δικαστές ελέγχει ο ψαλμωδός, γιατί η καρδιά τους ρέπει προς την ανομία και τα χέρια τους διαπράττουν αδικίες.

57,4. ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστροῦ, ἐλάλησαν ψευδῆ.

Μετάφραση: Αποξενώθηκαν από τον Θεό οι αμαρτωλοί από τη μήτρα της μάνας τους, και από τότε που ήσαν στην κοιλιά της μάνας τους πλανήθηκαν, αυτοί που ανέκαθεν λένε ψέματα.

4 Και είναι κακοί δικαστές, γιατί από την κοιλιά της μάνας τους ρέπουν προς την αδικία, γιατί αποξενώθηκαν από τον Δίκαιο Θεό και λένε συνεχώς ψέματα.

57,5. θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως, ὥσει ἀσπίδος κωφῆς καὶ βουούσης τὰ ὦτα αὐτῆς,

Μετάφραση: Τους κατέχει άγρια μανία όμοια με το φίδι, και σαν την κουφή έχιδνα που κλείνει τ' αφτιά της,

57,6. ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνῆς ἐπαδόντων, φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ.

Μετάφραση: η οποία δεν θέλει ν' ακούσει τα γοητευτικά τραγούδια των μάγων, με τα οποία ο πεπειραμένος γόης προσπαθεί να την καταπραΰνει.

5-6 Τόση είναι η κακία τους κατά του δικαίου, που μοιάζουν σαν τα δηλητηριώδη φίδια που είναι κουφά, δεν ακούνε τίποτε και χύνουν με μανία το δηλητήριό τους εναντίον όλων. Συγκλονιστική παρομοίωση, που δείχνει τη φοβερή διαστροφή των άδικων κριτών.

57,7. ὁ Θεὸς συντρίψει τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ Κύριος·

Μετάφραση: Ο Θεός θα συντρίψει τα δόντια αυτών των δικαστών, στο στόμα τους θα σπάσει τα δόντια αυτών που σαν λιοντάρια ζητούν να κατασπαράξουν τα θύματά τους.

57,8. ἐξουδενωθήσονται ὡσεὶ ὕδωρ διαπορευόμενον· ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.

Μετάφραση: Θα εξαφανιστούν σαν το νερό που τρέχει με ταχύτητα· ο Κύριος θα τεντώσει το τόξο του και θα τους ρίξει τα βέλη του μέχρι να εξασθενήσουν τελείως.

57,9. ὡσεὶ κηρὸς τακεῖς ἀνταναιρεθήσονται· ἔπεσε πῦρ ἐπ' αὐτούς, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.

Μετάφραση: Σαν κερί που έλιωσε θα καταστραφούν. Θα πέσει πάνω τους φωτιά και δεν θα δουν πια το φως του ήλιου.

57,10. πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας αὐτῶν τὴν ράμνον, ὡσεὶ ζῶντας, ὡσεὶ ἐν ὀργῇ καταπίεται αὐτούς.

Μετάφραση: Πριν να μεγαλώσουν τα αγκάθια τους και να γίνουν παλιούρι, θα τους καταπιεί η θεία δικαιοσύνη σαν ασυγκράτητο κύμα οργής, όταν ακόμη θα είναι ζωντανοί.

7-10 Όμως υπάρχει και ο Δίκαιος κριτής όλων των άνομων κριτών, που δεν θα τους αφήσει να ολοκληρώσουν την αδικία τους. Θα τους συντρίψει, θα τους εκμηδενίσει και θα τους διαλύσει, όπως διαλύεται το κερί στη φωτιά, πριν αναδειχθούν ως μόνιμα αγκάθια και ζιζάνια μέσα στην κοινωνία. Θα τους καταπιεί η οργή του Θεού πριν ακόμα τους αφανίσει ο θάνατος. Τρομερή η τιμωρία των άδικων δικαστών. Ας το αναλογίζονται αυτό όσοι έχουν ευθύνη να κρίνουν τους άλλους, όχι μόνον στα δικαστήρια, αλλά και σ' οποιαδήποτε θέση κρίσης... Η ευθύνη παμμέγιστη και ο Θεός θα είναι επάνω τους καταπέλτης, όταν διαστρέφουν τη δικαιοσύνη.

57,11. εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν· τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Μετάφραση: Θα ευχαριστηθεί ο δίκαιος όταν δει τη θεία αυτή εκδίκηση (τη δίκαιη τιμωρία) και θα πλύνει τα χέρια του στο αίμα του αμαρτωλού (δηλ. ο δίκαιος θα ικανοποιηθεί για τη θεία τιμωρία).

57,12. καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος· εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ, ἄρα ἐστὶν ὁ Θεὸς κρίνων αὐτούς ἐν τῇ γῇ.

Μετάφραση: Και θα πει τότε κάθε άνθρωπος· πράγματι υπάρχει ανταμοιβή για τον δίκαιο, επομένως υπάρχει Θεός, ο οποίος κρίνει τους αδίκους πάνω στη γη.

11-12 Κατόπιν της φοβερής τιμωρίας των άδικων δικαστών, θα επικρατήσει αγαλλίαση στην ψυχή των πιστών, γιατί δεν χάθηκε η δικαιοσύνη. Προς στιγμή σκεπάστηκε, διαστράφηκε, αλλά τελικά επενέβη ο Δίκαιος κριτής της οικουμένης κι έβαλε τα πράγματα στη θέση τους. Αλίμονο αν τελικά επικρατούσε η αδικία. Τότε δεν θα υπήρχε Δικαιοκρίτης Θεός. Τότε δεν θα στεκόταν τίποτε όρθιο. Τότε θα εχαίρετο ο σατανάς με τα όργανά του. Αυτό όμως αποκλείεται απόλυτα, γιατί υπάρχει ο απολύτως Δίκαιος Θεός. Ευτυχώς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσο κι αν φαίνεται ότι επικρατούν οι άδικοι κριτές, στο τέλος θα εξανεμιστούν, όπως εξανεμίζονται τα χνούδια, από τον δυνατό αέρα. Θα γίνουν καπνός... Ας έχει υπομονή και θα τα δει αυτά κάθε αληθινός πιστός.

ΨΑΛΜΟΣ ΝΗ΄ (58)

Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρης· τῷ Δαυῖδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε Σαοὺλ καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

Ο Δαβίδ μας είναι γνωστός ως μεγάλος μαχητής, ως μεγάλος βασιλιάς και προφήτης. Οι ιδιότητες του αυτές, ως ένα βαθμό, είναι «φυσικό» να προ-καλέσουν το ασεβές και βέβηλο περιβάλλον του, και μάλιστα τους άρχοντες, εν προκειμένω, τον Σαούλ και τους αυλικούς του. Γι' αυτό κι ο ψαλμός τούτος έχει σαν άξονά του ένα από τους διωγμούς, που έκανε ο Σαούλ εναντίον του αντιζήλου του Δαβίδ (βλέπε Α' Βασιλ. ιβ' 9 κ.ε.). Παρότι ο Δαβίδ είχε ευεργετήσει πολύ τον Σαούλ. Ακόμα και τη ζωή του είχε σώσει. Οι πωρωμένοι όμως δεν καταλαβαίνουν από τέτοια.

Το «εις το τέλος» ερμηνεύεται ως ανάθεση μουσικής εκτέλεσης από τον αρχιμουσικό στον ήχο και στο μέλος που άρχιζε το άσμα με τις λέξεις «Μη διαφθείρης». Το «εις στηλογραφίαν» το εξηγήσαμε σε προηγούμενους ψαλμούς. Το υπόλοιπο της επιγραφής αναφέρεται στο σκηνικό της κρυφής παρακολούθησης και κύκλωσης του σπιτιού του Δαβίδ, από τους ανθρώπους του Σαούλ με σκοπό να τον θανατώσουν. Ο Δαβίδ όμως και με τη βοήθεια της πιστής συζύγου του Μελχόλ διέφυγε κρυφά και γλύτωσε. Αυτά τα γεγονότα ενέπνευσαν τον Δαβίδ κι έγραψε αυτόν τον ψαλμό.

58,2. Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ λύτρωσαί με·

Μετάφραση: Ελευθέρωσέ με από τους εχθρούς μου, Θεέ μου, και λύτρωσε με απ' όσους ξεσηκώνονται εναντίον μου.

2 Θερμή παράκληση του Δαβίδ προς τον Θεό να τον γλυτώσει και να τον ελευθερώσει από «των επισταμένων» (επαναστατών) εναντίον του. Από αυτούς που ως κύρια δουλειά τους έχουν την ανομία και τα χέρια τους είναι βαμμένα με αίμα.

58,3. ῥῥῥαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με.

Μετάφραση: Γλύτωσέ με από όσους κάνουν παρανομία και σώσε με από αιμοβόρους ανθρώπους.

58,4. ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου, ἐπέθεντο ἐπ' ἐμέ κραταιοί. οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, Κύριε·

Μετάφραση: Διότι να, έστησαν ενέδρα για τη ζωή μου. Επιτέθηκαν εναντίον μου δυνατοί, χωρίς να είναι αιτία τούτου, μήτε η παρανομία μου μήτε η αμαρτία μου, Κύριε.

3-4 «έξ ανδρών αιμάτων». Φοβερό να υπάρχουν επαγγελματίες ασεβείς κι εγκληματίες, που χαίρονται να βάφουν τα χέρια τους με άδικο αίμα. Τέτοιοι, δυστυχώς, υπάρχουν πολλοί μέσα στην Ιστορία. Από τον αδελφοκτόνο Άβελ, μέχρι τους θηριώδεις Ηρώδη, Νέρωνα, Καλλιγούλα, Διοκλητιανό, έως τους Χίτλερ, Στάλιν κ.ά. σύγχρονούς μας... Αυτά είναι φρικτά όντα, που διεστράφησαν τελείως και κατέστρεψαν όχι μόνο τον εαυτό τους,

αλλά κι εκατομμύρια κόσμο. Ας παρακαλούμε τον Θεό, να λιγοστεύουν οι πάσης φύσεως εγκληματίες και να πληθαίνουν οι ειρηνοποιοί, οι ταπεινοί, οι Δαβίδ, ώστε ο κόσμος να ζήσει «εν πνεύματι αγίω».

58,5. άνευ άνομίας έδραμον καί κατεύθυνα· έξεγέρθητι είς συνάντησίν μου καί ίδε.

Μετάφραση: (Μέχρι τώρα) χωρίς παρανομία έτρεξα και βάδισα τον δρόμο της ζωής μου. Σήκω λοιπόν, Κύριε, για να με βοηθήσεις και δές (τον κίνδυνο που με απειλεί).

58,6. καί σύ, Κύριε, ό Θεός τών δυνάμεων, ό Θεός τοῦ Ἰσραήλ, πρόσχες τοῦ έπισκέψασθαι πάντα τὰ έθνη, μη οίκτηιρήσης πάντας τούς έργαζομένους τήν άνομίαν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Και σύ, Κύριε, ο Θεός των ουρανίων και επίγειων δυνάμεων, ο Θεός του Ισραηλτικού λαού, έλα να επισκεφτείς όλα τα έθνη, μη λυπηθείς όλους όσους κάνουν την παρανομία.

58,7. έπιστρέψουσιν είς έσπέραν καί λιμώξουσιν ώς κύων καί κυκλώσουσι πόλιν.

Μετάφραση: Θα γυρίσουν πίσω το βράδυ και σαν τα πεινασμένα σκυλιά (ουρλιάζοντας) και θα περικυκλώσουν την πόλη.

58,8. ίδου άποφθέγγονται έν τῷ στόματι αύτῶν, καί ρομφαία έν τοῖς χείλεσιν αύτῶν, ότι τίς ήκουσε;

Μετάφραση: Να, θα λένουν με το στόμα τους (φαρμακερά λόγια)· και κοφτερό μαχαίρι υπάρχει στα χείλη τους. Όμως, ποιος τους άκουσε;

58,9. καί σύ, Κύριε, έγγελάση αύτούς, έξουδενώσεις πάντα τὰ έθνη.

Μετάφραση: Και σύ, Κύριε, θα γελάσεις σε βάρος τους και θα εξαφανίσεις όλα τα (αμαρτωλά) έθνη.

5-9 άνευ άνομίας έδραμον: Χωρίς πταίσμα, στην κυριολεξία, είναι μόνο ο Χριστός-Θεός. Γι' αυτό οι ερμηνευτές και οι Πατέρες της Εκκλησίας εδώ βλέπουν πάλι μεσσιανική προφητική ρήση του προφήτη Δαβίδ. Αλλά και ο Δαβίδ αγωνίστηκε πολύ στη ζωή του, για να κρατηθεί στον ίσιο του Θεού δρόμο. Γι' αυτό έχει το θάρρος, την παρρησία προς τον Θεό να του ζητάει να τον προστατεύσει από τους φοβερούς εγκληματίες που μοιάζουν με πεινασμένα σκυλιά που κατασπαράσσουν ό,τι βρουν. Εδώ πάλιν οι Πατέρες λένε ότι υπονοείται και ο σατανάς με τους δαίμονες, που ως σκύλοι και λιοντάρια λυσσασμένα ζητούν να κατασπαράξουν τους πιστούς. Γι' αυτό ο Δαβίδ καταφεύγει στον Θεό, βέβαιος ότι θα τον φυλάξει απ' αυτά τα σκυλιά.

58,10. τὸ κράτος μου, πρὸς σέ φυλάξω, ότι σύ, ό Θεός, άντιλήπτωρ μου εί.

Μετάφραση: Τη δύναμή μου σε σένα θα στηρίξω, γιατί σύ, Θεέ μου, είσαι ο υπερασπιστής μου.

10 Γιατί ο Θεός είναι «αντιλήπτωρ» του και το μέγα του «έλεος θα τον προφθάσει». Θα τον σώσει. Ωστόσο, εδώ ξαναφαίνεται το μεγαλείο του Δαβίδ. Ζητεί από τον Θεό να μην τους θανατώσει...

58,11. ὁ Θεός μου, τὸ ἔλεός σου προφθάσει με· ὁ Θεός μου δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.

Μετάφραση: Θα με προφθάσει το ἔλεος σου, Θεέ μου· ο Θεός μου θα μου δείξει ὅ,τι πρέπει να συμβεῖ στους εχθρούς μου.

58,12. μὴ ἀποκτείνης αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου· διασκόρπισον αὐτούς ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ κατάγαγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου, Κύριε.

Μετάφραση: Μη τους θανατώσεις ὁμως, μήπως κάποτε ἐπειδὴ δεν θα ἔχουν ζωντανό παράδειγμα για τις τιμωρίες σου, ξεχάσουν τον νόμο σου· διασκόρπισέ τους με τη δύναμή σου και ταπεινώσέ τους, Κύριε, συ που εἶσαι ο υπερασπιστής μου.

58,13. ἀμαρτία στόματος αὐτῶν, λόγος χειλέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν· καὶ ἐξ ἁρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελῆσονται ἐν συντελείᾳ,

Μετάφραση: Τόσο αμαρτωλά υπήρξαν τα λόγια των χειλῶν τους. Γι' αὐτό, ας παγιδευθοῦν μέσα στα δίκτυα της υπερηφάνειάς τους· και ἀπὸ την κατάρρα και το ψέμα ας γίνουν διαλάλημα μέσα στον κόσμο μετὰ τη συντριβή τους.

58,14. ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξουσι· καὶ γνῶσονται, ὅτι Θεὸς δεσπόζει τοῦ Ἰακώβ τῶν περάτων τῆς γῆς. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Η τιμωρία τους ἀπὸ τη δίκαιη ὀργή σου θα εἶναι τελειωτική και δεν θα ὑπάρξουν πια- και θα μάθουν ὅτι ο Θεός κυβερνά ἀνάμεσα στους απογόνους του Ἰακώβ, μέχρι τα πέρατα της γης.

58,15. ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσι πόλιν.

Μετάφραση: Θα γυρίσουν πίσω το βράδυ και σαν τα πεινασμένα σκυλιά (ουρλιάζοντας) θα περικυκλώσουν την πόλη.

58,16. αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν· ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογγύσουσιν.

Μετάφραση: Αὐτοὶ θα περιφέρονται για να φάνε οποιονδήποτε- εἴαν ὁμως δεν χορτάσουν, θα γαυγίζουν.

12-16 μὴ ἀποκτείνης αὐτούς: Μην τους σκοτώσεις, μόνο «διασκόρπισέ τους», ὥστε να διδαχτοῦν ὅλα τα ἔθνη και ὅλοι οι ἄνθρωποι της υδρογείου, ὅτι συ διαλύεις ὅλους τους ἀνόμους, οι ὅποιοι μέρα-νύχτα ἐπιβουλεύονται το ἀγαθό, και σώζεις τα παιδιά σου τα ἀγαθά. Μεγάλο δίδαγμα.

58,17. ἐγὼ δὲ ἄσομαι τῇ δυνάμει σου καὶ ἀγαλλιᾶσομαι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου.

Μετάφραση: Ενώ ἐγὼ θα ψάλω ὕμνους στη δύναμή σου και το πρωῒ θα χαρῶ για το ἔλεος σου, γιατί ἐγίνες βοηθός μου και καταφύγιό μου την ἡμέρα της θλίψεώς μου.

58,18. βοηθός μου εἶ, σοὶ ψαλῶ· ὅτι σύ, ὁ Θεός, ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ Θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

Μετάφραση: Είσαι ο βοηθός μου, σε σένα θα ψάλω, γιατί σύ, Θεέ μου, είσαι ο υπερασπιστής μου, ο Θεός μου, γεμάτος έλεος για μένα.

17-18 Κατόπιν αυτών ο Δαβίδ ευχαριστεί και δοξάζει τον Θεό για τη σωτηρία που του πρόσφερε, γλυτώνοντάς τον από τα νύχια των «λύκων» και ψάλλει με την κιθάρα του το ωραίο αυτό άσμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσο δυνατοί και αν είναι και όσο και αν επιβουλεύονται οι εχθροί τον ευσεβή, τον άνθρωπο του Θεού, ο Θεός μπορεί να τον σώζει και τον γλυτώνει και από τα πιο εγκληματικά χε'ρια. Κι όταν παραχωρεί και τη θυσία της ζωής του ευσεβούς, πάλι τον δοξάζει αιώνια, ενώ τους εγκληματίες είναι βεβαιο ότι θα τους αποδοκιμάσει αιώνια. Ο Θεός τακτοποιεί τα πάντα «εν σοφία και δικαιοσύνη».

ΨΑΛΜΟΣ ΝΘ΄ (59)

Εἰς τὸ τέλος·

τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι, εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυῖδ, εἰς διδαχὴν, ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σοβάλ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν Ἀλῶν, δώδεκα χιλιάδας.

Ἡ μακροσκελὴς ἐπιγραφή αὐτοῦ τοῦ ψαλμοῦ φανερῶνει: α) Ὅτι ἐπρεπε νὰ ψάλλεται με προσοχή ἀπὸ τον ἀρχιμουσικό, ο οποίος θα μπορούσε καὶ νὰ διδάσκει τοὺς συμμετέχοντες στο ψάλσιμο σχετικά με τὰ διδάγματα τοῦ ψαλμοῦ. Μουσικός καὶ δάσκαλος, ἱερέας-λευίτης μαζί, β) Τοῖς ἀλλοιωθησομένοις: Σημαίνει στη μεταμόρφωση, δηλαδή στη μετάφραση που ἔκαναν οἱ Ο' (Εβδομήκοντα) μεταφραστές, γ) «Στηλογραφία» καὶ «διδαχή» πάνε μαζί, σύμφωνα με προλεχθείσες ἐννοίες, δ) Ἡ υπόλοιπη ἐπιγραφή ἀναφέρεται στο ἱστορικό γεγονός που υπαινίσσεται ο ψαλμωδός καὶ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ οἰοῦ γράφτηκε. (Δες Α' Παραλ. κεφ. η', Β' Βασιλ. η' καὶ ιά καὶ Α' Παραλ. ιη' 12). Ἀπὸ τὰ ἱστορικά αὐτά στοιχεῖα φαίνεται ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι, βρήκαν ευκαιρία ὅταν ἔλειπε σ' ἐκστρατεία κατὰ τῆς Συρίας ο Δαβίδ καὶ εἰσέβαλαν στην Παλαιστίνη, ἀλλὰ ο Δαβίδ ἀπέστειλε ἀμέσως στρατό, που τοὺς κατενίκησε καὶ οἱ ἐχθροὶ ἄφησαν στο πεδίο τῆς μάχης 12.000 νεκρούς. Αὐτὰ ἔχουν οἱ αἰμοχαρεῖς κατακτητικοὶ πόλεμοι. Πότε θα λείψουν; Μόνο ἀν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίσει τον ἱερότερο πόλεμο, τον πόλεμο ἐναντίον των παθῶν του... Τότε θα βασιλέψει εἰρήνη, γιατί θα βασιλεύσει παντοῦ ἡ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνη...

59,3. Ὁ Θεός, ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης καὶ ὤκτειρήσας ἡμᾶς.

Μετάφραση: Θεέ μου μας ἀπώθησες μακριὰ ἀπὸ κοντά σου καὶ μας διασκόρπισες. Ὁργίσθηκες, μα καὶ πάλι μας λυπήθηκες.

3 Οἱ Ἰσραηλίτες κάθε τόσο ἀπομακρύνονταν ἀπὸ τον Θεό καὶ ὁ Θεός τοὺς παιδαγωγούσε με πολλοὺς τρόπους γιὰ νὰ συνέλθουν. Κάτι τέτοιο εἶχε γίνῃ καὶ την περίοδο ἐκείνη. Γι' αὐτό ὁ ψαλμωδός λέει στον Θεό, «ἀπώσω ἡμᾶς...». Μας ἐσπρωξες μακριὰ σου, γιατί ἀσφαλῶς δεν εἴμαστε κοντά σου... Εμεῖς φταίμε γι' αὐτό. Ὁ Θεός μας θέλει κοντά του. Ὅταν εμεῖς ὁμως τον ἀπωθοῦμε, αὐτός δεν μας βιάζει τὴ θέλησή μας. Μας ἀφήνει καὶ πελαγοδρομοῦμε.

59,4. συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν· ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς ὅτι ἐσαλεύθη.

Μετάφραση: Ἔσεισες τὴ γῆ (Παλαιστίνη) καὶ τὴν ταρακούνησες (με τὶς ἐπιδρομὲς των αλλοφύλων) ἀποκατάστησε τὰ ερείπιά της, γιατί τὰ πάντα καταστράφηκαν.

4 Ὁ Θεός με σεισμούς καὶ με πολλοὺς τρόπους θέλει νὰ μας παιδαγωγήσει καὶ νὰ μας ξαναφέρει κοντά του. Ἐτσι κάθε τόσο καὶ οἱ σεισμοὶ μας ἀφυπνίζουν, πρέπει νὰ μας ἀφυπνίζουν καὶ νὰ μας ἐπαναφέρουν στον Θεό. Μέσο παιδαγωγίας κι αὐτό. Το ζούμε κάθε τόσο καὶ σὺς ἡμέρες μας. Ὁ Δαβίδ ὁμως παρακαλεῖ τον Θεό νὰ σώσει τον λαό του, ὁχι μόνο ἀπὸ τοὺς σεισμούς τῆς γῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς κι ὅλης τῆς ζωῆς...

59,5. ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.

Μετάφραση: Επέτρεψες να δει ο λαός σου σκληρές δοκιμασίες και μας πότισες (με το πικρό) κρασί (της οργής σου), που μας μέθυσε (και μας παρέλυσε).

59,6. ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ἐδωσες όμως σ' όσους σε ευλαβούνται σημάδι, για να αποφύγουν το τόξο του εχθρού (και να διασωθούν).

59,7. ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.

Μετάφραση: Για να γλυτώσουν αυτοί που αγαπάς, σώσε τους με το δυνατό δεξί σου χέρι και άκουσε την προσευχή μου (εμένα του βασιλέα τους).

59,8. ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.

Μετάφραση: Ο Θεός μίλησε στο όνομα της αγιότητάς του και είπε: Με χαρά θα διαιρέσω την πόλη Σίκιμα και θα καταμετρήσω την κοιλάδα των σκηνών για να τη διαμοιράσω σε σας.

59,9. ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆ, καὶ Ἐφραὶμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου, Ἰούδας βασιλεὺς μου·

Μετάφραση: Οι χώρες των φυλών Γαλαάδ και Μανασσή είναι δικές μου. Διακηρύσσω δε τον Εφραὶμ κράνος (υπεράσπιση) του κεφαλιού μου, τον δε Ιούδα βασιλιά του λαού μου.

59,10. Μωᾶβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου, ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.

Μετάφραση: Η χώρα των Μωαβιτών θα γίνει λεκάνη (μέσα στην οποία θα πλύνει τα πόδια του ο εκλεκτός μου λαός), πάνω στον οποίο ελπίζω. Πάνω στην Ιδουμαία θα ρίξω τα σανδάλια μου (θα την υποδουλώσω)- σε μένα θα υποταχτούν όλες οι ξένες φυλές.

59,11. τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ὀδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας;

Μετάφραση: (Υστερα, λοιπόν, απ' αυτές τις υποσχέσεις σου, Κύριε), ποιος θα με φέρει νικητή στην οχυρωμένη πόλη; Ποιος θα με οδηγήσει μέχρι την Ιδουμαία;

59,12. οὐχὶ σύ, ὁ Θεός, ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύση, ὁ Θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;

Μετάφραση: Όχι σύ, Θεέ μου, ο οποίος μας απώθησες; και δεν θα βγεις, Θεέ μου, σύμμαχος μαζί με τα στρατεύματά μας;

59,13. δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.

Μετάφραση: Δώσε σε μας βοήθεια στη θλίψη μας, γιατί κάθε βοήθεια από άνθρωπο είναι μάταιη για να σωθούμε.

59,14. ἐν τῷ Θεῷ ποιήσωμεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

Μετάφραση: Με τη βοήθεια του Θεού θα κάνουμε ανδραγαθήματα κ' αυτός θα συντρίψει εντελώς αυτούς που μας λυπούν.

5 - 14 Σε όλους αυτούς τους στίχους εκθέτει ποιητικότερα ο ψαλμωδός όλη την αρνητική κατάσταση της περιόδου εκείνης, τις εκστρατείες, τους πολέμους, τις ήττες και τις καταστροφές και στο τέλος ζητάει να συνεκστρατεύσει μαζί με τον Ισραήλ ο Θεός, ώστε να νικήσουν τους Ιδουμαίους εχθρούς. Έτσι και έγινε. Με τη βοήθεια του Θεού εξουδενώθηκαν οι εχθροί και νίκησε ο Ισραήλ.

Εδώ θα κάνουμε μια γενική παρατήρηση που αφορά στην γενική ιστορία των Εβραίων, η οποία σκανδαλίζει πολλούς. Λέμε προκαταβολικά, γιατί σε άλλο χώρο θα πούμε περισσότερα, ότι ο Ισραήλ επελέγη από τη σοφία και αγάπη του Θεού να υπηρετήσει τον Θεό και να προετοιμάσει τον κόσμο για την ενανθρώπιση του Θεού. Και βέβαια έγινε η προετοιμασία διά των Προφητών και όλων των μεγάλων μορφών της Π. Διαθήκης. Αλλά ως λαός δυστυχώς απίστησε, έπεσε σε τυπολατρίες και κατάντησε υποκριτής και εχθρός του Θεού, με κατάληξη να σταυρώσει και τον ίδιο τον Χριστό.

Ο Θεός δεν μερολήπτισε, αλλά όποιο λαό και αν διάλεγε, φαίνεται πως τα ίδια θα συνέβαιναν, γιατί πλεόναζε η ασέβεια και η αθεΐα και όλοι παρασύρονταν. Μήπως και τους Έλληνες αν διάλεγε, παρά την εκπληκτική σοφία κι επιστήμη τους, θα αποδεικνύονταν αλιώτικοι; (είδωλα λατρειών, φαυλότητες παρετηρούντο, εμφύλιοι επί εμφυλίων εσημειώνοντο και άλλα πολλά αρνητικά στοιχεία γέμιζαν και την ελληνική Ιστορία). Το γεγονός είναι ότι ο Χριστός μετά την απόρριψη του Ισραήλ κάλεσε πάντα τα έθνη, έγινε Διδάσκαλος οικουμενικός και Σωτήρας όλου του κόσμου και θα σώσει ακόμα και ληστές, πόρνες, ασώτους και όλους τους μετανοούντες αμαρτωλούς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αυτό ας είναι το συμπέρασμα μας μαζί με το ότι, όταν επιστρεφουμε στον Θεό μας δίνει δύναμη να νικάμε και τον ισχυρότερο εχθρό.

ΨΑΛΜΟΣ Ε' (60)

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· τῷ Δαυΐδ.

Από την επιγραφή του ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ, μας λέει ότι έπρεπε να ψάλλεται με όργανα, «εν ὕμνοις». Τα γεγονότα, που έγιναν αφορμή να συνταχτεί, αναφέρονται στο ιστορικό βιβλίο της Π.Δ. (Β' Βασιλ. ιζ' 24 κ.ε.) και αφορούν στον διωγμό που υπέστη ο Δαβίδ από τον γιό του Αβεσσαλώμ, που αναγκάστηκε να φύγει, πέρα από τον Ιορδάνη, στην επαρχία Γαλαάδ. Εκεί μακριά από την Ιερουσαλήμ, μακριά από τη Σκηνή του Μαρτυρίου και την Κιβωτό της Διαθήκης (δεν είχε κτιστεί ακόμα ο Ναός).

60,2. Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, τῆς δεήσεώς μου, πρόσχες τῇ προσευχῇ μου.

Μετάφραση: Άκουσε, Θεέ μου, και κάμε δεκτή την παράκλησή μου, δώσε προσοχή στην προσευχή μου.

60,3. ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σέ ἐκέκραξα ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου· ἐν πέτρᾳ ὑψώσάς με, ὠδήγησάς με,

Μετάφραση: Από τα πέρατα της γης, μακριά από την ποθητή Σιών, φώναξα σ' εσένα, όταν η καρδιά μου κατελήφθη από λύπη βαθιά- και σύ, Κύριε, με σήκωσες και με στήριξες σε βράχο ψηλό και με οδήγησες εκεί, μακριά από κινδύνους,

60,4. ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.

Μετάφραση: γιατί υπήρξες η ελπίδα μου και με προστάτεψες σαν πύργος και φρούριο ισχυρό εναντίον των εχθρών μου.

60,5. παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Πιστεύω δε ότι θ' αποδεχτείς να κατοικήσω παντοτινά στη σκηνή σου και να βρω προστασία κάτω από τη σκέπη των πτερύγων σου.

2 - 5 Παρακαλεί θερμά τον Θεό ν' ακούσει τη δέησή του, να προσέξει την προσευχή του και να τον βοηθήσει, ώστε να ξαναγυρίσει στην Ιερουσαλήμ κοντά στα «άγια των αγίων» και σκεπασμένος κάτω από την προστασία του Θεού να τον υμνεί και να τον δοξάζει αιώνια. Υπέροχος θείος πόθος, για κάθε φιλόθεη ψυχή. Εκφράζει τα πάντα μέσα απ' αυτή τη σύντομη ευχή.

60,6. ὅτι σύ, ὁ Θεός, εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου, ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Διότι συ, Θεέ μου, άκουσες τις προσευχές μου και έδωσες σαν κληρονομιά σ' όσους σέβονται τ' όνομά σου (τη γη της πατρίδας μας).

60,7. ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας τοῦ βασιλέως προσθήσεις, τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς.

Μετάφραση: Θα προσθέσεις μέρες στις μέρες του βασιλιά, ώστε τα χρόνια του (διά μέσου των απογόνων του) να συνεχιστούν από γενιά σε γενιά.

60,8. διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει;

Μετάφραση: Κι ἔτσι θα παραμένει αὐτός αἰώνιος βασιλιάς μπροστά στον Θεό· το ἔλεος και την ἀλήθεια του ποιος θα μπορέσει να ερευνήσει και να κατανοήσει;

60,9. οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

Μετάφραση: Ἐτσι θα ψάλλω ὕμνους στο ὄνομά σου αἰώνια, για να εκπληρώνω τα τάματά μου ἀπὸ μέρα σε μέρα (καθημερινά).

6 - 9 Ο Θεός ἀκούσε τον Δαβίδ, ὅπως και τους προπάτορές του και τους χάρισε τη Γη της Επαγγελίας και τους ἀξίωσε να τον υμνοῦν, τόσο στη γη ὅσο και στον ουρανὸ αἰώνια. Γιατί ο Θεός εἶναι πιστός στις ἐπαγγελίες του, εκπληρώνει τις υποσχέσεις του, γι' αὐτὸ και οι πιστοὶ τον υμνοῦν μέρα-νύχτα, στους αἰῶνες των αἰώνων. Αὐτὸ σημαίνει θεία αξιοπιστία, θεία εὐλογία και θεία ευχαριστία, που συνθέτουν του Θεοῦ τη Βασιλεία.

Εδώ ο Μ. Αθανάσιος, ὅπως και ἄλλοι Πατέρες της Εκκλησίας, βλέπουν αλληγορικά στο πρόσωπο του Δαβίδ και του λαοῦ του, τον Χριστὸ και την Εκκλησία του, ὅπου θριαμβευτὲς ἀπὸ τις νίκες ἐναντίον των δαιμόνων και των οργάνων τους, θα βασιλεύουν αἰώνια υμνολογώντας τον Ουράνιο Πατέρα. Ἐτσι, αλληγορία και προφητεία συμπλέουν στους περισσότερους ψαλμούς. Ἀς το ξαναπούμε ὁμως, ὅτι και οι ψαλμοί, ἰδιαίτερα αὐτοί, εἶναι πολύπτυχοι και πολυδιάστατοι. Κρύβουν θείες αλληγορίες και πτυχές που εφαρμόζονται σ' ὅλες τις περιπτώσεις των πιστῶν ὅλων των αἰώνων και κυρίως ἀφοροῦν στην αἰώνια Βασιλεία του Θεοῦ, ὅπου θα συμμετάσχουν τα δυσεξαρίθμητα πλήθη των δικαίων.

Ἐτσι οι ψαλμοί ξεφεύγουν ἀπὸ το ιουδαϊκοεβραϊκὸ «μπλοκ», που μερικοί, και με το δίκιο τους, το ἀποστρέφονται, για τη φοβερὴ συμπεριφορὰ των Εβραίων ἐναντι στον Χριστὸ και στην Εκκλησία του, ἀκόμη και για τον παρα-γκωνισμό του «Ελληνισμού» και την ἐχθρότητα των Εβραίων προς αὐτόν. Οι ψαλμοί καθὼς και ὅλη η Ἀγία Γραφή υπερβαίνουν φυλετικά, τοπικά και χρονικά ὅρια και χωρὶς περιορισμούς ἐξαγγέλλουν αἰώνια θεία μηνύματα, για ὅλη την ἀνθρωπότητα ὅλων των αἰώνων.

Και με την ευκαιρία αὐτή ἐπιθυμοῦμε να παραθέσουμε ἀκόμα μερικές συνοπτικές σκέψεις, ως ἀπάντηση σ' αὐτοὺς που με πάθος ἐναντιώνονται προς την Π. Διαθήκη και τον «Σιωνισμό» της. Ἀσφαλῶς, τα θεόπνευστα κείμενα της Π. Διαθήκης και πολλὰ χωρία του Ευαγγελίου εἶναι Ιουδαϊοκεντρικά, Εβραϊολογικά. Ἀλλὰ αὐτὸ δεν σημαίνει οπωσδήποτε ἀποκλεισμό του ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, της Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης (μαθηματικά, ἀστρονομία, φιλοσοφία, ἱστορία, κ.ά.), της Ἑλληνικῆς γλώσσας (που γράφτηκαν τα Ευαγγέλια και μεταφράστηκε ἐπὶ Πτολεμαίου, ως γνωστόν, η Π. Διαθήκη ἀπὸ τους Εβδομήκοντα (Ο') τον γ' αἰῶνα π.Χ.), της Ἑλληνικῆς ποίησης, της Ἑλληνικῆς τέχνης και των παμμέγιστων ἱστορικῶν Ἑλληνικῶν γεγονότων (Μ. Ἀλέξανδρος, μάχη Μαραθῶνα, ναυμαχία Σαλαμίνας κ.ά.). Ἀντίθετα, μάλιστα, ὅταν οι Εβραῖοι ἀποδείχτηκαν ἀνάξιοι ως

«περιούσιος» λαός και λιθοβόλησαν τους Προφήτες και σταύρωσαν τον Μεσαία, τον Θεάνθρωπο Χριστό, τότε ο Χριστός, ο Γιός του Θεού, στράφηκε και διακήρυξε με λόγια και με έργα, ότι η Εκκλησία Του αγκαλιάζει ολόκληρη την Οικουμένη. «Πορευθέντες, μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος» (Ματθ. κη' 19). (Και το απέδειξε περίτρανα η Εκκλησία και, ιδιαίτερα μάλιστα, το Βυζάντιο, και έγινε Οικουμενικό και διέδωσε το Φως του Ευαγγελίου σε διεθνές, παγκόσμιο επίπεδο. Το αποδεικνύει και σήμερα η Εκκλησία, που κάνει ιεραποστολή και αγκαλιάζει όλες τις ηπείρους της γης, χωρίς να δεσμεύει τη γλώσσα τους και την εθνική ταυτότητά τους. Αντίθετα, ενισχύει τις υποανάπτυκτες χώρες, στα γράμματα, στις τέχνες, στον πολιτισμό).

Σαφώς υπογραμμίζεται αυτή η γραμμή μέσα στα Ευαγγέλια. Π.χ. όταν οι Εβραίοι απέρριψαν την πρόσκληση στο Θείο Δείπνο, ο Χριστός έστειλε τους απεσταλμένους Του Αποστόλους να μαζέψουν όλους όσους ήσαν στους δρόμους, και στις πλατείες, τους σακάτηδες, τους άσωτους κ.λπ. κ.λπ. (Λουκ. κδ' 16-24), που σημαίνει όλους τους τύπους των ανθρώπων. Και αλλού, με τα «ουαί» Του, ο Χριστός καταδικάζει τους πωρωμένους Εβραίους. Και ο Θεός Απόστολος Παύλος, καίτοι Ιουδαίος, αποστέλλεται και ευαγγελίζεται πάντα τα έθνη, αρχίζοντας μάλιστα από την Ελλάδα (Μακεδονία, Αθήνα, Πελοπόννησο) και προχωρώντας σε Ευρώπη, Ασία κ.λπ.

Οπου δε οι Έλληνες Πατέρες ομιλούν κατά του Ελληνισμού, δε μιλούν κατά του υψηλού αληθινού Ελληνικού πολιτισμού, αλλά κατά της καταπτώσεώς του, της διαφθοράς του, κατά της ειδωλολατρείας του... Άλλωστε, ο Μ. Βασίλειος προτρέπει τους νέους να μελετούν -κριτικά βέβαια- τα ελληνικά γράμματα και να ωφελούνται απ' αυτά. Κατόπιν, ο Γρηγόριος Νύσσης, ο Μάξιμος ο Ομολογητής, ο Μέγας Φώτιος, ο Γρηγόριος ο Παλαμάς κ.ά. μεγάλοι της Εκκλησίας είναι έμπλεοι της Ελληνικής σκέψης, γραμματείας και φιλοσοφίας.

Τώρα, ορισμένοι Πατέρες της Εκκλησίας, που στιγματίζουν τον Ελληνισμό (π.χ. Χρυσόστομος) και μερικοί αυτοκράτορες του Βυζαντίου, που έκαναν και ενέργειες εναντίον του Ελληνισμού (π.χ. Θεοδόσιος), το έκαναν στρεφόμενοι το υπογραμμίζουμε πάλι-εναντίον των ειδωλολατρικών καταστάσεων, επειδή, την εποχή εκείνη εύκολα οι άνθρωποι μπέρδευαν την πολυθειά των θεών του Ολύμπου... με τον αληθινό Θεό. Ήταν μεταβατική, λεπτή διαχωριστική περίοδος, που ασφαλώς έγιναν και λάθη σε βάρος του Ελληνισμού. Τ' αναγνωρίζουμε και τα στιγματίζουμε πρώτοι εμείς τα λάθη αυτά. Μακάρι να μην εγίνοντο. Υπάρχει όμως μεγάλη ιστορική αλλαγή χωρίς να έχουν διαπραχθεί και λάθη; Και βέβαια -το ξαναλέμε- ως μη ξεχνάμε και τα μείον του Ελληνισμού, της παρακμής μάλιστα της περιόδου εκείνης, την οποία στιγματίζουν και οι ίδιοι οι Έλληνες (Πλάτωνας κ.ά.). Και, στο κάτω-κάτω, ο Χριστός δεν είναι ένας απλός μεγάλος σοφός, όπως ο Σωκράτης, ή ο Πυθαγόρας, ή ο Πλάτωνας κ.ά., αλλά ο ίδιος ο Θεός. Ασύγκριτος, Αλάθητος και Ανυπέρβλητος. Είναι αυτός που ήρθε να μεταμορφώσει τον κόσμο και την Ιστορία, όπως πράγματι μεταμόρφωσε και τον Ελληνισμό και μέσω της Εκκλησίας του έδωσε σ' αυτόν νέα ζωή, νέα παγκόσμια αποστολή.

Επομένως -το ξανασημειώνουμε- δεν μερολήπτισε ο Θεός καλώντας πρώτα τους Εβραίους, αφού κάποιος -κατ' ανάγκη- θα εκαλείτο πρώτος ως μαγιά, ως στέλεχος, (κι εμάς αν καλούσε, ή οποιονδήποτε άλλο θα παραπονιούνταν οι υπόλοιποι), δεδομένου ότι μετά κάλεσε και καλεί όλα τα έθνη προς σωτηρία. Και η αιώνια Βασιλεία Του θα είναι πανανθρώπινη. Τώρα πλέον κατά το Ευαγγέλιο, δεν υφίσταται θέμα Εβραϊσμού σε βάρος των Ελλήνων ή άλλων λαών. Γι' αυτό, θεωρούμε άδικη, σκόπιμη, μεροληπτική και ανιστόρητη την επικριτική στάση ορισμένων εναντίον της Εκκλησίας και του Χριστιανισμού, όσον αφορά τη δήθεν παραγκώνιση του Ελληνισμού.

Ο Ελληνισμός και ο Χριστιανισμός, ενωμένοι, συνεργάζονται πλέον παγκόσμια, για μια αληθινή παγκόσμια ιστορία και αποστολή, που υπερβαίνει τα πεπερασμένα όρια του ιστορικού χρόνου και χώρου, και μπαίνει μέσα στην άπειρη αιωνιότητα, που καλείται να μπει και ΟΛΟΚΛΗΡΗ η ανθρωπότητα. Αυτή είναι η βαθύτερη αληθινή πραγματικότητα, μέσα στην οποία δεν υπάρχει καμιά απολύτως διάκριση φύλου, φυλής και εποχής, εκτός της αρετής και αγιότητας. Μόνο το θείο ήθος μετράει. Όποιος δεν θέλει να δει και να δεχθεί αυτή την πραγματικότητα έχει κάποια άλλη μικρόνοη και «μικροπολιτική» σκοπιμότητα. Δικαίωμά του, αλλά και δικαίωμά μας να διακηρύσσουμε την αληθινή πραγματικότητα. Ο αμερόληπτος μελετητής και κριτής διαλέγει και παίρνει. Άλλωστε απ' αυτή την επιλογή κρίνεται και του καθενός η ποιότητα. Η ζωή μας στην ουσία της, εάν δεν έχει ξεπέσει σε κτηνωδία και εκφυλισμό, είναι μια συνεχής επιλογή, για αλήθεια, αγάπη κι ελευθερία που τα συνοψίζουν και τα εκφράζουν εκατό τα εκατό ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία, με την πλατιά τους αληθινή ιστορική τους μορφή και σημασία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός και η βασιλεία Του είναι για κάθε άνθρωπο, που ποθεί τη θέωσή του.

ΨΑΛΜΟΣ ΞΑ' (61)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθούν· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Κι αυτός ο πολύ διδακτικός ψαλμός, που εκτελέστηκε από τον περίφημο αρχιμουσικό Ιδιθούν, όπως και ο 38ος, είναι δημιουργήμα του Δαβίδ. Είναι ψαλμός που αποκαλύπτει τη ματαιότητα των ανθρωπίνων πραγμάτων και ιδίως του πλούτου, και προτρέπει σ' επαφή με τον μόνο αληθινό και ασάλευτο Θεό, ο οποίος ελεεί και σώζει τον άνθρωπο, που εκζητεί το έλεος του.

61,2. Οὐχὶ τῷ Θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχὴ μου; παρ' αὐτῷ γὰρ τὸ σωτήριόν μου·

Μετάφραση: Δεν θα υποταχθεί στον Θεό η ψυχή μου; Διότι απ' αυτόν θα προέλθει η σωτηρία μου.

2 Βροντερός είναι ο μονόλογος που κάνει ο ψαλμωδός με τον εαυτό του, για υποταγή στον αληθινό Θεό. Και στο εμφαντικό ερώτημα που βάζει ο ίδιος προς τον εαυτό του, σε ποιόν να υποταγεί, απαντά αταλάντευτα: στον Θεό. Μέγιστη και ύψιστη αλήθεια αυτό. Όπου αλλού και να στηριχτείς, στο τέλος θ' απογοητευτείς. Οι άνθρωποι είτε από αδυναμία, είτε από αδιαφορία, είτε και από κακία, είναι ασταθείς, ακόμη κι επικίνδυνοι, για να σε στηρίξουν. Μόνο ο Θεός υποστηρίζει αληθινά και αιώνια. Γι' αυτό και ο Δαβίδ αναφωνεί

61,3. καὶ γὰρ αὐτὸς Θεός μου καὶ σωτὴρ μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον.

Μετάφραση: Ακριβώς, επειδή πραγματικά αυτός είναι ο Θεός μου, ο σωτήρας μου και ο βοηθός μου, δεν θα σαλευθώ περισσότερο, όσο μεγάλος κι αν είναι ο σάλος.

61,4. ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον; φονεύετε πάντες ὑμεῖς ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὡσμένῳ.

Μετάφραση: Μέχρι πότε θα επιτίθεσθε εναντίον (αθώου) ανθρώπου; (Έως πότε θα προσπαθείτε) όλοι εσείς να με σκοτώσετε ορμώντας πάνω μου, σαν σε τοίχο που έχει γείρει και σαν σε φράχτη που είναι έτοιμος να πέσει;

61,5. πλὴν τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι, ἔδραμον ἐν δίψει, τῷ στόματι αὐτῶν εὐλόγουν καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Όμως οι εχθροί μου σκέφτηκαν να ποδοπατήσουν τη (βασιλική) τιμή μου. Γι' αυτό έτρεξαν με δίψα να πιουν (το αίμα μου). Με το στόμα τους ευλογούσαν και με τη καρδιά τους καταριόνταν.

3-5 αυτός ο Θεός είναι ο σωτήρας μου και ο βοηθός μου. Σ' αυτόν θα στηριχτώ, οσοδήποτε μεγάλος και να είναι ο σάλος. Και πραγματικά ο σάλος ήταν μεγάλος, γιατί ο Δαβίδ διωκόμενος από τον γιό του Αβεσσαλώμ και από άλλους πολλούς εχθρούς του ήταν σε κατάσταση φοβερής αδυναμίας, έτοιμος να πέσει. Οι δε ύπουλοι εχθροί του, ενώ του

έλεγαν με τη γλώσσα τους λόγια καλά, η καρδιά τους τον μισούσε. Κι αυτό είναι το πιο επικίνδυνο, γιατί ο εχθρός στη φέρνει πισώπλατα.

61,6. πλήν τῷ Θεῷ ὑποτάγηθι, ἡ ψυχὴ μου, ὅτι παρ’ αὐτῷ ἡ ὑπομονὴ μου.

Μετάφραση: Αλλά συ, ψυχὴ μου, μόνο στον Θεό υποτάξου, γιατί σ’ αυτόν στηρίζονται με υπομονή οι ἐλπίδες μου.

6 Παρ’ όλα αυτά ο Δαβίδ λέει στην ψυχὴ του: ψυχὴ μου, στον Θεό θα υπακούσεις και κάνε υπομονή, ἔως ὅτου ἔρθει ἡ βοήθειά του. Χωρίς υπομονή δεν κτίζεται και δεν σώζεται ἡ ψυχὴ. Το εἶπε και ο Χριστός στο Ευαγγέλιο «εν τῇ υπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν» (Λουκ. κ’ 19). Ὅμως αὐτή εἶναι ἀπαύγασμα, καρπὸς πίστεως, ταπείνωσης, ἀσκήσεως και χάριτος Θεοῦ. Ο ἐγνωστής, ο ἀδρανής, ο μακράν των μυστηρίων τῆς χάριτος του Θεοῦ, δεν μπορεῖ να ἔχει υπομονή. Εἶναι σαν να θέλεις να φτιάξεις σπίτι χωρίς κόπο και χωρίς υλικά.

61,7. ὅτι αὐτὸς Θεὸς μου καὶ σωτὴρ μου, ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω.

Μετάφραση: Διότι αὐτός εἶναι ο Θεός μου και ο σωτήρας μου, ο βοηθός μου και το στήριγμά μου. Ἐτσι, δεν πρόκειται ν’ ἀλλάξω τόπο κατοικίας (να ξενιτευτώ).

61,8. ἐπὶ τῷ Θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου· ὁ Θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ Θεῷ.

Μετάφραση: Πάνω στον Θεό στήριξα τὴ σωτηρία μου και τὴ δόξα μου. Ο Θεός, αὐτός εἶναι που με βοηθεῖ και ἡ ἐλπίδα μου σ’ αὐτόν βασίζεται.

7-8 Ο Δαβίδ ὅμως συνετά, πιστά και φρόνιμα υπομένει τους ἐξευτελισμούς κι ὅλα τα βάσανα χωρίς να «μεταναστεύει», να μετακινεῖται ἀπὸ τον Θεό. Γιατί πιστεύει και διακηρύσσει ὅτι ο Θεός εἶναι ἡ σωτηρία του, ἡ βοήθειά του, ἡ δόξα του και ἡ ἐλπίδα του. Να λοιπόν, ὅτι ἡ στάση τῆς υπομονῆς εἶναι καρπὸς ἐπίγνωσης του τί εἶναι ο Θεός για τον πιστό Δαβίδ και για κάθε πιστό. Εἶναι σχέση ἐσωτερική, ὄντολογική, υπαρξιακή. Χωρίς τέτοια θεία σχέση κι ἐπίγνωση, ἡ υπομονή σε κρίσιμες και τραγικές περιστάσεις εἶναι ἀδύνατη. Κατόπιν αὐτῶν των ἐμπειριῶν ο Δαβίδ καλεῖ

61,9. ἐλπίσατε ἐπ’ αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ· ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς ἡμῶν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Στηρίξτε τις ἐλπίδες σας πάνω του ὅλα τα πλήθη του λαοῦ· ἀνοίξτε ἐνώπιον του τις καρδιές σας, γιατί ο Θεός εἶναι βοηθός μας.

61,10. πλήν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό.

Μετάφραση: Ενώ οἱ ἄνθρωποι εἶναι μάταιοι και κούφοι, λένε ψέματα και ταλαντεύονται ὅπως τις ζυγαριές, διαπράποντας ἀδικίες, ἐνεκα τῆς ματαιοδοξίας τους, στην οποία εἶναι προσκολλημένοι, ὕστερα ἀπὸ μεταξύ τους συμφωνία.

61,11. μὴ ἐλπίζετε ἐπ’ ἀδικίαν καὶ ἐπὶ ἀρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε· πλοῦτος ἐὰν ῥέη, μὴ προστίθεσθε καρδίαν.

Μετάφραση: Μὴ ἐλπίζετε στο ἀδικο καὶ μὴν ἐπιθυμείτε τις ἀρπαγές· ἐὰν δεῖτε τον πλούτο νὰ τρέχει (σαν ποτάμι), μὴ προσκολλάτε την καρδιά σας σ’ αὐτόν.

9-11 νὰ ἐλπίσει στον Θεό «πάσα συναγωγή λαοῦ» καὶ σ’ αὐτόν ν’ ἀνοίξει ο λαός την καρδιά του καὶ νὰ πει τὰ μύχια του καὶ τον πόνο του. Εἶναι ὄντως σπουδαῖο γεγονός ὁ λαός νὰ ἐμπιστεύεται στον Θεό ὅλη την καρδιά του, ὅλα τὰ μυστικά του, ὅλους τους πόθους του καὶ ὅλες τις ἐλπίδες του. Ο λαός αὐτός δεν θα χαθεῖ ποτέ. Ἐνῶ ἀντιθέτως, ἀν ὁ λαός, ἀλλὰ καὶ καθένας, δεν στηρίζεται στον Θεό, ἀλλὰ σε ἀνθρώπους μάταιους, ψεύτες καὶ ἀρπαγες, τότε χάνεται. Γιατί ὁ πλούτος, που ἀποκτοῦν συνήθως οἱ πλούσιοι, βασίζεται σε κλοπές καὶ ἀδικίες σε βάρος των φτωχών. Καὶ καταλήγει αὐθεντικά ὁ ψαλμωδός λέγοντας ὅτι, ἀν ὁ πλούτος κυλάει μπροστά σας, μὴν κολλάτε σ’ αὐτόν την καρδιά σας. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Χριστίνα Ὠνάση εἶπε, «ὁ πλούτος κύλησε μπροστά μου σαν ποτάμι, εὐτυχία οὔτε δράμι». Πολύ σωστό καὶ σοφό. Αὐτό μας διδάσκει καὶ ἡ πείρα αἰώνες. Πολλοὶ πλούσιοι πέθαναν δυστυχισμένοι.

61,12. ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ Θεοῦ,

Μετάφραση: Μιά φορά μίλησε ὁ Θεός, κι ἐγώ, δύο εἶναι αὐτά που ἀκούσα, ὅτι δηλ. ἡ δύναμη εἶναι του Θεοῦ (του παντοδύναμου),

61,13. καὶ σοῦ, Κύριε, τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Μετάφραση: καὶ ὅτι ἀπὸ σε, Κύριε, (πηγάζει) τὸ ἔλεος. (Με βάση, λοιπόν, αὐτά) ἐσύ θα ἀνταποδώσεις στον καθένα σύμφωνα με τὰ ἔργα του.

12-13 Δύο μεγάλες ἀλήθειες ἀκούσε ἰδιαίτερα ὁ ψαλμωδός ἀπ’ αὐτά που δίδαξε ὁ Θεός μια γιὰ πάντα. Ὅτι ἡ ἀληθινὴ δύναμη, «τὸ κράτος» ἀνήκει στον Θεό που δεν νικάται ποτέ καὶ ὅτι τὸ ἔλεος της σωτηρίας, διὰ του οποίου θα σώσει τους ἀνθρώπους, ἀνήκει στον Κύριο, ὁ οποίος θ’ ἀποδώσει στον καθένα σύμφωνα με τὰ ἔργα που ἐπραξε στη γῆ. Δηλαδή, τὸ ἔλεος του Θεοῦ θα βασιστεῖ στα βιώματά μας τὰ καθημερινά. Ἀν αὐτὰ ἐκφράζουν πόθο γιὰ σωτηρία καὶ ἔλεος, ὁ Θεός θα μας ἐλεήσει. Ἀν ὄχι, καὶ νὰ μας το προσφέρει, θα μας εἶναι ἀχρηστο, γιατί ἀκριβώς δεν το θελήσαμε, δεν το διψάσαμε ποτέ. Αὐτό ας εἶναι καὶ τὸ μεγάλο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Νὰ στηριζόμαστε ὄχι σε ἀνθρώπους, ἀλλὰ στο θεῖο ἔλεος, που εἶναι ἡ μόνη σωτηρία μας. Ἀν το διψάμε, ὁ Θεός θα μας σώσει ὅπωςδήποτε. Ἀμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΕΒ' (62)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰδουμαίας.

Ο Δαβίδ βρισκόμενος στην ἐρημο της Ιουδαίας (Ιδουμαίας είναι γραφή εσφαλμένη) που είναι μεταξύ Ιερουσαλήμ και Νεκρός θάλασσας και αντιμετωπίζοντας στερήσεις φοβερές (δες Β' Βασιλ. ις' 14) ἔγραψε αὐτὸν τον ψαλμό προσευχόμενος με θείο πόθο για να ξαναβρεθεί στην Ιερουσαλήμ κι εκεί να λατρεύσει τον Θεό με το σώμα του και το πνεύμα του.

62,2. Ὁ Θεὸς ὁ Θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω· ἐδίψησέ σε ἡ ψυχὴ μου, ποσαπλῶς σοι ἡ σὰρξ μου ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ.

Μετάφραση: Θεέ εσύ είσαι ο Θεός μου, προσεύχομαι σε σένα από τα χαράματα. Σε δίψασε η ψυχή μου, αλλά πολύ περισσότερο οι αισθήσεις του σώματός μου σε χώρα ἐρημη, στην οποία δεν μπορεί να βαδίζει κανένας εύκολα και που είναι χωρίς νερό.

2 Ο ψαλμωδός από πολύ πρῶτῃ σηκώνεται και προσεύχεται και εκφράζει τη δίψα του για τον Θεό, ὄχι μόνο πνευματικά, αλλά και σωματικά. Για εικόνα του Θεού, κατὰ τον Γρηγόριο Νύσσης και Γρηγόριο Παλαμά, καθώς και ἄλλους Πατέρες, είναι «τον ὅλον ἄνθρωπον, σώμα και ψυχή». Ἀλλωστε και το σώμα μας είναι ὄργανο της ψυχῆς και «κατοικητήριο του εν υμῖν Ἁγίου Πνεύματος». Ἀλλά και κατὰ την ἀνάσταση θ' ἀναστηθούμε μαζί με τα σωματά μας τα οποία «χάριτι θεία» θ' ἀφθαρτοποιηθoύν αἰώνια. Ἐτσι ο Δαβίδ προφητεύει και προαναγγέλλει την ἀφοσίωση ὅλης της ὑπαρξῆς μας στον Θεό, σώματος και ψυχῆς. Να γιατί οι ἀλήθειες της Π. Διαθήκης, οι θεόπνευστες, ἀφορούν ὄχι ἓνα ἔθνος ἀλλά ὅλο το ἀνθρώπινο γένος. Ἡ ὄντως ἀλήθεια δεν είναι ποτέ φυλετική ἢ ἐθνικιστική. Είναι πάντοτε οἰκουμένη.

62,3. οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὥφθην σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δύνάμιν σου καὶ τὴν δόξαν σου.

Μετάφραση: Ἐτσι παρουσιαζόμουν ἄλλοτε στον ἱερό τόπο σου, για να δω τη δύναμή σου και τη δόξα σου.

3 Του ἰδεῖν ἰὴν δύνάμιν σου καὶ τὴν δόξαν σου: Ἡ θεοόραση, λένε οι Πατέρες, είναι προνόμιο των θείων Προφητῶν, των θείων Ἀποστόλων και των Ἁγίων που καθάρισαν τον εαυτό τους σε βάθος. Γύρω ἀπὸ αὐτό το θέμα, δηλ. της θεοψίας, ἔχουν ξεσηκωθεί πολλοί και ἔχουν πει πολλά. Ἐφτασαν να μπερδέψουν ως θεόπτες και τους ἀποκρυφιστές, μυστικιστές, «μύστες», φιλοσόφους πλατωνικούς και νεοπλατωνικούς και ἄλλους τέτοιους πολλούς. Εδώ δεν θ' ἀναπτύξουμε τέτοια. Μόνο θα πούμε αὐτό που ξεκαθάρισαν οι Πατέρες της Εκκλησίας, ὅτι δηλαδή οι Ἅγιοι γίνονται «κοινωνοὶ θείας φύσης» με τα μυστήρια της Εκκλησίας και με τη νοερή προσευχή. Πάντοτε ὁμως διὰ μετοχῆς στο θείο ἀκτιστο φως, στις θείες ἀκτιστες ἐνέργειες του Θεοῦ: ἀγάπη, ἀγαθοσύνη, δικαιοσύνη, χαρά, δόξα, ἀλήθεια, ἐλευθερία. Ποτέ δεν συμμετέχουν στην οὐσία του Θεοῦ. Ἡ οὐσία του Θεοῦ μας είναι ἀπρόσιτη, γιατί ο Θεός είναι Ὑπερ-οὐσίος... Ἐτσι διὰ της συμμετοχῆς μας στα μυστήρια της Εκκλησίας γινόμαστε κι εμεῖς ἐμμεσοι θεο-πτες. Δηλαδή, παίρνουμε χάρη

Θεού. Δεχόμαστε τις ενέργειες της Τριαδικής Θεότητας, διά Πνεύματος Αγίου και γινόμαστε «κατά χάριν Θεοί».

62,4. ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς· τὰ χεῖλη μου ἐπαινέσουσί σε.

Μετάφραση: Γιατί το έλεος σου είναι καλύτερο από αναρίθμητες ζωές- γι' αυτό τα χείλη μου θα σε δοξολογούν.

62,5. οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἄρῶ τὰς χεῖράς μου.

Μετάφραση: Με τον ίδιο τρόπο θα σε υμνώ στη ζωή μου και στο όνομά σου θα υψώνω τα χέρια μου (σε προσευχή).

62,6. ὡς ἐκ στέατος καὶ πιότητος ἐμπλησθεῖν ἡ ψυχὴ μου, καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.

Μετάφραση: Τότε θα χορταίνει η ψυχή μου, όπως θα εχόρταινε το σώμα μου από λιπαρά και παχιά κρέατα και το στόμα μου θα σε υμνεί με χείλη πλημμυρισμένα από χαρά.

62,7. εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ·

Μετάφραση: Αν πέφτοντας να κοιμηθώ σκέπτομαι το μεγαλείο σου, από πολύ πρωί στρέφω τη σκέψη μου σε σένα (και σε δοξολογώ).

62,8. ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι.

Μετάφραση: Διότι συ στο παρελθόν υπήρξες βοηθός μου και θα δοκιμάζω χαρά, κάτω από την προστατευτική σκέπη των φτερών σου.

62,9. ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου.

Μετάφραση: Προσκολλήθηκα στενά σ' εσένα-το δεξί (παντοδύναμο) σου χέρι με στήριξε και με βοήθησε.

4-9 Πάλι μπροστά το άπειρο θείο έλεος και η δήλωση αφοσίωσης στον Θεό σωματικά και πνευματικά. Αυτά εκφράζουν την εικόνα μας ως πλασθέντες «κατ' εικόνα Θεού».

62,10. αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου, εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς·

Μετάφραση: Και αυτοί οι εχθροί μου μάταια ζήτησαν να καταστρέψουν τη ζωή μου- όταν πεθάνουν θα μπουν στα πιο χαμηλά βάθη της γης.

62,11. παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται.

Μετάφραση: Θα παραδοθούν για να σφαγούν από το ξίφος και τα πτώματά τους θα κομματιαστούν για να γίνουν τροφή αλεπούδων.

10-11 Η καταστροφή των ανομούντων είναι βέβαιη. Και θα είναι «κακὴν-κακώς».

62,12. ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ Θεῷ, ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὁμνῶν ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

Μετάφραση: Εγώ όμως, ο βασιλιάς, θα ευφρανθώ από την προστασία που μου παρέχει ο Θεός- όποιος ορκίζεται σ' αυτόν, θα δοξασθεί, γιατί ασφαλώς θα κλείσει εντελώς το στόμα όσων μιλούν άδικα.

12 Ο βασιλιάς με την προστασία και βοήθεια του Θεού θα δικαιωθεί και θα ευφρανθεί. Εδώ μπορεί να εννοηθεί και ο Χριστός. Αλλά και κάθε πιστός που ορκίζεται στο όνομα του Θεού, δηλ. που πιστεύει στον Θεό, θα δοξαστεί και θα επαινεθεί. Έτσι θα κλείσουν και τ' απύλωτα στόματα των άδικων και εγκληματιών, που ειρωνεύονται τους πιστούς, ότι δήθεν ο Θεός τους «κοιμάται» και δεν τους προσέχει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο άνθρωπος, όταν είναι ποτισμένος με τον Θεό, τον διψάει ακατάσχετα και τον αναζητάει με όλες του ας δυνάμεις, σωματικές και ψυχικές, παντού όπου και αν βρίσκεται. Τον βρίσκει όμως ιδιαίτερα στους χώρους λατρείας, στα μυστήρια της Εκκλησίας και θα τον έχει ατελείωτα, συμμετέχοντας στην αιώνια Βασιλεία του. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΕΓ' (63)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο διδακτικός αυτός ψαλμός του Δαβίδ έχει την αιτία του στις φοβερές συκοφαντίες που εκτόξευαν κάθε τόσο οι εχθροί του, αλλά και οι «φίλοι» του. Γι' αυτό

63,2. Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, τῆς φωνῆς μου, ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Άκουσε, Θεέ μου, τη φωνή μου, όταν προσεύχομαι σε σένα, ελευθέρωσε την ψυχή μου από τον φόβο που προκάλεσε ο εχθρός μου.

63,3. σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων ἀδικίαν,

Μετάφραση: Προστάτεψέ με από τις συνωμοσίες των πονηρῶν και από πολλούς που διαπράττουν την αδικία,

63,4. οἷτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλῶσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν

Μετάφραση: οι οποίοι ακόνισαν σαν ξίφος τις γλώσσες τους και τέντωσαν το τόξο τους, για να εκσφενδονίσουν εναντίον μου λόγια πικρά και συκοφαντικά,

63,5. τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον, ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται.

Μετάφραση: για να τοξεύσουν στα κρυφά τον αψεγάδιαστον θέλουν ξαφνικά να τον τοξεύσουν χωρίς κανένα φόβο και δισταγμό.

63,6. ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδα, εἶπαν· τίς ὄψεται αὐτούς;

Μετάφραση: Κατάστρωσαν μεταξύ τους σχέδιο πονηρό- ζήτησαν τρόπους πως να κρύψουν την παγίδα, που μου έστησαν και διερωτήθηκαν, ποιος θα τους δει.

63,7. ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν, ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσεις. προσελεύσεται ἄνθρωπος, καὶ καρδία βαθεῖα,

Μετάφραση: Μελέτησαν καλά το άνομο σχέδιο τους και εξαντλήθηκαν συζητώντας κάθε πονηρή εφεύρεσή τους. Καθένας απ' αυτούς θα με πλησιάσει και η καρδιά του είναι καταχθόνια, (ώστε να μη μπορεί ένας να διακρίνει τι κρύβεται μέσα της).

2-7 παρακαλεί τον Θεό να εισακούσει την προσευχή του και να ελευθερώσει την ψυχή του από τον φόβο των εχθρών του. Να τον προστατεύει από τις συνωμοσίες των πονηρῶν ανθρώπων, οι οποίοι ακονίζουν τη γλώσσα τους εναντίον του και του πετούν ύπουλα κι αιφνιδιαστικά τα βέλη της κακίας τους, με σκοπό να τον παγιδεύσουν στην καταστροφή.

63,8. καὶ ὑψωθήσεται, ὁ Θεός. βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,

Μετάφραση: Αλλά θα υψωθεί (ο δίκαιος προστάτης μου), ο Θεός· το βέλος τους θα είναι αβλαβές, οι δε πληγές που τούτο θα προξενήσει θα είναι σαν τις πληγές βέλους που ρίχνουν τα νήπια.

63,9. καὶ ἐξησθένησαν ἐπ’ αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς,

Μετάφραση: Παράλυσαν οι γλώσσες τους και ταραχθηκαν όλοι όσοι έβλεπαν τις αποτυχεμένες ενέργειές τους

9 Και όμως όλ’ αυτά πήγαν στον αέρα κι έπεσαν στο κενό. Τα δηλητηριώδη βέλη τους ήσαν αδύναμα, σαν νηπίου παιδιού, γιατί έπαθαν σύγχυση μέσα τους και μεταξύ τους, τους σκότισε το νου ο Θεός και γλύτωσε ο Δαβίδ ο αθώος. Αυτό ευτυχώς επαναλαμβάνεται κάθε τόσο, όχι μόνο στην προσωπική ιστορία του καθενός πιστού, αλλά και ολόκληρου λαού και λαών που χουν αναθέσει τη ζωή τους στον Θεό. Οι παγίδες αυτοκαταρρέουν, οι συνωμότες αποκαλύπτονται και οι δίκαιοι κι αθώοι δικαιώνονται.

63,10. καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος. καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.

Μετάφραση: και φοβήθηκε κάθε άνθρωπος. Όλοι δε διηγήθηκαν τα έργα του Θεού και κατανόησαν τη δύναμη και τη σημασία τους.

10 Κι επεμβαίνει εναντίον των ανόμων τόσο δυνατά και συγκλονιστικά ο θεός, ώστε να φοβάται κάθε άνθρωπος. Οι δε δίκαιοι αντιλαμβάνονται τόσο πολύ και καλά τις σωφρονιστικές αυτές ενέργειες του Θεού, ώστε να τις δια-λαλούν, και να τις διακηρύττουν παντού. Μετά από θαυμαστές σωτήριες επεμβάσεις του Θεού στη ζωή των ανθρώπων, πολλοί γίνονται φλογεροί κήρυκες της δύναμης και της προστασίας του.

63,11. εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλπιεῖ ἐπ’ αὐτόν, καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Μετάφραση: Κάθε δίκαιος άνθρωπος θα δοκιμάσει τη χαρά που δίνει ο Κύριος και θα ελπίζει τώρα περισσότερο σ’ αυτόν. Όλοι δε οι ευθείς στην καρδιά θα επαινεθούν και θα δοξαστούν.

11 Έτσι χαίρεται ο δίκαιος και στηρίζει ακόμα πιο πολύ την ελπίδα του στον Θεό και θα βεβαιωθούν όλοι οι δίκαιοι πόσο επαινετή είναι από τον Θεό η ευθύτητα και η καθαρότητα της καρδιάς. Μεγάλο γεγονός θείας εμπειρίας αυτή η αυτοενίσχυση, η αυτοπεποίθηση για τη σωστή κατεύθυνση στη ζωή. Την έχει ανάγκη κάθε πιστός, για να στηρίζεται γερά σ’ αυτή την χαώδη πορεία. Γι’ αυτό λέμε ότι ο Θεός δεν είναι θέμα απόδειξης, αλλά βίωσης της θείας «επιφάνειας» του στον κόσμο και ιδιαίτερα στην προσωπική ζωή του καθενός. Πιστεύω, όχι επειδή έχω θεωρητικές «αποδείξεις», αλλά επειδή ο άπειρος Θεός μου κάνει στη ζωή μου συνεχείς θείες νύξεις. Ο Θεός είναι βίωμα, ζωή και όχι επαφή θεωρητική.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσο κι όσοι κι αν συνωμοτούν εναντίον του πιστού, ο πιστός νικά, γιατί ο Θεός του είναι πάντα κοντά του.

ΨΑΛΜΟΣ ΞΔ' (64)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαυΐδ, ᾠδὴ Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιήλ ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι.

Αυτός ο ψαλμός του Δαβίδ με την πρόσθετη επιγραφή, της οποίας την αυθεντικότητα πολλοί αμφισβητούν, γράφτηκε σε περίοδο ευφορίας της γης και αποτελεί εκλεκτή ᾠδή του Ψαλτηρίου, την οποία οι δύο Προφῆτες, Ιερεμίας και Ιεζεκιήλ, παράγγειλαν στον Δαβίδ να την συμφάλλει κατά την τελευταία περίοδο της αιχμαλωσίας του Ισραήλ.

64,2. Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ.

Μετάφραση: Σε σένα, Θεέ, ταιριάζει ὕμνος στη Σιών και σε σένα θα εκπληρωθεί στην Ιερουσαλήμ η ευχή (και το τάξιμο του λαού).

2 Μόνο στον αληθινό Θεό ανήκουν αληθινοί δοξολογικοί ὕμνοι. Πολλοί ασχολούνται μάταια, και φλυαρούν με την πολυθεΐα, η οποία και ανύπαρκτη, αλλά κι επιβλαβής είναι. Η πίστη στον ένα, τριαδικό, αληθινό Θεό είναι ο μεγαλύτερος θησαυρός του πιστού. Του εξασφαλίζει όχι μόνο σωστό προσανατολισμό, αλλά και επιτυχία πλήρη στον θείο του προορισμό να γίνει «κατά χάριν Θεός».

64,3. εἰσάκουσον προσευχῆς μου· πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει.

Μετάφραση: Ακούσε την προσευχή μου- σε σένα θα έρθει για να ζητήσει βοήθεια κάθε άνθρωπος.

3 πρὸς σε πάσα σὰρξ ἤξει: Από τον Θεό δημιουργήθηκαν όλα και στον Θεό θα καταλήξουν, όσο κι αν φαίνονται αποκλίνοντα καθ' ὁδόν. Απ' αυτόν θα ζητήσουν βοήθεια, θα τους δοθεί και αυτόν θα δοξολογούν όλα τα ἔλλαγα ὄντα, αιώνια.

64,4. λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς, καὶ ταῖς ἀσεβείαις ἡμῶν σὺ ἰλάσῃ.

Μετάφραση: Διάφορες ανομίες μας κυρίευσαν τελείως και υπερίσχυσαν της θέλησής μας. Αλλά συ θα συγχωρήσεις τις ασέβειές μας.

4 Ο Κύριος είναι εύσπλαγχνος προς τις αδυναμίες μας και, μόλις του ζητούμε ειλικρινά συγχώρηση, μας τις συγχωρεί, γιατί ξέρει ότι πολλές φορές είναι πιο πάνω από τις δυνάμεις μας... Μας πιέζουν πολλά και πολλοί μέσα μας κι ἔξω μας και πέφτουμε... Ο άνθρωπος φέρει μέσα στη φύση του την πτώση. Και μόνο με τη χάρη του Θεού την αναιρεί και προχωρεί προς την αιώνια α-πτωσία, την αιώνια θέωση.

64,5. μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου· κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου. πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου· ἅγιος ὁ ναός σου,

Μετάφραση: Είναι ευτυχισμένος αυτός που εσύ διάλεξες και πήρες κοντά σου- αυτός θα κατοικήσει στις αυλές σου. Τότε κι εμεῖς θα γεμίσουμε με τα αγαθά του οἴκου σου. Είναι ἅγιος ο ναός σου και αξίζει να θαυμάζεται για τα ἔργα της δικαιοσύνης σου.

5 μακάριος ον ἐξελέξω...: Είναι μακάριοι αυτοί που εκλέγονται, γιατί το θέλουν και το ζητούν, από τον Θεό, ώστε ν' αποτελούν μέλη του Ναού του, του Οίκου του, δηλ. της Βασιλείας του, της τωρινής και της μέλλουσας. Εδώ οι Πατέρες βλέπουν τη θεία αποστολή του Χριστού στη γη που κάλεσε και καλεί όλους τους ανθρώπους κοντά του και όσοι δέχονται την προσευχή του νους προσλαμβάνει από τώρα σαν μέλη της Ουράνιας Εκκλησίας του. Μετά δε τον θάνατο τους, όλοι αυτοί οι «εκλεκτοί» θα οριστικοποιηθούν στη Βασιλεία του Θεού, γι' αυτό είναι μακάριοι και από τώρα, από τη γη.

64,6. θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός, ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακράν,

Μετάφραση: Άκουσέ μας, Θεέ μου, συ που είσαι ο σωτήρας μας και η ελπίδα όλων, όσοι κατοικούν μέχρι τα πέρατα της γης και στις μακρινές θάλασσες.

64,7. ἐτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ, περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ,

Μετάφραση: Εσύ που στερεώνεις βουνά με τη δύναμή σου περιζωσμένος από άπειρη ισχύ,

64,8. ὁ συνταράσσων τὸ κῦτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. ταραχθήσονται τὰ ἔθνη,

Μετάφραση: που συνταράσσεις τα βάθη της θάλασσας και προκαλείς τη βουή των κυμάτων της. Απ' όλα αυτά θα ταραχθούν τα έθνη

64,9. καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου· ἐξόδους πρωΐας καὶ ἐσπέρας τέρψεις.

Μετάφραση: και από τα αξιοθαύμαστα έργα σου θα τρομάξουν όσοι κατοικούν στα πέρατα της γης· θα κάνουν να χαρούν όσους κατοικούν από την ανατολή, που είναι η έξοδος της πρωΐας, μέχρι τη δύση, που είναι η έξοδος της εσπέρας.

64,10. ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν· ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων· ἠτοίμασας τὴν τροφήν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἐτοιμασία.

Μετάφραση: Επισκέφθηκες με άφθονη βροχή τη γη και την πλημμύρισες· έβρεξες πολύ για να πλουτίσεις τη χώρα μας με πολλή καρποφορία. Ο ποταμός του Θεού (ο Ιορδάνης) γέμισε νερά- με τις βροχές σου ετοίμασες την τροφή των κατοίκων της, γιατί έτσι γίνεται η καλλιέργεια και η καρποφορία της γης.

64,11. τοὺς αὖλακας αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.

Μετάφραση: Πότισε, λοιπόν, τα αυλάκια της με άφθονες βροχές, αύξησε την παραγωγή της· με τις σταγόνες της βροχής θα ευφρανθεί η χώρα μας, γιατί θα γεμίσει από βλάσηση.

64,12. εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πύοτητος·

Μετάφραση: Θα ευλογήσεις τον κύκλο του χρόνου (όλες τις εποχές του) με τ' αγαθά της καλοσύνης σου, και οι πεδιάδες σου θα γεμίσουν από αφθονία καρπών.

64,13. πιανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται.

Μετάφραση: Θα καρποφορήσουν πλούσια ακόμη οι ἐρημοί, τα δε βουνά θα περιζωσθούν με αγαλλίαση (καλυπτόμενα με την ωραιότητα του πρασίνου).

64,14. ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι σῖτον· κεκράζονται, καὶ γὰρ ὕμνήσουσι.

Μετάφραση: Τα κριάρια των προβάτων ντύθηκαν (το νέο μαλλί τους ὕστερα από το καλοκαιρινό κούρεμά τους), και οι κοιλάδες θα γεμίσουν πολύ στάρι. Για όλα αυτά θα φωνάξουν από χαρά και θα ψάλλουν ὕμνους.

6 - 14 Απ' εδώ και κάτω ο ψαλμωδός προσεύχεται προς τον παντοδύναμο Θεό νου σύμπαντος, της οικουμένης, που συνθέτει και κυβερνάει τα πάντα, θάλασσες, γη, ουράνια σώματα, και ευλογεί τις εποχές του έτους και δημιουργεί ευφορία στη γη και πληθύνονται οι καρποί, του «σίτου, οίνου και ελαίου», ώστε να δοξάζεται και να υμνείται από κάθε πιστό.

Με ὕμνο άρχισε («Σοι πρέπει ὕμνος») και με ὕμνο τελειώνει ο ψαλμωδός. Μα, αυτή είναι η αλήθεια. Ο Θεός μας δημιούργησε, εμάς και το σύμπαν, ο Θεός μας κυβερνάει και σ' αυτόν καταλήγει κάθε ορθοφρονών. Αυτόν υμνούμε στους αιώνες των αιώνων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κι αυτός ο ψαλμός είναι υμνολογικός, ευχαριστηριακός προς τον Δημιουργό Θεό, όπως αρμόζει. Μέσα κι απ' αυτόν καλούμαστε ν' αναταθούμε από γη προς ουρανό, ώστε να μας προσλάβει ο Χριστός στη θεία Βασιλεία Του. «Μακάριος ον εξελέξω και προσελάβου Κύριε». Πολύ μακάριος. Μακάρι, αυτή η μακαριότητα να ισχύσει για όλους μας. Και θα ισχύσει, αφού τη θελουμε.

ΨΑΛΜΟΣ ΞΕ' (65)

Εἰς τὸ τέλος· ὥδῃ ψαλμοῦ· ἀναστάσεως.

Μας εἶναι ἀγνωστος ὁ ὑμνοσυνθέτης αὐτοῦ τοῦ ψαλμοῦ. Εἶναι ὡδὴ που ἐγίνε για να ψάλλεται, εἴτε ἀπὸ ἓνα (μονωδία) με τη λύρα του, εἴτε και ἀπὸ πολλούς, με λύρα. Εἶναι λοιπόν, ποίημα λυρικό. Ἡ ἐπιγραφή «ἀναστάσεως» εἶναι μεταγενέστερη. Δεν την ἔχει το εβραϊκό κείμενο. Την ἔβαλαν οἱ Ὁ' μεταφραστές και ὁ Ἱερώνυμος στη Βουλγάτα (μετάφραση της Δύσης). Και πιθανολογεῖται ὅτι μπήκε για λόγους ἐννοιολογικούς, ἐπειδὴ χαρακτηρίζεται ὡς ψαλμός ἀναστάσιμος. Γι' αὐτό και ἡ Ἐκκλησία τον χρησιμοποιεῖ στη γιορτὴ της Ἀνάστασης. Ὅπως και να 'χει ὁμως το πρᾶγμα, ἡ ὡδὴ εἶναι ἐξαίρετη, με οἰκουμενικὴ ἀντίληψη και ἀπευθύνεται σε κάθε πιστό, ἢ ομάδα πιστῶν, ὅλων των αἰώνων και εποχῶν. Ὑπερβαίνει τα στενά ὅρια του Εβραϊσμοῦ. Ὁ Μ. Ἀθανάσιος και ἄλλοι Πατέρες της Ἐκκλησίας τον ἔχουν στην πρώτη γραμμὴ. Ἀφοῦ προσκαλεῖ ὅλους σε ἀλαλαγμό.

65,1. Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ,

Μετάφραση: Φωνάζτε με ἐνθουσιασμό προς τον Κύριο ὅλοι οἱ κάτοικοι της γῆς.

65,2. ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ψάλετε ὕμνους στο ὄνομά του, και δοξάστε τον με αἶνους.

65,3. εἶπατε τῷ Θεῷ· ὡς φοβερά τὰ ἔργα σου· ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονται σε οἱ ἐχθροί σου.

Μετάφραση: Πέστε (με ὕμνους) στον Θεό: Πόσο φόβο ἐμπνέουν τα ἔργα σου· ἐξ αἰτίας της μεγάλης δυνάμῆς σου θα καταπονποστούν ἀπὸ φόβο οἱ ἐχθροί σου (και θα υποταγούν σε σένα).

65,4. πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ἀς σε προσκυνήσει ὅλη ἡ γῆ και ἀς ψάλλουν οἱ κάτοικοί της ὕμνους-ας ψάλλουν ὁμως προς δόξα του ὀνόματος σου, Ὑψιστε.

1-4 ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ... καὶ προσκυνησάτωσάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι...: Ρηματικές προτροπές ἐντονότατες. Γιατί;

65,5. δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ· ὡς φοβερός ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,

Μετάφραση: Ἐμπρός, δέστε τα ἔργα του Θεοῦ- πόσο φοβερός εἶναι στα σχέδιά του και ἀσύγκριτα ἀνώτερος ἀπὸ τους ἀνθρώπους,

65,6. ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί. ἐκεῖ εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ,

Μετάφραση: αυτός που μεταβάλλει τη θάλασσα σε στεριά. Τα ποτάμια πέρασαν (οι πρόγονοί μας) χωρίς να βραχούν εκεί (σ' αυτούς τους τόπους) θα νιώσουμε ευφροσύνη γι' Αυτόν,

65,7. τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. (διάψαλμα).

Μετάφραση: ο οποίος κυριαρχεί με τη δύναμή του παντοτινά. Τα μάτια του επιτηρούν άγρυπνα τα έθνη και αυτοί που τον πικραίνουν ας μη περηφανεύονται.

65,8. εὐλογεῖτε, ἔθνη, τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ ἀκουτίσασθε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ,

Μετάφραση: Δοξολογείτε, έθνη, τον Θεό μας και κάνετε ακουστή τη φωνή της δοξολογίας σας προς Αυτόν,

5-8 δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ: Καὶ τι νὰ πρωτοδεῖ ὁ μικρὸς ἄνθρωπος, λένε οἱ Πατέρες; Τι νὰ πρωτοθαυμάσει; Τα ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ τα ἐν τῷ οὐρανῷ; Καὶ μιὰ ματιὰ σαν ρίζεις μέσα σου καὶ γύρω σου, ἄνω καὶ κάτω, θὰ μείνεις ἐκπληκτὸς ἀπὸ τὴ σοφία καὶ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅχι μόνο στὴν ἀλογη κτίση, ἀλλὰ ἰδιαίτερα στὴν ἔλλογη, δηλ. στὸν ἄνθρωπο, που δημιούργησε ὁ Θεός κι ἀναδημιούργησε με τὴ σάρκωσή του καὶ τὸ τίμιον αἷμα του, λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Για ὅλ' αὐτὰ καὶ ἄλλα τόσα καὶ τόσα, που δεν τα χωράει ὁ ἀνθρώπινος νους, εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν Θεὸν ἡμῶν... Μα προπαντός

65,9. τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου.

Μετάφραση: ο οποίος μου έσωσε τη ζωή και δεν άφησε τα πόδια μου να σκοντάψουν και να πέσουν.

9 τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν...: Αὐτοῦ (τοῦ Θεοῦ) που ἀπὸ ἀπειρὴ ἀγάπη λύτρωσε τὴ ζωὴ μου, που ἔφτασε μέχρι τὸν θάνατο. Αὐτός ὁ στίχος, λένε οἱ Πατέρες, εἶναι καθαρὰ προφητικὸς τῆς ἀνάστασής μας, γιατί προφητεύει τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Εξ ου καὶ ἡ ἐπιγραφή «ἀναστάσεως». Ὄντως μεγαλύτερη δωρεά μέσα στο σύμπαν καὶ στὴ Δημιουργία δεν ὑπάρχει ἀπὸ τὴ θεία ἀνάστασή μας.

65,10. ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον·

Μετάφραση: Διότι μας δοκίμασες, Θεέ μου, στο καμίνι τοῦ πόνου καὶ τῶν θλίψεων, ἀλλὰ καὶ μας καθάρισες, ὅπως με τὴ φωτιά καθαρίζεται τὸ ἀσήμι.

65,11. εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα, ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν.

Μετάφραση: Επέτρεψες νὰ πέσουμε στὴ παγίδα τοῦ ἐχθροῦ καὶ φόρτωσες στὴν πλάτη μας θλίψεις.

65,12. ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν.

Μετάφραση: Επέτρεψες νὰ καθήσουν οἱ ἐχθροί μας πάνω στα κεφάλια μας· περάσαμε ἀνάμεσα ἀπὸ φωτιά καὶ νερό, ἀλλὰ τελικά μας ὁδήγησες σὲ τόπο ἀνεσης καὶ ἀναψυχής.

65,13. εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὀλοκαυτώμασιν, ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου,

Μετάφραση: Θα μπω μέσα στο ναό σου με προσφορές (θυσίες) και θα εκπληρώσω σε σένα τα τάματά μου,

65,14. ἃς διέστειλε τὰ χεῖλη μου καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου·

Μετάφραση: τα οποία πρόφεραν τα χείλη μου και υποσχέθηκε το στόμα μου στο διάστημα των θλίψεών μου.

65,15. ὀλοκαυτώματα μεμυελωμένα ἀνοίσω σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν, ἀνοίσω σοι βόας μετὰ χιμάρων. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Θα σου προσφέρω θυσίες από παχιά ζώα που στάζουν μυελό, μαζί με θυμίαμα- θα σου προσφέρω βόδια και τράγους.

65,16. δεῦτε ἀκούσατε, καὶ διηγῆσομαι ὑμῖν, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὅσα ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου.

Μετάφραση: Ελάτε ν' ακούσετε γιατί θα διηγηθώ σε σας, που ευλαβείστε τον Θεό, όσα έκανε για χάρη της ζωής μου.

65,17. πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου.

Μετάφραση: Προς αυτόν φώναξα δυνατά με το στόμα μου και ανέπεμψα προς Αυτόν ύμνους με τη γλώσσα μου.

10-17 Και βέβαια τις μεγάλες πνευματικές δωρεές, για να είναι βαθιές και αιώνιες, τις θεμελίωσες, Κύριε, μέσα από φοβερές δοκιμασίες, που ευτυχώς με τη βοήθειά σου τις ξεπεράσαμε και τώρα η γλώσσα μας υψώνει φωνή δοξολογική προς εσένα.

65,18. ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω μου Κύριος.

Μετάφραση: Εάν έβλεπα αδικία μέσα μου και μ' έτυπτε η συνείδησή μου, ας μη με άκουγε ο Κύριος.

65,19. διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ Θεός, προσέσχε τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.

Μετάφραση: Επειδή όμως ήμουν αθώος, γι' αυτό με άκουσε ο Θεός, κι έδωσε προσοχή στη φωνή της προσευχής μου.

18-19 Και οι δύο αυτοί στίχοι είναι προφητικοί και αφορούν τον Χριστό. Γιατί ποιος άνθρωπος ή λαός μπορεί να καυχηθεί, ότι δεν είδε, δεν διαπίστωσε ποτέ αδικία, πτώση, ενοχή μέσα στην καρδιά της ψυχής του; Ασφαλώς κανένας, εκτός από τον αναμάρτητο Ιησού Χριστό. Γι' αυτό ακριβώς και τον άκουσε ο Ουράνιος Πατέρας του, δέχτηκε την άπειρη αγάπη του για τον άνθρωπο, που έφτασε μέχρι θυσίας και έσωσε τον κόσμο. Για όλ' αυτά, λοιπόν, είναι ευλογητός ο Θεός. Και μετά απ' όλ' αυτά, καταλαβαίνουμε ότι κι αυτός ο θεόπνευστος ψαλμός αφορά και όλους τους ανθρώπους, όλων των αιώνων. Είπαμε και το ξαναλέμε, τόσο το Ψαλτήρι όσο και όλη η θεόπνευστη Αγία Γραφή στη βάση της είναι οικουμενική. Αρκεί να έχει κάποιος καθαρό μάτι να τη δει.

65,20. εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχήν μου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

Μετάφραση: Ας είναι ευλογημένος ο Θεός, που δεν απέρριψε την προσευχή μου και δεν απομάκρυνε το έλεος του από μένα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ας είναι δοξασμένο το όνομα του Θεού, που έχουμε τέτοιο Θεό, που μας έδωσε, μας δίνει, και θα μας δίνει τόσα και τόσα θαυμαστά μεγαλεία, που αξίζουν όχι μόνο να τον δοξολογούμε, αλλά και ολοκληρωτικά να του δοθούμε. Γένοιτο.

ΨΑΛΜΟΣ ΕΣΤ' (66)

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· ψαλμὸς ᾧ δῆς τῷ Δαυῖδ.

Ο ψαλμός αυτός του Δαβίδ, λέει η επιγραφή ότι πρέπει να ψάλλεται με όργανα. Είναι λυρικό ποίημα, ωραίο και πανανθρώπινο. Πάλιν η παγκοσμιότητα στο προσκήνιο. Επ' ευκαιρία σημειώνουμε, ότι μόνον η κατά Θεόν παγκοσμιοποίηση σημαίνει αληθινή παγκόσμια σχέση, ενότητα, πρόοδο και θέωση. Οι άλλες σύγχρονες παγκοσμιοποιήσεις έχουν ελάχιστα θετικά στοιχεία και κυρίως υλικοτεχνικά, οικονομικολατρικά. Το πλείστον είναι ιμπεριαλιστικά, υλοκρατικά, ύπουλα και ψυχοφθόρα. Ο ψαλμωδός, όπως είδαμε, αρχίζει με την ευχή.

66,2. Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Εἴθε ο Θεός να μας λυπηθεί και να μας ευλογήσει, να φανερώσει σ' εμάς το πρόσωπό του γεμάτο καλοσύνη και να μας ελεήσει.

66,3. τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου.

Μετάφραση: Για να γίνει γνωστός ο δρόμος (της θείας παρουσίας και πρόνοιας) σου στη γη, και να κηρυχθεί σ' όλα τα έθνη η σωτηρία σου.

66,4. ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ Θεός, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

Μετάφραση: Ας σε δοξολογήσουν οι λαοί, Θεέ, ας σε δοξολογήσουν όλα τα έθνη.

66,5. εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη, ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ας ευχαριστηθούν κι ας γεμίσουν από χαρά τα (ειδωλολατρικά) έθνη, γιατί θα κρίνει με δικαιοσύνη και ευθύτητα τους λαούς και θα παιδαγωγήσει τα έθνη πάνω στη γη.

2-5 ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς...: Δηλαδή, Θεέ μου, να μας λυπηθείς, να μας κρίνεις επιεικώς, να μας ευλογήσεις και να μας δείξεις το πρόσωπό σου το θείο με το θείο σου έλεος, ώστε βλέποντας οι λαοί αυτή την αγαθότητα του προσώπου σου να σε δοξολογήσουν και να χαρούν, γιατί συ κυβερνάς με αγνότητα, ανιδιοτέλεια, όχι συμφεροντολογικά, τυραννικά και εξουθενωτικά, αλλά με ευθύτητα τα έθνη της γης. Μεγάλη, πρώτης σημασίας και αξίας αυτή η διακυβέρνηση του Θεού. Μακάρι να την ακολουθούσαν και οι διάφοροι κυβερνήτες της γης. Δυστυχώς, σπανίως τη μιμούνται. Συνήθως είναι κυβερνήτες πονηροί, άβουλοι ή τύραννοι, εκμεταλλευόμενοι τους λαούς, και πολλές φορές μάλιστα οικειοποιούμενοι το όνομα του Χριστού. Φρικτό. Γι' αυτό η δέηση του ψαλμωδού για την επικράτηση της θείας διακυβέρνησης έχει ύψιστη σημασία και θα επιτευχθεί τέλεια στην αιώνια Βασιλεία του. Εδώ θα προγευτούμε, προγευόμαστε, ως Εκκλησία τα θεία δώρα της. Έτσι οι Πατέρες βλέπουν κι αυτόν τον ψαλμό μεσσιανικό, προφητικό, όπως πράγματι είναι.

66,6. ἑξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ Θεός, ἑξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

Μετάφραση: Ας σε δοξολογήσουν οι λαοί, Θεέ, ας σε δοξολογήσουν όλα τα έθνη.

66,7. γῆ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς· εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Μετάφραση: Η γη έδωσε (άφθονη) την καρποφορία της· μακάρι να μας ευλογήσει ο Θεός, ο Θεός μας.

6-7 Καλούνται, λοιπόν, όλα τα έθνη να δοξάσουν τον Θεό και να τον ευχαριστήσουν όλοι οι λαοί για όλα τα θεία δώρα της θείας διακυβέρνησής του και ιδιαίτερα για την πλούσια καρποφορία της γης, απ' αφορμή της οποίας, κατά την περίοδο εκείνη, φαίνεται πως συντάχτηκε ο ψαλμός. Και καταλήγει ο ψαλμωδός με την ευχή

66,8. εὐλογῆσαι ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ φοβηθῆτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Μετάφραση: Μακάρι να μας ευλογήσει ο Θεός και ας τον φοβηθούν και τον λατρεύσουν οι κάτοικοι της γης μέχρι τις εσχατιές της.

8 είθε να μας ελογήσει ο Θεός με όλ' αυτά, ώστε να θαυμάσουν, (αυτό σημαίνει το «φοβηθῆτωσαν») τον Θεό απ' άκρη σ' άκρη της γης. Όντως, μόλις διαπιστώσουν οι λαοί την επικράτηση της δικαιοσύνης του Θεού στην Εκκλησία του και δουν τις καρποφορίες της, υλικές και πνευματικές, γιατί έχουμε σώμα και ψυχή, τότε θα πιστεύψουν στον Θεό, θα γίνουν μια ποίμνη μ' ένα ποιμένα και θα τον δοξάζουν αιώνια, όπως μας βεβαιώνει η Αγία Γραφή. Το ξαναλέμε, ο ψαλμός είναι προφητικός και μεσσιανικός και προαναγγέλλει τα του Ευαγγελίου του Χριστού και της θείας αποκάλυψης του Ευαγγελιστή Ιωάννη, περί της τελικής επικράτησης της Βασιλείας του Θεού, η οποία από τη γη θα συνεχιστεί άρρητα στην αιωνιότητα, βάσει της νίκης του «εσφαγμένου Αρνίου», δηλ. του θυσιασθέντος Υιου του Θεού, του Χριστού, που κυβερνάει και κατευθύνει τα πάντα με άπειρη αγάπη, σοφία και ευθύτητα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και ο μικρός αυτός ψαλμός προσφέρει μεγάλα και αιώνια πανανθρώπινα μηνύματα. Αρκεί να τ' ακούσουμε και να τα ζήσουμε. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΕΖ' (67)

Εἰς τὸ τέλος· ὥδῃς ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο «πολεμικός» αυτός ψαλμός είναι άσμα λυρικό, ωδή του Δαβίδ, που εψάλετο με συνοδεία έγχορδων οργάνων. Αφορμή για να γίνει αυτή η ωδή έδωσαν τα γεγονότα: α) της μεταφοράς της Κιβωτού στο βουνό Σιών, στην Ιερουσαλήμ (Β' Βασιλ. ς' 1 κ.ε.) και β) η νικηφόρα εκστρατεία του Δαβίδ με επικεφαλής την Κιβωτό, εναντίον των ειδωλολατρών Αμμωνιτών (Β' Βασιλ. ια' 1 κ.ε.).

67,2. Ἀναστήτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.

Μετάφραση: Ας σηκωθεί ο Θεός και αμέσως ας διασκορπισθούν οι εχθροί του- ας φύγουν από μπροστά απ' το πρόσωπό του όσοι τον μισούν.

67,3. ὥς ἐκλείπει καπνός, ἐκλιπέτωσαν· ὥς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός, οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ.

Μετάφραση: Όπως εξαφανίζεται ο καπνός, έτσι θα εξαφανισθούν και αυτού όπως λιώνει το κερί μπροστά στη φωτιά, έτσι θα χαθούν οι αμαρτωλοί από το πρόσωπο του Θεού.

67,4. καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν, ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.

Μετάφραση: Οι δε δίκαιοι ας ευχαριστηθούν, και ας γεμίσουν από χαρά (μπροστά στον Θεό)- ας απολάψουν τέρψεις με πολλή χαρά.

2-4 Ἀναστήτω ὁ Θεός...: Από τις πρώτες λέξεις και φράσεις, λέει ο Θεοδώρητος, φαίνεται η αλληγορία του ψαλμού που μας παραπέμπει στην Ανάσταση και τον θρίαμβο του Χριστού. Γι' αυτό και ο ψαλμός αυτός, δεν είναι μόνο ιστορικός, αλλά και μεσσιανικός κι εσχατολογικός. Ο Χριστός θα νικήσει και οι εχθροί του θ' αφανιστούν από μπροστά του, θα γίνουν καπνός και θα λιώσουν όπως το κερί, ενώ οι δίκαιοι θ' απολαύσουν τη νίκη του Χριστού μέσα στη θεία Βασιλεία του.

67,5. ᾄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, Κύριος ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ψάλετε ύμνους στον Θεό, δοξολογείστε το όνόμά του- ετοιμάστε τον δρόμο αυτού που έρχεται πάνω στο άρμα προς τη δύση (τη Γη της Επαγγελίας), του οποίου το όνομα είναι Κύριος και γεμίστε από χαρά μπροστά του.

5 Γι' αυτό ας ψάλλουν δοξολογικά και ας ετοιμάσουν οι δίκαιοι τον δρόμο, για να έρθει και να θριαμβεύσει ο Σωτήρας Θεός.

67,6. ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν· ὁ Θεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Θα ταραχθούν (οι άδικοι) από φόβο μπροστά απ' αυτόν, που είναι προστάτης των ορφανών και υπερασπιστής των χηρών. (Ας το ακούσουν οι άδικοι) υπάρχει ο Θεός στον άγιο τόπο της κατοικίας του (που όλα τα παρακολουθεί).

6 Οι άδικοι και οι τύραννοι θα τρομοκρατηθούν, μπροστά στον Θεό. Αυτό είναι βέβαιο. Χιλιομαρτυρείται απ' όλες τις πλευρές. Η κακία προς ώρας θριαμβεύει, στο τέλος διαλύεται και επικρατεί η αρετή και η αγιότητα. Ευτυχώς.

67,7. ὁ Θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ, ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις.

Μετάφραση: Ο Θεός βάζει τους εγκαταλειμμένους να κατοικήσουν σε σπίτι και βγάζει από τις φυλακές γενναίους τους σκλαβωμένους. Όμοια αυτούς που τον πικραίνουν, τους βάζει να κατοικήσουν σε τόπους άχαρους, που μοιάζουν με έρημους τάφους.

7 Ο στίχος εφαρμόζεται, λέει ο Μ. Αθανάσιος, ιδιαίτερα στους Αποστόλους και σε όλους τους ιεραποστόλους που υφίστανται διωγμούς, αλλά ο Θεός τους ελευθερώνει από τα δεσμά των διωκτών τους, ενώ στους διώκτες ετοιμάζει ερημιά, σκοτεινιά, κόλαση, γιατί αυτήν προτίμησαν, εναντιούμενοι στο έργο του Θεού.

67,8. ὁ Θεός, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Θεέ μου, όταν σύ πορευόσουν μπροστά στον λαό σου, όταν βάδιζες διά μέσου της ερήμου,

67,9. γῆ ἐσείσθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ Σινᾶ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ.

Μετάφραση: η γη σείσθηκε, οι δε ουρανοί έβρεξαν (το μάννα) μπροστά στο πρόσωπο του Θεού, που φανερώθηκε στο όρος Σινά, του Θεού του Ισραήλ.

67,10. βροχὴν ἐκούσιον ἀφοριεῖς, ὁ Θεός, τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ ἡσθένησε, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.

Μετάφραση: (Άφθονη) βροχή που θέλησες έστειλες, Θεέ, στον λαό σου, και όταν αυτός απόκαμε, σύ τον ανακούφισες και τον στήριξες.

67,11. τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ· ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ Θεός.

Μετάφραση: Τα ζώα του λαού σου θα κατοικούν σ' αυτή τη γη που ετοίμασες, Θεέ, μέσα στην καλοσύνη σου, για τους φτωχούς.

8-11 Τρόποι με τους οποίους ο Θεός έδωσε τη νίκη στον Ισραήλ, που αλληγορούνται και στη νίκη της Εκκλησίας εναντίον του σατανά και των οργάνων του.

67,12. Κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ,

Μετάφραση: Ο Κύριος θα δώσει λόγον και εντολή σ' αυτούς που διαλαλούν το χαρούμενο μήνυμα με δύναμη πολλή, ότι

67,13. ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ, τῇ ὠραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα.

Μετάφραση: ο βασιλιάς των (στρατιωτικών) δυνάμεων του αγαπητού του λαού παραγγέλλει να μοιρασθούν τα λάφυρα για στολισμό του σπιτιού τους.

67,14. ἐὰν κοιμηθῆτε ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων, πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμένοι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσοῦ.

Μετάφραση: Εάν κοιμηθῆτε (και ησυχάσετε) ανάμεσα στα μερίδια της γης που πήρατε κλήρους, θα μοιάζετε με τις πτέρυγες περιστέρας που είναι καλυμμένες με ασήμι και με χρυσοπράσινα φτερά.

67,15. ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσονται ἐν Σελμών.

Μετάφραση: Όταν ο επουράνιος Θεός διασκόρπιζε (επί της Χαναάν) τους (αλλόφυλους) βασιλείς, (τότε οι Ισραηλίτες, κατάφορτοι από λάφυρα, ή-σαν λαμπροί) σαν το χιονισμένο όρος Σελμών.

12-15 Ο Θεός ως αδιάπτωτος βασιλιάς κυριαρχεί αιώνια.

67,16. ὄρος τοῦ Θεοῦ, ὄρος πῖον, ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον.

Μετάφραση: Το βουνό του Θεού (η Σιών) είναι βουνό παχύ, βουνό ευλογημένο σαν πηγμένο τυρί, βουνό παχύ.

67,17. ἵνατί ὑπολαμβάνετε, ὄρη τετυρωμένα, τὸ ὄρος, ὃ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ; καὶ γὰρ ὁ Κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.

Μετάφραση: Γιατί σεις βουνά πλούσια και επιβλητικά, φθονείτε το βουνό στο οποίο αποδέχτηκε να κατοικεί ο Θεός; Γιατί πραγματικά ο Κύριος θα στήσει τη σκηνή του εκεί μέχρι τέλους (διαπαντός).

67,18. τὸ ἄρμα τοῦ Θεοῦ μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθηνούντων· Κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινᾷ ἦν, ἐν τῷ ἁγίῳ.

Μετάφραση: Το (άπειρο) ἄρμα του Θεού συνοδεύουν μυριάδες και χιλιάδες (ἄγγελοι και Ἄγιοι), γεμάτοι από χαρά· ο Κύριος, όπως άλλοτε ήταν με αυτούς στο Σινά, έτσι και τώρα είναι στον ἅγιο τόπο της κατοικίας του.

67,19. ἀνέβης εἰς ὕψος, ἡχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώποις, καὶ γὰρ ἀπειθοῦντας τοῦ κατασκηνώσαι.

Μετάφραση: Ανέβηκες στα ύψη (του ουρανού), έπιασες πολλούς αιχμαλώτους, πήρες από ανθρώπους δώρα (σαν φόρο υποτέλειας), και μάλιστα από αυτούς που δεν πείθονταν για να κατοικείς ανάμεσά τους.

16-19 όρος τοῦ Θεοῦ...: Ο Θεός, όπως έχει τονιστεί, βρίσκεται παντού. Είναι «ο πανταχού παρών», αλλά και ορισμένοι τόποι, για λόγους ανθρώπινης αντίληψης, παίζουν σπουδαίο ρόλο στη λατρευτική διάθεση του ανθρώπου. Έτσι με τις υπέροχες εικόνες του ο ψαλμωδός μας ανεβάζει σε πνευματικά ύψη και μας «αιχμαλωτίζει» το νου, μας μεταρσιώνει με το «μυριοπλάσιον άρμα».

67,20. Κύριος ό Θεός εύλογητός, εύλογητός Κύριος ήμέραν καθ' ήμέραν· κατευοδώσαι ήμϊν ό Θεός τῶν σωτηρίων ήμῶν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ας είναι ευλογημένος ο Κύριος που είναι Θεός, ας είναι δοξασμένος κάθε μέρα- είθε να μας φροντίζει ο Θεός που είναι η σωτηρία μας.

67,21. ό Θεός ήμῶν, ό Θεός τοῦ σώζειν, καί τοῦ Κυρίου Κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

Μετάφραση: Ο Θεός μας είναι ο Θεός που σώζει και στον Κύριο οφείλονται οι τρόποι απαλλαγής από τον θάνατο.

67,22. πλήν ό Θεός συνθλάσει κεφαλὰς έχθρῶν αὐτοῦ, κορυφήν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμελείαις αὐτῶν.

Μετάφραση: (Αφού είναι τέτοιος) ο Θεός, σίγουρα θα συντρίψει τα κεφάλια των εχθρών του, την κορυφή του κεφαλιού που τρέφει πλούσια κόμη, όσων ζουν μέσα στις αμαρτίες τους.

67,23. εἶπε Κύριος· ἐκ Βασάν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης.

Μετάφραση: Ο Κύριος εἶπε· θα φέρω πίσω τους εχθρούς από το όρος Βασάν, θα τους γυρίσω πίσω και από τα βάθη ακόμη της θάλασσας,

67,24. ὅπως ἂν βαφῇ ό πούς σου ἐν αἵματι, ή γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ έχθρῶν παρ' αὐτοῦ.

Μετάφραση: για να βαφτούν στο αίμα (ω λαέ του Ισραήλ), τα πόδια σου και η γλώσσα των σκυλιών σου, απ' αυτό (το αίμα) που θα τρέξει από τους εχθρούς σου.

67,25. έθεωρήθησαν αἱ πορεΐαί σου, ό Θεός, αἱ πορεΐαι τοῦ Θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ.

Μετάφραση: Έγιναν γνωστές οι πορείες σου, Θεέ μου, οι πορείες του Θεού μου, του Βασιλιά μου, που κατοικεί στον άγιο τόπο του (στο λόφο της Σιών).

67,26. προέφθασαν ἄρχοντες έχόμενοι ψαλλόντων ἐν μέσω νεανίδων τυμπανιστριῶν.

Μετάφραση: Βαδίζουν μπροστά άρχοντες συνοδευόμενοι από μουσικούς με τα όργανά τους, ανάμεσα σε νέα κορίτσια που παίζουν τύμπανα.

67,27. ἐν ἐκκλησίαις εύλογεΐτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ.

Μετάφραση: (Και όλοι μαζί ψάλλουν:) σε ιερές συγκεντρώσεις ας δοξολογεΐτε τον Θεό, τον Κύριο, (σεις οι απόγονοι) της (αστεΐρευτης) πηγής του Ιακώβ (Ισραήλ).

67,28. ἐκεῖ Βενιαμὶν νεώτερος ἐν ἐκστάσει, ἄρχοντες Ἰούδα ἡγεμόνες αὐτῶν, ἄρχοντες Ζαβουλῶν, ἄρχοντες Νεφθαλείμ.

Μετάφραση: Εκεί είναι από τους πατριάχες ο νεότερος, ο Βενιαμίν, εκστατικός, οι ἄρχοντες της φυλῆς Ἰούδα με τους αρχηγούς τους, οι ἄρχοντες της φυλῆς Ζαβουλῶν, οι ἄρχοντες της φυλῆς Νεφθαλείμ.

67,29. ἔντειλαι, ὁ Θεός, τῇ δυνάμει σου, δυνάμωσον, ὁ Θεός, τοῦτο, ὃ κατειργάσω ἐν ἡμῖν.

Μετάφραση: Δώσε εντολή, Θεέ, στη δύναμή σου, να συμπαρασταθεί στον λαό σου· δυνάμωσε, Θεέ, αυτό που εσύ δημιούργησες ανάμεσά μας.

67,30. ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς δῶρα.

Μετάφραση: Με θαυμασμό προς τον ναό σου που υψώνεται πάνω στην Ἱερουσαλήμ, οι βασιλεῖς θα φέρουν σε σένα δώρα λατρείας.

67,31. ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν τοῦ ἐγκλειςθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ· διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα.

Μετάφραση: Φοβέρισε τους αμαρτωλούς λαούς που μοιάζουν με τα θηρία των καλαμιώνων. Σαν αγέλη ταύρων ανάμεσα στις δαμάλεις μοιάζουν οι συγκεντρωμένοι αυτοί άνθρωποι, που θέλουν να πολιορκήσουν τους λαούς που σαν το ασήμι εδοκιμάστηκαν και εξαγνίστηκαν σκόρπισε τα ἔθνη που θέλουν τους πολέμους.

67,32. ἤξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου, Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ Θεῷ.

Μετάφραση: Ἐτσι θα φτάσουν πρεσβευτές από την Αίγυπτο, η δε Αιθιοπία θα απλώσει το χέρι της με δώρα στον Θεό.

20-32 ο Θεός είναι φυσικό, τελικά να μην ανεχθεί το κακό, ν' ανατρέψει το καλό, γι' αυτό «συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ», ὁπότε θριαμβεύει το καλό, για το οποίο τον δοξάζουν οι πιστοὶ ὅλων των αἰώνων και θα τον υμνοῦν πάντοτε.

67,33. αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ Κυρίῳ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Σεις, βασίλεια της γης, υμνεῖστε, τον Θεό, δοξολογεῖστε τον Κύριο.

67,34. ψάλατε τῷ Θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολὰς· ἰδοὺ δώσει τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως.

Μετάφραση: Ψάλτε στον Θεό, που ανεβαίνει σαν ἐπὶ ἄρματος πάνω στα ὕψη του ουρανοῦ προς την ανατολή- να, θα βάλει φωνή και η φωνή του θα εἶναι δυνατή.

67,35. δότε δόξαν τῷ Θεῷ· ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.

Μετάφραση: Δοξάστε τον Θεό. Η μεγαλοπρέπειά του εκτείνεται πάνω στον Ἰσραὴλ και η δύναμή του απλώνεται πάνω από τα σύννεφα.

67,36. θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. εὐλογητὸς ὁ Θεός.

Μετάφραση: Αξιοθαύμαστος εἶναι ὁ Θεὸς διὰ μέσου των ἁγίων του- ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, αὐτὸς θα δώσει δύναμη καὶ ἰσχύ στον λαό του. Ἀς εἶσαι εὐλογημένος, Θεέ.

33-36 Καὶ οἱ τέσσερις αὐτοὶ στίχοι περιγράφουν υπέροχα τὴν μεγαλοπρέπεια τοῦ Θεοῦ καὶ κάνουν ἐκκλήση σ' ὅλα τὰ βασίλεια τῆς γῆς νὰ υμνοῦν τὸν Θεό. Πράγμα που θα γίνῃ καὶ πρὶν τὴ Δεύτερη Παρουσία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ ὀριστικά καὶ αἰώνια. Γι' αὐτό, εἶπαν οἱ Πατέρες, ὅτι αὐτὸς ὁ ψαλμὸς εἶναι κατ' ἐξοχὴν προφητικὸς κι ἐσχατολογικὸς. Καὶ το

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εἶναι γνωστὸ καὶ τρανταχτό. Θα θριαμβεύσῃ ὁ Χριστός. Μὴ φοβάστε, πιστοί, ὅσο καὶ ἀν πονάτε τώρα στὴ γῆ...

ΨΑΛΜΟΣ ΞΗ' (68)

Εἰς τὸ τέλος· ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· Ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Παρά τις αμφισβητήσεις, ο Π. Τρεμπέλας όπως και πολλοί Πατέρες, δέχονται ως συντάκτη του ψαλμού τον Δαβίδ. Το «υπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων» ἐδῶ αναφέρεται στο ὅτι ο ψαλμὸς πρέπει να ψάλλεται σε παλαιότερο ἤχο. Συγγενεύει με τον μεσσιανικό 21ο ψαλμό, και θεωρεῖται συνέχεια του.

68,2. Σῶσόν με, ὁ Θεός, ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.

Μετάφραση: Σώσε με, Θεέ μου, γιατί τα κύματα των θλίψεων κατέκλυσαν την ψυχή μου.

68,3. ἐνεπάγγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις· ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ με.

Μετάφραση: Βυθίστηκα σε βαθύ βόρβορο που δεν ἔχει στέρεα βάση. Ἐφτασα στα βάθη της θάλασσας και καταιγίδα μεγάλη με βύθισε μέσα εντελώς.

2-3 Σαν σφοδρὸς κατακλυσμὸς τον κύκλωσαν για να πνίξουν τον Δαβίδ οι φοβερές θλίψεις. Τον βούλιαξαν και δεν εἶχε που να σταθεί στέρεα. Κόντεψαν να τον αφανίσουν. Εἶναι μερικές θλίψεις αβάσταχτες. Χάνεις τα λογικά σου. Ο Θεὸς να μας φυλάει.

68,4. ἐκοπίασα κρᾶζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν Θεόν μου.

Μετάφραση: Απόκαμα να φωνάζω προς σε δυνατά, βράχνιασε ο λάρυγγάς μου, κουράστηκαν τα μάτια μου ἀπὸ το να ἐλπίζω στον Θεό μου.

4 Φωνάζει βοήθεια, μέχρι που ἐκλείσε ο λαιμός του, ἀλλὰ βοήθεια καμιά, οὔτε ἀπὸ τον Θεό. Αυτό εἶναι το πιο τρομερό, ὅσο καιρό κρίνει ο Θεός ὅτι πρέπει να «κωφεύει», για λόγους παιδαγωγικούς.

68,5. ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν, ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως· ἃ οὐχ ἤρπαζον, τότε ἀπετίννουν.

Μετάφραση: Αυξήθηκαν πιο πολύ ἀπὸ τις τρίχες του κεφαλιού μου αυτοί που με μισοῦν χωρίς λόγο, ἐγίναν δυνατοί οι ἐχθροί μου, που ἀδίκως με καταδιώκουν. Με ἀνάγκασαν να πληρώσω για πράγματα που ποτέ δεν εἶχα αρπάσει.

5 Μερικές φορές ὄχι μόνο περισσεύουν οι ἐχθροί μας, ἀλλὰ εἶναι και τρομερά σκληροί, ἀπαίσιοι. Απαιτοῦν να πληρώνουμε, ἐνῶ δεν χρωστάμε τίποτα. Αυτή η ἐννοια εἶναι αλληγορική. Εφαρμόστηκε πλήρως στο πρόσωπο του Χριστοῦ. Κλήθηκε να πληρώσει «σπασμένα» που ποτέ Του δεν ἐσπασε, γιατί ποτέ του δεν ἀμάρτησε. Δεν χρωστούσε. Αυτό ὁμως εἶναι και το μεγαλίο του.

68,6. ὁ Θεός, σὺ ἔγνωνς τὴν ἀφροσύνην μου καὶ αἱ πλημμέλειά μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν.

Μετάφραση: Θεέ μου, εσύ γνωρίζεις την απερισκεψία μου· και τα λάθη μου δεν αποκρύφτηκαν από σένα.

68,7. μὴ αἰσχυνθεῖσάν ἐπ’ ἐμέ οἱ ὑπομένοντές σε, Κύριε, Κύριε τῶν δυνάμεων, μηδὲ ἐντραπείσων ἐπ’ ἐμέ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,

Μετάφραση: Ας μη ντροπιαστούν εξ αιτίας μου αυτοί που υπομονετικά ελπίζουν σε σένα, Κύριε, Κύριε των αγγελικών δυνάμεων ούτε να ντροπιαστούν (ατιμασθούν) εξ αιτίας μου όσοι σε ζητούν, Θεέ του Ισραήλ.

6-7 Βέβαια, κανένας δεν είναι αναμάρτητος. Ο Θεός το ξέρει καλά αυτό. Ωστόσο, ο πιστός ενώ ομολογεί την αμαρτωλότητά του, δεν θέλει να συντριβεί από την οργή του Θεού. Γιατί τότε θ’ απελπιστούν όλοι όσοι αγωνίζονται, παρά τις αδυναμίες τους, να είναι πιστοί στον Θεό. Θα κλονιστούν. Ενδιαφέρει τον ψαλμωδό η σωτηρία των άλλων. Έτσι είναι ο σωστός και αληθινά πιστός. Θέλει να σωθούν, ακόμα πιο πολύ και από τον εαυτό του, οι άλλοι. Το λέει και ο Απ. Παύλος, να γίνει «ανάθεμα» αυτός, αρκεί να σωθούν οι συμπατριώτες του (Ρωμ. θ' 3). Αυτό θα πει αληθινή αδελφική αγάπη. Θυσία για τον άλλο. Αυτό έκανε ο Μεγάλος Αδελφός, ο Χριστός, για τους ανθρώπους.

68,8. ὅτι ἔνεκά σου ὑπήνεγκα ὄνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπή τὸ πρόσωπόν μου.

Μετάφραση: Γιατί για χάρη σου υπέμεινα τον χλευασμό (κοροϊδία). Το πρόσωπό μου σκεπάστηκε από ντροπή.

68,9. ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου,

Μετάφραση: Κατάντησα ξένος και άγνωστος στ’ αδέλφια μου και θεωρήθηκα ξένος στους γιους της μητέρας μου-

68,10. ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ’ ἐμέ.

Μετάφραση: διότι ο ζήλος που έχω για τον ναό σου με κατέφαγέ και οι βρισιές αυτών που σε βλασφημούν έπεσαν επάνω μου.

68,11. καὶ συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγενήθην εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί·

Μετάφραση: Και ταλαιπώρησα με νηστεία τη ζωή μου και η πράξη μου αυτή έγινε για μένα αιτία ονειδισμού.

68,12. καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν.

Μετάφραση: Και έβαλα σαν ένδυμα μου σάκκο μετάνοιας κι έγινα γι’ αυτούς τύπος παροιμιώδους γελοιοποίησης.

68,13. κατ’ ἐμοῦ ἡδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις, καὶ εἰς ἐμέ ἔψαλλον οἱ πίνοντες οἶνον.

Μετάφραση: Εναντίον μου φλυαρούσαν αυτοί που κάθονται στις πύλες των τειχών (οι αργόσχολοι) και οι μέθυσοι τραγουδούσαν σε βάρος μου.

8-13 Εδώ αλληγορείται εκατό τα εκατό ο Χριστός, γιατί αυτός ο τελείως αθώος και άπειρα αγαπών τον άνθρωπο, δέχτηκε ονειδισμούς, κολαφίσματα, σταυρικό θάνατο για να σώσει τον άνθρωπο. Ο υπέρμετρος, ο άπειρος ζήλος του για την Εκκλησία (τον Ναό του) τον έκανε να θυσιαστεί, χωρίς να τον αναγκάσει κανένας. Μόνος του από άπειρη αγάπη θυσιάστηκε ο Χριστός. Αυτό θα πει Θεός. Θυσιάζεται για τον άνθρωπο, από άπειρη αγάπη προς τον άνθρωπο. Όποιος το νιώθει αυτό, δίνεται εξ ολοκλήρου στον Θεό, γιατί ο Θεός τον έκανε «κατά χάριν Θεόν». Ασύλληπτο στον νου, αλλά γεγονός αληθινό.

68,14. ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, Κύριε· καιρὸς εὐδοκίας, ὁ Θεός, ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου· ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου.

Μετάφραση: Εγώ όμως με την προσευχή μου είχα στραφεί σε σένα, Κύριε. Ήλθε ο καιρός να μου δείξεις την καλοσύνη σου, Θεέ μου, μέσα στο άπειρο σου έλεος· άκουσέ με σύμφωνα με τις αληθινές υποσχέσεις σου για σωτηρία (των δούλων σου).

68,15. σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων.

Μετάφραση: Σώσε με από τη λάσπη, για να μη βυθιστώ τελείως. Ελευθέρωσέ με από αυτούς που με μισούν και από τα βαθιά νερά (των θλίψεων).

68,16. μὴ με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυθός, μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμέ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ας μη με καταποντίσει η πλημμύρα του νερού, ούτε να με καταπιεί ο βυθός της θάλασσας, ούτε να κλείσει επάνω μου το στόμα του πηγαδιού.

68,17. εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.

Μετάφραση: Άκουσέ με, Κύριε, (με καλοσύνη) γιατί το έλεος σου είναι αγαθό- σύμφωνα με την πολλή ευσπλαχνία σου ρίξε στοργικό βλέμμα επάνω μου.

68,18. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου.

Μετάφραση: Μη στρέψεις αλλού το πρόσωπό σου από τον δούλο σου, γιατί με έπνιξαν οι θλίψεις· χωρίς αναβολή άκου-σε με καλοσύνη (αυτά που σου ζητώ).

68,19. πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν, ἔνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με.

Μετάφραση: Δώσε προσοχή στις θλίψεις της ψυχής μου κι ελευθέρωσέ την. Σώσε με, για να παύσουν να θριαμβολογούν οι εχθροί μου.

68,20. σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπὴν μου· ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με.

Μετάφραση: Διότι εσύ γνωρίζεις τον εξευτελισμό που υφίσταμαι και την ντροπή και την ατίμωσή μου. Μπροστά σου είναι όλοι εκείνοι που μου προκαλούν θλίψεις.

68,21. όνειδισμόν προσεδόκησεν ή ψυχή μου και ταλαιπωρίαν, και υπέμεινα συλλυπούμενον, και ούχ υπήρξε, και παρακαλοῦντας, και ούχ εὔρον.

Μετάφραση: Όπου κι αν στραφεί η ψυχή μου, δεν αναμένει παρά εξευτελισμό και ταλαιπωρία- περίμενα από κάποιον να μου δείξει συμπάθεια και δεν βρέθηκε, περίμενα από κάποιους παρηγοριά και δεν βρήκα.

68,22. και ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν και εἰς τήν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.

Μετάφραση: Και όταν ζήτησα τροφή, μου ἔδωσαν δηλητήριο και όταν δίψασα με πότισαν ξίδι (προφητικό για τον Χριστό).

68,23. γενηθήτω ή τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα και εἰς ἀνταπόδοσιν και εἰς σκάνδαλον.

Μετάφραση: Εἴθε το τραπέζι τους, με τα πλούσια αγαθά της ζωής, να γίνει παγίδα μπροστά τους και τιμωρία και εμπόδιο.

68,24. σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μή βλέπειν, και τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντός σύγκαμψον.

Μετάφραση: Ας σκοτισθοῦν τα μάτια τους, ὥστε να μη βλέπουν και κάνε τη μέση τους για πάντα να εἶναι κυρτωμένη.

68,25. ἔκχεον ἐπ' αὐτούς τήν ὀργήν σου, και ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς.

Μετάφραση: Χύσε πάνω τους ὅλη την οργή σου και ο θυμὸς της αγανάκτησής σου εἴθε να τους καταλάβει.

68,26. γενηθήτω ή ἔπαυλις αὐτῶν ἡρημωμένη, και ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μή ἔστω ὁ κατοικῶν·

Μετάφραση: Ας ερημωθεί η εξοχική κατοικία τους και στις σκηνές τους ας μην υπάρξει κανένας (απόγονός τους) που να κατοικήσει.

68,27. ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, και ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.

Μετάφραση: Γιατί αὐτόν που σύ χτύπησες με δοκιμασίες (δηλαδή εμένα), αυτοὶ αντί να τον συλλυπηθοῦν τον καταδίωξαν, και στον πόνο των πληγῶν μου πρόσθεσαν κι ἄλλο πόνο.

68,28. πρόσθετες ἀνομίαν ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ αὐτῶν, και μή εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου·

Μετάφραση: Εγκατάλειψέ τους, ὥστε να περιπέσουν από αμαρτία σε αμαρτία και να μη βρουν τον δρόμο της μετάνοιας και της δικαίωσης ἐνώπιον σου (ἐκφραση του πνεύματος της Π. Διαθήκης).

68,29. ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βιβλίου ζώντων και μετὰ δικαίων μή γραφήτωσαν.

Μετάφραση: Εἴθε να σβηστοῦν (τα ονόματά τους) από το βιβλίο των σωζομένων (στην αιώνια ζωή) και να μη γραφτοῦν ανάμεσα στους δίκαιους.

68,30. πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ· ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεός, ἀντιλάβοιτό μου.

Μετάφραση: Φτωχός και πονεμένος είμαι εγώ· η σωτηρία σου, Θεέ, είτε να με στηρίξει και βοηθήσει.

68,31. αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου μετ' ὧδῃς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει,

Μετάφραση: Τότε θα υμνήσω το όνομα του Θεού μου και θα διακηρύξω το μεγαλείο του με ευχαριστήριο ύμνο-

68,32. καὶ ἀρέσει τῷ Θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὀπλάς.

Μετάφραση: και τούτο θα αρέσει στον Θεό περισσότερο από τη θυσία νέου μοσχαριού, που μόλις αρχίζει να βγάζει κέρατα και νύχια.

68,33. ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν· ἐκζητήσατε τὸν Θεόν, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν,

Μετάφραση: Ας δουν (τη λύτρωσή μου) οι φτωχοί και ας γεμίσουν από ευφροσύνη-ζητείστε με επιμονή τον Θεό και θα ζωογονηθεί η ύπαρξή σας,

68,34. ὅτι εἰσήκουσε τῶν πενήτων ὁ Κύριος καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν.

Μετάφραση: γιατί ο Κύριος ακούει την επίκληση των φτωχών και δεν περιφρονεί τους δικούς του, που είναι αιχμάλωτοι και αλυσοδεμένοι.

68,35. αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτῇ.

Μετάφραση: Ας τον υμνήσουν ο ουρανός και η γη, η θάλασσα και όλα τα ζώα, που κινούνται μέσα σ' αυτή.

68,36. ὅτι ὁ Θεὸς σώσει τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν·

Μετάφραση: Διότι ο Θεός θα σώσει τη Σιών, και θα κτισθούν (οι καταστρεμμένες) πόλεις της Ιουδαίος και θα κατοικήσουν εκεί και θα την κληρονομήσουν.

14-36 Οι στίχοι αυτοί, ενώ αναφέρονται σε ιστορικά γεγονότα του Ισραήλ και σε προσωπικά του Δαβίδ, ωστόσο, αναφέρονται και στο πρόσωπο του Χριστού, ο οποίος, σαν εκπρόσωπος του ταλαίπωρου ανθρώπινου γένους, απευθύνεται προς τον Ουράνιο Πατέρα του για να σώσει τον άνθρωπο, την Εκκλησία του κι έτσι να στερεωθεί η Βασιλεία Του. Έτσι κι έγινε. Παρ' ότι οι εχθροί του, έκαναν ό,τι φρικτότερο και αφρονέστερο, λέει ο Μ. Αθανάσιος, ο Χριστός με τη βοήθεια του Ουράνιου Πατέρα του νίκησε, έσωσε την «Σιών», δηλ. την Εκκλησία Του.

68,37. καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτήν, καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

Μετάφραση: Και θα γίνουν οι απόγονοί της κάτοχοι αυτής και όσοι σε αγαπούν θα εγκατασταθούν μόνιμα στην ιερή Γη της Επαγγελίας.

37 καί οἱ ἀγαπῶντες τό ὄνομά σου κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ: Αὐτός ἐίναι ὁ θρίαμβος τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας Του, ἡ αἰώνια βασιλεία Του, ἡ αἰώνια «κατασκήνωσή» Του. Ἀς το ξαναπούμε, ὅλα αὐτά μας φαίνονται σαν παραλήρημα. Εἶναι ἀδύνατον νὰ τα χωρέσει ὁ νους μας. Πως ὁ Θεός μας δημιούργησε, χωρίς κανένα συμφέρον, μόνο ἀπό ἀπειρη ἀγάπη, θυσιάστηκε ἐπίσης ἀπό ἀπειρη ἀγάπη καί μας εξασφάλισε αἰώνια θέωση, αἰώνια βασιλεία, πάλι ἀπό ἀπειρη ἀγάπη. Ἀσύλληπτο. Νὰ γιατί ὁ Θεός ἐίναι κατὰ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας «Ἀπερινόητος», «Ἀκατάληπτος» «Ἀχώρητος». Κι ἐνῶ αὐτά δὲν τα χωράει ὁ νους μας, μπορεῖ νὰ τα ζεῖ μυστικά ἡ καρδιά μας, ἡ ψυχὴ μας, ολόκληρη ἡ ὑπαρξὴ μας. Αὐτό ας εἶναι καί τὸ μεγάλο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Νὰ ἀγαπήσουμε κι ἐμεῖς τὸν θεό «ἐξ' ὅλης τῆς ἰσχύος μας καί ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς μας καί ἐξ ὅλης τῆς διανοίας μας», ὥστε νὰ συναντήσουμε τὴν Ἀγάπην τοῦ καί νὰ ζοῦμε αἰώνια μαζί τοῦ. Ἡ συνάντηση τῶν δύο αὐτῶν Ἀγαπῶν, θείας καί ἀνθρώπινης, συνιστᾷ τὸν ἀληθινὸ ἄνθρωπο καί τὸν Ἀληθινὸ Θεό. Μεγαλειώδες.

ΨΑΛΜΟΣ ΕΘ' (69)

Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυΐδ, εἰς ἀνάμνησιν, εἰς τὸ σῶσαί με Κύριον.

Εἰς ἀνάμνησιν: Οἱ Εβραῖοι στις αρχές κρατούσαν στη μνήμη τους καλὰ τις διάφορες δωρεές και διασώσεις ἀπὸ τον Θεό, στην ιστορική διαδρομή τους, γι αυτό και συνέθεταν προσευχές ευχαριστηριακές και δοξολογητικές, ὅπως εἶναι και ο προκείμενος ψαλμός του Δαβίδ, που τον χρησιμοποιοῦσαν στη λατρεία του. Το ἴδιο εκφράζουν πολλοὶ ψαλμοί. Μάλιστα ο 39ος κατὰ το δεύτερο μισό του εἶναι σχεδόν αντιγραφή αὐτοῦ, ἢ αὐτός εἶναι αντιγραφή ἐκείνου. Ὅπως και να 'χει το πράγμα γεγονός εἶναι ὅτι εἶναι ψαλμοί, προσευχές ἀνάμνησης δωρεών του Θεοῦ. Δείχνει καλλιεργημένη ψυχή, που ἔχει συναίσθηση της βαθύτερης ουσίας της και του βαθύτερου προορισμοῦ της.

εἰς τὸ σῶσαί με Κύριον: Ἡ φράση αὐτή της επιγραφῆς εἶναι προσθήκη μεταγενέστερη, ἀλλὰ ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του ψαλμοῦ που ομιλεῖ γιὰ τη σωτηρία του Δαβίδ και του Ἰσραήλ. Επομένως εἶναι εὐστοχη.

69,2. Ὁ Θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· Κύριε, εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον.

Μετάφραση: Θεέ μου δώσε προσοχή στην ἀνάγκη που ἔχω γιὰ βοήθεια- Κύριε, τρέξε γρήγορα να με βοηθήσεις.

2 Ο ψαλμωδός κινδυνεύει και καλεῖ σε γρήγορη βοήθεια τον Θεό. Τον παρακαλεῖ να σπεύσει. Το ἔχει κάνει μυριάδες φορές και πράγματι ο Θεός τον ἔσωσε. Μα θα πει κανείς, περιμένει ἀπὸ ἐμὰς ο Θεός να του υποδείξουμε τι και πῶς θα μας βοηθήσει; Ασφαλώς ναί. Γιατί, ὅπως λένε και οἱ σοφοὶ Πατέρες μας, ἡ προσευχή εἶναι σχέση Θεοῦ και ἀνθρώπου. Ο Θεός βέβαια ως παντογνώστης ξέρει και τους κινδύνους μας και τις ἀνάγκες μας. Ἀλλὰ δεν θέλει ρομπότ ἀνθρώπους. Ἐπλάσε τον ἄνθρωπο «εἰκόνα» του γιὰ να γίνει και «καθ' ομοίωσίν» Του. Επομένως θέλει συνεργασία. Γι' αὐτό ἔδωσε λογική, βούληση, ἐλευθερία στον ἄνθρωπο, γιὰ να ἀναδείξει την προσωπικότητά του, βάσει των θείων του προσόντων. Ο ἄνθρωπος στη δομή του εἶναι δυναμικό ον, γιὰ θείες ουράνιες ἀναβάσεις κι ἐξελίξεις. Εἶναι «ζῶον θεούμενον...», λένε οἱ Πατέρες. Να γιατί πρέπει να μιλάμε βαθιά και ἀνοιχτά με τον Θεό..., γιὰ να θεωθούμε. Να γιατί εκφράζεται ἔτσι ο Δαβίδ και ὅλοι οἱ πιστοὶ ὅλων των αἰώνων. Ακολουθοῦν τη θεία πορεία του ἀνθρώπου, γιὰ την «κατὰ χάριν» θέωσή του.

69,3. αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου· ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ βουλόμενοί μου κακά·

Μετάφραση: Ἀς καλυφτοῦν ἀπὸ αἰσχύνῃ και ντροπή ὅσοι ζητοῦν τη ζωή μου- ἀς γυρίσουν πίσω και ἀς ντροπιαστοῦν ὅσοι θέλουν το κακό μου.

69,4. ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι· εὗγε εὗγε.

Μετάφραση: Ἀς γυρίσουν πίσω ἀμέσως ντροπιασμένοι ὅσοι (χαιρεκακώντας) μου λένε: ωραία, θαυμάσια (καλὰ να πάθεις).

3-4 Έρχεται φυσικό η εκζήτηση του πιστού από τον Θεό, να καταστρέψει, ν' αφανίσει όλα τα σχέδια των κακών ανθρώπων που εναντιώνονται στην πορεία του. Και εφόσον παραμένουν διαστρεμμένοι και αμετανόητοι, ας τους καταποντίσει, για να μη χαλούν τη θεία Δημιουργία. Το υπογραμμίζουμε, λέγοντάς το κατ' επανάληψη αυτό, σ' όλη την πορεία του έργου αυτού, γιατί πολλοί λένε επιπόλαιο, πώς είναι δυνατόν να ζητάει ο Δαβίδ κάθε τόσο την εξόντωση των εχθρών του, αφού κατά το Ευαγγέλιο, πρέπει ν' αγαπάμε και τους εχθρούς μας; Η απάντηση είναι, όπως έχει τονιστεί και αλλού, ότι αφενός βρισκόμαστε στην Π.Δ. που δεν είχε έρθει η χάρις του Χριστού, αλλά επικρατούσε ο σκληρός Νόμος, «όδόντα αντί όδόντος καί οφθαλμόν αντί οφθαλμού» -απαραίτητο παιδαγωγικό μέσο για την εποχή εκείνη- και αφετέρου, αυτή η εξόντωση και καταστροφή του κακού και των κακών (οργάνων πλέον του διαβόλου) θα είναι οριστική κατά τη μέλλουσα γενική κρίση, ώστε ν' απαλλαγεί η θεία Δημιουργία από κάθε διαβολική κακή ενέργεια, που θα μπορούσε να χαλάσει το θείο κάλλος της, τη θεία ευφροσύνη της, τη θεία δόξα της, τη θεία βασιλεία της. Αυτή είναι η σωστή τοποθέτηση της αγίας μας Εκκλησίας. Και είναι πολύ σωστή, σοφή και δίκαιη. Είναι θεία.

69,5. ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεός, καὶ λεγέτωσαν διαπαντός· μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.

Μετάφραση: Ας χαρούν και ας ευφρανθούν όλοι όσοι σε ζητούν, Θεέ μου, και ας λένε πάντοτε «ας δοξαστεί ο Κύριος» όσοι ποθούν τη δική σου βοήθεια και σωτηρία από σένα.

Έτσι λοιπόν οι πιστοί, οι δίκαιοι, οι ζητούντες τον Θεό θα συναγállονται μαζί με τον Θεό και θα δοξάζουν «διαπαντός» τη μεγαλοπρέπειά του. Δικαιότατο και θειότατο.

69,6. ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης· ὁ Θεός, βοήθησόν μοι. βοηθός μου καὶ ρύστης μου εἶ σύ· Κύριε, μὴ χρονίσης.

Μετάφραση: Εγώ όμως είμαι φτωχός και ταλαίπωρος, Θεέ μου, βοήθησέ με, εσύ είσαι ο βοηθός κι ο λυτρωτής μου· Κύριε, μην αργοπορήσεις.

6 Ο ψαλμωδός μη ξεχνώντας την πνευματική του φτώχεια και την αμαρτωλότητά του, κλείνει την προσευχή του ομολογώντας την αδυναμία του και καλώντας πάλι τον Θεό να σπεύσει γρήγορα σε βοήθεια. Έτσι δείχνει αυτογνωσία και συγχρόνως αναφορά στην πηγή της δύναμης, που τον δημιούργησε. Ο ψαλμωδός έχει πλήρη συναίσθηση ότι είναι «ον εν αναφορά». Δεν είναι τυχαίο, αποκομμένο δημιούργημα μέσα στο σύμπαν, όπως νομίζουν οι άφρονες άθεοι και υλιστές. Είναι «εικόνα Θεού».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και ο μικρός αυτός ψαλμός μας ανοίγει μεγάλους, σε πλάτος και βάθος, θείους δρόμους για να ενωθούμε με τον Θεό και να θεωθούμε διά παντός. Μακάρι να το νιώσουμε όλοι μας.

ΨΑΛΜΟΣ Ο' (70)

**Τῷ Δαυΐδ ψαλμὸς τῶν υἱῶν Ἰωναδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων·
ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.**

Ο Δαβίδ βρισκόμενος στη γεροντική ηλικία του, θυμόταν πολλά και εκφράζεται στον Θεό και μ' αυτό τον ψαλμό, ως συνήθως, ζωηρά, δυνατά, συγκλονιστικά. Ζητάει από τον Θεό, τώρα στα γεράματά του, που φυσικά τον εγκαταλείπουν οι δυνάμεις του, να μην τον εγκαταλείψει και ο Θεός, και μείνει στα χέρια των εχθρών του, που δεν έχουν έλεος.

Η επιγραφή, που είναι μεταγενέστερη, αναφέρει τους «υιούς Ιωναδάβ». Ήσαν γνωστοί ασκητές Ισραηλίτες, που τους αναφέρουν ο προφήτης Ιερεμίας (Ιερεμ. μβ') και άλλοι προφῆτες (Δ' Βασιλ. Γ 15, 23 και Α' Παραλ. β' 55). Η δε φράση «των πρώτων αἰχμαλωτισθέντων» εννοεί αυτούς που αιχμαλωτίστηκαν και απήχθησαν από τους Χαλδαίους μετά την καταστροφή της Ιερουσαλήμ.

70,1. Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα, μὴ κατασχυνηθῆιν εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Σε σένα, Κύριε, στήριξα τις ελπίδες μου, μακάρι να μη ντροπιαστώ και να μη διαψευστώ ποτέ.

70,2. ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με, κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με.

Μετάφραση: Σύμφωνα με τη δικαιοσύνη σου λύτρωσε με και ελευθέρωσε με από πειρασμούς και κατατρεγμούς- σκύψε το αφτί σου σ' εμένα και σώσε με.

2 Μὴ κατασχυνηθῆιν εἰς τὸν αἰῶνα: Ο Δαβίδ επαναλαμβάνει την εμπιστοσύνη του και την προσκόλλησή του στον Θεό για μυριοστή φορά, με τη βεβαιότητα ότι θα εισακουστούν οι προσευχές του και δεν θα ντροπιαστεί μπροστά στους απίστευτους, γιατί ο Θεός είναι δίκαιος και προστατεύει τους δικαίους. Και τον παρακαλεί να γίνει και τώρα και στο μέλλον «οχυρό» του και «στερέωμά» του και «καταφύγιό» του. Δεν υπάρχει τίποτα πιο ισχυρό, στερεό και ασφαλές από τον τόπο του Θεού. Οι άλλοι ανθρώπινοι τόποι, όσον και αν φαίνονται κατοχυρωμένοι, έρχεται ώρα που σωριάζονται σαν χάρτινοι πύργοι. Όλα πέφτουν, πλην του Θεού. Όποιος διαλέγει τον τόπο του Θεού, έχει εξασφαλίσει τόπο θείο και αιώνιο. Είναι μακάριος.

70,3. γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὄχυρόν τοῦ σῶσαί με, ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ.

Μετάφραση: Γίνε για μένα Θεός υπερασπιστής και φρούριο απόρθητο για να με σώσεις από τους κινδύνους, γιατί εσύ είσαι βράχος για στέρεο στήριγμά μου και ασφαλές καταφύγιο.

70,4. ὁ Θεός μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος·

Μετάφραση: Θεέ μου, γλύτωσέ με από χέρι αμαρτωλού ανθρώπου και από το χέρι του παράνομου και άδικου.

4 Η ικεσία συνεχίζεται, που για μας συνοψίζεται με την πετυχημένη λαϊκή ευχή: «Ο Θεός να σε φυλάει από το άδικο»...

70,5. ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου, Κύριε· Κύριε, ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου,

Μετάφραση: Γιατί από σένα περιμένω με υπομονή βοήθεια, Κύριε- συ είσαι η ελπίδα μου από τα νεανικά μου χρόνια.

70,6. ἐπὶ σέ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός, ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής· ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διαπαντός.

Μετάφραση: Σε σένα στηρίχτηκα από τη γέννησή μου, από τη κοιλιά της μητέρας μου εσύ είσαι ο προστάτης μου- σε σένα θα απευθύνεται η δοξολογία μου πάντοτε.

5-6 ἐκ νεότητος καὶ ἐκ κοιλίας μητρός...: Μεγάλη υπόθεση να 'σαι κοντά στον Θεό από μικρός, από τα νειάτα σου. Ασφαλώς ο Θεός σε δέχεται έστω και την «δωδεκάτη» και την τελευταία στιγμή, όπως π.χ. τον ληστή και μυριάδες άλλους μετανοήσαντες, αλλά είναι εξαίρετο γεγονός να χαρίσεις τα νειάτα σου στον Θεό. Αυτός μπορεί να τα εμπνεύσει, να τα οδηγήσει και να μεγαλουργήσουν. Μακάρι τα νειάτα ν' αγαπήσουν τον Θεό, όπως τ' αγαπάει αυτός που έζησε και ως παιδί και ως νέος με τα θεία ιδανικά του ουρανού και τον ανέδειξαν και ως άνθρωπο Σωτήρα του κόσμου.

70,7. ὥσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθός μου κραταιός.

Μετάφραση: Σαν παράδοξο φαινόμενο συμφορών έγινα για τους πολλούς, αλλά εσύ ήσουν ο ισχυρός βοηθός μου.

70,8. πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.

Μετάφραση: Ας γεμίσει το στόμα μου από την αίνεσή σου για να εξυμνώ τη δόξα σου και όλη τη μέρα το μεγαλείο σου.

70,9. μὴ ἀπορρίψης με εἰς καιρὸν γήρως, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκαταλίπης με.

Μετάφραση: Μη με απορρίψεις τώρα στα χρόνια των γηρατιών μου, τώρα που λιγοστεύουν οι δυνάμεις μου μη με εγκαταλείψεις.

70,10. ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοὶ καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό

Μετάφραση: Γιατί οι εχθροί μου κι αυτοί που παραφυλάνε για ν' αφαιρέσουν τη ζωή μου συγκεντρώθηκαν με κοινά σχέδια.

70,11. λέγοντες· ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν· καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος.

Μετάφραση: και είπαν: ο Θεός τον εγκατέλειψε· καταδιώξτε τον και συλλάβετέ τον διότι δεν υπάρχει κανένας για να τον σώσει.

70,12. ὁ Θεός μου, μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ· ὁ Θεός μου, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.

Μετάφραση: Θεέ μου, μὴν απομακρυνθεῖς ἀπὸ μένα- Θεέ μου, σπεύσε σε βοήθειά μου.

70,13. αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχὴν μου, περιβαλλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

Μετάφραση: Εἴθε να ντροπιαστούν και να αφανιστούν ὅσοι ἔχουν εχθρικές διαθέσεις για τη ζωὴ μου- εἴθε να καλυφτοῦν με ντροπὴ και ατιμία αὐτοὶ που σκέφτονται και ζητοῦν το κακό για μένα.

70,14. ἐγὼ δὲ διαπαντὸς ἐλπῶ ἐπὶ σὲ καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴνεσίν σου.

Μετάφραση: Και ἐγὼ συνέχεια θα ἐλπίζω σε σένα και θα προσθέτω νέαν υμνολογία προς δόξα σου.

70,15. τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, ὅτι οὐκ ἔγνων γραμματείας.

Μετάφραση: Τότε το στόμα μου θα διαλαλεῖ τη δικαιοσύνη σου και ὅλη τη μέρα θα διακηρύττω τη σωτηρία που μου παρέχεις, διότι ἐγὼ δεν γνωρίζω να καταγράψω τα ἔργα σου σε βιβλία.

70,16. εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ Κυρίου· Κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σοῦ μόνου.

Μετάφραση: Θά εἰσέλθω στην αφήγηση των ἔργων που ἔκανε ἡ παντοδυναμία του Κυρίου· Κύριε, θα θυμάμαι τη δικαιοσύνη σου, γιατί ἐσύ εἶσαι ὁ μόνος δίκαιος.

70,17. ὁ Θεός, ᾧ ἐδίδαξάς με ἐκ νεότητός μου, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου.

Μετάφραση: Θεέ μου, θα διηγούμαι τα θαυμαστά σου ἔργα με τα οποία με δίδαξες, ἀπὸ τη νεότητά μου και μέχρι τώρα (να ἐλπίζω στην προστασία σου).

70,18. καὶ ἕως γήρων καὶ πρεσβείου, ὁ Θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ἕως ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου τῇ γενεᾷ πάσῃ τῇ ἐπερχομένη,

Μετάφραση: Και μέχρι τα γεράματα και την προχωρημένη ηλικία μου, Θεέ μου, μη με εγκαταλείψεις, μέχρι να διηγηθῶ την προστασία του παντοδύναμου χεριού σου σε κάθε γενιά που ἔρχεται.

70,19. τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δικαιοσύνην σου. ὁ Θεός, ἕως ὑψίστων ᾧ ἐποίησας μεγαλεῖα· ὁ Θεός, τίς ὅμοιός σοι;

Μετάφραση: Τη δύναμή σου και τη δικαιοσύνη σου, Θεέ, τα μεγάλα και θαυμαστά που ἐδημιούργησες φθάνουν μέχρι τα ὑψη του ουρανού. Θεέ μου ποιος εἶναι ὁμοιος με σένα;

70,20. ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς, καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.

Μετάφραση: Πόσες πολλές και βαριές θλίψεις μου ἔστειλες και αφού ἔστρεψες σε μένα το στοργικό σου βλέμμα μου ξανάδωσες ζωή, και από τα βάθη της γης πάλι με ανέβασες.

70,21. ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμέ τὴν μεγαλωσύνην σου καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.

Μετάφραση: Ἐδειξες σε μένα πλούσια και μεγαλειώδη τη συγκατάβασή σου και αφού γύρισε κοντά μου με παρηγόρησες και από τα βάθη των συμφορῶν όπου εἶχα βυθιστεῖ πάλι με επανέφερες.

70,22. καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου, ὁ Θεός· ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Γι' αυτό κι ἐγώ, Θεέ μου, θα δοξολογῶ με ψαλτήρι την αξιοπιστία και την ἀλήθεια των υποσχέσεών σου· θα ψάλλω σε σένα, με κιθάρα, ἅγιε του Ἰσραήλ.

70,23. ἀγαλλιᾶσονται τὰ χεῖλη μου, ὅταν ψάλλω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου, ἣν ἐλυτρώσω.

Μετάφραση: Θα γεμίσουν από χαρά τα χεῖλη μου ὅταν ψάλλω σε σένα καθώς και η ψυχὴ μου την οποία λύτρωσες.

70,24. ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσῃ τὴν δικαιοσύνην σου, ὅταν αἰσχυνθῶσι καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

Μετάφραση: Επίσης και η γλῶσσα μου θα διηγείται ὅλες τις μέρες τη δικαιοσύνη σου, ὅταν μάλιστα βλέπω να καταισχύνονται και να ντροπιάζονται, αυτοὶ που ζητοῦν να κάνουν κακό σε μένα.

7-24 Απ' ἐδῶ και κάτω ὅλος ο ψαλμός εναλλάσσεται μέσα στις γνωστές μας ἐννοιες περί ἐκκλήσεων βοήθειας του Θεοῦ, ὥστε να μη χαροῦν οι ἐχθροὶ του Δαβίδ και του Θεοῦ, ὅτι ο Θεός, τώρα στα γεράματά του, τον ἐγκατέλειψε. Ακόμη αναφέρει πάλι και πάλι τις δωρεές του Θεοῦ, για να μην ξεχνιοῦνται ἀπὸ τους νεότερους και ἐξομολογεῖται στον Θεό για ὅλα τα γεγονότα της ζωῆς του και συνεχῶς μελετᾷ κι ἐξαγγέλλει η γλῶσσα του τη δικαιοσύνη του Θεοῦ κατὰ την ὥρα που οι ἐχθροὶ του θα καταισχύνονται, γιατί ζητοῦν την καταστροφή του.

Ἔτσι εἶναι. Τελικά ο Θεός προστατεύει τους δίκαιους και ντροπιάζει τους ἀδίκους. Εἶναι θεῖος νόμος που τον επαναλαμβάνουμε συνέχεια για να μη ἀναστατωνόμαστε, και ἀπελπιστοῦμε ἀπὸ τα κακά που μας βρίσκουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο ἄνθρωπος που πιστεύει στον Θεό νικάει πάντοτε. Και ἰδιαίτερα λαμβάνει ἐνίσχυση ἀπὸ τον Θεό στα γεράματά του. Εἶναι υπέροχη η ευχή της Ἐκκλησίας που ζητάει (Μ. Βασίλειος...) να περικρατεῖ, περιφρουρεῖ το γῆρας και να ἔχουμε τέλη εἰρηνικά, ἀνώδυνα και ἀναμάρτητα. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΑ' (71)

Εἰς τὸ τέλος· Εἰς Σαλωμών· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο ψαλμός αυτός με τη σύντομη επιγραφή, που είναι ίδια και στο πρωτότυπο εβραϊκό κείμενο, αμφισβητείται και έχει δημιουργήσει διχογνωμία στους ερμηνευτές, αν τον συνέταξε ο Δαβίδ ή ο γιός του, Σολομών. Πάντως, είτε η μία εκδοχή ισχύσει είτε η άλλη, είναι γεγονός ότι πρόκειται, περί «βασιλικού» ψαλμού, που περιέχει αφ' ενός ευχές του λαού για τον βασιλιά, που τον θέλει καλό κυβερνήτη με ιδιαίτερη ευαισθησία στους φτωχούς και αδικουμένους και αφ' ετέρου με «προγραμματικές» δηλώσεις του βασιλιά για καλή, χρηστή και ειρηνική διοίκηση (ενθρονιστήριοι λόγος). Είναι καταφάνερο ότι ο ψαλμός αυτός είναι γεμάτος μεσσιανισμό και αναφέρεται στον παμβασιλέα, Χριστό, που πρόκειται να κυβερνήσει αιώνια τα σύμπαντα.

71,1. Ὁ Θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως

Μετάφραση: Θεέ μου, δώσε ορθή κρίση και σοφία στον βασιλιά και ανάδειξε δίκαιον τον γιό του βασιλιά

71,2. κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει.

Μετάφραση: για να δικάζει τον λαό σου με δικαιοσύνη και να υπερασπίζει τους φτωχούς στις δίκες.

71,3. ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην.

Μετάφραση: Εἶθε να φέρουν τα ὄρη εἰρήνη στον λαό σου και τα βουνά δικαιοσύνη.

71,4. κρίνει τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων καὶ ταπεινώσει συκοφάντην

Μετάφραση: Θα κρίνει δίκαια τους φτωχούς του λαού και θα σώσει τους γιούς των στερημένων και θα ταπεινώσει κάθε συκοφάντη.

71,5. καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν.

Μετάφραση: Και θα παραμένει (σαν βασιλιάς αιώνια), όπως ο ήλιος· θα υπερέχει δε σε ένδοξη διάρκεια από τη σελήνη σ' όλους τους αιώνες.

71,6. καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον καὶ ὡσεὶ σταγῶν ἢ στάζουσα ἐπὶ τὴν γῆν.

Μετάφραση: Θα κατέβει (αθόρυβα) σαν τη βροχή που πέφτει πάνω στο ποκάρι των μαλλιών και σαν σταγόνες δροσιστικές που στάζουν πάνω στη γη.

71,7. ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πλῆθος εἰρήνης, ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.

Μετάφραση: Στις μέρες του θα ανατείλει και επικρατήσει δικαιοσύνη και ατέλειωτη εἰρήνη, μέχρις ότου αφανισθεῖ η σελήνη.

1-7 Εύχεται θερμά ο λαός να δώσει τόσο στον βασιλιά, όσο και στο παιδί του βασιλιά, ο Θεός την ικανότητα να διοικούν με δικαιοσύνη και να προσέχουν και να είναι ιδιαίτερα δίκαιοι προς τους πτωχούς, τους αδικουμένους, τους αδύνατους. Αυτοί έχουν μεγάλη ανάγκη για δικαιοσύνη, για να μπορούν να ζήσουν, αλλιώς τους καταπατούν τα δίκαια οι ισχυροί, οι άδικοι και πεθαίνουν αβοήθητοι.

Πανάρχαιο και πανανθρώπινο θέμα η καταπίεση των αδυνάτων και η αδικία σε βάρος των πτωχών. Βρίσκουμε και στη «θύραθεν», δηλ. την εξωεβραϊκή γραμματεία, ιδιαίτερα στην ελληνική και στη ρωμαϊκή, προσπάθειες και νομοθεσίες για χρηστή διοίκηση από μέρους των κυβερνώντων και για αμερόληπτη δικαιοσύνη προς όλους και ιδιαίτερα τους αδυνάτους. Ωστόσο, πλήρη και τόσο σκληρό έλεγχο κατά αδίκων αρχόντων και βασιλέων έχουμε μόνο στην Π. Διαθήκη. Ιδιαίτερα των Προφητών που ελέγχουν καταπελτικά τους άδικους άρχοντες και βασιλείς. Εδώ να λεχθεί, με την ευκαιρία, ότι το Ισραήλ πρώτα διοικούνταν από τον Μωυσή, ο οποίος με υπόδειξη του Θεού πήρε συνεργάτες του τον αδερφό του, αρχιερέα Ααρών, μετά από υπόδειξη του σοφού πεθερού του Ιοθόρ, τους Κριτές και μετά ήρθαν οι Βασιλείς. Καίτοι ο Θεός τους προειδοποίησε ότι μ' αυτούς θα 'χουν πολλά προβλήματα, όπως και είχαν. Είναι όντως κακή η κληρονομική βασιλεία. Δεν ξέρεις τι σου βγαίνει ο κάθε διάδοχος. Αλλά και τα δημοκρατικά πολιτεύματα, ενώ είναι σαφώς καλύτερα, γιατί οι άρχοντες εκλέγονται από τον λαό. εάν δεν εκπροσωπούνται από ανθρώπους έντιμους και ικανούς, φαυλοποιούνται... Το πρώτο είναι η ποιότητα των κυβερνώντων και ακολουθούν οι καλοί δημοκρατικοί χρηστοί νόμοι, οπότε έχουμε αληθινή ειρήνη. Χωρίς χρηστή διοίκηση, χωρίς ανθρωπιά και χωρίς «φόβο Θεού» δεν στεριώνει αληθινή ειρήνη. Οι άλλες συμβατικές κατά «συνθήκη» ειρήνες είναι φευγαλέες ή απατηλές ή αποτέλεσμα «ισορροπίας τρόμου».

71,8. καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης.

Μετάφραση: Αυτός θα κατακυριεύσει (όλη τη γή) από τη μια έως την άλλη θάλασσα και από τους μεγάλους ποταμούς μέχρι τα πέρατα της οικουμένης.

71,9. ἐνώπιον αὐτοῦ προπесоῦνται Αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν.

Μετάφραση: Μπροστά του θα προσπέσουν οι Αιθίοπες και οι εχθροί του, (με σκυμμένα τα κεφάλια μέχρι το έδαφος), θα γλείφουν το χώμα.

71,10. βασιλεῖς Θαρσίς καὶ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν, βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβᾶ δῶρα προσάξουσιν.

Μετάφραση: Οι βασιλείς της Θαρσίς και τα νησιά θα προσφέρουν σ' αυτόν δώρα, όπως και οι βασιλείς των Αράβων και της Σαβά.

71,11. καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ.

Μετάφραση: Θα τον προσκυνήσουν όλοι οι βασιλείς της γης και όλα τα έθνη θα υποταγούν σ' αυτόν και θα τον υπηρετούν.

71,12. ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάστου καὶ πένητα, ὃ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός.

Μετάφραση: Διότι θα ελευθερώσει τον φτωχό από τον σκληρό άρχοντα και τον στερημένο, που δεν είχε καμιά βοήθεια.

71,13. φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει.

Μετάφραση: Θα σπλαχνιστεῖ τον φτωχό και τον άθλιο και θα σώσει τις ζωές των στερημένων.

71,14. ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτῶν.

Μετάφραση: Θα λυτρώσει από την τοκογλυφία και από την αδικία τις ψυχές τους και το όνομά του θα αναφέρεται με τιμή απ' αυτούς.

71,15. καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διαπαντός, ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.

Μετάφραση: Και θα ζήσει, και θα δοθεῖ σ' αυτόν από το χρυσάφι της Αραβίας. Οι δε πιστοί του θα προσεύχονται γι' αυτόν συνεχώς και θα τον δοξολογούν όλες τις μέρες.

71,16. ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων· ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς.

Μετάφραση: Θα εῖναι αυτός ελπίδα και στήριγμα όλων που κατοικούν στη γη και μέχρι ακόμη τις κορφές των βουνών. Οι καρποί της δίκαιης πολιτείας του και ζωής θ' αυξάνονται συνέχεια και θα ξεπεράσουν και τον Λίβανο, (οι δε πιστοί) θα καρποφορούν και θα πλημμυρίσουν τις πόλεις, σαν το χορτάρι της γης.

8-16 Τόσο στους προηγούμενους στίχους όσο και στους επόμενους, βλέπουμε χαρακτηριστικά της βασιλείας, που αποκλείεται ν' ανήκει στον Δαβίδ ή στον Σολομώντα ή σ' οποιονδήποτε άλλο βασιλιά της γης, όσο ισχυρός και καλός και αν εῖναι. Εῖναι χαρακτηριστικά της βασιλείας του βασιλέως Χριστού, του οποίου η βασιλεία θα εῖναι γεμάτη δικαιοσύνη, ειρήνη κι ευτυχία, της οποίας «ουκ ἔσται τέλος». Δεν θα ἔχει τέλος. Αυτή εῖναι η αληθινή βάση του λαού του Θεού. Η θεία Βασιλεία (βάση και λαός, λαός και Θεός = βασιλιάς).

71,17. ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, πρὸ τοῦ ἡλίου διαμένει τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.

Μετάφραση: Το όνομά του θα εῖναι ευλογημένο αιώνια και θα διαρκέσει περισσότερο από τον ήλιο- θα πάρουν ευλογία μέσα απ' αυτόν όλες οι φυλές της γης και όλα τα ἔθνη θα τον επαινούν και θα τον μακαρίζουν.

71,18. εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος,

Μετάφραση: Ευλογητός ο Κύριος, ο Θεός του Ισραήλ, ο μόνος που κάνει θαυμάσια έργα,

71,19. καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ. γένοιτο, γένοιτο. (Εξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυΐδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί.)

Μετάφραση: και ευλογημένο ας είναι το ένδοξό του όνομα αιώνια. Μακάρι δε όλη η γη να γεμίσει από τη δόξα του. Μακάρι να γίνει. Αμήν. Χάθηκαν ψαλμοί του Δαβίδ, του γιου του Ιεσσαί.

17-19 Και απόδειξη ότι πρόκειται για τη θεία ουράνια βασιλεία, εκτός των άλλων φαίνεται καθαρά και από τους τρεις τελευταίους στίχους, που λένε ότι αυτή η βασιλεία και το όνομα αυτού του βασιλιά Θεού θα είναι «ευλογημένονεις τους αιώνας των αιώνων...» και δεν θα δύσει ποτέ, γιατί μόνον αυτός ξέρει να δίνει ζωή, να κυβερνάει σωστά τη ζωή και να την γεμίζει με δικαιοσύνη, ειρήνη, χαρά κι ευτυχία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η σωστή διακυβέρνηση λαού ή λαών είναι μεγάλο ιστορικό άθλημα κι επίτευγμα. Την εύχονται οι πιστοί, την διψάνε όλοι οι άνθρωποι. Συνήθως μένει άπιαστη... Όμως, όπως όλες οι θείες εφέσεις και ενοράσεις, θα εκπληρωθούν ως το έπακρο στην άπειρη βασιλεία του Θεού, έτσι και η θεία διακυβέρνηση με όλους τους θείους εκπληκτικούς καρπούς της είναι θέμα μελλοντικής επίτευξης. Να γιατί βροντόφωνε· το Ευαγγέλιο «ουκ έχομεν ώδε μένουσαν πάλιν, αλλά την μέλλουσαν επιζητούμεν» (Εβρ. ιγ' 14). Αν το νιώσουμε καλά αυτό -κι εδώ θα σταθούμε όρθιοι- παρά τις φαύλες διοικήσεις που συνήθως μας κυβερνούν, και στον ουρανό θ' απολαμβάνουμε αιώνια τον όντως βασιλέα Χριστό, με την όντως αιώνια και άρρητη Βασιλεία του. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΒ΄ (72)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Ο ψαλμός αυτός, όπως και ο 49ος καθώς και άλλοι δέκα που ακολουθούν, σύμφωνα με την επιγραφή τους είναι ποιήματα του Ασάφ, εξαιρέτου λευίτη -όπως προελέχθη- και αρχιμουσικού, σύγχρονου του Δαβίδ. Είναι ψαλμός που ασχολείται κι αυτός με το μεγάλο πρόβλημα του σκανδαλισμού των πιστών από την ευημερία των κακών και την κακοπάθεια των καλών. Θέτει το πρόβλημα σε βάθος και λέει πως τελικά δεν πρέπει να σκανδαλιζόμαστε, γιατί ο Θεός θα τακτοποιήσει τα πάντα άριστα, στην άπειρη αιωνιότητα. Οι κακοί θα τιμωρηθούν αιώνια, ενώ οι καλοί θα ευτυχούν αιώνια. Αυτή η αιώνια πραγματικότητα λύει το πρόβλημα. Οπότε το θέμα τίθεται σαφώς, με ποιο πρίσμα, από ποια θέση ζεις τη ζωή. Εάν τη βλέπεις μόνο με πρίσμα προσωρινό, γήινο, τότε σκανδαλίζεσαι και απελπίζεσαι με την καλοπέραση των αμαρτωλών και την κακομεταχείριση των καλών. Εάν όμως έχεις θεοόραση και βλέπεις τα πράγματα σε βάθος, με προοπτική αιώνια, τότε ζητάς υπομονή από τον Θεό, αγωνίζεσαι και ησυχάζεις. Αυτό άλλωστε είναι η ουσία της ζωής, να τη δεις στο βάθος της, στον προορισμό της, στην τελική θέωσή της. Οπότε λες σαν τον Παύλο και όλους τους πιστούς όλων των αιώνων που έχουν καθαρή καρδιά, ότι τα παθήματα της γης, μπροστά στο αιώνιο κάλλος που κατεργάζονται είναι μηδαμινά και «χαίρεσαι εντοίς παθήμασίν σου» (Β' Κορ. δ' 17, Κολ. α' 24).

72,1. Ὡς ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραήλ, τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

Μετάφραση: Πόσο καλός είναι ο Θεός στους Ισραηλίτες και μάλιστα σ' όσους έχουν καθαρή καρδιά.

72,2. ἔμοῦ δὲ παραμικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου.

Μετάφραση: Όμως τα δικά μου πόδια παρ' ολίγο να κλονισθούν και παρ' ολίγο τα βήματά μου να ξεστρατήσουν (από τον δρόμο του Θεού).

72,3. ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις εἰρήνην ἀμαρτωλῶν θεωρῶν,

Μετάφραση: Γιατί ζήλεψα εξ αιτίας των ανόμων, επειδή έβλεπα την πρόοδο των αμαρτωλών.

72,4. ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν καὶ στερῶμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν·

Μετάφραση: Επειδή δεν υπάρχει μακρά αγωνία στον θάνατό τους και δεν διαρκεί πολύ η θλίψη που τους μαστιίζει.

72,5. ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶ καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται.

Μετάφραση: Διότι δεν κοπιάζουν όπως οι άλλοι άνθρωποι και δεν υποφέρουν, όπως οι όμοιοι τους.

72,6. διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία αὐτῶν, περιέβαλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν ἑαυτῶν.

Μετάφραση: Γι' αυτό τους κυρίευσε τελείως η περηφάνεια τους και ντύθηκαν την αδικία και την ασέβεια που τους διακρίνει.

72,7. ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν, διῆλθον εἰς διάθεσιν καρδίας·

Μετάφραση: Θα ξεφυτρώσει σαν από εύφορο έδαφος η αδικία τους· ξεπέρασαν κάθε όριο οι πονηρές διαθέσεις της καρδιάς τους.

72,8. διενοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν·

Μετάφραση: Σκάφτηκαν και μίλησαν με πονηριά- διαλάλησαν την αδικία μεγαλόφωνα.

72,9. ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Μετάφραση: Άνοιξαν το στόμα τους μέχρι τον ουρανό (για να υβρίσουν και αυτόν τον Θεό) και από κει η γλώσσα τους πέρασε πάνω στη γή.

72,10. διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις εὐρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Γι' αυτό ο λαός μου μ' εγκαταλείπει και επιστρέφει εδώ, παρασυρόμενος από τη φαινομενική ευτυχία τους· και φαντάζεται απατώμενος ότι μέρες ευτυχισμένες θα ανατείνουν και γι' αυτόν.

72,11. καὶ εἶπαν· πῶς ἔγνω ὁ Θεός; καὶ εἰ ἔστι γινῶσις ἐν τῷ Ὑψίστῳ;

Μετάφραση: Και είπαν (πολλοί που σκανδαλίστηκαν): άραγε ο Θεός τα γνωρίζει αυτά; Και φαντάζεται πράγματι ότι υπάρχει τέτοια γνώση στον Ὑψιστο;

72,12. ἰδοὺ οὗτοι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦντες· εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλούτου.

Μετάφραση: Ορίστε, αυτοί είναι αμαρτωλοί και όμως ευτυχοῦν απέκτησαν πλούτο αιώνιο.

72,13. καὶ εἶπα· ἄρα ματαιίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου·

Μετάφραση: Και είπα- άραγε μάταια διατήρησα την καρδιά μου καθαρή και έπλυνα τα χέρια μου ως αθώος, ανάμεσα σε αθώους;

72,14. καὶ ἐγενόμην μεμαστιγμένος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωΐας.

Μετάφραση: Και υπόμενα τις μαστιγώσεις των θλίψεων όλη την μέρα και το πρωί ελέγχω τον εαυτό μου αν έπταισα.

72,15. εἰ ἔλεγον· διηγῆσομαι οὕτως, ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἡσυνθέτηκα.

Μετάφραση: Εάν έλεγα- θα μιλήσω έτσι εκθέτοντας τους δισταγμούς μου, πραγματικά θα γινόμενα αποστάτης και ασύνετος στην γενιά των γιών σου.

72,16. καὶ ὑπέλαβον τοῦ γινῶναι τοῦτο· κόπος ἐστὶν ἐνώπιόν μου,

Μετάφραση: Αλλά σκέφθηκα ὅτι ἔπρεπε νὰ μελετήσω τὸ ζήτημα τοῦτο γιὰ νὰ τὸ καταλάβω. Ὅμως μάταιος ὁ κόπος μου,

2-16 ἐμοῦ δέ... ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες... ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις εἰρήνην... διενοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ...: Εγὼ κλυδωνίζομαι μ' ὅλ' αὐτά. Χάνω τὴν ἐμπιστοσύνη μου σ' ἐσένα, Θεέ. Καὶ δὲν ἔλεγα τοὺς λογισμοὺς μου ἀπὸ τὸν σκανδαλισμὸ μου αὐτό, γιὰ νὰ μὴν σκανδαλίσω καὶ ἄλλους, λέει ὁ Ἀσάφ. Εἰς φαίνεται ἡ φοβερὴ ἐσωτερικὴ πάλη ποὺ πολλὰς φορὲς γίνεται μέσα στὴν ψυχὴ καὶ τοῦ πιο δίκαιου καὶ καλοῦ ἀνθρώπου. Ἄνθρωπος εἶναι κι αὐτός καὶ μάχεται σκληρά. Αὐτὸ τὸν ἀναδεικνύει γνήσιο ἀνθρώπο καὶ ὄχι ψεύτη, υποκριτὴ..., ὅτι δέχεν γι' αὐτὸν εἶναι ὅλα ρόδινα καὶ καλά. Ὁχι, καὶ ὁ πιστὸς παλεύει φοβερά, ἀλλὰ

72,17. ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.

Μετάφραση: μέχρις οὗ, μπήκα στὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντιλήφτηκα τὴν μελλοντικὴ τύχη αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

72,18. πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν ἔθου αὐτοῖς κακά, κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι.

Μετάφραση: Τώρα εὐτυχοῦν, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας τῶν πονηρῶν τοὺς ἔργων ἔδωσες σ' αὐτοὺς κακά καὶ τοὺς ταπείνωσες, ἐπειδὴ περηφανεύτηκαν.

72,19. πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα· ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

Μετάφραση: Πῶς ξαφνικὰ ἐρημώθηκαν ὅλοι; Εξαφανίστηκαν, χάθηκαν ἐξ αἰτίας τῆς ἀνομίας τους.

72,20. ὥσει ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου, Κύριε, ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις.

Μετάφραση: Σαν ὄνειρο κάποιου ποὺ ξυπνά, Κύριε, θὰ εξαφανίσῃς ἐντελῶς τὴν εἰκόνα τοὺς στὴν πόλὲ σου.

72,21. ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδιά μου, καὶ οἱ νεφροί μου ἡλλοιώθησαν,

Μετάφραση: Διότι ἡ καρδιά μου ταραχτήκε πολὺ (ἀπὸ τὸν φθόνον ἐξ αἰτίας τῆς εὐτυχίας τους) καὶ τὰ αἰσθήματά μου ἀλλοιώθησαν,

72,22. κἀγὼ ἐξουδενωμένος καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης ἐγενόμην παρὰ σοι.

Μετάφραση: κι ἐγὼ χαμένος ἐντελῶς, δὲν κατάλαβα τίποτε- ἐγίνα ὁμοῖος με κτῆνος μπροστά σου.

72,23. κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ, ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου

Μετάφραση: Ὅμως ἐγὼ σαν πιστὸς σου, συνέχεια θὰ εἶμαι μαζί σου. Με κράτησες ἀπὸ τὸ δεξί σου χέρι γιὰ νὰ μὴν πέσω.

72,24. καὶ ἐν τῇ βουλῇ σου ὠδήγησάς με καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.

Μετάφραση: Και με τη σοφή σου σκέψη με καθοδήγησες μέχρις ότου να με παραλάβεις ένδοξο στην άλλη ζωή.

72,25. τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;

Μετάφραση: Διότι, τί άλλο ὑπάρχει στον ουρανό για μένα εκτός από σένα; Τί άλλο εκτός από σένα θα επιθυμούσα πάνω στη γή;

72,26. ἐξέλιπεν ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σὰρξ μου, ὁ Θεὸς τῆς καρδίας μου καὶ ἡ μερίς μου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Ατόνησαν η καρδιά και η σάρκα μου. Όμως ο Θεός είναι ο πόθος της καρδιάς μου και το αιώνιο μερίδιο της κληρονομιάς μου.

72,27. ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται, ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ.

Μετάφραση: Διότι, ορίστε, αυτοί που απομακρύνονται από σένα θα χαθούν. Κατέστρεψες τελείως όλους όσους αποστάτησαν από σένα.

72,28. ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθὸν ἐστὶ, τίθεσθαι ἐν τῷ Κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου τοῦ ἐξαγγεῖλαί με πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών.

Μετάφραση: Για μένα όμως είναι ύψιστο αγαθό να είμαι προσκολλημένος στον Θεό, και στον Κύριο να στηρίζω την ελπίδα μου, για να διαλαλώ όλους τους ύμνους σου κοντά στις πύλες της κόρης σου Σιών (Ιερουσαλήμ).

17-28 μόλις μπει στο «αγιαστήρων του Θεού...» φωτίζεται από το Πνεύμα το Άγιο, βλέπει τα πράματα σωστά, αληθινά, βλέπει πως όλοι οι άδικοι και φαύλοι «ἐγένοντο εις ερήμωσιν...». Τότε καταλαβαίνει ότι ξεγελάστηκε από την εξωτερική όψη των πραγμάτων και τώρα πλέον διακηρύσσει ότι «κάγώ διά παντός μετά σου...», θα είμαι πλέον για πάντα κοντά σου, όπως εσύ θα με οδηγήσεις με το Πνεύμα σου το Άγιο. Ενώ οι αμαρτωλοί που απομακρύνθηκαν από σένα καταστρέφονται διαπαντός. Αυτά πλέον, όχι θεωρητικά, αλλά έμπρακτα θα τα ομολογώ διά της προσκολλήσεώς μου σε σένα.

έμοί δέ τό προσκολλάσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθὸν ἐστὶ...: Αυτός είναι ο θρίαμβος κάθε αληθινού πιστού, η προσκόλληση στον Θεό και η δοξολογία για τα τόσα μεγαλεία του Θεού. Ας το ξαναπούμε, ότι η πίστη στον Θεό και ο Χριστιανισμός δεν είναι μια θεωρητική ιδεολογία. Είναι προσωπική σχέση με την Τριαδική Θεότητα. Εάν δεν ζεις προσωπικά τον Θεό, χίλιες θεωρίες δεν μπορούν να σε πείσουν περί Αυτού. Εάν δεν πέσεις στη θάλασσα και δεν προσπαθήσεις προσωπικά να μάθεις κολύμπι, όσες θεωρίες και αν σου λένε οι άλλοι, κολύμπι δεν μαθαίνεις. Έμπα μέσα στη χάρη του Θεού και θ' ανακαλύψεις τον Θεό. Ο Θεός είναι ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ βίωμα και όχι θεωρία... Αν το νιώσουμε αυτό σωθήκαμε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για να βρεις την ουσία της ζωής, πρέπει να σκύψεις βαθιά ο ίδιος για να τη δεις. Τα φαινόμενα εξαπατούν. Ό,τι λάμπει δεν είναι χρυσός. Ο Χριστός, ο μόνος αληθινός θησαυρός, βρίσκεται στο βάθος. Βρίσκεται στο σταυρό. Και ο σταυρός του Χριστού οδηγεί στην Ανάσταση. Με'σα από τον πόνο οδηγούμαστε στον θεό.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΓ' (73)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Κι αυτός ο διδακτικός «συνέσεως» ψαλμός είναι ενός εκ των απογόνων του Ασάφ. Κι αυτό φαίνεται από τα γεγονότα που αναφέρεται, τα οποία είναι πολύ μεταγενέστερα του Δαβίδ και του πρώτου αρχιμουσικού Ασάφ. Περιεχόμενό του, έχει την ικεσία προς τον Θεό για να μην εγκαταλείψει τον λαό του Ισραήλ, «υπενθυμίζοντάς» Του τα όσα θαυμαστά έκανε στο παρελθόν γι' αυτόν, και τώρα να τον βοηθήσει για να κλείσουν τα στόματα των επικριτών του λαού του Θεού.

73,1. Ἰνατί ἀπώσω, ὁ Θεός, εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;

Μετάφραση: Γιατί, Θεέ μου, με απώθησες εντελώς; Γιατί ξέσπασε ο θυμός σου και η αγανάκτησή σου στα πρόβατα της ποιμνης σου;

73,2. μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου, ὅρος Σιών τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.

Μετάφραση: Θυμήσου τη συναγωγή σου (εμάς, τον λαό σου), που έκανες δικό σου κτήμα εξ αρχής· τη λύτρωσες για να είναι σαν σκήπτρο κληρονομίας σου- θυμήσου το βουνό αυτό της Σιών, στο οποίο κατοίκησες.

73,3. ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος, ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἀγίοις σου.

Μετάφραση: Σήκωσε τα χέρια σου και κτύπα την περηφάνεια τους και εξόντωσέ τους τελειωτικά για όσα πονηρά έκανε ο εχθρός στον ναό και τα αγιά σου.

73,4. καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἐορτῆς σου, ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα καὶ οὐκ ἔγνωσαν.

Μετάφραση: Και καυχήθηκαν όσοι σε μισούν, διότι μπήκαν στον ναό σου την ώρα της λατρείας. Έβαλαν τις σημαίες τους σαν σύμβολα νίκης και δεν κατάλαβαν (το μέγεθος της βεβήλωσης).

73,5. ὡς εἰς τὴν ἔξοδον ὑπεράνω,

Μετάφραση: (Τις έστησαν τις σημαίες τους) προς την έξοδο (του ναού), πάνω από την πύλη

73,6. ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν.

Μετάφραση: σαν (να βρίσκονταν) σε πυκνό δάσος κατάκοψαν όλοι μαζί με αξίνες τις πόρτες της, και με τσεκούρια και σκεπάρνια την έσπασαν.

73,7. ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἀγιαστήριόν σου, εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκῆνωμα τοῦ ὀνόματός σου.

Μετάφραση: Έκαψαν με φωτιά το θυσιαστήριό σου και βεβήλωσαν τον ναό τον αφιερωμένο στο όνομά σου, αφού τον έριξαν ερείπια στη γη.

73,8. εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν αἱ συγγένειαι αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό· δεῦτε καὶ καταπαύσωμεν πάσας τὰς ἐορτὰς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς γῆς.

Μετάφραση: Είπαν μαζί μέσα τους οι συγγενείς και οι φυλές τους: Ελάτε και ας σταματήσουμε όλες τις γιορτές του Θεού από τη γη (ώστε να μη γίνουν ποτέ πια).

73,9. τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ εἶδομεν, οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γινώσεται ἔτι.

Μετάφραση: Δεν είδαμε κανένα από τα σημάδια τους, δεν υπάρχει πια προφήτης, και δεν θα μας μάθει πλέον ο Θεός τους.

73,10. ἕως πότε, ὁ Θεός, ὄνειδιεῖ ὁ ἐχθρός, παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος;

Μετάφραση: Μέχρι πότε, Θεέ, θα κοροϊδεύει ο εχθρός και θα βρίζει ο αντίθετός μας το όνομά σου συνέχεια, (προ-καλώντας την οργή σου);

73,11. ἵνατί ἀποστρέφεις τὴν χειρὰ σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος;

Μετάφραση: Γιατί απομακρύνεις από μας το (προστατευτικό) χέρι σου και δεν βγάζεις το (παντοδύναμο) δεξί σου από τον κόλπο σου για να τους κτυπήσεις οριστικά;

1-11 Ο ποιητής ρωτάει τον Θεό, γιατί και έως πότε θα οργίζεται εναντίον του Ισραήλ και έως πότε θ' «αποστρέφει», θ' απομακρύνει την «δεξιάν» του από τον λαό του και θα τον αφήνει απροστάτευτο; Ασφαλώς οι πολλές και συνεχιζόμενες θλίψεις δημιουργούν τέτοια μεγάλα και αγωνιώδη ερωτήματα. Όμως μια «μέθοδος», ένας τρόπος αντιμετώπισης αυτής της κατάστασης, λέει ο Ι. Χρυσόστομος, είναι η αναφορά στις πολλές και μεγάλες ευεργεσίες που μας έχει δώσει ο Θεός, ώστε έτσι να βεβαιωθούμε, αφού με ταπείνωση και πίστη του το ζητούμε, ότι και πάλιν ο Θεός θα γίνει βοηθός και υπερασπιστής μας. Αυτό ακριβώς κάνει και ο ψαλμωδός και λέει στον Θεό, για να τ' ακούσουν κι όλοι οι πιστοί όλων των αιώνων, που αντιμετωπίζουν τόσους συγκλονιστικούς προβληματισμούς.

73,12. ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

Μετάφραση: Όμως, ο Θεός μας είναι ο προαιώνιος βασιλιάς, ο οποίος εργάστηκε τη σωτηρία μας στο μέσο της γης.

73,13. σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

Μετάφραση: Εσύ με τη δύναμή σου διαχώρισες την (Ερυθρά) θάλασσα (και κράτησες στερεά κι από τις δυο πλευρές τα νερά της). Σὺ σύντριψες τα κεφάλια των δρακόντων (των αρχηγών του Αιγυπτιακού στρατού) πάνω στο νερό (τους ἐπνίξεις).

73,14. σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψι.

Μετάφραση: Εσύ έσπασες το κεφάλι του δράκου (του Φαραώ) και έδωσες τη χώρα του λάφυρο στους λαούς των Αιθιοπών.

73,15. σὺ διέρρηξας πηγὰς καὶ χειμάρρους, σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς Ἡθάμ.

Μετάφραση: Σὺ διάνοιξες πηγές και χείμαρρους. Σὺ αντίθετα ξέρανες τους ποταμούς Ηθάμ και τους στέρεψες.

73,16. σὴ ἔστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σὴ ἔστιν ἡ νύξ, σὺ κατηρτίσω φαῦσιν καὶ ἥλιον.

Μετάφραση: Δική σου είναι η μέρα και δική σου η νύχτα, σὺ δημιουργήσες το φως και τον ἥλιο.

73,17. σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὠραῖα τῆς γῆς· θέρος καὶ ἔαρ, σὺ ἔπλασας αὐτά.

Μετάφραση: Όλα τα ωραία πράγματα της γης συ τα δημιουργήσες· το καλοκαίρι και την άνοιξη εσύ τα έπλασες.

12-17 ὁ δέ Θεός, βασιλεύς ημῶν πρό αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς...: Ἔτσι θα κάνει και τώρα. Και ικετεύει τον Θεό ο ψαλμωδός

73,18. μνήσθητι ταύτης· ἐχθρὸς ὠνείδισε τὸν Κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνε τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Θυμήσου τούτο- ο εχθρός βλασφήμησε τον Κύριο και ο ανόητος λαός καθύβρισε προκλητικά το όνομά σου.

73,19. μὴ παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.

Μετάφραση: Μην παραδώσεις (λοιπόν) στους θηριώδεις αυτούς ανθρώπους τη ζωή εκείνων που σε δοξολογούν και μη ξεχάσεις ως το τέλος τις ψυχές των πτωχών και στερημένων.

73,20. ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου, ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν.

Μετάφραση: Ρίξε το βλέμμα σου στη διαθήκη (που έκανες μαζί μας), γιατί όλοι οι σκοτεινοί και απόκρυφοι τόποι της χώρας μας έγιναν καταφύγια των κακοποιών.

18-20 να θυμηθεί τον λαό του, να μην τον αφήσει στις άγριες διαθέσεις των θηριωδών εχθρών του, να «θυμηθεί» τη διαθήκη που έκανε με τους πατριάρχες του λαού, ότι θα τον προστατεύει κι έτσι να σηκωθεί εναντίον των απαίσιων εχθρών του λαού του, για να μην αποθρασύνονται και τον βρίζουν μέρα-νύχτα. Και κλείνει την ικεσία του λέγοντας στον Θεό, να «μη επιλάθῃ της φωνῆς των ικετών σου». Δηλαδή να

73,21. μὴ ἀποστραφῆτω τεταπεινωμένος καὶ κατησχυμένος· πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Ας μη γυρίσει πίσω ταπεινωμένος και ντροπιασμένος (ο λαός σου που σε ικετεύει)- μόνον οι φτωχοί και στερημένοι θα υμνήσουν το όνομά σου.

73,22. ανάστα, ὁ Θεός, δίκασον τὴν δίκην σου· μνήσθητι τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν.

Μετάφραση: Σήκω πάνω, Θεέ, υπεράσπισε την υπόθεση σου- θυμήσου την κοροϊδία που δέχεσαι από τους ανόητους λαούς της γης όλη τη μέρα.

73,23. μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου· ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διὰ παντός.

Μετάφραση: Μην ξεχάσεις τη φωνή αυτών που σε ικετεύουν η περηφάνεια αυτών που σε μισούν (ξεπέρασε κάθε όριο και) διαρκώς ανεβαίνει (μέχρι τον ουράνιο θρόνο σου).

23 μην ξεχάσει να βοηθήσει αυτούς που του φωνάζουν «βοήθεια», γιατί η αναίδεια και το θράσος των εχθρών του φτάνει προκλητικά μέχρι τον θρόνο του. Υπέροχες τοποθετήσεις και από απόψεως θεολογικής, υπαρξιακής και ποιητικής. Έτσι ο ποιητής βοηθάει τους ψάλλοντες και ακούοντες τον ψαλμό ν' αφυπνίζονται, να συνειδητοποιούν τα γεγονότα και να προσανατολίζονται προς τον Θεό, τον μόνο Σωτήρα των ανθρώπων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πολλές φορές επιτρέπει ο Θεός να βεβηλωθούν και τα ιερά μας ακόμη, όπως έγινε και με την καταστροφή του Ναού των Ιεροσολύμων, γιατί η αποστασία του Ισραήλ από τον Θεό, έχει αποστασιοποιήσει, απομακρύνει την καρδιά τους από τους ιερούς τόπους του. Οι δωρεές του Θεού είναι ανάλογες και προς την αποδοχή που τους κάνουμε εμείς. Εάν τις περιφρονούμε ή και τις βεβηλώνουμε, τότε φυσικό είναι να επιτρέπει κι όλα τα θλιβερά επακόλουθα. Ο τρόπος που ζούμε καθορίζει και τη στάση του Θεού απέναντι μας. Προσοχή πώς ζούμε.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΔ' (74)

Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρης· ψαλμὸς ᾧ δῆς τῷ Ἀσάφ.

Η επιγραφή μας πληροφορεῖ ὅτι ὁ προκείμενος ψαλμὸς πρέπει νὰ ψάλλεται κατὰ παλαιότερο ἦχο, σύμφωνα με τὸ ἄσμα που ἀρχίζει με τὶς λέξεις «Μὴ διαφθείρης» καὶ εἶναι ποίημα τοῦ Ἀσάφ. Ἀσχολεῖται με δοξολογίες πρὸς τὸν Θεὸ καὶ με προφητικές τιμωρίες πρὸς τοὺς ἀμετανόητους ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰσραήλ.

74,2. Ἐξομολογησόμεθά σοι, ὁ Θεός, ἐξομολογησόμεθά σοι καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογήσουμε, Θεέ, θα σε δοξολογήσουμε καὶ θα ἐπικαλεστούμε τὸ ὄνομά σου.

2 Ἡ προσωπική καὶ ομαδική δοξολογία πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἡ ἐπὶ κληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ εἶναι καθήκον κάθε πιστοῦ ἀνθρώπου καὶ κάθε πιστοῦ λαοῦ. Ὄταν μάλιστα γίνεται ολόψυχα καὶ αὐθόρμητα ἔχει μεγάλη ἀξία, γιατί δείχνει βαθιά, ἀληθινὴ ἐσωτερικὴ σχέση ἀνθρώπου (-ων) καὶ Θεοῦ.

74,3. διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου, ὅταν λάβω καιρόν· ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ.

Μετάφραση: Θα διηγηθῶ ὅλα τὰ θαυμάσιά σου. Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ: Ὄταν ἐρθεῖ ὁ κατάλληλος καιρὸς, ἐγὼ θα κρίνω με εὐθύτητα καὶ δικαιοσύνη.

3 Αὐθόρμητα διηγεῖται τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ ὁ ποιητής καὶ συγχρόνως στὸν ἴδιο στίχο ἔχουμε καὶ τὴν διατύπωση προφητειῶν τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος προειδοποιεῖ ὅτι στὸν κατάλληλο χρόνο κρίνει καὶ θα δικάσει με εὐκρίνεια καὶ δικαιοσύνη. Πολλές φορές στὴν Ἀγία Γραφή προσευχή, δοξολογία καὶ προφητεία πάνε μαζί, γιατί ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ἴδια πηγή, τὸν Θεὸ, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

74,4. ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ἐλίωσε ἡ γῆ καὶ ὅλοι ὅσοι κατοικοῦν σ' αὐτή. (Παρόλα αὐτά), ἐγὼ στέριωσα τοὺς στύλους τῆς (κι ἔτσι θα μείνει ἀσάλευτη).

4 Κι ἐνῶ θα συμβαίνουν φοβερὰ καὶ τρομερὰ στὴ γῆ ἀπὸ τὴν κρίση τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴ φοβερὴ κατάσταση τῶν ἀμαρτωλῶν, ἐν τούτοις ἡ γῆ δὲν θα σαλευθεῖ γιατί εἶναι στερεωμένη γερά ἀπὸ τὸν Δημιουργὸ Θεό. Ὅ,τι τρομερό καὶ ἀν συμβαίνει πάνω στὴ γῆ ἀς μὴ φοβούνται οἱ πιστοί, γιατί τελικά ὁ Θεός κατευθύνει, ἐλέγχει καὶ ρυθμίζει τὰ πάντα. Πρέπει νὰ παραχωρήσει αὐτός γιὰ νὰ πέσει ἔστω καὶ μιὰ τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι μας (Ματθ. ι' 30). Ὁ Θεός τα ρυθμίζει ὅλα σύμφωνα με τὸ αἰώνιο συμφέρον μας.

74,5. εἶπα τοῖς παρανομοῦσι· μὴ παρανομεῖτε, καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι· μὴ ὑψοῦτε κέρας,

Μετάφραση: (Μετά απ' αυτούς τους λόγους του Κυρίου), είπα σ' αυτούς που παρανομούν: Μην κάνετε παρανομίες· και σ' αυτούς που αμαρτάνουν: μην υψώνετε τη δύναμη (το μέτωπό) σας.

5 ... είπα ... μή παρανομείτε: Ο Θεός, αλλά και οι Προφήτες του συνέχεια προειδοποιούν για τα κακά αποτελέσματα των παρανομιών. Είναι πάντοτε καταστροφικά. Γι' αυτό φωνάζουν και μας προειδοποιούν συνεχώς οι θεόπνευστοι Προφήτες, που εκφράζουν το θέλημα του Θεού. Μας λένε πάση θυσία, αποφεύγετε την αμαρτία. Εδώ όμως προσοχή. Να μην πιστεύουμε κάθε τσαρλατάνο, που κάνει τον προφήτη (κι έχει δυστυχώς γεμίσει η Ιστορία από δαύ-τους) αλλά μόνο τους αληθινούς Προφήτες που τους οδηγεί το Πνεύμα το Άγιο. Και φαίνονται αυτά από τον ενάρετο βίο τους και από τη σοβαρότητα και υπευθυνότητα των λεγομένων τους. (Δες περί Προφητών στο βιβλίο μου «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»).

74,6. μή ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν καὶ μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν.

Μετάφραση: Μην υψώνετε εγωιστικά τη δύναμή σας και μη καταφέρεστε άδικα εναντίον του (Παντοδύναμου) Θεού.

74,7. ὅτι οὔτε ἐξ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὁρέων,

Μετάφραση: Διότι δεν υπάρχει τρόπος να διαφύγετε ούτε απ' την Ανατολή, ούτε απ' τη Δύση, ούτε απ' τα έρημα βουνά (από τον νότο),

74,8. ὅτι ὁ Θεὸς κριτὴς ἐστὶ, τοῦτον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ.

Μετάφραση: γιατί ο Θεός είναι κριτής, τον ένα ταπεινώνει και τον άλλο εξυψώνει.

74,9. ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου οἴνου ἀκράτου πλήρες κεράσματος. καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη, πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς·

Μετάφραση: Επειδή στο χέρι του Κυρίου υπάρχει γεμάτο ποτήρι ανόθευτου κρασιού, (που κερνά κάθε αμαρτωλό). Και κλίνει τούτο πότε στον ένα και πότε στον άλλο. Όμως το κατακάθι του δεν άδειασε εντελώς, θα πιουν όλοι οι αμαρτωλοί της γης.

74,10. ἐγὼ δὲ ἀγαλλιᾶσμαι εἰς τὸν αἰῶνα, ψαλῶ τῷ Θεῷ Ἰακώβ· καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συνθλάσω, καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

Μετάφραση: Εγώ όμως θα χαίρομαι αιώνια και θα ψάλλω ύμνους στον Θεό του Ιακώβ (τον Ισραηλιτικό λαό). (Και ο Θεός διαβεβαιώνει:) Θα συντρίψω όλες τις δυνάμεις των αμαρτωλών, ενώ θα υψώσω ένδοξα τις δυνάμεις του δικαίου (λαού).

6-10 Απ' εδώ και κάτω προειδοποιεί ο Θεός και ο Προφήτης του με συγκλονιστικές φράσεις τα όσα θα γίνουν και γίνονται, όταν ο Θεός κρίνει και δικάζει τους παρανόμους. «Συνθλάσω πάντα τα κέρατα των αμαρτωλών», και «υψωθήσεται το κέρας του δικαίου». Με δύο φράσεις περιλαμβάνεται η δίκαιη θέση του Θεού απέναντι των αμαρτωλών και απέναντι των δικαίων. Θα συντρίψει τους αμαρτωλούς και θα ανυψώσει τους δίκαιους.

Το ξαναλέμε και θα το λέμε χίλιες φορές. «Ο Θεός αργεί αλλά δεν λησμονεί». Θα βάλει τον καθένα μας στη θέση που του πρέπει. Στη θέση που διαλέξαμε «κατά τα έργα μας». Αλίμονο, αν η ασυδοσία θα ήταν μόνιμη μέσα στην ιστορία και στην μετα-Ιστορία. Θα παταχθεί αμείλικτα και η αιώνια θεία δικαιοσύνη θα βασιλεύει σ' όλη τη θεία Δημιουργία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Είναι απαραίτητο και πάρα πολύ ωφέλιμο για την όλη ζωή μας να μελετούμε το θέλημα του Θεού, ν' ακούμε τους Προφήτες και τους Ευαγγελιστές του, να φροντίζουμε όσο μπορούμε να ακολουθήσουμε το θείο του θέλημα, ώστε να μην προκαλούμε την οργή του Θεού, αλλά το θείο του έλεος, που μας σώζει αιώνια.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΕ' (75)

Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ, ὥδῃ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.

Όταν ο Ισραήλ νίκησε τον Συνναχηρείμ τον Ασσύριο (Δ' Βασιλ. Γ, Β' Παραλ. λβ', Ησ. λζ) ένας Ασαφίτης (απόγονος του Ασάφ) εμπνεύστηκε από το γεγονός κι έγραψε αυτό το λυρικό ποίημα, δηλ. τον προκείμενο ψαλμό, ο οποίος εψάλλετο με συνοδεία έγχορδων οργάνων. Αυτά δηλώνει η επιγραφή του ψαλμού. Το περιεχόμενό του μοιάζει με τον προηγούμενο ψαλμό. Μόνο που ο προηγούμενος ευχότανε τη νίκη, ενώ εδώ επισημαίνεται η φοβερή καταστροφή του εχθρού, με την επέμβαση του Θεού κι ο ποιητής καλεί τους συμπατριώτες του να υμνήσουν και δοξολογήσουν τον λυτρωτή τους Θεό για τη νίκη.

75,2. Γνωστός ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός, ἐν τῷ Ἰσραὴλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Έγινε γνωστός στην Ιουδαία ο Θεός, το όνομά του είναι μεγάλο στον Ισραήλ.

2 Γνωστός ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεός: Όντως προνόμιο ήταν για τον Ισραήλ η γνωριμία του με τον Θεό. Άλλα έθνη πελαγοδρομούσαν στην πολυθεΐα, στα είδωλα και στην αθεΐα. Δυστυχώς όμως, η αποκάλυψη, η δωρεά αυτή του Θεού δεν εκτιμήθηκε από τον Ισραήλ. Έτσι απέβαλε τον Θεό και σταύρωσε τον Υιό του Ιησού Χριστό. Επομένως το προνόμιο, από αδιαφορία και διαστροφή, κατάντησε για τον Ισραήλ καταστροφή. Γι' αυτό εδώ χρειάζεται πολλή προσοχή. Ο Θεός ασφαλώς και μας ευεργετεί πολύ και με πολλά. Πόσα και πόσο εκτιμούμε τα θεία του δώρα; Η Ιστορία μας μαρτυρεί ότι λίγο ή καθόλου εκτιμούμε τα θεία δώρα. Γι' αυτό στενάζουμε κάτω από άγνοια, διαστροφές και καταστροφές. Αλήθεια, πότε θα εκτιμήσουμε τις θείες δωρεές, ξεχωριστά ο καθένας μας, αλλά και ως λαός; Πάντως απ' αυτή την εκτίμηση εξαρτάται το μέλλον μας.

75,3. καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ, καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιών·

Μετάφραση: Κι ο τόπος της διαμονής του είναι σε ειρηνική πόλη, η δε κατοικία του στη Σιών.

3 Μεγάλη τιμή να διαλέγει ο Θεός για τόπο διαμονής του δικό μας τόπο. Και το σπουδαίο είναι ότι διαλέγει και θέλει κάθε ανθρώπινη καρδιά, για να κατοικήσει μόνιμα και βαθιά. «Παιδί μου δος μου την καρδιά σου», μας φωνάζει και μας παρακαλεί (Παροιμ. κγ' 26). Και μάλιστα ακόμα και σπηλαιώδης αν είναι η καρδιά σου, δέξου με να μπω να την κάνω φάτνη, οπότε εκεί θα μεγαλώσω, θ' ανδρωθώ και θα σε θεώσω. Η μάχη της ζωής είναι σε ποιο αφεντικό θα δώσουμε την καρδιά μας. Στον σατανά ή στον Θεό; Πάντως αν την δώσουμε στον Θεό θα την γεμίσει ειρήνη, χαρά κι ευτυχία.

75,4. ἐκεῖ συνέντριψε τὰ κράτη τῶν τόξων, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Εκεί εσύντριψε τα ισχυρά τόξα, τις ασπίδες και τα ξίφη και τις πολεμικές επιχειρήσεις (των Ασσυριών).

4 Όταν μπει ο Θεός στην καρδιά μας και την κάνει κατοικητήριό του (Σιών), τότε η καρδιά μας θα συντρίψει κάθε εχθρό της ευτυχίας της. Κάθε τόξο, ασπίδα και ρομφαία πολέμια. Δεν υπάρχει υψηλότερος σκοπός της καρδιάς να είναι τόπος νίκης του Θεού. Τότε, κατά τους Νηπτικούς Πατέρες γίνεται «θεοκάρδιος». Μακάρι τέτοια καρδιά ν' αποκλήσουμε όλοι. Τέτοια καρδιά δεν επηρεάζεται από καρδιοπά-θεις, μετακαρδίτιδες, συγκοπές, ανακοπές και οποιεσδήποτε άλλες καταστροφές. Γιατί ως «θεοκάρδιος» μένει άτρωτη, με θείους αήττητους παλμούς.

75,5. φωτίζεις σύ θαυμαστῶς ἀπὸ ὁρέων αἰωνίων·

Μετάφραση: Μας φωτίζεις εσύ με τρόπο θαυμαστό από τα αιώνια βουνά.

5 φωτίζεις σύ θαυμαστῶς...: Μόνο το θείο άκτιστο φως είναι όντως θαυμαστό, γιατί είναι άσβεστο αιώνιο. Είναι το φως «από ορέων αιωνίων». Από το Σινά, το Θαβώρ, τον Γολγοθά, τον ουρανό.

75,6. ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ, ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν καὶ οὐχ εὔρον οὐδὲν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

Μετάφραση: Ταράχτηκαν όλοι όσοι δεν έχουν σύνεση στην καρδιά. Κοιμήθηκαν τον ύπνον του θανάτου όλοι οι άνδρες που θέλησαν να λαφυραγωγήσουν την Ιερουσαλήμ για να πλουτίσουν και δεν βρέθηκε τίποτα στα χέρια τους (όταν πέθαναν).

75,7. ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, ὁ Θεὸς Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοῖς ἵπποις.

Μετάφραση: Από την τιμωρία σου, Θεέ του Ιακώβ, νύσταξαν (και καταλήφτηκαν από νάρκη) αυτοί που είχαν ανεβεί στ' άλογα.

6-7 Ενώ η σκοτεινή καρδιά, η ασύνετη, κοιμάται τον ύπνο του ληθάργου, της αμαρτίας. Τότε μπαίνει ο σατανάς, την αλωνίζει και την παραδίδει στο πυρ των παθών. Αυτό έπαθαν οι ειδωλολάτρες Ασσύριοι. Γεμάτοι πονηριές, κακίες, πλεονεξίες, τιμωρήθηκαν από τον Θεό και καταστράφηκαν κι ας νομίζουν ότι ήσαν δυνατοί με το ιππικό τους (= τα άλογα πάθη τους, ερμηνεύουν οι Πατέρες).

75,8. σύ φοβερός εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεται σοι; ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου.

Μετάφραση: Συ είσαι πράγματι φοβερός και ποιος θα σου αντισταθεί όταν θυμώσεις;

75,9. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν, γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν

Μετάφραση: Από τον ουρανό έκανες να ακουστεί η απόφαση σου. Η γη φοβήθηκε και η Ιουδαία ησύχασε (από τους πολέμους),

75,10. ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν Θεὸν τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς. (διάψαλμα).

Μετάφραση: όταν σηκώθηκε επάνω ο Θεός για να κρίνει, ώστε να σώσει όλους τους πράους και ταπεινούς της γης (εμάς τους Ιουδαίους).

75,11. ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἐορτάσει σοι.

Μετάφραση: Ἐτσι κάθε ἀνθρώπινη σκέψη καὶ καρδιά θα σε δοξολογήσει καὶ τα υπολείμματα ἀκόμη αὐτῶν των σκέψεων καὶ ἀναμνήσεων θα πανηγυρίσουν γιὰ τὴ δόξα σου.

8-11 Ὅταν ἐρθεῖ ἡ ὥρα τῆς κρίσης κανένας δὲν θα μπορεῖ ν' ἀντισταθεῖ στὸν Θεό. Θα ἐπιβληθεῖ μετὰ τὴν παντοδυναμία του καὶ παναγιότητά του. Γι' αὐτὸ εἶναι θεῖος κριτής. Τότε καὶ ὅσοι εἶχαν παρασυρθεῖ ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, ἀλλὰ εἶχαν καλὴ διάθεση καὶ μεταστράφηκαν οἱ καρδιές τους, οἱ λογισμοὶ τους πρὸς τὸν Θεό, ὁ Θεός θα βασιλεύσει στὶς καρδιές τους. Γι' αὐτὸ, λένε οἱ Πατέρες, μόνο οἱ διαστρεμμένοι θα μείνουν ἔξω τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Οἱ καλοπροαίρετοι θα μπου καὶ θα σωθοῦν. Ἄλλωστε, στὸν «οἶκο τοῦ πολλοὶ μοναὶ εἰσιν» (Ἰωάν, ιδ' 2). Ὁ καθένας θα γεμίζει μετὰ τὴ χωρητικότητά του. Γι' αὐτὸ καὶ θα διαφέρει ἀστέρης ἀπὸ ἀστέρα (Α' Κορ. ιε' 41) στὴ λάμψη.

75,12. εὐξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν· πάντες οἱ κύκλω αὐτοῦ οἴσουσι δῶρα

Μετάφραση: Κάντε ταξίματα πρὸς τὸν Κύριο, τὸν Θεό μας καὶ ἀποδώστε τα (σαν οφειλόμενο χρέος). Ὅλοι ἐπίσης, ὅσοι εἶναι γύρω του, θα φέρουν δῶρα σ' αὐτόν,

75,13. τῷ φοβερῷ καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

Μετάφραση: που εἶναι φοβερός καὶ ἀφαιρεῖ τὴν πνοή καὶ ζωὴ τῶν ἀρχόντων, που εἶναι φοβερός σ' ὅλους τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς.

12-13 Ὁ ποιητὴς καλεῖ ὅλους τοὺς λαοὺς νὰ προσφέρουν θεῖα δῶρα στὸν παντοδύναμο καὶ πανάγαθο Θεό, ὥστε νὰ δείξουν ὅτι θέλουν τὴν εὐλογία του. Καὶ ὁ Θεός, ὅπως ἐλέχθη, ἀσφαλῶς θα τοὺς τὴ δώσει. Μόλις κάνουμε ἐμεῖς ἓνα βήμα πρὸς τὸν Θεό, ὁ Θεός κάνει ἑκατὸ πρὸς ἐμᾶς. (Βλέπε ἄσωτο υἱό, ληστή, πόρνη, τελώνη κ.λπ.).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅποιος δίνει τὴν καρδιά του στὸν Θεό θεοῦται. Ὅποιος τὴ γεμίζει μετὰ μίσος, φαυλότητα, διαστροφή διαστρέφεται καὶ καταστρέφεται. Οἱ θεῖες καρδιές νικοῦν σατανικὲς καὶ ἄλλες φαύλες «ασσυριακές» στρατιές.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΣΤ' (76)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθούν· ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.

Ο ψαλμός αυτός είναι από τους παλαιούς ψαλμούς, έγινε από απόγονο Ασάφ και εκτελείτο από απόγονο του αρχιμουσικού Ιδιθούν. Είναι υπέροχος σε ποιητικές εικόνες, αλλά και σε βάθος ψυχικό και ιστορικό. Ο ψαλμωδός περιγράφει την κατάθλιψή του από τις συμφορές του έθνους, αλλά και την εμβάθυνση στις ιστορικές παρεμβάσεις του Θεού για τη σωτηρία του λαού, γι' αυτό, όπως είδαμε, είναι βέβαιος ότι και τώρα θα επαναληφθεί η ίδια θεία σωτήρια παρέμβαση.

76,2. Φωνή μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνή μου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ προσέσχε μοι.

Μετάφραση: Με φωνή δυνατή έκραξα προς τον Κύριο, με φωνή έντονη επικαλέστηκα τον Θεό και εκείνος έδωσε προσοχή σε μένα.

2 έέκραξα ή φωνή μου πρὸς τὸν Θεόν: Η επίμονη κι εντατική προσευχή «κάμπτει» τον Θεό. Τη θέλει ασφαλώς για το δικό μας καλό. Αναπτύσσεται δυνατή σχέση μαζί του και γινόμαστε θεοκεντρικοί, πνευματοφόροι. Όλες οι μεγάλες μορφές ήσαν και είναι θεοκεντρικές, προσευχόμενες δυνατά. Αυτές κατεβάζουν τον Θεό πάνω στη γη και θαυματουργεί. Χωρίς αυτές θα είχαμε μόνο καταστροφές. Ο μεγαλύτερος ευεργέτης του κόσμου, λένε οι Πατέρες, είναι αυτός που προσεύχεται αληθινά υπέρ του κόσμου και μάλιστα αφανώς, χωρίς να το ξέρει κανένας. «Στο ταμείο του» (Ματθ. ς'). Ας αφήσουμε, λοιπόν, τις άλλες φωνές... και ας φωνάζουμε συνέχεια στον Θεό, αλλά χωρίς θόρυβο, επίδειξη... Και ο Θεός «προσέσχε μοι», θ' ακούσει. Μπορεί για λόγους παιδαγωγικούς ν' αργήσει, αλλά οπωσδήποτε θ' ακούσει, όταν αυτό το άκουσμα ανταποκρίνεται στο αληθινό μας συμφέρον.

76,3. ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν Θεὸν ἐξεζήτησα, ταῖς χερσί μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην· ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ μου.

Μετάφραση: Τη μέρα που κατεχόμουν από θλίψη ζήτησα επίμονα τον Θεό, και τις νύχτες ύψωνα ικετευτικά τα χέρια μου προς αυτόν και δεν διαψεύστηκα- ωστόσο, η ψυχή μου αρνιόταν να παρηγορηθεί.

3 Στις φοβερές ημέρες των θλίψεων, ας καταφεύγουμε ιδιαίτερα στον Θεό και όχι σε ψευτοπαρηγορητές (μάγους, μάντεις, ψευτοπροφήτες...). Μας το τονίζει ιδιαίτερα ο ποιητής, «απηνήνατο» η ψυχή μου, δηλ. αρνιόταν να λάβει τέτοιες ψευτοπαρηγοριές. Ήθελε παρηγορητή τον Θεό. Κι όντως «ουκ ηπατήθη» η ψυχή του. Γιατί ο Θεός τελικά, αφού τον παιδαγωγήσε, τον άκουσε κι έσωσε τον λαό του.

76,4. ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ καὶ εὐφράνθην· ἡδολέσχησα, καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Έφερα στο νου μου τον Θεό και γέμισα από χαρά και γαλήνη. (Όταν όμως συνειδητοποίησα τις δοκιμασίες της ζωής μου), το πνεύμα μου λιγοψύχησε και μελαγχόλησε.

76,5. προκατελάβοντο φυλακάς οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα.

Μετάφραση: Τα μάτια μου έμεναν άγρυπνα και προλάμβαναν τις αλλαγές των νυχτερινών φρουρών εγώ δε, ταραχτήκα και δεν μίλησα.

4-5 Η ψυχή του ποιητή παλεύει, γιατί άνθρωπος είναι κι αυτός, μεταξύ της θείας εμπειρίας των σωτήριων επεμβάσεων του παρελθόντος, αλλά και του σκαλίσματος «έσκαλε» μέσα στις κακουχίες, θλίψεις και απειλές του παρόντος και νιώθει κατάθλιψη.

ώλιγοψύχησε τό πνεύμα μου: Έμεινε άγρυπνος όλη νύχτα, παρακολουθώντας τις αλλαγές των «φρουρών», δηλ. δεν έκλεισε μάτι. Είναι φοβερό να μη σε κολλάει ύπνος, ν' αγωνιάς για την εξέλιξη των πραγμάτων, να στριφογυρίζεις στο κρεβάτι, χωρίς ελπίδα... Ευτυχώς, όμως, που δεν έμεινε μόνο στις αρνητικές πλευρές, αλλά εμβάθυνε εις

76,6. διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην καὶ ἐμελέτησα·

Μετάφραση: Έφερα στη σκέψη μου ένδοξες παλιές μέρες- θυμήθηκα τα χρόνια της παλιάς εποχής και βυθίστηκα στη μελέτη τους.

76,7. νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἡδολέσχουν, καὶ ἔσκαλλε τὸ πνεῦμά μου.

Μετάφραση: Στη διάρκεια της νύχτας παραδινόταν ο εαυτός μου σε σκέψεις και το πνεύμα μου εσκάλιζε (μελετώντας και διερευνώντας) τα γεγονότα.

76,8. μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται Κύριος καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι;

Μετάφραση: (Σκεφτόμουνα) μήπως τάχα διαπαντός θα μας απωθεί (θα μας εγκαταλείψει) ο Κύριος και δεν θα δείξει πια την καλοσύνη και προστασία του;

76,9. ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει; συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;

Μετάφραση: Ή μήπως θα κόψει (σταματήσει) τελειωτικά το έλεος του; Έπαυσαν να ισχύουν οι υποσχέσεις του στο διάστημα μεταξύ εκείνης της γενεάς και της σημερινής;

6-9 ημέρας αρχαίας...: Σε ένδοξες ημέρες όπου ο Θεός ελέησε τον λαό του γι' αυτό και τώρα έχει ελπίδα και πιστεύει ότι

76,10. ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ Θεός; ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ; (διάψαλμα).

Μετάφραση: Μήπως θα ξεχάσει ο Θεός να δείξει την ευσπλαχνία του; Ή μέσα στην οργή του θα συγκροτήσει και θ' αναστείλει το έλεος του;

76,11. καὶ εἶπα· νῦν ἡρξάμην, αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.

Μετάφραση: Και είπα: τώρα άρχισα να εννοώ, αυτή η μεταβολή (της εθνικής μας κατάστασης) είναι από το χέρι του Υψίστου.

10-11 μή επιλήσεται τοῦ οἰκτεῖρήσαι ὁ Θεός...: Δεν θα λησμονήσει... και θα επέμβει σωστικά ο Θεός. Από την ώρα εκείνη κατάλαβε πλέον ότι «ή αλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου», δηλ. όλα μεταμορφώνονται και γίνονται θαυμαστά και θαυμάσια με την επέμβαση της δεξιᾶς του Θεοῦ... Μεγάλη υπόθεση η θετική ανάκληση γεγονότων στη ζωή μας και η ενθάρρυνση για τη συνέχεια της πορείας μας. Είναι θείο στήριγμα.

76,12. ἐμνήσθην τῶν ἔργων Κυρίου, ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου

Μετάφραση: Θυμήθηκα τα έργα του Κυρίου γιατί επαναφέρω στη μνήμη μου απ' την παλιά εποχή τα θαυμάσια έργα σου

76,13. καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω.

Μετάφραση: και θα μελετήσω σε ὅλη την έκτασή τους τα έργα σου και θα εμβαθύνω στα ἔνδοξα κατορθώματά σου.

76,14. ὁ Θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου· τίς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν;

Μετάφραση: Θεέ, ο τρόπος της συμπεριφοράς σου σε μένα είναι ἅγιος· ποιος Θεός είναι τόσο μεγάλος, σαν τον Θεό μας;

76,15. σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια, ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου·

Μετάφραση: Εσύ είσαι ο Θεός που κάνεις έργα θαυμαστά και έκανες γνωστή στους λαούς τη δύναμή σου.

76,16. ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου, τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ καὶ Ἰωσήφ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ελευθέρωσες από τη δουλεία τον λαό σου, τους απόγονους του Ιακώβ και του Ιωσήφ.

76,17. εἶδοσάν σε ὕδατα, ὁ Θεός, εἶδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, ἐταράχθησαν ἄβυσσοι,

Μετάφραση: Σε είδαν τα νερά (της Ερυθρῆς θάλασσας), Θεέ, σε είδαν τα νερά και φοβήθηκαν ταραχτήκαν τα βάθη τους, ὥστε μεγάλη ν' ακούεται η βουή των κυμάτων.

76,18. πληθος ἤχους ὑδάτων, φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι, καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται·

Μετάφραση: Τα σύννεφα εξαπέλυσαν βροντές και μάλιστα οι αστραπές σαν βέλη περνούσαν ανάμεσά τους.

76,19. τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ, ἔφanan αἱ ἀστραπαὶ σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ.

Μετάφραση: Η βροντερή φωνή σου αντηχούσε ολόγυρα και οι αστραπές σου φώτισαν την οικουμένη· σείστηκε και τρόμαξε η γη.

76,20. ἐν τῇ θαλάσῃ αἱ ὁδοί σου, καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς, καὶ τὰ ἔργα σου οὐ γνωσθήσονται.

Μετάφραση: Συ άνοιξες δρόμους μέσα στην (Ερυθρά) θάλασσα και δικές σου είναι οι πορείες του λαού σου ανάμεσα στα πολλά νερά, αυτής της θάλασσας. Συ τα έκανες όλα αυτά, χωρίς να φαίνεσαι και οι ενέργειές σου είναι ανεξιχνίαστες.

76,21. ὠδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ καὶ Ἀαρών.

Μετάφραση: Οδήγησες σαν πρόβατα τον λαό σου με το χέρι του Μωϋσή και του Ααρών.

12-21 Απ' εδώ και κάτω όλο και θυμάται όλα τα θετικά ο ψαλμωδός, τη δύναμη, τη θεία διακυβέρνηση του Θεού και τον θρίαμβο του Ισραήλ μέσω του Μωυσή και του Ααρών... Η ζωή μας ασφαλώς είναι ενιαία. Περικλείει θετικά κι αρνητικά. Ας μην επηρεαζόμαστε μόνο από τ' αρνητικά, οσονδήποτε κι αν είναι σκληρά και απάισια. Ο Θεός μας έχει δώσει, με τη θεία χάρη του, και πολλά θετικά, πολλές θείες ευεργεσίες, τις οποίες αν αξιοποιήσουμε θα σωθούμε. Αρκεί να έχουμε κατάλληλα μάτια να τις δούμε. Να έχουμε τη θεία όραση που βλέπει βαθιά και μακριά. Βλέπει ακόμα και τα ουράνια, τα αιώνια, για τα οποία είμαστε πλασμένοι... Τα ουράνια πολλές φορές είναι πίσω από τα σύννεφα...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ζωή μας είναι μια συνεχής πάλη. Αν την διεξάγουμε μαζί με τον θεό, νικάμε. Μόνοι μας απογοητευόμαστε και νικώμαστε. Πάντως ο θεός περιμένει να τον κάνουμε συναγωνιστή. Το ποθεί για τη δική μας προκοπή. Από το σημείο αυτό της επιλογής θα φανεί αν είμαστε αληθινά ξύπνιοι (έ-ξυπνοι) κι έχουμε αιώνια προοπτική. Μακάρι να την έχουμε ή να την αποκτήσουμε όλοι μας. Μα όλοι μας... Γένοιτο.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΖ' (77)

Συνέσεως τῷ Ἀσάφ.

Συνέσεως: Διδακτικός, ιστορικός και πολύ μεγάλος αυτός ο ψαλμός του Ασάφ. Είναι ο μεγαλύτερος και ιστορικότερος ψαλμός του Ψαλτηρίου. Μερικοί ερμηνευτές λένε ότι τον έγραψε όχι ο μεγάλος Ασάφ, αλλά κάποιος απόγονός του. Λίγο μας ενδιαφέρει. Αυτό που προέχει είναι η μεγάλη νοηματική του. Όταν τον μελετάμε προσεκτικά το καταλαβαίνουμε αυτό.

77,1. Προσέχετε, λαός μου, τῷ νόμῳ μου, κλίνετε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου·

Μετάφραση: Προσέχετε στη διδασκαλία μου, λαέ μου, γυρίστε και ανοίξτε τα αφτιά σας στα λόγια μου.

1 Προσέχετε λαός μου, τῷ νόμῳ μου, κλίνετε τὸ οὖς ὑμῶν...: Πρώτο και σπουδαιότατο μήνυμα του ψαλμού, να προσέχει ο λαός τον νόμο του Θεού. Τότε τον Μωσαϊκό και τους Προφήτες, τώρα το Ευαγγέλιο και την Ιερή Παράδοση της Εκκλησίας. Αυτά είναι ενιαία. Πάνε «πακέτο». Το τονίζουμε συνέχεια πως η Αγία Γραφή, από το πρώτο βιβλίο της, τη Γένεση, έως το τελευταίο της, την Αποκάλυψη του Ιωάννη, αποτελεί θεόπνευστη αποκάλυψη του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου. Ασφαλώς με την παιδαγωγική και σωτηριολογική εμφάνιση κάθε μηνύματος, για κάθε εποχή. Η Π. Διαθήκη είναι εισαγωγή για τη σωτηρία. Η Κ. Διαθήκη είναι όλη η ουσία. Είναι ο Μεσσίας, είναι η Εκκλησία με επικεφαλής τον Μεσσία, την Τριαδική Θεότητα. Να γιατί χρειάζεται απόλυτος σεβασμός στις άγιες Γραφές και βαθιά προσεκτική μελέτη, με Πνεύμα Ἅγιο, για να κατανοήσουμε και βιώσουμε τα μηνύματά τους. Η Αγία Γραφή δεν κατανοείται μέσα σ' ένα επιστημονικό, ορθολογιστικό εργαστήριο, αλλά μέσα στο Πνεύμα το Ἅγιο, που σημαίνει μέσα στην ταπείνωση, στην ειλικρίνεια, στην κάθαρση, στην άσκηση, στην προσευχή, στην αγιότητα. Η Αγία Γραφή δεν είναι ιδεολογία, αλλά της ζωής μας η πεμπτουσία, γιατί είναι ο ίδιος ο Θεός.

77,2. ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγγομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.

Μετάφραση: Θα ανοίξω το στόμα μου με παραβολές (συμβολικές διηγήσεις) και θα αναφέρω γεγονότα απ' την αρχή.

77,3. ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτὰ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγῆσαντο ἡμῖν,

Μετάφραση: Αυτά είναι όσα ακούσαμε και γνωρίσαμε και οι πατέρες μας τα διηγήθηκαν σε μας.

77,4. οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν, ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις Κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε.

Μετάφραση: Δεν αποκρύφθηκαν από τα παιδιά τους για ν' αποκαλυφτούν σε άλλη γενιά, αλλά τα διηγήθηκαν εξιστορώντας τις ένδοξες πράξεις του Κυρίου και τη δύναμή του και τα θαυμαστά έργα, που έκανε.

77,5. καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ἰσραήλ, ὅσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,

Μετάφραση: Έκαμε φανερή τη μαρτυρία του ανάμεσα στους απογόνους του Ιακώβ και έβαλε νόμο στον λαό του Ισραήλ, ώστε αυτά που διάταξε στους πατέρες μας, να τα κάνουν γνωστά στους απογόνους τους.

77,6. ὅπως ἂν γνῶ γενεὰ ἐτέρα, υἱοὶ οἱ τεχθισόμενοι, καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν·

Μετάφραση: Για να τα γνωρίσει και η άλλη γενιά, οι γιοί που θα γεννηθούν και αυτοί, όταν θ' ανδρωθούν, να τα διηγηθούν στους απογόνους τους,

77,7. ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν·

Μετάφραση: ώστε να στηρίζουν την ελπίδα τους πάνω στον Θεό και να μην ξε-χάσουν τα έργα του Θεού, αλλά να ζητούν με πόθο την τήρηση των εντολών του.

2-7 ἐν παραβολαῖς: Ο λόγος του Θεού πολλές φορές εκφέρεται με παραβολές, αφενός για να τον καταλαβαίνουν όλοι, αφετέρου για να μη τον παρερμηνεύουν οι άπιστοι και ορθολογιστές. Έτσι και στον προκείμενο ψαλμό ο συντάκτης ομιλεί στους νεότερους για να τους διδάξει, προβάλλοντας και παραβάλλοντας παραδείγματα από την παλαιά, την αρχική ιστορία του Ισραήλ. Ιστορία και παραβολικές έννοιες πολλές φορές πάνε μαζί κι αποτελούν μεγάλη διδαχή.

Ο ποιητής τους λέει να προσέξουν να μην πικραίνουν τον Θεό με απιστίες και άλλες ανομίες, όπως έκαναν οι πατέρες τους και αποδοκιμάστηκαν από τον Θεό. Αντίθετα, να μελετούν και να εφαρμόζουν τον νόμο του Θεού, ώστε να τους προστατεύει ο Θεός. Είναι πολύ σπουδαίο να διδάκονται οι νεότεροι από την ιστορία των παλαιότερων θετικά κι αρνητικά. Η ζωή είναι ενιαία. Οι γενιές αποτελούν συγκοινωνούντα δοχεία. Αν ξεκοπούν, μαραίνονται, διαλύονται. Ιδιαίτερα δε ο ψαλμωδός τους λέει ν' αποφεύγουν τους διχασμούς. Ο μεγαλύτερος εχθρός ενός έθνους κι ενός λαού είναι ο διχασμός (εμείς οι Έλληνες το έχουμε παραγευτεί αυτό το πικρότατο ποτήρι). Και επίσης διδάσκει τους νέους να μην είναι αχάριστοι στον Θεό, γιατί αυτός είναι ο αληθινός και μέγας ευεργέτης τους. Αν τον ευγνωμονούν θα τους ευεργετεί συνεχώς.

Είπαμε ότι αυτός ο ψαλμός είναι ο πιο μέγας. Αποτελείται από 72 στίχους. Αν τους αναλύαμε όλους, θα θέλαμε ολόκληρο βιβλίο. Ωστόσο, τα κεντρικά νοήματα θα τα θίξουμε. Δίνουμε αφορμή και όποιος θέλει να τους μελετήσει βαθύτερα, ας βγάλει πολύ περισσότερα διδάγματα. Μακάρι.

Όμως θέλουμε να επισημάνουμε το υπέροχο, απλό και βαθύ σε νόημα τέλος του ψαλμού. Λέει, ότι ο Θεός διάλεξε τον Δαβίδ, ένα απλό τσοπανόπουλο, που έβοσκε πρόβατα, να ποιμάνει τον λαό του και τον εποίμανε «εν τη ακακία της καρδιάς αυτού και εν ταις συνέσεσι» οδήγησεν αυτούς. Αυτό είναι βαρυσήμαντο, διαχρονικό μήνυμα, για άρχοντες και λαό. Μόνο ο άδολος, ο άκακος και ο μυαλωμένος, ο συνετός άρχοντας διοικεί σωστά τον λαό. Και ο λαός με τη σειρά του, άκακα και άδολα ν' ακολουθεί τον ηγέτη του, τους ηγέτες του. Έτσι άρχοντες και λαός, πορεύονται προς τον θείο σκοπό της ζωής, τον θείο προορισμό, τη θεία Βασιλεία, την αιώνια δόξα και θέωση. Νομίζουμε πως εδώ δεν χρειάζεται ιδιαίτερο

77,8. ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν, γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα, γενεά, ἥτις οὐ κατηύθυνε τὴν καρδίαν ἑαυτῆς καὶ οὐκ ἐπιστῶθη μετὰ τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

Μετάφραση: Για να μη γίνουν σαν τους πατέρες τους, γενιά διαστρεμμένη, που λυπούσε τον Θεό, γενιά που δεν εφύλαξε καθαρή την καρδιά της και το πνεύμα της δεν έμεινε πιστό στον Θεό.

77,9. υἱοὶ Ἐφραὶμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξοις ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

Μετάφραση: Οι απόγονοι του Εφραΐμ, επιδέξιοι να τεντώνουν τα τόξα και να ρίχνουν μ' αυτά, τράπηκαν σε φυγή τη μέρα της μάχης.

77,10. οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἠβουλήθησαν πορεύεσθαι.

Μετάφραση: Διότι δεν φύλαξαν τις εντολές του Θεού και δεν θέλησαν να βαδίζουν σύμφωνα με τον νόμο του Θεού.

77,11. καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς,

Μετάφραση: Αυτοί ξέχασαν τις ευεργεσίες του και τα θαυμαστά έργα, που ολοφάνερα τους έδειξε,

77,12. ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμάσια ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν πεδίῳ Τάνεως.

Μετάφραση: όσα θαυμαστά έκανε μπροστά στους πατέρες τους στη γη της Αιγύπτου, στην πεδιάδα της Τάνεως.

77,13. διέρρηξε θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς, παρέστησεν ὕδατα ὥσει ἄσκον

Μετάφραση: Έσχισε τη θάλασσα και τους πέρασε διά μέσου αυτής, αφού έστησε όρθια τα νερά, σαν να ήταν κλεισμένα σε ασκούς.

77,14. καὶ ὠδήγησεν αὐτούς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.

Μετάφραση: Και τους οδήγησε με σύννεφο σκιερό τη μέρα κι όλη τη νύχτα με το φως πύρινου στύλου.

77,15. διέρρηξε πέτραν ἐν ἐρήμῳ καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ

Μετάφραση: Ἐσχισε τον βράχο στην ἐρημο και τους πότισε ἀπὸ πηγὴ, που ἀνέ-βλυζε ἀφθονο νερό, σαν ἀπὸ βαθιὰ θάλασσα.

77,16. καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα.

Μετάφραση: Και ἐβγαλε νερό ἀπ' τον βράχο και κατέβασε νερά πολλά, σαν να ἔτρεχαν ποταμοὶ ἀπ' αὐτόν.

77,17. καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἀμαρτάνειν αὐτῷ, παρεπίκραναν τὸν Ὑψιστον ἐν ἀνύδρῳ

Μετάφραση: Ἀλλὰ αὐτοὶ (οἱ Ἰσραηλίτες) πρόσθεσαν νέες αμαρτίες και πίκραναν πολὺ τον Ὑψιστο σε τόπο ξερὸ και ἀνυδρο.

77,18. καὶ ἐξεπείρασαν τὸν Θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν

Μετάφραση: Και θέλησαν να δοκιμάσουν τον Θεό με τις ἐπιθυμίες της καρδιάς τους, με το να ζητήσουν τροφές σύμφωνα με τη διάθεσή τους.

77,19. καὶ κατελάλησαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπαν· μὴ δυνήσεται ὁ Θεὸς ἐτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ;

Μετάφραση: Και καταφέρθηκαν ἐναντίον του Θεοῦ κι εἶπαν: μήπως θα μπορέσει ὁ Θεός να ἐτοιμάσει τραπέζι (με φαγητά) στην ἐρημο;

77,20. ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν καὶ ἐρρύησαν ὕδατα καὶ χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν, μὴ καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι ἢ ἐτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ;

Μετάφραση: Ἐπειδὴ τάχα κτύπησε τον βράχο και ἔτρεξαν νερά και ξεχύθηκαν χεῖμαρροι, μήπως μπορεῖ να δώσει και ψωμί ἢ να στρώσει τραπέζι για χάρη του λαοῦ του;

77,21. διὰ τοῦτο ἤκουσε Κύριος καὶ ἀνεβάλετο, καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ἰακώβ, καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ,

Μετάφραση: Ὅταν ἀκουσε ὁ Θεός αὐτά ἀνέβαλε την εἰσοδὸς τους στη Γη της Ἐπαγγελίας κι ἀναψε φωτιά ἐναντίον των ἀπογόνων του Ἰακώβ και ἡ ὀργὴ του Κυρίου ξέσπασε ἐπάνω στους Ἰσραηλίτες,

77,22. ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ Θεῷ οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ.

Μετάφραση: γιατί δεν πίστεψαν στον Θεό, οὔτε ἐλπισαν στη σωστικὴ βοήθεια και προστασία του.

77,23. καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέωξε

Μετάφραση: Παρόλα αὐτά, ὁ Θεός ἔδωσε διαταγὴ στα σύννεφα ἀπὸ πάνω κι ἀνοίξε τις πόρτες του οὐρανοῦ

77,24. καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα φαγεῖν καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς·

Μετάφραση: κι έβρεξε για χάρη τους μάννα για να φάνε. Τους έδωσε ψωμί απ' τον ουρανό.

77,25. ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν.

Μετάφραση: Έτσι δε ο άνθρωπος έφαγε ψωμί απ' τους αγγέλους. Με άφθονες προμήθειες τους εφόδιασε.

77,26. ἀπῆρε Νότον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ Λίβα

Μετάφραση: Και απ' τον ουρανό σήκωσε νοτιά και με τη δύναμή του έφερε σ' αυτούς λίβα.

77,27. καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὥσεί χοῦν σάρκα καὶ ὥσεί ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά,

Μετάφραση: Και έβρεξε πάνω τους, σαν σύννεφο από σκόνη, κρέας άφθονο και σαν την άμμο της θάλασσας, πουλιά πετούμενα (ορτύκια).

77,28. καὶ ἐπέπεσον ἐν μέσῳ παρεμβολῆς αὐτῶν κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν,

Μετάφραση: Αυτά έπεσαν στη μέση του στρατοπέδου τους, γύρω από τις σκηνές τους,

77,29. καὶ ἔφαγον καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς,

Μετάφραση: και έφαγαν και χόρτασαν πολύ, γιατί τους ικανοποίησε τις επιθυμίες τους.

77,30. οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἔτι τῆς βρώσεως οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,

Μετάφραση: Τίποτα δεν στερήθηκαν απ' όσα είχαν επιθυμήσει. Αλλά ενώ ακόμη η τροφή ήταν στο στόμα τους,

77,31. καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν.

Μετάφραση: η οργή του Θεού ξέσπασε πάνω τους (εξ αιτίας της αχαριστίας που έδειξαν) και θανάτωσε τους περισσότερους απ' αστούς (από μια μολυσματική ασθένεια) και τους πιο εκλεκτούς του Ισραήλ έριξε κάτω νεκρούς.

77,32. ἐν πᾶσι τούτοις ἤμαρτον ἔτι καὶ οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ,

Μετάφραση: Και παρ' όλα αυτά εξακολουθούσαν ν' αμαρτάνουν και δεν πίστεψαν στα θαυμαστά του έργα,

77,33. καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.

Μετάφραση: και τέλειωσαν μάταια οι μέρες της ζωής τους και τα χρόνια τους έφυγαν πολύ γρήγορα.

77,34. ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτούς, τότε ἐξεζήτουν αὐτὸν καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὥρθριζον πρὸς τὸν Θεὸν

Μετάφραση: Όταν ο Κύριος τους παρέδινε σε θάνατο, τότε τον αναζητούσαν και μετανοούσαν και από πολύ πρωί στρέφονταν προς τον Θεόν (με τη προσευχή τους).

77,35. καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ Θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστὶ καὶ ὁ Θεὸς ὁ Ὑψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστὶ.

Μετάφραση: Τότε θυμούνταν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι βοηθὸς τους καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ὁ Ὑψιστος εἶναι ὁ σωτὴρας τους.

77,36. καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ,

Μετάφραση: Καὶ τον ἀγάπησαν μόνο ἐπιφανειακά με τὸ στόμα τους· καὶ με τὴ γλῶσσα τους εἶπαν ψέματα σ' αὐτόν,

77,37. ἡ δὲ καρδιά αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστῶθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.

Μετάφραση: ἡ δὲ καρδιά τους δὲν ἦταν εὐκρινὴς ἀπέναντι του, οὔτε φάνηκαν πιστοὶ στὶς υποχρεώσεις που ἀνέαβαν ἀπέναντι του, με τὴ διαθήκη.

77,38. αὐτὸς δὲ ἐστὶν οἰκτίρμων καὶ ἰλάσκεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ οὐ διαφθερεῖ καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αὐτὸς ὅμως εἶναι εὐσπλαχνος καὶ συγχωρεῖ τὶς ἁμαρτίες τους. Δὲν θέλησε νὰ τους καταστρέφει. Σὲ πολλές περιπτώσεις συγκρότησε τὸν θυμὸ του καὶ δὲν ἀφήκε ν' ἀνάψει καὶ νὰ ξεσπάσει ὅλη ἡ ὀργή του ἐναντίον τους.

77,39. καὶ ἐμνήσθη ὅτι σὰρξ εἴσι, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον.

Μετάφραση: Εἶχεν ὑπόψη του ὁ Κύριος ὅτι αὐτοὶ εἶναι σάρκα, πνοή ἀνέμου που περνά καὶ δὲν ἐπιστρέφει.

77,40. ποσάκις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρω;

Μετάφραση: Πόσες φορές τον πίκραναν στὴν ἐρημο καὶ τον ἐξόργισαν σὲ ἀνυδρο τόπο;

77,41. καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ παρώξυναν.

Μετάφραση: Καὶ γύρισαν καὶ ἐβάλαν σὲ πειρασμὸ τὸν Θεὸ καὶ ἐξόργισαν τὸν ἅγιο Κύριο τοῦ Ἰσραὴλ.

77,42. καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλίβοντος,

Μετάφραση: Δὲ θυμήθηκαν τὸ παντοδύναμο χέρι του τὶς μέρες που τους λύτρωσε ἀπὸ τὰ χέρια (τοῦ Φαραώ) που τους καταπίεζε.

77,43. ὥς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως.

Μετάφραση: Λησμόνησαν πως ὁ Θεὸς ἐδείξε στὴν Αἴγυπτο τὰ καταπληκτικὰ του σημάδια, τὰ θαύματα που εἶχε κάνει στὴν πεδιάδα τῆς Τάνεως.

77,44. καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ὄμβρῃματα αὐτῶν, ὅπως μὴ πίωσιν·

Μετάφραση: Και (λησμόνησαν ὅτι ο Θεός) μετέβαλε τα ποτάμια τους σε αἷμα, ὅπως ἐπίσης και τα βρόχινα νερά τους, για να μην ἔχουν να πιουν*

77,45. ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς, καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν αὐτούς·

Μετάφραση: και τους ἔστειλε ἕντομα που τους κατάτρωγαν και βάτραχους που τους κατάστρεφαν*

77,46. καὶ ἔδωκε τῇ ἐρυσίβῃ τοὺς καρποὺς αὐτῶν καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι·

Μετάφραση: και τους καρπούς των αγρών τους τους ἔδωσε στην κάμπια και τους κόπους τους στην ακρίδα

77,47. ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ·

Μετάφραση: ξέρανε με χαλάζι τα ἀμπέλια τους και τις μουριές με παγετό*

77,48. καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τῷ πυρί·

Μετάφραση: και παρέδωσε στη θανατηφόρο χάλαζα τα ζῶα τους και την (υπόλοιπη) περιουσία τους στη φωτιά-

77,49. ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλίψιν, ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν.

Μετάφραση: εξαπέλυσσε ἐναντίον τους την αγανάκτηση του, θυμό και οργή και θλίψη, κακά που ἔστειλε με ἀγγέλους εξολοθρευτές.

77,50. ὠδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισε

Μετάφραση: Ἔδωσε διέξοδο στον θυμό του και δεν λυπήθηκε τις ζωές τους προφυλλάσσοντάς τους ἀπὸ τον (θάνατο)- και αὐτά ἀκόμη τα ζῶα τους τα ἐκλείσε μαζί τους στις παγίδες του θανάτου.

77,51. καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ,

Μετάφραση: Και χτύπησε με θάνατο ὅλα τα πρωτότοκο στην Αἴγυπτο, αὐτά που αποτελοῦν την ἀρχὴ κάθε πόνου γέννας, μέσα στα σπίτια των ἀπογόνων του Χάμ.

77,52. καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον ἐν ἐρήμῳ

Μετάφραση: Σήκωσε (ἀπὸ την Αἴγυπτο) σαν πρόβατα τον λαό του και τους μετέφερε σαν δικό του ποίμνιο στην ἐρημο.

77,53. καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐπ’ ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε θάλασσα.

Μετάφραση: Και τους οδήγησε γεμάτους ἐλπίδα και δεν δειλίασαν, ἐνῶ τους ἐχθροὺς τους σκέπασε ἡ (Ερυθρά) θάλασσα.

77,54. καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄρος ἀγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος τοῦτο, ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ,

Μετάφραση: Τους ἐμπασε κατόπιν στη χώρα τους, ὅπου υψώνεται το ἀγιασμένο βουνό του, το οποίο κατέκτησε το δεξί του χέρι.

77,55. καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Και ἐδίωξε ἀπὸ μπροστά τους τὰ εἰδωλολατρικά ἔθνη και διαμοίρασε σ’ αὐτοὺς τὴ χώρα ἐκείνων με σχοινί καταμέτρησης και ἐβάλε να κατοικήσουν στις σκηνές τους οἱ φυλές του Ἰσραήλ.

77,56. καὶ ἐπείρασεν καὶ παρεπίκρανεν τὸν Θεὸν τὸν Ὑψιστον καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο

Μετάφραση: Αὐτοὶ ὁμως ἐπείραξαν με τὴν ἀσεβή συμπεριφορά τους και πίκρανεν πολὺ τὸν Ὑψιστο Θεό και δεν φύλαξαν τις μαρτυρημένες ἐντολές του.

77,57. καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠθέτησαν, καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλὸν

Μετάφραση: Απομακρύνθηκαν ἀπ’ αὐτόν και παρέβησαν τις ἐντολές του, ὅπως οἱ πατέρες τους, και ἐγίναν τόξο στραβό, που δεν βάλλει ἴσια.

77,58. καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν.

Μετάφραση: Και τὸν ἐξόργισαν με τοὺς εἰδωλολατρικούς βωμούς που ἐστήσαν στα βουνά τους και με τὰ ἀγάλματά τους προκάλεσαν τὴ ζήλεια του.

77,59. ἤκουσεν ὁ Θεὸς καὶ ὑπερεῖδε καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Τα ἤκουσε ὁ Θεός αὐτά και ἀπέστρεψε ἀπ’ αὐτοὺς τὸ βλέμμα του και παρέδωκε σε καταφρόνηση και ταπείνωση τὸν Ἰσραηλιτικό λαό.

77,60. καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σιλώμ, σκηνώμα, ὃ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις.

Μετάφραση: Περιφρόνησε τὴν ἀγία σκηνή (που εἶχε στηθεῖ) στη Σηλώμ, και ἐγκατέλειψε τὸ ἱερό σκηνώμα, ὅπου εἶχε κατοικήσει ἀνάμεσα στους ἀνθρώπους.

77,61. καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐχθρῶν

Μετάφραση: Και παρέδωσε σε αιχμαλωσία τη δύναμή τους και τη δόξα τους, δηλαδή την Κιβωτό του Μαρτυρίου, στα χέρια των εχθρών

77,62. καὶ συνέκλεισεν ἐν ῥομφαίᾳ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεΐδε.

Μετάφραση: επέτρεψε δε να περικυκλωθεί όλος μαζί και να σφαγεί ο λαός του και είδε με περιφρόνηση την κληρονομιά του.

77,63. τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ, καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπενθήθησαν·

Μετάφραση: Τα παλληκάρια τους τα κατάκαψε η φωτιά του πολέμου και τις κοπέλες όταν οδηγούνταν σε αιχμαλωσία κι εξευτελισμό δεν τις πένθησε κανένας.

77,64. οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυθήσονται.

Μετάφραση: Οι ιερείς τους έπεσαν νεκροί από τα πλήγματα της σπάθης και τις χήρες τους δεν βρέθηκε να τις κλάψει κανένας.

77,65. καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος, ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκῶς ἐξ οἴνου,

Μετάφραση: Τότε σηκώθηκε ο Κύριος, όπως σηκώνεται ο κοιμισμένος, και όπως ο γίγας που είχε μεθύσει από πολύ κρασί,

77,66. καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς.

Μετάφραση: και έτρεψε σε φυγή τους εχθρούς του, και τους προξένησε αιώνια ντροπή.

77,67. καὶ ἀπώσατο τὸ σκῆνωμα Ἰωσήφ καὶ τὴν φυλὴν Ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο·

Μετάφραση: Ακόμα, αποδοκίμασε τους απογόνους του Ιωσήφ και δεν ξεχώρισε τη φυλή του Εφραίμ.

77,68. καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ Σιών, ὃ ἠγάπησε,

Μετάφραση: Αλλά ξεχώρισε τη φυλή του Ιούδα, και το όρος Σιών, που αγάπησε,

77,69. καὶ ὠκοδόμησεν ὡς μονοκέρωτος τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: και έχτισε εκεί το θυσιαστήριό του ισχυρότατο σαν δυνατό ζώο με ένα κέρατο και το θεμελίωσε στη γη της Επαγγελίας αιώνια.

77,70. καὶ ἐξελέξατο Δαυῖδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων,

Μετάφραση: Και διάλεξε (σαν βασιλέα) τον Δαβίδ, τον δούλο του, που τον πήρε από το κοπάδι των προβάτων

77,71. ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν ποιμαίνειν Ἰακώβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ

Μετάφραση: τον πήρε από κει που ακολουθούσε τα ετοιμόγεννα ζώα για να ποιμάνει και να κυβερνήσει τους απογόνους του Ιακώβ, τους δούλους του, και τον Ισραήλ, που είναι η κληρονομιά του

77,72. καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὠδήγησεν αὐτούς.

Μετάφραση: και ο Δαβίδ τους ποίμανε με την άκακη καρδιά του και τους καθοδήγησε στον δρόμο του Θεού με τα συνετά έργα των χειρών του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αν νιώσουμε όλ' αυτά που πιο πάνω αναφε'ραμε είναι σίγουρο ότι θα πάμε πολύ καλά. Και ιδιαίτερα σήμερα. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΗ΄ (78)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Το ελεγείο αυτό ποίημα, που εκφράζει πολεμικά συναισθήματα και λύπη για τραγικά γεγονότα, ανήκει κι αυτό σ' ένα απόγονο του Ασάφ. Περιγράφει τη φοβερή καταστροφή των Ιεροσολύμων και την τρομερή σφαγή των Ιεροσολυμιτών από τους Χαλδαίους. Ο Θεός επέτρεψε τέτοια τραγωδία στον Ισραήλ για τις πολλές, παλιές και νέες, αμαρτίες του, αλλά ο ποιητής ζητεί από το Θεό να τις συγχωρήσει και να ελευθερώσει τον στενάζοντα κάτω από τον ζυγό των βαρβάρων λαό του. Ας παρακολουθήσουμε την περιγραφή της τραγωδίας, αλλά και την αγωνιώδη έκκληση για λύτρωση του Ισραήλ και της Ιερουσαλήμ, καθώς και για δίκαιη τιμωρία των ειδωλολατρικών γειτονικών χωρών, για τις βαρβαρότητές τους και για την περιφρόνησή τους και τον χλευασμό τους προς τον Θεό.

78,1. Ὁ Θεός, ἦλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ἔθεντο Ἱερουσαλήμ ὡς ὀπωροφυλάκιον.

Μετάφραση: Θεέ, ειδωλολατρικά έθνη επέδραμαν κατά της κληρονομιάς σου, μόλυναν τον άγιο ναό σου και μετάτρεψαν την Ιερουσαλήμ σε καλύβα φρούτων.

78,2. ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, τὰς σάρκας τῶν ὀσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς·

Μετάφραση: Άφησαν τα πτώματα των δούλων σου τροφή στα πτηνά του ουρανού και έριψαν τις σάρκες των πιστών σου στα θηρία της γης.

78,3. ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ κύκλῳ Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων.

Μετάφραση: Έχυσαν το αίμα τους σαν νερό γύρω από την Ιερουσαλήμ και δεν υπήρχε κανένας να τους θάψει.

78,4. ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.

Μετάφραση: Γίναμε περίγελως στους γείτονές μας, εμπαιγμός και κοροϊδία στους γύρω μας.

1-4 Ο ψαλμωδός στους στίχους αυτούς περιγράφει την τραγική εικόνα της καταστροφής της Ιερουσαλήμ και της σφαγής των κατοίκων της. Το αίμα έρρευσε σαν ποτάμι. Τα όρνια τ' ουρανού και τα θηρία της γης έτρωγαν τα πτώματα των ανθρώπων. Εξευτελίστηκε ο Ισραήλ στους γείτονες του. Τραγωδία. Αλλά

78,5. ἕως πότε, Κύριε, ὀργισθήσῃ εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου;

Μετάφραση: Μέχρι πότε, Κύριε, θα οργίζεσαι χωρίς τελειωμό; Μέχρι πότε θα καίει σαν φωτιά η ζηλοτυπία που εμείς σου έχουμε διεγείρει (προσκυνώντας ξένους θεούς);

78,6. ἔκχεον τὴν ὀργὴν σου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε καὶ ἐπὶ βασιλείας, αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο,

Μετάφραση: Στρέψε την οργή σου στα έθνη που δεν σε αναγνωρίζουν σαν Θεό τους και στα βασίλεια που δεν επικαλέστηκαν το όνομά σου,

78,7. ὅτι κατέφαγον τὸν Ἰακώβ, καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

Μετάφραση: γιατί κατάστρεψαν τους απογόνους του Ιακώβ και ρήμαξαν τον τόπο τους.

78,8. μὴ μνησθῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων· ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, Κύριε, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.

Μετάφραση: Μη θυμηθείς τις παλιές αμαρτίες μας· ας μας προφθάσουν γρήγορα τα ελέη σου, Κύριε, γιατί καταντήσαμε σε πολύ άθλια κατάσταση.

78,9. βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεός, ὁ σωτὴρ ἡμῶν· ἔνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ρῦσαι ἡμᾶς καὶ ἰλάσθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν ἔνεκα τοῦ ὀνόματός σου,

Μετάφραση: Βοήθησε μας, Θεέ, εσύ που είσαι ο σωτήρας μας· για τη δόξα του αγίου σου ονόματος, Κύριε, σώσε μας από τους εχθρούς μας και συγχώρεσε τις αμαρτίες μας, για το όνομά σου,

5-9 έως πότε, Κύριε, ὀργισθήσπ...; εκχεον τήν οργήν σου... ὅτι κατέφαγεν τὸν Ιακώβ... μὴ μνησθῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων... βοήθησον ἡμῖν... Κύριε καὶ ρῦσαι ἡμᾶς...: Σ' αυτούς τους στίχους περικλείεται το δράμα του Ισραήλ και η προσπάθεια λύτρωσής του. Δράμα που το έχουν ζήσει στην Ιστορία πολλές φορές χριστιανικοί λαοί. Το έζησε και ολόκληρο το Βυζάντιο. Το έζησε και το έθνος μας. Το ζουν ακόμη υπόδουλα τμήματα σε βαρβάρους γειτονικούς λαούς. Η Ιστορία επαναλαμβάνεται. Το θέμα απέραντο για μελέτη και έρευνα ιστορική, κοινωνική, θεολογική, ηθική. Και φυσικά δεν είναι δυνατόν να επιχειρηθεί εδώ, στη σύντομη αυτή σχολιαστική εργασία. Εδώ, μόνο μπορούν να επισημανθούν τα εξής βασικά σημεία.

Σύμφωνα και με τους Πατέρες ερμηνευτές, ο Θεός ενεργεί, άλλοτε κατ' ευθείαν και άλλοτε επιτρέπει ενέργειες παραχωρητικά κατ' ανοχήν, έτσι ώστε οι καλοπροαίρετοι άνθρωποι και λαοί, ν' απαλλάσσονται με διάφορους παιδαγωγικούς τρόπους από τις αμαυρώσεις της πτώσης λόγω της αμαρτίας και εξαγνισμένοι να μπαίνουν στη θεία του άπτωτη Βασιλεία. Οπότε αυτή η λύτρωση και η σωτηρία αξίζει να περνάει ακόμα και από τέτοια επίγεια, στιγμιαία θλίψη, προκειμένου να γλυτώσει την αιώνια τραγωδία.

Η τραγωδία και κατά τον μέγα της αρχαιότητας φιλόσοφο Αριστοτέλη, προσφέρει ΚΑΘΑΡΣΗ... Και αυτή η κάθαρση προσφέρεται συνέχεια, τόσο μέσα στην προσωπική μας ιστορία, όσο και στην πανανθρώπινη. Μέγα το μυστήριο της ανθρώπινης ιστορίας, τραγωδίας και κάθαρσης. Πάντως ένα είναι το εκπληκτικό και το βέβαιο, ότι και ο θεάνθρωπος Χριστός πέρασε, καίτοι αναμάρτητος, από την τραγωδία, όχι όμως για δική του κάθαρση αλλά για του ανθρώπινου γένους, λόγω της άπειρης αγάπης του. Κι εδώ είναι το ανεπανάληπτο γεγονός, της θυσίας του Χριστού που σημάδεψε την Ιστορία και όλη τη Δημιουργία. Γι' αυτό ακριβώς και όσοι αξιώνονται του μαρτυρίου υπέρ του Χριστού και της Εκκλησίας του είναι «οι ευλογημένοι του Πατρός» του. Είναι το «σώμα» του, είναι οι συνεχιστές του λυτρωτικού του έργου. Όσον αφορά τον εντοπισμό μόνο παλαιών αμαρτιών

ως αιτίας συμφορών, εκ μέρους του ψαλμωδού, γίνεται για λόγους παιδαγωγικούς και ψυχολογικούς, γιατί όλοι πολλά φταίμε (Ιακ. γ' 2). Επομένως και οι πρόγονοί μας κι εμείς είμαστε ένοχοι απέναντι του Θεού και μας πρέπει οι τιμωρίες. Και όποιος τις εκλαμβάνει ως παιδαγωγία ωφελείται, σώζεται. Όποιος όμως τις παίρνει αλλιώς, αυτός καταστρέφεται. Ποτέ όμως ο Θεός δεν τιμωρεί άλλους αντ' άλλων. Ποτέ. Μόνο που αλλού φταίμε και αλλού τα πληρώνουμε, γιατί η ζωή μας είναι ενιαία, οπότε αυτό δεν είναι άδικο.

78,10. μή ποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη· ποῦ ἔστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν; καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου.

Μετάφραση: μήπως κάποτε πουν οι ειδωλολάτρες: πού είναι ο Θεός τους; Και ας γίνει γνωστή στους ειδωλολάτρες μπροστά στα μάτια μας, η εκδίκησή σου, για το αίμα των δούλων σου που τόσο άφθονο χύθηκε.

10 Ο ψαλμωδός ενδιαφέρεται για τη στάση και την κατάσταση των άλλων λαών, των γειτονικών ειδωλολατρικών. Αφενός να μην αποθρασύνονται από την ατιμωρησία τους, αφετέρου να μη μένουν ατιμώρητοι για λόγους δικαιοσύνης. Είναι η συνεχής γραμμή της Π. Διαθήκης, όπως θα είναι και της τελικής κρίσης κατά την Δεύτερη Παρουσία του Χριστού. Οι αμετανόητοι εγκληματίες θα τιμωρηθούν αμετάκλητα.

78,11. εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων, κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων.

Μετάφραση: Ας φτάσει μπροστά σου ο στεναγμός των αλυσοδεμένων αιχμαλώτων και με το παντοδύναμο σου χέρι προστάτεψε και περιποίησου τους γιους των σκοτωμένων.

78,12. ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν τὸν ὄνειδισμόν αὐτῶν, ὃν ὠνείδισάν σε, Κύριε.

Μετάφραση: Ανταπόδωσε στους γείτονές μας, Κύριε, επτά φορές μεγαλύτερη στις καρδιές τους την ντροπή με την οποία μας ντρόπιασαν.

78,13. ἡμεῖς δὲ λαὸς σου καὶ πρόβατα νομῆς σου ἀνθομολογησόμεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

Μετάφραση: Εμείς, όμως, που είμαστε λαός σου και πρόβατα της δικής σου ποιίμνης, θα σε υμνούμε αιώνια και θα διηγούμαστε τη δόξα σου από γενιά σε γενιά.

11-13 Επαναλαμβάνεται η ικεσία για σωτηρία του Ισραήλ και για πολλαπλάσια τιμωρία των χλευαστών του Θεού και του λαού του Ισραήλ και δήλωση για υπακοή στο θέλημα του Θεού των Ισραηλιτών, και για συνεχή δοξολογία εκ μέρους των προς τον Θεό για τη σωτηρία τους. Θέσεις σωστές και μάλιστα για το τότε πνεύμα της Π. Διαθήκης. Ουσιαστικά είναι η ιστορική πάλη των ανθρώπων για λύτρωση. Αυτό είναι το βαθύτερο πνεύμα του ψαλμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η πτώση οδήγησε τον άνθρωπο σε κατάπτωση. Ο Θεός, με τη θυσία του μονάκριθου Υιου του, του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, προσφέρει τη λύτρωση, μέσα από την καθημερινή ζωή της χάριτος της Εκκλησίας. Όποιος θέλει την παίρνει αντί πάσης θυσίας. Ακόμη και με θυσία της ζωής του. Αξίζει.

ΨΑΛΜΟΣ ΟΘ΄ (79)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· μαρτύριον τῷ Ἀσάφ, ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.

Ελεγειακός και αυτός ο υπέροχος ψαλμός που τον συνέταξε κάποιος απόγονος του Ασάφ εξ αιτίας των καταστροφών που επέφεραν οι Ασσύριοι στο βόρειο βασίλειο των δώδεκα φυλών του Ισραήλ. Συντάχτηκε δε σύμφωνα με το μέλος παλαιότερου άσματος που άρχιζε με τις λέξεις «υπέρ των αλλοιωθησομένων». Η λέξη «μαρτύριον» που είναι μεταγενέστερη προσθήκη, κατά πολλούς ερμηνευτές, σημαίνει το μαρτύριο των Ισραηλιτών από τους Ασσύριους. Απ' αυτό το μαρτύριο ο ψαλμωδός παρακαλεί τον Θεό ν' απαλλάξει τον Ισραήλ, που αποτελεί το αμπέλι του. Υπέροχες εικόνες και παρομοιώσεις που θα τις διαβάζουμε με θαυμασμό.

79,2. Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραήλ, πρόσχες, ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ. ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, ἐμφάνηθι.

Μετάφραση: Σὺ, που σαν καλὸς ποιμένας καθοδηγεῖς τον Ισραηλιτικὸ λαό, δώσε προσοχή σε μας. Σὺ που οδηγεῖς σαν πρόβατα τους απογόνους του Ιωσήφ και κάθεσαι, σαν σε θρόνο, πάνω στα χερουβίμ, φανερώσου (δείξε φανερά την προστασία σου).

2 ὁ ποιμαίνων...: Εἶναι γεγονός ὅτι ο μόνος αληθινὸς τσοπάνος των λογικῶν προβάτων εἶναι ο αρχιποιμένας Θεός. Αυτὸς δημιούργησε τον άνθρωπο.

Αυτὸς ξέρει και να τον διαποιμάνει. Αυτὸς «κατέστησε στην Εκκλησία τους ποιμένες και διδάσκαλους» και την κατευθύνει ἀπὸ τη γη στον ουρανὸ με την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος, του Αγαθοῦ Παρακλητῆ. Ἐξω ἀπὸ την ποίμνη του Χριστοῦ δεν υπάρχει ούτε αλήθεια, ούτε σωτηρία. Οι πλάνες εἶναι σωρηδόν και οι λύκοι ἀμέτρητοι που παραπλανοῦν και παραμονεύουν να κατασπαράξουν τα πρόβατα, μόλις τα βρουν ἔξω ἀπὸ «το μαντρί».

ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ...: Ο Θεός εἶναι «πανταχοῦ παρών» Κάθεται ὁμως ἀνάμεσα σε ἀγγέλους που τον δοξολογοῦν και τον υπηρετοῦν. Εἶναι με διαβαθμίσεις και αποστολές λειτουργικές, διακονικές, δοξολογικές κ.λπ. Γύρω ἀπὸ τους ἀγγέλους ἔχουμε αρκετά στοιχεῖα στην Αγία Γραφή. Τα δε ἀρεοπαγитικά συγγράμματα μας δίνουν πολλές και υπέροχες πληροφορίες για τα εννέα τάγματα των ἀγγέλων. Πάνω λοιπόν και ἀνάμεσα στις στρατιές και στα τάγματα των ἀγγέλων βρίσκεται ο Θεός. Ο ποιητὴς ἐδὼ θέλει να δείξει το μεγαλῆο και την κυριαρχία του Θεοῦ, πάνω σ' ολόκληρο το σύμπαν.

79,3. ἐναντίον Ἐφραὶμ καὶ Βενιαμὶν καὶ Μανασσὴ ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.

Μετάφραση: Μπροστὰ στους απογόνους του Εφραὶμ, του Βενιαμίν, και του Μανασσὴ κινητοποίησε τη δύναμή σου και ἔλα γρήγορα να μας σώσεις.

79,4. ὁ Θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθησόμεθα.

Μετάφραση: Θεέ, αποκατάστησέ μας (όπως είμαστε πριν) και φανέρωσε το πρόσωπό σου με καλοσύνη και τότε θα σωθούμε.

79,5. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν δούλων σου;

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ των (ουρανίων) δυνάμεων, μέχρι πότε θα είσαι οργισμένος εναντίον και αυτής της προσευχής των δούλων σου;

79,6. ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων; καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ;

Μετάφραση: Έως πότε θα μας τρέφεις με δάκρυα αντί με ψωμί και θα μας ποτίζεις με το μέτρο (δοχείο) από τα δάκρυά μας;

79,7. ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς.

Μετάφραση: Μας κατέστησες αντικείμενο αντιλογίας και επιθέσεων στους γείτονές μας και οι εχθροί μας περιγελούν.

79,8. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ των (ουρανίων) δυνάμεων, αποκατάστησέ μας (όπως είμαστε πριν). Φανέρωσέ μας το πρόσωπό σου με καλοσύνη και τότε θα σωθούμε.

3-8 Περιγραφές για τις καταστροφές που υπέστησαν οι βόρειες φυλές του Ισραήλ και ο ψαλμωδός παρακαλεί τον Θεό, τον «Κύριο των δυνάμεων» να αποκαταστήσει πάλι το βασίλειο, δείχνοντας με καλοσύνη το πρόσωπό Του.

79,9. ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν·

Μετάφραση: Σαν αμπέλι μας μετακόμισες από την Αίγυπτο. Έδιωξες τα ειδωλολατρικά έθνη και το φύτεψες στην Παλαιστίνη.

79,10. ὠδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ κατεφύτευσας τὰς ρίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν.

Μετάφραση: Άνοιξες προς αυτό ελεύθερο τον δρόμο (από Αίγυπτο μέχρι Παλαιστίνης) και φύτεψες βαθιά τις ρίζες του και γέμισε τη χώρα.

79,11. ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ Θεοῦ·

Μετάφραση: Η σκιά του σκέπασε τα βουνά και οι διακλαδώσεις του κάλυψαν τις θεοφύτευτες κέδρους του Λιβάνου.

79,12. ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης καὶ ἕως ποταμῶν τὰς παραφυάδας αὐτῆς.

Μετάφραση: Άπλωσε τα κλήματά του μέχρι τη θάλασσα (προς τη δύση), και τους κλάδους του μέχρι τους ποταμούς (προς την ανατολή).

79,13. ἵνατί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν;

Μετάφραση: Γιατί τώρα γκρέμισες τον φράχτη του, ώστε να μπορούν να τρυγούν τους καρπούς του όλοι όσοι περνούν από τον δρόμο;

79,14. ἐλυμήνατο αὐτήν ὥς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν.

Μετάφραση: Το ρήμαξε αγριόχοιρος από το δάσος και θηρίο άγριο το έφαγε εντελώς.

79,15. ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον δὴ, καὶ ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην

Μετάφραση: Θεέ των ουρανίων δυνάμεων, στρέψε και πάλι το πρόσωπό σου με καλοσύνη σ' αυτό. Ρίξε βλέμμα στοργικό από τον ουρανό και δες και επισκέψου αυτό το αμπέλι,

79,16. καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου, καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.

Μετάφραση: και αποκατάστησέ το, αυτό που το φύτεψε το χέρι σου το δεξί. (Παράλληλα, ρίξε βλέμμα στοργικό) και στον άνθρωπο εκείνον που του έδωσες δύναμη να κυβερνά το έθνος σου προς δόξα δική σου.

79,17. ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη· ἀπὸ ἐπιτιμήσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.

Μετάφραση: (Η χώρα μας) έχει καεί και σκαφτεί εντελώς. (Οι Ισραηλίτες) κινδυνεύουν να χαθούν από τους ελέγχους και τις τιμωρίες του οργισμένου προσώπου σου.

79,18. γενηθήτω ἡ χεὶρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ·

Μετάφραση: Ας έλθει προστατευτικό το χέρι σου στον άνδρα εκείνο που θα τιμήσεις στα δεξιά σου και στον γιό του ανθρώπου, που τον ανέδειξες δυνατό προς δόξα του ονόματος σου.

79,19. καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα.

Μετάφραση: Και έτσι δεν θα απομακρυνθούμε πιά από σένα. Συ θα μας δίνεις ζωή κι εμείς θα επικαλούμαστε το όνομά σου.

79,20. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθисόμεθα.

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ των (ουρανίων) δυνάμεων, αποκατάστησέ μας και δείξε μας το στοργικό πρόσωπό σου κι εμείς θα σωθούμε.

9-20 Υπέροχες παραβολικές εικόνες της αμπέλου, την οποία ο Θεός μεταφύτεψε θαυματουργικά (τον Ισραήλ δηλαδή) από την Αίγυπτο στην Παλαιστίνη, στους αγίους τόπους, που όμως τώρα τη «λυμαίνονται» (καταστρέφουν) οι εχθροί, σαν αγριογούρουνα και άγρια θηρία. Του λέει: Αυτή την άμπελο που φύτεψε η δεξιά σου αλλά την κατέκαψαν και την ερήμωσαν οι εχθροί, τώρα ανάδειξε άνδρα άξιο, να την σώσει. Σαφώς

προφητεύεται ο Χριστός που έσωσε και σώζει την άμπελό του, την Εκκλησία απ' όλους τους λύκους και τα «γουρούνια...».

Και κλείνει ο ποιητής τον ψαλμό του πάλι με έκκληση προς «τον Κύριο των δυνάμεων» (ουρανού και γης) να εμφανίσει με καλοσύνη προς την άμπελό Του το θείο πρόσωπό Του. Μεγάλα και θεία νοήματα, ιστορικά και μετα-ιστορικά. Φυσικά και υπερφυσικά, όσον αφορά τον Αμπελουργό και Αρχιποιμένα Θεό-Χριστό, τα οποία εμπνέουν κάθε αληθινό πιστό, του χαρίζουν δύναμη και προοπτική για το άπειρο θείο μέλλον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός ως καλός τσοπάνος και αμπελουργός, μετά από τις «απαραίτητες» δοκιμασίες καλλιεργεί τον αμπελώνα Του, δηλ. την Εκκλησία, για να πετύχει και θα πετύχει, ώστε η θεία άμπελός του να μεταφυτευτεί όχι απλώς εξ Αίγυπτου στη Γη της Επαγγελίας, αλλά εκ της πολυβασανισμένης γης προς τον άπτωτο, θείο, άρρητο ουρανό, για να αποτελεσει την αιώνια Βασιλεία Του.

ΨΑΛΜΟΣ Π' (80)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· ψαλμὸς ᾧ δῆς τῷ Ἀσάφ.

Ο ψαλμός αυτός του Ασάφ, ο οποίος εψάλλετο στον ρυθμό επιλήνιου παλαιότερου άσματος, παρουσιάζει απότομες ωραίες εναλλαγές και το έντονο ύφος του ποιητή του. Είναι εόρτιος ψαλμός, που εψάλλετο ή στη γιορτή των σαλπίγγων της πρώτης του Σεπτεμβρίου (που με τα δυνατά θεία σαλπίσματα παλαιά έπεσαν τα τείχη της Ιεριχούς), ή στη γιορτή της Σκηνοπηγίας, ή στη μεγάλη γιορτή του Πάσχα. Έχει στοιχεία δραματικά, όπου οι φωνές των ανθρώπων διακόπτονται από τη φωνή του Θεού, για να επιστήσσει την προσοχή στους Ισραηλίτες να μην παρασύρονται και λατρεύουν ψευτοθεούς, αλλά μόνο Αυτόν, τον Αληθινό Θεό.

Γενικά ο ψαλμός αυτός είναι ποίημα λυρικοεπικό. Το νιώθουμε και όσοι δεν είμαστε ειδικοί σχετικά με τα είδη της ποίησης. Το περιεχόμενο και το ύφος του το δείχνουν.

80,2. Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ Ἰακώβ·

Μετάφραση: Σκιρτείστε από χαρά για τον Θεό, που είναι ο βοηθός μας, ψάλτε ζωηρά ύμνους στον Θεό του γενάρχη μας Ιακώβ.

80,3. λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας·

Μετάφραση: Αρχίστε να ψάλλετε, δώστε τύμπανο και εύηχο ψαλτήρι με κιθάρα, (για να συνοδεύουν τους ύμνους σας).

80,4. σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι, ἐν εὐσήμεῳ ἡμέρα ἑορτῆς ὑμῶν·

Μετάφραση: Σαλπίστε με τη σάλπιγγα στην πρώτη του μήνα, κατά την επίσημη μέρα της γιορτής σας.

80,5. ὅτι πρόσταγμα τῷ Ἰσραὴλ ἐστὶ καὶ κρίμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

Μετάφραση: Γιατί η γιορτή αυτή είναι εντολή στον Ισραήλ κι απόφαση του Θεού προς τους απογόνους του Ιακώβ.

80,6. μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου· γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν·

Μετάφραση: Τον νόμο αυτόν τον έδωσε ο Θεός, ανάμεσα στον λαό του Ιωσήφ, σαν μαρτυρία της αγάπης του σ' αυτούς, όταν βγήκαν από τη χώρα της Αιγύπτου. Τότε αυτοί άκουσαν γλώσσα που δεν γνώριζαν πριν.

80,7. ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν.

Μετάφραση: Ελευθέρωσε από τα βαριά φορτία τους ώμους τους και τα χέρια τους από τα κοφίνια στα οποία δούλευαν.

2-7 αγαλλιάσθε... καί ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ: Ὃταν ἡ καρδιά εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ αἰσθήματα αγαλλίασης καὶ ενθουσιασμοῦ, τότε ξεσπάει σὲ δυνατοὺς ὕμνους καὶ θερμὲς δοξολογίες με ὄργανα, με τύμπανα καὶ με χορούς... Τότε επιστρατεύονται ὅλες οἱ δυνάμεις σώματος καὶ ψυχῆς καὶ ὅλα τα μέσα τῆς τεχνικῆς, γιὰ νὰ εκφράσουν μύχιες καταστάσεις, ποὺ δὲν εκφράζονται ἀλλιῶς. Μέχρι καὶ τὸν στίχο 7 ὁ ψαλμωδὸς καλεῖ τὸν λαὸ νὰ εκφράσει ὅλ' αὐτὰ τα αἰσθήματα γιὰ τὶς τόσο πολλὲς καὶ μεγάλες ευεργεσίες ποὺ ἔκανε ὁ Θεὸς στὸν Ἰσραήλ. Ἀλλὰ ὁ Ἰσραήλ, ἀφοῦ πέρασαν τὰ χρόνια, δυστυχῶς, ὅπως γίνεται με ὅλους μας, ξέχασε τὶς ευεργεσίες αὐτές, ξέχασε τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ καὶ παρασύρθηκε σὲ ἄνομους δρόμους. Γι' αὐτὸ ἐπεμβαίνει ὁ Θεὸς καὶ τοῦ φωνάζει:

80,8. ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με, καὶ ἐρρύσάμην σε· ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος, ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Με φώναξες στὴ θλίψη σου κι ἐγὼ σε ἔσωσα- σε ἄκουσα στὸν κρυφὸ τόπο τῆς καταιγίδας, ὅπου ἦσουν κρυμμένος- σε δοκίμασα στὸ νερό τῆς ἀντιλογίας (ὅταν σ' ἄφησα νὰ διψᾷς καὶ συ ἀρχίσες τὶς διαμαρτυρίες σου).

80,9. ἄκουσον, λαός μου, καὶ διαμαρτύρομαί σοι, Ἰσραήλ, ἐὰν ἀκούσης μου,

Μετάφραση: Ἀκούσε, λαέ μου, τὴν προτροπὴ καὶ νουθεσίᾳ μου: Ἰσραήλ, ἐὰν με ἀκούσεις,

80,10. οὐκ ἔσται ἐν σοὶ Θεὸς πρόσφατος, οὐδὲ προσκυνήσεις Θεῷ ἄλλοτρίῳ·

Μετάφραση: δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχει σὲ σένα νέος Θεός, οὔτε νὰ προσκυνήσεις ξένο Θεό.

80,11. ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· πλάτυνον τὸ στόμα σου, καὶ πληρώσω αὐτό.

Μετάφραση: Γιατί ἐγὼ εἰμαι ὁ Κύριος, ὁ Θεός σου, ποὺ σε ἀνέβασα ἀπ' τὴ χώρα τῆς Αἰγύπτου- ἀνοίξε διάπλατα τὸ στόμα σου σ' ευχαριστία καὶ δοξολογία κι ἐγὼ θὰ ικανοποιήσω ὅ,τι μου ζητήσεις.

80,12. καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραήλ οὐ προσέσχε μοι·

Μετάφραση: Ὅμως ὁ λαός μου δὲν ἀκούσε τὴ φωνή μου καὶ οἱ Ἰσραηλίτες δὲν ἔδωσαν προσοχή σὲ μένα.

80,13. καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

Μετάφραση: Γι' αὐτὸ κι ἐγὼ τοὺς ἄφησα νὰ πορεύονται σύμφωνα με τὶς ἐπιθυμίες τῆς καρδιάς τοὺς καὶ νὰ βαδίζουν σύμφωνα με τὶς σκέψεις τοὺς.

80,14. εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου, Ἰσραήλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη,

Μετάφραση: Εἰ ὁ λαός μου με ἀκούγε, εἰ οἱ Ἰσραηλίτες ἀκολουθοῦσαν τὸν δρόμο (ἐντολές) μου,

80,15. ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου.

Μετάφραση: τότε σε χρόνο μηδέν θα ταπείνωνα τους εχθρούς του και θα άπλωνα (για τιμωρία) το χέρι μου πάνω σ' αυτούς που τον καταπίεζαν.

80,16. οἱ ἐχθροὶ Κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Οι εχθροί του Κυρίου θ' αναγκάζονταν, έστω και υποκριτικά, να δηλώσουν υποταγή, η δε περίοδος της ευημερίας τους θα διαρκούσε αιώνια.

80,17. καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

Μετάφραση: Τότε ο Θεός τους έθρεψε (στην έρημο) με το καλύτερο αλεύρι του σιταριού και τους χόρτασε με το μέλι που έβγαινε από τον άγονο βράχο.

8-17 Όταν ήσουν σε θλίψεις και με είχες ανάγκη, με φώναζες κι εγώ σε βοηθούσα... Τώρα που δεν είσαι στριμωγμένος με άφησες, αλλά στη συνέχεια σε άφησα κι εγώ και τώρα που μ' έχεις πάλι ανάγκη δεν έρχομαι να σε σώσω, γιατί δεν μ' αρέσει το παιγνίδι αυτό, αυτός ο εμπαιγμός. Αν με άκουγες θα σου έδινα συνέχεια «μάννα και μέλι» και θ' αποτελούσες μέλος της αιώνιας Βασιλείας μου. Τώρα τα πέταξες όλα και εάν δεν μετανοήσεις αληθινά και οριστικά, είσαι χαμένος, από την αποστασία σου.

Αυτό είναι το βαθύτερο νόημα αυτού του ψαλμού. Ο Θεός βοηθάει όποιον τον επικαλείται. Δεν δέχεται όμως ιδιοτελή στάση σ' αυτή τη βοήθεια. Όταν, δηλαδή, έχουμε ανάγκη, φωνάζουμε «Θεέ μου βόηθα», «Παναγία βόηθα», και μόλις φύγει η ανάγκη, φεύγουμε κι εμείς από τον Θεό. Όχι, αυτό είναι συμφεροντολογικό, είναι κατώτερο. Είναι σιχαμερό. Ο Θεός θέλει σχέσεις βαθιές, ολοκληρωμένες σ' όλα τα επίπεδα και σ' όλους τους τομείς, από την καθημερινή ζωή έως την αιώνια προοπτική. Ο Θεός δεν είναι ευκαιριακός. Είναι ο μόνιμος βοηθός, γιατί είναι ο Δημιουργός μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι ευχαριστηριακές και δοξολογικές γιορταστικές εκδηλώσεις ανήκουν σε ανθρώπους σωστούς και ευαίσθητους. Όχι ευκαιριακώς. Ο άνθρωπος ο σωστός είναι πάντοτε κοντά στον θεό, γιατί κοντά σ' Αυτόν είναι η θέση του, η αποστολή του, ο προορισμός του. Τότε και μόνο τότε ο θεός δεν εγκαταλείπει τον άνθρωπο, αλλά του είναι βοηθός και υπερασπιστής «πάσας τας ημέρας της ζωής, της νυν και της μελλούσης». Ναι, ο θεός δεν είναι «μικροπολιτικός», γι' αυτό και δεν δέχεται «μικροπολιτικούς», θέλει ανθρώπους μονίμους και σωστούς. Αυτοί θεώνονται.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΑ' (81)

Ψαλμός τῷ Ἀσάφ.

Ο ψαλμός αυτός που μοιάζει και με μερικούς άλλους (11, 49, 57) γιατί ασχολείται με θέματα άδικων «θεών», κριτών και δικαιοσύνης, είναι ποίημα Ασαφίτου. Είναι μικρός αλλά μεστός νοημάτων, κυρίως κοινωνικών και εσχατολογικών μηνυμάτων. Γι αυτό αξίζει να τον διαβάζουμε πάλι και πάλι. Τα ιερά κείμενα είναι πολυσήμαντα.

81,1. Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ.

Μετάφραση: Ο Θεός στάθηκε ανάμεσα σε σύναξη κριτών, με θεϊκό κύρος και στο μέσον αυτών θα κρίνει αυτούς που διαχειρίζονται θείαν εξουσία.

1 ἐν συναγωγῇ θεῶν...: Τόσο ο Μ. Αθανάσιος όσον και ο Θεοδώρητος ερμηνεύουν, όπως άλλωστε είναι φανερό, τη λέξη «θεών, θεούς» = κριτές. Επειδή, λένε, έχουν σχετική θέση κριτού, όπως ο Θεός. Είναι «μικροί» θεοί και κρίνουν τον λαό, τα θέματά του. Όμως, όπως δείχνει η συνέχεια του ψαλ-μού, δεν κρίνουν δίκαια, αμερόληπτα, όπως έχουν καθήκον να κάνουν ως αντιπρόσωποι του Θεού οι κριτές, αλλά άδικα. Γι' αυτό και ο Θεός τους ελέγχει και τους λέει αυστηρά:

81,2. ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν καὶ πρόσωπα ἀμαρτωλῶν λαμβάνετε; (διάψαλμα).

Μετάφραση: Θα τους ρωτήσει: Μέχρι πότε θα κρίνετε άδικα και θα μεροληπτείτε σε πρόσωπα αμαρτωλών;

81,3. κρίνατε ὀρφανῷ καὶ πτωχῷ, ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιώσατε·

Μετάφραση: Βγάλτε δίκαιη απόφαση για τον ορφανό και φτωχό και δικαιώστε τον ταπεινό και στερημένο.

81,4. ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ ρύσασθε αὐτόν.

Μετάφραση: Ελευθερώστε τον στερημένο και τον φτωχό (από τους εκμεταλλευτές του)* σώστε τον από το χέρι του αμαρτωλού.

2-4 ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν...: Μέχρι πότε θα κρίνετε άδικα, μεροληπτικά; Σταματήστε. Κρίνετε σωστά, δίκαια. Και συνεχίζει.

81,5. οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται· σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

Μετάφραση: Οι άδικοι όμως κριτές δεν έμαθαν ούτε κατάλαβαν την ευθύνη τους απέναντι στα υψηλά καθήκοντά τους. Θα βαδίζουν στο σκοτάδι της πλάνης με αποτέλεσμα να σαλευθούν όλα τα θεμέλια της γης.

5 Δυστυχώς όμως αυτοί, λόγω τύφλωσης από τα πάθη τους δεν ακούνε και συνεχίζουν τις άδικες κρίσεις τους σε βάρος των φτωχών και αδύνατων. Γι' αυτό και σείεται ηθικά η οικουμένη. Γι' αυτό έριδες, φατρίες, αντιμαχίες, πάλη τάξεων, επαναστάσεις συγκλονίζουν

τη γη. Αυτό δυστυχώς συνεχίζεται και στις ημέρες μας. Και δεν φαίνεται να διορθώνεται γρήγορα... Έχουμε μακριά πορεία για παγκόσμια δικαιοσύνη και ειρήνη. Πάντως η Εκκλησία πρέπει να ενεργοποιηθεί, με όλα τα μέσα και με όλες τις δυνάμεις της πιο πολύ. Εάν η Εκκλησία ζήσει μέσα της αληθινά τη δικαιοσύνη και την κάνει ιερή αποστολή της είναι βέβαιο ότι θα φτάσουμε πιο γρήγορα στην παγκόσμια ειρήνη και δικαιοσύνη. Μεγάλη της Εκκλησίας η ευθύνη. Πολύ παραστατικά και αποκαλυπτικά μιλάει ο Θεός δια του ψαλμωδού και λέει:

81,6. ἐγὼ εἶπα· θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες·

Μετάφραση: Εγώ δε είπα: Σεις είστε αντιπρόσωποι του Θεού και όλοι γιοι του Υψίστου.

81,7. ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε καὶ ὡς εἴς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.

Μετάφραση: Εσείς όμως θα πεθάνετε σαν κοινοί άνθρωποι (μη συναισθανόμενοι τις ευθύνες σας), και θα πέσετε σαν ένας από τους συνήθεις άρχοντες.

6-7 «Εγώ σας ονόμασα θεούς και παιδιά Θεού όλους», σείς όμως μείνατε κάτω στα χαμηλά έρποντες. Δεν νιώσατε τη μεγάλη τιμή που σας έκανα και πέφτετε χαμένοι, σαν τους χαμένους άρχοντες που δεν έχουν επίγνωση της θείας αποστολής τους και πράττουν φαύλα. Εδώ σημειώνει ο Π.Τρεμπέλας και πολύ σωστά, -ότι όπως λέει σαφώς και το Ευαγγέλιο (Λουκ. ς' 35)- όποιοι υπακούουν στο θέλημα του Θεού και προπαντός τηρούν τη θεία εντολή της αγάπης, ο Θεός τους αποκαλεί «υιούς Υψίστου». Και όπως λέει ο ι. Χρυσόστομος, αφού όλοι είμαστε εικόνες του, όλοι είμαστε παιδιά του Θεού και αδέρφια του Χριστού, εφόσον τηρούμε τους νόμους του. Απλές, μεγάλες και θείες αλήθειες. Όποιος έχει καθαρά αφτιά ας τ' ακούσει...

81,8. ἀνάστα, ὁ Θεός, κρίνων τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

Μετάφραση: Εγώ τώρα, ακούοντας αυτά αναβοώ: Σήκω πάνω, Θεέ, κρίνε τη γη, γιατί κάτω από τη δική σου κυριότητα βρίσκονται όλα τα έθνη.

8 Ο στίχος αυτός είναι κατ' εξοχήν αναστάσιμος και εσχολογικός, γι' αυτό και η Εκκλησία μας στις ιερές αναστάσιμες ακολουθίες της βροντοφωνεί «ανάστα ο Θεός και κρίνον την γην...». Έτσι είναι, η ανάσταση του Ιησού και η εμφάνισή Του πάλι στη γη, μετά την ανάσταση όλων των νεκρών, θα σημάνει και τη δίκαιη, αληθινή αιώνια κρίση του Θεού, όπου ο καθένας θα μπει στη θέση του. Η έννοια αυτή επαναλαμβάνεται πολλές φορές σ' όλη την Αγία Γραφή έμμεσα και άμεσα. Είναι βαρυσήμαντη, γιατί περιέχει τη δικαιοσύνη, την αμοιβή και την αιωνιότητα. Περιέχει το Θείο Ήθος. Αυτό που καλείται να πετύχει κάθε άνθρωπος ως «εικόνα Θεού». Να μοιάσει στο ήθος του Θεού. Έτσι θα γίνει «καθ' ομοίωσιν Θεού».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πρώτο, όσοι έχουν εξουσία να την χρησιμοποιούν θεία και όχι αυθαίρετα και αχρεία. Και δεύτερο, όλοι έχουμε εξουσία να γίνουμε σωστοί κριτές του εαυτού μας, να ζήσουμε

με αληθινή αγάπη, ώστε ο θείος απόλυτος Κριτής στο τέλος της έσχατης κρίσης να μας αποδώσει το στεφάνι της δικαιοσύνης που δεν μαραίνεται ποτέ... Είναι το αιώνιο στεφάνι που ποθεί κάθε αληθινός πιστός, όπως το θέλει και ο θείος Παύλος (Β' Τιμ. δ' 8).

ΨΑΛΜΟΣ ΠΒ΄ (82)

Ἦδὴ ψαλμοῦ τῷ Ἀσάφ.

Ἡ ἱστορία ἔχει γνωρίσει πλήθος συνασπισμῶν ἐθνῶν ἐναντίον αἰσίου ἐθνους, που συνήθως κινούνται ἀπὸ διάθεση γιὰ ἀρπαγή. Ἐνας τέτοιος συνασπισμὸς συγκροτήθηκε γιὰ νὰ καταλύσει τὸ Ἰσραὴλ τὸν 9ο αἰ. π.Χ.. (Βλέπε Παραλ. κ' 1 κ.ε. καὶ Α' Παραλ. δ' 42). Βασιλιάς τότε ἦταν ὁ εὐσεβὴς Ἰουδαῖος Ἰωσαφάτ (904-889 π.Χ.) καὶ συνασπισθέντες ἐχθρικοὶ λαοὶ οἱ Ἀμαληκίτες, οἱ Μωαβίτες, οἱ Ἀγαρηνοὶ, οἱ Φιλισταῖοι, οἱ Ἀμμωνῖτες καὶ οἱ Γεβαλῆνοι, που θέλησαν νὰ διαλύσουν τὸ Ἰσραὴλ. Ὁ ψαλμωδός, που φαίνεται νὰ ἦταν ὁ λευίτης Οἰζὴλ ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ δέντρο τοῦ Ἀσάφ, προφήτεψε τὴν νίκη τοῦ βασιλιά Ἰωσαφάτ καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἔτσι ἔδωσε πολὺ θάρρος στοὺς μαχητὲς καὶ κατοτρόπωσαν τοὺς συνασπισθέντες ἐχθρικοὺς λαούς. Μάλιστα οἱ Ἀμαληκίτες διαλύθηκαν τελείως, εξαφανίστηκαν. Ὅποιος σκάβει τὸν λάκκο τοῦ ἄλλου στὸ τέλος πέφτει μέσα ὁ ἴδιος. Θεῖος νόμος κι αὐτός. Ἀς τὸν ἔχουν ὑπ' ὄψιν οἱ τύραννοι, οἱ ἄρπαγες, οἱ ἀδηφάγοι, οἱ φαῦλοι. Τα ἴδια ἐπάθαν -λένε πολὺ ωραῖα οἱ ἐρμηνευτὲς Πατέρες-, ὁ σατανάς, καὶ τὰ ὄργανά του που ἐσκάβαν τὸ λάκκο τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Καταποντίστηκαν καὶ θὰ καταποντιστοῦν τελείως κι αἰωνίως.

82,2. Ὁ Θεός, τίς ὁμοιωθήσεταιί σοι; μὴ σιγῆσης μὴδὲ καταπραΰνης, ὁ Θεός·

Θεε ποῖος μπορεῖ νὰ συγκρ-θεῖ μαζί σου, αφοῦ κανένας δὲν εἶναι ὅμοιος με σένα; Γι' αὐτὸ μὴ σιωπάσεις, μήτε νὰ συγκρατήσεις τὴν ὀργή σου, Θεέ.

82,3. ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦσαν κεφαλὴν,

Γιατί νὰ, οἱ ἐχθροὶ σου ξεσηκώθηκαν με θόρυβο καὶ ὅσοι σε μισοῦν σήκωσαν θρασοῦ κεφάλι.

82,4. ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργέσαντο γνώμην καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου·

Ἐναντίον τοῦ λαοῦ σου κατέστρωσαν πανούργα σχέδια καὶ σκέφτηκαν πονηρά ἐναντίον τοῦ πιστοῦ λαοῦ σου.

82,5. εἶπαν· δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους, καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἔτι.

Εἶπαν: Ελάτε νὰ τοὺς καταστρέψουμε, ὥστε νὰ μὴν ἀποτελοῦν ἔθνος καὶ νὰ μὴ μνημονεύεται πια τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ.

82,6. ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο

(Μὴ μείνεις ἀδιάφορος Κύριε), γιατί ἀπὸ κοινού με ὁμόνοια σχέδιασαν καὶ ἔλαβαν ἀποφάσεις- ἔκαναν συμμαχία ἐναντίον σου,

82,7. τὰ σκηνώματα τῶν Ἰδουμαίων καὶ οἱ Ἰσμαηλῖται, Μωὰβ καὶ οἱ Ἀγαρηνοί,

οἱ σκηνῖτες Ἰδουμαῖοι καὶ οἱ Ἰσμαηλίτες, οἱ Μωαβίτες καὶ οἱ Ἀγαρηνοί,

82,8. Γεβάλ καὶ Ἀμμὼν καὶ Ἀμαλήκ καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον.

οι Γεβαλίτες και οι Αμμωνίτες και οι Αμαληκίτες και οι αλλόφυλοι, μαζί με αυτούς που κατοικούν την Τύρο.

82,9. καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοῦρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν, ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς Λώτ. (διάψαλμα).

Αλλά και οι Ασσύριοι ήρθαν μαζί τους- εβοήθησαν τους απογόνους του Λώτ εναντίον μας.

82,10. ποιήσον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιάμ καὶ τῷ Σισάρα, ὡς τῷ Ἰαβεὶμ ἐν τῷ χειμάρρῳ Κεισῶν·

Κάνε σ' αυτούς, όπως άλλοτε έκανες στους κατοίκους της Μαδιάμ, και στον Σισάρα, και στον Ιαβείν κοντά στον χείμαρρο Κεισών.

82,11. ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ.

Καταστράφηκαν εντελώς στην Αενδώρ και έγιναν σαν κοπριά για το έδαφος.

82,12. θεοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ὠρήβ καὶ Ζήβ καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν,

Βάλε τους αρχηγούς τους στην ίδια μοίρα και τιμώρησε τους, όπως έκανες στον Ωρήβ και στον Ζήβ και στον Ζεβεέ και στον Σαλμονά, σ' όλους τους άρχοντές τους,

82,13. οἵτινες εἶπαν· Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ Θεοῦ.

οι οποίοι είπαν: ας πάρουμε κληρονομιά για τον εαυτό μας τον άγιο ναό του Θεού.

82,14. ὁ Θεός μου, θεοῦ αὐτοὺς ὡς τροχόν, ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου·

Θεέ μου, κάνε τους σαν τον ανεμοστρόβιλο (ώστε να μη μπορούν να σταθούν πουθενά), σαν άχυρο που το φυσά ο άνεμος και το σκορπά.

82,15. ὡσεὶ πῦρ, ὃ διαφλέξει δρυμόν, ὡσεὶ φλόξ, ἥ κατακαύσει ὄρη,

Κατάκαυσέ τους όπως κατακαίει η φωτιά το δάσος, όπως η φλόγα κατακαίει τα (κατάφυτα) βουνά.

82,16. οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου συνταράξεις αὐτούς.

Έτσι και σύ Κύριε, καταδίωξέ τους με τον θυμό σου που ξεσπά σαν καταιγίδα και με την οργή σου συντάραξε τους.

82,17. πλήρῳσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας, καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου, Κύριε.

Γέμισε τα πρόσωπά τους με ντροπή, ώστε να αναγκαστούν να ζητήσουν το όνομά σου, Κύριε.

82,18. αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν

Ας ντροπιαστούν και ας τρομάξουν αιώνια και ας ταπεινωθούν και ας χαθούν.

82,19. καὶ γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι Κύριος· σὺ μόνος Ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

Και ας αναγνωρίσουν ότι σύ είσαι ο μόνος που το όνομά σου είναι «ο Κύριος». Σύ είσαι ο μόνος Ὑψιστος πάνω σ' όλη τη γη.

2-19 Ο ψαλμωδός καταφεύγει στον ασύγκριτο σε δύναμη Θεό, για να του ζητήσει να πολεμήσει τους εχθρούς του που συνασπίστηκαν εναντίον του και του λέει να κάνει τα πάντα εναντίον τους, ώστε να τους εξοντώσει, όπως εξόντωσε και παλαιότερα τους εχθρούς του Ισραήλ διά του ηρωικού Γεδεών. Έτσι ώστε και όσοι από τους συνασπισθέντες γλυτώσουν, λέει ο ψαλμωδός στον Θεό, να μάθουν ότι, όχι τα ονόματα των ψευτοθεών, αλλά το ένδοξο όνομά Σου, του αληθινού Θεού, δοξάζεται διαπαντός- γιατί, Σύ είσαι ο μόνος Ὑψιστος αληθινός Θεός.

Έτσι γίνεται πάντοτε με τη βοήθεια του Θεού, στο τέλος νικάει ο πιστός άνθρωπος και ο πιστός λαός, δηλ. η Εκκλησία του Χριστού, που μένει ασάλευτη στον αιώνα και θα δοξολογεί τον Ὑψιστο Θεό αιώνια. Αυτή είναι η πεποίθηση του ψαλμωδού, αυτό πιστεύει η Εκκλησία κι αυτό θ' αποδειχθεί οπωσδήποτε η μόνη πραγματικότητα και αληθινή ιστορία, όχι μόνο εδώ αλλά και στην άπειρη αιωνιότητα. «Ιησούς Χριστός νικά κι όλα τα κακά σκορπά».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσο κι αν μαίνονται οι εχθροί του Θεού, όσα κι αν μηχανεύονται κατά του φωτός και της αλήθειας, στο τέλος θα καταντροπιαστούν και θα καταποντιστούν αιώνια. Μακάριοι είναι όσοι αγωνίζονται μέσα στο «στρατόπεδο» του Χριστού και αυτοί θ' αποτελέσουν την αιώνια ένδοξη Εκκλησία του. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΓ' (83)

Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· τοῖς υἱοῖς Κορέ.

Αυτός ο ψαλμός που μοιάζει με τον 41 και 42 φαίνεται να έχει συντάκτη τον ίδιο ποιητή, από το οικογενειακό δέντρο Κορέ, και εψάλλετο σύμφωνα με τους ήχους των επιλήνιων ασμάτων (δηλαδή αυτών που εψάλλοντο στους τρύγους)- γι' αυτό και η επιγραφή λέει «ὑπὲρ τῶν ληνῶν».

Είναι ψαλμός ιεραποδημητικός· έγινε όταν ο ποιητής ήταν εξόριστος, μακριά από το κέντρο λατρείας του Ισραήλ, δηλ. τα Ιεροσόλυμα και τον Ναό του Σολομώντα. Εκφράζει νοσταλγία, προτρέπει σε ιερές αποδημίες και μακαρίζει όσους έχουν τη θεία εύνοια να είναι κοντά και μέσα στους ιερούς χώρους, στους αγίους τόπους λατρείας.

83,2. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων.

Μετάφραση: Πόσο αγαπητός είναι ο τόπος που κατοικείς, Κύριε των (ουρανίων) δυνάμεων.

83,3. ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα.

Μετάφραση: Η ψυχή μου φλέγεται από τον πόθο και λιώνει από την επιθυμία να βρεθεί στις αυλές του Κυρίου- η καρδιά μου και το σώμα μου σκιρτούν από χαρά για τον Θεό που είναι ζωντανός (και αθάνατος).

2-3 Η ψυχή και η καρδιά του ποιητή ομολογεί πόσο θαυμάσια νιώθει όταν βρίσκεται με το σώμα του και την ψυχή του στα «σκηνώματα του Κυρίου», δηλ. στους τόπους λατρείας. Τους αγαπάει αυτούς τους χώρους, γιατί εκεί λατρεύει τον αληθινό Θεό. Ας το ξαναυπογραμμίσουμε: Ασφαλώς ο Θεός είναι «πανταχού παρών» και πάντοτε μέσα μας και μπροστά μας, όταν εμείς τον αναζητούμε και τον επικαλούμαστε. Είναι στην πόλη και στην έρημο και στο σπίτι και στον δρόμο, και στο μαγαζί και στο γήπεδο... Αλλά κατ' εξοχήν βρίσκεται εκεί «όπου είναι δύο ή τρεις συνηγμένοι εν τω ονόματί του». (Ματθ. ιη' 20). Δηλαδή, στον ναό του, στη θεία λατρεία, στην ευχαριστιακή σύναξη, όπου σύμπασα η Εκκλησία, το πλήρωμα της προσφέρει «τα σα εκ των σων», την αναίμακτη θυσία. Εκεί επαληθεύει, πραγματοποιείται η κατ' εξοχήν κοινωνία Θεού και ανθρώπου, αφού βέβαια προηγουμένως έχουμε κοινωνήσει τον πόνο και τη χαρά των αδελφών μας..., και έχουμε «αποθέσει πάντα όγκον (περιττό) και την ευπερίστατον αμαρτίαν» (Εβρ. ιβ' 1).

Τότε έχουμε την τέλεια θεία κοινωνία επί της γης, η οποία είναι ο «αρραβώνας» της μέλλουσας ζωής. Δηλ. θεία εισαγωγή, για την αιώνια ένωσή μας με την αιώνια Εκκλησία της Τριαδικής Θεότητας.

83,4. καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν καὶ τρυγῶν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει τὰ νοσσία ἑαυτῆς, τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου.

Μετάφραση: Γιατί ακόμη και το πουλί βρήκε σ' αυτόν τον τόπο κατοικία και η τραγάνα φωλιά για τον εαυτό της, όπου θα βάλει τα μικρά της νεογνά. Το θυσιαστήριό σου ποθώ κι εγώ, Κύριε των (ουρανίων) δυνάμεων, Βασιλιά μου και Θεέ μου.

4 Όχι μόνο οι κοντινοί στον ναό του Θεού και οι μέσα στον ναό..., αλλά και οι απ' έξω, «τα στρουθιά και τα τρυγόνια», πολλές φορές ποθούν πιο πολύ τον Θεό. Αρκεί εμείς οι «από μέσα» να τους δίνουμε καλό παράδειγμα. Γιατί πολλές φορές τους σκανδαλίζουμε και αντί να έρθουν, φεύγουν από τον ναό, από την Εκκλησία. Γι' αυτό υπάρχουν πολλά «στρουθιά» έξω από τον ναό, τα οποία είναι πιο πολλά από τα μέσα. Προσοχή.

83,5. μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσί σε. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ευτυχισμένοι είναι όσοι κατοικούν στις αυλές του ναού σου διότι αυτοί και οι απόγονοί τους θα σε υμνολογούν αιώνια.

5 Μακαρίζει ο ψαλμωδός τους εντός. Και όντως όσοι είναι σωστοί και κάθονται σωστά, δηλ. είναι αληθινοί πιστοί μέσα στην Εκκλησία, είναι μακάριοι και πανευτυχείς. Αυτοί τη θέση τους αυτή δεν την αλλάζουν μ' όλο τον κόσμο. Γιατί είναι θέση θεία, πλήρης χάριτος κι ευτυχίας αιώνιας. «Τι γαρ ωφελείται άνθρωπος εάν τον κόσμον όλον κερδήση», φωνάζει ο Χριστός (Ματθ. ις' 26).

83,6. μακάριος ἀνὴρ, ὃς ἐστὶν ἡ ἀντίληψις αὐτοῦ παρὰ σοί· ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο

Μετάφραση: Είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος, που βρίσκεται κάτω από την προστασία σου και που έβαλε στην καρδιά του σκοπό ν' ανεβεί στη Σιών.

6 Μακαρίζει τους έσω, λέει ο ι. Χρυσόστομος, για να παρακινήσει τους έξω προς ιερές αποδημίες. Και όντως οι ιερές αποδημίες είναι τα ωραιότερα ταξίδια του ανθρώπου. Αρκεί να μη γίνονται ιδιοτελώς ή για λόγους μόνο τουριστικούς. Τότε χάνονται στη ματαιότητά τους.

83,7. εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τὸν τόπον, ὃν ἔθετο· καὶ γὰρ εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν.

Μετάφραση: Θα διασχίσει την κοιλάδα του κλαυθμώνος, για να φτάσει στον τόπο, που έθεσε προορισμό· γιατί θα δώσει ευλογίες σ' αυτόν, εκείνος που νομοθέτησε έτσι (για τις μεγάλες γιορτές).

83,8. πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, ὁφθήσεται ὁ Θεὸς τῶν θεῶν ἐν Σιών.

Μετάφραση: Θα βαδίζουν αυτοί προς τη Σιών με δύναμη που θ' ανανεώνεται. Τελικά θα φανεί ο Θεός των θεών στη Σιών.

7-8 Ο ποιητής περιγράφει τις δυσκολίες, σωματικές και πνευματικές, που συνεπάγονται αυτές οι θείες αναβάσεις, αλλά με τη βοήθεια του Θεού φθάνουν εις πέρας, και γι' αυτό έχουν και μεγάλη αξία. Ό,τι αποκτάς μ' ευκολία χάνεται εύκολα. Ό,τι αποκτάς δύσκολα χάνεται δύσκολα.

83,9. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι, ὁ Θεὸς Ἰακώβ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ των (ουρανίων) δυνάμεων, άκουσε την προσευχή μου, δεξου την στ' αφτιά σου, Θεέ του Ιακώβ και των απογόνων του.

83,10. ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἴδε, ὁ Θεός, καὶ ἐπίβλεψον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου.

Μετάφραση: Θεέ, υπερασπιστή μας, δές και κοίταξε με καλωσύνη το πρόσωπο αυτού που έχρισες (βασιλιά).

83,11. ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας· ἐξελεξάμην παραρρίπτεισθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μου μᾶλλον ἢ οἰκεῖν με ἐν σκηνώμασιν ἀμαρτωλῶν.

Μετάφραση: Γιατί είναι καλύτερη μιά μέρα στις αυλές του ναού σου, παρά χίλιες μακριά απ' αυτόν* διάλεξα να είμαι κάπου πεταμένος στο σπίτι του Θεού μου, παρά να κατοικώ στα σπίτια των αμαρτωλών.

83,12. ὅτι ἔλεος καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ Κύριος ὁ Θεός, χάριν καὶ δόξαν δώσει· Κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.

Μετάφραση: Γιατί το έλεος και την αλήθεια αγαπά ο Κύριος και Θεός, και αυτός θα δώσει χάρη και δόξα· ο Κύριος δεν θα στερήσει τα αγαθά του σ' αυτούς που βαδίζουν με ακακία.

83,13. Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ των (ουρανίων) δυνάμεων, είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος που ελπίζει σε σένα.

9-13 Αφού παρακαλεί ο ψαλμωδός τον «Κύριο των δυνάμεων» ν' ακούσει την προσευχή του και ότι μια μέρα κοντά του αξίζει πιο πολύ απ' όλη την άλλη ζωή του και ότι έστω και την τελευταία θέση να κατέχει κοντά στον Θεό είναι πανευτυχής, γιατί θα έχει τον Θεό της αλήθειας και του ελέους, μακαρίζει τον άνθρωπο που έχει τις ελπίδες του στον Θεό. Γιατί μόνον αυτές αξίζουν αιώνια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η θέση κοντά στον Θεό είναι θέση προνομιούχος, κι αξίζει πιο πολύ και από βασιλικούς θρόνους που παρέρχονται. Ενώ η Βασιλεία του Θεού, με εμάς συμβασιλεύς, που θα μετάσχουμε σ' αυτή, δεν έχει τέλος. Αυτή είναι το παν διά παντός.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΔ΄ (84)

Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμός.

Εἶναι ἱστορικός ψαλμός, που συντάχτηκε ἀπὸ Κορείτη (Α' Ἑσδρα ε' 69-70). 42.000 Ἰσραηλίτες με εθνικὸ ἡγέτη τον Ζοραβάβελ και πνευματικὸ τον ἀρχιερέα Ἰησοῦ του Ἰωσεδέκ, μετὰ ἀπὸ τὸ διάταγμα του Κύρου που τους ἔδινε ἀδεία να φύγουν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴ Βαβυλώνα και να ἐπιστρέφουν στην Ἱερουσαλήμ, ἔκαναν χρῆση αὐτῆς τῆς ἀδείας και γύρισαν στην πατρίδα τους. Αὐτὸν τον ἐνθουσιασμό τῆς ἀπελευθέρωσης κι ἐπιστροφῆς ἐκφράζουν οἱ πρῶτοι στίχοι του ψαλμοῦ. Μετὰ ὁμως ἔπεσε ο πολὺς ἐνθουσιασμός τους, γιατί εἶδεν ὅτι δεν εἶχαν ἀφεθεῖ ἐλεύθεροι ὅλοι. Ἀρκετοὶ παρέμειναν ἀκόμη αἰχμάλωτοι στη Βαβυλώνα. Τότε ο ψαλμωδὸς παρακαλεῖ τον Θεὸ να λυπηθεῖ και να ἐλευθερώσει και τους ὑπόλοιπους δείχνοντας και σ' αὐτοὺς τὸ ἔλεος του. Ὅποτε, ἔτσι θα φανεῖ ὅλη ἡ στοργικὴ μέριμνα του Θεοῦ στον λαὸν του Ἰσραήλ.

84,2. Εὐδόκησας, Κύριε, τὴν γῆν σου, ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ·

Μετάφραση: Ἐκάνες φανερὴ, Κύριε, τὴν ευαρέσκειά σου στη Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, γιατί ἐπανεφῆρες σ' αὐτὴ τους αἰχμαλώτους ἀπογόνους του Ἰακώβ.

84,3. ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Συγχώρησες τὶς παρανομίες στον λαὸ σου και σκέπασες ὅλες τὶς ἀμαρτίες τους.

84,4. κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργὴν σου, ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου.

Μετάφραση: Σταμάτησες ὅλο τον θυμὸ σου και παράβλεψες τὴν ὀργὴ τῆς ἀγανάκτησής σου.

2-4 Μετὰ ἀπὸ τὶς δοκιμασίες τῆς αἰχμαλωσίας -ὅπως προελέχθη- ο Θεὸς ἔδωσε τὴν ἐλευθερίαν σε μεγάλο μέρος του Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Ὅμως οἱ σωστοὶ ἄνθρωποι δεν φροντίζουν μόνο για τους εαυτοὺς τους, ἀλλὰ και για τους ἄλλους. Ἐτσι ἔκαναν ἐν προκειμένῳ και οἱ Ἰσραηλίτες και παρακάλεσαν τον Θεὸ, ὅπως ἐν προκειμένῳ μας λέει ο ψαλμωδὸς, να ἐλευθερώσει και τους ἄλλους συμπατριῶτες τους. Γι' αὐτὸ του λέει:

84,5. ἐπίστρεψον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου ἀφ' ἡμῶν.

Μετάφραση: Γύρισε μας πίσω (ἀπὸ τὴν ἐξορία), Θεέ τῆς σωτηρίας μας, κι ἀπομάκρυνε τον θυμὸ σου ἀπὸ μας.

84,6. μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ὀργισθῇς ἡμῖν; ἢ διατενεῖς τὴν ὀργὴν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;

Μετάφραση: Μήπως τάχα αἰῶνια θα εἶσαι ὀργισμένος με μας; Ἡ μήπως θα παρατείνεις τὴν ὀργή σου ἀπὸ γενιά σε γενιά;

84,7. ὁ Θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί.

Μετάφραση: Θεέ, εσύ αφού μας αποκαταστήσεις, θα μας δώσεις πάλι ζωή και ο πονεμένος λαός σου θα ευχαριστηθεί από τις δωρεές σου.

84,8. δείξον ἡμῖν, Κύριε, τὸ ἔλεός σου καὶ τὸ σωτήριόν σου δώης ἡμῖν.

Μετάφραση: Δείξε μας, Κύριε, το έλεος σου και δώσε μας τη σωτηρία σου (που ποθούμε).

5-8 ἐπίστρεψον ἡμᾶς... ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου ἀφ' ἡμῶν... δείξον Κύριε τὸ ἔλεος σου καὶ τὸ σωτήριόν σου δώης ἡμῖν: Ὅλ' αὐτὰ εκφράζουν βαθεῖς πόθους για πλήρη ελευθερία. Μέγα το θέμα της ελευθερίας. Το θίγουν οι ψαλμοί και αλλού. Εδώ σταματάμε για λίγο σε δύο σημεία, α) Μακάρι να μην υπήρχε δουλεία από άνθρωπο σε άνθρωπο και προ παντός από τον ίδιο τον άνθρωπο προς τον εαυτό του, ή από τον σατανά προς τον άνθρωπο (Β' Πετρ. β' 19). Ο σατανάς, εκμεταλλευόμενος τις μόνιμες αδυναμίες μας, μας αιχμαλωτίζει και μας σέρνει από τη μύτη... και β) Δεν αρκεί να είμαστε εμείς λεύτεροι, αλλά πρέπει να ποθούμε και τη λευτεριά και των άλλων, εθνική, πνευματική, κ.λπ. Καθόσο εξαρτάται από μας να την προωθούμε προς κάθε κατεύθυνση. Η ελευθερία είναι η βάση για κάθε αξία. Γι' αυτό αξίζει γι' αυτή κάθε θυσία.

84,9. ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἑμοῖ Κύριος ὁ Θεός, ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ὀσίους αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας καρδίαν ἐπ' αὐτόν.

Μετάφραση: Θα ακούσω τι θα πεί σε μένα ο Κύριος και Θεός, γιατί θα μιλήσει για ειρήνη στον λαό του και στους αφοσιωμένους του και σε όσους στρέφουν πάλι (αφού μετανοήσουν) την καρδιά τους σ' αυτόν.

84,10. πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτόν τὸ σωτήριον αὐτοῦ τοῦ κατασκηνώσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.

Μετάφραση: Αλήθεια, η σωτηρία του είναι κοντά σ' αυτούς που τον ευλαβούνται, ώστε να κατοικήσει η δόξα του στη γη μας.

84,11. ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν·

Μετάφραση: Το έλεος του Θεού και η αληθινή επαλήθευση των υποσχέσεών του συναντήθηκαν. Η δικαιοσύνη και η ειρήνη αλληλοφιλήθηκαν.

84,12. ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε.

Μετάφραση: Η αλήθεια αναβλάστησε καρποφόρα από τη γη και η δικαιοσύνη κατέβηκε από τον ουρανό.

9-12 Όταν ο άνθρωπος ακούει τι «λαλεί» ο Θεός σ' αυτόν, τότε συναντώνται η αλήθεια και η δικαιοσύνη και φέρνουν ειρήνη στον κόσμο. Αυτή είναι η μόνη αληθινή ειρήνη, γιατί στηρίζεται σε αρραγείς βάσεις, στην αλήθεια και στη δικαιοσύνη του Θεού. Οπότε αποκλείονται πόλεμοι, επαναστάσεις, καταδυναστεύσεις, αιχμαλωσίες κ.ά. όμοια.

84,13. καὶ γὰρ ὁ Κύριος δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῇ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς·

Μετάφραση: Γιατί πραγματικά ο Κύριος θα δείξει την καλοσύνη του και έτσι θα χαρίσει ευτυχία και η γη θα δώσει άφθονους τους καρπούς της.

84,14. δικαιοσύνη ενώπιον αὐτοῦ προπορεύεται καὶ θήσῃ εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Η δικαιοσύνη θα πορεύεται μπροστά από τον Κύριο και θα καταστήσει εκείνος τον τρόπο συμπεριφοράς του παράδειγμα για όλους.

13-14 Τότε ο Θεός θα δώσει κι όλα τ' αγαθά του στους ανθρώπους. Αγαθά που προκύπτουν από την εφαρμογή του θελήματος του Θεού. Ακόμα και θα δείξει τον υποδειγματικό δρόμο που πρέπει να πορεύονται οι άνθρωποι του Θεού. Οι άνθρωποι της δικαιοσύνης. Σπουδαία η θεία πορεία. Άσφαλτη και βέβαιη, που οδηγεί στην αληθινή ευτυχία. Εδώ, όπως λένε οι Πατέρες Αθανάσιος, Ευσέβιος και Ζιγαβηνός, ο ψαλμωδός προφητικά μιλάει για τον Χριστό, ο οποίος θα τεθεί (ετέθη) υπόδειγμα στους ανθρώπους για να τον ακολουθούν στη θεία ασφαλή πορεία του, όπως κι έγινε. Ως θεάνθρωπος είναι η οδός και η αλήθεια. Το διακήρυξε ο ίδιος (Ιω. ιδ' 6).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μόνο ο Θεός χαρίζει αληθινή ελευθερία που πηγάζει από την αλήθειά του. Το λέει σαφώς στο Ευαγγέλιο του: «Γνώσεσθε την αλήθειαν και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς» (Ιω. η' 32). Και σ' αυτό το βαρυσήμαντο μήνυμα μένει τελικά και ο Κύριλλος Αλεξανδρείας, που τονίζει ότι η μόνη αλήθεια και ελευθερία είναι ο Υιός της Παρθένου Μαρίας, ο Χριστός.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΕ' (85)

Προσευχή τῷ Δαυΐδ.

85,1. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς καὶ πέννης εἰμὶ ἐγώ.

Μετάφραση: Σκύψε, Κύριε, και πλησίασε τ' αφτί σου και άκουσέ με, γιατί εγώ είμαι φτωχός και δυστυχισμένος.

85,2. φύλαξον τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ὁσιὸς εἰμὶ· σῶσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ Θεὸς μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ.

Μετάφραση: Προφύλαξε τη ζωή μου, γιατί είμαι αφοσιωμένος σε σένα. Σώσε, Θεέ μου, τον δούλο σου, που ελπίζει σε σένα.

85,3. ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι πρὸς σέ κεκράζομαι ὅλην τὴν ἡμέραν.

Μετάφραση: Ελέησέ με, Κύριε, διότι ὅλη τη μέρα δεν σταμάτησα να κραυγάζω προς σε, (ζητώντας τη βοήθειά σου).

85,4. εὐφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σέ, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Χαροποίησε την καρδιά του δούλου σου, γιατί σε σένα ύψωσα κι εμπιστεύτηκα την ύπαρξή μου.

85,5. ὅτι σύ, Κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.

Μετάφραση: Γιατί εσύ, Κύριε, είσαι καλός και επιεικής και σπλαχνικός για ὅλους αυτούς που σε επικαλούνται.

85,6. ἐνώτισαι, Κύριε, τὴν προσευχὴν μου καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.

Μετάφραση: Ακούσε, Κύριε, την προσευχή μου και δώσε προσοχή στη φωνή της δέησής μου.

85,7. ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι ἐπήκουσάς μου.

Μετάφραση: Πιστεύω ὅτι θα μ' ακούσεις, γιατί και στις μέρες της θλίψης μου προσευχήθηκα γοερά σ' εσένα και συ με άκουσες με καλοσύνη.

85,8. οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.

Μετάφραση: Δεν υπάρχει, ανάμεσα στους (ει-δωλογατρικούς) θεούς, Θεός ὅμοιος με σένα, Κύριε. Κανένα από τα έργα τους δεν μπορεί να συγκριθεῖ με τα δικά σου.

85,9. πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας, ἤξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Ὅλα τα ἔθνη που δημιουργήσες θα έρθουν και θα προσκυνήσουν μπροστά σου, Κύριε, και θα δοξάσουν το ὄνομά σου,

85,10. ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ Θεὸς μόνος.

Μετάφραση: γιατί εσύ είσαι μεγάλος και κάνεις θαυμαστά έργα. Εσύ είσαι ο μόνος αληθινός Θεός.

85,11. ὁδήγησόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδιά μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Οδήγησέ με, Κύριε, στον δρόμο (των εντολών) σου, και θα βαδίζω σύμφωνα με την αλήθεια σου· ας βρίσκει χαρά η καρδιά μου στην ευλάβεια προς το όνομά σου.

85,12. ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: Θα σε ανυμνώ, Κύριε και Θεέ μου, με όλη μου την καρδιά και θα δοξολογώ το όνομά σου αιώνια.

85,13. ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ’ ἐμέ καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἄδου κατωτάτου.

Μετάφραση: Γιατί είναι μεγάλο το έλεος σου που έδειξες σ’ εμένα και γλύτωσες τη ζωή μου απ’ τον θάνατο και απ’ τα βάθη του άδη.

85,14. ὁ Θεός, παράνομοι ἐπανεστήσαν ἐπ’ ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν.

Μετάφραση: Θεέ μου, παράνομοι άνθρωποι ξεσηκώθηκαν εναντίον μου και πλήθος ανθρώπων ισχυρών ζήτησαν ν’ αφαιρέσουν τη ζωή μου και δεν έλαβαν καθόλου υπόψη τους εσένα.

85,15. καὶ σύ, Κύριε ὁ Θεός μου, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός.

Μετάφραση: Όμως, εσύ, Κύριε και Θεέ μου, είσαι σπλαχνικός και ελεήμονας, μεγαλόκαρδος και πολυέλεος και αξιόπιστος σ’ όσα λέγεις.

85,16. ἐπίβλεψον ἐπ’ ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.

Μετάφραση: Ρίξε, λοιπόν, προστατευτικά το βλέμμα σου πάνω μου και ελέησέ με, δώσε τη δύναμή σου σε μένα τον δούλο σου και σώσε τον γιό της δούλης σου (της μητέρας μου).

85,17. ποιήσον μετ’ ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, καὶ ιδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθήτωσαν, ὅτι σύ, Κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

Μετάφραση: Κάνε για το καλό μου κάποιο θαύμα και ας το δουν αυτοί που με μισούν και ας ντροπιαστούν, γιατί εσύ, Κύριε, πραγματικά με βοήθησες και με παρηγόρησες.

1-17 Η προσευχή αυτή του Δαβίδ ασφαλώς μοιάζει και με άλλες προσευχές όχι μόνο του ίδιου, αλλά και άλλων Προφητών και αγίων ανδρών. Έχει τα χαρακτηριστικά του ταπεινού ανθρώπου που παρακαλεί τον Θεό να «κλίνει το ους του» και να τον ακούσει, γιατί σ’ αυτόν στηρίζει τις ελπίδες του, στον μόνο αληθινό Θεό. Είναι, λοιπόν, προσευχή που έχει τα

ουσιαστικά χαρακτηριστικά της επικοινωνίας ανθρώπου και Θεού. Είναι η σωστή σχέση του αμαρτωλού ανθρώπου προς τον Σωτήρα του Θεό. Θεωρούμε καλό, ξεφεύγοντας κάπως από το κείμενο και τη μετάφρασή του, να δώσουμε μερικές σκέψεις-νύξεις αγίων Πατέρων περί προσευχής. Μας οδηγούν, άλλωστε, στο βαθύτερο νόημα του ψαλμού:

- Όσο βιάζεις τον εαυτό σου να προσεύχεται και να εγγίζει τον Θεό, τόσο πιο πολύ σ' εγγίζει ο Θεός με τα χαρίσματά του. (Ι. Δαμασκηνός)
- Η προσευχή είναι πηγή αρετών, πρόξενος χαρισμάτων, τροφή ψυχής, φωτισμός νου, κάθαρση καρδιάς, απόδειξη ελπίδας, λύση λύπης, μείωση θυμού, αποκάλυψη των μελλόντων, ανάβαση προς ουρανό και «συνουσία» με τον Θεό. (Ιωάννης Σιναΐτης)
- Η γρηγορούσα ψυχή ποθεί τον Θεό και αδιαλείπτως προσεύχεται προς αυτόν.
- Εάν θελήσεις να κάνεις έργο αγάπης, λένε οι Πατέρες διάκοψε την προσευχή και κάνε την αγάπη και πάλιν προσεύχου. Προηγείται η αγάπη, ως μητέρα των προσευχών, γιατί ο Θεός είναι αγάπη.
- Προσεύχου διά τους εχθρούς σου στον Θεό, γιατί έτσι προσεγγίζεις τον Θεό.
- Όταν δοξάζεις τον Θεό, κάνεις έργο αγγέλων.
- Έμπα στο βάθος της ψυχής σου και προσεύχου για τον κόσμο όλο- τότε θα νιώσεις πως όλος ο κόσμος είναι δικός σου.
- Μην αργολογείς στην προσευχή, αλλά «κτύπα» τα στήθη σου μετανοών και προσεύχου ως ο τελώνης «ιλάσθητί μου, Κύριε, τώ αμαρτωλώ».
- Η εξουδένωση του εαυτού σου ενώπιον του Θεού, είναι παρρησία προς τον θρόνο του Θεού.
- Η νηστεία των παθών είναι ορμητήριο των προσευχών.
- Η προσευχή σε βγάζει έξω από τον εαυτό σου και βρίσκεις τον πλησίον σου και τον Θεό σου.
- Ζήτη από τον Θεό το χάρισμα της προσευχής και όταν το λάβεις μην καυχηθείς.
- Η γη γίνεται ουρανός όταν προσεύχεται ο πιστός.

(Αποσπάσματα από το «Γεροντικό»).

- Η προσευχή μας γλυτώνει από πολλούς πειρασμούς και μας ανοίγει τους ουρανούς.
- Κάθε καθαρή κίνηση καρδιάς είναι προσευχή.
- Όσο περισσότερο κινείται η προσευχή προς το Άγιο Πνεύμα, τόσο πιο περιττά βλέπουμε τα μη αναγκαία πράγματα του κόσμου.
- Η προσευχή κινεί τον νου προς θείες αναβάσεις και ο ουρανός κάνει προς την καρδιά τις θείες καταβάσεις.

- Η αληθινή επίκληση του ονόματος του Θεού αποτελεί θεία νοερή προσευχή.
- Οι θείες οπτασίες είναι καρπός καθαρής καρδιάς προσευχόμενης.
- Διά της προσευχής μεθάει ο νους και η καρδιά με θείο νέκταρ.

(Ισαάκ Σύρος)

- Η προσευχή είναι μεγάλο αγαθό..., εάν συνηθίσουμε τον εαυτό μας να ευχαριστούμε τον Θεό, όχι μόνο όταν λαβαίνουμε, αλλά και όταν δεν λαβαίνουμε. Και τα δύο γίνονται προς ωφέλειά μας. Ούτε να στενοχωριόμαστε όταν αργεί να μας απαντήσει ο Θεός στις προσευχές μας. Αυτός ξέρει πότε και πώς χρειαζόμαστε το κάθε τι για να μας ωφελήσει την ψυχή. Ο Θεός πολλές φορές αναβάλλει ν' απαντήσει στα αιτήματα της προσευχής μας, γιατί θέλει να μας ασκήσει στην πίστη και στην υπομονή.
- Πολλοί μπαίνουν στον ναό και προσεύχονται και βγαίνουν χωρίς να ξέρουν τι είπαν, γιατί μόνο τα χείλη τους εκίνησαν και όχι την καρδιά τους. Αληθινή προσευχή είναι η από καρδιάς ικεσία. Μην περιμένεις να σ' ακούσει ο Θεός, αφού δεν προσέχεις και δεν καταλαβαίνεις τι του λες. Εάν κλίνεις τα γόνατα χωρίς να κλίνεις το νου και την ψυχή μπροστά στον Θεό, μην περιμένεις να κλίνει το αφτί του ο Θεός στις προσευχές σου.
- Πριν από το φαγητό και μετά το φαγητό ευχαριστεί τον Θεό.
- Όχι ο τόπος, αλλά ο τρόπος που προσεύχεσαι σε άγει προς τον Θεό.
- Η ταπεινή προσευχή γίνεται από τον ουρανό ακουστή.
- Άφησε τις αμαρτίες των αδελφών σου και τότε προσεύχου προς τον Θεό σου.
- Η προσευχή προς τον Θεό φυγαδεύει τον διάβολο. Δόξαζε τον Θεό για να μοιάζεις των αγγέλων. (Ιωάννης Χρυσόστομος)

Αυτά τα ελάχιστα από τους θησαυρούς των αγίων Πατέρων περί της αγίας προσευχής για την κατάνυξη της ψυχής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το προνόμιο της προσευχής το έχει μόνο ο άνθρωπος μέσα σ' όλη την ορατή Δημιουργία, ως «εικόνα Θεού». Όταν το χρησιμοποιεί γίνεται «κατά χάριν Θεός».

ΨΑΛΜΟΣ ΠΣΤ' (86)

Τοῖς υἱοῖς Κορὲ ψαλμὸς ὥδῃς.

86,1. Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις·

Μετάφραση: Τα (ασάλευτα) θεμέλια, που ο ίδιος ο Θεός έβαλε, βρίσκονται στα αγιασμένα βουνά (της Σιών).

86,2. ἀγαπᾷ Κύριος τὰς πύλας Σιών ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ἰακώβ.

Μετάφραση: Ο Κύριος αγαπά τις πύλες της Σιών περισσότερο από όλες τις πόλεις των απογόνων του Ιακώβ.

86,3. δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Έχουν λεχθεῖ για σένα εξάϊσια και θαυμαστά (από τους προφῆτες), πόλη του Θεού.

86,4. μνησθήσομαι Ῥαὰβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσί με· καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς τῶν Αἰθιοπῶν, οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ.

Μετάφραση: Θα θυμηθῶ και θα συγκαταλέξω τη Ραάβ (Αίγυπτο) και τη Βαβυλώνα μεταξύ εκείνων που με γνωρίζουν και με λατρεύουν. Και να, αλλογενεῖς και η Τύρος και οι Αιθίοπες, ὅλοι αυτοί ήρθαν εκεί (για να προσκυνήσουν).

1-4 Ενα ακόμα λυρικό ποιητικό καλλιτέχνημα μας άφησε κάποιος εμπνευσμένος ποιητής Κορεΐτης. Ξεκινάει από τη θεμελίωση του κέντρου λατρείας του Ισραήλ, δηλαδή από «τα ὄρη της Σιών» (Ιερουσαλήμ), για να εξάρει τον κατ' εξοχήν αυτόν ιερό χώρο, όπου θεμελιώθηκε ο Ναός του Σολομώντα. Ασφαλώς ὅλοι οι ιεροί χώροι είναι αγαπητοί κι ευλογημένοι από τον Θεό, μα μερικοί εντελώς ιδιαίτερα, ὄχι γιατί μεροληπτεῖ ο Θεός γι' αυτούς, αλλά γιατί εκεί, ὅπως λένε οι ιεροί Πατέρες, οι άνθρωποι κατέθεσαν ὅλη την καρδιά τους, φλεγόμενοι από λατρεία προς τον αξιολάτρευτο Δημιουργό τους. Έτσι ο Ναός του Σολομώντα με ὅλη την ιερή ιστορία του αποτελεί ιστορικό ορόσημο για τη λατρεία του αληθινού Θεού, παρ' ὅτι μετά καταστράφηκε και αφανίστηκε. Οπότε εδώ ακριβώς φαίνεται το αμερόληπτο και απροσωπόληπτο του Θεού. Όταν ο Ισραήλ απέβαλε από μέσα του τον αληθινό Θεό, τότε και ο Θεός απέβαλε τον Ισραήλ και έδωσε την πρωτοπορία στα ἔθνη... Ο Θεός μένει σ' αυτούς που τον καλούν και τον ποθούν ολόψυχα. Αυτές τις καρδιές τις κάνει «αγίους τόπους», γιατί θεμελίωσαν την ύπαρξη τους ολόκληρη στον Θεό και ο Θεός τους ευλογεί πλούσια.

86,5. μήτηρ Σιών, ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτήν ὁ Ὑψιστος.

Μετάφραση: Πνευματική μητέρα θα ονομάσει κάθε άνθρωπος τη Σιών και πλήθος ανθρώπων θα έλθουν σ' αυτή, γιατί ο ίδιος ο Ὑψιστος τη θεμελίωσε.

86,6. Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ο Κύριος θα διηγηθεῖ τα καταγεγραμμένα στο βιβλίο του ονόματα των λαῶν και των ἀρχόντων, που εγκαταστάθηκαν σ' αὐτή.

86,7. ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

Μετάφραση: Πραγματικά, ὦ Σιών, χαίρονται ὅλοι αὐτοὶ που ἔχουν τὴν κατοικία τους στὴ γῆ σου.

5-7 Ο Μ. Αθανάσιος, ο Θεοδώρητος και ο Ζιγαβηνός λένε ὅτι οἱ τρεῖς τελευταῖοι στίχοι εἶναι ἄκρως μεσσιανικοὶ καὶ εσχολογικοί. Γιατί «Μήτηρ Σιών» εἶναι ὄχι μόνο ἡ ἐπίγεια Ἱερουσαλήμ, που, σύμφωνα με τὸ Ευαγγέλιο, στο τέλος τοῦ κόσμου, πρὶν τὴν Δεύτερη Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς θ' αναγνωρίσουν τὸν Χριστό καὶ θα προσκυνήσουν με τὴν ψυχὴ τους τὴν ἐδρά καὶ ἀφετηρίαν τοῦ Ναοῦ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄνω καθέδρα τῆς Τριαδικῆς Θεότητος, στὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, δηλαδή στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὅπου «ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἀήττητη, χωρὶς κηλίδα, χωρὶς αθυμία με ἀκραιφνὴ ἀθάνατη χαρὰ, ὅπου οἱ τρόφιμοι τῆς ευσέβειας θὰ εἶναι μέτοχοι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ», ὅπως λέει χαρακτηριστικὰ ὁ Θεοδώρητος. Εκεί λοιπόν, στὴν υπέρλαμπρη αἰώνια Σιών, θὰ εὐφραίνονται ὅλοι ὅσοι ἔχουν τὸ σπίτι τους στὴν ἐπουράνια τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία-Βασιλεία.

Γεγονότα ὄντως ἀσύλληπτα γιὰ τὴ «χοϊκὴ» μας, δηλ. γήινη διάσταση. Καταστάσεις, ὅπως λέει καὶ ὁ θεῖος Παῦλος, που δὲν περιγράφονται με λόγια, καὶ δὲν τις χωράει ὁ νους μας, δὲν τις ἔχουν δεῖ τὰ μάτια μας, δὲν τις ἔχουν ἀκούσει τ' αἶτιά μας καὶ δὲν ἔχουν ἀνεβεί στα ὕψη καὶ δὲν ἔχουν κατέβει στα βάθη τῆς καρδιάς μας (Α' Κορ. β' 9). Αὐτὸ ας εἶναι καὶ τὸ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὁ Θεός εἶναι ἡ ζωὴ μας. Ἡ Τριαδικὴ θεότητα ας γεμίσει τὴν ὑπαρξή μας. Ἡ μόνη ἀλήθεια καὶ ἀπόλυτη βεβαιότητα εἶναι ὁ Θεός καὶ ἡ Βασιλεία τοῦ. Μακάρι νὰ εἴμαστε μέλη τῆς.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΖ' (87)

Ἦδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορέ· εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Μαελέθ τοῦ ἀποκριθῆναι λόγον συνέσεως Αἰμάν τῷ Ἰσραηλίτῃ.

Αὐτόν τον πιο λυπητερό, πένθιμο, θρηνητικό ψαλμό του Ψαλτηρίου τον σύνταξε ένας σοφός ψαλμωδός, απόγονος του Κορέ, ο Αιμάν, ο οποίος υπήρξε υπέροχος αρχιμουσικός και δάσκαλος του χορού (Α' Παραλ. ς' 33, ιε' 17 κ.λπ. Βασιλ. δ' 31 και Α' Παραλ. Β' 6). Ο ψαλμός σύμφωνα και με την επιγραφή έπρεπε να ψάλλεται υπέρ μαελέθ, δηλαδή σε πένθιμο ήχο, με πένθιμο όργανο. Όλος ο ψαλμός εκφράζει πόνο, εγκατάλειψη, αλλά και ικεσία στον Θεό για σωτηρία. Όλοι, ή σχεδόν όλοι οι άνθρωποι, αφού και ο Χριστός το ένωσε ως άνθρωπος, έχουν νιώσει τέτοιες μαύρες ώρες και τέτοιες σκοτεινές περιόδους. Γι' αυτό ο ψαλμός διαβάζεται σε πολλές περιπτώσεις της λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας, επειδή ακριβώς εκφράζει βαθιές πτυχές της ανθρώπινης ψυχολογίας. Οι Πατέρες και σ' αυτόν τον ψαλμό βρίσκουν αρκετές αλληγορίες που αναφέρονται στο πρόσωπο του Χριστού, που εγκαταλείφθηκε από τους μαθητές του στις πιο κρίσιμες στιγμές του και σήκωσε μόνος του τον σταυρό της αμαρτίας του κόσμου...

87,2. Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου, ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου·

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ μου, και σωτήρα μου, μέρα και νύχτα προσεύχομαι γοερά μπροστά σου.

873. εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου.

Μετάφραση: Ας φτάσει ενώπιον σου η προσευχή μου, σκύψε και φέρε κοντά τ' αφτί σου για ν' ακούσεις τη δέησή μου.

87,4. ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ ᾄδῃ ἤγγισε·

Μετάφραση: Γιατί πλημμύρισε από συμφορές η ψυχή μου και η ζωή μου άγγιξε τα χείλη του άδη.

87,5. προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρωπος ἀβοήθητος ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος,

Μετάφραση: Συγκαταριθμήθηκα μαζί μ' αυτούς που ρίχνονται στο λάκκο του τάφου, έγινα σαν άνθρωπος που στερείται βοήθειας, εγκαταλειμμένος ανάμεσα στους νεκρούς, μακριά από κάθε επικοινωνία με τους ζωντανούς.

87,6. ὡσεὶ τραυματαῖι καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἀπώσθησαν.

Μετάφραση: Είμαι από τους (θανάσιμα) τραυματισμένους, που τώρα αναπαύονται στον λάκκο του τάφου, τους οποίους δε θυμάσαι πιά, αλλά ξέφυγαν απ' τα (προστατευτικά) σου χέρια (αφού είναι νεκροί).

87,7. ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.

Μετάφραση: Με έβαλαν σε πολύ βαθύ λάκκο, στα σκοτεινά του άδη, όπου πλανάται η σκιά του θανάτου.

87,8. ἐπ' ἐμέ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Πάνω μου έπεσε (βαρύς) ο θυμός σου και όλα τα κύματα της οργής σου τα άφησες να ξεσπάσουν εναντίον μου.

87,9. ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς, παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην.

Μετάφραση: Απομάκρυνες από μένα τους γνωστούς μου, που με σιχάθηκαν και με αήδιασαν παραδόθηκα και στη θλίψη και δεν μπορώ ν' απαλλαγώ απ' αυτή.

87,10. οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας· ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς σέ τὰς χεῖράς μου·

Μετάφραση: Τα μάτια μου ατόνησαν από τα δάκρυα και τη ταλαιπωρία- προσευχήθηκα γοερά σε σένα, Κύριε, όλη τη μέρα άπλωσα προς σε τα χέρια μου.

87,11. μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια; ἢ ἱατροὶ ἀναστήσουσι, καὶ ἐξομολογήσονται σοι;

Μετάφραση: Βοήθα με πριν πεθάνω. Ή μήπως θα δείξεις τα θαύματά σου στους νεκρούς; Ή οι γιατροί θα τους αναστήσουν για να σε δοξολογήσουν;

87,12. μὴ διηγήσεται τις ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ;

Μετάφραση: Μήπως επίσης είναι δυνατόν, κάποιος να διηγηθεί το έλεος και την αλήθεια σου μεταξύ των νεκρών κάτω στον άδη;

87,13. μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένη;

Μετάφραση: Μήπως είναι δυνατόν να γίνουν γνωστά τα θαύματά σου στα σκοτεινά μέρη του άδη και τα έργα της δικαιοσύνης σου στη λησμονημένη χώρα των νεκρών;

2-13 Σε ποιον άλλο ν' απευθυνθεί κανείς σε ώρες τραγικές; Μόνο στον Θεό, μέρα-νύχτα, για να βρει αληθινή βοήθεια. Ο ποιητής νιώθει τον εαυτό του σαν εγκαταλειμμένο νεκρό στον τάφο, χωρίς καμιά βοήθεια. Νιώθει αφόρητο πόνο και θλίψη και ζητάει βοήθεια.

87,14. κἀγὼ πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωῒ ἢ προσευχή μου προφθάσει σε.

Μετάφραση: Γι' αυτό κι εγώ, Κύριε, φώναξα (όλη τη νύχτα) σε σένα και το πρωί η προσευχή μου θα σε προφθάσει.

87,15. ἱνατί, Κύριε, ἀπωθῇ τὴν ψυχὴν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

Μετάφραση: Γιατί, Κύριε, απωθείς την ψυχή μου και γυρίζεις αλλού το πρόσωπό σου, μακριά από μένα;

87,16. πτωχός είμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην.

Μετάφραση: Είμαι φτωχός ἐγὼ καὶ ἐζησα μέσα σε δυστυχία, ἀπὸ τα νειάτα μου, ὅμως ἐνὼ ἀνυψώθηκα, ταπεινώθηκα πάλι καὶ περιέπεσα σε ἀπορία καὶ ἀδιέξοδο.

87,17. ἐπ’ ἐμὲ διήλθον αἱ ὀργαὶ σου, οἱ φοβερισμοὶ σου ἐξετάραζάν με,

Μετάφραση: Οἱ ἐκρήξεις τῆς ὀργῆς σου πέρασαν ἀπὸ πάνω μου καὶ οἱ φοβερὲς ἀπειλές σου με συντάραξαν.

87,18. ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ ὅλην τὴν ἡμέραν, περιέσχον με ἄμα.

Μετάφραση: (Αὐτὰ ὅλα) με περικύκλωσαν σαν νερά πλημμύρας ὅλη τὴ μέρα καὶ με περιβάλλουν ἀπὸ παντοῦ.

87,19. ἐμάκρυνας ἀπ’ ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον καὶ τοὺς γνωστοὺς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

Μετάφραση: Απομάκρυνες ἀπὸ μένα κάθε φίλο καὶ γείτονά μου καὶ ὅλους τοὺς γνωστοὺς μου ἐξ αἰτίας τῆς δυστυχίας μου.

14-19 κάγὼ πρὸς σέ Κύριε ἐκέκραξα...: Επιμένει νὰ φωνάζει ἱκετευτικά ἀλλὰ καὶ δραματικά στὸν Θεὸ ὁ ψαλμωδὸς γιὰ νὰ τὸν σώσει. Δὲν λέει στὸ ποίημά του, ἀν τὸν ἀκούσε καὶ ἀν τὸν ἐσωσε ὁ Θεός. Μας ἀφήνει με τὶς δραματικές ἐκκλήσεις τοῦ πρὸς τὸν Θεό, γιὰ νὰ βγάλουμε εμεῖς τὰ συμπεράσματά μας. Καὶ τὸ συμπέρασμά μας εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς ἀσφαλῶς καὶ τὸν ἀκούσε καὶ τὸν ἐσωσε.

Δὲν εἶναι πρώτη, οὔτε τελευταία ἡ περίπτωση αὐτὴ που περιγράφεται στὸ υπέροχο αὐτὸ ἱερὸ ποίημα. Πολλές δραματικές τέτοιες περιπτώσεις διαβάζουμε στὴν ἱερὴ γραμματεία, ἀλλὰ καὶ στὴ «θύραθεν», δηλαδή στὴν ἐξω ἀπὸ αὐτή, στὴν «ἐθνική», ὅπως λέγεται, στὴ γραμματεία τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ποιητικοῦ ἢ ἄλλου εἴδους λόγου. Καὶ βλέπουμε ὅτι ὅσοι σήκωσαν βαρεῖς σταυροὺς χωρὶς τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, χωρὶς τὴν ἀναζήτησιν τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, καταποντίστηκαν, τοὺς καταβρόχθισε ὁ πόνος, ὁ ἀδης, ἡ τραγωδία. Ὅσοι ὅμως σήκωσαν τὸν σταυρὸ τοὺς κοντὰ στὸν Χριστὸ καὶ με τὸν Χριστὸ μαζί, αὐτοὶ νίκησαν καὶ διὰ τοῦ σταυροῦ ἐφτάσαν καὶ φτάνουν στὴν ἀνάστασι...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μόνον κοντὰ στὸν Θεὸ σηκώνεται ὁ ἀσήκωτος ἀπὸ μας πόνος. Μόνον ὁ Χριστὸς μπορεῖ νὰ μας σώσει ἀπὸ τὴν τραγωδίά μας, γιὰτὶ ἀκριβῶς γι’ αὐτὸ κατε’βηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἐγίνε ἀνθρώπος, «ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸ τοῦ καὶ σώσει τὸν κόσμον». Δόξα τῷ Θεῷ, που ἔχουμε τέτοιο ΣΩΤΗΡΑ ΧΡΙΣΤΟ.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΗ' (88)

Συνέσεως Αιθάν τῷ Ἰσραηλίτῃ.

Ο μεγάλος και διδακτικός αυτός ψαλμός, συντάχτηκε από τον Αιθάν τον Ισραηλίτη, που σύνταξε και τον προηγούμενο. Δεν μπόρεσαν οι ερμηνευτές να προσδιορίσουν ακριβώς περί ποιου Αιθάν πρόκειται και αν είναι σύγχρονος του Δαβίδ ή μεταγενέστερος. Η επικρατέστερη εκδοχή είναι ότι ο ψαλμός αυτός είναι μεταγενέστερος, σύμφωνα και με τις πληροφορίες που μας δίνουν τα βιβλία της Π. Διαθήκης (Γ Βασιλ. ιδ' και Β' Παραλ. ιβ'). Όπως και να 'χει όμως το πράγμα, ο ψαλμός είναι πολύ διδακτικός, προφητικός και αποκαλυπτικός.

88,2. Τὰ ἐλέη σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου,

Μετάφραση: Θα ψάλλω τα ελέη σου, Κύριε, αιώνια και από γενιά σε γενιά θα διηγούμαι με το στόμα μου την αλήθεια και την αξιοπιστία σου.

2 Όποιος συναισθάνεται ότι ζει, προάγεται «ελέω Θεού». Αυτά ψάλλει και ομολογεί παντού και πάντοτε. Και θα διαλαλεί σ' όλες τις γενιές την αξιοπιστία και την άπειρη αλήθεια του Θεού. Αξιοπιστία και αλήθεια πάνε μαζί. Όσο πιο αληθινός είσαι, τόσο πιο αξιόπιστος γίνεσαι. Απόλυτα αξιόπιστος είναι μόνο ο Θεός. Αυτός είναι η πηγή της αλήθειας, η αυτοαλήθεια. Γι' αυτό μόνο σ' Αυτόν αξίζει να έχουμε απόλυτη εμπιστοσύνη. Δεν θα εξαπατηθούμε ποτέ.

88,3. ὅτι εἶπας· εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται· ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου·

Μετάφραση: Διότι είπες: Το οικοδόμημα του ελέους μου θα υψώνεται διαμέσου των αιώνων. Στους ουρανούς θα θεμελιωθεί η αλήθεια και η αξιοπιστία σου.

88,4. διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὥμοσα Δαυῖδ τῷ δούλῳ μου·

Μετάφραση: Σύ είπες: έκανα συμφωνία με τους εκλεκτούς μου, έδωσα ένορκη υπόσχεση στον δούλο μου Δαβίδ και του είπα:

88,5. ἕως τοῦ αἰῶνος ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Αιώνια θα στηρίζω και θα ενισχύω τους απογόνους σου και θα στερεώσω τον θρόνο σου από γενιά σε γενιά.

88,6. ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, Κύριε, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.

Μετάφραση: Οι ουράνιες δυνάμεις θα δοξολογήσουν τα θαυμαστά σου έργα, Κύριε και στην επουράνια εκκλησία των αγίων σου, την αλήθεια σου.

88,7. ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ Κυρίῳ; καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ Κυρίῳ ἐν υἱοῖς Θεοῦ;

Μετάφραση: Διότι ποιος στους ουρανοὺς θα συγκριθεῖ και θα εξισωθεῖ με τον Κύριο; Και ποιος ανάμεσα στους (αγγέλους και τους κατά χάριν) υιούς του Θεοῦ θα βρεθεῖ ὁμοιος με τον Κύριο;

88,8. ὁ Θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερός ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο Θεός ο οποίος δοξολογεῖται ανάμεσα στις συνάξεις των ἁγίων, εἶναι μεγάλος και φοβερός σε ὅλους ὅσους βρίσκονται γύρω του.

88,9. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὁμοίός σοι; δυνατὸς εἶ, Κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.

Μετάφραση: Κύριε, ο Θεός των (ουρανίων) δυνάμεων, ποιος εἶναι ὁμοιος με σένα; Εἶσαι δυνατός, Κύριε, και η ἀλήθεια σου εκπέμπεται γύρω σου.

88,10. σὺ δεσπάζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις.

Μετάφραση: Σὺ κυριαρχεῖς ἀπόλυτα στη δύναμη της θάλασσας και την τρικυμία των κυμάτων της ἐσὺ γαληνεύεις.

88,11. σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον, ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου.

Μετάφραση: Σὺ ταπείνωσες τον υπερήφανο (Φαραώ) σαν τραματία πολέμου και το δυνατό χέρι σου σκόρπισε δῶ κι ἐκεῖ τους ἐχθρούς σου.

88,12. σοὶ εἰσὶν οἱ οὐρανοί, καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας.

Μετάφραση: Δικοί σου εἶναι οἱ ουρανοί και δική σου ἡ γη· συ θεμέλιωσες την, οἰκουμένην και κάθε τι που τη γεμίζει.

88,13. τὸν βορρᾶν καὶ τὴν θάλασσαν σὺ ἔκτισας, Θαβὼρ καὶ Ἑρμῶν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.

Μετάφραση: Σὺ δημιούργησες τις χώρες του βορρά και τη θάλασσα του νότου· το Θαβὼρ και το Ἑρμῶν θα σκιρτήσουν ἀπὸ χαρά, ὅταν ἀκουστεῖ το ὄνομά σου.

88,14. σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας· κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου.

Μετάφραση: Δικό σου εἶναι το χέρι που ἐνεργεῖ με ἀκατανίκητη δύναμη. Ἀς μένουν πάντοτε ἰσχυρά τα χέρια σου και το δεξί σου χέρι ἀς μεγαλύνεται με τα θαυμαστά σου ἔργα.

88,15. δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου, ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύονται πρὸ προσώπου σου.

Μετάφραση: Η δικαιοσύνη και οι δίκαιες αποφάσεις είναι το θεμέλιο του θρόνου σου, το έλεος και η αλήθεια θα βαδίζουν μπροστά από το πρόσωπό σου (καλώντας τα έθνη να σε αποδεχτούν).

3-15 Περιγραφή των στοιχείων που καθιστούν τον Θεό αξιόπιστο. Είναι ο πολυέλεος, ο δημιουργός του σύμπαντος, ο Θεός των επουρανίων δυνάμεων, ο δεσπότης σε γη και ουρανό. Και προ παντός ότι ο θρόνος του είναι θεμελιωμένος στη δικαιοσύνη. Θεμέλιο ασάλευτο εις τους αιώνες των αιώνων.

88,16. μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν· Κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύονται

Μετάφραση: Ευτυχισμένος είναι ο λαός που γνωρίζει να δοξολογεί τον Κύριο με αλαλαγμούς. Κύριε, με το φως που εκπέμπεται από το πρόσωπό σου, θα σταδιοδρομεί αυτός ο λαός.

88,17. καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται.

Μετάφραση: Και στο άκουσμα του ονόματος σου θα γεμίζουν από χαρά όλες τις μέρες της ζωής τους και με τη δικαιοσύνη σου θα ανυψώνονται.

88,18. ὅτι καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.

Μετάφραση: Διότι εσύ τους δίνεις τη δύναμη να καυχώνται και με την ευαρέσκεια και προστασία σου θ' αποβεί ένδοξη η παράταξή μας.

88,19. ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ ἀντίληψις καὶ τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ βασιλέως ἡμῶν.

Μετάφραση: Διότι η προστασία μας προέρχεται από τον Κύριο και από τον άγιο προστάτη του Ισραήλ, τον αιώνιο βασιλιά μας.

16-19 Είναι μακάριος ο λαός που ξέρει και νιώθει όλ' αυτά και αναφωνεί τη δόξα σου. Ο λαός που νιώθει πως ό,τι μεγαλειώδες έχει το οφείλει σε Σένα, τον αληθινό Θεό.

88,20. τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου καὶ εἶπας· ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν, ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου·

Μετάφραση: Τότε με οράματα μίλησες στους γιούς σου κι είπες: έδωσα την βοή-θειά μου σ' ένα άνθρωπο και τον κατέστησα δυνατό, τον ανύψωσα σαν εκλεκτό μεταξύ του λαού.

88,21. εὗρον Δαυΐδ τὸν δοῦλόν μου, ὁ ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα αὐτόν.

Μετάφραση: Βρήκα τον δούλο μου Δαβίδ και τον έχρισα (βασιλιά) με αγιασμένο λάδι.

88,22. ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ καὶ ὁ βραχίον μου κατισχύσει αὐτόν·

Και μάλιστα το παντοδύναμο χέρι μου θα τον βοηθεί και ο βραχίον-νάς μου θα τον ενισχύει σθεναρά.

88,23. οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν.

Μετάφραση: Δεν θα ωφεληθεί απ' αυτόν ο εχθρός και κανένας άνομος άνθρωπος δεν θα επιχειρήσει πάλι να του κάνει κακό.

88,24. καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι.

Μετάφραση: Και θα συντρίψω τους εχθρούς του από μπροστά του και θα τρέψω πανικόβλητους σε φυγή όσους τον μισούν.

20-24 Εδώ αναφέρεται ασφαλώς στον θρίαμβο του βασιλιά Δαβίδ, αλλά στη συνέχεια αναφέρεται ο ψαλμωδός προφητικά στον θρίαμβο του παμβασιλέα Χριστού.

88,25. καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και η αλήθεια μου και το έλεος μου θα είναι μαζί του και στο όνομά μου η δύναμή του θα εξυψωθεί και θα δοξαστεί.

88,26. καὶ θήσομαι ἐν θαλάσῃ χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και θα θεμελιώσω την κυριαρχία του μέχρι τη (Μεσόγειο) θάλασσα και μέχρι τα ποτάμια (Τίγρη και Ευφράτη).

88,27. αὐτὸς ἐπικαλέσεται με' πατήρ μου εἴ σύ, Θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ τῆς σωτηρίας μου·

Μετάφραση: Αυτός θα μ' επικαλεστεί λέγοντας: πατέρας μου είσαι συ, ο Θεός μου και το στήριγμα της σωτηρίας μου.

88,28. κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν, ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

Μετάφραση: Κι εγώ θα τον αναδείξω σαν άλλο προνομιούχο πρωτότοκο γιό μου και θα τον κάμω ένδοξο μεταξύ όλων των βασιλέων της γης.

88,29. εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ·

Μετάφραση: Αιώνια θα διατηρήσω, γι' αυτόν το έλεος μου και η συμφωνία μου μ' αυτόν θα παραμείνει σταθερή και αξιόπιστη προς όφελος του.

88,30. καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ.

Μετάφραση: Και θα κάνω αιώνιους τους απογόνους του (ώστε να μην εκλείψουν ποτέ) και τον θρόνο του να διαρκεί όσο και ο ουρανός.

88,31. ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου καὶ τοῖς κρίμασί μου μὴ πορευθῶσιν,

Μετάφραση: Αν όμως οι απόγονοι του εγκα-ταλείψουν τον νόμο μου και δεν βαδίσουν σύμφωνα με τις αποφάσεις και τα παραγγέλματά μου,

88,32. ἐὰν τὰ δικαιώματά μου βεβηλώσωσι καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν,

Μετάφραση: αν ποδοπατήσουν τα διατάγματά μου και δεν τηρήσουν τις εντολές μου,

88,33. ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν καὶ ἐν μάστιγι τὰς ἀδικίας αὐτῶν·

Μετάφραση: τότε εγώ θα τους επισκεφθώ με τιμωρητικό ραβδί για τις παρανομίες τους και με παιδαγωγικό μαστίγιο για τις αδικίες τους.

88,34. τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτῶν, οὐδ' οὐ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου,

Μετάφραση: Αλλά το έλεος μου δεν θα το απομακρύνω απ' αυτούς, ούτε θα διαψεύσω την αξιοπιστία μου.

88,35. οὐδ' οὐ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω.

Μετάφραση: Ούτε θα παραβώ τη διαθήκη μου βεβηλώνοντας τις συμφωνίες μας και δεν θα αθετήσω τα λόγια που βγήκαν απ' τα χείλη μου.

88,36. ἅπαξ ὥμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαυΐδ ψεύσομαι·

Μετάφραση: Μια φορά ορκίσθηκα στην αγιότητά μου, δεν πρόκειται να ψευστώ στον Δαβίδ (μη τηρώντας τις υποσχέσεις μου).

88,37. τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου

Μετάφραση: Οι απόγονοί του θα υπάρχουν αιώνια και ο βασιλικός του θρόνος θα παραμείνει, όπως ο ήλιος, μπροστά μου διαρκής κι ένδοξος

88,38. καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός. (διάψαλμα).

Μετάφραση: και όπως η σελήνη που έχει πλαστεί για να υπάρχει αιώνια. Ο μάρτυρας δε ο αξιόπιστος είμαι εγώ που κατοικώ στον ουρανό.

88,39. σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξουδένωσας, ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου·

Μετάφραση: Σύ όμως, Κύριε, απώθησες και ταπείνωσες αρνούμενος να δεχτείς τον χρισμένο βασιλέα του Ισραήλ (Ροβαάμ).

25-38 Σ' αυτούς τους στίχους προφητεύεται η έλευση του Χριστού, οι περίπετειες του και οι περιπέτειες των δικών του, αλλά και ο τελικός θρίαμβός τους.

88,40. κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου, ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ακύρωσες τη διαθήκη που συμφώνησες με τον δούλο σου (Δαβίδ), και επέτρεψες να βεβηλωθεί και να καταπατηθεί.

88,41. καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ, ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν·

Μετάφραση: Γκρέμισες όλα τα τείχη της πόλης του, μετέβαλες τις οχυρώσεις του σε ερείπια, ώστε να προκαλούν τη δειλία.

88,42. διήρπαζον αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες ὁδόν, ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ληλάτησαν τη χώρα και ὅλοι οι περαστικοί του δρόμου, και ο λαός του ἔγινε περίγελως στους γείτονές του.

88,43. ὑψωσας τὴν δεξιὰν τῶν θλιβόντων αὐτόν, εὐφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ανύψωσες και ενίσχυσες το δεξί χέρι αυτών που τον καταπίεζαν κι ἔτσι ἔδωσες χαρά σ' ὅλους τους εχθρούς.

88,44. ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ.

Μετάφραση: Απομάκρυνες τη βοήθειά σου από τα στρατεύματά του (που του παρείχε η σπάθη του) και δεν τον υποστήριξες σε ὥρα πολέμου.

88,45. κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτοῦ, τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέρραξας.

Μετάφραση: Ἐβαλες τέρμα στον τελετουργικό καθαρισμό του που προβλέπει ο Νόμος, ενώ τον θρόνο του τον ἔριξες συντρίμια στη γη.

88,46. ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατέχεας αὐτοῦ αἰσχύνην. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Λιγόστεψες τις μέρες της ζωής του και τον περιέλουσες με ντροπή.

39-46 Επανέρχεται ο ποιητής στους διαδόχους του Δαβίδ, τους οποίους φαίνεται ότι εγκατέλειψε ο Θεός και αυτοί πήγαν «κακὴν κακώς». Και παρουσιάζεται ο Θεός ως αθετών τον λόγο του. Ὅμως ἐδῶ τίγεται ἓνα σπουδαῖο θέμα. Κατ' ἀρχὴν ο Θεός, και τον Δαβίδ ἀνέδειξε μεγάλο βασιλέα και πολλοὺς ἄλλους κληρονόμους του. Ὅταν ὅμως οι μεταγενέστεροι καταπάτησαν το θέλημα του Θεοῦ, ο Θεός τους εγκατέλειψε, ἀκριβῶς γιατί εἶναι ἀληθινός και δίκαιος. Δεν εἶναι δυνατόν ἓνας δίκαιος, ἀληθινός Θεός να συνεχίζει να εὐλογεῖ ἀδίκους και φαύλους κληρονόμους, υπογραμμίζουν οι Πατέρες.

88,47. ἕως πότε, Κύριε, ἀποστρέφη εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου;

Μετάφραση: Μέχρι πότε, Κύριε, θα ἀποστρέφεις ἀπὸ μας το πρόσωπό σου και η ὀργή σου ἐναντίον μας θα καίει σαν φωτιά;

88,48. μνήσθητι τίς μου ἡ ὑπόστασις· μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων;

Μετάφραση: Θυμήσου πόσο σύντομη και παροδική είναι η ζωή μου- μήπως μάταια δημιούργησες όλους τους ανθρώπους;

88,49. τίς ἐστὶν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται, καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον; ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἄδου; (διάψαλμα).

Μετάφραση: Υπάρχει κανένας άνθρωπος που θα ζήσει και δεν θα γευτεί τον θάνατο; Θα ευρεθεί τάχα κανένας να γλυτώσει τη ζωή του απ' τα χέρια του άδη;

88,50. ποῦ ἐστὶ τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, Κύριε, ἃ ὤμοσας τῷ Δαυΐδ ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου;

Μετάφραση: Πού είναι η προηγούμενη ευσπλαχνία σου, Κύριε, που με όρκο υποσχέθηκες στον Δαβίδ μέσα στην αξιοπιστία σου;

88,51. μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου, οὔ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ πολλῶν ἐθνῶν,

Μετάφραση: Θυμήσου, Κύριε, τον εξευτελισμό των δούλων σου, που υφίστανται από πολλά έθνη, μέχρι τα κατάβαθα της καρδιάς τους,

88,52. οὔ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου, Κύριε, οὔ ὠνείδισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου.

Μετάφραση: με τον οποίο μας περιύβρισαν οι εχθροί σου, Κύριε, και έτσι κατεξευτέλισαν τον βασιλιά που εσύ μας έδωσες, σ' αντικατάσταση του Δαβίδ, που είναι χρισμένος από σένα.

88,53. εὐλογητὸς Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα. γένοιτο γένοιτο.

Μετάφραση: Παρόλα αυτά, ας είναι ευλογημένος ο Κύριος αιώνια. Αμήν. Αμήν.

47-53 Ο ψαλμωδός, ικέτης πλέον στον Δίκαιο Θεό, παρακαλεί Αυτόν να ευσπλαχνισθεί «τους δούλους του», δηλ. τα παιδιά του, να τα συγχωρήσει και να τα ελεήσει. Κι επειδή είναι σίγουρος ότι θα το κάνει, του λέει «ας είναι ευλογητός εις τον αιώνα».

Περίφημη η πλοκή του ψαλμού, αλλά περίφημες και οι θέσεις του ψαλμω-δού. Ο Θεός βοηθάει τον άνθρωπο, μέχρι θυσίας του Γιού Του, αλλά όταν ο άνθρωπος δεν το καταλαβαίνει και ακολουσταινει, τότε ο Θεός αποσύρει τη βοήθειά του. Ωστόσο, υπάρχουν αναρίθμητα πλήθη που νιώθουν κι εφαρμόζουν το θέλημα του Θεού, είτε από την αρχή, είτε εν τω μεταξύ, διά της επίγνωσης και μετάνοιας κι έτσι νικάει ο παμβασιλέας Χριστός με την αιώνια βασιλεία του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οταν είμαστε εμπιστευμένοι στον Θεό, ας μη φοβόμαστε τίποτε. Αρκεί να προσέχουμε, ώστε να μην απομακρυνόμαστε. Αλλά όταν διαπιστώσουμε απομάκρυνσή μας, αμέσως τότε επιστροφή και το έλεος του θα μας ακολουθεί.

ΨΑΛΜΟΣ ΠΘ΄ (89)

Προσευχή τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

Ο πιο παλαιός ψαλμός είναι ποίημα-προσευχή-ωδή του Μωϋσή, του ανθρώπου του Θεού. Ο Μωυσής, η μεγάλη αυτή φυσιογνωμία της Π. Διαθήκης, προικισμένος με έκτακτα διοικητικά χαρίσματα, άνθρωπος αφοσιωμένος στον Θεό, νομοθέτης του Ισραηλιτικού λαού κατ' έμπνευση και εντολή του Θεού, έχει απασχολήσει την παγκόσμια γραμματεία ανά τους αιώνες καθώς και την παγκόσμια τέχνη. Είναι προτύπωση του Χριστού, σε πολλά και ιδιαίτερα στους «Νόμους» του, που προετοιμάζαν το ανθρώπινο γένος να δεχτεί τον Σωτήρα Χριστό. Ο Μωυσής μαζί και με όλους τους άλλους μεγάλους άντρες της Π.Δ. είναι θαυμάσια εισαγωγή στον Χριστό.

Η προκειμένη προσευχή του, περίπου 2.000 χρόνια π.Χ., αποκαλύπτει με υπέροχες εικόνες και παρομοιώσεις την άχρονη θεότητα, το στιγμιαίο της ζωής, το άπιαστο του χρόνου, και την παιδαγωγική επέμβαση του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου. Είναι όντως ψαλμός συναρπαστικός και συγκλονιστικός, που όταν μελετηθεί σε βάθος αποκαλύπτει τα βάθη του όντως Όντος και του ανθρώπινου όντος, ως εικόνας του όντως Όντος, δηλ. του Θεού.

89,1. Κύριε, καταφυγή ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ·

Μετάφραση: Κύριε έγινες το καταφύγιό μας από γενιά σε γενιά.

89,2. πρὸ τοῦ ὄρη γεννηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.

Μετάφραση: Πριν να γίνουν τα βουνά και να διαμορφωθεί η γη και η οικουμένη, πάντα και αιώνια, υπάρχεις εσύ, Θεέ.

1-2 Ο Θεός είναι καταφυγή μας, γιατί είναι παντοδύναμος, άναρχος και ατελεύτητος. Υπάρχει προπάντων των αιώνων. Πριν πλάσει τα σύμπαντα. Φυσικά ο άνθρωπος νους δεν μπορεί να χωρέσει και να περιγράψει το μεγαλείο του Θεού. Ο Θεός, ως δημιουργός του σύμπαντος, ως άναρχος και ατελεύτητος, υπέρ-κειται του ανθρώπου, δεν υπό-κειται. Γι' αυτό και κατά τους Πατέρες και μεγάλους θεολόγους, όπως είχαμε ξαναπεί, ο Θεός είναι α-περι-νόητος, α-περίγραπτος και α-κατάληπτος. Το άπειρο μυστήριο του Θεού, πρόκειται, μπροστά στον άνθρωπο και ο άνθρωπος ως κτίσμα και ως εικόνα Θεού καλείται να μετάσχει ελεύθερος στις άκτιστες ενέργειες του Θεού, για να φτάσει προς το αιώνιο «καθ' ομοίωσιν» του Θεού. Να γίνει «κατά χάριν Θεός». Και πάλι υπογραμμίζεται το ασύλληπτο του Θεού. «Νοήσαι Θεόν αδύνατον, μόνον βιώσαι», (δηλαδή, μην προσπαθείς να τον εκλογικεύσεις, μόνο ζήσε τον). Ο άπειρος Θεός υπέρκειται και καλούμεθα να τον ζήσουμε ως υποκείμενοι, μέσα στο άκτιστο Φως που ακτινοβολεί η Εκκλησία του και ολόκληρο το σύμπαν, που «διηγείται δόξαν Θεού».

89,3. μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν· καὶ εἶπας· ἐπιστρέψατε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

Μετάφραση: Μην επιτρέψεις να επανέλθει ο άνθρωπος (λόγω της αμαρτίας) στον εξευτελισμό, συ που είπες: επιστρέψτε (με τη μετάνοια) σε μένα, γιοί των ανθρώπων.

89,4. ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡμέρα ἢ ἐχθές, ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.

Μετάφραση: Διότι μπροστά στα μάτια σου, χίλια χρόνια είναι μια μέρα, σαν τη χθεσινή, που πέρασε- μάλλον δε σαν (ένα τετράωρο) νυχτερινής φρουράς.

89,5. τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται. τὸ πρωῒ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι,

Μετάφραση: Αντίθετα, η εκμηδενισμένη (από τις αμαρτίες) ζωή των ανθρώπων (δυναμική μονάχα λίγα χρόνια), σαν το χορτάρι που φυτρώνει το πρωί και γρήγορα χάνεται-

89,6. τὸ πρωῒ ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι, τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθεὶ καὶ ξηρανθεὶ.

Μετάφραση: το πρωί ανθίζει και βλαστάνει, ύστερα δε από λίγες ώρες μαραίνεται, για να πέσει το απόγευμα, να σκληρυνθεί και να ξεραθεί. (Έτσι συνέβη και μαζί μας).

89,7. ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἔταράχθημεν.

Μετάφραση: Διότι καταστραφήκαμε απ' την οργή σου και ταραχτήκαμε απ' τον θυμό σου.

89,8. ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐναντίον σου· ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.

Μετάφραση: Έβαλες μπροστά στα μάτια σου τις παρανομίες μας· ολόκληρη η ζωή μας βρίσκεται και φανερώνεται κάτω από το λαμπρό φως του προσώπου σου.

89,9. ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν· τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ ἀράχνη ἐμελέτων.

Μετάφραση: Ακριβώς, επειδή όλες οι μέρες μας πέρασαν μάταια, γι' αυτό τώρα χανόμαστε απ' την οργή σου. Τα χρόνια μας τα ζήσαμε με διαλογισμούς και προσπάθειες μάταιες, που μοιάζουν με τους ιστούς της αράχνης.

89,10. αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος· ὅτι ἐπῆλθε πραότης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα.

Μετάφραση: Οι μέρες της ζωής μας, σαν σύνολο, ανέρχονται στα εβδομήντα χρόνια, εάν όμως ένας έχει δυνατή κράση, τότε φθάνουν τα ογδόντα χρόνια και τα πέραν απ' αυτά είναι κόπος και ταλαιπωρία- γιατί επέρχεται κατάπτωση σε μας και θα παιδευόμαστε (ταλαιπωρούμαστε).

89,11. τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμὸν σου ἐξαριθμήσασθαι;

Μετάφραση: Ποιος έχει κατανοήσει τη δύναμη της οργής σου και μπορεί να υπολογίσει τον θυμό σου με τον φόβο που εμπνέει ο σεβασμός σε σένα;

89,12. τὴν δεξιάν σου οὕτω γνώρισόν μοι καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.

Μετάφραση: Γνώρισέ μου το δεξί σου χέρι (που τιμωρεί και παιδαγωγεί) και επίσης αυτούς, που είναι μορφωμένοι εσωτερικά με την αληθινή σοφία, (για να σοφιστώ κι εγώ απ' αυτούς).

89,13. ἐπίστρεψον, Κύριε· ἕως πότε; καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.

Μετάφραση: Γύρισε πίσω, Κύριε, κοντά στον λαό σου- μέχρι πότε θα οργίζεσαι; και γίνε σπλαχνικός στους δούλους σου.

3-13 Σ' αυτόν τον Θεό απευθύνεται ο θεόπτης Μωυσής για να μην αποστρέψει το πρόσωπό του από τον ταλαίπωρο άνθρωπο, του οποίου ο χρόνος της ζωής είναι μια στιγμή μέσα στον απέραντο ωκεανό της αβύσσου του χρόνου. Και τα «χίλια έτη ως η ημέρα η εχθές». Και μόνο με τη φράση αυτή μας δίνει η Αγία Γραφή την άπιαστη έννοια του χρόνου, ο οποίος -όπως ξανάχαμε πει- δεν είναι ον, αλλά επινόηση του ανθρώπου για συνεννόηση. Είναι σχέση για σχετική συνεννόηση. (Δες βιβλίο μου «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»). Ο χρόνος είναι μια αφηρημένη έννοια στην οποία δίνουμε υποστατική αξία, ανάλογα με τον τρόπο που ζούμε τη ζωή μας. Μια σωστή αληθινή θεοκεντρική-χριστοκεντρική-αγιοπνευματική ζωή μας χαρίζει σωτήρια χρόνια. Μια ά-χριστη ζωή μας δίνει ά-χρηστο χρόνο. Μας δίνει τον «κακό μας τον καιρό». Φοβερό να έχουμε ευ-καιρία σωτηρίας κι εμείς να χαζεύουμε στις ματαιότητες που δεν έχουν αιωνιότητα, την ώρα που είμαστε πλασμένοι για την ά-χρονη αιωνιότητα.

Ετσι ο θείος Μωυσής, μέσα απ' όλους τους στίχους της ωδής του, αποκαλύπτει τη ματαιότητα της χωρίς Θεό ζωής και τη χρηστότητα της ζωής κοντά στον Θεό, τον οποίο παρακαλεί να φανεί ίλεως για να σώσει τον λαό του, για να σώσει τον κόσμο όλο... Αυτό θα πει αληθινός ηγέτης: να ζει, να ποθεί και να εργάζεται μέρα-νύχτα, για τη σωτηρία του λαού του.

89,14. ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωῒ τοῦ ἐλέους σου, Κύριε, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν· εὐφρανθήμεν

Μετάφραση: Ευδόκησες να γεμίσουμε το πρωί (γρήγορα) με το έλεος σου, Κύριε-ας σκιρτήσουμε από χαρά και αγαλλίαση όλες τις μέρες μας.

89,15. ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν, ὧν εἶδομεν κακά.

Μετάφραση: Μακάρι να γεμίσουμε ευχαρίστηση σ' αντάλλαγμα των ημερών που μας ταπείνωσες (έθλιψες) και του χρόνου που δοκιμάσαμε συμφορές.

89,16. καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου καὶ ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν,

Μετάφραση: Και κοίταξε (με συμπάθεια) τους δούλους σου (Ισραηλίτες και τα έργα που έκανες για χάρη τους) και καθοδήγησε τους απογόνους τους.

89,17. καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον.

Μετάφραση: Και ας είναι λαμπρή η εύνοια (καλοσύνη) του Κυρίου του Θεού μας πάνω μας, και τα έργα των χεριών μας κατεύθυνέ τα προς ωφέλειά μας. Και τα έργα των χεριών μας κατεύθυνε τα σε επιτυχία.

14-17 Συνεχής επίκληση του ελέους του Θεού, συναίσθηση της πληρότητας του ελέους του Θεού και ευφροσύνη και λαμπρότητα από το έλεος του Θεού, το οποίο παρακαλεί να φτάσει και μέχρι την ευλογία των καθημερινών χειρωνακτικών έργων, γιατί τότε ο άνθρωπος ζούσε χειρωνακτικά. Εδώ βλέπουμε πόσο ρεαλιστικά καλείται να επέμβει ο Θεός. Να είναι παρών στην καθημερινή βιοποριστική ζωή μας. Έτσι, είναι, ο Θεός δεν είναι «ψιλώ ονόματι», «αφ' υψηλού Θεωρών», αλλά είναι μέσα στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου. Είναι κοντά του «πάσας τας ημέρας της ζωής» (Ματθ. κα' 20) και εις «παν έργον αγαθόν». Αρκεί δηλ. η εργασία να είναι αγαθή, τίμια, ωφέλιμη. Τότε την ευλογεί ο Θεός. Ο αληθινός Θεός δεν είναι ο αφηρημένος, πλατωνικός Θεός, ούτε ο Θεός πλάσμα των διαφόρων άλλων φιλοσοφιών και ιδεολογιών. Είναι «Η Ζωή και η Ανάστασις ημών». Είναι «η οδός και η αλήθεια», είναι «το φως του κόσμου».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μόνο μέσα από θεόπνευστους άνδρες μπορεί να εκπέμπονται τέτοια θεία μηνύματα για τη σωστό τοποθέτηση μας έναντι του Θεού, της ζωής και του θανάτου. Να γιατί βροντοφωνούν οι Πατέρες, ότι η μόνη σωτηρία μας είναι η μελέτη και η βίωση των Αγίων Γραφών, του Λόγου του Θεού. Ας εντρυφούμε για να σωθούμε.

ΨΑΛΜΟΣ 4 ' (90)

Αῖνος ὡδῆς τῷ Δαυῖδ.

Ο εκλεκτός αυτός ψαλμός που μοιάζει με τον 45° και που χαρακτηρίζεται από τη μεταγενέστερη επιγραφή που του έδωσαν οι ερμηνευτές, γιατί ήταν ανεπίγραφος από τους Εβραίους, είναι υπέροχη δοξολογία με μορφή ὡδῆς. Είναι διάλογος, Δαβίδ και Σολομώντα, λένε οι ερμηνευτές και εψάλλετο κατ' αντιφωνία. Δηλ. η πρώτη φωνή, οι λευίτες -οι κληρικοί ας πούμε- και η δεύτερη φωνή, ο λαός ή και αντίστροφα- λέει ο λαός (ο χορός) και απαντάει ο κλήρος (οι λευίτες), όπως έχουμε και σήμερα ψάλτες και ιερείς...

90,1. Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου, ἐν σκέπη τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.

Μετάφραση: Αυτός που βρίσκεται κάτω από τη βοήθεια του Υψίστου, θα αναπαύεται κάτω από την προστασία του Θεού του ουρανού.

1 Λέει ο λαός ότι εκείνος που βρίσκεται και κατοικεί μέσα στην πρόνοια του Θεού, βρίσκεται μέρα-νύχτα κάτω από τη σκέπη του Θεού. Ὑψιστο, αληθινό, σίγουρο, αιώνιο σκέπασμα και σκέπαστρο...

90,2. ἔρεϊ τῷ Κυρίῳ· ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου, ὁ Θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν,

Μετάφραση: Θα πει στον Κύριο: Συ είσαι βοηθός και καταφύγιό μου- άρα, αυτός είναι ο Θεός μου και σ' αστόν θα ελπίζω.

2 Και θα διαλαλεί ο πιστός προς Θεό και ανθρώπους, ότι «αυτός είναι το καταφύγιό μου, η στέρεη ελπίδα μου».

90,3. ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους.

Μετάφραση: (Ἐλπιζε και συ σ' αυτόν), γιατί αυτός θα σε ελευθερώσει από τις παγίδες εκείνων, που σαν πανούργοι κυνηγοί ζητούν να συλλάβουν την ψυχή σου. Αυτός θα σε προφυλάξει και από πικρά λόγια που θα σου φέρουν ταραχή.

90,4. ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς· ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός, προβάλλοντας τον εαυτό του μπροστά σου, θα σε υπερασπίζει από τους εχθρούς σου. Κάτω από την προστασία των φτερούγων του θα ελπίζεις στη βοήθειά του. Η αλήθεια του (αξιοπιστία και προστασία) σαν ασπίδα θα σε περιβάλλει ολόκληρον.

90,5. οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας,

Μετάφραση: Δεν θα φοβηθείς από κινδύνους της νύχτας, ούτε από βέλος που πετιέται (εναντίον σου) τη μέρα.

90,6. ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ.

Μετάφραση: Δεν θα φοβηθείς ἀπὸ πράγμα, που κινεῖται στο σκοτάδι, οὔτε ἀπὸ ἀπρόοπτο κίνδυνο καὶ δαιμόνιο που δρα το μεσημέρι.

90,7. πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σέ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ.

Μετάφραση: Θα πέσουν ἀπὸ αριστερά σου χίλιοι ἐχθροί κι' ἀπ' τα δεξιὰ σου δέκα χιλιάδες, σε σένα ὅμως δεν θα πλησιάσει ο κίνδυνος του θανάτου.

90,8. πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψει.

Μετάφραση: Ἀλλά με τα μάτια σου μόνο θα τα παρακολουθεῖς καὶ θα βλέπεις την ανταπόδοση καὶ τιμωρία των ἁμαρτωλῶν.

90,9. ὅτι σύ, Κύριε, ἡ ἐλπίς μου· τὸν Ὑψιστον ἔθου καταφυγὴν σου.

Μετάφραση: Συ δε θ' αναφωνεῖς: συ εἶσαι Κύριε, ἡ ἐλπίδα μου. (Θα ἔχεις δε την ἀπάντησιν;) τον Ὑψιστο ἔκανες καταφύγιό σου.

90,10. οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ κακά, καὶ μᾶστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου.

Μετάφραση: Δεν θα σε βρουν συμφορές καὶ δοκιμασίες δεν θα πλησιάσουν την κατοικία σου.

90,11. ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.

Μετάφραση: Διότι θα ἀναθέσει στους ἀγγέλους τη φροντίδα σου, για να σε φυλάνε σ' ὅλη την πορεία της ζωῆς σου.

90,12. ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

Μετάφραση: Θα σε σηκώσουν πάνω στα χέρια τους, για να μη σκοντάψει ποτέ σε πέτρα το πόδι σου.

90,13. ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα.

Μετάφραση: Πάνω σε (φίδια δηλητηριώδη) ὅπως εἶναι ἡ ἀσπίδα καὶ ο βασιλίσκος, θα περπατᾷς καὶ θα ποδοπατᾷς τὸ λιοντάρι καὶ τὸν δράκο.

3-13 Καὶ ο κλήρος, οἱ λευίτες, ἀπαντοῦν στον λαό καὶ σε κάθε πιστό που προσεύχεται, ἔτσι: «Ναι, σωστά λες καὶ πιστεύεις ὅτι ο Θεός θα σε προστατεύει, μέρα-νύχτα, ὅπως ἡ κλώσσα τα πουλιά της, ὅπως ο αετός με τα φτερά του τ' αετόπουλά του, ὅπως οἱ πολεμιστές με τις ἀσπίδες τους υπερασπίζονται τα υψηλά ἰδανικά τους, ἔτσι καὶ ο Θεός θα σε υποστηρίζει καὶ θα σε περιστοιχίζει με την ἀλήθεια του, την αξιοπιστία του, την παντοδυναμία του, την παναγιότητά του». «Δεν θα φοβηθείς λοιπὸν τίποτα, οὔτε φίδια, οὔτε ἐχθρούς, οὔτε τα πεπυρωμένα βέλη του πονηροῦ -λένε οἱ ἐρμηνευτές Πατέρες - γιατί ο Θεός εἶναι βοηθός καὶ στήριγμά σου». Μάλιστα «το οὔτε ἀπὸ δαιμονίου μεσημβρινοῦ» ἐρμηνεύεται «ἀπὸ φοβερές ἀρρώστιες που τα μεσημέρια σατανικά βασανίζουν με

υψηλούς πυρετούς τους ασθενείς». Ούτε επίσης να φοβάσαι από συμφορές που θα ρίχνουν γύρω σου χιλιάδες νεκρούς, ούτε από άλλα εμπόδια, γιατί ο Θεός με εντολές του προς τους αγγέλους θα σε φυλάει και δεν θα προσκόψει σ' εμπόδια το πόδι σου και θα καταπατήσεις το λιοντάρι και τον δράκοντα. Οι στίχοι 10-13 εφαρμόζονται πλήρως στον Χριστό, ο οποίος όντως, με τη συμπαράσταση και των αγγέλων κατ' εντολήν του Ουράνιου Πατέρα του (Ματθ. δ' 6) νίκησε τους πειρασμούς και καταπάτησε τον σατανά και τον άδη και αναστήθηκε «εκ νεκρών» και θ' αναστήσκει κι όλο το ανθρώπινο γένος κατά τη Δεύτερη Παρουσία Του. Είναι λοιπόν στίχοι χριστολογικοί, μεσσιανικοί.

90,14. ὅτι ἐπ' ἐμέ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου.

Μετάφραση: (Ναι, θα γίνουν αυτά, απαντά ο Κύριος) επειδή ο δούλος μου στήριξε τις ελπίδες του πάνω σε μένα, εγώ θα τον σώσω· θα τον προστατέψω, γιατί αυτός γνωρίζει και δοξάζει το όνομά μου.

14 Κι επεμβαίνει στον διάλογο μεταξύ κλήρου και λαού, Δαβίδ και Σολομώντα, ο Θεός και λέει δε του ιερέως ή κάποιου άλλου, ότι πράγματι δεν θα φοβηθεί ο πιστός τίποτε απολύτως, γιατί στήριξε την ελπίδα του σ' εμένα, και γι' αυτό θα τον προστατέψω, θα τον ελευθερώσω και θα τον γλυτώσω από κάθε παγίδα του πονηρού και των οργάνων του, γιατί επικαλείται το θείο μου όνομα. Το ξαναλέμε, η μετά πίστεως επίκληση του ονόματος του Θεού κάνει θαύματα. Μ' ένα δυνατό, από τα βάθη της ψυχής σου «Κύριε Ιησού Χριστέ, Γιε του Θεού, ελέησόν με» γκρεμίζεις κάστρα, φυγαδεύεις δαίμονες και «ανασταίνεις νεκρούς». Δόξα τω Θεώ, που έχουμε τέτοιο Θεό.

90,15. κεκράζεται πρὸς με, καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἶμι ἐν θλίψει· ἐξελοῦμαι αὐτόν, καὶ δοξάσω αὐτόν.

Μετάφραση: Θα φωνάζει σε μένα και θα τον ακούσω, μαζί του θα είμαι στη θλίψη του-θα τον ελευθερώσω και θα τον δοξάσω ακόμη περισσότερο.

15 Και ο πιστός αυτός θα μου φωνάζει δυνατά και θερμά και θα ακούω τη φωνή της δεήσεως αυτού και θα είμαι μαζί του στον πόνο του, θα τον ελευθερώνω από τα εμπόδια και θα τον δοξάζω. Μα δεν υπάρχει ωραιότερη συγκατοίκηση και συμπόρευση Θεού και ανθρώπου. Τότε η νίκη και ο θρίαμβος της πορείας είναι εξασφαλισμένα. Η δόξα έρχεται πλέον ως φυσικός καρπός. Τέτοια θεία δόξα προ-γεύονται οι πιστοί, από τώρα στη γη και θα την γευτούν πλήρως στην άπειρη αιωνιότητα μέσα στον αιώνιο «οίκο του Θεού», της ένδοξης αιώνιας Βασιλείας του. Μακάριοι οι δεδοξασμένοι...

90,16. μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

Μετάφραση: Θα του χαρίζω μακροζωία και θα του δείχνω σ' όλη του τη ζωή τη σωτηριώδη βοήθεια μου.

16 Και κλείνει η προσευχή και με άλλα αγαθά που υπόσχεται ο Θεός στα παιδιά του. Θα τα κάνω μακρόβια και σ' όλο τους το βίο θα τους δείξω, θα τους βεβαιώνω για το σωτήριο σχέδιο μου που έχω επιφυλάξει γι' αυτούς. Εδώ οι Πατέρες σχολιάζουν, ότι ο Θεός αποκαλύπτει στους πιστούς τα άρρητα μυστήρια της σωτηρίας του ανθρώπου, που δεν

κατανοεί ο ορθολογισμός και ο εγωκεντρισμός του κοσμικού και μακράν του Θεού ανθρώπου. Ο Θεός σχεδιάζει τη σωτηρία του ανθρώπου μέσα από το κτιστό και το ά-κτιστο, το ορατό και αόρατο, το φυσικό και το υπερ-φυσικό το λογικό και το υπέρ-λογο. Μυστήριο ο Θεός, μυστήριο ο άνθρωπος και η σωτηρία του, που αποκαλύπτεται στους αληθινά πιστούς, που φλέγονται για τον Θεό, τη Βασιλεία Του και τη σωτηρία Του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος στηρίζεται στον Θεό ας μην φοβάται τίποτα. Ακόμα και στα πιο σκληρά εμπόδια θα μείνει αήττητος, γιατί βοηθός και σκεπαστής του είναι ο Θεός. Αυτός τον σώζει διαπαντός. Αρκεί να το θέλει ο πιστός διακαώς.

ΨΑΛΜΟΣ 4Α ' (91)

Ψαλμός ὥδῃς, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.

Η γεμάτη από λυρισμό αυτή ωδή εψάλλετο με δεκάχορδο ψαλτήρι και κιθάρα, κατά τις τελετουργίες του Σαββάτου το πρωί, όπου προσφέρονταν ολοκαύτωμα αμνός. (Εξοδ. κθ' 38 και Αριθ. κη' 10). Ακόμα και σήμερα για τους Εβραίους ο ψαλμός αυτός αποτελεί μέρος της λατρείας του Σαββάτου. Ο ποιητής του είναι άγνωστος, γι' αυτό και δεν επιγράφεται. Ωστόσο, ο ψαλμός είναι όχι μόνο γνωστός, αλλά και μεστός περιεχομένου για τη φευγαλέα θέση του αμαρτωλού και τη μόνιμη θέση ευτυχίας του ευσεβούς, που εκτείνεται και στην άπειρη αιωνιότητα.

91,2. Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε,

Μετάφραση: Είναι καλό να δοξολογεί κάποιος τον Κύριο και να ψάλλει ὕμνους στο ὄνομά σου, Ὑψιστε,

91,3. τοῦ ἀναγγέλλειν τῷ πρωΐ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα

Μετάφραση: για να κάνει γνωστό το ἔλεος σου κάθε πρωί και την αλήθεια σου (αξιοπιστία στις υποσχέσεις) κάθε νύχτα

2-3 Πραγματικά είναι πολύ καλό να δοξολογεί κανείς τον Κύριο των ὅλων και να ψάλλει ὕμνους στο πανάγιο ὄνομά του, και να διακηρύσσει και ν' αναγγέλλει κάθε πρωί το ἔλεος του Θεού και την αξιοπιστία του, την τήρηση των υποσχέσεών του προς τον άνθρωπο και τη νύχτα, που είναι πιο απαραίτητη λόγω σκοταδιού η πραγματική προστασία του Θεού στον άνθρωπο.

91,4. ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ὥδῃς ἐν κιθάρᾳ.

Μετάφραση: με δεκάχορδο ψαλτήρι και με ἄσμα που θα συνοδεύει η κιθάρα.

4 Κι ὅλ' αυτά πρέπει να ψάλλονται πανηγυρικά με συνοδεία δεκάχορδου ψαλτηρίου κι' ἑντεχνης κιθάρας. Επιστράτευση ὅλων των μέσων, φυσικῶν και τεχνικῶν, για ἑκφραση δοξολογίας προς τον Θεό.

91,5. ὅτι εὐφρανάς με, Κύριε, ἐν τοῖς ποιήμασί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι.

Μετάφραση: Διότι με ἔκανες να ευφρανθῶ, Κύριε, με τα δημιουργήματά σου και θα γεμίσω από αγαλλίαση με τα ἔργα των χειρῶν σου.

5 Και αξίζουν να ψάλλονται ἔτσι, γιατί με ευφραίνεις, Κύριε, με τα δημιουργήματα του σύμπαντός σου, αλλά και τη βαθύτερη θεία διακυβέρνηση της Ιστορίας, που είναι ἔργο των χειρῶν σου. Ας φαίνεται ὅτι η Ιστορία πελαγοδρομεῖ, στο τέλος υποτάσσεται και συντάσσεται σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, αφού ο ἄδικος θα τιμωρηθεῖ και ο δίκαιος θ' αμειφθεῖ. Το ζήτημα της θεοδικίας απασχολεῖ ὅλο τον Νόμο της Π. Διαθήκης, και γι' αυτό κάθε τόσο αναφέρεται σ' ὅλη τη Βίβλο, για να παιδαγωγεί και καθησυχάζει τον άνθρωπο

που ζει και παρακολουθεί το χάος της Ιστορίας. Ο Θεός και το καλό θα νικήσουν εκατό τα εκατό. Αρκεί, άνθρωπε, να μπορείς να τα βλέπεις με μάτι σωστό.

91,6. ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε· σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου.

Μετάφραση: Πόσο μεγάλα και θαυμαστά είναι τα έργα σου, Κύριε- είναι πολύ βαθιές οι σκέψεις και οι αποφάσεις σου.

6 Κι εκστασιάζεται ο ποιητής από το μεγαλείο των έργων του Θεού και τη βαθιά ανεξερεύνητη Σοφία του, που κυβερνάει τον κόσμο και την Ιστορία του κόσμου.

91,7. ἀνὴρ ἄφρων οὐ γινώσεται, καὶ ἀσύνητος οὐ συνήσει ταῦτα.

Μετάφραση: Άνθρωπος ανόητος δεν θα τα γνωρίσει και άνθρωπος χωρίς σύνεση δεν θα τα καταλάβει.

7 Βέβαια ένας άνθρωπος άφρονας, άμυαλος, επιπόλαιος δεν μπορεί να τα σκεφθεί αυτά, γιατί δεν έχει σωστή στάση ζωής απέναντι του Θεού και της Δημιουργίας του σύμπαντός κόσμου, που σκοπό έχει τον θρίαμβο της αλήθειας του Θεού και τη θέωση του ανθρώπου αιώνια.

91,8. ἐν τῷ ἀνατεῖλαι ἀμαρτωλοὺς ὥσει χόρτον καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Όταν οι αμαρτωλοί ξεφυτρώνουν γρήγορα σαν χορτάρι και όταν όλοι οι εργάτες του κακού (της παρανομίας) σηκώνουν κεφάλι, να ξέρεις ότι τούτο γίνεται για να χαθούν αιώνια.

91,9. σὺ δὲ Ὑψιστος εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε·

Μετάφραση: Σύ όμως, Κύριε, παραμένεις, ο μόνος ύψιστος Θεός, σ' όλους τους αιώνες.

91,10. ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου, Κύριε, ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται, καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,

Μετάφραση: Γιατί ιδού οι εχθροί σου, Κύριε, ιδού οι εχθροί σου θα χαθούν και θα διασκορπισθούν όλοι οι εργάτες της ανομίας.

91,11. καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλαίῳ πίονι·

Μετάφραση: (Αντίθετα) δε θα υψωθεί (η δύναμή μου) σαν του ζώου που έχει ένα μόνο κέρατο, και τα γηρατειά μου, (χάρη στις δικές σου δωρεές, θα διατηρηθούν θαλερά, όπως το σώμα που αλείφεται) με παχύρρευστο λάδι.

91,12. καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου.

Μετάφραση: Το μάτι μου θα δει με ικανοποίηση (τη καταστροφή) των εχθρών μου και το αφτί μου θ' ακούσει την τιμωρία των πονηρών, που επαναστατούν εναντίον μου.

91,13. δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει, ὥσει ἡ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.

Μετάφραση: Όμως, ο δίκαιος θα ανθεί σαν τον φοίνικα και θα αυξάνει σαν την κέδρη του Λιβάνου.

91,14. πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν·

Μετάφραση: Φυτεμένοι οι δίκαιοι στον οίκον του Κυρίου, θα ανθίζουν και θα καρποφορούν τις αρετές στις ουράνιες αυλές του Θεού μας.

91,15. ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γῇρι πίονι καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται τοῦ ἀναγγεῖλαι

Μετάφραση: Ακόμη και στα βαθιά γεράματα θα προκόβουν στις αρετές και στα καλά έργα και θα είναι ακμαίοι για να διακηρύττουν

8-15 Οι αμαρτωλοί μοιάζουν με τα χόρτα που βλασταίνουν το πρωί και το βράδυ μαραίνονται και ξηραίνονται. Έτσι διασκορπίζονται και πεθαίνουν οι εχθροί του Θεού, οι ασεβείς, όπου καταδικάζονται αιώνια, ενώ ο Θεός μένει ασάλευτος στον αιώνα και οι δίκαιοι, που είναι φυτεμένοι στον οίκο του Θεού, μέχρι βαθυτάτου γήρατος θα είναι θαλεροί σαν τους φοίνικες και σαν τα ψηλά και πολύριζα κέδρα του Λιβάνου και θα καρποφορούν, τόσο στη γη όσο και στον ουρανό αιώνια. Ακόμα κι όταν φαίνονται στη γη τυραννούμενοι και βασανιζόμενοι και αδικούμενοι από τους ασεβείς, αυτοί στην ουσία είναι οι νικητές, γιατί μέσα τους ζούν από τώρα την αιώνια δικαιοσύνη και την αιώνια ευτυχία της Βασιλείας του Θεού.

91,16. ὅτι εὐθὴς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

Μετάφραση: ότι ο Κύριος και Θεός μας είναι ευθύς και δεν υπάρχει καμιά αδικία σ' αυτόν.

16 Και έτσι γίνονται και θα γίνονται όλα αυτά, γιατί ο Κύριός μας και ο Θεός μας είναι δίκαιος και ποτέ δεν αδικεί κανένα. Ακριβώς αυτή η θεώρηση και ακράδαντη πίστη κρατάει τον πιστό κοντά στον αληθινό και δίκαιο Θεό και όταν ακόμα -το ξαναλέμε- ζει την τραγωδία της Ιστορίας.

Η ευτυχία ή η δυστυχία του ανθρώπου είναι θέμα θεώρησης και στάσης ζωής. Εάν δεν ξέρεις γιατί πλάστηκες, δηλαδή για ποιο σκοπό ζείς, που είναι να θεωθείς, τότε δεν ζείς σαν εικόνα Θεού, αλλά σαν ζώο που τρώει και ψοφάει. Ψοφίμι. Κρίμα όμως, να είσαι πλασμένος για ζώο θεούμενο και να καταντήσεις ζώο ψοφούμενο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο σωστός άνθρωπος, ο άνθρωπος του Θεού, ζει μέσα στο πέλαγος της σοφίας και της αγαθότητας του Θεού, την οποία εξαγγέλλει μέρα-νύχτα. Ενώ ο ασεβής, κι όταν ακόμα φαίνεται ευτυχής, τελικά θα καταντήσει αιώνια δυστυχής. Αυτή είναι η βαθιά θεώρηση της ζωής. Όποιος τη νιώθει ζει και θα ζει αιώνια ευτυχής.

ΨΑΛΜΟΣ 4Β ' (92)

Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῶκισται ἡ γῆ· αἶνος ᾧ δῆς τῷ Δαυΐδ.

Ο μικρός αλλά μεστός αυτός βασιλικός μεσσιανικός ψαλμός ήταν ανεπίγραφος από τους Εβραίους. Οι Εβδομήκοντα όμως (μεταφραστές του) του έβαλαν αυτή την επιγραφή, που φανερώνει ότι εψάλλετο το πρωί της Παρασκευής, την προηγούμενη του Σαββάτου, σύμφωνα και με το Ταλμούδ, όπως εξακολουθεί να ψάλλεται και στη σημερινή συναγωγή, γιατί ο Θεός την ημέρα αυτή έπλασε τον άνθρωπο, τον κάτοικο, κατοικιστή της γης, οπότε σταμάτησε τα έργα του και βασίλεψε και βασιλεύει επί του σύμπαντος. Το λυρικό αυτό ποίημα, ως «αἶνος ωδής», αποδίδεται στον Δαβίδ.

92,1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο· καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἣτις οὐ σαλευθήσεται.

Μετάφραση: Ο Κύριος έγινε βασιλιάς, ντύθηκε με μεγαλοπρέπεια και δόξα· φόρεσε και ζώστηκε γύρω από τη μέση του ακατανίκητη δύναμη, γιατί στερέωσε την οικουμένη, που ποτέ δεν θα σαλευθεί από τη θέση της.

1 Ο Κύριος και Δημιουργός των πάντων εβασίλεψε στα πάντα με την αυθεντία του, τη σοφία του, τη μεγαλοπρέπειά του- και ντυμένος και περιζωσμένος με τη θεϊκή του δόξα και δύναμη κυβερνάει τα σύμπαντα. Υπέροχες ποιητικές βασιλικές θείες εικόνες για τον Δημιουργό και κυβερνήτη Θεό. Έτσι εμπνέονται και εκφράζονται οι μεγάλοι συγγραφείς, επιστήμονες και θείοι ποιητές ανά τους αιώνες για τον άπειρο, άχρονο και αιώνιο Θεό. Ιδιαίτερα, μέσα στην παγκόσμια λογοτεχνία έχουμε πλήθος ποιητικών και λογοτεχνικών αριστουργημάτων που εκφράζουν τον θαυμασμό τους, τον σεβασμό τους και την έκστασή τους μπροστά στον ποιητή Θεό, για το κάλλος, τον ρυθμό και τη σοφία με την οποία κινείται το σύμπαν.

«Μπορούμε να έχουμε αίσθηση και γνώση του Θεού, από την αρμονία της κτίσης, που βοά και επισημαίνει τον δεσπότη Θεό» λέει ο Μ. Αθανάσιος. «Ο άνθρωπος μπορεί να γνωρίσει έμμεσα ή άμεσα την ύπαρξη του Θεού εκ της εποπτείας του σύμπαντος κόσμου» μας λέει και ο Μ. Βασίλειος. «Φωνάζει και δείχνει τον ποιητή του κόσμου όλη η δημιουργία του ουρανού, η οποία διηγείται δόξα Θεού» υπογραμμίζει ο Γρηγόριος Νύσσης. «Η κτίση, η συνοχή της, η διακυβέρνησή της, καθώς και το μεγαλείο της διακηρύσσει τη θεία φύση του Θεού» λέει και ο Ι. Δαμασκηνός. «Η κατασκευή του ανθρώπου και η ψυχή του, μας ανάγουν και μας παραπέμπουν στη συγγένεια του ανθρώπου με τον Δημιουργό Θεό» διαλαλεί ο Ωριγένης.

Δεν παραθέτω «κοσμικές», δηλαδή, έξω από την πατερική θεολογία διακηρύξεις περί Θεού, γιατί θα ήθελα ολόκληρο βιβλίο. (Άλλωστε και από την πατερική γραμματεία ανέφερα ενδεικτικά το απειροελάχιστο). Αναφέρω μόνο ενδεικτικά κάποια ονόματα σύγχρονων αστρονόμων και επιστημόνων που διακηρύσσουν την ακράδαντη πίστη τους προς τον Θεό: Μιλς, Έντιγκτον, Κέπλερ, Νεύτωνας, Τζίνις, Μόρισον, Κόμπτον, Μίλερ, Σμίθ, Πασκάλ κ.ά. (Δες Βιβλία μου «ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΟΣ;» και «Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ».

92,2. Έτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.

Μετάφραση: Ο θρόνος σου Κύριε, είναι ασάλευτος ἀπὸ χρόνια και ἐσύ υπάρχεις ως ἀναρχος και αἰώνιος Θεός.

92,3. ἐπῆραν οἱ ποταμοί, Κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν· ἀροῦσιν οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν.

Μετάφραση: Ὑψωσαν οἱ ποταμοί, Κύριε, ὑψωσαν οἱ ποταμοὶ τὴ θορυβώδη βοή τους· θα υψώσουν οἱ ποταμοὶ τὰ κύματά τους που σπάζουν με πολὺ θόρυβο, τον ὁποῖο προκαλοῦν τὰ ἀφθονα νερά τους.

92,4. ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης, θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ Κύριος.

Μετάφραση: Εἶναι θαυμάσια τὰ (ἀγρία) κύματα τῆς θάλασσας, ἀλλὰ πιο θαυμαστός εἶναι στα ὑψη τοῦ ὁ Κύριος.

2-4 Εδὼ και πάλιν ἐκφράζεται ἡ ἀναρχὴ προαιώνια ὑπαρξὴ και βασιλεία τοῦ Θεοῦ, που εἶναι και σταθερὴ και ἀτελεύτητη μέσα στην ἀπειρὴ αἰωνιότητα. Βέβαια, ξεσηκώθηκαν, - λέει ὁ ποιητής- ἐχθρικά ποτάμια και φοβερά θαλάσσια κύματα (ἀπὸ τον εωσφόρο και τὰ ὄργανά του, ἀπὸ ἀντί-χριστους) ἐναντίον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, (τῆς Βασιλείας του και τῆς Εκκλησίας Του), ἀλλὰ ὅλοι αυτοὶ οἱ θορυβώδεις και χῶδεις μετεωρισμοί, σβῆνουν μπροστά στην παντοδυναμία σου και δεν θίγουν ποτέ τον θρόνο σου, ὁ ὁποῖος εἶναι ψηλά, (ὑπερ-κείμενος ὅλων αὐτῶν των σατανικῶν ἐσμών και των φαύλων ἀνθρώπων και φαύλων βασιλείων). Ἐτσι εἶναι, ὅπως υπογραμμίζουν και οἱ Πατέρες ἐρμηνευτές, Ἀθανάσιος, Κύριλλος, Θεοδώρητος, Ζιγαβηνός, κ.ά., δηλ. ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀσύγκριτη, ἀδιάπτωτη, υπέρλαμπρη και αἰωνία. Ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ στηρίζεται στην παντοδυναμία του, στην παναγιότητά του και στην παναλήθεια του.

92,5. τὰ μαρτύριά σου ἐπιστῶθησαν σφόδρα· τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἀγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Μετάφραση: Οἱ μαρτυρίες σου ἐπαληθεύτηκαν ἐντελῶς· ἀγιότητα και καθαρότητα ταιριάζουν πάντοτε στον ἱερό ναό σου, Κύριε, ὅπως και σ' ἐκείνους που εἰσέρχονται σ' αὐτόν.

5 τὰ μαρτύριά σου ἐπιστῶθησαν σφόδρα: Δεν διαψεύστηκε ποτέ μέσα ἀπὸ τις προφητικὲς ἐπαγγελίες και θείες υποσχέσεις τοῦ προς τον ἀνθρώπο, ὅτι θα τον σώσει και θα τον ἀναδείξει «κατὰ χάριν Θεόν» στη θεία και αἰώνια Βασιλεία του. Αὐτό σημαίνει Θεός ἀληθινός, ἀπόλυτα ἀξιόπιστος, γι' αὐτό και ἀπόλυτα πιστευτός γιὰ ὅλους τους ἀληθινὰ πιστούς. Και γι' αὐτό ἀκριβῶς ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ, ἡ βασιλεία του, πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι ἱερός και ἅγιος χώρος και νὰ τον κατοικοῦν ἅγιοι και ποτέ μολυσμένοι. Νὰ προσέρχονται ὅλοι οἱ προσκυνητές και κατασκηνωτές τῆς βασιλείας του, ἀφοῦ πρώτα μετανοήσουν, καθαριστοῦν και ντυθοῦν τὴ νέα στολή των ἀρετῶν τῆς ψυχῆς, που ἔφερε στον κόσμον ὁ Δωρεοδότης Χριστός, λένε οἱ θεῖοι Πατέρες κι ἔτσι διὰ τῆς χάριτος και τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ νὰ γίνονται, νὰ γινόμεσθε, μέλη τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Υπέροχα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Έχουμε θεό μεγαλοπρεπή, ένδοξο και αθάνατο, αιώνιο με αιώνια και ατελεύτητη βασιλεία. Σ' αυτήν καλούμαστε να συμβασιλεύσουμε αιώνια. Αποστολή και τιμή για μας ασύλληπτη, θεία, θα την εκτιμήσουμε, θα την αποδεχτούμε και θα θεωθούμε ή θα μείνουμε έξω του νυμφώνα; Μόνο οι άφρονες και παράφρονες μένουν έξω, λέει ο ιερός Χρυσόστομος. Μακάρι να μην μείνει κανένας απ' έξω. Μέσα είναι η ουσία κι ευτυχία.

ΨΑΛΜΟΣ 4Γ ' (93)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ, τετράδι σαββάτου.

Ο χωρίς επιγραφή στην αρχή ψαλμός του Δαυίδ, εψάλλετο, όπως μας λέει η επιγραφή που προστέθηκε από τους Εβδομήκοντα (Ο') ερμηνευτές, την τέταρτη ημέρα της εβδομάδας. Μάλιστα ψάλλεται ακόμα και σήμερα στη συναγωγή. Πολλοί αμφισβήτησαν την πατρότητα του ψαλμού, αν είναι του Δαυίδ, αλλά αυτό δεν μεταβάλλει καθόλου την ουσία του περιεχομένου του ψαλμού, που αξίζει μεγάλης προσοχής.

93,1. Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρήσιάσατο.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι Θεός που τιμωρεί ο Θεός που τιμωρεί εμφανίστηκε με παρρησία και δύναμη.

1 Ο Θεός είναι δίκαιος και μακρόθυμος, βέβαια. Γι' αυτό ακριβώς δεν είναι δυνατόν να αφήνει το κακό να κυβερνά και να κυριαρχεί διαπαντός. Αλίμονο, τότε θα ανατρεπόταν το παν. Γι' αυτό όταν κρίνει η πανσοφία του και η θεία δικαιοσύνη του μετά από τεράστια ανοχή, επεμβαίνει και γίνεται τιμωρός. Εκδικείται, δηλ. δικάζει και τιμωρεί τον αμαρτωλό, τον φαύλο, τον αμετανόητο. Με αυτή την έννοια είναι εκδικητής και τιμωρός. Όχι γιατί έτσι του γουστάρει. Ποτέ. Ο Θεός εξαντλεί όλα τα μέσα παιδαγωγικής και αφού δείξει και υπεραρκετή ανοχή, χωρίς να βλέπει ανάλογη μετάνοια και επιστροφή, τότε, λένε οι θείοι Πατέρες, τιμωρεί, ώστε το κακό να μην αποθρασυνθεί και να μη γίνει αιώνιο.

93,2. ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν, ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς υπερηφάνοις.

Μετάφραση: Ανυψώσου, συ, που κρίνεις τη γη και απόδωσε στους υπερήφανους την τιμωρία που τους αρμόζει.

2 Ο ψαλμωδός νιώθοντας τον Θεό δίκαιο κριτή, τον καλεί προφητικά (όπως θα γίνει στην πραγματικότητα) να κρίνει τη γη και όλους τους θρασείς υπερήφανους αμαρτωλούς. Υπογραμμίζουμε «τοῖς υπερηφάνοις», δηλ. αυτούς που καυχώνται κιόλας για την αμαρτία τους, τους άφρονες και αλαζόνες, τους διαστρεμμένους- ενώ τους άλλους, τους ταπεινούς και τύπτοντες τα στήθη τους εν μετanoία για τις αμαρτίες τους, λέει ο ιερός Χρυσόστομος, τους ελεεί και τους σώζει.

93,3. ἕως πότε ἀμαρτωλοί, Κύριε, ἕως πότε ἀμαρτωλοὶ καυχῶνται,

Μετάφραση: Μέχρι πότε οι αμαρτωλοί, Κύριε, μέχρι πότε οι αμαρτωλοί θα καυχώνται;

93,4. φθέγγονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν, λαλήσουσι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;

Μετάφραση: Μέχρι πότε θα ξεστομίζουν και θα λένε αδικίες, θα μιλούν όλοι αυτοί που παραβαίνουν τον νόμο σου;

93,5. τὸν λαόν σου, Κύριε, ἐταπείνωσαν καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν,

Μετάφραση: Αυτοί, ταπείνωσαν Κύριε, τον λαό σου, και την κληρονομιά σου κακοποίησαν,

93,6. χήραν καὶ ὀρφανὸν ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν

Μετάφραση: τη χήρα και το ορφανό εθανάτωσαν και τους ξένους (προσηλύτους) εφόνευσαν.

93,7. καὶ εἶπαν· οὐκ ὄψεται Κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ.

Μετάφραση: Και είπαν: Δεν θα δει (τα εγκλήματατά μας) ο Κύριος, ούτε θα καταλάβει ο Θεός του Ιακώβ τι κάνουμε.

3-7 Ο ψαλμωδός, αλλά και κάθε δίκαιος βέβαια, αγανακτεί για την πλεονάζουσα ανομία και λέει πολλές φορές: «Έως πότε, Κύριε, θα καυχώνται οι αμαρτωλοί; Έως πότε θα ανοίγουν τα απύλωτα στόματά τους κι όλοι μαζί θα επιτίθενται εναντίον των νόμων σου και θα τον καταπατούν; Έως πότε θα εξευτελίζουν τον λαό, θα σκοτώνουν τις χήρες και τα ορφανά και θα εξοντώνουν αυτούς που έρχονται από την ειδωλολατρία, από τα θεία κηρύγματα των προφητών και ιεραποστόλων μετανοούντες κοντά σου; Και έως πότε οι ανομούντες θα λένε ότι ο Θεός δεν μας βλέπει και δεν μας ακούει, ας κάνουμε ό,τι θέλουμε»; Αλλά, απαντά ο ψαλμωδός και προφήτης από μέρους του Θεού, καθώς και κάθε φωτιστή ιεραποστόλου:

93,8. σύνετε δὴ, ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ· καί, μωροί, ποτὲ φρονήσατε.

Μετάφραση: Συνετισθείτε, λοιπόν, σεις οι ανόητοι μεταξύ του λαού και σείς οι άμυαλοι βάλτε κάποτε γνώση.

93,9. ὁ φυτεύσας τὸ οὖν οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ κατανοεῖ;

Μετάφραση: Αυτός που φύτευσε το αφτί (στο κεφάλι μας) δεν ακούει; Αυτός που δημιούργησε το μάτι δεν βλέπει και δεν κατανοεί;

93,10. ὁ παιδεύων ἔθνη οὐχὶ ἐλέγξει; ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν;

Μετάφραση: Αυτός που τιμωρεί τα ειδωλολατρικά έθνη δεν θα ελέγξει (και τον Ισραηλιτικό λαό); Αυτός που διδάσκει στον άνθρωπο τη γνώση (είναι δυνατόν να μην έχει γνώση αυτών που συμβαίνουν);

93,11. Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι.

Μετάφραση: Ο Κύριος γνωρίζει ότι οι σκέψεις των ανθρώπων είναι μάταιες και πλανεμένες.

8-11 «Καταλάβετε όσοι είσαστε άμυαλοι ανάμεσα στον λαό μου, ότι εγώ ακούω και βλέπω καλά και ξέρω πόσο φαύλοι και πωρωμένοι είσαστε, ξέρω μέχρι τα βάθη σας τι σκέπτεσθε και τι διαλογίζεσθε. Γι' αυτό και μόλις φτάσει η ώρα της τιμωρίας σας θα σας δικάσω και καταδικάσω». Αυτό σημαίνει «Θεός εκδικήσεως», ότι δηλαδή ο Θεός, όπως τονίστηκε από την αρχή του ψαλμού, δεν εκδικείται άδικα, αλλά τιμωρεί δίκαια.

93,12. μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὃν ἂν παιδεύσης, Κύριε, καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξης αὐτὸν

Μετάφραση: Ευτυχισμένος είναι ο άνθρωπος που εσύ θα παιδαγωγήσεις, Κύριε, και με τον νόμο σου θα τον διδάξεις,

93,13. τοῦ πραῦναι αὐτὸν ἀφ’ ἡμερῶν πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος.

Μετάφραση: ὥστε να είναι ἡρεμος και ατάραχος στις μέρες της δοκιμασίας, μέχρις ὅτου ανοιχθεῖ βαθύς ο λάκκος για να καταπιεῖ τον αμαρτωλό.

93,14. ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει,

Μετάφραση: Γιατί ο Κύριος δεν θα απωθήσει τον λαό του και δεν θα εγκαταλείψει απροστάτευτη την κληρονομιά του,

93,15. ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. (διάψαλμα).

Μετάφραση: μέχρι να αποκατασταθεῖ ἡ δικαιοσύνη. Μαζί δε με αὐτή θ’ αποκατασταθοῦν και ὅλοι ὅσοι εἶναι ευθεῖς στην καρδιά.

93,16. τίς ἀναστήσεται μοι ἐπὶ πονηρευομένοις; ἢ τίς συμπαραστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν;

Μετάφραση: Ποιος θα σηκωθεί για να με υπερασπίσει ἐναντίον των εργατῶν του πονηροῦ ἢ ποιος θα μου συμπαρασταθεῖ ἐναντίον αὐτῶν που κάνουν την παρανομία;

93,17. εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἐβοήθησέ μοι, παρὰ βραχὺ παρώκησε τῷ ᾄδῃ ἡ ψυχὴ μου.

Μετάφραση: Αν ο Κύριος δεν με βοηθούσε, παρὰ λίγο θα ἦταν στον ᾄδῃ ἡ ψυχὴ μου.

93,18. εἰ ἔλεγον· σεσάλευται ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου, Κύριε, ἐβοήθει μοι.

Μετάφραση: Κάθε φορά που ἔλεγα: «ἔχουν κλονισθεῖ τα πόδια μου», το ἔλεος σου Κύριε, με βοηθούσε ἀμέσως.

93,19. Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου αἱ παρακλήσεις σου εὐφραναν τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Κύριε ἀνάλογα με τις πολλές μου θλίψεις, ἦταν και οι παρηγοριές σου στην καρδιά μου, που γέμιζαν ευφροσύνη την ψυχὴ μου.

12-19 Μακαρίζεται ο ἄνθρωπος που παιδαγωγεῖται σωστά ἀπὸ τις δόκιμασίες και εἶναι ἐνωμένος με τον Θεό, γι’ αὐτό και ο Θεός δεν θα τον ἀφήσει ν’ ἀπωλεσθεῖ, ἀλλὰ σύμφωνα με τις θλίψεις και δοκιμασίες θα του δώσει και τη χάρη να τα βγάλει πέρα. «Μαζί με τον πειρασμό δίνει και την ἐκβασή» (Α' Κορ. ι' 13), μας βεβαιώνει.

93,20. μὴ συμπροσέστω σοι θρόνος ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ πρόσταγμα.

Μετάφραση: Ας μη έχει καμιά σχέση μαζί σου θρόνος που υποστηρίζει ανομίες και που στο όνομα τάχα του νόμου καταπιέζει τους ανθρώπους.

93,21. θηρεύουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου καὶ αἷμα ἁθῶν καταδικάζονται.

Μετάφραση: (Όσοι κάθονται πάνω σε τέτοιο θρόνο) θα κυνηγήσουν το θήραμά τους σε βάρος της ζωής του δικαίου και θα καταδικάσουν αθώο αίμα.

20-21 Κι εύχεται ο ψαλμωδός να μην υπάρξει καμιά δικαστική έδρα απ' αυτές όπου κρίνουν υποκριτές δικαστές, οι οποίοι με το πρόσχημα του νόμου αδικούν και καταδικάζουν αθώους και αφαιρούν ζωές. Φοβερή έκκληση, προς κάθε εκτελεστή, εκφραστή και δικαστή του Νόμου. Ο νόμος, για τον πονηρό δικαστή και εξουσιαστή μπορεί να έχει και παραθυράκια, που μπορούν ν' αθωωθούν ένοχοι και να καταδικαστούν αθώοι. Τραγικό. Οι νόμοι, που σημαίνουν νομή, μοίρασμα (νέμω=μοιράζω) πρέπει ν' απο-νέμουν δικαιοσύνη και όχι με «προφάσεις εν αμαρτίαις» να βγαίνουν φαύλες αποφάσεις. Προσοχή, κύριοι νομοθέτες δικαστές και γενικά κύριοι εξουσιαστές... Ο μεγαλύτερος νόμος του σύμπαντος κόσμου είναι ο Νόμος του Θεού, δηλαδή η Αγάπη. Μόνο με βάση την αληθινή αγάπη μπορούμε να χρησιμοποιούμε κάθε σωστό ανθρώπινο νόμο, για ν' απονέμουμε δικαιοσύνη, αλήθεια, ελευθερία, και όταν χρειάζεται να επιβάλλεται και η παιδαγωγική τιμωρία. Πολύ ωραία οι φυλακές λέγοντα «σωφρονιστήρια». Είναι για να σωφρονούν, για να παιδαγωγούν τους ανθρώπους. Το θέμα είναι τεράστιο. (Δες και βιβλίο μου «ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ...»). Μόνο να προσθέσω και τούτο. Και οι δικαστές θα κρι-θούν από τον Νόμο του Θεού. Ας μην το ξεχνούν.

93,22. καὶ ἐγένετό μοι Κύριος εἰς καταφυγὴν καὶ ὁ Θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου·

Μετάφραση: Αλλά ο Κύριος έγινε για μένα καταφύγιο και ο Θεός μου βοηθός, που με γεμίζει ελπίδα.

93,23. καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς Κύριος τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεός.

Μετάφραση: Και θα τους ανταποδώσει ο Κύριος σύμφωνα με τις παρανομίες τους και όπως ταιριάζει στην πονηριά τους θα τους εξαφανίσει ο Κύριος και Θεός μου.

21-23 Πιστεύοντας απόλυτα ο ψαλμωδός ότι ο δίκαιος Θεός θα βάλει τα πράγματα και τον καθένα στη θέση του, διαλαλεί ότι ο Θεός έχει γίνει το μόνιμο καταφύγιό του, γιατί αυτός είναι η ελπίδα του και το στήριγμά του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κανένας άδικος και φαύλος δεν θα ξεφύνει από τα μάτια και τα δίκαια χέρια του Θεού. Όλοι θα αμειφθούν ή θα καταδικαστούν σύμφωνα με τη ζωή, τα αισθήματα και τις πράξεις τους πάνω στη γη. Μακάριος όποιος έχει τον Θεό οδηγό, στήριγμα, καταφυγή. Είναι το αιώνιο ασάλευτο κι ευτυχισμένο καταφύγιο.

ΨΑΛΜΟΣ 4Δ ' (94)

Αῖνος ὥδῃς τῷ Δαυῖδ.

Ὅπως λέει και η επιγραφή του που είναι μεταγενέστερη, ο ψαλμός αυτός είναι λυρικός (που εψάλλετο με λύρα) ύμνος προς τον Θεό, που τον έγραψε ο Δαβίδ. Τον χρησιμοποιούν και σήμερα οι Εβραίοι στη συναγωγή της Παρασκευής το βράδυ, που κατά το τυπικό τους αρχίζει η ημέρα του Σαββάτου. Άλλωστε, και στο δικό μας λειτουργικό τυπικό κάθε εσπερινός είναι εισαγωγή και άνοιγμα της άλλης ημέρας. Έχει ψάλματα, και τροπάρια που αναφέρονται στο νόημα της εορτής του Αγίου, ή των Αγίων της άλλης ημέρας. Σκοπό έχει ο ψαλμός να προτρέψει τον λαό του Ισραήλ να μείνει πιστός και να δοξολογεί τον Θεό για τις ευεργεσίες που του έδωσε και του δίνει και όχι να καταντήσει ανυπάκουος, όπως έκαναν οι πρόγονοί του και τιμωρήθηκαν από τον Θεό.

94,1. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν·

Μετάφραση: Ελάτε, ας γεμίσει με αγαλλίαση η καρδιά μας για τον Κύριο, ας φωνάξουμε με αλαλαγμούς χαράς στον Θεό, τον σωτήρα μας.

94,2. προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ.

Μετάφραση: Χωρίς καθυστέρηση ας έρθουμε μπροστά του με δοξολογίες και ψάλλοντας ας φωνάξουμε προς αυτόν με αλαλαγμούς χαράς.

94,3. ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος καὶ Βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν·

Μετάφραση: Διότι ο Κύριος είναι Θεός μεγάλος και βασιλιάς μεγάλος πάνω σ' όλη τη γη.

94,4. ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν·

Μετάφραση: Γιατί στα χέρια του είναι όλη η γη μέχρι τα πέρατα της και οι κορφές των βουνών δικές του είναι.

94,5. ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.

Μετάφραση: Δική του είναι και η θάλασσα, αφού αυτός την έφτιαξε- και την ξηρά την έπλασαν τα χέρια του.

94,6. δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς·

Μετάφραση: Ελάτε, ας προσκυνήσουμε και ας γονατίσουμε μπροστά του και ας κλάψουμε ενώπιον του Κυρίου, που μας έπλασε.

94,7. ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός είναι ο Θεός μας κι εμείς είμαστε ο λαός που με στοργή διατρέφει. Είμαστε τα πρόβατά του που καθοδηγεί με το στοργικό του χέρι.

1-7 Ο ψαλμωδός καλεί αμέσως τον λαό του Ισραήλ να πέσει και να προσκυνήσει τον Κύριό του, Βασιλέα και Θεό του, που του έδωσε αναρίθμητες ευεργεσίες, γιατί αυτός ο Θεός είναι μεγάλος και βασιλεύει σ' όλη τη γη και ότι του Θεού είναι οι θάλασσες και τα βουνά, κι αυτός έπλασε με τα χέρια του τον άνθρωπο, που αποτελεί το ποίμνιό του, το οποίο φροντίζει ο ίδιος. Μεγάλες και αναρίθμητες δωρεές, που όταν τις σκέπτεται ο σωστός άνθρωπος, κλίνει γόνυ αλλά και καρδιά και προσκυνάει με ψυχή και με σώμα τον Θεό. Έτσι ολόκληρη η ψυχοσωματική ύπαρξη του ανθρώπου δείχνει τη λατρεία και το σεβασμό της προς τον Θεό.

94,8. σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὥς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

Μετάφραση: Σήμερα είθε να ακούσετε την (πατρική) φωνή του, που μας λέει: μη σκληρύνετε τις καρδιές σας, όπως τον καιρό που με πίκραναν οι πρόγονοί σας, τη μέρα που με προκά-λεσαν στην έρημο,

94,9. οὐ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου.

Μετάφραση: όπου με πείραξαν οι προπάτορές σας και με δοκίμασαν, παρόλο που τόσες φορές είχαν δει τα έργα μου.

94,10. τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπα· αἰὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου,

Μετάφραση: Για σαράντα χρόνια ανέχτηκα εκείνη τη γενιά και είπα: Πάντοτε με τις επιθυμίες της καρδιάς τους βρίσκονται σε πλάνη, αλλ' αυτοί δεν θέλησαν να γνωρίσουν τους τρόπους με τους οποίους εγώ τους παιδαγωγούσα και τους προστάτευα,

94,11. ὥς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

Μετάφραση: μέχρις ότου μέσα στην οργή μου ορκίσθηκα και είπα: Δεν θα μπουν στη χώρα της ανάπαυσης, (που υπο-σχέθηκα στους προγόνους τους).

8-11 Ο προφήτης Δαβίδ γίνεται στόμα του Θεού και φωνάζει προς τους Ισραηλίτες. Προσέξτε και σεις σήμερα που ακούτε τους Προφῆτες μου να σας μιλούν, μήπως πωρωθείτε και απομακρυνθείτε από τον σωστό δρόμο που σας έδειξα και σας δείχνω, όπως δυστυχώς πωρώθηκαν και απομακρύνθηκαν από κοντά μου οι πατέρες σας, τους οποίους και καταράστηκα, ώστε να μην μπουν στη Γη της Επαγγελίας, που τους υποσχέθηκα, γιατί είναι ανάξιοι για τέτοια μεγαλεία, για τέτοιες δωρεές και απολαύσεις, αυτοί οι προδότες.

Ο Θεός προσφέρει όλα τ' αγαθά του για τη σωτηρία του ανθρώπου. Όταν όμως ο άνθρωπος τα κλωτσάει, τα προδίδει, τότε και ο Θεός τα παίρνει πίσω τα δώρα του, για να μην τα καταπατούν, τα καταστρέφουν και τα εξευτελίζουν οι βέβηλοι. Κάλεσε π.χ. τον Ιούδα για μαθητή του και αυτός τον πρόδωσε. Οπότε, αφού ο Ιούδας δεν εκτίμησε την ύψιστη κλήση και δωρεά που του έκανε ο Θεός, τον εγκατέλειψε και ο Ιούδας αυτοκτόνησε.

Το ίδιο έπαθαν και οι Εβραίοι. Ας το ξαναπούμε. Μόνοι μας γινόμαστε προδότες, εξωμότες, αυτόχειρες. Ο Θεός μας καλεί και μας θέλει κοντά του, όταν όμως εμείς δεν τον θέλουμε, τότε αυτοκτονούμε ποικιλοτρόπως... Είναι το τραγικό αποτέλεσμα της κακής, κάκιστης χρήσης της ελευθερίας μας. Ο Θεός με ζόρι και με βία δεν θέλει κανέναν κοντά του. Πάνω απ' όλα η θεία ελευθερία. Χωρίς αυτή -το ξαναλέμε- τίποτα δεν έχει καμιά αξία. Θεός ίσον ελευθερία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός αξίζει κάθε ύμνο και δοξολογία, γιατί είναι ο Δημιουργός μας και ο Δημιουργός του παντός. Όταν όμως δεν τα νιώθουμε αυτά, τότε καταντούμε χειρότεροι και από ζώα. Τότε αυτοκτονούμε αιώνια. Τραγικό, γιατί ενώ αξίζουμε καλύτερης τύχης, καταντούμε τραγικά όντα. Αυτόχειρες.

ΨΑΛΜΟΣ 4Ε ' (95)

Αῖνος ὠδῆς τῷ Δαυΐδ, ὅτι ὁ οἶκος ὠκοδόμητο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν· ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.

Η ὠδή αὐτή του Δαβίδ που χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἔντονο λυρισμό, ἐγίνε ὅταν μεταφέρθηκε ἡ Κιβωτός της Διαθήκης «ἐξ οἴκου Αβδεδὸμ» στη σκηνή που ἀναγέρθηκε στο ὄρος Σιών, ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ Ἰσραηλίτες ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία καὶ κατασκεύασαν τὸν δεύτερο Ναό. (Α' Παραλειπ. ις' 23 κ.ε.). Ἡ ἐπιγραφή κι ἐδῶ εἶναι μεταγενέστερη, τοποθετήθηκε ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα (Ο') ἐρμηνευτές. Το περιεχόμενο τοῦ ψαλμοῦ εἶναι μεσσιανικό κι ἐσχατολογικό, γιὰτί προφητεύει τὴ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ σε ὅλα τὰ ἔθνη.

95,1. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾠσμα καινόν, ᾠσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ·

Μετάφραση: Ψάλτε καινούργιο ὕμνο στὸν Κύριο, ψάλτε στὸν Κύριο ὅλη ἡ χώρα (τῆς Παλαιστίνης).

95,2. ᾠσατε τῷ Κυρίῳ· εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ·

Μετάφραση: Ψάλτε στὸν Κύριο δοξολογεῖστε τὸ ὄνομά του, κηρύξτε ἀπὸ μέρα σε μέρα τὴ σωτηρία που μας ἐστείλε.

1-2 Ὁ προφῆτης Δαβίδ καλεῖ τὸν Ἰσραὴλ καὶ ὅλη τὴν Παλαιστίνη «πᾶσα ἡ γῆ» νὰ ψάλει καινούργιους ὕμνους πρὸς τὸν Θεό γιὰ τὶς καινούργιες ευεργεσίες που ἔδωσε ὁ Θεὸς στὸν λαό του. Οἱ Πατέρες ὅμως, Ἀθανάσιος, Κύριλλος, Διόδωρος, Θεοδώρητος καὶ Εὐσέβιος, τὸ «πᾶσα ἡ γῆ» τὸ ἐρμηνεύουν ὡς προφητεία που ἀναφέρεται στὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ που θὰ φέρει τὸ Εὐαγγέλιό του, τὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ που οἱ Ἀπόστολοί του καὶ μετὰ οἱ ἱεραπόστολοι ὅλων τῶν αἰώνων θὰ τὴ μεταδώσουν σ' ὅλη τὴ γῆ. Ἐρμηνεῖα σεβαστὴ καὶ ἀποδεκτὴ. Γι' αὐτὸ εἶπαμε εἶναι καὶ μεσσιανικός ὁ ψαλμός. Ἄλλωστε, αὐτὸ φαίνεται σαφέστατα καὶ ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τοῦ ἐπόμενου στίχου.

95,3. ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ἀνακοινώστε στα ἔθνη τὴ δόξα του καὶ σ' ὅλους τοὺς λαοὺς τὰ θαυμαστά του ἔργα.

3 Ὁ στίχος αὐτὸς εἶναι προτρεπτικός πρὸς τὸ Ἰσραὴλ κατ' ἀρχὴν κι ἔπειτα πρὸς ὅλους τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἱεραποστόλους νὰ ἀναγγεῖλουν τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ἐκπληκτικὰ ἔργα τοῦ σ' ὅλους τοὺς λαοὺς. Γιὰτί

95,4. ὅτι μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός ἐστὶν ὑπὲρ πάντας τοὺς θεοὺς·

Μετάφραση: Διότι ὁ Κύριος εἶναι μέγας καὶ πρέπει πολὺ νὰ ὑμνεῖται- εἶναι φοβερός καὶ ἀνώτερος περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους.

95,5. ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν.

Μετάφραση: Γιατί όλοι οι θεοί των ειδωλολατρι-κών εθνών είναι ανύπαρκτοι (επινοήσεις δαιμόνιων), ενώ ο δικός μας Θεός είναι ο αληθινός και αιώνιος, που δημιουργήσε τους ουρανούς.

4-5 Ο Κύριος είναι ο αληθινός Θεός και πρέπει να υμνείται έντονα, αφού όλοι οι άλλοι Θεοί, που πιστεύουν από άγνοια ή από διαστροφή οι διάφοροι λαοί, είναι δαιμονικά φαντάσματα και ψεύτικοι. Είναι το «φυσικό» επόμενο, όταν βγάζεις και πετάς τον αληθινό Θεό, τον υποκαθιστάς με είδωλα (δαιμόνια, μάγους, ανθρώπους με εξουσία, ιδεολογίες, συστήματα, κτίσματα κ.λπ.) και τότε αρχίζουν οι παραθρησκείες, οι παραπλανήσεις, οι ψευδαισθήσεις, οι νευρώσεις, τα ομαδικά παραληρήματα, οι ομαδικές αυτοκτονίες... και τόσα άλλα καταστροφικά που συμβαίνουν και στις ημέρες μας, στον αιώνα του πολιτισμού και της επιστήμης, όπου αρχηγοί κρατών και επιστήμονες με όνομα, τρέχουν σε μάγους και μάγισσες να τους πουν το μέλλον τους. Πού φτάνει ο κούφιος, ο άδειος από Θεό άνθρωπος. Σε κατάντημα άθλιο και αξιοθρήνητο.

95,6. ἐξομολόγησις καὶ ὠραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ. ἀγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.

Μετάφραση: Δόξα και ομορφιά ακτινοβολείται μπροστά του- αγιότητα και μεγαλοπρέπεια αστράφτουν στον αγιασμένο ναό του.

Ὁλος ο στίχος εκπέμπει την αγιότητα και το μεγαλείο του Θεού που πρέπει να υμνείται απ' όλο τον κόσμο, όπως υμνείται ακατάπαυστα και από τους αγγέλους στους ουρανούς.

95,7. ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν·

Μετάφραση: Προσφέρετε στον Κύριο, και σεις οι φυλές των εθνών, προσφέρετε στον Κύριο δόξα και τιμή.

95,8. ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ·

Μετάφραση: Προσφέρετε στον Κύριο δόξα αντάξια του ονόματος του, σηκώστε (στους ώμους σας) σφάγια για θυσία και έτσι μπείτε στις αυλές του μέσα.

95,9. προσκυνήσατε τῷ Κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

Μετάφραση: Προσκυνεῖστε τον Κύριο στην αγιασμένη αυλή του ναού του. Ας σαλευθεί από φόβο μπροστά του όλη η γη.

7-9 Ο ποιητής καλεί και πάλι τον Ισραήλ να υμνεί και να δοξάζει τον αληθινό Θεό με προσφορές, θυσίες και δοξολογίες. Ακόμα να πείτε, όχι μόνο οι Ισραηλίτες,

95,10. εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὁ Κύριος ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

Μετάφραση: Πέστε στα ειδωλολατρικά έθνη: Ο Κύριος εθεμελίωσε παντού τη βασιλεία του, γιατί αυτός ανόρθωσε την οικουμένη η οποία πια δεν θα σαλευτεί. Αυτός θα κρίνει τους λαούς με ευθύτητα και δικαιοσύνη.

10 αλλά και οι εθνικοί, δηλαδή οι ειδωλολάτρες που γνώρισαν τον αληθινό Θεό, να πείτε στα έθνη ότι αυτός πλέον βασιλεύει σταθερά στην οικουμένη και θα κρίνει τους λαούς με αλήθεια και δικαιοσύνη. Κι εδώ οι Πατέρες ερμηνευτές βλέπουν τον μεσσιανικό και εσχατολογικό χαρακτήρα του ψαλμού.

95,11. εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιášθω ἡ γῆ, σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς·

Μετάφραση: Ας γεμίσουν με ευφροσύνη οι ουρανοί και ας σκιρτήσει από αγαλλίαση η γη. Ας σαλευτεί η θάλασσα και όλο το περιεχόμενό της.

95,12. χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τότε ἀγαλλιášονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ

Μετάφραση: Ας χαρούν οι πεδιάδες και όλα όσα υπάρχουν σ' αυτές· τότε και αυτά τα δέντρα του δάσους θα σκιρτήσουν από χαρά.

95,13. ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν. κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

Μετάφραση: μπροστά στον Κύριο, διότι έρχεται, διότι έρχεται για να κρίνει τη γη. Θα κρίνει την οικουμένη με δικαιοσύνη και τους λαούς με την αλήθεια και την αξιοπιστία του.

11-13 Προσωποποιεί, «ποιητική αδεία», ο ψαλμωδός όλη τη φύση, ουρανό και γη, και την καλεί σε δοξολογίες προς τον Θεό που θα κρίνει με αλήθεια και δικαιοσύνη την οικουμένη. Κι εδώ καταφάνερη η μεσσιανική και εσχατολογική αναφορά του ψαλμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός θα εξαγγελθεί οπωσδήποτε σ' όλη τη γη και θα επικρατήσει πανταχού της γης. Οι προφητείες και οι λόγοι του Ευαγγελίου θα εκπληρωθούν στο ακέραιο. Μακάρι να είμαστε κι εμείς δέκτες και εξαγγελείς του θελήματος της δικαίωσης και της βασιλείας του Θεού, ώστε να συντελούμε στη θεία δόξα του, που αντανακλά και σε μας τα παιδιά του και μας αναδεικνύει «κατά χάριν Θεούς».

ΨΑΛΜΟΣ 45Τ΄ (96)

Τῷ Δαυΐδ, ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ ἀποκαθίστατο.

Μετά τον θάνατο του βασιλιά Σαούλ, ανέλαβε βασιλιάς ο Δαβίδ (Β' Βασιλ. ε' 1 κ.ε.). Τότε όλες οι φυλές των Εβραίων που κατοικούσαν στην Παλαιστίνη αναγνώρισαν βασιλιά τους τον Δαβίδ. Αυτό εννοεί, κατά τους περισσότερους ερμηνευτές, η φράση της επιγραφής, που δόθηκε μεταγενέστερα, «ότε η γη αυτού καθίσταται». Το γεγονός αυτό ενέπνευσε τον Δαβίδ κι έγραψε αυτόν τον ψαλμό. Ωστόσο, κι αυτός ο ψαλμός όπως οι προηγούμενοι κι επόμενοι (92-99) είναι μεσσιανικοί, εσχατολογικοί, «βασιλικοί» ψαλμοί, που προλέγουν, προφητεύουν τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού, τα γεγονότα που θα λάβουν χώρα τότε και την κρίση που θα κάνει ο θεός για την οικουμένη.

96,1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.

Μετάφραση: Ο Κύριος εθεμελίωσε παντού τη βασιλεία του ας σκιρτήσει από αγαλλίαση η γη· ας χαρούν πολλά νησιά.

1 Ο Κύριος, λοιπόν, εβασίλεψε, ανέλαβε πλέον οριστικά τη διακυβέρνηση της οικουμένης, όλων των λαών της γης, την οποία έχει πάντοτε ως Θεός, αλλά τώρα και ως άνθρωπος-θεάνθρωπος, μετά την Ανάστασή του και την Ανάληψή του στους ουρανούς και την επάνοδό του στη γη, για να κρίνει όλη την ανθρωπότητα, ζώντες και νεκρούς, σύμφωνα και με το Σύμβολο της Πίστεώς μας... Γι' αυτά όλα ας χαρεί όλη η γη και ιδιαίτερα ας ευφρανθούν «νήσοι πολλοί». Εδώ ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος και ο Κύριλλος Αλεξανδρείας, λένε ότι «αι πολλάί νήσοι» είναι οι κατά τόπους Εκκλησίες του Θεού.

96,2. νέφη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

Μετάφραση: Σύννεφο και πυκνό σκοτάδι απλώνεται τριγύρω του, δικαιοσύνη και κρίση είναι το θεμέλιο του θρόνου του.

96,3. πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ·

Μετάφραση: Φωτιά θα προχωρεί μπροστά του, που θα κυκλώσει με φλόγες τους εχθρούς του.

96,4. ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.

Μετάφραση: Φώτισαν τον κόσμο οι αστραπές του, η γη είδε τη μεγαλοπρέπειά του και σαλεύτηκε.

96,5. τὰ ὄρη ὥσει κηρὸς ἐτάκησαν ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἀπὸ προσώπου Κυρίου πάσης τῆς γῆς.

Μετάφραση: Τα βουνά, σαν κεριά, έλιωσαν μπροστά στον Κύριο, μπροστά στο πρόσωπο του Δεσπότη όλης της γης·

96,6. ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εἶδσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Οι ἄγγελοι του ουρανοῦ ἀνέγγειλαν τὴ δικαιοσύνη του καὶ εἶδαν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὴ δόξα του.

2-6 Οἱ στίχοι αὐτοὶ περιγράφουν ζωντανὰ καὶ με ἰσχυρὲς ποιητικὲς εἰκόνες τὸν κριτὴ καὶ τὰ λαμπρὰ καὶ συγκλονιστικὰ γεγονότα που θὰ μεσολαβήσουν κατὰ τὴ Δεύτερη Παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Τέτοιες παρόμοιες εἰκόνες μας ἀναφέρουν οἱ Προφῆτες, ἀλλὰ καὶ οἱ Ευαγγελιστὲς καὶ ἰδιαίτερα ὁ Ευαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν Ἀποκάλυψή του. (Δες βιβλίο μου «ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΙΩΑΝΝΗ» κεί-μενο-μετάφραση-σχόλια). Αἰξίζει νὰ μελετοῦμε τέτοια θεόπνευστα κείμενα γιὰ ν' ἀφυπνιζόμαστε, λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, γιὰτὶ βλέπουμε τὴν ἐγγύτητα τῆς κρίσης καὶ τὴν ὀριστικὴ ἐπικράτηση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ κι ἐνισχύεται ἡ ψυχὴ μας.

96,7. αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· προσκυνήσατε αὐτῷ, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ἀς ντροπιαστούν ὅλοι ὅσοι προσκυνοῦν τὰ ἀγάλματα, καὶ ὅσοι καυχῶνται γιὰ τὰ εἰδωλά τους· ὅλοι οἱ ἄγγελοί του ὁμῶς προσκυνεῖστε τὸν.

7 Μπροστὰ, λοιπόν, σ' αὐτὰ τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα τῆς Δεύτερης Παρουσίας τοῦ Θεοῦ, ἀς ἐντραπούν ὅλοι οἱ ἄπιστοι καὶ βέβηλοι εἰδωλολάτρες. Τότε θὰ προσκυνήσουν καὶ θὰ προσκυνοῦν ἀκόμα πιο θεαματικὰ καὶ πιο περίλαμπρα οἱ ἄγγελοι τὸν Θεό καὶ τὸν υπέρλαμπρο θρόνο του, που τὸν περιβάλλουν με δόξα καὶ τιμὴ.

96,8. ἤκουσε καὶ εὐφράνθη ἡ Σιών, καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου, Κύριε·

Μετάφραση: Ἀκούσε καὶ γέμισε ἀπὸ ευφροσύνη ἡ Σιών καὶ ἐνίωσαν ἀγαλλίαση ὅλες οἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας, ἐξ αἰτίας τῶν δικαίων ἀποφάσεων σου, Κύριε-

8 Οἱ πιστοὶ ὅλων τῶν αἰώνων τότε θὰ ευφρανθοῦν πάρα πολὺ, γιὰτὶ θὰ φανεῖ καὶ θὰ μείνει ὀριστικὰ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ὁ ψαλμωδὸς λέει στὸν Θεό:

96,9. ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντα τοὺς θεούς.

Μετάφραση: Διότι ἐσύ εἶσαι ὁ ὕψιστος Κύριος πάνω σ' ὅλη τὴ γῆ. Ὑπερέχεις υπερβολικὰ πάνω ἀπ' ὅλους τοὺς θεοὺς τῶν εἰδώλων.

9 «Σὺ εἶσαι Θεέ ὁ μόνος ὕψιστος, ἀσύγκριτος ἀληθινὸς Θεός, πάνω ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνύπαρκτους ψευτοθεοὺς τῶν εἰδώλων». Μια προσωπικὴ ματιά στὸ πάνθεο τῶν εἰδωλολατρικῶν θεῶν μας πείθει γιὰ τὴν ἀστειότητα-γελοιο-τήτά τους καὶ τὰ αἰσχρὰ ἔργα τους. Ὅμως, οἱ φαῦλοι, τέτοιοι που εἶναι, τέτοιους θεοὺς θέλουν καὶ τέτοιους κατασκεύασαν καὶ κατασκευάζουν ἀκόμα καθημερινὰ οἱ νέοι αἰρεσιάρχες, οἱ νέοι εἰδωλολάτρες καὶ οἱ νέοι ἀποστάτες.

96,10. οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον, μισεῖτε πονηρά· φυλάσσει Κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς.

Μετάφραση: Ὅσοι ὁμως αγαπάτε τον Κύριο, να μισείτε τα πονηρά έργα- ο Κύριος διαφυλάσσει τις ψυχές αυτών που του είναι αφοσιωμένοι και θα τους λυτρώνει από το χέρι των αμαρτωλών.

10 Κι εδώ ο ψαλμωδός ξεκαθαρίζει και καθορίζει τη θεία θέση των πιστών και λέει ότι όσοι αγαπούν τον Θεό, δεν πρέπει να συμβιβάζονται και με τον πονηρόν. Δεν είναι δυνατόν να δουλεύεις σε δύο αντίθετα αφεντικά... (Ματθ. ς' 24). Ἡ με τον διάβολο θα πας ή με τον Θεό. Και ο Κύριος φυλάσσει τους αφοσιωμένους σ' αυτόν και τους ελευθερώνει από τα κακοποιό έργα των αμαρτωλών. Αν ο Κύριος δεν φύλαγε τους αγαθούς ανθρώπους, θα τους είχε κατασπαράξει ο διάβολος με τα ὄργανά του, που σαν λυσσασμένοι λύκοι ζητούν να κατασπαράξουν τον δίκαιο.

96,11. φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.

Μετάφραση: Ανέτειλε φως για τους δικαίους και επικρατεί μεγάλη χαρά για τους ευθείς και ειλικρινείς στην καρδιά.

96,12. εὐφράνθητε, δίκαιοι, ἐν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιωσύνης αὐτοῦ.

Μετάφραση: Χαρείτε, δίκαιοι, ενωμένοι με τον Κύριο, και δοξολογεῖστέ τον ἔχοντας στη σκέψη σας την ανάμνηση της αγιότητάς του.

11-12 Αυτοί οι δύο στίχοι θεωρούνται επίσης προφητικοί, και αναφέρονται στην ανατολή του θείου φωτός, που ἔφερε ο Χριστός και το δέχτηκε κάθε καλοπροαίρετος, δίκαιος και ἴσος ἄνθρωπος. Γι' αυτό, ας ευφραίνονται οι δίκαιοι και ας αναπέμπουν δοξολογίες στον Θεό, ἔχοντας πάντοτε στη σκέψη τους την αγιότητα του Θεού. Και ὄντως, οι χριστιανοί ανά τους αἰῶνες ζουν ὄχι μόνο με τη μνήμη του Θεού, αλλά με την ἴδια την παρουσία του Χριστού, μέσα από το Σῶμα του, την Εκκλησία του, τα μυστήριά του, την προσευχή, την ἔκσταση, την ἀσκηση και θέωσή τους.

Αυτή είναι η ὄντως νέα ζωή, η ὄντως νέα τάξη πραγμάτων, που ἔφερε ο Θεάνθρωπος Χριστός στον κόσμο, από την οποία μπορεί, αν την εγκολπωθεί, να σωθεί. Μόνο ο Θεός σώζει αληθινά τον κόσμο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ιστορική παρουσία του Χριστού πάνω στη γη, εξασφαλίζει τη Δεύτερη Παρουσία του πάλι στη γη για να κρίνει τον κόσμο. Και τότε οι δίκαιοι, δηλ. οι σωστοί ἄνθρωποι, θα ευφρανθούν και θα συνευφραίνονται μαζί με την Τριαδική Θεότητα, τους αγγέλους και τους Αγίους αἰῶνια. Αυτό το θείο μήνυμα δίνει και αυτός ο μεσσιανικός βασιλικός ψαλμός.

ΨΑΛΜΟΣ 42 ' (97)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Κι αυτός ο λυρικός ψαλμός που μοιάζει αρκετά με τον 95ο, είναι μεσσιανικός και οι ερμηνευτές λένε ότι είναι του Δαβίδ, γι' αυτό στην υπάρχουσα επιγραφή «ψαλμού» στο εβραϊκό κείμενο, πρόσθεσαν «τω Δαυίδ». Σκοπός του είναι να προτραπεί ο κόσμος όλος, έμψυχα και άψυχα, να υμνήσουν τον Λυτρωτή του κόσμου για τη Νέα Κτίση (δηλ. το Ευαγγέλιό του, την αναγέννηση), διά της χάριτος και του Αγίου Πνεύματος.

97,1. Ἦσατε τῷ Κυρίῳ ἔσμα καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἔσωσεν αὐτὸν ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίον ὁ ἅγιος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ψάλτε στον Κύριο καινούργιο ύμνο, διότι έκανε θαυμάσια και καταπληκτικά έργα τον έσωσε το (παντοδύναμο) δεξί του χέρι και ο άγιος βραχίονάς του.

1 Όπως και ο 95ος έτσι κι αυτός ο ψαλμός καλεί σε ύμνο καινούργιο για τον καινούργιο κόσμο που έπλασε η δεξιά, δηλαδή το δυνατό και άγιο χέρι του. Εάν το δυνατό δεν είναι άγιο μπορεί να γίνει καταστροφικό, σημειώνουν οι Πατέρες. Μας χρειάζονται δυνατά, αλλά και άγια χέρια. Αυτά είναι η αληθινή έκφραση του αγίου ανθρώπου, που μιμείται τον άγιο Θεό. Δυνατός και άγιος. Δύναμη χωρίς αρετή είναι καταστροφή.

97,2. ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο Κύριος έκανε γνωστή τη σωτηρία του και φανέρωσε ενώπιον των εθνών τη δικαιοσύνη του.

97,3. ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ· εἶδσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Μετάφραση: Θυμήθηκε την υπόσχεση για έλεος που είχε δώσει στους απογόνους του Ιακώβ και την αξιοπιστία του γι' αυτήν την υπόσχεση προς χάρη του οίκου του Ισραήλ· όλα τα πέρατα του κόσμου είδαν τη σωτηρία του Θεού μας.

2-3 Ο Θεάνθρωπος Χριστός, γνώρισε με την παρουσία Του, και συνεχίζει μέσω της Εκκλησίας του να γνωρίζει σ' όλο τον κόσμο, τη νέα ζωή, την όντως ζωή, την αληθινή αιώνια ζωή.

97,4. ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ, ἤσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε·

Μετάφραση: Φωνάζτε με αλαλαγμούς χαράς προς δόξα του Θεού όλη η γη. Υμνεύστε και γεμίστε από αγαλλίαση και ευφροσύνη.

4 Γι' αυτό, πιστοί, διαλαλείστε μ' ενθουσιασμό τη δόξα του Θεού σ' όλη τη γη.

97,5. ψάλατε τῷ Κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ·

Μετάφραση: Ψάλτε προς δόξα του Κυρίου με συνοδεία κιθάρας· με κιθάρα και ψαλμωδία υμνείστε τον.

97,6. ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως Κυρίου.

Μετάφραση: Με μέταλλινες σάλπιγγες και με τον ήχο της κεράτινης σάλπιγγας αλαλάξετε μ' ενθουσιασμό μπροστά στον βασιλιά Κύριο.

5-6 Ψάλτε τη Δόξα Του με κιθάρες, με σάλπιγγες και με κάθε ωραίο ψαλτικό μέσο ενώπιον του Θεού, γιατί ευχαριστιέται που τα παιδιά του τον ευχαριστούν ολόψυχα, ενθουσιασμένα κι ευτυχισμένα. Αλήθεια, μια ωραία θεία ψαλμωδία, όπως σημειώνει ο Μ. Βασίλειος και άλλοι Πατέρες, είναι γέφυρα προς ουρανό. Φτερούγισμα προς τον Θεό. Είναι κατάνυξη. Νύγει την ψυχή στα βάθη της και εκφράζεται εκστασιακά προς τα θεία ύψη. Η προσευχή είναι το θείο άνοιγμα της ύπαρξης προς τα θεία μυστήρια της αιωνιότητας.

97,7. σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

Μετάφραση: Ας σαλευτεί και συγκλονιστεί η θάλασσα και όσα βρίσκονται μέσα σ' αυτή, ο κόσμος όλος και όλοι όσοι τον κατοικούν.

97,8. ποταμοὶ κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό, τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται,

Μετάφραση: Τα ποτάμια όλα μαζί ας χειροκροτήσουν και τα βουνά ας σκιρτήσουν από αγαλλίαση,

97,9. ὅτι ἤκει κρῖναι τὴν γῆν· κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

Μετάφραση: γιατί έρχεται να κρίνει τη γη· θα κρίνει την οικουμένη με δικαιοσύνη και τους λαούς με ευθύτητα.

7-9 Με την άφιξη, τον ερχομό του Χριστού στη γη κατά τη Δεύτερη Παρουσία του, όλα θα σκιρτήσουν από χαρά, κάμποι, βουνά, θάλασσες και όλη η οικουμένη, θα χειροκροτήσουν αυτό τον ερχομό, αυτόν τον θρίαμβο του Χριστού και της Εκκλησίας Του. Αυτόν περίμεναν τόσους αιώνες όλοι οι πιστοί, ζώντες και νεκροί, για να ξεκαθαρίσουν τα πράγματα στον αιώνα τον άπαντα. Αφάνταστη, βέβαια, ασύλληπτη θα είναι εκείνη η στιγμή. Πώς θ' αστράφτουν και θα βροντούν όλα, πώς θα ηχούν οι αγγελικές σάλπιγγες, πώς θ' ακτινοβολεί το θεανδρικό πρόσωπο του Χριστού, πώς θα στέκονται οι πιστοί, πώς θα κατακρημνίζεται στο χάος ο εωσφόρος μετά των αγγέλων! Όλ' αυτά είναι ασύλληπτη φαντασμαγορία, που δεν μπορεί να εκφράσει ούτε ο πιο δυνατός ποιητής. Γι' αυτό όλοι περιμένουμε με λαχτάρα, ασφαλώς και με φόβο, την ώρα εκείνη τη φοβερή.

Τελικά η εξαγγελία του Θεού, για τη βασιλεία του, την κρίση του, την αιωνιότητα είναι μια θεία άσκηση για να δεχτούμε και να φανούμε άξιοι της ώρας εκείνης και της άρρητης Βασιλείας του Θεού. Μακάρι να τα δούμε όλ' αυτά τα άρρητα, ευτυχισμένοι και μακάριοι. Αυτό ας είναι και το:

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ετοιμασία για τη θεία οπτασία και την άρρητη πανδαισία.

ΨΑΛΜΟΣ 41 ' (98)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Ανεπίγραφος κι αυτός ο ψαλμός από τους Εβραίους, αλλά η Ιουδαϊκή παράδοση, την οποία έλαβαν υπ' όψη τους οι εβδομήκοντα μεταφραστές, τον αποδίδει στον Δαβίδ: «ψαλμός τῷ Δαβίδ». Αφορμή στον Δαβίδ, για να τον εμπνευστεί και να συντάξει τον ψαλμό έδωσε το γεγονός της μεταφοράς της Κιβωτού της Διαθήκης στα Ιεροσόλυμα.

98,1. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί· ὁ καθημένος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, σαλευθήτω ἡ γῆ.

Μετάφραση: Ο Κύριος εθεμελίωσε παντού τη βασιλεία του, ας οργίζονται οι ασεβείς λαοί- αστός που κάθεται πάνω στα Χερουβίμ έγινε βασιλιάς κι εξουσιαστής- ας συγκλονιστεί η γη.

98,2. Κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλὸς ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς.

Μετάφραση: Ο Κύριος που έχει τον θρόνο του στη Σιών είναι μεγάλος και ανώτερος απ' όλους τους λαούς.

1-2 Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν...: Παρά την οργή και την αντίσταση των ασεβών και απίστων λαών, και ιδιαίτερα των υποκριτών Εβραίων, λέει ο Μ. Αθανάσιος, ο Κύριος εβασίλευσεν. Και προσθέτουν οι Κύριλλος, Ευσέβιος και Ζιγαβηνός, ότι ο θεάνθρωπος Χριστός επιβλήθηκε στους εχθρούς του κι ενθρονίστηκε στους αιώνες των αιώνων στα «δεξιά του πατρός» και κάθεται πλέον και ως άνθρωπος με τη θεωθείσα ανθρώπινη φύση του, για να κρίνει και να βασιλέψει στον κόσμο.

98,3. ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστι.

Μετάφραση: Ας δοξολογήσουν όλοι το μεγάλο σου όνομα, γιατί (λόγω της δύναμής σου) είναι φοβερό και άγιο.

3 Το όνομα αυτού του Βασιλιά, του παμβασιλέα Θεού, του Χριστού, ας ανυμνήσουν οι πιστοί, γιατί είναι όνομα δυνατό και άγιο, που υπερβαίνει κάθε άλλο όνομα. Γι' αυτό οι πιστοί μέρα νύχτα επικαλούνται το ένδοξο όνομα της Τριαδικής Θεότητας. «Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος», λέμε σε κάθε προσευχή, σε κάθε επικοινωνία μας θεία με την Τριαδική Θεότητα.

98,4. καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ· σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας, κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ σὺ ἐποίησας.

Μετάφραση: Η εντιμότητα του βασιλιά μας αγαπά τη δίκαιη κρίση. Σὺ εθέσπισες νόμους ευθύτητας, εσύ έκαμες κρίση και άσκησες δικαιοσύνη μεταξύ των απογόνων του Ιακώβ.

4 Και είναι πολύ μεγάλο και πολύ τιμητικό το όνομα του παμβασιλέα Θεού, γιατί ο Θεός αγαπάει τη δικαιοσύνη, την ευθύτητα, που έδειξε στον Ιακώβ και στους απογόνους του, που τους προστάτευσε και που τώρα, λέει ο Ευσέβιος, προστατεύει την Εκκλησία του. Η

προστασία των πιστών από μέρους του Θεού, είναι αποτέλεσμα της άπειρης αγαθότητας και παντοδυναμίας του Θεού και της ολόθερμης επίκλησης των πιστών του ονόματος του Θεού. Σχέση θεία.

98,5. ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

Μετάφραση: Υψώστε με δοξολογίες τον Κύριον, τον Θεό μας και προσκυνάτε τον τόπο που πατούν τα πόδια του, διότι είναι άγιος.

5 Λόγω του μεγάλου, άπειρου ύψους του, δοξολογείτε τον Θεό και προσκυνάτε τον θρόνο του, τη Βασιλεία του, τους ιερούς τόπους που πάτησαν τα άγια πόδια του Χριστού, την Εκκλησία του, τα μυστήριό του, ερμηνεύουν οι Πατέρες.

98,6. Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουσεν αὐτῶν,

Μετάφραση: Ο Μωϋσής και ο Ααρών ήταν ανάμεσα στους ιερείς του και ο Σαμουήλ ανάμεσα σ' αυτούς που επικαλούνταν με πίστη το όνομά του-προσεύχονταν στον Κύριο και αυτούς τους άκουγε.

98,7. ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ὅτι ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Από στύλο νεφέλης μιλούσε σ' αυτούς, γιατί αυτοί τηρούσαν τις εντολές του και τις προσταγές που έδωσε σ' αυτούς.

6-7 Μεγάλα παραδείγματα που προσκύνησαν τον Θεό είναι ο Μωϋσής, ο Ααρών, ο Σαμουήλ, στους οποίους ο Θεός μιλούσε μέσα από νεφέλη η οποία κατέβηκε στη Σκηνή του Μαρτυρίου, γιατί αυτοί εσέβοντο και τηρούσαν τις εντολές της Σκηνής του Μαρτυρίου. Ο Θεός είναι υπέρλαμπρος και οι άνθρωποι δεν μπορούν ν' ατενίσουν την άπειρη λαμπρότητά του. Όμως συγκαταβαίνει, μπαίνει μέσα σε νεφέλη, και σκεπασμένος με τα θεία σύννεφα, παρουσιάζεται και συνομιλεί με τους δικαίους ανθρώπους της Π. Διαθήκης. Στην Καινή Διαθήκη όμως έγινε άνθρωπος, ταπεινώθηκε και συνομίλησε κατ' ευθείαν με τους ανθρώπους για να τους σώσει. Αυτό το συνεχίζει το Ευαγγέλιό του, και η Εκκλησία Του, διά μέσου των αιώνων. Συνομιλεί με τον κόσμο, με τον άσωτο, τον τελώνη, την πόρνη, τον κάθε αμαρτωλό, για να τον σώσει. Και όντως σώζει τον μετανοούντα και υπακούοντα σ' αυτόν κόσμο.

98,8. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουσε αὐτῶν· ὁ Θεός, σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.

Μετάφραση: Κύριε, Θεέ μας, εσύ τους άκουγες (με καλοσύνη)- Θεέ μου, εσύ φάνηκες σπλαχνικός και συγκαταβατικός γι' αυτούς και δεν άφησες ατιμώρητα τα κακά έργα των χεριών τους.

8... σύ έπήκουες... σύ εύίλατος έγίνου αὐτοῖς...: Ο Θεός ακούει, ελεεί, παιδαγωγεί και σώζει όσους τον επικαλούνται ταπεινά, μετανοητικά, κοτανυκτικά. Αυτή είναι η θεία

εμπειρία της Εκκλησίας. Αυτή είναι η απόδειξη της ύπαρξης του Θεού στην Ιστορία. Όχι η θεωρητικότητα και ο ορθολογισμός για την ύπαρξη του Θεού, αλλά η βίωση από τους πιστούς, διά μέσου των αιώνων, της παρουσίας του Θεού στη ζωή τους, μέσα στο είναι τους και στην ύπαρξή τους. Ο Θεός βιούται, δεν λογικοποιείται, μέσα από επιστημονικά και ιδεολογικά εργαστήρια.

98,9. ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Μετάφραση: Υψώστε με δοξολογίες τον Κύριο, τον Θεό μας και προσκυνάτε αυτόν στο άγιο βουνό του (Σιών), γιατί είναι άγιος ο Κύριος και Θεός μας.

9 Γι' αυτό προσκυνάτε τον Θεό, γιατί συγκαταβαίνει και κάνει αυτά τα θαύματα μέσα στους αιώνες. Το μεγαλύτερο θαύμα των αιώνων είναι η θεία σωτηρία του ανθρώπου. Γι' αυτό ακριβώς ο Θεός έγινε άνθρωπος, «ίνα ο άνθρωπος θεωθεί κατά χάριν», βροντοφωνούν οι Πατέρες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο παμβασιλέας Θεός αξίζει ν' ανυμνείται συνεχώς για όλα τα μεγαλεία του, μα ιδιαίτερα γιατί έδωσε στον άνθρωπο τη χάρη του τη θεία, να γίνει «κατά χάριν Θεός». Αυτός είναι άπειρος θησαυρός, ανέκφραστο μεγαλείο, για το οποίο αξίζει να υμνείται και δοξολογείται ο Θεός σε όλους τους αιώνες.

ΨΑΛΜΟΣ 40 ' (99)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ εἰς ἐξομολόγησιν.

Η επιγραφή του ψαλμού αυτού ερμηνεύτηκε με δύο εκδοχές. Η μία λέει ότι ο ψαλμός αυτός έπρεπε να ψάλλεται, όταν προσφερόταν η «θυσία της αινέσεως» κατά το Λευτικό (ξ' 11-15). Επομένως ήταν για λειτουργική χρήση. Η άλλη, απλώς είναι ψαλμός αίνου. Αυτό άλλωστε σημαίνει στα εβραϊκά «εξομολόγησις». Όποια όμως εκδοχή κι αν πάρουμε, ο μικρός αυτός ψαλμός έχει μεγάλο νόημα, γιατί, από τον πρώτο του στίχο κιόλας, καλεί σε δοξολογία προς τον Θεό όλη τη γη. Παγκόσμιο μήνυμα για παγκόσμια προσευχή σε δοξολογία. Μάλιστα, ο ιερός Αυγουστίνος σημειώνει στα σχόλιά του ότι ο ψαλμός αυτός μίλησε προφητικά, γιατί όλη η γη δοξάζει τον Θεό. Και όσοι ακόμη δεν το κάνουν αυτό, θα το κάνουν, οπωσδήποτε, έως το τέλος της συντέλειας του κόσμου. Αυτό φαίνεται και από τα σημεία των καιρών, που ο Χριστός εξαγγέλλεται και γίνεται δεκτός από πλήθη λαών, που επιστρέφουν στον Θεό.

99,1. Ἀλαλάξετε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ,

Μετάφραση: Υμνεῖστε με ιερό ενθουσιασμό τον Κύριο όλοι οι κάτοικοι της γης.

1 Η δοξολογία, λοιπόν, στον Θεό είναι γεγονός, διότι ανεξάρτητα γλώσσας και τρόπου, όλοι οι λαοί δοξάζουν μέσα από τη θρησκευτική τους έκφραση και συνείδηση τον Δημιουργό Θεό, τον πλάστη του σύμπαντος κόσμου. Η δοξολογία προς τον Θεό είναι συμπαντική. Οι υλιστές που δεν τον δοξολογούν είναι πολύ ασήμαντη εξαίρεση. Αλλά η εξαίρεση πάντοτε επιβεβαιώνει τον κανόνα. Τελικά όμως κι αυτοί θα καταλάβουν το λάθος τους κι ελεύθερα θα λατρέψουν και θα δοξάσουν τον Θεό.

99,2. δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ, εἰσέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.

Μετάφραση: Υπηρετεῖστε τον Κύριο με ευχάριστη διάθεση, μπεῖτε στον ναό του με αγαλλίαση.

2 Ελάτε, φωνάζει ο ψαλμωδός, να λατρέψετε τον Θεό, ελάτε μπροστά του να κάνετε τη δουλειά αυτή της λατρείας όχι αναγκαστικά, δουλικά και με τη βία (η καταναγκαστική λατρεία είναι τυραννία και δεν τη θέλει ποτέ ο Θεός), αλλά με χαρά και αγαλλίαση. Γιατί

99,3. γνῶτε ὅτι Κύριος, αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς· ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Μάθετε ότι ο Κύριος είναι ο Θεός μας, αυτός μας έπλασε και όχι εμεῖς· ενώ εμεῖς είμαστε λαός του και πρόβατα, που αυτός διατρέφει και κατευθύνει.

3 να ξέρετε ότι ο Θεός έπλασε εμάς και όχι εμεῖς αυτόν. Εμεῖς είμαστε τα πρόβατά του κι αυτός είναι ο καλός ποιμένας που μας τρέφει μέσα στις θείες νομές του, τα θεία λειβάδια της Εκκλησίας του, των θείων Μυστηρίων του. Ο Θεός, ως Πατέρας ουράνιος, χαίρεται να μας τρέφει με το θείο μάννα και να μας ποτίζει με το θείο αίμα του Υιού Του και να μας εμπνέει και να μας οδηγεί με το άγιο Πνεύμα Του. Αυτός είναι ο αληθινός Ποιμένας μας κι

ο αληθινός Πατέρας μας, που μας δημιούργησε από αγάπη και μας αναδημιούργησε διά της Θυσίας του παιδιού του «εν Πνεύματι Αγίω». Γι' αυτό, λέει ο ψαλμωδός, μας διάλεξε, δεν τον διαλέξαμε, γιατί αυτός μας αγάπησε πρώτος. Δεν πλησιάσαμε εμείς τον Θεό, δεν τον επινοήσαμε με τη φαντασία μας, όπως ισχυρίζονται οι «ανθρωπομορφιστές». Ο Θεός προϋπήρχε, μας έπλασε κι εμείς τον αναγνωρίσαμε εκ των έργων αυτού, εκ της αποκαλύψεως και της χάριτος αυτού, εκ της αγιότητας αυτού. Οι ψευδοθεοί, που φτιάχνουν οι ειδωλολάτρες, δεν έχουν καμιά απολύτως σχέση με τον αληθινό Θεό, γι' αυτό και χρεοκοπούν. Ο αληθινός Θεός είναι ο Θεός και Δημιουργός του σύμπαντος κόσμου, που έφθασε μέχρι θυσίας του παιδιού του για να σώσει τον κόσμο και θέλει «πάντας ανθρώπους σωθήναι και εις επίγνωσιν της αλήθειας ελθείν» άλλος δεν υπάρχει. Ένας είναι ο αληθινός Θεός, που γίνεται γνωστός μόνο αν τον πλησιάσεις με καθαρή και ταπεινή ψυχή και καρδιά. Ο αληθινός Θεός αποκαλύπτεται στους «ταπεινούς και καθαρούς τη καρδιά». Ποτέ στους φαντασμένους κι εγωκεντρικούς.

99,4. εἰσέλθετε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἑξομολογήσει, εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις. ἑξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

Μετάφραση: Μπείτε στις πύλες του ναού του με δοξολογίες και στις αυλές του ιερού περιβόλου του με ύμνους. Δοξολογείτε αυτόν και υμνεύετε ακατάπαυστα το όνομά του,

4 Ελάτε, λοιπόν, κοντά του στις αυλές του, με άλλα λόγια, στη χάρη της Εκκλησίας του, στα Μυστήριά της, μπείτε μέσα στον θείο λόγο του, εμπνευστείτε απ' αυτόν, ζείτε με βάση τις γραμμές του και τις κατευθύνσεις του και δοξάστε με την ψυχή σας τ' όνομά του για όλ' αυτά. Όταν έτσι πλησιάσει και ζήσει ο πιστός, νιώθει «κατά χάριν Θεός». Νιώθει ανέκφραστη χαρά και αγαλλίαση. Ζει από τώρα τη Βασιλεία του Θεού. Τι αξία πλέον έχουν γι' αυτόν όλοι οι επίγειοι θησαυροί, οι εφήμερες δόξες και τιμές, οι φευγαλέες ηδονές;

99,5. ὅτι χρηστὸς Κύριος, εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

Μετάφραση: γιατί ο Κύριος είναι καλός, το έλεος του αιώνιο και η αξιοπιστία των λόγων του μένει ίδια από γενιά σε γενιά.

5 Είναι χρηστός, υπέροχος ο Θεός μας και Κύριός μας και έχει άπειρα αιώνια ελέη για να μας ελεεί και σώζει και τηρεί όλες τις υποσχέσεις του πιστά σε κάθε γενεά. Έτσι είναι -το ξαναλέμε- ο Θεός είναι εμπειρική καθημερινή σχέση ανθρώπου και Θεού, είναι η εμπειρία της Εκκλησίας, είναι η αποκάλυψή του σε κάθε παιδί του που τον διψάει ακατάσχετα. Ναι, ο Θεός είναι προσωπικό βίωμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός θα κερδίσει, οπωσδήποτε, το «παιχνίδι» της σωτηρίας του κόσμου, γιατί είναι Πάνσοφος, Πανάγαθος και Παντοδύναμος. Τ' αναρίθμητα πλήθη των πιστών του, ανά τους αιώνες το νιώθουν αυτό. Γι' αυτό και αναπέμπουν τη δοξολογία τους σ' αυτόν και ζουν την Βασιλεία του από τώρα «ως τέκνα φωτός...».

ΨΑΛΜΟΣ Ρ ' (100)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Ο 71 ος Ψαλμός μας προέβαλε τα αιτήματα του λαού προς τον βασιλιά. Ο παρών ψαλμός του βασιλιά Δαβίδ είναι απάντησή του (προγραμματικές δηλώσεις του) στα αιτήματα του λαού του. Αρκετοί ερμηνευτές τον είδαν και ως μεσσιανικό ψαλμό, γιατί λένε πως ένας τόσο δυνατός, άγιος και τέλειος οικουμενικός βασιλιάς, μόνο ο παμβασιλέας Χριστός μπορεί να είναι. Και δεν έχουν άδικο.

100,1. "Έλεος καὶ κρίσιν ᾗ σομαί σοι, Κύριε"

Μετάφραση: Το έλεος και τη (δίκαιη) κρίση σου θα ψάλλω προς δόξα σου, Κύριε.

100,2. ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἁμῶν· πότε ἤξεις πρὸς με; διεπορευόμεν ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου.

Μετάφραση: Θα δοξολογήσω και θα κατανοήσω ποια είναι η αναμάρτητη πορεία της ζωής μου. Πότε θα έρθεις προς εμένα; Εγώ συμπεριφέρθηκα ανάμεσα στην οικογένειά μου με καρδιά άκακη.

100,3. οὐ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον, ποιῶντας παραβάσεις ἐμίσησα· οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδιά σκαμβή.

Μετάφραση: Δεν έβαλα ποτέ μπροστά στα μάτια μου παράνομη πράξη και μίσησα αυτούς που διαπράττουν παραβάσεις.

1-3 Το έλεος αλλά και η δικαιοσύνη του Θεού προπορεύονται σε κάθε προσευχή και μπαίνουν ως βάση για τη σωτηρία μας. Αυτό κάνει και ο ψαλμωδός, ψάλλει το έλεος και τη δικαιοσύνη του Θεού και τον καλεί να έρθει κοντά του, γιατί αυτός πολιτεύτηκε με ακακία στον δρόμο της ζωής του.

Μεγάλο πράμα να μπορείς να καλέσεις κοντά σου τον Θεό με καθαρή συνείδηση, ότι δεν έκανες και δεν κάνεις επί τούτου πράματα κακά. Άλλο να σου ξεφεύγει κάτι ως αδυναμία και να ζητάς το έλεος του Θεού, να παίρνεις συγχώρεση, να προσεύχεσαι, ν' αγωνίζεσαι και να μετέχεις συνειδητά στα Μυστήρια της Εκκλησίας και άλλο να μένεις ηθελημένα στο κακό και να το έχεις σημαία σου. Ποτέ αυτά, λέει ο Δαβίδ. Ποτέ δεν συμπάθησα το κακό και τους κακούς. Αντίθετα εμίσησα τις παραβάσεις και τους παραβάτες της αμαρτίας... Γι αυτό και ποτέ

100,4. ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον.

Μετάφραση: Δεν προσκολλήθηκα σε διαστρεμμένη καρδιά. Όταν ο πονηρός άνθρωπος απομακρυνόταν από μένα, δεν είχα πια καμιά σχέση μαζί του.

100,5. τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ τὸν πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον· ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.

Μετάφραση: Αυτόν που κατηγορούσε ύπουλα τον πλησίον του, τον έδιωχνα από κοντά μου. Με άνθρωπο που είχε αλαζονικό μάτι και αχόρταγη καρδιά δεν έτρωγα ποτέ μαζί του.

4-5 δεν προσκολλήθηκε στην παρέα μου, στο περιβάλλον μου, στην αυλή μου «καρδιά σκαμβή» (στρεβλή-διαστρεμμένη) και δεν έκανα παρέα άνθρωπο «καταλαλούντα λάθρα τον πλησίον αυτού», δηλ. συκοφάντη, και με καρδιά περήφανη που περιφρονούσε τους άλλους, γεμάτη πλεονεξία, δεν έφαγα ποτέ στο ίδιο τραπέζι με δαύτους. Σπουδαίο επίτευγμα να μπορεί ο ηγέτης να έχει καθαρή αυλή, να μην παρασύρεται με κολακείες και άλλες πονηριές σε ατασθαλίες, σε φαυλότητες και άλλες ανομίες, όπως δυστυχώς συμβαίνει με πολλές αυλές... Έχουμε πείρα πικρή φοβερή κι επ' αυτού... Τέτοιες αυλές, βασιλικές ή άλλες, έχουν κατά καιρούς καταστρέψει τον τόπο μας...

100,6. οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ· πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει.

Μετάφραση: Αλλά είχα παντού τα μάτια μου στραμμένα στους πιστούς της χώρας μου και αυτούς δεχόμουν να κάθονται μαζί μου. Αυτόν που ζει τίμια και αψεγάδιαστα, αυτόν καλούσα για βοηθό και συνεργάτη μου.

6 Αντίθετα, τα μάτια μου έβλεπαν με συμπάθεια και θα βλέπουν και στο μέλλον ανθρώπους καλούς, -λέει ο Δαβίδ- κι αυτούς θα έχω συνεργάτες μου. Μεγάλη επιτυχία η καλή επιλογή συνεργατών. Απ' αυτήν εξαρτάται και το επιτυχές μέλλον ενός κράτους, μιας επιχείρησης, μιας συνεργασίας, όταν μάλιστα αυτή αφορά το κοινό καλό. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό.

100,7. οὐ κατώκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, λαλῶν ἄδικα οὐ κατεύθυνεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου.

Μετάφραση: Δεν θα κατοικεί μέσα στο σπίτι μου άνθρωπος εγωιστής και υπερήφανος και αυτός που μιλάει άδικα δεν θα σταθεί μπροστά στα μάτια μου.

7 Επανέρχεται ο ψαλμωδός στην απόρριψη κακών ανθρώπων ως συνεργατών του, που θα βλάπτουν τον πλησίον, τον λαό του... Και μάλιστα -λέει στον Θεό- προχώρησα και σε ριζική κάθαρση του περιβάλλοντος μου.

100,8. εἰς τὰς πρωίας ἀπέκτεινον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ πόλεως Κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.

Μετάφραση: Κάθε πρωί θα παραδίδω σε θάνατο όλους τους εγκληματίες της χώρας μου, ώστε να χαθούν από την πόλη του Κυρίου όλοι αυτοί που εργάζονται το κακό.

8 απέκτεινον καί εξολόθρευσα (κάθε διαστρεμμένο αμαρτωλό και επαγγελματία της αμαρτίας): Σκληρή αλλά εντελώς απαραίτητη η κάθαρση, προκειμένου να ευδοκιμήσει το κοινό έργο, ο λαός. Αν αφήσεις τους πονηρούς και διεστρεμμένους στην διοίκηση, θα σε φάνε και σένα και τον λαό. Λέει η παροιμία «τό σάπιο μήλο θέλει πέταμα, γιατί θα σαπίσει και τ' άλλα». Ας το υπογραμμίσουμε: Μέγιστη υπόθεση η κάθαρση για την επιτυχία υψηλού έργου και κοινών υψηλών έργων. Αρκεί να γίνεται με θεία αληθινά και δίκαια

κριτήρια και όχι από κακία ή άλλα πονηρά ελατήρια, οπότε δεν έχουμε κάθαρση, αλλά εκδίκηση, σκοτεινά συμφέροντα και άλλα κακά συντρέχοντα. Αληθινή κάθαρση μπορεί να κάνει μόνο ο Θεός και κάθε άνθρωπος του Θεού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός μάς θέλει καθαρούς και τότε είναι απόλυτα βέβαιο ότι θα μας ευλογεί πλουσίως. Αμήν. Γένοιτο.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΑ ' (101)

Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐναντίον Κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.

101,2. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σὲ ἐλθέτω.

Μετάφραση: Κύριε, ἀκούσε καὶ κάνε δεκτὴ τὴν προσευχή μου. Ἡ φωνὴ τῆς δέησός μου ἀς φθάσῃ σε σένα.

101,3. μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα θλίβωμαι, κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου· ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου,

Μετάφραση: Μὴ γυρίσεις τὸ πρόσωπό σου ἀλλοῦ ἀπὸ μένα- τὴ μέρα τῆς θλίψης μου πλησίασε τ' αὐτί σου σε μένα· Ὄταν θὰ σε ἐπικαλεσθῶ ἀκούσέ με γρήγορα,

1-3 Οἱ Ἰσραηλίτες βρίσκονται αἰχμάλωτοι στὴ Βαβυλώνα. Περνοῦν περιπέτειες πολλές καὶ μεγάλες. Σύμφωνα με τὴν ἐπιγραφή «εἶναι πτωχοί», δηλ. θλιμμένοι καὶ λυπημένοι (ακηδία=χωρὶς φροντίδα), στενάζοντας κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῶν Βαβυλωνίων. Σ' αὐτὴ τὴν τραγικὴ τους κατάστασι στέκονται ἀπέναντι, μπροστὰ στὸν Θεὸ καὶ ξεχύνουν τὴ λύπη τῆς πονεμένης καρδιάς τους, παρακαλῶντας τὸν νὰ ἀκούσῃ τὴν προσευχή τους καὶ νὰ μὴν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπό του ἀπὸ αὐτούς, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀκούσῃ, νὰ τοὺς λυπηθεῖ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ. Ἡ λυπητερὴ αὐτὴ δέησις ἐκφράζεται ἀπὸ τὸν ψαλμωδὸ σ' ἐνὶ πρόσωπο, ποὺ ἐκπροσωπεῖ ὅμως ὅλο τὸν ταλαίπωρο σκλαβωμένο λαὸ τῶν Εβραίων. Ἡ παράδοσι δὲν διέσωσε τὸν συντάκτη τοῦ ψαλμοῦ. Ἴσως καὶ γι' αὐτὸ ἀντιπροσωπεύει κάθε πικραμένο ἄνθρωπο, ποὺ θέλει νὰ ξεσπάσῃ καὶ νὰ ξεχύσῃ ἐτσί τὴν ψυχὴ του μπροστὰ στὸν Θεό, ὁπότε ἐμπρακτὰ γράφει καὶ υπογράφει κι αὐτὸς τὸν θρηνητικὸ αὐτὸ ψαλμό, στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων. Ναι, γιὰτί λέμε κάθε τόσο ὅτι ἡ θεόπνευστη Γραφή, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, εἶναι πανανθρώπινος οἰκουμενικά σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες.

101,4. ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστέα μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.

Μετάφραση: διότι οἱ μέρες μου χάθηκαν σαν καπνὸς καὶ τὰ κόκκαλά μου ξεράθηκαν σαν τὰ φρύγανα.

101,5. ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδιά μου, ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου.

Μετάφραση: Μαράθηκα καὶ κτυπήθηκα σαν τὸ χορτάρι (ποὺ τὸ ξηραίνει ὁ ἥλιος). Ἡ καρδιά μου στέγνωσε (ἀπὸ τὴ νηστεία), ἐπειδὴ (μέσα στὸ βάρος τοῦ πόνου μου) ξέχασα νὰ φάω τὸ ψωμί μου.

101,6. ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου ἐκολλήθη τὸ ὅστούν μου τῇ σαρκί μου.

Μετάφραση: Εξ αἰτίας τῶν στεναγμῶν μου κόλλησαν τὰ κόκκαλά μου πάνω στὸ δέρμα μου.

101,7. ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ, ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ,

Μετάφραση: Έγινα όμοιος με πελεκάνο που ζει στην ερημιά και σαν νυχτοπούλι που κράζει σε ρημαγμένο σπίτι-

101,8. ήγρύνησα καὶ ἐγενόμην ὡς στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματος.

Μετάφραση: έμεινα άϋπνος και κατάντησα σαν πουλί που έχασε τον σύντροφό του και μένει μόνο του πάνω στη στέγη.

101,9. ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου, καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὦμνουν.

Μετάφραση: Όλη μέρα με περιγελούσαν οι εχθροί μου και όσοι πριν με επαινούσαν, τώρα ορκίζονται εναντίον μου και με καταριούνται.

101,10. ὅτι σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθοῦ ἐκίρνων

Μετάφραση: Έτσι, κατάντησα να τρώγω, αντί για ψωμί, στάχτη και το νερό που πίνω το ανακατεύω με δάκρυα.

101,11. ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με.

Μετάφραση: Αυτά υποφέρω εξ αιτίας της οργής και του θυμού σου (για τις αμαρτίες μου), γιατί συ, αφού πρώτα με σήκωσες ψηλά (μακριά από την πατρίδα μου), κατόπιν με εκτίναξες σε ξένη γη.

101,12. αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιά ἐκλίθησαν, καὶ γὰρ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην.

Μετάφραση: Και έτσι οι μέρες μου χάνονται σαν σκιά κι εγώ σαν χορτάρι μαραμένο έχω ξεραθεί.

4-12 Μέσα σ' αυτούς τους στίχους περιγράφεται με εικόνες ζωντανές, συγκλονιστικές η κατάσταση της θλίψης της πονεμένης ψυχής. Η ζωή χάνεται, σαν καπνός, που τον σκορπίζει ο άνεμος, τα οστά έχασαν κάθε δύναμη για να σηκώσουν το βάρος του σώματος, γιατί έχουν γίνει σαν φρύγανα.

Είμαι σαν ξερό χορτάρι -λέει ο ψαλμωδός- και δεν έχω όρεξη για φαγητό. Ξεχνώ να φάω γιατί κλαίω συνέχεια και δυνατά, μέχρι που κόλλησαν τα κόκκαλά μου στο δέρμα μου. Μοιάζω σαν τον πελεκάνο που ζει στην έρημο. Κατάντησα σαν το κλαψοπούλι που βγάζει φωνές μέσα από ρημαγμένο σπίτι. Μένω άϋπνος από τη στενοχώρια μου. Μοιάζω σαν το σπουργίτι που μένει μόνο του χωρίς σύντροφο. Ολημερίς με περιγελούν οι εχθροί μου και οι φίλοι μου, που πρώτα μ' επαινούσαν, τώρα παίρνουν όρκο να πάθουν ό,τι κι εγώ. Τόσο πολύ με μισούν. Είμαι πολύ λυπημένος, Κύριε, μέχρι που τρεφόμεν με τη στάχτη του πένθους μου και πίνω για νερό τα δάκρυά μου. Κι όλ' αυτά τα περνώ, γιατί είσαι οργισμένος, Θεέ μου, για τις αμαρτίες μου. Γι' αυτό με σήκωσες ψηλά, μακριά από την πατρίδα μου και με έριξες στην αιχμαλωσία. Έτσι η ζωή μου χάνεται σαν σκιά και ξεραίνεται σαν το χορτάρι, που το ρίχνουν στη φωτιά. Έτσι κατάντησα, Θεέ μου. Είναι τραγική η ζωή μου.

101,13. σὺ δέ, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα μένεις, καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Μετάφραση: Εσύ όμως, Κύριε, μένεις αιώνια και το όνομά σου μνημονεύεται από γενιά σε γενιά.

101,14. σὺ ἀναστὰς οἰκτειρήσεις τὴν Σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἥκει καιρὸς·

Μετάφραση: Σύ, Κύριε, αφού σηκωθείς (από τον θρόνο σου) σπλαχνίσου την Σιών, γιατί έφτασε ο κατάλληλος καιρός να την λυπηθείς.

101,15. ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτειρήσουσι.

Μετάφραση: Διότι οι δούλοι σου (που βρίσκονται στην αιχμαλωσία) πεθύμησαν και αυτές ακόμη τις πέτρες της και λαχταρούν να δουν το χώμα της με οίκτο πολύ στην καρδιά τους.

101,16. καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου, Κύριε, καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς τὴν δόξαν σου,

Μετάφραση: Και (όταν γυρίσουμε από την αιχμαλωσία) θα φοβηθούν οι ειδωλολάτρες το όνομά σου, Κύριε, και όλοι οι βασιλείς της γης θα θαυμάσουν τη δόξα σου.

101,17. ὅτι οἰκοδομήσει Κύριος τὴν Σιών καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Γιατί ο Κύριος θα ξαναχτίσει τη Σιών και θα εμφανισθεί εκεί με τη δόξα του.

101,18. ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν καὶ οὐκ ἐξουδένωσε τὴν δέησιν αὐτῶν.

Μετάφραση: Έτσι θ' αποδειχθεί ότι ο Κύριος έριξε βλέμμα καλοσύνης στην προσευχή των ταπεινωμένων δούλων του και δεν περιφρόνησε τη δέηση τους.

101,19. γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἐτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Ας γραφτεί αυτό για τις μέλλουσες γενιές, ώστε ο λαός που πρόκειται να δημιουργηθεί να υμνήσει τον Κύριο.

101,20. ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ, Κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε

Μετάφραση: Διότι έσκυψε από τά άγια ύψη του ο Κύριος και απ' τον ουρανό έριξε στοργικό βλέμμα πάνω στη γη,

101,21. τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων,

Μετάφραση: για να ακούσει τον στεναγμό των αλυσοδεμένων αιχμαλώτων, για να ελευθερώσει τα παιδιά αυτών που θανατώθηκαν,

101,22. τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιών τὸ ὄνομα Κυρίου καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ

Μετάφραση: ώστε να αναγγείλουν στη Σιών το όνομα του Κυρίου και να ψάλουν στην Ιερουσαλήμ τον ύμνο που ανήκει σ' αυτόν,

101,23. ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν τῷ Κυρίῳ.

Μετάφραση: όταν θα συγκεντρωθούν στον ίδιο τόπο οι λαοί και οι βασιλείς της γης για να λατρεύσουν τον Κύριο.

101,24. ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ· τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι·

Μετάφραση: Απάντησε προς τον Κύριο ο ταλαιπωρημένος λαός, με όση δύναμη του είχε απομείνει και είπε: Γνώρισέ μου τίς λίγες μέρες που μου μένουν (για να σκεφθώ, αν θα προφτάσω άραγε να δω την απελευθέρωσή μου).

101,25. μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου· ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου.

Μετάφραση: Μη με αρπάξεις στο μέσο της ζωής μου, συ που τα χρόνια σου συνεχίζονται από γενιά σε γενιά.

101,26. κατ' ἀρχὰς σύ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί·

Μετάφραση: Εσύ, Κύριε, στην αρχή θεμελίωσες τη γη γερά και οι ουρανοί είναι έργο των (παντοδύναμων) χειρών σου.

101,27. αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις, καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὥσεϊ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγῆσονται·

Μετάφραση: Αυτοί θα καταστραφούν, συ όμως παραμένεις ο ίδιος. Όλος δε ο κόσμος σαν ρούχο θα παλιώσει και σαν ένδυμα εξωτερικό θα τον περιτυλίξεις και θα τον αλλάξεις (ώστε να γίνει καινούργιος).

101,28. σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.

Μετάφραση: Συ όμως είσαι ο ίδιος, και τα χρόνια σου δεν θα έχουν τέλος.

101,29. οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

Μετάφραση: Κάτω από τη δική σου προστασία, τα παιδιά των δούλων σου θα στήσουν με ασφάλεια την κατοικία τους και οι απόγονοί τους θα προκόβουν αιώνια.

13-29 Όμως δεν απελπίζομαι, Θεέ μου, γιατί υπάρχουν Συ, που είσαι αναλλοίωτος και σταθερός στους αιώνες των αιώνων και θα επέμβεις και θα μας σώσεις και θα μας επαναφέρεις στην Ιερουσαλήμ και θα μας τη ξαναφτιάξεις με τη δόξα σου και θ' αποδειχτεί ότι άκουσες τις προσευχές μας. Και αυτά ας γραφτούν ως προφητεία, που θα επαληθευτούν ιστορικά και οι επερχόμενες γενεές θα τα βλέπουν και θα σε υμνούν. Και θα λένε ο Κύριός μας και ο Θεός μας έσκυψε από τα ύψη τ' ουρανού, μας είδε, μας λυπήθηκε και μας έσωσε. Ναι, Κύριε, συ άκουσες τους στεναγμούς μας, μας ελευθέρωσες από τις

αλυσίδες της δουλείας και ως Θεός αιώνιος έδωσες και σ' εμάς τους απογόνους των μεγάλων πατριαρχών ευλογία, μόνιμη κατοικία κοντά σου, ώστε να προκόβουν όλοι οι ευλογημένοι απόγονοι... Οι τελευταίοι στίχοι είναι και μεσσιανικοί. Ο Θεάνθρωπος Χριστός ευλόγησε τον ΝΕΟ Ισραήλ, τη Νέα Ιερουσαλήμ, δηλ. την Εκκλησία του, η οποία μόνιμα, διαχρονικά και αιώνια αποτελεί και θ' αποτελεί την μόνιμη θεία κατοικία όλων των πιστών, όλων των αιώνων.

Ο ψαλμός αυτός -ας ξαναλεχθεί- μπορεί να προσυπογράφεται από κάθε ψυχή, που πέρασε και περνάει μέσα από το μαρτύριο του πόνου, είτε ψυχικού, είτε σωματικού. Ο πόνος είναι σχεδόν ο μόνιμος σύντροφος του ανθρώπου, ακόμα και όταν φαίνεται πως ο άνθρωπος γελάει. Πολλές φορές το κάνει αυτό για να ξεγελάει όχι μόνο τους άλλους, αλλά και τον ίδιο τον εαυτό του. Δεν αντέχει την κατά μέτωπο αντιμετώπισή του.

Κανένας δεν μπορεί να σηκώσει τον πόνο του καρποφόρα, μόνος του. Και ο πιο δυνατός λυγίζει και πολλές φορές φτάνει μέχρις αυτοκτονίας ή τρέλας.

Κοντά όμως στον σταυρωμένο Χριστό, που πόνεσε από άπειρη αγάπη για να συμπονέσει τον άνθρωπο, ο πόνος γίνεται οδός προς ουρανό, γίνεται «παιδαγωγός εις Χριστόν», γίνεται ευεργέτης ψυχής. Και φτάνει ο πιστός να πει μαζί με τον Θείο Παύλο «χαίρω εν τοις παθήμασιν μου» (Κολ. α' 24). Και όταν ασθενώ τότε είμαι δυνατός (Β' Κορ. ιβ' 9-10) και με τον Θείο Απόστολο Ιάκωβο που λέει «Όταν περιπέσετε σε διάφορους πειρασμούς, τότε να νιώθετε κάθε χαρά...» (Κεφ. α' 2-4). Ασφαλώς με μόνη τη λογική αυτό είναι τρέλα... Με την θεία όραση όμως και προοπτική, μας οδηγούν εις την άλλη βιοτή, την «καινή κτίση», την καινούργια ζωή...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πέσαμε, ξεπέσαμε και πονάμε. Με τη βοήθεια του θεού μπορούμε και πληγωμένοι ακόμα να σηκωθούμε, να συμπορευτούμε με τον πληγωμένο σταυρωθέντα και αναστάντα Χριστό και να σωθούμε. Ναι, με τον Χριστό όλα είναι δυνατά. Ακόμη και από τη μεγαλύτερη τραγωδία μας μπορούμε ν' ανυψωθούμε και να σωθούμε. Ο πόνος μας γίνεται σωτήρας μας και αδελφός μας.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΒ ' (102)

Τῷ Δαυΐδ.

Πάλι έχουμε ολοφάνερη μπροστά μας τη διαχρονικότητα και οικουμενικότητα της θεόπνευστης Βίβλου και μ' αυτό τον υπέροχο, λεπτό, συναισθηματικό, θεολογικό, εσχατολογικό, μεταφυσικό ψαλμό. Ο εμπνευσμένος, θεόπνευστος, προφήτης Δαβίδ εκφράζει εκ βαθέων ευγνωμοσύνη και δοξολογία και καλεί να κάνει το ίδιο και όλο το ανθρώπινο γένος και όλη η Δημιουργία, να ευχαριστήσει και να δοξολογήσει τον Πλαστουργό του Σύμπαντος Δωρεοδότη Θεό.

102,1. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον καί, πάντα τὰ ἐντός μου, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεί η ψυχή μου τον Κύριο και όλη η ύπαρξή μου (οι εσωτερικές μου δυνάμεις) ας δοξολογούν το άγιο του όνομα.

102,2. εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεί, ψυχή μου, τον Κύριο και μη ξεχνάς καμία από τις ευεργεσίες του.

1-2 Με όλο το είναι του και όλη την ψυχοσωματική του ύπαρξη και ενιαία εικόνα Θεού, ο Δαβίδ αυτοπροσκαλείται να ευλογήσει, ευχαριστήσει και δοξάσει τον Κύριο και να μην ξεχύσει καμιά από τις αναρίθμητες θείες ευλογίες-δωρεές που του έκανε ο Θεός.

102,3. τὸν εὐίλατεύοντα πάσας τὰς ἀνομίας σου, τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου·

Μετάφραση: Αυτόν, που συγχωρεί όλες τις ανομίες σου και αυτόν, που γιατρεύει όλες τις αρρώστιες σου.

102,4. τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς·

Μετάφραση: Αυτόν, που λυτρώνει τη ζωή σου από τη φθορά του θανάτου και σε στεφανώνει με το πλήθος του ελέους και της ευσπλαχνίας του.

102,5. τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου, ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.

Μετάφραση: Αυτόν, που χορταίνει με όλα τ' αγαθά τις επιθυμίες σου, ώστε να ανανεώνεται σαν του αετού η νιότη σου.

3-5 Να ευλογήσει και να δοξάσει τον Κύριο, που του συγχωρεί όλες τις αμαρτίες του, θεραπεύει τις ασθένειες, τον λυτρώνει από τη φθορά του τάφου και τον στεφανώνει με έλεος και οίκτιρμούς, τον γεμίζει αγαθά και του εκπληρώνει όλες τις αγαθές επιθυμίες του και τον ξεκαινουργώνει με την αναγεννητική θεία χάρη και μυστηριακή δύναμή του, ώστε ν' ανανεώνεται η νεότητά του, όπως του αετού που παίρνει φόρα από ψηλά και κτυπάει το

ράμφος του πάνω σ' ένα πύρινο βράχο, ώστε να σπάει το παλαιό ράμφος του κι έτσι ν' ανανεώνεται το όργανο αυτό με το οποίο συλλαμβάνει την τροφή του.

102,6. ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ Κύριος καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι εκείνος που κάνει έργα ελέους και αποδίδει το δίκαιο σε όλους όσους αδικούνται.

102,7. ἐγνώρισε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωυσῇ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Έκανε γνωστές στον Μωυσή όλες τις ενέργειές του για την απελευθέρωση του λαού του και (φανέρωσε) στους Ισραηλίτες τις εντολές και τα θελήματά του.

6-7 Τον Κύριο που κάνει πολλές ελεημοσύνες και εκδίδει αποφάσεις ευεργετικές για τους αδικούμενους. Αυτόν που έκανε γνωστό το θέλημά του στον λαό του, διά του προφήτη Μωυσή.

102,8. οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος·

Μετάφραση: Είναι σπλαχνικός και ελεήμων ο Κύριος, μακρόθυμος και γεμάτος από ελέη.

102,9. οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ·

Μετάφραση: Δεν οργίζεται για να μας καταστρέψει τελείως, ούτε κρατά αιώνια το θυμό του.

102,10. οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν,

Μετάφραση: Δεν μας ετιμώρησε ανάλογα με τις ανομίες μας, ούτε μας ανταπόδωσε σύμφωνα με τις αμαρτίες μας,

102,11. ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν·

Μετάφραση: διότι όσο αμέτρητο είναι το ύψος του ουρανού από τη γη, τόσο μεγάλο είναι το έλεος του Θεού σ' αυτούς που τον φοβούνται (τον ευλαβούνται).

102,12. καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.

Μετάφραση: Όσον απέχει η ανατολή από τη δύση, τόσον απομάκρυνε από μας τις ανομίες μας, (ώστε να είμαστε απαλλαγμένοι απ' αυτές).

102,13. καθὼς οἰκτεῖρει πατὴρ υἱοῦς, ὥκτειρῆσε Κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,

Μετάφραση: Όπως ο πατέρας σπλαχνίζεται τα παιδιά του, έτσι και ο Κύριος σπλαχνίζεται αυτούς που τον φοβούνται (τον ευλαβούνται).

102,14. ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν, ἐμνήσθη ὅτι χοῦς ἐσμεν.

Μετάφραση: Γιατί γνωρίζει αυτός από τι πλαστήκαμε και έχει υπόψη του ότι είμαστε πλασμένοι από χώμα.

102,15. ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ· ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει·

Μετάφραση: Οι ημέρες του ανθρώπου μοιάζουν με χορτάρι. Έτσι κι αυτός σαν λουλούδι του αγρού για λίγο ανθίζει.

102,16. ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ.

Μετάφραση: Όταν δε (ζεστός) αέρας φυσήξει πάνω του, δεν θα υπάρχει και δεν θα γνωρίζει κανένας πια τον τόπο όπου πριν ήταν φυτρωμένο.

102,17. τὸ δὲ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν

Μετάφραση: Το έλεος όμως τού Κυρίου απλώνεται αιώνια γι' αυτούς που τον φοβούνται (τον σέβονται) και η δικαιοσύνη του παραμένει πάνω στα παιδιά των παιδιών (στους απογόνους),

102,18. τοῖς φυλάσσουν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.

Μετάφραση: που φυλάσσουν τον Νόμο του και έχουν στο νου τους τις εντολές του, για να τις τηρούν.

8-18 Αυτόν που είναι γεμάτος αγάπη και συμπάθεια και έλεος και δεν παρατείνει για πάντα τις παιδαγωγικές τιμωρίες του και δεν ενεργεί σύμφωνα με το αναρίθμητο πλήθος των αμαρτιών μας, αλλά ελεεί τους μετανοούντες με το άπειρο έλεος του και απομακρύνει τις αμαρτίες μας, όταν μετανοούμε, τόσο μακριά, όσο απέχει ο ουρανός από τη γη και η δύση από την ανατολή. Κι όπως ευσπλαχνίζεται ο πατέρας τα παιδιά του, που του ζητούν συγχώρεση, έτσι κι αυτός, συγχωρεί πλούσια τους ανθρώπους που μετανοούν για τα σφάλματά τους. Και παίρνει αυτή τη θεία σπλαχνική στάση απέναντι μας, γιατί αυτός μας έπλασε και ξέρει πόσο αδύναμοι και εύθραυστοι είμαστε, που μοιάζουμε σαν τα εφήμερα άνθη, που προς στιγμή ανθίζουν και μετά μαραίνονται. Αλλά επειδή εμείς δεν τελειώνουμε στη γη, αλλά έχουμε θείο, αιώνιο προορισμό, ο Κύριος με το άπειρο έλεος του συγχωρεί και αναμορφώνει όσους υπακούσουν σταθερά στο θέλημά του και τους κάνει συγκληρονόμους στην αιώνια βασιλεία Του.

102,19. Κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπάζει.

Μετάφραση: Ο Κύριος έστησε τον θρόνο του στον ουρανό και η βασιλεία του κυριαρχεί πάνω σ' όλα.

19 Ο Κύριος έχει προετοιμάσει ασάλευτα στον ουρανό τη Βασιλεία του που δεσπάζει σ' όλους τους λαούς και θα δεσπάζει αιώνια (εσχατολογικός στίχος). Γι' αυτό

102,20. εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ.

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε τον Κύριο ὅλοι οι ἄγγελοί του, ὅσοι εἶναι ἰσχυροὶ στη δύναμη για να εκτελοῦν τις διαταγές του και να υπακούουν πρόθυμα στη φωνή των λόγων του.

20 ελάτε ὅλοι μαζί οι ἄγγελοι, που ἔχετε τόση θεία δύναμη και υπηρετεῖτε τις θείες σωτήριες βουλές του Θεοῦ, ελάτε ὅλες οι δυνάμεις του ουρανοῦ και ὅλα τα ἔργα αὐτοῦ, ὅπου κι αν βρίσκεστε ως δημιουργήματα του Θεοῦ, να ευχαριστήσουμε και να ευχαριστοῦμε πάντοτε τον Κύριό μας και Θεό μας, για ὅλ' αὐτά που μας χάρισε και μας χαρίζει αἰῶνια. Και πάλι ο ψαλμωδός, «ποιητική αδεία», προσωποποιεῖ ὅλο το σύμπαν, ὅλα τα ἔργα Κυρίου, να ευλογήσουν τον Θεό, που σημαίνει να λένε καλά, ευχαριστηριακά λόγια προς τον Θεό, τον Δημιουργό του παντός. Πολύ περισσότερο πρέπει να κάνει αὐτό ο λογικός ἄνθρωπος.

102,21. εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε τον Κύριο ὅλες οι στρατιές των αγγελικῶν δυνάμεών του, οι λειτουργοὶ του, ὅσοι κάνουν το θέλημά του.

102,22. εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ· εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε τον Κύριο ὅλα τα δημιουργήματά του, σε κάθε τόπο της κυριαρχίας του- δόξαζε, ψυχὴ μου, τον Κύριο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και στοιχειωδῶς μόνο, αν φέρνουμε στο νου και στη συνείδησή μας τις αναρίθμητες υλικές και πνευματικές ευεργεσίες του Θεοῦ προς εμάς και σ' ὅλο τον κόσμο, τότε θα βρισκόμαστε συνεχῶς φανερά και αφανῶς, μέρα και νύχτα, σε στάση ευγνωμοσύνης, ευλογίας και δοξολογίας προς τον ἄπειρο Θεό, την Πανάγια Τριαδική Θεότητα. Ἡ ευγνωμοσύνη κι ευχαριστία προς τον Θεό δεν ἀρκεῖ να εἶναι μόνο με λόγια, ἀλλὰ και με ἔργα θεία. Με ὅλη μας τη ζωὴ στραμμένη προς Αὐτόν, προς τη θεία Βασιλεία Του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΓ ' (103)

Τῷ Δαυΐδ, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως.

Ο υπέροχος από κάθε πλευρά, ποιητική, λογοτεχνική, νοηματική, θεολογική, τριανταπεντάστιχος ευλογητικός αυτός ψαλμός δεν έχει συγγραφέα στο εβραϊκό κείμενο, αλλά οι Ο' (εβδομήντα) μεταφραστές τον απέδωσαν στον μεγάλο προφήτη, ποιητή και βασιλιά Δαβίδ. Σκέφτηκαν ότι μόνο ένας τέτοιος εμπνευσμένος βασιλιάς μπορούσε να δώσει ένα τέτοιο λυρικό παγκόσμιο αριστούργημα.

103,1. Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον. Κύριε ὁ Θεός μου, ἔμεγαλύνθης σφόδρα, ἔξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω

Μετάφραση: Δόξαζε, ψυχή μου, τον Κύριο. Κύριε και Θεέ μου, ασύγκριτο είναι το μεγαλείο σου. Ντύθηκες τη δόξα και τη μεγαλοπρέπεια,

1 Ο ποιητής κι εδώ, όπως και στον προηγούμενο ψαλμό, καλεί τον εαυτό του, την ψυχή του, τα βάθη του τα υπαρξιακά να ευλογήσουν, να ευχαριστήσουν και να δοξάσουν τον Κύριο τ' ουρανού και της γης, τον Δημιουργό του παντός, τον Θεό. Εμπνευσμένος από το κείμενο του Μωυσή, όπου στη Γένεση, στο πρώτο βιβλίο της Π. Διαθήκης, περιγράφεται θεόπνευστα η Δημιουργία του σύμπαντος κόσμου, αλλά προσεκτικός παρατηρητής και ο ίδιος της φύσης και του ορατού κόσμου, καθώς και της ιστορικής διαδρομής του ανθρώπου, μας άφησε ως μέγιστο θησαυρό αυτό το ποιητικό και θεολογικό αριστούργημα. Πολλοί μελετητές, όχι μόνο θρησκευτικοί, αλλά και «κοσμικοί» είπαν ότι αυτό το αριστουργηματικό ποίημα ξεπερνά ακόμη και το έργο του Ομήρου, του Βιργιλίου και των άλλων μεγάλων ποιητών της αρχαιότητας. Και είναι αλήθεια πως δεν ξέρει κανείς τι να πρωτοθαυμάσει μπροστά και μέσα σ' αυτό το αριστούργημα, που τα ανεβοκατεβαίνοντα νοήματα και οι εκπληκτικές εικόνες εναλλάσσονται μεταξύ ουρανού και γης αστραπιαία, μεταφέροντας τον αναγνώστη σε κόσμους συνταρακτικούς, υπερβατικούς και συγκλονιστικά αποκαλυπτικούς.

103,2. ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν'

Μετάφραση: ακτινοβολώντας γύρω σου το φως, σαν να το έχεις ντυθεί όπως το φόρεμα. Συ, που απλώνεις τον ουρανό (από τη μια άκρη ως την άλλη), σαν δερμάτινο κάλυμμα σκηνής.

2 Το φως παρουσιάζεται ως ένδυμα του Θεού, αλλά και του σύμπαντος ολοκλήρου. Υπέροχη εικόνα, η οποία, αλληγορικά εκφράζει το φως της πρώτης Δημιουργίας και ουσιαστικά το φως του Χριστού (Εγώ είμαι το φως του κόσμου).

103,3. ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων'

Μετάφραση: Αυτός είναι που με τα νερά των νεφών στεγάζει τ' ανώτερα στρώματα τ' ουρανού- αυτός που επιβαίνει πάνω στα σύννεφα σαν σε άρμα- αυτός που περπατά πάνω στα φτερά των ανέμων.

3 Τα σύννεφα που αποτελούν τη δεξαμενή του νερού και πάνω στα οποία, ως αρματηλάτης ο Θεός-Δημιουργός, διά των ταχυτάτων ανέμων, πάει παντού κι εποπτεύει τα πάντα ως Κυβερνήτης του παντός. Κι αυτή υπέροχη εικόνα.

103,4. ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

Μετάφραση: Αυτός είναι που έπλασε τους αγγέλους του τόσον ταχείς σαν τους ανέμους και τους λειτουργούς του, (τόσο δραστήριους και φωτεινούς) σαν τη φλόγα της φωτιάς.

4 Αυτός που έπλασε τους αγγέλους του άυλα αιθέρια πνεύματα και τους πνευματικούς λειτουργούς του με φλόγα στην ψυχή και στην καρδιά, ώστε να δρουν και ν' ακτινοβολούν όπως η φωτιά.

103,5. ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Αυτός είναι που θεμελίωσε τη γη πάνω σε ασάλευτες βάσεις, ώστε ποτέ στους αιώνες να μη κλονισθεί.

5 Αυτός που έφτιαξε και θεμελίωσε τη γη (τότε εθεωρείτο η γη ακίνητη) με τόση ασφάλεια, ώστε (ακόμα πιο θαυμαστό, ενώ κινείται ιλιγγιωδώς) να μην παρεκκλίνει ποτέ της τροχιάς της και καταστραφεί.

103,6. ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα·

Μετάφραση: Την περιβάλλει με την άβυσσο των νερών, σαν με φόρεμα και πάνω στα βουνά έχουν σταθεί τα νερά (με τη μορφή χιονιού).

6 Και η άβυσσος των υδάτων ήταν το ντύμα της γης. (Το «αυτό» λένε οι ερμηνευτές και ο Θεοδώρητος Κύρου ετέθη αντί του αυτής, τρόπον τινά ορθογραφικό λάθος). Και τα νερά ήσαν έως πάνω στις κορυφές των βουνών και τα σκέπαζαν. Σιγά-σιγά όμως υποχώρησαν και φάνηκε η ξηρά. (Αυτή η περιγραφή συμφωνεί και με τις επιστημονικές γεωλογικές έρευνες...).

103,7. ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύγονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν.

Μετάφραση: Αλλ' όταν αντηχήσει η προσταγή σου, τα νερά θα φύγουν (προς τις πεδιάδες). Η βροντερή φωνή σου, Κύριε, τ' αναγκάζει να υποχωρήσουν (για να φανεί η ξηρά).

103,8. ἀναβαίνουνσιν ὄρη καὶ καταβαίνουνσι πεδία εἰς τὸν τόπον ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά·

Μετάφραση: Τα βουνά ανυψώνονται και οι πεδιάδες αποκαλύπτονται σαν να κατεβαίνουν προς τα κάτω, το καθένα στον τόπο όπου συ τα θεμελίωσες.

103,9. ὄριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι τὴν γῆν.

Μετάφραση: Έβαλες σύνορο στη θάλασσα και τα νερά της δεν μπορούν να το ξεπεράσουν, ούτε θα γυρίσουν πίσω για να καλύψουν και πάλι τη στεριά.

103,10. ὁ ἑξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρέων διελεύσονται ὕδατα·

Μετάφραση: Αυτός είναι που κάνει ν' αναβλύζουν πηγές στα φαράγγια και ανάμεσα απ' τα βουνά να τρέχουν τα νερά.

103,11. ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν·

Μετάφραση: Ποτίζουν τα νερά αυτά όλα τα θηρία του αγρού και σβήνουν τη δίψα τους σ' αυτά τ' άγρια γαιδιούρια.

103,12. ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν.

Μετάφραση: Κοντά σ' αυτά κτίζουν τις φωλιές τους τα πουλιά του ουρανού και ανάμεσα απ' τους γύρω βράχους σκορπίζουν το κελάδημά τους.

103,13. ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερώων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ.

Μετάφραση: Αυτός είναι που ποτίζει τα βουνά με τις βροχές τ' ουρανού. Από τις βροχές, που είναι έργο δικό σου, Κύριε, θα χορταίνει η γη.

103,14. ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς·

Μετάφραση: Αυτός είναι που κάνει να φυτρώνει χορτάρι για τα κτήνη και που δίνει τα κατάλληλα γεννήματα για τις ανάγκες των ανθρώπων, ώστε να παράγεται ψωμί (τροφή) από τη γη

103,15. καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.

Μετάφραση: και κρασί που ευχαριστεί την καρδιά του ανθρώπου, αλλά και λάδι που κάνει ιλαρό το πρόσωπό του- το δε ψωμί στηρίζει την καρδιά του (παρέχοντας δύναμη στο σώμα του).

103,16. χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου, ἃς ἐφύτευσας.

Μετάφραση: Θα χορτάσουν τα δένδρα του κάμπου, όπως και τα κέδρα του Λιβάνου που εσύ φύτεψες.

103,17. ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσι, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν.

Μετάφραση: Εκεί (στους κλάδους των δέντρων) μικρά πουλιά κτίζουν τις φωλιές τους, πάνω δε απ' αυτές προεξέχει η φωλιά του ερωδιού (τσικνιά).

103,18. ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωαῖς.

Μετάφραση: Τα ψηλά βουνά όρισε για να μένουν τα ελάφια και τα πετρώδη μέρη για καταφύγιο των λαγών.

7-18 Άλλη θεσπέσια περιγραφή. Μ' ένα του λόγο, ο παντοδύναμος Λόγος του Θεού, καθορίζει και ορίζει τη θέση και τη δουλειά του κάθε στοιχείου του σύμπαντος. Θάλασσες, βουνά, πεδιάδες, δέντρα, φυτά, ζώα μικρά και μεγάλα, καρποφορία της γης για διατροφή του ανθρώπου, βροχές, καταιγίδες, φωλιές πουλιών και καταφύγια ελαφιών και άγριων ζώων και λαγών, όλα μαζί συνθέτουν την ορατή εικόνα της Δημιουργίας...

103,19. ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο Κύριος εδημιούργησε τη σελήνη για προσδιορισμό των εποχών ο ήλιος γνωρίζει το σημάδι όπου θα δύσει.

103,20. ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ· ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.

Μετάφραση: Εσύ, Κύριε, όρισες να έρχεται το σκοτάδι και να γίνεται νύχτα. Στη διάρκειά της κυκλοφορούν όλα τα θηρία του δάσους (για αναζήτηση της τροφής τους).

103,21. σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ ἀρπάσαι καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ Θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Μικρά λιοντάρια μουγκρίζουν για να αρπάξουν τη λεία τους και τα μουγκρητά τους απευθύνονται προς τον Θεό για να τους δώσει τροφή.

103,22. ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ συνήχθησαν καὶ εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται.

Μετάφραση: Όταν ανατείλει ο ήλιος τα θηρία θα μαζευτούν στις φωλιές τους για να κοιμηθούν.

103,23. ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.

Μετάφραση: Τότε θα βγει ο άνθρωπος για την εργασία του και θ' ασχοληθεί μέχρι το βράδυ.

19-23 Και μετά τις θείες περιγραφές για τα σύννεφα, τους ανέμους και τα κτίσματα της γης, ανεβαίνει το οξύ μάτι του ποιητή στη σελήνη και στον ήλιο, δηλ. στο άστρο της νύχτας και στο αστέρι της ημέρας, τα πιο τραγουδισμένα άστρα του σύμπαντος, και περιγράφει το σκοτάδι και το φως, τις εποχές του έτους, τα θηρία των δασών και τα λιονταράκια βρυχώμενα να ζητούν από τον Θεό να τους κορέσει την πείνα. Και μόλις ανατέλλει ο ήλιος, όλ' αυτά μπαίνουν στις «μάντρες» τους, για να βγει ελεύθερος ο άνθρωπος να εργαστεί από το πρωί ως το βράδυ για να ζήσει όμορφα και ωραία πάνω σ' αυτόν τον πλανήτη. (Άλλο βέβαια αν ο άνθρωπος τεμπελιάζει ή καταστρέφει τη φύση, καταργεί την ευλογημένη εντολή της τίμιας εργασίας και πολλές φορές κάνει ατιμίες μέρα και νύχτα, κι έτσι αντί ευλογημένης εργασίας και ζωής, διάγει αγχώδη, νευρωτική, απελπιστική καταστροφική ζωή).

103,24. ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας, ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου.

Μετάφραση: Πόσο μεγαλειώδη είναι τα έργα σου, Κύριε· όλα τα έπλασες με σοφία. Γέμισε η γη από τα δημιουργήματά σου.

24 Εκστατικός ο ψαλμωδός μετά από όλα αυτά τα καταπληκτικά και μεγαλειώδη κάνει μια στάση και για να τον ακούσουν και να τον ακούν όλες οι γενιές των ανθρώπων όλων των αιώνων, με πόση πανσοφία έκανε τα πάντα ο Θεός και γέμισε τη γη από μεγαλουργήματα. Αλλά δεν σταματάει -είπαμε στάση έκανε για να πάρει ανάσα- και ξαναρχίζει τη μεγαλειώδη περιγραφή του για τα μεγαλεία της γης και τα δημιουργήματα σ' αυτή.

103,25. αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος, ἐκεῖ ἔρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων·

Μετάφραση: Ιδού και η θάλασσα αυτή, η μεγάλη και πλατιά. Εκεί μέσα ζουν αναρίθμητα ψάρια, υδρόβια ζώα, μικρά μαζί με μεγάλα.

103 ,26. ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῇ.

Μετάφραση: Εκεί διαπλέουν και διασχίζουν αυτήν πλοία. Εκεί ζει και το μεγάλο κήτος (φάλαινα) που συ έπλασες, για να την εμπαίζει (περιφρονώντας τη δύναμή της).

103,27. πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφήν αὐτῶν εἰς εὐκαιρον.

Μετάφραση: Όλα (αυτά τα ζώα) από σένα περιμένουν να τους δώσεις την τροφή τους στην κατάλληλη ώρα.

103,28. δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν, ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος.

Μετάφραση: Όταν δε τους τη δώσεις, εκείνα θα τη μαζέψουν. Όταν συ ανοίγεις πλουσιόδωρο το χέρι σου, τα πάντα γεμίζουν από τ' αγαθά σου.

103,29. ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται· ἀντανελεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

Μετάφραση: Όταν όμως γυρίσεις αλλού το πρόσωπό σου, όλα θα καταληφθούν από ταραχή. Όταν αφαιρέσεις την πνοή τους θα σβήσουν από τη ζωή και θα επιστρέφουν πάλι στο χώμα.

103,30. ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Μετάφραση: Αποστέλλεις όμως πάλι σ' αυτά τη ζωογόνα πνοή σου και αναδημιουργούνται· κι έτσι ξανακαινουργιώνεις το πρόσωπο της γης.

25-30 Θαλάσσια κήτη, ψάρια μικρά και μεγάλα, σκυλόψαρα και φάλαινες και όλα τα ζώα ξηράς και θάλασσας περιμένουν από σένα, Θεέ, γιατί αν εσύ απομακρύνεις το μάτι σου και δεν τα φροντίσει η θεία σου πρόνοια που προνοεί ακόμα και για τα σπουργιτάκια (Ματθ. ς' 26), δεν θα μπορούν να επιβιώσουν, και τρομαγμένα κι έρημα θα τελειώσουν πηγαίνοντας απ' εκεί που ήρθαν, στο χώμα... Συ όμως θα στείλεις και θα στέλνεις πάντα το

Πνεύμα σου το Άγιο που ζωοποιεί και ζωογονεί τα πάντα κι όλα ανασταίνονται, ζωοποιούνται κι έτσι όλη η γη θα γίνει καινούργια. Εδώ οι θείοι Πατέρες βλέπουν προφητικά την αποκαλυπτική στάση που θα έχει ο Θεός μετά τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού, όπου διά Πνεύματος Αγίου η γη και οι ουρανοί θ' ανακαινιστούν και ξεκαινουργωμένοι θα υπάρχουν, θα συνυπάρχουν με τους αγγέλους τους αγίους στην Βασιλεία του Θεού. Ασύλληπτες εικόνες...

103,31. ἦτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ·

Μετάφραση: Ας είναι, λοιπόν, η δόξα του Κυρίου αιώνια και ας ευφραίνεται ο Κύριος βλέποντας τα έργα του.

31 Αφού ο ποιητής υπερπήδησε τη φθορά και τον θάνατο, και τον έκανε, όπως και είναι -λέει ο Μ. Αθανάσιος- γέφυρα προς ουρανό, αναφωνεί: ας είναι αιώνια και ακατάπαυστη η δόξα του Θεού για τα μεγαλειώδη έργα του και ας τ' απολαμβάνει αναπαυμένος. (Η εικόνα είναι παρμένη από τη Γένεση όπου ο Θεός την εβδόμη ημέρα κατέπαυσε τα έργα αυτού (Γενέσ. β' 2) και αναπαύθηκε, αφού είδε ότι όλα τα έφτιαξε υπέροχα). Δεν είναι ναρκισσισμός, όπως λένε μερικοί ανόητοι, αλλά περιγραφή ανθρωποπαθής για να νιώσουμε εμείς -όπως λέει και ο Μέγας Βασίλειος- την τελειότητα των έργων του Θεού και την Πανσοφία του. Ο Θεός δεν είναι νάρκισσος, ούτε εγωκεντρικός για να αυτοπροβάλλεται. Ο Θεός εκπέμπει αφ' εαυτού τελειότητα και μεγαλειότητα, γιατί είναι η πηγή όλων αυτών και δεν περιμένει να του πούμε εμείς μπράβο. Όταν τον ευλογούμε τον εαυτό μας ικανοποιούμε.

103,32. ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.

Μετάφραση: Αυτός που, μ' ένα βλέμμα του στη γη, την κάνει να τρέμει. Αυτός που αρκεί μόνο να αγγίξει τα βουνά και αμέσως αυτά γεμίζουν καπνούς (από εκρήξεις ηφαιστειών).

32 Εκ του περισσεύματος της καρδιάς του, συνέχισαν να λαλούν τ' ασυγκράτητα δοξολογικά χείλη του ψαλμωδού, περιγράφοντας ακόμη μερικές πτυχές των θαυμάτων της Δημιουργίας του Θεού και της παντοδυναμίας Του. Είναι Αυτός -λέει- που με μια ματιά του μπορεί να ταρακουνήσει τη γη, και μόλις αγγίξει τα βουνά με τα χέρια του ανάβουν τα ηφαίστεια της. Συγκλονιστικές εικόνες, που όταν πραγματοποιούνται, τα γεωφυσικά αυτά φαινόμενα όντως συγκλονίζουν τον άνθρωπο. Τρέμει μπροστά σ' αυτά.

103,33. ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω·

Μετάφραση: Θα ψάλλω στον Κύριο σ' όλη τη ζωή μου και θα υμνολογώ τον Θεό μου, όσο ζω.

33 Όσο ζω και υπάρχω -λέει ο Δαβίδ- θα δοξολογώ τον Θεό για όλ' αυτά τα καταπληκτικά και θαυμάσια. Το νιώθω ψυχική ανάγκη μου αυτό. Και

103,34. ἡδυνθείῃ αὐτῷ ἡ διαλογὴ μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.

Μετάφραση: Είθε να δοκιμάζω ιδιαίτερη χαρά συνομιλώντας με τον Κύριο και να ευφραίνομαι επικοινωνώντας μαζί του.

34 Είθε ν' αρέσει στον Θεό το δοξολογικό αυτό ποίημά μου, γιατί εμένα μου αρέσει πολύ. Ευφραίνομαι και χαίρομαι πάρα πολύ να δοξολογώ και να είμαι σ' επικοινωνία και να συνομιλώ με τον Κύριο. Είναι φυσικό απαύγασμα αυτή η χαρά και αγαλλίαση στην ψυχή κάθε πιστού, όταν επικοινωνεί με τον Θεό. Και είναι πολύ φυσικό, μια τέτοια κατάσταση να την επιζητεί διακαώς. Όσο πιο πολύ ενώνεται ο άνθρωπος με τον Θεό, τόσο πιο πολύ ευχαριστιέται και επιζητεί ακόμα πιο μεγάλη επικοινωνία. Αυτή δε η επικοινωνία και αγαλλίαση είναι ατέλειωτη, γιατί κι ο Θεός είναι ατέλειωτος -λέει ο Μ. Αθανάσιος. Και είναι βαθιά, μυστική, μυστηριακή, άρρητη. Τα βιώματα της χάριτος του Θεού είναι εκπληκτικά, εκστατικά και ατελεύτητα -λένε οι Νηπτικοί Πατέρες. («Ασύλληπτον και ατελεύτητον το θειον»),

103,35. ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτοῦς. εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Είθε να χαθούν οι αμαρτωλοί και οι παράνομοι από τη γη, ώστε να μην υπάρχουν πια. Δοξολογεί, ψυχή μου, τον Κύριο.

35 Ο ψαλμωδός νιώθει τέτοια συμπαντική χαρά και αγαλλίαση και τέτοια πανδοξολογική-πανευλογητική διάθεση, ώστε δεν θέλει να διακόπτεται ποτέ, ή να αμαυρώνεται, από κανένα άνομο και υβριστή του Θεού, αυτή η πανευλόγηση. Γι' αυτό κάνει την ευχή να εκλείψουν οι αμαρτωλοί από τη γη, να μην υπάρχουν, για να μη διακόπτουν ή αμαυρώνουν με την ασεβή στάση τους τη συμπαντική και συνεχή, αδιάλειπτη δοξολογία προς τον Θεό. Και κλείνει όπως άρχισε τον ψαλμό, με την ίδια δοξολογητική φράση: «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον». Τι υπέροχα να είναι έτσι και η ζωή μας, να ξυπνάμε και ν' αρχίζουμε με δοξολογία στον Θεό και να κλείνουμε και να κοιμόμαστε μ' αυτή. Έτσι και να τελειώσει η ζωή μας, ευλογώντας τον Θεό για τη μεγαλοσύνη του, το έλεος του, την αγιότητά του, τη θεία Βασιλεία του. Αρχή και τέλος ο ευλογητός Θεός μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μόνο ένας τυφλός στην ψυχή δεν βλέπει, δεν ευλογεί και δεν δοξολογεί τον άπειρο Θεό για τα άπειρα μεγαλεία Του. Κάθε αληθινός άνθρωπος είναι γεμάτος από ευλογίες και δοξολογίες προς τον Θείο Πλαστοργό του και ποιητή του σύμπαντος κόσμου. Γι αυτό και τον δοξάζει συνέχεια.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΔ' (104)

Ἀλληλούϊα.

Τόσον αυτός ο ψαλμός, όσον και άλλοι είκοσι, απ' εδώ και κάτω, με αριθμητικά διαλείμματα, φέρνουν ως επιγραφή, που προστέθηκε από τους Ο' την Εβραϊκή λέξη «Αλληλούϊα», που σημαίνει «Αινείτε τον Κύριον». Τους ψαλμούς αυτούς -όπως σημειώνει ο Π. Τρεμπέλας- ο ιερός Αυγουστίνος τους ονομάζει «αλλη-λούϊακούς» (ΙιαΙΙθΙυϊαίίοϊ). Μας είναι δε γνωστό πόσο έχει διαποτίσει την λειτουργική μας έκφραση και συνείδηση το αλληλούϊα και όχι μόνο την ορθόδοξη, αλλά και την παγχριστιανική και έχει γίνει σύνθημα, μήνυμα και σημαία, φημισμένων μουσικών και ζωγράφων ανά τον κόσμο. Είναι λέξη και έννοια γοητευτική, μυστική, δυναμική, πνευματική. Ένα δυνατό πνευματικό αλληλούϊα μπορεί να σ' εκστασιάσει και να σ' ανεβάσει σε θεία ουράνια ύψη. Έχει δύναμη θεία, μεταφυσική. Είναι λέξη κι έννοια που κουβαλάει βάθος και φορτισμό ψυχής αιώνιο.

Από το περιεχόμενο και κυρίως από το ύφος, πολλοί ερμηνευτές αποδίδουν την συγγραφή αυτού του ψαλμού στον Δαβίδ, ο οποίος διά μέσου αυτού καλεί τον λαό του Ισραήλ να δοξάσει τον Θεό ευγνωμόνως για τις θαυμαστές ευεργεσίες που του έδωσε, για τους υπέροχους πατριάρχες του που τους ευλόγησε και που αυτοί έσωσαν τον Ισραήλ από τη δουλεία της Αιγύπτου, καθώς και για την εγκατάστασή τους στη Γη της Επαγγελίας. Με δύο λόγια ο «ιστορικός» αυτός ψαλμός είναι ευγνώμονη ανάμνηση προς τον Θεό, για τη σωτηρία του Ισραήλ και διδασχή των γενεών για το μέλλον, το οποίο εφόσον είναι συνδεδεμένο με τον Θεό, ούτως ή άλλως θα είναι λαμπρό. Το ξαναλέμε, τόσον οι ψαλμοί, όσον και όλη η Αγία Γραφή, είναι πανανθρώπινη θεία διδασχή. Αρκεί να έχει ο άνθρωπος βλέμμα βαθύ, για να τη δει. Κάθε κομμάτι της στο βάθος του είναι οικουμενικό και αιώνιο. Και το διαπιστώνουμε αυτό όταν μελετάμε προσεκτικά από την αρχή του και τον ψαλμό αυτό.

104,1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε τον Κύριο (με ευγνωμοσύνη) και επικαλεῖσθε το όνομά του. Διαλαλείστε στους λαούς τα αξιοθαύμαστα έργα του.

104,2. ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ, διηγῆσασθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.

Μετάφραση: Υμνεῖστε αὐτόν και ψάλτε προς τιμή του. Διηγηθεῖτε όλα τα θαυμάσια έργα του.

104,3. ἐπαινείσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν Κύριον·

Μετάφραση: Καυχηθεῖτε στο ἅγιο όνομά του (ότι τέτοιον έχετε Θεό). Ας ευφρανθεῖ η καρδιά όσων ζητούν τον Κύριο.

1-3 Ο ποιητής καλεί τον λαό να δοξάσει τον Θεό και να διαλαλήσει «τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔργα αὐτοῦ». Μεγάλη υπόθεση ἡ συναίσθηση των θείων ενεργειῶν στη ζωὴ μας καὶ ἡ διακήρυξη αὐτῶν «εἰς πάσαν τὴν γῆν». Αὐτὸ θα πει ἄνθρωπος ἀληθινός, που γεμίζει τὴ γῆ, τὴν ἱστορία, τὸν οὐρανὸ με αἶνο πρὸς τὸν Θεό. Με ἀλληλούια. Οἱ πρώτοι στίχοι εἶναι προτρεπτικοί γι' αὐτὸ τὸ ψάλσιμο, γι' αὐτὴ τὴ διήγηση, γι' αὐτὸ τὸν αἶνο πρὸς τὸν Θεό.

104,4. ζητήσατε τὸν Κύριον καὶ κραταιώθητε, ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός.

Μετάφραση: Ζητείστε τὸν Κύριο καὶ θα λάβετε μεγάλη δύναμη. Αναζητάτε τὴν προστασία τοῦ ἀκατάπαυστα.

104,5. μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησε, τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Θυμηθεῖτε τὰ θαυμαστά ἔργα του, που δημιούργησε, τὰ υπερφυσικά ἔργα του καὶ τὶς δίκαιες κρίσεις καὶ αποφάσεις του,

104,6. σπέρμα Ἀβραάμ δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.

Μετάφραση: σεις οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, δούλοι τοῦ Θεοῦ, ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ, οἱ ἐκλεκτοὶ του.

104,7. αὐτὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς μας. Οἱ δίκαιες κρίσεις καὶ αποφάσεις του ἰσχύουν σ' ὅλη τὴ γῆ.

104,8. ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, λόγου, οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς,

Μετάφραση: Θυμάται αἰώνια τὴ διαθήκη (που συμφώνησε με τὸν λαὸ του) καὶ τὴν υπόσχεση που ἔδωσε ὡς ἐντολὴ του σὲ πλῆθος γενιές,

104,9. ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ

Μετάφραση: τὴν ὁποία συμφώνησε με τὸν Ἀβραάμ καὶ με ὅρκο βεβαίωσε στὸν Ἰσαάκ.

104,10. καὶ ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακώβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ Ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον

Μετάφραση: Αὐτὴ τὴν υπόσχεση θέσπισε καὶ ὅρισε στὸν Ἰακώβ σαν ἀπαράβατο πρόσταγμα καὶ σαν αἰώνια διαθήκη στὸν Ἰσραηλιτικὸ λαό

104,11. λέγων· σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναὰν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.

Μετάφραση: λέγοντας: Θα σου δώσω τὴ γῆ Χαναὰν κληρονομιά σας, μετρημένη με σχοινί (σαν κληρονομικὸ μερίδιό σας),

104,12. ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῶ βραχεῖς, ὀλιγοστούς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ

Μετάφραση: καθ' ὃν χρόνον αὐτοὶ ἦσαν λίγοι στὸν ἀριθμὸ, ἐλάχιστοι καὶ προσωρινοὶ κάτοικοι σ' αὐτήν.

104,13. καὶ διήλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον.

Μετάφραση: (Και επειδή δεν είχαν δική τους γη), περνούσαν από έθνος σε έθνος και από το ένα βασίλειο σε άλλο λαό.

104,14. οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς·

Μετάφραση: (Και παρόλο που ήταν ξένοι και αδύνατοι) δεν άφησε ο Κύριος κανένα άνθρωπο να τους αδικήσει και προς χάρη τους έλεγξε βασιλείς (λέγοντάς τους):

104,15. μὴ ἄπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.

Μετάφραση: Μην αγγίζετε (με κακές διαθέσεις) αυτούς που έχουν το χρίσμα μου και μη σκέπτεστε πονηρά για τους προφύτες μου.

104,16. καὶ ἐκάλεσε λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν·

Μετάφραση: Και έστειλε πείνα πάνω στη γη και εξαφάνισε κάθε προμήθεια ψωμιού, που στηρίζει και ενδυναμώνει (τον άνθρωπο).

104,17. ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον, εἰς δοῦλον ἐπράθη Ἰωσήφ.

Μετάφραση: Έστειλε μπροστά τους εκλεκτό άνθρωπο (στην Αίγυπτο). Εκεί πουλήθηκε σαν δούλος ο Ιωσήφ.

104,18. ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ, σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ

Μετάφραση: Εκεί τον ταπείνωσαν με δεσμά με τα οποία έδεσαν τα πόδια του, η δε ψυχή του πέρασε από την αγωνία των σιδερένιων αυτών αλύσεων,

104,19. μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸ λόγιον τοῦ Κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.

Μετάφραση: μέχρις ότου πραγματοποιήθηκε η υπόσχεση του Κυρίου (που περίμενε ο Ιωσήφ), δοκιμάζοντάς τον, σαν μέσα στο καμίνι της φωτιάς.

104,20. ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν, ἄρχων λαοῦ, καὶ ἀφῆκεν αὐτόν.

Μετάφραση: Ο βασιλιάς (Φαραώ) έστειλε (άνθρωπο) και τον απέλυσε (από τη φυλακή)* ο άρχοντας αυτός του λαού τον ελευθέρωσε.

104,21. κατέστησεν αὐτόν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ

Μετάφραση: Τον έκανε κύριο του σπιτιού του, άρχοντα και διαχειριστή όλης της περιουσίας του,

104,22. τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίαι.

Μετάφραση: για να καθοδηγήσει αυτός τους άρχοντες της χώρας του (Αιγύπτου), αναδεικνύοντάς τους σαν τον εαυτό του και να διδάξει τους μεγα-λυτέρους του σοφία και σύνεση.

104,23. καὶ εἰσῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἰακώβ παρώκησεν ἐν γῇ Χάμ.

Μετάφραση: Μετά απ' αυτά τα γεγονότα, μπήκε ο Ιακώβ στην Αίγυπτο και κατοίκησε προσωρινά στη χώρα του Χάμ (πρώτου οικιστή της Αιγύπτου).

104,24. καὶ ἡύξησε τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και αύξησε ο Θεός πολύ τον (Ισ-ραηλιτικό) λαό του, και τον έκανε πιο δυνατό και ισχυρό από τους εχθρούς του.

104,25. μετέστρεψε τὴν καρδίαν αὐτοῦ τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

Μετάφραση: (Όμως, επέτρεψε ο Κύριος) να μεταστραφεί η καρδιά του νέου βασιλιά, ώστε αυτός να μισήσει τον λαό του και να φέρεται δόλια προς εξόντωση των δούλων του (Ισραηλιτών).

104,26. ἐξαπέστειλε Μωϋσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Ἀαρών, ὃν ἐξελέξατο ἑαυτῷ.

Μετάφραση: Τότε ο Κύριος τους έστειλε τον δούλο του Μωυσή και τον Ααρών, που ο ίδιος διάλεξε για τη λατρεία προς αυτόν.

104,27. ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ καὶ τῶν τεράτων αὐτοῦ ἐν γῇ Χάμ.

Μετάφραση: Μετάδωσε σ' αυτούς τη δύναμη για την πραγματοποίηση των λόγων, για τους οποίους θα συντελούνταν τα καταπληκτικά θαύματα και τα εξαιρετικά γεγονότα στη χώρα του Χάμ.

104,28. ἐξαπέστειλε σκότος καὶ ἐσκότασεν, ὅτι παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ·

Μετάφραση: (Έτσι ο Θεός) έστειλε σκοτάδι και σκοτείνιασε (τη χώρα της Αιγύπτου), γιατί αντιστάθηκαν στις εντολές του και τον εξόργισαν.

104,29. μετέστρεψε τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.

Μετάφραση: Μετέβαλε τα νερά τους σε αίμα και νέκρωσε τα ψάρια (των θαλασσών).

104,30. ἐξῆρπεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν.

Μετάφραση: Η χώρα τους γέμισε από τόσα πολλά βατράχια, που έφτασαν μέχρι και σ' αυτά τα βασιλικά διαμερίσματα.

104,31. εἶπε, καὶ ἦλθε κυνόμυια καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῶν.

Μετάφραση: Διέταξε και ήρθαν μυίγες και σκνίπες σε όλη την έκταση των ορίων της χώρας τους.

104,32. ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν, πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,

Μετάφραση: Μετέβαλε τις βροχές σε χαλάζι και έστειλε φωτιά (αστραπές και κεραυνούς) που έκαιγε τη χώρα τους,

104,33. καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκαῖς αὐτῶν καὶ συνέτριψε πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν.

Μετάφραση: και κατέστρεψε τα αμπέλια και τις συκιές τους· έριξε κάτω κάθε δέντρο που βρίσκονταν στα όρια τους.

104,34. εἶπε καὶ ἦλθεν ἀκρίς, καὶ βροῦχος, οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός,

Μετάφραση: Διέταξε και ήλθαν ακρίδες και αναρίθμητοι βρούχοι (έντομα),

104,35. καὶ κατέφαγε πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.

Μετάφραση: που κατέφαγαν κάθε χορτάρι στη χώρα τους και της καλλιεργημένης γης τους τον καρπό.

104,36. καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.

Μετάφραση: Εθανάτωσε όλα τα πρωτότοκο στη χώρα τους, την απαρχή της τεκνοποιίας και γέννησης κάθε ζωντανού.

104,37. καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ, καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἀσθενῶν.

Μετάφραση: Τους έβγαλε από την Αίγυπτο με ασήμι και χρυσάφι που πήραν από τους Αιγυπτίους. Κανένας δε ασθενής δεν υπήρχε μεταξύ των Ισραηλιτών.

104,38. εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν, ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.

Μετάφραση: Ευχαριστήθηκαν οι Αιγύπτιοι με την αναχώρησή τους, γιατί είχε πέσει πάνω τους βαρύς ο τρόμος από τους Ισραηλίτες.

104,39. διεπέτασε νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα.

Μετάφραση: Άπλωσε (ο Θεός) νεφέλη για να τους προστατεύει (την ημέρα από τον ήλιο) και στύλον φωτιάς για να τους φωτίζει τη νύχτα.

104,40. ἤτησαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς·

Μετάφραση: Ζήτησαν τροφή και του έδωσε ορτύκια· τους χόρτασε με ψωμί απ' τον ουρανό (το μάννα).

104,41. διέρρηξε πέτραν, καὶ ἐρρύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.

Μετάφραση: Έσχισε τον βράχο και ανάβλυσε νερό- μέσα στην άνυδρη γη έτρεξαν ποτάμια.

104,42. ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἀγίου αὐτοῦ τοῦ πρὸς Ἀβραάμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ

Μετάφραση: (Έκαμε όλα αυτά ο Κύριος), για τί θυμήθηκε τον άγιο λόγο του (την υπόσχεση), που έδωσε στον Αβραάμ, τον δούλο του.

104,43. καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.

Μετάφραση: Και έβγαλε έξω (από την Αίγυπτο) τον λαό του χαρούμενο και αυτούς που διάλεξε (ανάμεσα από άλλα έθνη, τους οδήγησε) ευτυχισμένους (προς τη Γη της Επαγγελίας).

104,44. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν κατεκληρονόμησαν,

Μετάφραση: Έδωσε σ' αυτούς χώρες των ειδωλολατρών κι έτσι αυτοί κληρονόμησαν τους κόπους άλλων λαών,

4-44 Αμέσως μετά προτρέπει τον λαό να εκζητήσει τον Κύριο και το πρόσωπό Του, ώστε και αυτοί ν' αναζωογονηθούν και να δυναμωθούν και να σωθούν, όπως οι πατριάρχες τους Αβραάμ, Ισαάκ και Ιακώβ και οι πρόγονοί τους, που διέβησαν θαυματουργικά την Ερυθρά Θάλασσα, την έρημο, κι έφτασαν σωσμένοι (οι απόγονοί τους δηλαδή αυτοί) στην Ιερουσαλήμ, όπου στήθηκε στο όρος Σιών η Σκηνή του Μαρτυρίου. Έτσι ο Θεός τήρησε τη Διαθήκη του, δηλ. τις σωστικές υποσχέσεις του προς τους προγόνους τους και αυτούς, τιμωρώντας με διάφορες και πολλές πληγές τους Αιγυπτίους Φαραωνίτες εχθρούς, και σώζοντας θαυματουργικά τους Ισραηλίτες και άλλους εκλεκτούς που διάλεξε ο Θεός ανάμεσα από άλλα έθνη. Κατόπιν αυτών ο Θεός έχει δικαίωμα να θέλει

104,45. ὅπως ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

Μετάφραση: για να φυλάξουν τις εντολές και τα δικαιώματά του και να επιζητούν τη γνώση και εφαρμογή του νόμου του.

45 να φυλάξουν το θέλημά του και με πολύ ενθουσιασμό και ζήλο να ζητήσουν και να εφαρμόσουν αυτό. Έτσι μόνο μπορεί ν' αποδειχθεί ο πιστός ότι είναι αληθινός, εάν τηρεί με πάθος το θέλημα του Θεού. Όχι μόνο να το λέει, αλλά να το διψάει, να το ζητάει και να το εφαρμόζει... (Ματθ. ζ' 21), μας λέει ο ίδιος ο Θεάνθρωπος Χριστός. Ο λέγων και ο ποιών το θέλημα του Πατρός είναι άνθρωπος αληθινά πιστός. Αλλιώς είναι υποκριτής και κούφιος. Ά-χρι-στος. Ά-θεος. Γιατί και τα δαιμόνια πιστεύουν, άλλα δεν εφαρμόζουν το θέλημα του Θεού. Φοβερό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και μόνο μια προσεκτική ματιά εάν ρίξουμε στην όλη διαδρομή της ζωής μας, είναι ικανή να μας οδηγήσει σε δοξολογικό ξε'σπασμα της ψυχής μας. Όλη η ζωή μας είναι θαυμαστή δημιουργία και θαυμαστή διακυβέρνηση και πορεία, την οποία, εάν μελετάμε προσεκτικά και θεία, όχι μόνο θα ξεσπάμε σε θεία δοξολογία, αλλά θα βαδίζουμε και θεία πορεία, για το φτάσιμο στη θεία αθανασία, μέσα στη θεία Ουράνια Βασιλεία. Αυτή είναι η σωστή του ανθρώπου πορεία. Θεία αθανασία.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΕ' (105)

Ἀλληλούϊα.

Για την επιγραφή «Ἀλληλούϊα» δες προηγούμενη σημείωση. Ο ψαλμός είναι κι αυτός «ιστορικός». Περιέχει όμως την αρνητική θέση του Ισραήλ ως λαού αχάριστου, αποστάτη και βέβηλου έναντι του Θεού. Κι ενώ ο Θεός τον χιλιο-ευεργέτησε, αυτός χιλιοαποστάτησε και φυσικά ο Θεός τον τιμώρησε σκληρά γι' αυτή του τη στάση, για να τον επαναφέρει στη θεία μάνδρα του. Κάπου το κατάλαβαν αυτό οι Εβραίοι και διά του Δαβίδ, του πιθανότερου συγγραφέα του ψαλμού, παρακαλούν τον Κύριο να τους επανασυνάξει στην αγία πόλη και να τους σώσει, ώστε να τον υμνούν και να τον δοξάζουν εις αιώνες αιώνων. Ο ψαλμός αυτός μοιάζει πολύ με τον 77 και ως προς τον τελευταίο του στίχο είναι και προφητικός.

105,1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Δοξάστε τον Κύριο, διότι είναι κα-λός (ευεργετικός), το δε ἔλεος του είναι ανεξάντλητο και αιώνιο.

1 Ο ποιητής καλεί τον Ισραήλ, αλλά και κάθε πιστό πρόσωπο ή λαό, να δοξολογεί τον Θεό, πάντοτε για την καλοσύνη του και το ανεξάντλητο ἔλεος του.

105,2. τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνήσεις αὐτοῦ;

Μετάφραση: Ποιος θα μιλήσει για τα θαυμαστά έργα της δύναμης του Κυρίου, και να κάνει να ακουστούν ὅλοι οι ὕμνοι που του αρμόζουν;

2 Και αμέσως προσθέτει πως είναι αδύνατο να βρεθεί άνθρωπος να ομολογήσει, και να εκφράσει τα μεγαλεία, τη δύναμη και τις ευεργεσίες του Θεού ὅλες, με ὅλους τους αρμόζοντες αἶνους. Αδύνατο των αδυνάτων. Γιατί είναι ἄπειρος ο Θεός, με ἄπειρη δύναμη και ευεργετεί ἄπειρα, εμφανώς και αφανώς τον άνθρωπο. Γι' αυτό

105,3. μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.

Μετάφραση: Ευτυχισμένοι είναι ὅσοι φυλάσσουν τις εντολές του και πράττουν το δίκαιο σε κάθε ευκαιρία.

3 Είναι μακάριοι, ευτυχισμένοι και σπουδαῖοι ενώπιον του Θεού, ὅσοι εφαρμόζουν τον νόμο και τη δικαιοσύνη του Θεού. Αυτοὶ τον υμνοῦν αληθινά. Η ἔμπρακτη λοιπὸν εφαρμογή του θελήματος του Θεού είναι η αληθινή, η ουσιαστική ευγνωμοσύνη ἀπέναντι του.

105,4. μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου

Μετάφραση: Θυμήσου και μας, Κύριε, με την ἴδια καλοσύνη, με την οποία περιέβαλες τον λαό σου. Επισκέψου μας προσφέροντάς μας τη σωτηρία σου,

105,5. τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.

Μετάφραση: για να γνωρίσουμε τις ευεργεσίες που προσφέρεις στους εκλεκτούς σου, ώστε να απολαμβάνουμε τη χαρά του έθνους σου και να επαινούμαστε (καυχόμαστε) με τον λαό σου, που αποτελεί δική σου κληρονομιά.

4-5 Παρακαλεί ο ποιητής να «θυμηθεί» ο Θεός την εὐνοια που είχε δείξει στο παρελθόν στον Ισραήλ και να τον σώσει και τώρα, χάρη στους εκλεκτούς πιστούς που υπάρχουν ανάμεσά τους, ώστε να χαρούμε και να επαινεθούμε κι εμείς μαζί με τον λαό που αποτελεί δική σου κληρονομιά, δική σου ευλογία και προστασία, λέει ο Δαβίδ. Έτσι είναι- και λίγοι ακόμη ως ζύμη (Α' Κορ. ε' 6)- μπορούν να χρησιμεύσουν για την σωτηρία των πολλών. Άλλωστε, αλλού ο Θεός στον υπέροχο διάλογο που κάνει με τον Αβραάμ ζητά ελάχιστους

105,6. ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.

Μετάφραση: Εμείς όμως αμαρτήσαμε μαζί με τους προγόνους μας, κάναμε ανομίες και διαπράξαμε αδικίες.

105,7. οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ.

Μετάφραση: Οι πρόγονοί μας στην Αίγυπτο δεν κατανόησαν τα θαυμαστά σου έργα και δεν θυμήθηκαν το μεγάλο σου έλεος, αλλά σε πίκραναν πολύ όταν ανέβαιναν στην Ερυθρά θάλασσα.

105,8. καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Τους έσωσε όμως ο Κύριος, για να δοξασθεί το όνομά του και για να γίνει γνωστή η ακατανίκητη δύναμή του.

105,9. καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐξηράνθη, καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἄβυσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ·

Μετάφραση: Και διέταξε την Ερυθρά θάλασσα και ξεράθηκε και τους οδήγησε διά μέσου του βυθού, σαν επάνω σε ξερή και έρημη τοποθεσία.

105,10. καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισοῦντος καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν·

Μετάφραση: Έτσι δε τους έσωσε από τα χέρια αυτών που τους μισούσαν και τους γλύτωσε απ' τα χέρια των εχθρών.

6-10 για να σώσει ολόκληρο λαό. Άλλωστε, αναφέρει και ο Δαβίδ για τον Μωυσή στον ίδιο ψαλμό στο στίχο 23 ότι χάρη στις προσευχές του έσωσε το λαό του Ισραήλ. Μέγιστη και ύψιστη η αποστολή των Αγίων. Είναι το αλάτι της γης, είναι οδηγοί και «σωτήρες» λαού και λαών. Ναι, ένας Άγιος αξίζει πολλά και όπως λέει και ο ιερός Χρυσόστομος, «και Δήμο

ολόκληρο μπορεί να μεταβάλει και να τον οδηγήσει εις μετάνοια». Οι μεγαλύτεροι ευεργέτες του κόσμου είναι οι Άγιοι...

105,11. ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς, εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.

Μετάφραση: Το νερό (της Ερυθρῆς θάλασσας) σκέπασε αυτούς που τους καταπίεζαν και τους λυπούσαν. Ούτε ένας απ' αυτούς δεν έμεινε ζωντανός.

105,12. καὶ ἐπίστευσαν τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ᾔσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Έτσι πίστεψαν στα λόγια του (οι Ισραηλίτες) και έψαλαν επινίκιο ύμνο.

105,13. ἐτάχυναν, ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ, οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλήν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αλλά γρήγορα ξέχασαν τα έργα του και δεν περίμεναν να δουν με υπομονή ποιο ήταν το σχέδιό του γι' αυτούς.

105,14. καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐπείρασαν τὸν Θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.

Μετάφραση: Και (όταν βρίσκονταν στην έρημο) κατελήφθησαν από επιθυμίες (των προϊόντων της Αιγύπτου) και στην άνυδρη γη που ήταν έβαλαν σε δοκιμασία τη δύναμη του Θεού.

105,15. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶτημα αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλε πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν.

Μετάφραση: Όμως (ο Κύριος) τους ικανοποίησε τις επιθυμίες τους και τους έστειλε χορτασμό (από κρέατα και νερό) στις ψυχές τους.

105,16. καὶ παρώργισαν Μωυσὴν ἐν τῇ παρεμβολῇ, τὸν Ἀαρὼν τὸν ἅγιον Κυρίου·

Μετάφραση: Αυτοί όμως εξόργισαν τον Μωυσή στο στρατόπεδο που βρίσκονταν, καθώς και τον (αχιερέα αδελφό του Μωυσή) Ααρών, τον εκλεκτό του Κυρίου.

105,17. ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε Δαθὰν καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Ἀβειρῶν·

Μετάφραση: Τότε άνοιξε η γη και κατάπιε τον Δαθάν και σκέπασε τους συντρόφους του Αβειρών.

105,18. καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, φλόξ κατέφλεξεν ἀμαρτωλοὺς.

Μετάφραση: Άναψε φωτιά στον τόπο, όπου ήταν συγκεντρωμένοι και οι φλόγες της κατάκαψαν τους αμαρτωλούς εκείνους ανθρώπους.

105,19. καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρήβ καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ.

Μετάφραση: Και κατασκεύασαν (χρυσό) μοσχάρι στη Χωρήβ και προσκύνησαν το ανάγλυφο (αυτό άγαλμα, σαν Θεό τους).

105,20. καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἐσθίουτος χόρτον.

Μετάφραση: Έτσι δε αντικατέστησαν (τον αληθινό Θεό), που ήταν η δόξα και το καύχημά τους, με το είδωλο μοσχαριού που τρέφεται με χορτάρι.

105,21. καὶ ἐπελάθοντο τοῦ Θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτούς, τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ,

Μετάφραση: Λησμόνησαν τον Θεό, που τους έσωσε και που τους έκανε για χάρη τους τόσα μεγάλα έργα στην Αίγυπτο,

105,22. θαυμαστὰ ἐν γῇ Χάμ, φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.

Μετάφραση: θαυμαστά στη χώρα του Χάμ, φοβερά στην Ερυθρά θάλασσα.

105,23. καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔσται ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς.

Μετάφραση: Και παρ' ολίγο να τους καταστρέφει εντελώς, εάν ο Μωυσής, ο εκλεκτός του, δεν στεκόταν μπροστά του, κατά την τρομερή εκείνη θραύση (του Ισραήλ) για να αποδιώξει το θυμό του, ώστε να μη τους καταστρέφει εντελώς·

105,24. καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν, οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ·

Μετάφραση: και περιφρόνησαν τη χώρα που ποθούσαν (τη Γη της Επαγγελίας) και δεν πίστεψαν στην υπόσχεση που τους είχε δώσει, (ότι θα γινόταν δική τους).

105,25. καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν, οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου.

Μετάφραση: Εγόγγυσαν μέσα στις σκηνές τους και δεν έδωσαν προσοχή στην υπόσχεση του Κυρίου.

105,26. καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς τοῦ καταβαλεῖν αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ

Μετάφραση: Και σήκωσε το χέρι του επάνω τους για να τους συντρίψει και να τους καταστρέψει στην έρημο όπου ήταν

105,27. καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις.

Μετάφραση: και να καταβάλει και διασπείρει ταπεινωμένους τους απογόνους τους ανάμεσα στα ειδωλολατρικά έθνη διασκορπίζοντάς τους στις διάφορες χώρες.

105,28. καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγῶρ καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν·

Μετάφραση: Έλαβαν μέρος σε ειδωλολατρικές τελετές προς τιμήν του (θεού των Μοναβιτών) Βεελφεγῶρ κι έφαγαν από τις θυσίες που προσφέρθηκαν σε ανύπαρκτους (νεκρούς) θεούς.

105,29. καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις.

Μετάφραση: Εξόργισαν τον Θεό με τις αισχρές πράξεις τους και από την οργή του Θεού που ξέσπασε ανά-μεσά τους πέθαναν πολλοί.

105,30. καὶ ἔσται Φινεές καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις·

Μετάφραση: Αλλά στάθηκε ο Φινεές και εξιλέωσε τον Κύριο και τότε σταμάτησε η θραύση (που έκανε ο θάνατος).

105,31. καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Και του λογαριάστηκε αυτή η πράξη σαν αρετή, άξια να υμνείται από γενιά σε γενιά, αιώνια.

105,32. καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς,

Μετάφραση: Τον εξόργισαν όμοια στα νερά του γογγυσμού τους και εξ αιτίας τους τιμωρήθηκε ο Μωυσής (αποκλείστηκε να επιστρέφει και να δει τη Γη της Επαγγελίας).

105,33. ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.

Μετάφραση: Διότι εκείνοι πίκραναν πολύ το πνεύμα του Θεού, ο δε Μωυσής που παρασύρθηκε μίλησε με δισταγμό και ολιγοπιστία.

105,34. οὐκ ἐξωλόθρευσαν τὰ ἔθνη, ἃ εἶπε Κύριος αὐτοῖς,

Μετάφραση: (Και όταν οι πρόγονοί μας κατέλαβαν τη Γη της Επαγγελίας), δεν κατάστρεψαν τα έθνη που τους είπε ο Κύριος,

105,35. καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν·

Μετάφραση: αλλά αναμείχτηκαν με τα έθνη αυτά και έμαθαν να πράττουν τα (πονηρά) έργα τους.

105,36. καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον·

Μετάφραση: Και υποδουλώθηκαν (λάτρεψαν) στα είδωλά τους· τούτο δε έγινε αιτία να οδηγηθούν σε περιπέτειες.

105,37. καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις

Μετάφραση: Θυσίασαν τους υιούς και τις θυγατέρες τους στους δαίμονες, στα είδωλα.

105,38. καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῶον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναὰν καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι

Μετάφραση: Και έχυσαν αίμα αθώο, το αίμα των υιών και θυγατέρων τους, που τους θυσίασαν στα είδωλα των Χαναναίων κι έτσι η γη γέμισε από φόνους με τα αίματα εκείνα που χύθηκαν σ' αυτή.

105,39. καὶ ἐμίανθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν, καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

Μετάφραση: Μολύνθηκε η γη με αυτά τα (α-ποκρουστικά) έργα τους και αυτοί πόρνευσαν με τις αμαρτωλές πράξεις τους.

11-39 Ο Δαβίδ ομολογεί την αμαρτία του λαού του, ότι δηλαδή αμάρτησαν οι πατέρες τους και διέπραξαν πολλές αδικίες και δεν κατανόησαν του Θεού τις θείες ευεργεσίες και πίκραναν τον δωρεοδότη και σωτήρα Θεό με τις αλλαξοπιστίες τους προς ειδωλολατρικούς

Θεούς, με τις βεβηλώσεις των ιερών τους, με τις απείθειες στον αρχηγό τους Μωυσή και στον Ααρών κ.λπ. που τελειωμό δεν έχουν, οπότε

105,40. καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Για τούτο, θύμωσε πολύ ο Κύριος εναντίον του λαού του και σι-χάθηκε την κληρονομιά του.

105,41. καὶ παρέδωκεν αὐτούς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς.

Μετάφραση: Τους παρέδωσε δούλους στα χέρια των εχθρών τους και τους κυρίεψαν αυτοί που τους μισούσαν.

105,42. καὶ ἔθλιψαν αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.

Μετάφραση: Και τους καταπίεσαν οι εχθροί τους κι έτσι οι Ισραηλίτες ταπεινώθηκαν κι εξευτελίστηκαν κάτω απ' τη τυραννία τους.

105,43. πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτούς, αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν.

Μετάφραση: (Αλλά ο Κύριος, τους ελευθέρωσε πολλές φορές), αυτοί όμως τον πίκραναν πολύ με τη θέλησή τους και ένεκα των παρανομιών τους ταπεινώθηκαν και εξευτελίστηκαν.

40-43 οργίστηκε και ο Θεός και παρεχώρησε, για συνετισμό τους, πολλές καταστροφές και πολλούς εξευτελισμούς από τους εχθρούς τους. Όμως ο Θεός είναι πολυέλεος και πολεύσπλαχνος.

105,44. καὶ εἶδε Κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν·

Μετάφραση: Όμως έριξε σπλαχνικό βλέμμα ο Κύριος, όταν αυτοί ταλαιπωρούνταν και βρίσκονταν σε θλίψη, ώστε ν' ακούσει τη δέηση τους.

105,45. καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ

Μετάφραση: Θυμήθηκε την υπόσχεση που είχε δώσει (στους Πατριάρχες) και μετάνιωσε σύμφωνα με το άπειρο έλεος του.

105,46. καὶ ἔδωκεν αὐτούς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς.

Μετάφραση: Και τους έκανε αντικείμενο οίκτου (συμπάθειας) σ' όλους εκείνους που τους αιχμαλώτισαν.

44-46 Είδε τα χάλια τους, τους λυπήθηκε και άκουσε τη δέησή τους· «μετεμελήθη», «μετέβαλε» γνώμη (ανθρωποπαθής έκφραση -αμετάβλητο το Θείο) και έδωσε σπλάγχνα

λύπης στους εχθρούς τους και τους φέρθηκαν ανθρώπινα, συμπαθητικά. (Έτσι μαθαίνουμε με δυο-τρεις τέτοιους ιστορικούς ψαλμούς περιληπτικά την ιστορία του Ισραήλ).

105,47. σῶσον ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ ἁγίῳ, τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου.

Μετάφραση: (Κι εμείς, οι απόγονοι εκείνων), σε παρακαλούμε σώσε μας, Κύριε και Θεέ μας, και συγκέντρωσε μας πάλι στην πατρίδα μας ελεύθερους από τα έθνη, για να στέλνουμε ευχαριστίες στο άγιο σου όνομα και για να καυχόμαστε ότι σε λατρεύουμε και σε ανυμνούμε.

47 Ο ψαλμωδός κάνει πάλι έκκληση στον Θεό να σώσει τον λαό του. Να τον ξαναμαζέψει στην πατρίδα του και να τον ευλογήσει και πάλι πλούσια. (Αυτή -όπως ελέχθη- είναι και προφητεία για το σημερινό Ισραήλ...).

105,48. εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· γένοιτο γένοιτο.

Μετάφραση: Ας είναι δοξασμένος ο Κύριος, ο Θεός του Ισραήλ αιώνια. Και ας αναφωνήσει όλος ο λαός: «γένοιτο, γένοιτο».

48 Κλείνει ο Δαβίδ με την διαβεβαίωση προς όλους τους πιστεύοντες στον Θεό, ανά τους αιώνες, ότι ο Θεός αξίζει να υμνείται κι ευλογείται στους αιώνες των αιώνων. Αυτό ας το επισφραγίσει και ο λαός, δηλ. ότι πρέπει να ευλογείται διά παντός ο Θεός. Έτσι εύχεται να γίνει. Μακάρι έτσι να γίνεται πάντοτε. Ο λαός να μετανοεί, ν' αναγνωρίζει τον Θεό και να τον δοξάζει με λόγια και μ' έργα μέρα, νύχτα. Τον συμφέρει απόλυτα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μακριά από τον Θεό είναι η καταστροφή. Κοντά στον Θεό είναι η σωτηρία. Ας είναι ευλογημένο τ' όνομά του για όλα τα θεία αγαθά του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΣΤ ' (106)

Ἀλληλούϊα.

Για το αλληλούϊα ισχύουν τα των προηγούμενων ψαλμών. Ο μεγάλος σ' έκταση, σε βάθος και σε ποιητικό και θεολογικό κάλλος αυτός ψαλμός δεν έχει γνωστό συγγραφέα.

Γνωστοί μας είναι οι Πατέρες που ασχολήθηκαν μ' αυτόν. Μεταξύ τούτων διακρίνονται ο Μ. Αθανάσιος, ο Ι. Χρυσόστομος, ο Γρηγόριος Νύσσης, ο Δίδυμος, ο Θεοδώρητος, ο Ευσέβιος και ο Ζιγαβηνός. Αυτοί σε πολλά σημεία κάνουν αλληγορική ερμηνεία που αφορά στον Χριστό και στην Εκκλησία. Ο ψαλμός ιστορικά αφορά στην μεταβαβυλώνεια αιχμαλωσία και περιγράφει ζωηρά και παραβολικά τα δεινά του Ισραήλ την φοβερή περίοδο της αιχμαλωσίας, αλλά και τη σωτηρία του με τις επεμβάσεις του Θεού.

106,1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεῖστε τον Κύριο, διότι είναι καλός (ευεργετικός), η δε ευσπλαχνία του είναι αιώνια·

106,2. εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.

Μετάφραση: Ας το διαλαλήσουν αυτοί που έχουν λυτρωθεί από τον Κύριο, αυτοί που τους απελευθέρωσε από τα χέρια του εχθρού και τους συγκέντρωσε από τις διάφορες χώρες (στην πατρίδα τους),

1-2 Στην αρχή ο ποιητής καλεί όσους λυτρώθηκαν από την αιχμαλωσία, (εδώ η αλληγορική ερμηνεία πηγαίνει στην πνευματική αιχμαλωσία από την αμαρτία κάθε ανθρώπου και στην λύτρωσή του απ' αυτή) να δοξολογήσουν τον Θεό, για την αγαθότητά και το ανεξάντλητο έλεος του, που τους ξαναμάζεψε στην Ιερουσαλήμ (και αλληγορικά στην Εκκλησία του). Έτσι

106,3. καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης.

Μετάφραση: από την ανατολή και τη δύση, από τον βορρά και τον νότο.

3 από τα τέσσερα σημεία της γης τους ξανάφερε κοντά του. (Η παγκοσμιοποίηση της Εκκλησίας, λένε οι Πατέρες ερμηνευτές).

106,4. ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀνύδρῳ, ὁδὸν πόλεως κατοικητηρίου οὐχ εὔρον,

Μετάφραση: Περιπλανήθηκαν στην έρημο, σε χώρα άνυδρη και δεν βρήκαν δρόμο που να τους οδηγούσε σε κατοικημένη πόλη,

106,5. πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπε·

Μετάφραση: πεινασμένοι και διψασμένοι, η δε ζωή τους κινδύνευε να σβήσει.

106,6. καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς

Μετάφραση: Και (μέσα στη θλίψη τους) φώναξαν (με θερμή προσευχή) προς τον Κύριο και τους απάλλαξε απ' τις στενοχώριες τους.

106,7. καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεΐαν τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου.

Μετάφραση: Τους οδήγησε σε ἴσιο δρόμο, ὥστε να φτάσουν σε κατοικημένη πόλη.

106,8. ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,

Μετάφραση: Ας δοξολογήσουν, λοιπόν, τον Κύριο για την άπειρη ευσπλαχνία του και ας διαλαλήσουν τα θαυμαστά του έργα στους άλλους ανθρώπους,

106,9. ὅτι ἐχόρτασε ψυχὴν κενὴν καὶ πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν.

Μετάφραση: γιατί ο Κύριος χόρτασε ψυχή που είχε εξαντληθεί από τη στέρηση και τη γέμισε αγαθά που τα είχε στερηθεί.

106,10. καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ,

Μετάφραση: Το ίδιο ἔκαμε και σ' αυτούς που κάθονταν στο σκοτάδι της φυλακής, όπου επλανάτο η σκιά του θανάτου, δεμένοι μέσα στη φτώχεια και στα σιδερένια δεσμά,

4-10 Περιγραφή των περιπετειών και αναγκών του Ισραηλιτικού λαού και παρεμβατικών ενεργειών του Θεού για τη σωτηρία τους και προτροπή του ποιητή για δοξολογία προς τον λυτρωτή Θεό.

106,11. ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν βουλὴν τοῦ Ὑψίστου παρῶξυναν,

Μετάφραση: διότι περιφρόνησαν πολύ τον νόμο του Θεού, (με τις παραβάσεις των εντολών του) και εξόργισαν τον Ὑψιστο, (κάνοντας αντίθετα) προς τη θέλησή του και τα σχέδιά του,

11 Και τα ἔπαθαν ὅλ' αυτά τα κακά, γιατί πήγαν κόντρα «στη βουλή», στο θέλημα του Θεού και τον «παρεπίκραναν», τον δυσaráεστησαν πολύ, τον πολυπίκραναν,

106,12. καὶ ἔταπεινῶθη ἐν κόποις ἡ καρδιά αὐτῶν, ἡσθένησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν·

Μετάφραση: και ταπεινώθηκε απ' τους κόπους της δουλείας η καρδιά τους, αυτοί δε εξαντλήθηκαν και δεν υπήρχε κανένας για να τους βοηθήσει.

12 ὁπότε συνέπεια των αμαρτιών τους ήταν να εξευτελιστούν, δουλεύοντες στην αιχμαλωσία των Βαβυλωνίων (της αμαρτίας), να εξασθενήσει και ν' απογοητευτεί η καρδιά τους, χωρίς να ἔχουν κανένα να τους βοηθήσει. (Έτσι γίνεται όταν καταπέσεις, σ' εγκαταλείπουν ὅλοι). Τότε

106,13. καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτοὺς

Μετάφραση: Τότε φώναξαν γοερά στον Κύριο μέσα στη θλίψη τους κι αυτός τους ἔσωσε από τις ανάγκες τους

106,14. καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν.

Μετάφραση: και τους έβγαλε έξω απ' το σκοτάδι της φυλακής, όπου επλανάτο η σκιά του θανάτου, σπάζοντας τα δεσμά τους.

13-14 προσευχήθηκαν δυνατά και θερμά, τους άκουσε ο Θεός και τους έβγαλε έξω από τη φοβερή φυλακή της απειλής του θανάτου. (Η ανάσταση του Χριστού κατέλυσε τα δεσμά του άδη).

106,15. ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,

Μετάφραση: Ας δοξολογήσουν, λοιπόν, τον Κύριο για την άπειρη ευσπλαχνία του και ας διαλαλήσουν τα θαυμαστά του έργα προς τους άλλους ανθρώπους,

15 Για όλες αυτές τις ευεργεσίες, για όλα αυτά τα ελέη του Θεού και για όλη τη λύτρωσή τους, προτρέπει ο ψαλμωδός σε δοξολογία κι ευχαριστία προς τον Θεό.

106,16. ὅτι συνέτριψε πύλας χαλκᾶς καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν.

Μετάφραση: διότι εσύντριψε τις χάλκινες πύλες των φυλακών τους και έσπασε τους σιδερένιους μοχλούς τους.

16 Η συντριβή αυτή των φοβερών χάλκινων πυλών και το σπάσιμο των σιδερένιων μοχλών έγινε από τον Θεό, και έτσι τους ελευθέρωσε. Κανένας άλλος από τον Θεάνθρωπο Χριστό, λένε οι αλληγορικοί ερμηνευτές, δεν μπορούσε να διαλύσει τα δεσμά του θανάτου που αλυσόδεσαν το ανθρώπινο γένος. Μόνον ο Χριστός, λέει ο ι. Χρυσόστομος, συνέτριψε τον άδη και μας ελευθέρωσε από τη δουλεία του θανάτου. Υπέροχος είναι και ο σχετικός Κατηχητικός λόγος του, που διαβάζουμε στο τέλος της αναστάσιμης λειτουργίας του Πάσχα. «Πού σου άδη το κέντρον... ο Χριστός το διέλυσε...».

106,17. ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν, διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν·

Μετάφραση: Τους ανέσυρε απ' το δρόμο της ανομίας τους, γιατί εξ αιτίας των αμαρτιών τους έφτασαν σε τέτοια ταπείνωση.

106,18. πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου·

Μετάφραση: Κόπηκε η όρεξη τους και αήδιαζαν κάθε φαγητό- πλησίασαν δε μέχρι τις πύλες του Άδη (και λίγο έλειψε να πεθάνουν από την πείνα).

106,19. καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς,

Μετάφραση: Και φώναξαν με θερμή προσευχή στον Κύριο μέσα στη θλίψη τους κι εκείνος τους απάλλαξε από τις ανάγκες τους.

17-19 Όποιος θέλει πλησιάζει τον Θεό, εξομολογείται βαθιά, μέσα στο μυστήριο της μετάνοιας ενώπιον της Εκκλησίας, λυτρώνεται διά της χάριτος του Θεού και σώζεται. Γι αυτό

106,20. ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτοὺς καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν.

Μετάφραση: Ἐστειλε τον (πανίσχυρο) λόγο του και τους θεράπευσε, σώζοντάς τους από τα κακά που τους καταπίεζαν.

20 «ἀπέστειλεν» τον Χριστό, τον Λόγο του, το παιδί του στον κόσμο, για να θεραπεύσει τον κόσμο από κάθε αμαρτία και να τον γλυτώσει από τη διαφθορά της, από τον θάνατο που είναι η τραγική κατάληξή μας.

106,21. ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων

Μετάφραση: Ας δοξολογήσουν τον Κύριο για την άπειρη ευσπλαχνία του και ας διαλαλήσουν τα θαυμαστά του έργα και στους άλλους ανθρώπους.

106,22. καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.

Μετάφραση: Ας προσφέρουν σ' Αυτόν θυσίες ευχαριστήριες και ας διηγηθούν τα έργα του με χαρά και αγαλλίαση.

21-22 Ας δοξάσουν (-ουμε) τον Θεό γι' αυτή την ύψιστη λύτρωσή τους (μας) και ας τη διαλαλήσουν (-ουμε). Αξίζει κάθε κόπο και θυσία.

106,23. οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πλοίοις, ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς,

Μετάφραση: Αυτοί δε που κατεβαίνουν στη θάλασσα και ταξιδεύουν με πλοία, που εργάζονται σε μεγάλα πελάγη,

106,24. αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα Κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ.

Μετάφραση: αυτοί είδαν τα έργα του Κυρίου και τα θαυμάσιά του (τρικυμίες, θύελλες κ.τ.ό.) στις βαθιές θάλασσες.

106,25. εἶπε, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς·

Μετάφραση: Είδαν ότι ο Κύριος διέταξε, και σηκώθηκε άνεμος καταιγίδας, και υψώθηκαν τα κύματα της θάλασσας.

106,26. ἀναβαίνουνσιν ἕως τῶν οὐρανῶν καὶ καταβαίνουνσιν ἕως τῶν ἀβύσσων, ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο·

Μετάφραση: Ανεβαίνουν με τα πλοία τους πάνω στα κύματα μέχρι τους ουρανούς και κατεβαίνουν μέχρι τα βάθη των θαλάσσιων αβύσσων. Η ψυχή τους έλειωνε από φόβο, μέσα στις συμφορές.

106,27. ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη·

Μετάφραση: Ταράχτηκαν, τρίκλιζαν σαν τον μεθυσμένο, και ὅλη ἡ ναυτική γνώση και πείρα τους ἀχρηστεύτηκε.

106,28. καὶ ἐκέκραξαν πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτούς

Μετάφραση: Φώναξαν (και αυτοί) δυνατά προς στον Κύριο μέσα στη θλίψη τους και αὐτός τους ἔσωσε ἀπὸ τις περιπέτειές τους.

106,29. καὶ ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὐραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς·

Μετάφραση: Διότι ἔδωσε διαταγή στην καταιγίδα και μεταβλήθηκε σε ἀέρα δροσερό· και ἠρέμησαν τα κύματά της.

106,30. καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι ἠσύχασαν, καὶ ὠδήγησεν αὐτούς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και ευχαριστήθηκαν ἐπειδὴ ἠσύχασαν ἀπὸ την ταραχή της τρικυμίας, και ὁ Κύριος τους ὡδήγησε στο λιμάνι του θελήματος του.

106,31. ἐξομολογησάσθωσαν τῷ Κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

Μετάφραση: Ας δοξολογήσουν τον Κύριο για την ἀπειρη ευσπλαχνία του και ας διαλαλήσουν τα θαυμαστά του ἔργα και προς τους ἄλλους ἀνθρώπους.

106,32. ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν.

Μετάφραση: Ας τον ἐξυψώσουν ἀνάμεσα σε συνάθροιση λαοῦ και ας ψάλουν σ' αὐτόν αἶνους και δοξολογίες στον τόπο ὅπου συνεδριάζουν οἱ πρεσβύτεροι και οἱ ἄρχοντες.

106,33. ἔθετο ποταμούς εἰς ἔρημον καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν,

Μετάφραση: Αὐτός ξέρανε και μετέβαλε ποτάμια σε ἔρημη περιοχή και πηγές νεροῦ σε ἄνυδρη και διψασμένη ἔκταση.

106,34. γῆν καρποφόρον εἰς ἄλμην ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.

Μετάφραση: Μεταποίησε χώρα καρποφόρα σε αλμυρό βάλτο, ἐξ αἰτίας της κακίας των κατοίκων της.

106,35. ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων.

Μετάφραση: Αντίθετα, μετέβαλε ἔρημη γη σε λίμνες ἀπὸ ἀφθονα νερά και γη ἄνυδρη σε πηγές που αναβλύζουν ἀφθονα νερά.

106,36. καὶ κατώκισεν ἐκεῖ πεινῶντας, καὶ συνεστήσαντο πόλεις κατοικεσίας

Μετάφραση: Εκεί ο Κύριος έβαλε να κατοικήσουν άνθρωποι πεινασμένοι, που έκτισαν πόλεις για να κατοικούν.

106,37. καὶ ἔσπειραν ἀγρούς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας καὶ ἐποίησαν καρπὸν γεννήματος,

Μετάφραση: Ἐσπειραν εκεί αγρούς και φύτεψαν αμπέλια και παρήγαγαν καρπούς και γεννήματα από τη γη που καλλιεργησαν.

106,38. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἔσμικρυνε.

Μετάφραση: Ο Κύριος τους ευλόγησε και αυξήθηκαν πολύ· τα δε ζώα τους δεν τα περιόρισε στον αριθμό.

106,39. καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὁδύνης.

Μετάφραση: Στο μεταξύ όμως λιγόστεψαν και δεινοπάθησαν από τη δυστυχία που τους προκαλούσαν οι συμφορές και οι λύπες.

106,40. ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ.

Μετάφραση: Αλλά έπεσε από τον Θεό τιμωρία που εκμηδένισε τους άρχοντές τους και τους ανάγκασε να περι-πλανούνται σε άβατους τόπους και όχι σε (κανονικό) δρόμο.

106,41. καὶ ἐβοήθησε πένητι ἐκ πτωχείας καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς.

Μετάφραση: Εβοήθησε ο Θεός τον φτωχό λαό ν' απαλλαγεί από τη φτώχεια και αύξησε τις οικογενειές του σαν κοπάδια προβάτων.

106,42. ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς.

Μετάφραση: Θα δουν οι δίκαιοι όλα αυτά και θα ευφρανθούν, ενώ κάθε άνομος και ασεβής θα κλείσει το στόμα του από ντροπή.

23-42 Υπέροχες περιγραφές των δραματικών καταστάσεων του Ισραήλ (και του Θεού, που αξίζουν πολλές ευχαριστίες και δοξολογίες. Και το κλείσιμο του ψαλμού στιχ. 43, ας είναι το

106,43. τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα καὶ συνήσει τὰ ἑλέη τοῦ Κυρίου;

Μετάφραση: Ποιος είναι ο συνετός άνθρωπος που θα τηρήσει αυτά και θα κατανοήσει την άπειρη ευσπλαχνία του Κυρίου;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος είναι σοφός, ας τα προσέξει όλ' αυτά ας εμβαθύνει και θα σωθεί. Μόνο οι ανόητοι δεν θα σωθούν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΖ ' (107)

Ῥδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυΐδ.

Η επιγραφή του ψαλμού αυτού μας προειδοποιεί ότι έχουμε να κάνουμε με ωδή, δηλ. με λυρικό ποίημα, που ψάλλεται με όργανα, λύρα κ.ά. Είναι ωδή του Δαβίδ και όπως φαίνεται είναι ένα κράμα, μία σύνθεση και από κομμάτια του 56 και 59 ψαλμού. Είναι υπέροχη ωδή και κατά τούτο. Ο ψαλμωδός δεν περιμένει το θετικό αποτέλεσμα μόνο, για να υμνήσει και δοξάσει τον Θεό, αλλά προλαμβάνει τον Θεό. Αυτό σημαίνει μεγάλη πίστη κι εμπιστοσύνη στον Θεό. Το θαύμα προϋποθέτει πίστη στον θαυματουργό Θεό. Χωρίς πίστη όλα είναι ά-τονα, ά-ζωα, α-δύναμα. Η πίστη μαζί με την αληθινή γνώση αποτελούν τα δύο μεγάλα φτερά του ανθρώπου για να πετά ψηλά έως τα ουράνια. Η πνευματική υπόσταση του ανθρώπου συνίσταται στην διαρκή καλλιέργεια νου και καρδιάς. Όταν αυτά συν-εργάζονται και το καθένα ξέρει την αποστολή του και τα όρια του, τότε ο άνθρωπος βαδίζει καλά, ισορροπημένα και ολοκληρωμένα.

107,2. Ἐτοίμη ἡ καρδιά μου, ὁ Θεός, ἔτοιμη ἡ καρδιά μου, ᾗσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.

Μετάφραση: Είναι έτοιμη, Θεέ μου, η καρδιά μου, είναι έτοιμη η καρδιά μου για να τραγουδήσω και να ψάλω με την ψυχή μου, που είναι η δόξα όλης της ύπαρξής μου.

107,3. ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα· ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.

Μετάφραση: Σήκω πάνω, (ψυχή μου) και σεις, ψαλτήρι και κιθάρα· σηκωθείτε (για να υμνήσουμε τον Θεό)· θα σηκωθώ πρωϊ-πρωϊ (για να υμνολογήσω τον Θεό μου).

2-3 Έτοιμη είναι η καρδιά του ψαλμωδού, για να υμνήσει και δοξάσει τον Θεό. Όντως χρειάζεται προετοιμασία, δηλαδή καθαρότητα, αγνότητα, ειλικρίνεια, πίστη, για να επικαλεστείς τον Θεό στη ζωή σου και μάλιστα να εκφραστείς με όλο το πνεύμα σου και την καρδιά σου και με όλα τα όργανά σου, τεχνικά (λύρα, κιθάρα, τύμπανα κ.τ.ά.) και ψυχικά. Μόνο αυτή είναι αληθινή και αποτελεσματική πνευματική εξέγερση προς τον Θεό Δημιουργό, η εξ ολοκλήρου υπαρξιακή έκσταση...

107,4. ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, Κύριε, ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν,

Μετάφραση: Θα σε δοξολογήσω, Κύριε, ανάμεσα στους λαούς και θα ψάλω σε σένα ανάμεσα στα έθνη,

107,5. ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.

Μετάφραση: γιατί το έλεος σου είναι μεγάλο και υψώνεται πάνω από τους ουρανούς, η δε αλήθεια (αξιοπιστία) σου φθάνει μέχρι τα σύννεφα.

4-5 Με τέτοια διάθεση, προετοιμασία, πίστη και έκσταση, θα διακηρύξω σ' όλο τον κόσμο, σ' όλη τη γη, σ' όλους τους λαούς, Θεέ μου, ότι συ είσαι πολυέλεος, πολυεύσπλαγχνος και αληθινός. Είσαι το παν. Γι' αυτό θα γίνω ιεραπόστολος σ' όλα τα έθνη με το κήρυγμά μου, την προσευχή μου και την τίμια ζωή μου. Ο άνθρωπος που πιστεύει και

ζει με τον Θεό είναι θεοφόρος παντού. Γι' αυτό ποθεί να γίνεται φανερή η παρουσία του Θεού στη γη με τα θαύματά του και τις σωτήριες επεμβάσεις του στους πιστούς ανθρώπους και λαούς.

107,6. ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

Μετάφραση: Ας υψωθεί Θεέ, το μεγαλείο σου στους ουρανοὺς και η δόξα σου ας απλωθεί σ' όλη την οικουμένη,

107,7. ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.

Μετάφραση: για να σωθούν αυτοί που αγαπάς (ο λαός σου)· σώσε μας με το παντοδύναμο χέρι σου και κάμε δεκτή την προσευχή μου.

107,8. ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ Σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω·

Μετάφραση: Ο Θεός μίλησε στον αγιασμένο τόπο του και είπε: Θα δείξω το μεγαλείο και τη δύναμή μου, και θα διαμοιράσω τη Συχέμ και θα καταμετρήσω την κοιλάδα των σκηνών, χαρίζοντάς την σε σας.

107,9. ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς, καὶ Ἐφραὶμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου, Ἰούδας βασιλεὺς μου,

Μετάφραση: Δική μου είναι η χώρα του Γαλαάδ και η χώρα του Μανασσή. Η φυλή του Εφραὶμ είναι η προστασία μου και από τη φυλή του Ιούδα προέρχονται οι βασιλιάδες του λαού μου.

107,10. Μωὰβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου, ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου, ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.

Μετάφραση: Οι Μωαβίτες αφού ταπεινωθούν, θα γίνουν λεκάνη, όπου θα νίψουν τα πόδια τους ο λαός μου, στον οποίο ελπίζω και θαβάλω το υπόδημά μου, υποτάσσοντας τους κατοίκους της. Σε μένα θα υποταχτούν και οι αλλόφυλοι (Φιλισταίοι).

107,11. τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς; ἢ τίς ὀδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας;

Μετάφραση: (Αυτά είπες, Κύριε, και τώρα) ποιος θα με οδηγήσει νικητή στην οχυρωμένη πόλη; Ή ποιος θα με οδηγήσει μέχρι την Ιδουμαία;

107,12. οὐχὶ σύ, ὁ Θεός, ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς; καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ Θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;

Μετάφραση: Δεν θα είσαι συ, Θεέ, οδηγός μου, συ που μας απομάκρυνες από κοντά σου; Και δεν θα εκστρατεύσεις, Θεέ, με τα στρατεύματά μας (για να μας οδηγήσεις σε νίκες);

6-12 ὑψώθητι...: Όταν εμφανιστεί υψωμένος ο Θεός υπεράνω των ανθρώπων, τότε είναι ο προστάτης τους και ο νικητής κάθε εναντίου στοιχείου. Τότε οι πιστοί Ισραηλίτες με τον πιστό βασιλιά τους Δαβίδ θα είναι σίγουροι για τη νίκη τους, και για την επαλήθευση όλων

των υποσχέσεων του Θεού προς αυτούς. Αυτό παρακαλεί και προσεύχεται ο Δαβίδ, ώστε να νικήσει ο λαός του και

107,13. δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.

Μετάφραση: Δός μας, λοιπόν, βοήθεια στη θλίψη (που μας βρήκε), γιατί είναι μάταιο να περιμένουμε βοήθεια από ανθρώπους.

13 με τη βοήθεια του Θεού, να ξεπεράσουν τη θλίψη που τους έχει βρει, γιατί κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να τους βοηθήσει. Και όντως έρχονται θλιβερές περιστάσεις και καταστάσεις, στις οποίες είτε από αδυναμία, είτε από αδιαφορία κανένας άνθρωπος δεν βοηθάει τον πονεμένο άνθρωπο ή λαό. Όποιος όμως πιστεύει ακλόνητα στον Θεό και στη δύναμή του αυτός διακηρύσσει ότι

107,14. ἐν τῷ Θεῷ ποιήσωμεν δύναμιν, καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

Μετάφραση: Με τη βοήθεια του Θεού θα αποκτήσουμε δύναμη και αυτός θα εξευτελίσει τους εχθρούς μας.

14 με τη δύναμη του Θεού θα είμαστε δυνατοί και διά της χάριτός του (γιατί χάρη μας κάνει, εμείς είμαστε ανάξιοι τέτοιων μεγάλων δωρεών) θα εκμηδενίσουμε τους εχθρούς μας, θα διαλύσουμε τα καταστροφικά σχέδιά τους και ενεργήματά τους εναντίον μας. Σπουδαία θέση υπεροχής διά της χάριτος του Θεού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο πιστός άνθρωπος, γεμάτος από Θεό, μερα-νύχτα, χειμώνα-καλοκαίρι, σε ειρήνη και πόλεμο κινείται με ασπίδα τον Θεό και δεν φοβάται κανένα εχθρό. Γι' αυτό διακηρύσσει παντού και πάντοτε «Εν τω Θεῷ ποιήσομεν δύναμιν» και «Πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντι με Χριστῷ» (Φιλ. δ' 13).

ΨΑΛΜΟΣ ΡΗ ' (108)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ο γεμάτος πίκρα και κατάρες εναντίον των εχθρών του και εχθρών του Θεού αυτός ψαλμός του Δαβίδ είναι πλήρης έκφραση του Παλαιοδιαθηκικού πνεύματος, δηλ. του «οδόντα αντί οδόντος» και του «οφθαλμόν αντί οφθαλμού». Παρόμοιους ψαλμούς, κάπως πιο ήπιους βέβαια έχουμε και τους 34, 58 και 68. Οι Πατέρες ερμηνευτές το αποδίδουν όχι μόνο στο σκληρό παιδαγωγικό πνεύμα της Π. Διαθήκης, αλλά και στο προφητικό του ψαλμού. Ο ιερὸς Αυγουστίνος και ο Θεοδώρητος λένε ότι ο Δαβίδ έγραψε προφητικά όσα επρόκειτο να συμβούν μελλοντικά στον διαστρεμμένο κι αμετανόητο λαό του Ισραήλ, αλλά και σε όσους μένουν μετά μανίας αμετανόητοι στην αμαρτία. Μάλιστα δε ο απ. Πέτρος (Πράξ. ά 20) χρησιμοποιεί τον στίχο 6 του ψαλμού και τον ψαλμό αυτό τον ονομάζει «του Ισκαριώτη». Ο Ευσέβιος ο Ησύχιος και ο Ζιγαβηνός ομιλούν για πολλούς στίχους του ψαλμού που εφαρμόστηκαν όχι μόνο στον Ιούδα αλλά και στα πρόσωπα των Ιουδαίων, που συκοφάντησαν, διέβαλαν και φώναζαν κατάρες και αναθέματα κατά του Χριστού, τον οποίον και τελικά σταύρωσαν. Μ' αυτό το πνεύμα των αρχαίων ερμηνευτών συμφωνούν και άλλοι νεότεροι ερμηνευτές, οι οποίοι μάλιστα σημειώνουν ότι αν δεν τιμωρούσε και δεν τιμωρήσει ο δίκαιος Θεός έτσι τους πονηρούς και δια-στρεμμένους, τότε -όπως ξανάχουμε πει- θ' ανατραπεί όλη η θεία Δημιουργία. Επομένως, λόγοι δικαιοσύνης και ισορροπίας επιβάλλουν τέτοιες εκδικητικές τιμωρίες. Βέβαια κάθε άνθρωπος του Θεού λυπάται για το κατάντημα αυτών των οργάνων του διαβόλου. Όμως η έκβασή τους είναι αναπόφευκτη. Καταισχύνη και συντριβή, «ώστε το κακό να μην γίνει αθάνατο», όπως λένε και οι Πατέρες της Εκκλησίας, και όπως το έχουμε σημειώσει πολλές φορές. Είναι απαραίτητη για την ισορροπία της Δημιουργίας η θεοδικία.

108,1. Ὁ Θεός, τὴν αἵνεσίν μου μὴ παρασιωπήσης,

Μετάφραση: Θεέ μου μη σιωπήσεις στην προσευχή μου, (που με δοξολογία σου απευθύνω),

1 Ο Δαβίδ παρακαλεί τον Θεό να μην παραβλέψει, αλλά να προσέξει τη δέησή του. Γιατί

108,2. ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμέ ἠνοιχθη, ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δολία

Μετάφραση: γιατί στόμα αμαρτωλού και στόμα πονηρού άνοιξε συκοφαντικά εναντίον μου- με γλώσσα πονηρή μίλησαν εναντίον μου

108,3. καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν.

Μετάφραση: και με λόγια μίσους με περικύκλωσαν και με πολέμησαν χωρίς κανένα λόγο.

2-3 εναντίον του ξεσηκώθηκαν συκοφάντες, που με λόγια μίσους τον περικυκλώνουν για να τον καταστρέψουν, χωρίς να τους φταίει σε τίποτα. (Απ' εδώ και κάτω πολλοί στίχοι αφορούν στο Μεσαία Χριστό, γι' αυτό κι αυτός ο ψαλμός χαρακτηρίζεται Μεσσιανικός).

108,4. ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσευχόμεν·

Μετάφραση: Αντί να με αγαπούν, με κατηγόρησαν, ἐγὼ ὁμῶς προσευχόμεν γι' αὐτούς.

108,5. καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου.

Μετάφραση: Καὶ μου ἀνταπόδωσαν κακὰ ἀντὶ καλῶν καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγάπης (που ἔτρεφα γι' αὐτούς).

4-5 Αντίθετα, ἐγὼ τοὺς ἀγάπησα κι αὐτοὶ ἀντὶ ἀγάπης με συκοφάντησαν καὶ με μίσησαν (ἀντὶ τοῦ μάννα μου ἔδωσαν χολή...). Αὐτὰ καταφανῶς ἐφαρμόστηκαν στο Χριστό, που ἐνῶ εὐεργέτησε με ὅλους τοὺς τρόπους τοὺς Εβραίους, αὐτοὶ τὸν σταύρωσαν.

108,6. κατὰστησον ἐπ' αὐτὸν ἀμαρτωλόν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·

Μετάφραση: Βάλε σκληρόν ἀφέντη πάνω στο κεφάλι τοῦ υπεύθυνου γι' αὐτὴ τὴν ἀδικία καὶ ας σταθεῖ στα δεξιὰ τοῦ διαβολικὸς κατήγορος.

108,7. ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἀμαρτίαν.

Μετάφραση: Ὅταν αὐτός θα δικάζεται, εἴθε νὰ βγεῖ ἐνοχὸς καὶ ἡ προσευχὴ που θα κάνει σ' αὐτὴ τὴν ὥρα τῆς ἀνάγκης, ας καταλογιστεῖ ὡς ἀμαρτία.

108,8. γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.

Μετάφραση: Ας λιγοστεύουν οἱ μέρες τῆς ζωῆς τοῦ καὶ εἴθε νὰ καταλάβει ἄλλος τὸ ἀξίωμά τοῦ.

108,9. γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα·

Μετάφραση: Ας μείνουν ὀρφανὰ τὰ παιδιὰ τοῦ καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ χήρα.

108,10. σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν.

Μετάφραση: Ας γίνουν μετανάστες τὰ παιδιὰ τοῦ, μετακινούμενα ἀπὸ τόπο σὲ τόπο καὶ ας μεταβληθοῦν σὲ ζητιάνους. Ας ἐκδιωχθοῦν δε ἀπ' τὰ καταστρεμμένα σπιτία τοὺς, που θα γίνουν οἰκόπεδα.

108,11. ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα, ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπασάτωσαν ἄλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ·

Μετάφραση: Ας καταγράψει ὁ δανειστὴς ὅλα ὅσα ἔχει αὐτός (για τὴν ἐξόφληση τοῦ χρέους τοῦ), καὶ ας ἀρπάξουν ξένοι ἄνθρωποι τοὺς κόπους τοῦ.

108,12. μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ·

Μετάφραση: Ας μην υπάρξει κανένας που να τον βοηθήσει στη συμφορά του και ούτε να σπλαχνισθεί τα ορφανά του.

108,13. γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ας καταστραφούν εντελώς τα παιδιά του και εἴθε να σβήσει σε μια γενιά το ὄνομά του.

108,14. ἀναμνησθεῖ ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθεῖ·

Μετάφραση: Εἴθε να μείνουν ἀξέχαστες οι παρανομίες, ὄχι μόνο του ἰδίου ἀλλὰ και των προγόνων του μπροστὰ στον Κύριο, και οι ἁμαρτίες της μητέρας του εἴθε να μὴ ἐξαλειφθοῦν.

108,15. γενηθήτωσαν ἐναντίον Κυρίου διαπαντός, καὶ ἐξολοθρευθεῖ ἐκ γῆς τὸ μνημόσυον αὐτῶν,

Μετάφραση: Ας παραμένουν πάντοτε μπροστὰ στον Κύριο (ὅλες αὐτές οι ἁμαρτίες για να επισύρουν την ὀργή του) και εἴθε να σβήσει ἀπὸ τη γῆ ἡ ἀνάμνηση αὐτοῦ και των προγόνων του,

108,16. ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι.

Μετάφραση: γιατί δεν σκέφτηκε και δεν αποφάσισε να φανεί σπλαχνικός, ἀλλ' ἀντίθετα κατεδίωξε ἄνθρωπο στερημένο και φτωχὸ και πληγωμένο στην καρδιά, για να τον εξοντώσει.

108,17. καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἤξει αὐτῷ· καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο εχθρὸς μου ἀγάπησε την κατάραν, και αὐτή θα πέσει πάνω του. Δεν θέλησε την εὐλογία κι ἐτσι αὐτή θ' ἀπομακρυνθεῖ ἀπ' αὐτόν.

108,18. καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ντύθηκε την κατάραν σαν ἄλλο φόρεμα, και αὐτή μπήκε σαν νερό στα σωθικά του και σαν λάδι στα κόκκαλά του.

6-18 Οι στίχοι αὐτοὶ περιγράφουν προφητικά ὅσα θα πάθουν οι ἀγνώμονες Εβραῖοι, γιατί ἀκριβῶς ἀρνήθηκαν τον ευεργέτη τους Χριστό και παραδόθηκαν στον διάβολο, ο οποίος τελικά θα τους καταδικάσει κίόλας. Γιατί ο σατανάς, ἐνῶ γίνεται σύμμαχος των κακῶν, στο τέλος τους καταδικάζει σε θάνατο. Αὐτή ἡ γραμμή, αὐτό και το ἀποτέλεσμα των ἀποστατῶν «διαβόλων...»: καταστροφή, θάνατος. Επομένως δεν φταίει ο Θεός που ἐπάθαν αὐτά οι Εβραῖοι και που θα τα πάθει και ο εωσφόρος με τους «αγγέλους του», ἀλλὰ οι ἴδιοι. Το ἴδιο φυσικά ἰσχύει και για ὅσους ἀνά τους αἰῶνες διώκουν τον Χριστό και την Εκκλησία

του. Αυτά προφητεύει ο προφήτης Δαβίδ και αυτά εύχεται να πάθουν οι αμετανόητοι κακοί.

108,19. γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον, ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη, ἣν διαπαντὸς περιζώννυται.

Μετάφραση: Ας γίνει γι' αυτόν η κατάρα σαν φόρεμα, που το φορά, και σαν ζώνη, με την οποία πάντοτε είναι ζωσμένος.

108,20. τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ Κυρίου καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου.

Μετάφραση: Αυτή είναι η αμοιβή από τον Κύριο αυτών που με κατηγορούν και αυτών που μιλούν πονηρά για την ψυχή μου.

19-20 Η κατάρα που ξεστόμισαν εναντίον του Χριστού και των δικαίων τώρα να τους γίνει φόρεμά τους και ζώνη τους, ώστε να τους περισφίγγει για πάντα. Αυτό είναι δίκαιο να γίνει από τον Δικαιοκρίτη Θεό, εναντίον αυτών που λαλούν πονηρά, σατανικά, άδικα κατά του δικαίου Δαβίδ, κατά του αναμάρτητου Χριστού και κατά των πιστών χριστιανών.

108,21. καὶ σύ, Κύριε Κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου. ῥῦσαί με,

Μετάφραση: Και σύ, Κύριε, Κύριε, ἐνέργησε ἔτσι, ώστε να φανεί ότι είσαι μαζί μου, για το όνομά σου (που εκφράζει αγάπη και ευσπλαχνία), γιατί το έλεος σου είναι αγαθό και ευεργετικό.

108,22. ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδιά μου τετάρακται ἐντός μου.

Μετάφραση: Λύτρωσέ με, γιατί είμαι φτωχός και στερημένος, η δε καρδιά μου είναι ταραγμένη μέσα μου.

108,23. ὡσεὶ σκιά ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανηρέθην, ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες.

Μετάφραση: Κινδυνεύω να χαθώ σαν τη σκιά που φεύγει, (όταν δύσει ο ήλιος). Όπως οι ακρίδες (παρασύρονται και) τινάσσονται (από τον άνεμο), ἔτσι κι εγώ τινάσσομαι, (από τη δυστυχία μου).

108,24. τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σὰρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον.

Μετάφραση: Τα γόνατά μου ατόνησαν από την νηστεία και η σάρκα μου αλλοιώθηκε, επειδή έπαυσα να την αλείφω με λάδι.

108,25. κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς· εἶδοσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.

Μετάφραση: Και ἔτσι εγώ κατάντησα να γίνω αντικείμενο χλευασμοῦ σ' αυτούς· με είδαν αυτοί και κούνησαν κοροϊδευτικά το κεφάλι τους.

21-25 Ο ψαλμωδός παρακαλεί συνεχώς και θερμά τον Θεό, ώστε να τον βοηθήσει, να είναι σύμμαχός του σ' όλη τη δύσκολη πορεία του, γιατί η καρδιά του ταράσσεται, τα πόδια

του τρέμουν, το σώμα του όλο αισθάνεται εξάντληση και θα ηττηθεί, εάν δεν τον βοηθήσει ο Θεός.

108,26. βοήθησόν μοι, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου.

Μετάφραση: Βοήθησέ με, Κύριε και Θεέ μου, και σώσε με (από τα χέρια τους) σύμφωνα με την ευσπλαχνία σου.

26 Βοήθησέ με Θεέ μου, και σώσε με, όχι γιατί το αξίζω, αλλά γιατί είσαι πολυέλεος και βοηθός και σώζεις τους προστρέχοντες σ' εσένα. (Πάντοτε στη Γραφή προβάλλεται η ελεοσωτηρία και όχι η «αξιομισθία» που θέλουν κάποιοι ανόητοι... Το έλεος του Θεού μας σώζει και όχι η ικανότητά μας. Το λέμε πολλές φορές αυτό για να είμαστε μέσα στο πνεύμα της Γραφής, μέσα στο Πνεύμα του Θεού και της Εκκλησίας του που όντως μας σώζει).

108,27. καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χεὶρ σου αὕτη καὶ σύ, Κύριε, ἐποίησας αὐτήν.

Μετάφραση: Και, ας μάθουν ότι η σωτηρία μου είναι έργο αυτού του χεριού σου και ότι συ, Κύριε, την πραγματοποίησες.

108,28. καταράσσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις· οἱ ἐπανιστάμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.

Μετάφραση: Αυτοί θα με καταριώνται, ενώ συ θα μ' ευλογείς. Έτσι θα ντροπιαστούν όσοι εξεγείρονται εναντίον μου, ενώ εγώ, ο δούλος σου, θα χαρώ (για τις δωρεές σου).

27-28 Έτσι θα μάθουν όλοι οι εχθροί ότι Συ ο Θεός μου, με το παντοδύναμο χέρι σου με σώζεις κι ενώ αυτοί με καταρώνται συ με ευλογείς, ενώ αυτοί επαναστατούν εναντίον μου, εγώ ως παιδί σου θα ευφραίνομαι, γιατί είσαι συ μαζί μου.

108,29. ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με ἐντροπήν καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοῖδα αἰσχύνην αὐτῶν.

Μετάφραση: Ας ντυθούν οι συκοφάντες μου την ντροπή και ας περιβληθούν την ατίμωσή τους, σαν άλλο διπλό μανδύα.

29 Ας ντυθούν, λοιπόν, διπλή ντροπή για όσα κάνουν, γιατί αυτό διάλεξαν, αυτό τους πρέπει.

108,30. ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν,

Μετάφραση: Θα δοξολογήσω τον Κύριο με όλη τη δύναμη του στόματός μου και θα τον υμνολογήσω ανάμεσα σε πολλούς,

108,31. ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: γιατί στάθηκε βοηθός στα δεξιά εμένα του φτωχού, για να σώσει τη ζωή μου απο εκείνους που με καταδιώκουν.

30-31 Εγώ όμως Κύριε, θα διαλαλώ ανά τους αιώνες ανάμεσα σε πολλούς τα θαυμάσια που έκανες για τη σωτηρία μου και θα σ' ευχαριστώ πάντοτε, γιατί ένα τόσο αδύνατο

πλάσμα σου το γλύτωσες από το μίσος αυτών που το κατεδίωκαν, δηλαδή από τον σατανά και τα όργανά του...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Δυστυχώς οι αποστάτες, ο σατανάς και τα όργανά του, ανά τους αιώνες θα πολεμούν το έργο του Θεού, αλλά ευτυχώς οι πιστοί με τη χάρη και το έλεος του Θεού θα νικούν και θα σώζονται. Πρώτος δε νικητής υπήρξε ο Χριστός, οι πιστοί «χάριτι θεία» τον ακολουθούν και νικούν. Αυτός είναι ο θρίαμβος της Εκκλησίας.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΘ ' (109)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Ο Μεσσιανικός αυτός ψαλμός του Δαβίδ, εθεωρήθη από τους ερμηνευτές, αρχαίους και νέους, όχι μόνο από τους πιο βαρυσήμαντους μαζί με τον 2ο ψαλμό, αλλά και από τα πιο βαρυσήμαντα κείμενα της Π. Διαθήκης. Είναι ψαλμός προφητικός, δογματικός, θεολογικός, εκκλησιολογικός. Τον χρησιμοποίησε τόσο ο Χριστός, όσο και οι Απόστολοί του, στις Γραφές τους και στους λόγους τους (Ματθ. κβ' 41 κ.ε., Μαρ. ιβ' 35 κ.ε., Λουκ. κ' 41 κ.ε., Πράξ. β' 34 κ.ε., Α' Κορ. ιε' 25, Εβρ. α' β', ε' 6, ζ' 17, ι' 13).

109,1. Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἄν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

Μετάφραση: Εἶπε ο Κύριος (Θεός) στον Κύριό μου (Μεσαία): Κάθισε στα δεξιά μου, μέχρι να βάλω τους εχθρούς σου στήριγμα των ποδιών σου.

1 Ο προφήτης Δαβίδ, ο οποίος μιλάει προφητικά με την έμπνευση του Αγίου Πνεύματος, λέει ότι ο Θεός εἶπε στον Κύριό μου, δηλ. τον Μεσαία μου τον Χριστό, «κάθισε στα δεξιά μου (τιμητικά, στην ίδια θέση, με την ίδια δόξα κι εξουσία μ' εμένα συγκυρίαρχος), ἕως ὅτου θέσω, διαπαντός, τους εχθρούς σου (δηλ. τους εχθρούς του φωτός, της αλήθειας, της αγάπης, της δικαιοσύνης, της ειρήνης, της ελευθερίας, του καλού), στήριγμα, υποπόδιο των ποδιών σου». (Εικόνα παρμένη από τους Ανατολίτες βασιλιάδες, που είχαν αυτή τη συνήθεια να βάζουν τον συμβασιλέα, συγκυρίαρχο και διάδοχό τους στα δεξιά τους. Κάτω δε από τον θρόνο τους είχαν υποπόδια για να φαίνεται η υπεροχή τους και η υποταγή όλων σ' αυτούς. Τον στίχο αυτό τον χρησιμοποίησε και ο Χριστός για να πει στους Ιουδαίους τα της προέλευσής του εκ του Θεού Πατρός (Βλέπε τις προαναφερόμενες παραπομπές). Γι' αυτό ο Θεοδώρητος, ο Κύριλλος, ο Ησύχιος, ο Χρυσόστομος, ο Ευσέβιος, ο Αθανάσιος και άλλοι Πατέρες εἶπαν ότι ο ψαλμός αυτός είναι μεσσιανικός, προφητικός, θεολογικός. Δείχνει τα του πατρός και τα του Υιού που γεννάται προαιώνια «εκ της κοιλίας» του Πατρός, εκ της αυτής ουσίας, ισότιμος και ισοδύναμος.

109,2. ῥάβδον δυνάμεως ἔξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιών, καὶ κατακυρίευσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.

Μετάφραση: (Και ο Δαβίδ λέγει προς τον Μεσαία:) Ραβδί ακατανίκητης δύναμης θα σου στείλει ο Θεός απ' τη Σιών. Μείνε, λοιπόν, κύριος κι εξουσιαστής ανάμεσα στους εχθρούς σου.

2 Ο Χριστός-Μεσσίας, ως θεάνθρωπος, παίρνει τη δύναμη και τη χάρη από τον Ουράνιο Πατέρα Του, νικάει τους εχθρούς του με τη δύναμη, με τη ράβδο του, δηλ. την εξουσία που του ἔδωσε ο Πατέρας του και γίνεται ο κυρίαρχος ανάμεσά τους. Αρχίζει από την Ιερουσαλήμ κι επεκτείνει τη βασιλεία του, την κυριαρχία του σ' ὅλη τη γη. Η ράβδος ήταν και αυτή σύμβολο δύναμης στους Ανατολίτες βασιλείς. Μα και σήμερα οι βασιλείς στις επίσημες τελετές κρατούν βασιλική ράβδο. Ο ψαλμωδός, επειδή ακριβώς μιλάει σε

ανθρώπους που είχαν τέτοιες προσλαμβάνουσες παραστάσεις γύρω από βασιλικές εξουσίες, χρησιμοποιεί αυτές τις εικόνες για ν' αντιληφθούν οι ακροατές του τα προφητικά λεγόμενά του. Ο λόγος του Θεού χρησιμοποιεί άριστα το φυσικό και ιστορικό χώρο, για να δηλώσει και παραπέμψει σε υπερ-φυσικά και αιώνια γεγονότα και καταστάσεις.

109,3. μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου· ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε.

Μετάφραση: Μαζί σου είναι αιώνια κι αναφαίρετη η εξουσία που θ' ασκήσεις τη μέρα της επιφάνειάς σου, οπότε θα φανερώσεις τη δύναμή σου ανάμεσα στις λαμπρότητες των αγίων σου. Ο Θεός και Πατέρας, λέει στον Μεσαία: «Από την κοιλιά μου πριν το αυγερινό αστέρι σε γέννησα».

3 Ο στίχος αυτός κατά τους Πατέρες ερμηνευτές με επικεφαλής τον Ωριγένη, λένε, ότι δείχνει ποια είναι η ουσία του Μεσαία, που γεννάται «εκ γαστρός» δηλ. από τα σπλάγχνα του πατρός, από την ουσία Του πριν απ' όλα, προ-αιώ-νια, δηλαδή ότι είναι «ομοούσιος» με τον Πατέρα και προαιώνιος. Δεν υπήρχε Πατέρας χωρίς τον Υιό και δεν υπήρχε Υιός χωρίς τον Πατέρα. Μυστήριο ασφαλώς. Η λέξη συνάναρχος, που χρησιμοποιεί η δογματική ορολογία και η υμνογραφία της Εκκλησίας μας, τα λέει όλα. Να γιατί και η υμνογραφία της Εκκλησίας μας είναι ύψιστη θεολογική διδασχή και πρέπει να την προσέχουμε και να την μελετάμε με πολλή προσοχή. Αυτή διατυπώθηκε από τους κορυφαίους θεολόγους Πατέρες της Εκκλησίας και μάλιστα συνοδικά με κοινή απόφαση, γι' αυτό είναι και αλάθητη. Γιατί τις ιερές Συνόδους τις κατεύθυνε το Πνεύμα το Άγιο, το Τρίτο Πρόσωπο της Τριαδικής Θεότητας. Ο Παράκλητος ο Αγαθός, που οδηγεί την Εκκλησία, εις πάσαν την αλήθεια.

109,4. ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

Μετάφραση: (Και ο Δαβίδ λέει:) Ορκίσθηκε ο Κύριος και δεν πρόκειται ν' αλλάξει γνώμη. Εσύ, (ο Μεσαίας), είσαι αιώνιος αρχιερέας σύμφωνα με την τάξη του Μελχισεδέκ.

4 Ο ψαλμωδός κάνει χρήση του χωρίου της Γέν. ιδ' 18, το οποίο λέει ότι ο Μελχισεδέκ ήταν βασιλιάς και ιερέας στην Ιερουσαλήμ και δεν έχει κανένα στοιχείο γέννησης ή θανάτου του, ακριβώς για να προτυπώσει τον Χριστό ως Θεό-Μεσσία, που Πατέρα του έχει τον α-γέννητο, ά-χρονο Θεό, που δεν έχει τέλος... Έτσι ο Πατέρας «ορκίστηκε» (ανθρωποπαθής έκφραση) στον Υιό του τον Χριστό ότι θα τον έχει μόνιμα, αμετάκλητα ιερέα διά παντός. Ο Χριστός, λοιπόν, άρρηκτα είναι βασιλιάς, ιερέας, αλλά και προφήτης. Γι' αυτό η δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας του αποδίδει το θεολογικό τριπλό αξίωμα: Βασιλιάς (παμβασιλέας), Ιερέας (Αρχιερέας) και Προφήτης (Αρχιπροφήτης). Και ως κεφαλή της Εκκλησίας ο Χριστός μεταδίδει δια των μυστηρίων της τα χάρισμάτα αυτά σ' όλο τον σώμα Του, δηλ. την Εκκλησία. Σπουδαία δόγματα για οδηγητική πορεία στη ζωή της Εκκλησίας και του καθενός μας, ώστε να μην πελαγοδρομούμε και παρασυρόμαστε από πλάνες και αιρέσεις...

109,5. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς·

Μετάφραση: Ο Κύριος και συμπαραστάτης στα δεξιά σου θα συντρίψει κατά τη μέρα της οργής του τους βασιλείς (που θα λάβουν εχθρική στάση απέναντι σου).

109,6. κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν.

Μετάφραση: Θα κάνει κρίση ανάμεσα στα έθνη, θα γεμίσει με πτώματα την οικουμένη και θα συντρίψει τα κεφάλια πολλών αρχόντων της γης.

109,7. ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται· διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλὴν.

Μετάφραση: (Ο Μεσαίας με πολλή ταπείνωση) θα πιεί νερό από χείμαρρο που θα συναντήσει στο δρόμο. Γι' αυτό (και ο Θεός) θα τον αναδείξει και θα τον δοξάσει.

5-7 Οι στίχοι αυτοί αναφέρονται πλέον στη νίκη και στην κρίση του Θεού και στην υποταγή και νέκρωση των εχθρών του. Εδώ ας παρατηρήσουμε ότι ο Κύριος, ο Πατέρας-Θεός, κάθεται δεξιά του Χριστού-Υιού, (ανθρωποπαθής έκφραση) για να έχει ελεύθερο το δεξί του χέρι, ώστε με δύναμη περισσή να νικήσει όλους τους εχθρούς της βασιλείας του Χριστού, που είναι και δική του και του Πνεύματός του του Αγίου. Η τριαδική Θεότητα είναι «Τριάδα ομοούσιος και αχώριστος», «μια δύναμη, μια θέληση, μια ουσία, αλλά τρία πρόσωπα». Μέγα το μυστήριο της Αγίας Τριάδας. Το βιώνουμε όχι με τον ορθό λόγο, το μυαλό, αλλά με τη θεία πίστη που αποκαλύπτει τα άρρητα και τ' ακατάληπτα όχι εις τον νουν, αλλά εις την καρδιά, την ψυχή, που έχει αρχή, αλλά δεν έχει τέλος...

Και ακόμη ας παρατηρήσουμε και τούτο, ότι ο Υιός, δηλ. ο Χριστός, ως άνθρωπος έζησε απλά, λιτά, ταπεινά, δηλ. ήπια νερό μέσα στον δρόμο της Ιστορίας, μέσα στην κακοπάθεια, στον πόνο, στον εξευτελισμό της σταύρωσης κι έτσι ευαρέστησε στον Θεό-Πατέρα κι ανέβηκε (ως άνθρωπος βέβαια, γιατί ως Θεός ουδέποτε έφυγε από τον Πατέρα. Είναι πάντοτε στα δεξιά του Πατρός) και κάθισε στα δεξιά του θριαμβευτής. Αυτό ας είναι και το

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για ν' ανεβούμε στη βασιλεία του Θεού ας ζήσουμε απλά, λιτά, ταπεινά. Τότε είναι σίγουρη η θεία πορεία μας προς τη θεία του Θεού Βασιλεία.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙ ' (110)

Ἀλληλούϊα.

Ο χαρούμενος αυτός ψαλμός, που δεν είχε επιγραφή αλλά την πρόσθεσαν μετά οι Ο' ερμηνευτές, «Ἀλληλούϊα» (=υμνεύετε το Θεό), δεν έχει ούτε γνωστό συγγραφέα. Είναι δοξολογητικός κι ευχαριστηριακός ψαλμός προς τον Θεό, τόσο για τα σπουδαία έργα του σύμπαντος, όσο και για τις δωρεές του προς τον Ισραηλιτικό λαό, τον οποίο ελύτρωσε από τη δουλεία των εχθρών του. Οι Πατέρες ερμηνευτές προεκτείνουν αλληγορικά την ερμηνεία και μιλούν για ευχαριστίες και δοξολογίες των Αποστόλων και της Εκκλησίας προς τον Πατέρα-Θεό, που έστειλε τον Υιό του, τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό και με το αίμα του λύτρωσε από την αμαρτία και τον θάνατο, το υπόδουλο ανθρώπινο γένος και του χάρισε την εν Χριστώ ελευθερία και θέωση. Υπέροχη και η αλληγορική ερμηνεία. Περιλαμβάνει κι εμάς μέσα, για συνειδητοποίηση της λύτρωσής μας και της θέωσής μας, που μας προσφέρει η Εκκλησία καθημερινά.

110,1. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐν βουλῇ εὐθέων καὶ συναγωγῇ.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογήσω, Κύριε, με όλη την ψυχή μου, ανάμεσα σε εκλεκτούς ανθρώπους, αλλά και σε σύναξη των πιστών σου.

1 Η εξ όλης της ψυχής, της διάνοιας και της καρδιάς δοξολογία κι ευχαριστία, προς τον Θεό, σε στενό και σε πλατύ κοινό, είναι γνώρισμα πολύ πιστού ανθρώπου. Ανθρώπου που νιώθει ότι

110,2. μεγάλα τὰ ἔργα Κυρίου, ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ·

Μετάφραση: Είναι μεγάλα τα έργα του Κυρίου, μελετημένα λεπτομερώς και σύμφωνα με όλα τα θελήματά του.

110,3. ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Το κάθε έργο του είναι μαρτυρία και διακήρυξη της μεγαλοπρέπειάς του και η δικαιοσύνη του παραμένει αναλλοίωτη αιώνια.

2-3 είναι πολύ μεγάλα και θαυμάσια τα έργα του Θεού κι έχουν μέσα τους μεγάλη σοφία κι εξυπηρετούν μεγάλους και θείους σκοπούς. Ιδιαίτερα μάλιστα την αναλλοίωτη, σταθερή, αιώνια δικαιοσύνη του Θεού. Γι' αυτό ακριβώς ο ποιητής και κάθε πιστός ανά τους αιώνες δοξολογεί, πρέπει να δοξολογεί, τη μεγαλοπρέπεια και τη δικαιοσύνη του Θεού συνεχώς.

110,4. μνείαν ἐποίησατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ Κύριος·

Μετάφραση: Ο Κύριος έκανε ώστε τα θαύμαστά του έργα να τα θυμούνται (και οι δούλοι του), γιατί είναι ελεήμονας και σπλαχνικός

4 Η λησμονιά, όμως, δυστυχώς είναι σύνηθες φαινόμενο και για τους πιο ευεργετηθέντες από τον Θεό. Πολλές φορές μάλιστα καταντάει αγνωμοσύνη, όπως έγινε

χαρακτηριστικά, τόσο με τους Εβραίους, όσο και με τους εννέα λεπρούς του Ευαγγελίου... (Λουκ. ιζ' 12-19). Φοβερό. Γι' αυτό ο Θεός συ-νιστά να έχουμε γιορτές σε ανάμνηση των θείων ευεργεσιών του προς εμάς, ώστε να μην ξεχνάμε του Θεού τις δωρεές. Ο Θεός ασφαλώς δεν έχει ανάγκη των δοξολογιών μας, εμείς έχουμε απόλυτη ανάγκη να τον δοξάζουμε και να τον ευχαριστούμε για να έχουμε στενή σχέση μαζί του και στη ζωή μας να ευλογηθούμε απ' αυτόν, για να πάμε καλά στη γη και στον ουρανό. Συμφέρον μας είναι αυτό από κάθε πλευρά. Στο κάτω-κάτω με τη στάση μας αυτή αποδεικνύουμε ότι νιώθουμε πως έχουμε πλαστεί «κατ' εικόνα Θεού» και πάμε για την ομοίωσή μας προς αυτόν, δηλ. τη θέωσή μας. Ύψιστος προορισμός και αποστολή. Να ποια μεγάλη σημασία έχουν στο βάθος τους οι γιορτές της Εκκλησίας μας. Μας αφυπνίζουν και μας οδηγούν προς τη θέωσή μας. Οι γιορτές της Εκκλησίας μας δεν είναι «τυπικές» ούτε «φολκλόρ». Είναι κλίμακες προς ουρανό, τονίζουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, που θεόπνευστα θέσπισαν αυτές.

110,5. τροφήν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ.

Μετάφραση: ἔδωσε τροφή (το μάννα) σ' αυτούς που σέβονται τ' όνομά του. Θα θυμάται δε τη διαθήκη του αιώνια.

110,6. ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἔθνων.

Μετάφραση: Ἐκανε γνωστή στο λαό του τη δύναμη των έργων του, δίνοντάς του κληρονομιά τη Γη της Επαγγελίας, που κατοικείτο από ειδωλολατρικά έθνη.

110,7. ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις· πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ,

Μετάφραση: Τα έργα των χειρών του αποδεικνύουν την αξιοπιστία και τη δικαιοσύνη του· είναι αξιόπιστες όλες οι εντολές του,

110,8. ἐστηριγμένοι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεπονημένοι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι.

Μετάφραση: θεμελιωμένες αιώνια κι έχουν συνταχθεί με αξιοπιστία κι ευθύτητα, χωρίς κανένα σημάδι δόλου και ψευτιάς.

5-8 Σ' όλους αυτούς τους στίχους ο ποιητής περιγράφει συνοπτικά τις δωρεές του Θεού προς τον Ισραηλιτικό λαό, αλλά και τα έργα του Θεού γενικά, που είναι έργα που αποδεικνύουν τη φιλαλήθεια και αξιοπιστία του Θεού μέσα στη Δημιουργία και μέσα στην Ιστορία. Ο Θεός δεν αθετεί τον λόγο του ποτέ. Οι ιερές Διαθήκες του, Παλαιά και Νέα, τηρήθηκαν και θα τηρηθούν στο ακέραιο. Και η πιο μεγάλη διαθήκη και δωρεά είναι

110,9. λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ· ἅγιον καὶ φοβερόν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ἐστειλε λύτρωση στον λαό του (από του δουλεία των Αιγυπτίων) ἔδωσε τη διαθήκη του (στο όρος Σινά) με αιώνια ισχύ είναι ἅγιο και φοβερό το όνομά του.

9 η λύτρωση που ἔδωσε τότε μεν στον Ισραηλιτικό λαό από τη δουλεία της Αιγύπτου, μετά δε η λύτρωση που πρόσφερε και προσφέρει προς όλο το ανθρώπινο γένος, για να

ελευθερωθεί από την τυραννία και δουλεία του σατανά και της αμαρτίας, δηλαδή ουσιαστικά από τον αιώνιο θάνατο. Άπειρη ευεργεσία. Γι αυτό οι Πατέρες της Εκκλησίας, ιδιαίτερα τον στίχο αυτό τον ερμηνεύουν πανανθρώπινα, οικουμενικά. Αποτέλεσμα δε αυτής της άπειρης δωρεάς του Θεού είναι να δοξάζεται το «άγιο και φοβερό», δηλαδή το ασύλληπτης δύναμης και αγιότητας, όνομα του Θεού.

110,10. ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Αρχή και θεμέλιο της αληθινής σοφίας είναι ο σεβασμός προς τον Κύριο, η δε σύνεση είναι ωφέλιμη μόνο για όλους αυτούς που την εφαρμόζουν. Η δοξολογία προς τον Κύριο μένει αιώνια.

10 Εδώ ο ποιητής αποφθεγματικά, που μας θυμίζει παρόμοια κείμενα της «Σοφίας...» και των «Παροιμιών...» της Π. Διαθήκης, μας λέει ότι ο φόβος (=σεβασμός) προς τον Κύριο αποτελεί την αρχή και τη βάση της σοφίας. Σοφία δεν είναι μόνο η πολλή γνώση της επιστήμης ή άλλη εμπειρική γνώση, αλλά κυρίως η γνώση και η εφαρμογή του θελήματος του Θεού. Η ανθρώπινη γνώση όσο σπουδαία και απαραίτητη μας είναι για τη ζωή μας, δεν μπορεί να συγκριθεί σε αξία μπροστά στη γνώση του νόμου του Θεού, που μας βάζει μέσα στην αιώνια βασιλεία του. Ασφαλώς πρέπει να εκτιμούμε και να καλλιεργούμε τα γράμματα και τις επιστήμες, που άλλωστε κι αυτά δώρα του Λόγου του Θεού είναι, μα προ παντός τη Σοφία, το θέλημα του Θεού. Η δε γνώση μόνη της, χωρίς τον Θεό και την αρετή και τη δικαιοσύνη, κατά τον Πλάτωνα, είναι πανουργία κατά δε τον θείο Παύλο δημιουργεί οίηση... και φυσίωση, δηλ. φούσκωμα και υπερηφάνεια που οδηγούν στην καταστροφή. Να γιατί χρειάζεται «φόβος Κυρίου» και «σύνεσις», που ν' αποδεικνύεται όμως πάνω στα πράγματα. Δηλαδή όχι θεωρητική ευσέβεια, αλλά στην καθημερινή πράξη και ζωή. Τότε είναι ευεργετική για κάθε ένα και για όλους φυσικά που την εφαρμόζουν πιστά. Για όλες αυτές τις δωρεές του Θεού προς εμάς, αξίζει να τον υμνούμε και να τον δοξάζουμε αιώνια. Αυτό ας είναι και το αιώνιο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αιώνια δοξολογία, προς τον Δωρεοδότῃ Θεό.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΑ ' (111)

Ἀλληλούϊα.

Ο ψαλμός αυτός, με την πρόσθετη επιγραφή «Ἀλληλούϊα», μοιάζει με τον προηγούμενο. Μερικοί μελετητές λένε ότι είναι η συνέχεια του και στην ουσία είναι ένας. Πάντως είναι κι αυτός υπέροχος ψαλμός που μας διδάσκει πολλά και υπέροχα.

111,1. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα·

Μετάφραση: Είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος που φοβάται (σέβεται) τον Κύριο. (Αυτός) θα θελήσει (να γνωρίσει και να εφαρμόσει πάρα πολύ) τις εντολές του Θεού.

1 Μ' αυτό τον στίχο ξεκαθαρίζει η έννοια του φόβου, η οποία σε καμία περίπτωση δεν εννοεί τρόπο και τρομοκρατία. Είναι μακάριος ο άνθρωπος που φοβάται τον Κύριο, γιατί αυτός ο ανὴρ (άνθρωπος) θα θελήσει να εφαρμόσει τις εντολές του Θεού σφόδρα (= ολοδύναμα, ολόψυχα). Εάν εφοβείτο θα το έκανε κατ' ανάγκη, όχι με τη θέλησή του και ολόψυχα. Επομένως το ξεκαθαρίζουμε. Η λέξη «θέληση» και η λέξη «σφόδρα» ακυρώνουν κάθε έννοια φόβου και αποκαλύπτουν τον πιστό άνθρωπο που σέβεται και αγαπάει ελεύθερα τον Θεό και θέλει μ' όλη του τη δύναμη να εφαρμόζει τις εντολές του Θεού. Επιμένουμε στο σημείο αυτό, γιατί είναι σημαντικό, επειδή και σ' άλλα παρόμοια εδάφια της Βίβλου απαντάται η λέξη «φόβος» και δεν πρέπει να νομίζει κανένας τον Θεό «μπαμπούλα» και «τρομοκράτη» ποτέ. Ο Θεός, ως Θεός αγάπης μας καλεί με άπειρη αγάπη και θέλει να τον πλησιάζουμε χωρίς φόβο, με όλη μας την αγάπη, γιατί μας θέλει παιδιά του και όχι φοβισμένους δούλους του. Και με την ευκαιρία αυτή και το «δούλος Θεού» που βρίσκουμε επίσης στις Θείες Γραφές, δεν έχει καμία σχέση με τον δούλο, όπως τον εννοούμε εμείς. Ο ι. Χρυσόστομος λέει ότι το «δούλος» θέλει να δείξει την πλήρη αφοσίωσή μας στον Θεό, που προέρχεται από την ελεύθερη υπακοή και υποταγή μας στο θέλημα του Θεού. Έτσι οι λέξεις «δούλος» και «φόβος» ας μην παρερμηνεύονται και συσκοτίζονται, αλλά να τις εκλαμβάνουμε όπως τις εννοούν οι θεόπνευστοι συγγραφείς, ως έννοιες αγάπης, σεβασμού κι ελεύθερης υποταγής στον Θεό και στο θέλημά του. Είναι οι βαθύτερες σχέσεις του ανθρώπου με τον Δημιουργό του Θεό. Και οι καρποί και οι συνέπειες αυτές της θείας εφαρμογής των θείων εντολών είναι ότι ο άνθρωπος

111,2. δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται.

Μετάφραση: Δυνατοί πάνω στη γη θα είναι οι απόγονοί του· σαν γενιά δε ευσεβών ανθρώπων θα ευλογηθεί (από τον Θεό).

2 Θα έχει ισχυρούς απογόνους, που θ' απολαύσουν ως δίκαιοι την ευλογία του Θεού. Ακόμα και διωκόμενος και κακουχούμενος ο δίκαιος έχει την ευλογία του Θεού, γιατί τελικά ο Θεός αποκαθιστά το δίκαιο και τον δίκαιο αιώνια. Αυτό μετράει. Αλλά και στη γη ο δίκαιος απολαμβάνει

111,3. δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Δόξα και πλούτος θα υπάρχουν στο σπίτι του και η αρετή του θα παραμένει αιώνια.

3 δόξα και πλούτο και μένει παράδειγμα αιώνιο η αρετή του, η δικαιοσύνη του. Η λέξη «δικαιοσύνη» στην Αγία Γραφή περιλαμβάνει όλη την έννοια της αρετής. Έτσι π.χ. ο δίκαιος Αβραάμ, δηλ. ο ενάρετος, έμεινε παράδειγμα αιώνιο αρετής στην Αγία Γραφή. Η αξία της αρετής μπορεί κάποια στιγμή να καλύπτεται από σύννεφα πρόσκαιρα, αλλά τελικά λάμπει αιώνια, γιατί είναι ο ακατάλυτος πλούτος δια παντός. Ο χρυσός μένει πάντοτε χρυσός, όσο κι αν τον σκεπάζεις.

111,4. ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος.

Μετάφραση: Μέσα στο σκοτάδι (της άγνοιας και των δυσκολιών) ανέτειλε φως για τους ευθείς, διότι είναι σπλαχνικός, ελεήμονας και δίκαιος ο Κύριος.

4 Και είναι «προνομιούχοι» οι δίκαιοι, γιατί έχουν τον Θεό μαζί τους και όταν βρεθούν σε σκοτάδι και σε άγνοια, τότε ο Θεός τους φωτίζει και σώζονται. Γι' αυτό είναι σπουδαίο πράμα, το σπουδαιότερο, να έχεις βοηθό, συνοδηγό, τον Θεό. Σε φυλάει από κάθε κακοτοπιά. Ο άνθρωπος από τη φύση του έχει περιορισμένο ορίζοντα..., όταν όμως έχει τον Θεό κοντά του, τον φυλάει από πολλά στραβοπατήματα. Αυτό το ζει καθημερινά κάθε αληθινά πιστός.

111,5. χρηστός ἀνὴρ ὁ οἰκτεῖρων καὶ κυχρῶν· οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει,

Μετάφραση: Καλός άνθρωπος είναι εκείνος που λυπάται και δανείζει. Αυτός θα προσέχει πάντοτε τα λόγια του, ώστε να μη θίγει τους άλλους·

5 Ο χρηστός, ο αγαθός, ο δίκαιος άνθρωπος ευσπλαχνίζεται και βοηθάει τους ανθρώπους, χωρίς επίδειξη, χωρίς να τους εξευτελίζει, λέγοντάς τους: «εγώ σας βοηθώ, κακομοιριασμένοι, γιατί εσείς είστε κατώτεροί μου». Ο πραγματικός άνθρωπος του Θεού βοηθάει χωρίς κομπασμό και θόρυβο. Κάνει το καλό με πολλή καλοσύνη και δεν το διατυμπανίζει, γιατί άλλως, όπως λέει ο ι. Χρυσόστομος, το καλό εξανεμίζεται, το παίρνει ο διάβολος. Προσοχή.

111,6. ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται, εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος.

Μετάφραση: αυτός ποτέ δεν θα σαλευθεί στη πίστη του, ώστε να πέσει. Ο δίκαιος θ' αφήσει αιώνια την ανάμνησή του και θα μνημονεύεται από τους άλλους.

111,7. ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται· ἐτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον.

Μετάφραση: Δεν θα φοβηθεί τις ψεύτικες κατηγορίες των άλλων- η καρδιά του είναι έτοιμη να ελπίζει στον Κύριο.

111,8. ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ μὴ φοβηθῇ, ἕως οὗ ἐπὶ δὴ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ·

Μετάφραση: Είναι στερεωμένη στον Κύριο η καρδιά του και δεν θα φοβηθεί καθόλου, μέχρι να δει ταπεινωμένους τους εχθρούς μπροστά του.

111,9. ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.

Μετάφραση: Αυτός σκόρπισε άφθονα κι έδωσε στους φτωχούς- η αρετή του μένει αιώνια. Η δύναμή του (η ακμή του) θα υψωθεί ένδοξη και λαμπρή.

6-9 Οι στίχοι αυτοί περιγράφουν πάλι την υστεροφημία και σταθερότητα του δικαίου. Όπως αναφέρθηκε και στους προηγούμενους στίχους, υπογραμμίζεται ότι αυτός και το σπίτι του σε καμία περίπτωση δεν έχει να φοβηθεί τίποτα και η αρετή του θα μένει υψηλή και αιώνια. Ενώ

111,10. ἀμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται· ἐπιθυμία ἀμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.

Μετάφραση: Ο αμαρτωλός θα δει αυτά και θα οργισθεί, θα τρίξει τα δόντια του και θα λειώσει από τον φθόνο του, αλλά η επιθυμία του (αμαρτωλού) θα χαθεί (και δεν θα πραγματοποιηθεί).

10 ο αμαρτωλός, δηλ. ο άδικος, παρ' ότι θα τρίξει τα δόντια και θα λειώνει από το κακό του, βλέποντας τον δίκαιο να λάμπει και να μένει αιώνια, στο τέλος όχι μόνο δεν θα μπορεί να εκτοπίσει τον καλό, αλλά τα σχέδιά του και οι φθονερές επιθυμίες του θα χαθούν και θα διαλυθούν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος έχει «φόβο Θεού», δηλ. αναπάει και σέβεται τον Θεό απεριόριστα, αυτός ας μη φοβάται τίποτα στη ζωή του, ούτε τον θάνατο, γιατί είναι ο Θεός μαζί του, ο οποίος τελικά διαλύει όλα τα κακά, ακόμα και τον φοβερό θάνατο και αποκαθιστά το δίκαιο εις τον αιώνα. Αυτό θα πει ζωή δίκαιη κι αληθινή. Μένει αιώνια και δοξασμένη θεία. Τι άλλο μπορεί να θέλει ένας αληθινός άνθρωπος; Αυτός είναι ο αιώνιος θησαυρός του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΒ ' (112)

Ἀλληλούϊα.

Πριν και μετά το πασχάλιο δείπνο οι Εβραίοι έψαλαν τμηματικά αυτόν τον ψαλμό, μαζί με άλλους, για να ευχαριστήσουν τον Θεό, για τις μεγάλες ευεργεσίες προς αυτούς. Αυτό στο εβραϊκό κείμενο λέγεται «Αλλέλ», δηλ. μικρό Αλληλούια, έναντι του μεγάλου, του πλήρους Αλληλούια. Περιέχει ωραία νοήματα και μάλιστα πολλοί Πατέρες τον αλληγορούν όμορφα και πολύ πνευματικά, θριαμβευτικά.

112,1. Αίνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου·

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε, δούλοι Θεού, τον Κύριο, υμνεῖτε το ὄνομα του Κυρίου.

1 Το ὄνομα του Κυρίου πάντοτε προκαλούσε αισθήματα ευλογίας και δοξολογίας στους Ισραηλίτες.

112,2. εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Ας εἶναι δοξασμένο το ὄνομα του Κυρίου ἀπὸ τώρα και πάντοτε διαμέσου των αἰώνων.

2 Ο ψαλμωδός καλεῖ τον λαό και όλες τις γενεές του Ισραήλ να υμνοῦν και να δοξάζουν το ὄνομα του Θεού αἰώνια.

112,3. ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνετὸν τὸ ὄνομα Κυρίου.

Μετάφραση: Απὸ κει που ανατέλλει μέχρι κει που δύει ο ἥλιος ταιριάζει να υμνεῖται το ὄνομα του Κυρίου.

3 Εδὼ φαίνεται η παγκοσμιότητα της δόξας του ονόματος του Θεού. Εἶναι και θα εἶναι παντοτινή και θα κατακτήσει ὅλη τη γη, ἀπὸ τ' ανατολικά ἕως τα δυτικά, δηλ. δεν θα μείνει τόπος και λαός που να μην υμνεῖ και ευλογεῖ τον Θεό. Γι' αυτό ο στίχος αυτός εἶναι και προφητικός.

112,4. ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ Κύριος, ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Εἶναι κυρίαρχος και ἑνδοξος πάνω σε ὅλα τα ἔθνη ο Κύριος* η δόξα του ξεπερνά τα ὑψη των ουρανῶν.

112,5. τίς ὡς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν; ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν

Μετάφραση: Ποιος εἶναι τόσο μεγάλος και ἑνδοξος σαν τον Κύριο και Θεό μας; Αυτός εἶναι που κατοικεῖ ψηλά στους ουρανοὺς

4-5 Ο Μ. Αθανάσιος και ο Θεοδώρητος λένε στις ερμηνείες τους, ὅτι ο Θεός πρόκειται να κατακτήσει την υφήλιο, γιατί εἶναι ανώτερος ὅλων των ψευτοθεῶν και το μεγαλείο του εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα τα ἔθνη, η δε δόξα του φτάνει και υπερβαίνει και τα ουράνια. Κι ενώ εἶναι τόσο υψηλός, μεγαλειώδης και ουράνιος, εν τούτοις, συγκαταβαίνει προς εμάς με την ἀπειρη ἀγάπη του.

112,6. καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ,

Μετάφραση: και ρίχνει συμπαθητικό βλέμμα πάνω στους ταπεινούς που υπάρχουν στον ουρανό και στη γη,

6 Βλέπει τα πάντα και τα πιο ταπεινά πράγματα και τους πιο ταπεινούς ανθρώπους, όχι μόνο στον ουρανό αλλά και στη γη. Είναι Θεός ουρανού και γης. Γι' αυτό είναι αληθινός Παντεπόπτης Θεός.

112,7. ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα

Μετάφραση: ο οποίος σηκώνει τον φτωχό απ' το χώμα και υψώνει απ' την κοπριά τον στερημένο και τον δοξάζει,

7 Αυτός σηκώνει ψηλά τον καταπεσμένο φτωχό, αδύνατο και πληγωμένο από την αμαρτία άνθρωπο. Ο Μ. Αθανάσιος λέει ότι μετά την Ανάληψή Του στους ουραμούς, ο Κύριος δεν αφήνει τη γη στην κακή μοίρα της, αλλά την παρακολουθεί και ανεβάζει ψηλά τον άνθρωπο που του ζητάει βοήθεια. Αυτό ακριβώς, το ξαναλέμε, σημαίνει αληθινός Θεός. Αγαπάει άπειρα και ευσπλαγχνικά όλους τους προστρέχοντες σ' Αυτόν και τους βοηθάει όλους.

112,8. τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ·

Μετάφραση: για να τον βάλει να καθήσει μαζί με τους επισήμους, με τους άρχοντες του λαού του.

8 Ανυψώνει τους ταπεινούς και τους τοποθετεί ανάμεσα στους άρχοντες που διάλεξε αυτός. Εδώ οι αλληγοριστές Πατέρες εννοούν τα έθνη, που κάλεσε ο Θεός να καθήσουν ανάμεσα στους εκλεκτούς του Θεού. Εννοεί τους ειδωλολάτρες που μετανόησαν και δόθηκαν στον Θεό. Εννοεί τους καταπιεσμένους αμαρτωλούς που ήρθαν στον Χριστό, αναγεννήθηκαν και αποτελούν εκλεκτά μέλη της Βασιλείας Του. Ο Θεός θέλει «πάντας σωθῆναι και εις επίγνωσιν αλήθειας ελθεῖν» (Α' Τιμ. β' 4).

112,9. ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.

Μετάφραση: Αυτός εγκαθιστά μόνιμα τη στείρα γυναίκα σε σπίτι και την ευλογεί, αναδεικνύοντάς την μητέρα παιδιών ευτυχισμένη.

9 Κι αυτός ο στίχος ερμηνεύεται αλληγορικά κι εννοεί την Εκκλησία, που όταν ήρθε στον κόσμο διά του Ιησού και δεν είχε παιδιά δικά της, αμέσως ευλογήθηκε από τον Θεό κι απέκτησε μυριάδες μυριάδων παιδιά και γέμισε και γεμίζει απ' αυτά τη Βασιλεία του Θεού. Ο Θεός την ανέδειξε από «στείρα» σε πολύτεκνη. Η παντοδυναμία του Θεού μπορεί και εκ των λίθων να εγείρει τέκνα του Αβραάμ (Ματθ. γ' 9) και εκ του μηδενός δημιουργεί εκπληκτικά πράματα.

Όπου Θεός εκεί δημιουργία, χαρά, φως, ευτυχία. Αυτό ας είναι και το μεγάλο μας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός μπορεί να υψώσει τον άνθρωπο και τον πιο «φτωχό» και ταπεινό, σε πλούσιο «Θεάνθρωπο». Γι αυτό ενανθρώπησε.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΓ' (113)

Ἀλληλούϊα.

Ο αλληλουϊακός αυτός λυρικός, αλλά και δραματικός ψαλμός, που μας περιγράφει τη θαυμαστή και δραματική έξοδο του Ισραήλ από τη δουλεία της Αιγύπτου, την εκζήτηση της παρέμβασης του Θεού, για νέα νικηφόρα πορεία και την υπόσχεση για διαρκή δοξολογία, είναι καρπός μιας ολοφάνερης τέχνης από άγνωστο ποιητή. Μερικοί ερμηνευτές λένε ότι αποτελεί σύνθεση δύο ψαλμών. Οι Ο' μεταφραστές όμως και άλλοι αρχαίοι ερμηνευτές τον εκλαμβάνουν ως ένα ενιαίο. Έτσι τον ερμηνεύουμε κι εμείς.

113,1. Ἐν ἐξόδῳ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οἴκου Ἰακώβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου,

Μετάφραση: Όταν βγήκε ο Ισραηλιτικός λαός ελεύθερος από την Αίγυπτο και οι απόγονοι του Ιακώβ απομακρύνθηκαν από βάρβαρο έθνος,

113,2. ἐγενήθη Ἰουδαία ἀγίασμα αὐτοῦ, Ἰσραὴλ ἐξουσία αὐτοῦ.

Μετάφραση: έγινε η Ιουδαία αγιασμένη χώρα (αφιερωμένη στον Θεό), ο δε Ισραηλιτικός λαός μπήκε κάτω από την πρόνοια του Θεού.

1-2 Ο Θεός όχι μόνο έβγαλε και διέσωσε θαυμαστώς τον Ισραήλ από τον βαρβαρικό λαό της Αιγύπτου, αλλά και του εξασφάλισε, διά της παντοδυναμίας του, και αγία γη. Η πρόνοια του Θεού είναι διαρκώς πάνω σε κάθε άνθρωπο και σε κάθε λαό, που ποθεί τον Θεό και εφαρμόζει το θέλημά του.

113,3. ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω·

Μετάφραση: Η (Ερυθρά) θάλασσα είδε τον Ισραηλιτικό λαό και υποχώρησε, ο δε Ιορδάνης γύρισε προς τα πίσω.

113,4. τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὥσεϊ κριοὶ καὶ οἱ βουνοὶ ὥς ἀρνία προβάτων.

Μετάφραση: Τα όρη σκίρτησαν από χαρά σαν κριάρια και τα βουνά σαν αρνιά (προβάτων).

113,5. τί σοὶ ἐστί, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;

Μετάφραση: Τι σου συνέβηκε θάλασσα, κι έφυγες και συ Ιορδάνη, τι έπαθες και γύρισες προς τα πίσω;

113,6. τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκιρτήσατε ὥσεϊ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ ὥς ἀρνία προβάτων;

Μετάφραση: Γιατί, σεις όρη του Σινά σκιρτή-σατε από χαρά σαν κριάρια και σεις βουνά σαν αρνιά (προβάτων);

113,7. ἀπὸ προσώπου Κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ

Μετάφραση: Αυτά συνέβησαν από την παρουσία του Κυρίου· σείστηκε η γη, με την εμφάνιση του Θεού του Ιακώβ,

113,8. τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων.

Μετάφραση: ο οποίος μετέβαλε τον βράχο σε λίμνες με νερά και το σκληρό γρανίτη σε πηγές νερού.

3-8 Θαυμάσιες προσωποποιήσεις της κτίσης, των ποταμών, βουνών και θαλασσών, για να δείξει ο ποιητής ότι όταν επεμβαίνει ο Θεός τα πάντα υποτάσσονται, ακόμα και οι φυσικοί νόμοι ανατρέπονται, προκειμένου να υπερααπιστεί ο Θεός τους ανθρώπους του. Γι' αυτό λέμε ότι τελικά ο Θεός γράφει την Ιστορία. Αυτός θα την επισφραγίσει και θα την αγιάσει και με τη Δεύτερη ένδοξη Παρουσία του πάνω στη γη. Ας μην αγωνιούμε, οσαδήποτε και οσον-δήποτε τραγικά και αν συμβαίνουν στην ιστορία και στη ζωή μας.

113,9. μὴ ἡμῖν, Κύριε, μὴ ἡμῖν, ἀλλ' ἡ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν, ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,

Μετάφραση: Όμως δώσε δόξα όχι σε μας, Κύριε, όχι σε μας, αλλά στο όνομά σου, εξαιτίας της πολλής ευσπλαχνίας και της αξιοπιστίας σου.

113,10. μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη· ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς αὐτῶν;

Μετάφραση: Μη τυχόν πουν οι ειδωλολάτρες, όταν μας δουν εγκαταλειμμένους, «πού είναι ο Θεός τους»;

9-10 Ο ποιητής δεν διανοείται να οικειοποιηθεί, να σφετεριστεί, δηλ. να κλέψει ο Ισραήλ τη δόξα που ανήκει στον Θεό. «μὴ ἡμῖν, μὴ ἡμῖν...». Η δόξα ανήκει στον Θεό που ελέησε τον Ισραηλιτικό λαό. Μεγάλο πράμα ν' αποδίδουμε στον Θεό τα θαυμάσιά του και να μην τα νομίζουμε και τα παρουσιάζουμε για δικά μας. Στοιχειώδης αυτογνωσία και ταπείνωση μας οδηγεί στη δοξολογία προς τον δωρεοδότη και Δημιουργό μας. «Παν δώρημα τέλειον ἀνθρώπῳ ἐστὶν καταβαίνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων». Αυτή είναι η αλήθεια που όταν την αναγνωρίζουμε μας τιμά και μας δίνει κι άλλες ευλογίες...

113,11. ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ πάντα, ὅσα ἠθέλησεν, ἐποίησε.

Μετάφραση: Ο Θεός μας στον ουρανό και στη γη έκανε όλα όσα θέλησε.

11 Το θέλημα του Θεού, η δύναμη του Θεού, είναι δυνατά στον ουρανό και στη γη. Ο Θεός αφήνει ελεύθερο τον άνθρωπο να κάνει ό,τι θέλει, τελικά όμως θα επικρατήσει αυτό που ο Θεός θέλει. Μακάρι να γίνεται από τώρα και στη γη, όπως και στον ουρανό, το θέιο του θέλημα. Αυτό μας δίδαξε ο Χριστός να παρακαλούμε τον Ουράνιο Πατέρα Του, στην Κυριακή Προσευχή, το «Πάτερ ημών». Μακάρι να συντελούμε κι εμείς στην εκπλήρωση του θελήματος του επί της γης. Θα είμαστε από τώρα μακάριοι.

113,12. τὰ εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων·

Μετάφραση: (Αντίθετα), τα είδωλα των ειδωλολατρών, φτιαγμένα από ασήμι και χρυσάφι, είναι έργα ανθρώπινων χειρών,

113,13. στόμα ἔχουσι, καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, καὶ οὐκ ὄψονται,

Μετάφραση: που έχουν στόμα αλλά δεν μπορούν να μιλήσουν, έχουν μάτια αλλά δεν μπορούν να δουν,

113,14. ὦτα ἔχουσι, καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥίνας ἔχουσι, καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται,

Μετάφραση: έχουν αφτιά αλλά δεν ακούουν, έχουν μύτες αλλά δεν μπορούν να οσφρανθούν,

113,15. χεῖρας ἔχουσι, καὶ οὐ ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι καὶ οὐ περιπατήσουσιν, οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.

Μετάφραση: έχουν χέρια αλλά δεν μπορούν να ψηλαφήσουν, έχουν πόδια αλλά δεν μπορούν να περπατήσουν, ούτε μπορούν να φωνάξουν με το λάρυγγι τους.

113,16. ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιτο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

Μετάφραση: Εἶθε να γίνουν ὅμοιοι μ' αὐτὰ ἐκεῖνοι που τα φτιάχνουν και ὅλοι ὅσοι πιστεύουν σ' αὐτά.

12-16 Περιγραφή και προσωποποίηση διὰ των ἀψυχων μετάλλων των ψευτοθεῶν και ὁλων, ὅσων παρασύρονται ἀπὸ αὐτούς. Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι γελοία ἀνδρείκελα. Ἐτσι καταντoύν οἱ εἰδωλολάτρες, οἱ παγανιστές, οἱ θρησκόληπτοι, οἱ ἀνόητοι, ὅλοι ὅσοι ἀρνoύνται τὸν ἀληθινὸ Θεό.

113,17. οἶκος Ἰσραὴλ ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν.

Μετάφραση: Ο Ἰσραηλιτικὸς λαὸς στήριξε τὴν ἐλπίδα του στὸν Κύριο, γιατί εἶναι βοηθός και ὑπερασπιστής του.

113,18. οἶκος Ἀαρὼν ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν.

Μετάφραση: Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ααρών στήριξαν τὴν ἐλπίδα τους στὸν Κύριο, γιατί αὐτός εἶναι βοηθός και ὑπερασπιστής τους.

18 Πολὺς λόγος γίνεται στὴν Ἀγία Γραφή γιὰ τὸν Ααρών. Ο Ααρών ἦταν γιὸς τοῦ λευίτη Ἀμράμ και μεγαλύτερος ἀδελφός τοῦ Μωυσή. Ο Μωυσής, κατ' ἐντολή τοῦ Θεοῦ τὸν χειροτόνησε ἀρχιερέα. Ἐγινε ὁ πρῶτος ἀρχιερέας τοῦ Ἰσραὴλ και οἱ ἀπόγονοί τοῦ λευίτες-ιερεῖς, που υπηρετοῦσαν τὸν Θεό. Ἡ ιερωσύνη και ἀρχιερωσύνη στὸν Ἰσραὴλ ἦταν κληρονομική ἀπὸ τὴ φυλὴ Λευί, δηλ. τὸν πατέρα τοῦ Μωυσή και τοῦ Ααρών. Ο Ααρών ἦταν πολὺ εὐγλωττος, ἐνῶ ὁ Μωυσής βραδύγλωσσος. Γι αὐτό ὁ Θεός τὸν ἔβαλε δίπλα στὸν Μωυσή, ἀφενὸς νὰ τὸν εκπροσωπεί στις ομιλίες, ἀφ' ἐτέρου νὰ προφητεύει ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Θεοῦ (Ἐξοδ. ζ, κ' κ.ε.). Ο Ααρών με τὴ ράβδο τοῦ Μωυσή ἔκανε πολλὰ θαύματα ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ, ὅταν ἦταν ὁ λαὸς ὑπόδουλος στὴν Αἴγυπτο (διάβαση Ερυθρὰς θάλασσας κ.α.).

113,19. οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον ἤλπισαν ἐπὶ Κύριον· βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστίν.

Μετάφραση: Οἱ προσήλυτοι, που σέβονται τὸν ἀληθινὸ Θεό, στήριξαν σ' αὐτόν τὴν ἐλπίδα τους, γιατί εἶναι βοηθός και ὑπερασπιστής τους.

113,20. Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, εὐλόγησε τὸν οἶκον Ἀαρών,

Μετάφραση: Αφού μας θυμήθηκε ο Κύριος, μας ευλόγησε πλούσια- ευλόγησε τους απογόνους του Ισραήλ, και το γένος του Ααρών.

113,21. εὐλόγησε τοὺς φοβουμένους τὸν Κύριον, τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων.

Μετάφραση: Ευλόγησε αυτούς που σέβονται τον Κύριο, τόσο τους μικρούς όσο και τους μεγάλους.

113,22. προσθείη Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν.

Μετάφραση: Εἶθε να προσθέσει νέες ευλογίες ο Κύριος σ' εσάς και στα παιδιά σας.

113,23. εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Μετάφραση: Ας εἰσθε ευλογημένοι, εσεῖς, από τον Κύριο, που δημιούργησε τον ουρανό και τη γη.

19-23 Ὅσοι ὅμως ἐλπισαν κι ἐλπίζουν στον Θεό εἶναι ευλογημένοι, σωσμένοι. Αυτό εὐχεται ο ποιητής να συμβεῖ με ὅλες τις μέλλουσες γενιές. Μακάρι. Αμήν.

113,24. ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

Μετάφραση: Ο υπέρτατος ουρανός, που εἶναι πάνω από τον ουρανό των αστεριών, εἶναι για τον Κύριο, ἀλλὰ τη γη την ἔδωσε στους απογόνους των ἀνθρώπων.

24 Ο Θεός, ὅπως ἐλέχθη, καίτοι κατοικεῖ στους ουρανούς (ἀνθρωποπαθὴς ἐκφραση). Ο Θεός εἶναι παντοῦ «πανταχοῦ παρών», φροντίζει και για τους ἀνθρώπους. Γι' αὐτό μας ἔδωσε τη γη, ὥστε κατὰ τη διάβασή μας ἀπ' αὐτὴν να μεταβούμε στον ουρανό. Η γη εἶναι μεταβατικὴ κατάσταση μας, ὅπου με την πρόνοια και τη χάρη του Θεοῦ, ετοιμαζόμαστε, πρέπει να ετοιμαζόμαστε, για τους ουρανούς, ὅπου βρίσκεται ο Θεός. Εκεί εἶναι ἡ μόνιμη κατοικία μας. («Οὐ γάρ ἐχομεν ὧδε μένουσαν πάλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν (Εβρ. γ 14)»).

113,25. οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, Κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾄδου,

Μετάφραση: Δεν θα σε υμνήσουν οἱ νεκροί, Κύριε, οὔτε θα σε δοξολογήσουν ὅλοι αὐτοί που κατεβαίνουν στον Ἄδη,

113,26. ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν Κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: ἀλλὰ εμεῖς οἱ ζωντανοί θα υμνούμε τον Κύριο σ' ὅλη μας τη ζωὴ, ἀπὸ τώρα και αἰώνια.

25-26 Ο ποιητής ζητεῖ την ευσπλαχνία του Θεοῦ για τη σωτηρία του Ισραὴλ, (κατ' ἐπέκταση προφητικά και για ὅλο το ἀνθρώπινο γένος) με την παραστατικὴ εἰκόνα, ὅτι μόνο εμεῖς οἱ ζωντανοί, εφόσον θέλουμε, ἔχουμε τη δύναμη να σε δοξάζουμε, να σε υμνούμε αἰώνια. Οἱ νεκροί, πνευματικά, ποτέ, γιατί αὐτοί δεν νιώθουν τις ευεργεσίες σου. Ἐνῶ ὅσοι νιώθουμε τη Θεότητά σου κι ὅταν φύγουμε ἀπὸ τη γη, δε θα νεκρωθούμε στον Ἄδη, ἀλλὰ

θα συναναστηθούμε κατά τη Δεύτερη Παρουσία και θα σε ανυμνούμε αιώνια. Αυτοί οι δύο στίχοι μπορούν ν' αποτελέσουν και το δικό μας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εάν ζούμε στη γη με τον Θεό και νιώθουμε τις θείες ευεργεσίες του, θα συνεχίσουμε να ζούμε και στον ουρανό υμνώντας τον αιώνια. Ιδού το νόημα της ζωής μας και ο προορισμός της θείας αποστολής μας.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΔ ' (114)

Ἀλληλουϊα.

Κι αυτός ο ψαλμός είναι αγνώστου ποιητή. Μία παράδοση, όχι όμως τόσο πειστική, φέρει ως ποιητή τον βασιλιά του Ισραήλ Εζεκία. Αρκετοί ερμηνευτές μάλιστα λένε ότι με τον επόμενο 115 αποτελούν ενιαίο ψαλμό. Εμείς τους παραθέτουμε χωριστά.

114,1. Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται Κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου,

Μετάφραση: Αγάπησα τον Κύριο, γιατί και τώρα και στο μέλλον θα κάνει δεκτή την προσευχή μου,

1 Ο ποιητής αγαπάει τον Κύριο, γιατί του έχει εμπιστοσύνη και ακούει τις προσευχές του. Είναι υπέροχο, άνθρωπος και Θεός να έχουν τέτοια θεία σχέση. Ο άνθρωπος είναι εικόνα Θεού κι αυτή πρέπει να είναι η φυσική του σχέση προς τον Δημιουργό του. Σχέση εμπιστοσύνης, παιδιού προς πατέρα. Το παιδί μιλάει με την καρδιά του, εκθέτει όλα τα προβλήματά του, τα όνειρά του και ο Θεός-Πατέρας τ' ακούει και συμπαρίσταται στο παιδί του. Κι έχει τόση αγάπη ο Θεός-Πατέρας για τα παιδιά του, που χαίρεται αφάνταστα να ναι κοντά του, να του μιλάνε και να συνεργάζονται μαζί του για την προκοπή τους. Μάλιστα του Πατέρα η αγάπη για την προκοπή των παιδιών έφτασε μέχρι να θυσιάσει το Γιό του... Ασύλληπτη προσφορά.

114,2. ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.

Μετάφραση: γιατί έστρεψε το αφτί του σε μένα και εγώ σ' όλη τη ζωή μου θα τον επικαλούμαι.

2 Ο ποιητής αμέσως δικαιολογεί την αγάπη του προς τον Θεό. Είναι γιατί τον ακούει ο Θεός, γι' αυτό και θα τον επικαλείται κάθε μέρα σ' όλη τη ζωή του. Ποιος άλλος μπορεί να μας ακούει κάθε μέρα να του λέμε τους πόνους μας, τα σφάλματά μας, τα οράματά μας, και ν' ανταποκρίνεται; Κανένας. Μόνο ο Θεός, γιατί μας αγαπάει άνευ όρων και ορίων. Είμαστε η «αδυναμία» του. Γι' αυτό

114,3. περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου, κίνδυνοι ἄδου εὖροσάν με· θλίψιν καὶ ὀδύνην εὖρον,

Μετάφραση: Μ' έχουν περικυκλώσει φόβοι θανάτου, με βρήκαν φοβεροί κίνδυνοι, που απειλούν να με ρίξουν στον άδη· θλίψη και λύπη συνάντησα (στη ζωή μου).

114,4. καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπεκαλεσάμην· ὦ Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Κι επικαλέσθηκα το όνομα του Κυρίου και είπα: Κύριε, σώσε τη ζωή μου (από τους διαφόρους κινδύνους).

114,5. ἐλεήμων ὁ Κύριος καὶ δίκαιος, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλεεῖ.

Μετάφραση: Είναι σπλαχνικός ο Κύριος και δίκαιος. Αυτός μας στέλλει πλούσια τα ελέη του.

114,6. φυλάσσω τὰ νήπια ὁ Κύριος· ἐταπεινώθην, καὶ ἔσωσέ με.

Μετάφραση: Προστατεύει ὁ Κύριος τοὺς αδυνάτους καὶ ἄδολους στὴν καρδιά ἀνθρώπων· ταπεινώθηκα κι ἐγὼ κι ἐγίνα σαν νήπιο καὶ με ἔσωσε.

114,7. ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι Κύριος εὐηργέτησέ σε,

Μετάφραση: Γύρισε καὶ πάλι, ψυχὴ μου, στὴν ἀνάπαυση καὶ στὴν εἰρήνη, γιατί σε ἔχει ευεργετήσῃ ὁ Κύριος,

3-7 Αυτὸς καὶ στὶς πιο σκληρὲς συνθήκες καὶ μπροστὰ στὸν θάνατο μας σώζει. Ἀρκεῖ νὰ τὸν επικαλούμαστε ταπεινά καὶ με πίστη ἀκλόνητη. Ὁ ψαλμωδὸς συναισθανόμενος τὶς αδυναμίες του, καταφεύγει στὸν Θεὸ καὶ ὁ Θεὸς τὸν γλύτωσε ἀπὸ τὸν ἄδη.

114,8. ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἀπὸ δακρύων καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος.

Μετάφραση: ἐπειδὴ γλύτωσε τὴ ζωὴ μου ἀπὸ τὸν θάνατο, τὰ μάτια μου ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τὰ πόδια μου ἀπὸ τὸ γλίστρημα.

8 Γι' αὐτὸ τὸν ευγνωμονεῖ καὶ τὸν ἔχει «ἐν χώρα ζώντων». Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ χώρα τῶν ζώντων. «Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις ἡμῶν». Μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ εἶναι ὁ θάνατος. Αὐτὸ στὴν οὐσία εἶναι καὶ τὸ θέμα τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ πόσο, δηλαδή, θὰ διαλέξει τὴ ζωὴ ἢ τὸν θάνατο, τὸ μηδέν ἢ τὸ ἀρίστα, τὸ φῶς ἢ τὸ σκοτάδι. Ὁ Θεὸς εἶναι φῶς καὶ ζωὴ. Εἶναι γιὰ μας τὸ παν διὰ παντός. Ἀν εἴμαστε ξύπνιοι, «γρηγοροῦντες» -λέει ὁ Μ. Βασίλειος-«τὸν ἀκολουθοῦμε κατὰ πόδας». Εἶναι ὁ ἀληθινὸς «ποδηγέτης» μας, ὥστε νὰ μὴν παραπατήσουμε πρὸς τὸν θάνατο, πρὸς τὴν αἰώνια καταστροφὴ μας.

114,9. εὐάρεστήσω ἐνώπιον Κυρίου, ἐν χώρᾳ ζώντων.

Μετάφραση: Γι' αὐτὸ κι ἐγὼ θὰ πράττω πάντοτε τὸ εὐάρεστο (τὸ καλὸ, τὸ ἀρεστό) ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ἐφ' ὅσον θὰ εἶμαι μετὰ τῶν ζωντανῶν.

9 Γι' αὐτὸ ἀξίζει νὰ κάνουμε κάθε προσπάθεια, ὥστε νὰ εἴμαστε ἀρεστοὶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας. Στὴ ζωὴ ἀσφαλῶς ἀγωνιζόμαστε γιὰ πολλὰ πράγματα, γιὰ τὸ ἐπάγγελμά μας, γιὰ τὴ σταδιοδρομία μας, γιὰ τὴ μόρφωσή μας, γιὰ τὴν οἰκογένειά μας, γιὰ τὴν πατρίδα μας, γιὰ τὴν ψυχαγωγία μας καὶ ἄλλα πολλὰ... Καὶ καλὰ κάνουμε. Ἀν ὅμως δὲν ἀγωνιστοῦμε πιο πολὺ ἀπ' ὅλα, γιὰ τὴν ψυχὴ μας, γιὰ τὴν αἰωνιότητα, τὰ χάσαμε ὅλα. Τὸ παν εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ἡ αἰωνιότητα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅχι στὸν θάνατο. Ναι στὴ ζωὴ. Δηλαδή στὸν Θεό, στὴν αἰωνιότητα.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΕ ' (115)

Ἀλληλουϊα.

Και αυτός ο ψαλμός κατά τον Ωριγένη «έχεται της αυτής διανοίας», είναι δηλαδή διαποτισμένος από το ίδιο δοξολογικό και υμνολογικό πνεύμα του ποιητή. Και όπως ελέχθη και για τον προηγούμενο, κατά πολλούς ερμηνευτές, αποτελούν ένα ενιαίο ψαλμό με τον 114ο. Περιέχει δε μεγάλα μηνύματα.

115,1. Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα.

Μετάφραση: Πίστεψα (στο Θεό) και γι' αυ τό μίλησα (την αλήθεια λέγοντας): εγώ πολύ ταπεινώθηκα (εξ αιτίας των πολλών πειρασμών).

1 Αφού πλημμυρίσει η καρδιά από πίστη, τότε λαλούν τα χείλη, εκ του περισσέυματος. Τότε μόνο είναι πειστικά τα λόγια, όταν έχουν εσωτερικό βαθύ αντίκρουσμα. Δύσκολος, αλλά υπέροχος ο συσχετισμός κι εναρμονισμός καρδιάς και χειλέων. Εκφράζει ύπαρξη ολοκληρωμένη, ισορροπημένη, συνεπή. Αυτό που δυστυχώς από πολλούς λείπει. Λέμε λόγια χωρίς περιεχόμενο, χωρίς ουσία. Γι' αυτό και δεν μας πιστεύουν. Ή, κι αν μας πιστέψουν προς στιγμή, εφόσον δεν είμαστε συνεπείς, μετά χρεοκοπούμε, γελοιοποιούμαστε.

115,2. ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου· πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης.

Μετάφραση: Εγώ μέσα στη στενοχώρια και την αναταραχή μου είπα: κάθε άνθρωπος είναι ψεύτης- (σ' αυτόν θα στηριχθώ;)

2 Η δοκιμασία, αλλά και η επικοινωνία με τον Θεό, μας οδηγούν σε έκσταση. Βγαίνουμε από τον εαυτό μας, από τη συνήθη στάση μας και εκφραζόμαστε πονεμένα, δραματικά και αποκαλυπτικά. Σε τέτοια στάση περιήλθε ο ποιητής (Δαβίδ;) και ανεφώνησε ότι «κάθε άνθρωπος είναι ψεύτης». Γιατί μετά την πτώση, όπως λένε οι Πατέρες, κατέστη ο άνθρωπος ασταθής, ρέπων προς το ψέμα. Έχασε το πρόσωπο του Θεού από μπροστά του, άκουσε και ακούει τον διάβολο, που τον διαβάλλει συνεχώς με χίλια-δυό ψέματα. Ακολουθώντας πολλές φορές τον αρχιψεύτη διάβολο γίνεται και ο άνθρωπος ψεύτης. Κι επειδή λίγο πολύ όλοι την παθαίνουμε αυτήν τη διαβολή, όλοι μας είμαστε και ψεύτες. Και μόνον όταν σηκωνόμαστε με ειλικρινή μετάνοια από την πτώση μας γινόμαστε πάλιν αληθινοί. Τότε αληθεύουμε προς εαυτούς και προς αλλήλους. Προς τον εαυτό μας, και προς τους άλλους. Γιατί κάθε πτώση μας προσβάλλει όχι μόνο τον εαυτό μας αλλά και όλο το γένος μας, αφού όλο το ανθρώπινο γένος έχει κοινή τη φύση, μας λέει η Θεολογία των Πατέρων.

115,3. τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;

Μετάφραση: Τι να ανταποδώσω στον Κύριο για όλα τα αγαθά που έδωσε σε μένα;

3 Πραγματικά, ότι και ν' ανταποδώσεις στον Κύριο είναι μηδαμινό μπροστά στις άπειρες ευεργεσίες και στα άπειρα ελέη του προς εμάς, λέει ο ι. Χρυσόστομος. Αυτός μας έδωσε εκ του μηδενός το ζην, το ευ ζην, μας έστειλε τον Γιο του, που θυσιάστηκε για να μας λυτρώσει

και μας έχει ετοιμάσει και άπειρη και αιώνια θεία βασιλεία. Ο νους μας δεν χωράει τις ευεργεσίες του Δημιουργού μας προς εμάς. Τουλάχιστον ας του δώσουμε την καρδιά μας. Αυτό θέλει και μόνον αυτό μας ζητάει. «Υιέ μου, δος μου την καρδιάν» (Παροιμ. κγ' 26). Το αντίδωρο αυτό μας κάνει κατετυχισμένους.

115,4. ποτήριον σωτηρίου λήψομαι καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι.

Μετάφραση: Θα πάρω και θα πιω από το ποτήρι της θυσίας που του προσφέρω για τη σωτηρία μου και θα επικαλεστώ το όνομα του Κυρίου.

4 Το ευχαριστήριο ποτήρι της Π. Διαθήκης στο τραπέζι των Ιουδαίων ήταν προτύπωση του Αγίου Ποτηριού που περιέχει τη θεία κοινωνία, το τίμιο Σώμα και το τίμιο Αίμα του Χριστού. Αυτό αποτελεί το κέντρο της λατρείας, το κέντρο της Εκκλησίας, το κέντρο της θείας σύναξης, της Θείας Ευχαριστίας. Χωρίς αυτό και τη συμμετοχή μας «εν πνεύματι αγίω» σ' αυτό, δεν έχουμε κοινωνία με τον Θεό και το Σώμα του, την Εκκλησία, επίγεια (στρατευομένη) κι επουράνια (θριαμβεύουσα). Το ποτήριο της Θείας Ευχαριστίας είναι το ποτήριο της ζωής μας, το οποίο θα γευτούμε πλήρως μαζί με τον Χριστό και την Εκκλησία του καινού (=καινούργιο) στη Βασιλεία Του. (Ματθ. κστ' 19). Άρρητα βιώματα και ασύλληπτες δωρεές για τις οποίες εκσπά ο ψαλμωδός και κάθε πιστός σε άπειρες ευχαριστίες προς τον Κύριο.

115,5. τὰς εὐχὰς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Τα τάματα που έχω κάμει θα τ' αποδώσω στον Κύριο μπροστά σ' όλο τον λαό.

5 Ό,τι υποσχόμαστε στον Θεό πρέπει να το κάνουμε. Κυρίως, ας υποσχόμαστε συνεπή βίο προς το θείο του θέλημα, που μας σώζει και μας θεώνει. Το μεγαλύτερο μας τάμα στον Θεό, ας είναι να του μοιάσουμε. Αυτός είναι και ο προορισμός μας, το «καθ' ομοίωσιν Θεού».

115,6. τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.

Μετάφραση: Υπολογίζει πολύ και τιμά ο Κύριος τον θάνατο των αφοσιωμένων σ' αυτόν και τους βραβεύει.

6 Ο τίμιος θάνατος, που προϋποθέτει τίμια ζωή, είναι η μεγαλύτερη προσφορά στον εαυτό μας, στην Εκκλησία και στον Θεό. Μακάρι τέτοια ζωή και τέτοιο θάνατο, που σημαίνει αιώνια ζωή, να έχουμε όλοι.

115,7. ὦ Κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός, ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. διέρρηξας τοὺς δεσμούς μου,

Μετάφραση: Κύριε, είμαι δούλος σου και γιος της δούλης σου. Συ έλυσες τις αλυσίδες των δεινών μου, (από τα οποία κινδύνευα ν' αποθάνω).

115,8. σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου ἐπικαλέσομαι.

Μετάφραση: Θα σου προσφέρω, λοιπόν, θυσία ευχαριστίας και θα επικαλούμαι το όνομα του Κυρίου.

115,9. τὰς εὐχὰς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,

Μετάφραση: Θα εκπληρώνω τα τάματά μου προς τον Κύριο, μπροστά σ' όλο τον λαό του,

115,10. ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου ἐν μέσῳ σου, Ἱερουσαλήμ.

Μετάφραση: στις αυλές του ναού του Κυρίου, που έχει ανεγερθεί στο κέντρο σου, Ιερουσαλήμ.

7-10 Ο ψαλμωδός συναισθανόμενος τη λυτρωτική προσφορά του Θεού προς αυτόν, το σπάσιμο της αλυσίδας της δουλείας στην αμαρτία, ξεσπάει σε θυσίες και προσφορές πνευματικές προς τον Θεό για να τον ευγνωμονήσει και να τον δοξολογήσει μπροστά σ' όλο τον λαό μέσα στον οίκο του, δηλ. στον ναό των Ιεροσολύμων. Και κατ' επέκταση, ο πιστός της Εκκλησίας μέσα στην Εκκλησία, δηλ. στην ιερή σύναξη της Θείας Ευχαριστίας. Αυτά, όπως ελέχθη, είναι το κέντρο της Εκκλησίας, η Θεία Κοινωνία, η Θεία Ευχαριστία. Αυτή μας καταξιώνει ως ανθρώπους του Θεού, ως μέλη της Βασιλείας του Θεού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος πιστεύει και ζει αληθινά με τον Χριστό, αυτός είναι αληθινό μέλος της Εκκλησίας του Χριστού και μέτοχος της θείας αιώνιας Βασιλείας του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΣΤ ' (116)

Ἀλληλούϊα.

Ο αλληλουϊακός αυτός ψαλμός είναι ο πιο μικρός ψαλμός του Ψαλτηρίου. Βαρυσήμαντος όμως και με τους δύο μόνο στίχους του. Τον πρώτο μάλιστα τον χρησιμοποιεί και ο Απ. Παύλος, στην προς Ρωμαίους Επιστολή του κεφ. ιε' στιχ. 11, για ν' αποδείξει τη συμμετοχή του εθνικού κόσμου στην Εκκλησία και στην Βασιλεία του Θεού. Οπότε, ο δίστιχος αυτός ψαλμός με τον πρώτο του στίχο είναι και μεσσιανικός. Αυτό επιβεβαιώνει ο Ευσέβιος και άλλοι Πατέρες της Εκκλησίας. «Προφητεία και προαναφώνησις των αγαθών της Εκκλησίας ανά την οικουμένη» είναι ο ψαλμός αυτός. Ο συγγραφέας του είναι άγνωστος. Φαίνεται όμως ότι αποτέλεσε ωδή που εψάλλετο στην αρχή ή στο τέλος θρησκευτικών τελετών, λέει ο Π. Τρεμπέλας.

116,1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί,

Μετάφραση: Υμνεῖστε τον Κύριο όλα τα ἔθνη, επαινέσατε αὐτόν ὅλοι οι λαοί

1 Η Π. Διαθήκη απευθύνετο στον Ισραηλιτικό λαό, στη περιοχή της Ιουδαίας. Ἦρθε όμως ο Χριστός και κατάργησε τα σύνορα της επαγγελίας του και το Ευαγγέλιό του προσφέρθηκε προς ὅλη τη γη, και για ὅλους τους αἰῶνες. Αφού προετοιμάστηκε προφητικά και παιδαγωγικά η είσοδος του Θεανθρώπου Χριστού μέσω της Π. Διαθήκης, ἦρθε το πλήρωμα του χρόνου, ὁπότε ο Θεός ἐγένε και τέλειος ἄνθρωπος, στο δεύτερο πρόσωπο της Τριαδικῆς Θεότητος, τον Χριστόν, ο οποίος θυσιαζόμενος λύτρωσε τον κόσμο ἀπὸ τα δεσμά του θανάτου, της αμαρτίας. Γι' αὐτό ο ποιητής καλεῖ προφητικά ὅλους τους λαούς της γῆς να δοξάσουν τον Θεό γι' αὐτή την ἀποκάλυψη και δωρεά, για τα μεγαλεία του τα θεϊκά.

116,2. ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Μετάφραση: γιατί το ἔλεος του φάνηκε μεγάλο σε μας και η αξιοπιστία του στις υποσχέσεις του Κυρίου παραμένει αἰώνια.

2 Και κάντε τα ὅλ' αὐτά λαοί της γῆς, γιατί το ἔλεος του Θεοῦ, δηλαδή η ἀγάπη του και η ευσπλαχνία του, είναι τόσο δυνατή (κραταιά), ὥστε υπερπήδησε ὅλα τα ἐμπόδια της αμαρτωλότητος του ἀνθρώπου και η ἀλήθεια του Θεοῦ για τη λύτρωση μας, που την υποσχέθηκε στους πρωτόπλαστους ἀμέσως μετὰ την φοβερή πτώση τους (Γενέσ. γ' 15), ἐπαληθεύτηκε πλήρως. Γι' αὐτό και θα μένει αἰώνια η ἀλήθεια του Θεοῦ και θα δοξάζεται αἰώνια ο ἀληθινός Θεός, που είναι γεμάτος μόνο ἀπὸ ἀλήθεια. Ἀν ο Θεός δεν ἦταν γεμάτος ἀπὸ ἀλήθεια δεν θα ἦταν Θεός. Ὅποιος διψᾷ ἀληθινά την ἀλήθεια ας καταφεύγει σ' Αὐτόν και ὄχι στα εἰδῶλα, στα υποκατάστατα, στους ψευτοθεούς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μακάρι μέσα σ' αυτή τη λύτρωση και τη λυτρωτική αλήθεια να ζούμε κι εμείς και να ζήσουν, και θα ζήσουν μια ημέρα των ημερών (στους έσχατους καιρούς) όλα τα έθνη της γης. Αμήν. Γένοιτο.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΖ ' (117)

Ἀλληλούϊα.

Τον υπέροχο λυρικό και δραματικό αυτόν ψαλμό μερικοί ερμηνευτές τον αποδίδουν στον Δαβίδ. Είναι σε πολλά σημεία του μεσσιανικός ψαλμός. Από τους αλληγοριστές ερμηνευτές Πατέρες Θεοδώρητο, Ευσέβιο, Ωριγένη, Αθανάσιο κ.ά. συνδέεται με τον Χριστό και την Εκκλησία του. Εψάλλετο δε μερικώς αντιφωνικά σε τελετές, που αφορούσαν τη διάσωση των Εβραίων από την Βαβυλώνα ή τη δεύτερη ανέγερση του ναού ή την εγκατάσταση της Σκηνής του Μαρτυρίου στον Ναό.

117,1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε τον Κύριο, διότι είναι πανάγαθος, διότι το ἔλεος του είναι αἰώνιο.

1 Η εξομολόγηση, δηλ. η δοξολογία κι ευχαριστία πρέπει να γίνεται στον Αγαθό Θεό, στον Θεό που ελεεί αιώνια τους ανθρώπους. Ὅχι σ' οποιονδήποτε, που δεν είναι αγαθός και πολυέλεος. Υπέροχη τοποθέτηση του ψαλμωδού. Ξεχώρισμα του αληθινού Θεού από τους ψευτοθεούς, που έχει γεμίσει η Ιστορία. Ακόμα και ο σατανάς λατρεύεται ως Θεός από τους σατανιστές κι αποκρυφιστές όλων των αιώνων.

117,2. εἰπάτω δὴ οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Ας πει και ας διακηρύξει, λοιπόν, ὅλος ο Ισραηλιτικός λαός ότι ο Θεός είναι αγαθός, και ότι το ἔλεος του είναι αἰώνιο.

117,3. εἰπάτω δὴ οἶκος Ἀαρὼν ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Ας διαλαλήσει και το (ιερατικό) γένος του Ααρών ότι είναι πανάγαθος και το ἔλεος του αἰώνιο.

117,4. εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ας διαλαλήσουν, λοιπόν, ὅλοι αυτοί που ευλαβούνται τον Κύριο ότι είναι πανάγαθος και το ἔλεος του είναι αἰώνιο.

2-4 Ας δοξάζουν τον Θεό τόσο οι Ισραηλίτες, όσο και ὅλοι ὅσοι ευεργετήθηκαν κι ευεργετούνται απ' Αυτόν. Σ' ὅλη τη γη. Οικουμενικός ο Θεός, οικουμενική και η δοξολογία προς Αυτόν. Αρκεί να είναι ανοιχτά τα μάτια των ανθρώπων, για να βλέπουν τις αναρίθμητες κι εκπληκτικές σε μεγαλίο δωρεές του Θεού προς τον άνθρωπο. Τότε ασφαλώς θα υμνοῦν τον Αληθινό Πανευεργέ-τη Θεό παντού και πάντοτε.

117,5. ἐκ θλίψεως ἐπεκαλεσάμην τὸν Κύριον, καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν.

Μετάφραση: Μέσα από τη θλίψη μου επικαλέστηκα τον Κύριο και εκείνος ἔκανε δεκτή την προσευχή μου δίνοντάς μου ανακούφιση.

117,6. Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι βοηθός για μένα και δεν θα φοβηθώ τι θα μου κάνει οποιοσδήποτε άνθρωπος.

117,7. Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ γὰρ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθροὺς μου.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι βοηθός μου, γι' αυτό κι εγώ θα δω ταπεινωμένους μπροστά μου τους εχθρούς μου.

117,8. ἀγαθὸν πεποιθέναί ἐπὶ Κύριον ἢ πεποιθέναί ἐπ' ἄνθρωπον·

Μετάφραση: Είναι προτιμότερο να στηρίζει την πεποίθησή του κάποιος στον Κύριο, παρά να βασίζεται στη βοήθεια των ανθρώπων.

117,9. ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσι.

Μετάφραση: Είναι προτιμότερο να ελπίζει κανείς στον Κύριο, παρά να ελπίζει σε άρχοντες και ηγεμόνες.

117,10. πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς·

Μετάφραση: Όλα τα έθνη με περικύκλωσαν, εγώ όμως, με το όνομα του Κυρίου που επικαλέστηκα, αμύνθηκα εναντίον τους.

117,11. κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς.

Μετάφραση: Αφού με περικύκλωσαν κάνοντας κλοιό γύρω μου, με το όνομα του Κυρίου τους αποκρούσα.

117,12. ἐκύκλωσάν με ὥσεί μελίσσαι κηρίον καὶ ἐξεκαύθησαν ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου ἡμυνάμην αὐτούς.

Μετάφραση: Με περικύκλωσαν, όπως οι μέλισσες το κερί και άναψαν (από μανία) μέσα τους εναντίον μου, όπως η φωτιά όταν κατακαίει αγκάθια- με το όνομα του Κυρίου όμως τους αποκρούσα.

117,13. ὥσθεις ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν, καὶ ὁ Κύριος ἀντελάβετό μου.

Μετάφραση: Με έσπρωξαν (εχθρικά χέρια) και παρ' όλίγο να πέσω κάτω, αλλά ο Κύριος με στήριξε και με βοήθησε.

5-13 Απαρίθμηση, αναφορά στις ευεργετικές προστατευτικές ενέργειες του Θεού προς τον ψαλμωδό, αλλά και προς όλο τον λαό. Μα και λίγο να προσέξουμε τη ζωή μας, βλέπουμε τις άπειρες θείες επεμβάσεις του Θεού πάνω μας και γύρω μας. Κι όταν ακόμα επιτρέπει να μας κυκλώνουν δοκιμασίες προς παιδαγωγία μας, πάλι αυτός κατευθύνει τα πάντα για το παντοτεινό, αιώνιο καλό μας. Αυτός είναι ο Κύριός μας και ο Θεός μας, ασυναγώνιστος, αήττητος και ακατάβλητος εις τους αιώνες.

117,14. ἰσχὺς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.

Μετάφραση: (Έτσι), δύναμή μου και ύμνησή μου είναι ο Κύριος και αυτός έγινε η σωτηρία μου.

14 Η δύναμή μου και η ύμνησή μου, αναφωνεί ο ποιητής, είναι αυτός ο αγαθός, ο πολεύσπλαγχνος και παντοδύναμος Θεός, που ενώ με παιδαγωγεί, δεν με αφήνει ν' απολεσθώ, να γίνω τροφή στα νύχια και στα δόντια των εχθρών μου. Γι' αυτό

117,15. φωνή ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν,

Μετάφραση: (Και τώρα) φωνή χαράς, λόγω της σωτηρίας μας, ακούεται στις σκηνές των δικαίων- το παντοδύναμο χέρι του Κυρίου έκανε έργα δυνατά και αξιοθαύμαστα.

117,16. δεξιὰ Κυρίου ὑψώσέ με, δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν.

Μετάφραση: Το παντοδύναμο χέρι του Κυρίου με ύψωσε και μ' εδόξασε, έκανε δε έργα δυνατά και θαυμαστά.

117,17. οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι καὶ διηγῆσομαι τὰ ἔργα Κυρίου.

Μετάφραση: Δεν θα πεθάνω, εγώ και ο λαός μου, αλλά θα ζήσουμε και θα διηγούμαστε τα έργα του Κυρίου.

117,18. παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.

Μετάφραση: Διαμέσου διαφόρων δοκιμασιών με παιδαγόγησε και με τιμώρησε ο Κύριος, αλλά δεν με παρέδωσε στον θάνατο.

15-18 ακούονται από παντού δοξολογίες, γιατί η δεξιὰ του Κυρίου, δηλ. η δύναμή του, μας έσωσε και δεν μας άφησε να θανατωθούμε. Μόνο μας παιδαγόγησε. Αυτό πρέπει να το νιώσουμε μαζί με τον ψαλμωδό, όπως μαζί και με την Εκκλησία ολόκληρη, ότι η μεγαλύτερη δωρεά του Θεού προς το ανθρώπινο γένος είναι η λύτρωσή μας από τον θάνατο και η προσφορά της αιώνιας ζωής. Αυτό είναι η ουσία του Ευαγγελίου του Χριστού και της Εκκλησίας Του. Το ξαναλέμε, ο Χριστός και η Εκκλησία δεν είναι μια ιδεολογία. Είναι η λύτρωση, η Ζωή και η Ανάσταση ημών. Τέρμα.

117,19. ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης· εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ.

Μετάφραση: (Τώρα δε, σεις ιερείς), ανοίξτε μου τις πύλες του ναού του δίκαιου Θεού- αφού εισέλθω απ' αυτές θα δοξολογήσω τον Κύριο.

117,20. αὕτη ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ.

Μετάφραση: Αυτή η πύλη (που ζητάτε από μας τους ιερείς ν' ανοίξουμε) είναι η πύλη του Κυρίου και μόνο οι δίκαιοι και ενάρετοι θα περάσουν απ' αυτήν.

19-20 Ανοίξτε, λοιπόν, οι θείες πύλες να μας δεχθείτε όλους εμάς που αναγνωρίζουμε το θείο έλεος και την παντοδυναμία του Θεού. Κι εμείς

117,21. ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογήσω, Κύριε, γιατί με άκουσες και έγινες σωτήρας μου.

21 μαζί με όλους τους πιστούς όλων των αιώνων θα υμνούμε και θα δοξολογούμε τον Θεό.

117,22. λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·

Μετάφραση: (Εγώ, προεικονίζοντας τον Μεσαία), μοιάζω με πέτρα που απέρριψαν σαν ακατάλληλη οι κτίστες, αλλά αυτή έγινε κεφαλή όλης της οικοδομής (ακρογωνιαίος λίθος).

22 Γιατί είναι ο Θεός που ενώ τον πολέμησαν τόσοι και τόσοι και ιδιαίτερα τον Γιο του, τον Χριστό και την Εκκλησία Του, Αυτός έγινε κι' έμεινε αγκωνάρι ασάλευτο, πάνω στο οποίο έσπασαν όλα τα λυσσαλέα κύματα των εχθρών, και απετέλεσε θεμέλιο λίθο της Εκκλησίας (Ματθ. κα' 42, Μάρκ. ιβ' 10, Λουκ. κ' 17, Α' Πέτρ. β' 7).

117,23. παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστι θαυμαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

Μετάφραση: Από τον Κύριο θεμελιώθηκε αυτή (η πνευματική οικοδομή) και είναι θαυμαστή στα μάτια μας.

117,24. αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Μετάφραση: Αυτή είναι η χαρμόσυνη ημέρα, την οποία έκαμε ο Κύριος- ας γεμίσουμε από αγαλλίαση κι ευφροσύνη σ' αυτή.

117,25. ὦ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε, εὐδώσον δὴ.

Μετάφραση: Κύριε, σώσε μας λοιπόν, ω Κύριε, οδήγησέ μας σε καλό και αίσιο τέλος.

117,26. εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου Κυρίου.

Μετάφραση: Ας είναι ευλογημένος ο Ισραηλιτικός λαός που διαβαίνει τον ναό στο όνομα του Κυρίου· σε σας δίνουμε τις ευλογίες, που αναβλύζουν από τον οίκο του Κυρίου.

117,27. Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

Μετάφραση: Ο Θεός και ο Κύριός μας φανερώθηκε ένδοξος σε μάς* ετοιμάστε γιορτή κρατώντας πυκνά κλαδιά και προχωρώντας μέχρι τις άκρες του θυσιαστηρίου.

117,28. Θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι· Θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε· ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

Μετάφραση: (Και ο λαός απαντά): Σύ είσαι ο Θεός μου και σε δοξολογώ· συ είσαι ο Θεός μου και θα σε υπερυψώσω* θα σε δοξολογώ, διότι με άκουσες κι έγινες σωτήρας μου.

23-28 Από τον Θεό, λοιπόν, έγιναν όλ' αυτά, γι' αυτό Αυτόν ας δοξάζουμε αιώνια. Αυτός θα μας ξανασώσει από κινδύνους αν χρειαστεί, γι' αυτό και τον δοξάζουμε, ας τον δοξάζουμε, πάντοτε για το παντοτεινό έλεος του.

117,29. ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Δοξολογείτε, λοιπόν, τον Κύριο, διότι είναι πανάγαθος, διότι το έλεος του είναι αιώνιο.

29 Έκλεισε ο ποιητής τον ψαλμό, όπως τον άρχισε, για να δώσει έμφαση στο δοξολογικό μέρος. Και βέβαια, όπως είπαμε, είναι καταφάνερα μεσσιανικός κι εσχατολογικός κι αυτός ο ψαλμός σε πολλά σημεία του.

Εδώ ξαναλέμε ότι οι επαναλήψεις του ψαλμωδού γύρω από μόνιμο δοξολογητικό κι ευχαριστηριακό άξονα και χαρακτήρα, είναι απόλυτα δικαιολογημένες, αλλά κι επιβεβλημένες, γιατί όντως όλη η ζωή των ανθρώπων είναι αποτέλεσμα των θείων ενεργειών. Έτσι, ο άνθρωπος κινείται, πρέπει να κινείται, γύρω από ευχαριστίες προς τον Αγαθό Θεό. Μέρα και νύχτα. Και όπως δεν κουραζόμαστε ν' αναπνέουμε και να τρεφόμαστε, εφ' όσον είμαστε υγιείς, έτσι ποτέ δεν πρέπει να κουραζόμαστε να προσευχόμαστε συνέχεια προς τον Θεό. «Του Θεού μνημονευτέον, ή αναπνευστέον», λένε οι ιεροί Πατέρες. Εάν δεν γίνεται αυτό σημαίνει ότι είμαστε άρρωστοι πνευματικά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ας μην αρρωστήσουμε ποτε ψυχικά και ας δοξολογούμε το Θεό αδιάλειπτα για όλα τα επίγεια κι επουράνια αγαθά του. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΗ ' (118)

Ἀλληλουϊα.

Κάποιος ανώνυμος, πολύ πονεμένος και πολύ προσκολλημένος στον Νόμο του Θεού Εβραίος, έγραψε τον πιο μεγάλο ψαλμό του Ψαλτηρίου (176 στίχοι). Μέσα απ' αυτόν περιγράφεται η απaráμιλλη αξία του Νόμου του Θεού και γι' αυτό αξίζει μελέτης και εμβάθυνσης πολλής, ώστε ν' αποτελεί φως, οδηγό και δρόμο στην πορεία της ζωής μας και μάλιστα ιδιαίτερα στους νέους, που τον έχουν ιδιαίτερη ανάγκη για να τους καθοδηγεί σωστά και να τους προφυλάσσει λόγω απειρίας από τις παγίδες της αμαρτίας. Είναι ψαλμός χωρίς επιγραφή από τους Εβραίους. Το Ἀλληλουϊα το έβαλαν οι Ο' μεταφραστές και η Βουλγάτα. Ακροστοιχίδα έχει το Εβραϊκό αλφάβητο από το Άλεφ μέχρι το Τάου. Είναι όπως θα λέγαμε εμείς σήμερα οι 24 «οίκοι» του Ακάθιστου Ύμνου. Εννοιολογικά οι στίχοι δεν συνδέονται πάντοτε άμεσα μεταξύ τους, αλλά έμμεσα κι έχουν σκοπό, αφ' ενός την έξαρση και την μεγαλειώδη περιγραφή του Νόμου του Θεού, αφ' ετέρου την επισήμανση, ότι όποιος φυλάσσει τον Νόμο του Θεού, αυτός, καίτοι μπορεί να περάσει πολλά δεινά στη ζωή του, τελικά νικά και θριαμβεύει, γιατί είναι ο Θεός μαζί του. Αυτά τα ομολογεί ο ψαλμωδός από τη δική του πορεία, γι' αυτό έχουν και μεγάλη αξία. Η Εκκλησία μας πολλούς στίχους αυτού του ψαλμού τους αναφέρει στην Εξόδιο Ακολουθία. Είναι πολύ διδακτικοί και αποκαλυπτικοί. Νεότεροι ερμηνευτές λένε ότι είναι τόσα πολλά και τόσα μεγάλα τα νοήματα του ψαλμού αυτού, ώστε δεν φτάνει ολόκληρη η ζωή για να εμβαθύνεις πολύ σ' αυτά και προπαντός να τα ζήσεις. Τόσο σπουδαίος είναι και ο ψαλμός αυτός. Εμείς, αναγκαστικά και λόγω χώρου, ελάχιστες νύξεις κάνουμε για να δώσουμε αφορμή, ώστε ο συνετός μελετητής να εμβαθύνει και ν' αντλήσει ύδωρ ζων, που ζωογονεί τον άνθρωπο αιώνια.

Ο Νόμος του Κυρίου

118,1. Μακάριοι οί ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.

Μετάφραση: Ευτυχισμένοι είναι οι άμεμπτοι (καθαροί) στον δρόμο της ζωής τους, που βαδίζουν σύμφωνα με τον νόμο του Κυρίου.

118,2. μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ· ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.

Μετάφραση: Ευτυχισμένοι αυτοί που ερευνούν (και μελετούν) τις μαρτυρίες του· (αυτοί) με όλη την καρδιά τους θα αναζητήσουν τον Κύριο.

118,3. οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.

Μετάφραση: Γιατί δεν βάδισαν στους δρόμους του αυτοί που κάνουν την παρανομία (και δεν ζουν σύμφωνα με τις εντολές του).

118,4. σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα.

Μετάφραση: Συ έδωσες τις εντολές σου (σε μας), για να τις τηρήσουμε με προθυμία (και ακρίβεια).

118,5. ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Μακάρι να είναι ευθείς οι δρόμοι μου (να επιτύχουν οι προσπάθειές μου) στο να φυλάω τα προστάγματά σου.

118,6. τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Τότε δεν θα ντροπιασθῶ όταν θα ρίχνω προσεκτικά το βλέμμα μου πάνω σ' όλες τις εντολές σου.

118,7. ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι καρδίας ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογῶ με ειλικρίνεια καρδιάς, όταν θα ἔχω μάθει τις δίκαιες κρίσεις σου.

118,8. τὰ δικαιώματά σου φυλάξω· μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.

Μετάφραση: Θέλω να τηρήσω τις εντολές σου· συ δε, (Κύριε), μη με εγκαταλείψεις ούτε για μια στιγμή.

1-8 Μακάριοι...: Αλήθεια, ποιος άλλος μπορεί να είναι μακάριος, από τον άνθρωπο που ἔχει οδηγό τον Νόμο, το θέλημα του Θεού, που τον οδηγεί μακριά από τη θανατηφόρα αμαρτία και τον φέρνει κάθε μέρα και πιο κοντά στην άπειρη κι αιώνια ευτυχία; Κανένας. Μόνο οι άνθρωποι του Θεού γεύονται τα άρρητα θεία κάλλη του Νόμου του Θεού, που είναι η αποκάλυψη του ουρανού στη γη, ώστε να ασκηθεῖ ο πιστός πάνω σ' αυτή, για να γίνει «κατὰ χάριν Θεός» στην άπειρη αιωνιότητα.

Καθαρότητα με το Νόμο του Κυρίου

118,9. Ἐν τίνι κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.

Μετάφραση: Με ποιο τρόπο θα πετύχει ο νεότερος στη ζωή του; μόνο όταν τηρεῖ τα λόγια σου.

9 Ο στίχος αυτός αναφέρεται στα πελαγοδρομούντα νειάτα. Όλοι θέλουν να τα ἔχουν με το μέρος τους. Οι πιο πολλοί για να τα εκμεταλλευτούν άγρια και να τα εκμαυλίσουν. Όμως οι νέοι, εάν θέλουν πραγματικά να ευδοκιμήσουν, δεν ἔχουν παρά να ακούσουν τον Χριστό, τον μόνο αλάθητο οδηγό τους. Ο Χριστός, το Ευαγγέλιό του, ο Νόμος του, ἔχει άπειρα οράματα, ἔχει υψηλούς πόθους, και είναι πηγή δύναμης, για να ἔχουν οι νέοι μας την ικανότητα ν' αξιοποιήσουν τα νειάτα τους, τη ζωή τους ολόκληρη και να ευτυχίσουν, όχι μόνο στη γη, αλλά και στην άπειρη αιωνιότητα, για την οποία ἔχει αποστολή κάθε άνθρωπος. Ο ποιητής του ψαλμού φαίνεται να ήταν νέος και τα ζούσε αυτά που ἔγραψε, ή τα εἶχε ζήσει ως νέος και μιλάει η συνετή πείρα του. Νειάτα, ζωή γεμάτα, δοθεῖτε στον Θεό για να μην απογοητευτεῖτε ποτέ στη ζωή σας. Αλλά προσοχή, στον Αληθινό Θεό. Όχι σε υποκατάστατα ψευτοθεών και ψευτοθρησκειών, παγανισμών, αποκρυφισμών και παραψυχολογιών νευρωτικών φαινομένων. Όχι σ' αυτά, γιατί είναι πλάνη, σκοτάδι, καταστροφή. Ο Αληθινός Θεός είναι μέσα στην Αγία Γραφή, στην Ιερή Παράδοση της Εκκλησίας μας που τον ζει ανά τους αιώνες, μέσα στη ζωή των Αγίων, μέσα στη θεία

υμνογραφία, εκφράζεται δε μέσα από την βυζαντινή αγιογραφία και κορυφώνεται στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, όπου εκφράζεται όλη η Θεολογία (φιλοσοφία του Χριστιανισμού) κτιστού και άκτιστου, φυσικού και μεταφυσικού, ανθρώπινου και θείου, πεπερασμένου και άπειρου. Νέοι μου, ακούστε, εκτός των άλλων που ακούτε κάθε μέρα, ακούστε την άπειρη θεία χριστοκεντρική αγιοπνευματική θεολογία και ζωή και τότε θα νιώσετε πλήρως δυνατοί, ευτυχισμένοι, ικανοί να προχωρήσετε από τα νυν έως τα αιώνια. Σας το εύχομαι μαζί με τον ψαλμωδό ολόψυχα κι επιτρέψτε μου να σας συστήσω, μεταξύ των άλλων μελετών σας, να διαβάσετε κι ένα έργο μου που έχω αφιερώσει σε σας, «ΝΕΙΑΤΑ ΕΜΠΡΟΣ».

118,10. ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε· μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.

Μετάφραση: Με όλη μου την καρδιά σε αναζήτησα- μη με αφήσεις να απομακρυνθώ από τις εντολές σου.

118,11. ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὥπως ἂν μὴ ἀμάρτω σοι.

Μετάφραση: Μέσα στα βάθη της καρδιάς μου έκρυψα τα λόγια σου, για να μην αμαρτήσω απέναντί σου.

10-11 Μόνο όποιος ποθεί με όλη τη καρδιά και την ψυχή του στον Θεό κι εμβαθύνει στις εντολές του και τις φυλάει πιστά ως «κόρη οφθαλμού» και τις έχει ως θησαυρό στη ζωή του, αυτός έχει τη χάρη του Θεού, ξεφεύγει από τις θανάσιμες παγίδες της αμαρτίας και προχωρεί στην τελική νίκη, που κρίνει όχι μόνο την επίγεια ζωή, αλλά και την αιώνια στην άπειρη αιωνιότητα. Αυτοί είναι οι όντως θησαυροί του όντως ανθρώπου του Θεού. Όποιος τους νιώθει έχει κατακτήσει το παν διαπαντός.

118,12. εὐλογητὸς εἶ, Κύριε· δίδασόν με τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Είσαι άξιος να ευλογείσαι και να δοξάζεσαι, Κύριε- δίδαξέ με τις εντολές σου.

118,13. ἐν τοῖς χεῖλεσί μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου.

Μετάφραση: Με τα χείλη μου εξάγγειλα όλες τις εντολές σου, που εσύ μας δίδαξες.

118,14. ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὥς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.

Μετάφραση: Ακολουθώντας τις εντολές σου, εδοκίμασα τέρψεις, σαν να ήμουν κάτοχος όλου του πλούτου της γης.

118,15. ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς σου.

Μετάφραση: Θα εντρυφήσω στη μελέτη των εντολών σου και θα προσπαθήσω να κατανοήσω τους δρόμους (και τα προστάγματά σου).

118,16. ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω, οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.

Μετάφραση: Θα μελετήσω τα παραγγέλματά σου (που δικαιωματικά νομοθετεῖς σε μας) και δεν θα ξεχάσω τα λόγια σου.

Απόλαυση στην τήρηση του Νόμου του Κυρίου

118,17. Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου· ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου.

Μετάφραση: Αντάμειψε τον ζήλο του δούλου σου. Ἐτσι θα ζήσω και θα φυλάξω τα λόγια σου.

118,18. ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου.

Μετάφραση: Απομάκρυνε κάθε επισκίασμα, ανοίγοντας τα μάτια της ψυχής μου και θα εννοήσω βαθύτερα το θαυμαστό περιεχόμενο του νόμου σου.

18 Αλλά ο Νόμος του Θεού περιέχει τόσα πολλά και άπειρα μηνύματα, που για να τα νιώσει και να τα ζήσει ο άνθρωπος πρέπει να παρακαλεί ιδιαίτερα να του τ' αποκαλύψει ο Θεός. Το θέλημα του Θεού δεν είναι παρά-λογο, αλλά υπέρ-λογο. Γι' αυτό θέλει πίστη και καθαρή καρδιά, όπως έχει ξανατονιστεί, για ν' αποκαλυφτεί στον άνθρωπο. Πέρα από τη γνώση του επιστητού, της επιστήμης (επίσταμαι), μας είναι απόλυτα αναγκαία και τα θεία μηνύματα του ουρανού, που εκφράζουν τον όλο άνθρωπο, όλη την εικόνα του και τον οδηγούν στο «καθ' ομοίωσιν Θεού» που είναι ο τέλειος προορισμός του ανθρώπου. Αυτό είχε νιώσει ο ψαλμωδός και γι' αυτό συνέχεια γυρίζει γύρω από τον Νόμο και το θέλημα του Θεού. Είναι η ωραιότερη περιστροφή για θεία έξαρση και μεταστροφή του ανθρώπου, ώστε από γήινος-χοϊκός να γίνει κατά χάρη Θεός. Υπέροχα.

118,19. πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ· μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Προσωρινός είμαι στη γη- μη μου κρύψεις, λοιπόν, το νόημα των εντολών σου.

118,20. ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ.

Μετάφραση: Με φλογερό πόθο η ψυχή μου επιθυμεί να γνωρίζει και να εφαρμόζει τις εντολές σου, σε κάθε περίσταση.

118,21. ἐπετίμησας ὑπερηφάνους· ἐπικατάρτοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.

Μετάφραση: Κατέκρινες και μάλωσες τους περήφανους- είναι καταραμένοι αυτοί που ξεμακραίνουν από τις εντολές σου.

21 ἐπετίμησες ὑπερηφάνους: Μας το έχει ξεκαθαρίσει η Γραφή, ο Θεός δεν θέλει αλαζόνες, υπερόπτες, υπερηφάνους, θρασεῖς. Προς αυτούς αντιτάσσεται, γιατί είναι άμυαλοι και με τον εωσφορικό εγωισμό τους χάνουν τον Θεό τους. Ο Θεός θέλει ταπείνωση και μετάνοια Δαβιδική, ώστε να μπει μες στην ψυχή και να την αναγεννήσει, να την καταστολίσει με θείες αρετές και να την οδηγήσει σε θείες νομές (θεία λειβάδια). Η υπερηφάνεια τελικά μας εκθέτει και μας γελοιοποιεί. Η ταπείνωση μας ανυψώνει και μας «θεοποιεί».

118,22. περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν, ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.

Μετάφραση: Απομάκρυνε από μένα τον εξευτελισμό (και την καταφρόνηση των εχθρών μου), γιατί με πολύ πόθο αναζήτησα τις εντολές σου.

118,23. καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦλός σου ἡδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου.

Μετάφραση: Γιατί κάθισαν πονηροὶ ἄρχοντες σε σύσκεψη και καταφέρθηκαν εναντίον μου. Ὅμως ἐγώ, ο δούλος σου, μελετούσα μ' ενδιαφέρον τα προστάγματά σου.

118,24. καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστι, καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Σίγουρα, λοιπόν, οι μαρτυρίες σου είναι μόνιμη μελέτη μου και τα προστάγματά σου είναι οι πολύτιμοι σύμβουλοί μου.

Υπακοή στο Νόμο του Κυρίου

118,25. Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.

Μετάφραση: (Από το βάρος των θλίψεων και του πόνου) κόλλησα στο χώμα. (Συ όμως, Κύριε), δος μου ζωή σύμφωνα με τις υποσχέσεις σου.

118,26. τὰς ὁδούς μου ἐξήγγειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου· δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Εξομολογήθηκα σε σένα όλες τις πράξεις μου και με άκουσες· δίδαξέ με τις εντολές σου.

118,27. ὁδὸν δικαιομάτων σου συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχῆσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου.

Μετάφραση: Συνέτισέ με σύμφωνα με τα διδάγματά σου κι ἐγώ θα μελετήσω μ' ενδιαφέρον τα θαυμάσια έργα σου.

118,28. ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας· βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.

Μετάφραση: Ενύσταξε η ψυχὴ μου και καταλήφθηκε ἀπὸ ατονία, λόγω αμέλειας, στήριξέ με με τα λόγια σου και ἀπάλλαξέ με ἀπ' αὐτὴ την κατάσταση.

118,29. ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.

Μετάφραση: Απομάκρυνε ἀπὸ μένα κάθε δρόμο ἀδικίας και με τη γνώση και το φως του Νόμου σου ἐλέησέ με (και ενίσχυσέ με).

118,30. ὁδὸν ἀληθείας ἠρετισάμην καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Διάλεξα τον δρόμο της αρετῆς που μας δείχνει η ἀλήθεια του νόμου σου και γι' αὐτό δεν ξέχασα τις εντολές σου.

118,31. ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου, Κύριε· μή με καταισχύνῃς.

Μετάφραση: Προσκολλήθηκα, Κύριε, στις μαρτυρίες που μας παρέχεις με τον νόμο σου, (μη με ἀφήσεις αβοήθητο), για να μη ντροπιασθῶ (ενώπιον των ἀνθρώπων).

118,32. ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον, ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.

Μετάφραση: Όταν με παρηγόρησες και έδωσες άνεση στην καρδιά μου, τότε διάνυσα ακούραστος τον δρόμο των εντολών σου.

Προσευχή για κατανόηση του Νόμου του Κυρίου

118,33. Νομοθέτησόν με, Κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαντός.

Μετάφραση: Κύριε, δίδαξέ με τον δρόμο των προσταγμάτων σου, με τον φωτισμό σου και θα ζητώ να τον βαδίζω πάντοτε.

118,34. συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.

Μετάφραση: Δος μου σύνεση για να ερευνώ και να γνωρίζω τον νόμο σου και θα τον εφαρμόζω με ὅλη μου την καρδιά.

118,35. ὁδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα.

Μετάφραση: Οδήγησε με, λοιπόν, στον δρόμο των εντολών σου, γιατί αυτόν επόθησε και θέλησε η ψυχή μου.

118,36. κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.

Μετάφραση: Ἐμπνευσε στην καρδιά μου κλίση και αγάπη στις εντολές σου και ὄχι στην πλεονεξία.

118,37. ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα, ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.

Μετάφραση: Στρέψε αλλού τα μάτια μου για να μη βλέπουν τα μάταια και προσωρινά και βοήθησέ με να ζήσω στον δρόμο της τήρησης των εντολών σου.

118,38. στήσον τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου εἰς τὸν φόβον σου.

Μετάφραση: Εγκαθίδρυσε στην καρδιά του δούλου σου, ασάλευτον τον λόγο σου, για να αυξηθεί έτσι ο φόβος (και η ευλαβεία μου) προς σε.

118,39. περίελε τὸν ὄνειδισμόν μου, ὃν ὑπώπτευσα· ὅτι τὰ κρίματά σου χρηστά.

Μετάφραση: Διώξε μακριά από μένα τον χλευασμό (των εχθρών μου), που τον διαισθάνομαι, διότι οι κρίσεις σου είναι δίκαιες και ωφέλιμες για μας.

118,40. ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με. -

Μετάφραση: Ἰδού, επιθύμησα τις εντολές σου· βοήθησέ με να ζήσω μέσα στη δικαιοσύνη σου.

Εμπιστοσύνη στο Νόμο του Κυρίου

118,41. Καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, Κύριε, τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸν λόγον σου.

Μετάφραση: Είθε να έρθει σε μένα η ευσπλαχνία σου, Κύριε, και με αυτή να σωθώ σύμφωνα με τον λόγο και την υπόσχεσή σου.

118,42. καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὄνειδίζουσί μοι λόγον, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.

Μετάφραση: Και (τότε) θα δώσω απάντηση σ' αυτούς που με κοροϊδεύουν, γιατί στηρίξα την ελπίδα μου στην αξιοπιστία των λόγων σου.

118,43. καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι ἐπὶ τοῖς κρίμασί σου ἐπήλπισα.

Μετάφραση: Και μην αφαιρέσεις ποτέ απ' το στόμα μου τον λόγο της αλήθειας σου, γιατί εγώ στηρίξα τις ελπίδες μου στις δίκαιες κρίσεις και αποφάσεις σου.

118,44. καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου διαπαντός, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: (Έτσι) θα φυλάττω τον νόμο σου σ' όλο το διάστημα της ζωής μου και στους αιώνες.

118,45. καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.

Μετάφραση: Και βάδιζα τον δρόμο της ζωής μου με άνεση, διότι ζήτησα με πόθο να εφαρμόζω τις εντολές σου.

118,46. καὶ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων καὶ οὐκ ἡσυχνόμην.

Μετάφραση: Μιλούσα για τις εντολές σου μπροστά σε βασιλείς και δεν ένιωθα καμιά ντροπή και κανένα δισταγμό.

118,47. καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου, ἃς ἠγάπησα σφόδρα.

Μετάφραση: Επέμενα στη μελέτη των εντολών σου, που τις αγάπησα πολύ.

118,48. καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου ἃς ἠγάπησα, καὶ ἡδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασί σου. -

Μετάφραση: Με πολλή ευλάβεια έστρεψα την προσοχή μου προς τις εντολές σου, που τις αγάπησα, κι εντρυφούσα στη μελέτη των δικαιωμάτων σου.

Πεποίθηση στο Νόμο του Κυρίου

118,49. Μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου, ὧν ἐπήλπισάς με.

Μετάφραση: Θυμήσου τις υποσχέσεις σου σε μένα τον δούλο σου, στις οποίες έχω στηρίξει τις ελπίδες μου.

118,50. αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου, ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με.

Μετάφραση: Αυτή η υπόσχεσή σου με παρηγόρησε στη θλίψη μου, γιατί ο λόγος σου μου έδωσε ζωή.

118,51. ὑπερήφανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα.

Μετάφραση: Υπερήφανοι και αδιάντροποι άνθρωποι παρανομούσαν ασύστολα, εγώ όμως από τον νόμο σου δεν ξέφυγα.

118,52. ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ' αἰῶνος, Κύριε, καὶ παρεκλήθην.

Μετάφραση: Θυμήθηκα τις αιώνιες κρίσεις και εντολές σου, Κύριε, και βρήκα παρηγοριά σ' αυτές.

118,53. ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἀμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου.

Μετάφραση: Πολλή αποκαρδίωση και μελαγχολία με καταλάμβανε εξ αιτίας των αμαρτωλών που εγκατέλειπαν τον νόμο σου.

118,54. ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιώματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου.

Μετάφραση: Στον τόπο της προσωρινής κατοικίας μου (αποδημίας μου) δεν έψαλλα τίποτε άλλο από τα προστάγματά σου.

118,55. ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.

Μετάφραση: Θυμόμουνα τη νύχτα το όνόμά σου, Κύριε, και αυτή η ενθύμηση μ' ενίσχυε ώστε να φυλάττω τον νόμο σου.

55 Με τον στίχο αυτό μας υπενθυμίζει ο ψαλμωδός αυτό που κάνουν όλοι οι άνθρωποι, μύστες του Θεού. Όταν ξυπνούν κατά τη νύχτα πάλι τον Θεόν αναζητούν. Είναι υπέροχα ο άνθρωπος μέρα-νύχτα ν' αναζητάει, να διψάει τον Θεό και προς αυτόν να τείνει καρδιά και μυαλό. Αυτό, ευτυχώς, κάνουν και στις ημέρες μας μυριάδες άνθρωποι του Θεού σε πόλεις και σ' ερήμους και κρατάει ο Θεός τον κόσμο όρθιο. Μακάρι να μη λείψουν ποτέ, για να μη λείψει και η ελπίδα από τον κόσμο. Και δεν θα λείψει.

118,56. αὕτη ἐγενήθη μοι, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. -

Μετάφραση: Προσπάθεια και ενέργειά μου ήταν αυτή, το να ζητώ να μάθω και να εφαρμόζω τα δικαιώματά σου.

Αφιέρωση στο Νόμο του Κυρίου

118,57. Μερὶς μου εἶ, Κύριε, εἶπα τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.

Μετάφραση: Συ είσαι το μερίδιό μου που εκκληρονόμησα Κύριε- γι' αυτό εγώ είπα ότι θα φυλάξω τον νόμο σου.

118,58. ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου· ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.

Μετάφραση: Με όλη την καρδιά μου σε παρακάλεσα- ελέησε με σύμφωνα με τις υποσχέσεις που μας έδωσες.

118,59. διελογισάμην τὰς ὁδοὺς σου καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου.

Μετάφραση: Μελέτησα τους δρόμους της αρετής που ο νόμος σου καθορίζει και γύρισα τα πόδια μου στο θέλημά σου (συμμορφώνοντας τη ζωή μου προς αυτό).

118,60. ήτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Προετοιμάσθηκα και δεν ταλαντεύτηκα να φυλάξω τις εντολές σου.

60 ήτοιμάσθην καί οὐκ ἐταράχθην...: Ὄταν προετοιμαζόμαστε με προσευχή και με άσκηση στη ζωή μας, τότε άμα έρχονται οι πειρασμοί, οι καταιγίδες, δεν καταποντιζόμαστε. Η προετοιμασία, η «προγύμναση» και στην πνευματική ζωή είναι θείο όπλο για την αντιμετώπιση και για την τελική νίκη.

118,61. σχοινία ἀμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Οι παγίδες των αμαρτωλών, σαν άλλα σχοίνινα δίκτυα, με περικύκλωσαν, εγώ όμως δεν λησμόνησα τον νόμο σου.

118,62. μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

Μετάφραση: Σηκωνόμουν τα μεσάνυκτα για να σε ευχαριστήσω και να σε υμνήσω για τις δίκαιες κρίσεις και ενέργειές σου.

118,63. μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Είμαι κι εγώ ένας από κείνους που σε ευλαβούνται και φυλάσσουν τις εντολές σου.

118,64. τοῦ ἐλέους σου, Κύριε, πλήρης ἡ γῆ· τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με. -

Μετάφραση: Όλη η γη, Κύριε, είναι γεμάτη από τα έργα της ευσπλαχνίας σου-δίδαξέ με περισσότερο για να γνωρίσω τα δικαιώματά σου.

Η αξία του Νόμου του Κυρίου

118,65. Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου, Κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου.

Μετάφραση: Ευεργέτησες, Κύριε, τον δούλο σου, σύμφωνα με την υπόσχεσή σου.

118,66. χρηστότητα καὶ παιδεῖαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα.

Μετάφραση: Δίδαξέ με καλοσύνη, ορθή κρίση και αληθινή γνώση, διότι πίστεψα στις εντολές σου.

66 Ας το ξαναπούμε, η κοσμική παιδεία ασφαλώς και μας είναι απαραίτητη στη ζωή μας, από τα μαθηματικά... μέχρι τη φιλοσοφία... Αλλά πιο απαραίτητη και απόλυτη για τη ζωή μας είναι η θεία παιδεία, η θεία σοφία, η θεία σύνεση και καλοσύνη. Αυτά όχι μόνο μας εξανθρωπίζουν αλλά και μας θεώνουν. Γι' αυτό λέμε στα σχολεία μας ότι η παιδεία πρέπει να έχει πάντοτε σύντροφό της και οδηγό της και την άνωθεν σοφία. Τη θεία παιδεία και παιδαγωγία. Αυτή μορφώνει και μεταμορφώνει νου και καρδιά, έως τα έγκατα, οντολογικά και υπαρξιακά. Μακάρι και να το αντιληφθούν οι παιδαγωγοί, καθηγητές, δάσκαλοι, νηπιαγωγοί, γονείς και όλοι οι φορείς αγωγής. Να άγουν προς Θεό, προς το αιώνιο, προς το όντως αληθινό, που είναι η τέλεια μορφή, μόρφωση.

118,67. πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα, διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα.

Μετάφραση: Πριν να ταπεινωθῶ (με την πατρική διαπαιδαγώγησή σου), είχα αμαρτήσῃ· γι' αυτό (τώρα συνετίστηκα και) φύλαξα τους λόγους σου.

118,68. χρηστὸς εἶ σύ, Κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Γεμάτος καλοσύνη είσαι, Κύριε, και σύμφωνα με την καλοσύνη σου, δίδαξέ με τις εντολές σου.

118,69. ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμέ ἀδικία ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Πλεόνασε η αδικία των περήφανων εναντίον μου, όμως ἐγώ, παρ' όλα αυτά, με ὅλη μου την καρδιά θα μελετᾶω και θα εφαρμόζω τις εντολές σου.

118,70. ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδιά αὐτῶν, ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.

Μετάφραση: Σκλήρυνε, σαν το γάλα που πήζει για να γίνει τυρί, η καρδιά τους, όμως ἐγώ μελετοῦσα τον νόμο σου (για να τον ἔχω οδηγό μου).

118,71. ἀγαθὸν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Είναι καλό για μένα το ὅτι με ταπείνωσες, για να μάθω ἔτσι καλύτερα τις εντολές σου.

71 Το αγαθό πολλές φορές το μαθαίνουμε μέσα από την ταπείνωση, την θλίψη, τον πόνο.

118,72. ἀγαθὸς μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου. -

Μετάφραση: Για μένα είναι πιο πολύτιμος ο νόμος που βγήκε από το πανάγιο στόμα σου, από αμέτρητο χρυσάφι και ασήμι.

Η διαπαιδαγώγηση του Νόμου του Κυρίου

118,73. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με· συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Τα χέρια σου με δημιούργησαν και με διέπλασαν δός μου και σύνεση για να μάθω βαθύτερα τις εντολές σου.

73 Μόνο αυτός που μας έπλασε μπορεί και να μας διαπλάσει άριστα. Μας ξέρει αυτός. Ξέρει καλά το είναι μας και τις ανάγκες μας. Ξέρει τι μας χρειάζεται πριν ακόμα του το ζητήσουμε. Φροντίζει για μας πριν από μας. Ποιος τη χάρη μας. Γι αυτό ποτέ ας μην απελπιζόμαστε.

118,74. οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

Μετάφραση: Αυτοί που σε ευλαβούνται θα με δουν να προκόβω και θα ευφρανθούν, γιατί στήριξα την ελπίδα μου μόνο στα λόγια σου.

118,75. ἔγνω, Κύριε, ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου, καὶ ἀληθεία ἐταπείνωσάς με.

Μετάφραση: Ἔμαθα, Κύριε, ὅτι οἱ κρίσεις σου εἶναι δίκαιες καὶ ὅτι σύμφωνα με τὴν απαιτήσιν της ἀλήθειας με ταπείνωσες (διαμέσου τῶν θλίψεων).

118,76. γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου.

Μετάφραση: Ἀλλὰ τώρα ας ἔλθῃ τὸ ἔλεος σου γιὰ νὰ με παρηγορήσῃ, σύμφωνα με τὴν υπόσχεσή σου πρὸς τὸν δούλο σου.

118,77. ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ ζήσομαι, ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου ἐστίν.

Μετάφραση: Ἀς φτάσουν, λοιπόν, σὲ μένα οἱ οἰκτιρμοί σου γιὰ νὰ μου δώσουν ζωὴ, γιὰτὶ ὁ νόμος σου ἀπασχολεῖ συνέχεια τὴ σκέψή μου.

118,78. αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.

Μετάφραση: Ἀς ντραποῦν οἱ περήφανοι, γιὰτὶ ἀδίκῃ παρανόμησαν σὲ βάρος μου-ἐγὼ ὅμως θὰ εντρυφῶ στὴ μελέτῃ τῶν ἐντολῶν σου.

118,79. ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.

Μετάφραση: Ἔτσι ας διδαχτοῦν καὶ ας ἐπιστρέφουν σὲ μένα ὅσοι σε εὐλαβούνται καὶ ὅσοι γνωρίζουν τὴν ἐντολή σου.

118,80. γενηθήτω ἡ καρδιά μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν μὴ αἰσχυθῶ.

Μετάφραση: Εἴθε νὰ γίνῃ ἡ καρδιά μου ἀμεμπτὴ (χωρὶς ψεγάδι) στὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν σου, γιὰ νὰ μὴ ντροπιασθῶ (ἀπέναντι τοῖς ἀνθρώποις).

Παρηγορία τοῦ Νόμου τοῦ Κυρίου

118,81. Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχὴ μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

Μετάφραση: Ἀπέκαμε ἡ ψυχὴ μου ὅμως, νὰ περιμένει ἀπὸ σε τὴ σωτηρία μου- στήριξα τὴν ἐλπίδα μου στὰ λόγια σου.

118,82. ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου λέγοντες· πότε παρακαλέσεις με;

Μετάφραση: Ἀδυνάτισαν τὰ μάτια μου ἀπὸ τὴ μελέτῃ τῶν λόγων καὶ τῶν υποσχέσεών σου καὶ ἀναρωτιέμαι «πότε θὰ με παρηγορήσεις;».

118,83. ὅτι ἐγενήθη ὡς ἄσκος ἐν πάχνῃ· τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Διότι (ἀπὸ τὴν κακουχίαν) ἐγίνακα κατάξενος ὡς ἀσκὶ στὴν παγωνιά· ὅμως τὰ προστάγματά σου δὲν τὰ λησμόνησα οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή.

118,84. πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου; πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν;

Μετάφραση: Πόσες είναι οι μέρες του δούλου σου; Πότε λοιπόν, θα εκφέρεις τη δίκαιη κρίση σου για μένα εναντίον εκείνων που με καταδιώκουν;

118,85. διηγήσαντό μοι παράνομοι άδολεσχίας, άλλ' ούχ ως ό νόμος σου, Κύριε.

Μετάφραση: Μου διηγήθηκαν οι παράνομοι φλυαρίες και μάταιες σκέψεις, αλλά αυτά δεν είναι σαν τον νόμο σου, Κύριε.

118,86. πᾶσαι αἱ έντολαί σου αλήθεια· άδίκως κατεδίωξαν με, βοήθησόν μοι.

Μετάφραση: Αντίθετα όλες οι εντολές σου είναι αλήθεια- άδικα με καταδίωξαν, βοήθησέ με και προστάτεψέ με.

118,87. παρά βραχύ συνετέλεσάν με έν τη γῇ, έγώ δέ ούκ έγκατέλιπον τας έντολάς σου.

Μετάφραση: Παρά λίγο οι εχθροί μου να με αποτέλειωναν και να μ' έριχναν νεκρό πάνω στη γη, εγώ όμως δεν εγκατέλειψα τις εντολές σου.

118,88. κατά τὸ έλεός σου ζῆσόν με, καί φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.

Μετάφραση: Σύμφωνα με την άπειρη ευσπλαχνία σου, γλύτωσέ με από τους κινδύνους και δος μου ζωή. Τότε εγώ θα φυλάξω περισσότερο τις εντολές σου, που προέρχονται από το στόμα σου.

Πίστη στο Νόμο του Κυρίου

118,89. Εἰς τὸν αἰῶνα, Κύριε, ὁ λόγος σου διαμένει έν τῷ οὐρανῷ.

Μετάφραση: Ο λόγος σου, Κύριε, παραμένει αιώνιος και αναλλοίωτος στον ουρανό.

118,90. εἰς γενεάν καὶ γενεάν ἡ αλήθειά σου· έθεμελίωσας τήν γῆν καὶ διαμένει.

Μετάφραση: Από γενιά σε γενιά παραμένει αναλλοίωτη η αλήθειά σου, την οποία θεμελίωσες με ασφάλεια, όπως τη γη και γι' αυτό παραμένει αδιατάρακτη.

118,91. τη διατάξει σου διαμένει ήμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.

Μετάφραση: Σύμφωνα με τη διαταγή σου παραμένει η ημέρα, γιατί τα πάντα είναι υποταγμένα σε σένα.

118,92. εἰ μή ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μου έστι, τότε ἂν άπωλόμην έν τη ταπεινώσει μου.

Μετάφραση: Εάν ο νόμος σου δεν ήταν μελέτη μου, θα χανόμουν μέσα στις θλίψεις μου, που με είχαν ταπεινώσει.

118,93. εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μή έπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι έν αύτοῖς έζησάς με.

Μετάφραση: Ουδέποτε θα ξεχάσω τα δικαιώ-ματά σου, διότι με αυτά με διατήρησες στη ζωή.

118,94. σός είμι έγώ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου έξεζήτησα.

Μετάφραση: Δικός σου είμαι εγώ, σώσε με, γιατί τις εντολές σου ζήτησα με πόθο (να μάθω και να εφαρμόσω).

118,95. ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με· τὰ μαρτύριά σου συνῆκα.

Μετάφραση: Μου έστησαν ενέδρα με υπομονή οι αμαρτωλοί για να με εξοντώσουν είχα όμως στο νου μου τις μαρτυρίες του νόμου σου.

118,96. πάσης συντελείας εἶδον πέρας· πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.

Μετάφραση: Είδα ότι όλα τ' αγαθά του κόσμου τούτου έχουν ένα τέλος. Ο νόμος σου όμως καλύπτει απέραντο χρονικό διάστημα, (έγκυρα και αναλλοίωτα).

81-96 Ο πιστός μπορεί για λόγους παιδαγωγικούς να μη λαβαίνει τη βοήθεια του Θεού αμέσως, όταν τη ζητάει. Ας μην απελπίζεται όμως ποτέ. Να ελπίζει πάντα στον Θεό και θα σωθεί οπωσδήποτε. Ο Θεός είναι απόλυτα αξιόπιστος... Αυτός θα τον ανυψώσει υπέρ πάντας τους αμαρτωλούς και θα του χαρίσει την αιώνια ευτυχία.

Αγάπη για το Νόμο του Κυρίου

118,97. Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου, Κύριε· ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἔστιν.

Μετάφραση: Πόσο πολύ αγάπησα τον νόμο σου, Κύριε- όλη τη μέρα εντρυφώ στη μελέτη του.

118,98. ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμὴ ἔστιν.

Μετάφραση: Με τις εντολές σου, που με δίδαξες, με έκανες πιο σοφό από τους εχθρούς μου, γιατί η σοφία μου αυτή έγινε αιώνιο κτήμα μου.

118,99. ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα, ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἔστιν.

Μετάφραση: Ξεπέρασα όλους τους δασκάλους μου (σε γνώση και σοφία), διότι οι μαρτυρίες του νόμου σου είναι η μελέτη μου.

118,100. ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.

Μετάφραση: Απόκτησα περισσότερη σύνεση από τους γέροντες, γιατί ζήτησα με πόθο να μάθω (και να εφαρμόσω) τις εντολές σου.

118,101. ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ὥπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου.

Μετάφραση: Προφύλαξα τον εαυτό μου από κάθε πονηρό δρόμο, για να τηρήσω τις εντολές σου.

101 ἐκώλυσα τούς πόδας μου...: Αν προσέχαμε πού οδηγούμε τα βήματά μας κάθε φορά, πού βαδίζουμε, τότε δεν θα είχαμε στραβοπατήματα. Τα στραβοπατήματα είναι λάθος βήματα. Πρόσεχε πού πατάς, για να μη στραβοπατάς.

118,102. ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.

Μετάφραση: Από τις εντολές σου που (με βάση τους) μας κρίνεις, δεν απομακρύνθηκα, γιατί συ τις ενομοθέτησες (προς καθοδήγησή μου).

118,103. ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.

Μετάφραση: Πόσο γλυκά είναι τα λόγια σου στον λάρυγγά μου (όταν τα προφέρω)· είναι γλυκύτερα απ' ότι το μέλι στο στόμα μου.

118,104. ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα· διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας.

Μετάφραση: Απόκτησα σύνεση από τη μελέτη των εντολών σου- γι' αυτό μίσησα κάθε δρόμο αδικίας.

Φως από το Νόμο του Κυρίου

118,105. Λύχνος τοῖς ποσὶ μου ὁ νόμος σου καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.

Μετάφραση: Ο νόμος σου είναι λυχνάρι στα πόδια μου (στην πορεία της ζωής μου) και φως στον δρόμο μου.

118,106. ὦμοσα καὶ ἔστησα τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

Μετάφραση: Ορκίστηκα κι εδεδεσμεύτηκα να τηρώ τις δίκαιες κρίσεις του νόμου σου.

118,107. ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα· Κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.

Μετάφραση: Ταπεινώθηκα υπερβολικά (από τους εχθρούς μου), Κύριε, περιφρόνησε τη ζωή μου (που κινδυνεύει), σύμφωνα με την υπόσχεσή σου.

118,108. τὰ ἐκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δὴ, Κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.

Μετάφραση: Δέξου με ευχαρίστηση, Κύριε, τις δοξολογίες, (που με τη θέλησή μου σου προσφέρω) από το στόμα μου και δίδαξέ με βαθύτερα τις εντολές σου, (με τις οποίες θα μας κρίνεις).

118,109. ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντός, καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Η ζωή μου είναι στα χέρια σου πάντοτε, κι εγώ δεν ξέχασα ποτέ τον νόμο σου.

118,110. ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι, καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην.

Μετάφραση: Οι αμαρτωλοί μου έστησαν παγίδες, όμως εγώ δεν ξέφυγα από τις εντολές σου.

118,111. ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μου εἰσιν.

Μετάφραση: Έχω σαν κληρονομιά αιώνια τις μαρτυρίες σου, γιατί αυτές αποτελούν πηγή χαράς για την καρδιά μου.

111 ἐκκληρονόμησα...: Η ωραιότερη και σταθερότερη κληρονομιά είναι ο λόγος του Θεού. Το θείο του θέλημα. Όλες οι άλλες κληρονομίες στο τέλος εξανεμίζονται. Η θεία κληρονομιά είναι ανυπερέβλητη και αιώνια. Ας την κληροδοτήσουμε και στα παιδιά μας, αφού φυσικά την έχουμε κληρονομήσει κι εμείς από τους πνευματικούς Πατέρες της Εκκλησίας μας. Ιδού οι θείοι θησαυροί. Και ας μη λείπει από κανένα χριστιανικό σπίτι η Αγία Γραφή μ' ερμηνεία.

118,112. ἔκλινα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμειψιν. -

Μετάφραση: Έδωσα σταθερή κλίση στην καρδιά μου με την απόφαση να εκτελώ τα προστάγματά σου αιώνια για να τύχω της ανάλογης ανταμοιβής.

Ασφάλεια στο Νόμο του Κυρίου

118,113. Παρανόμους ἐμίσησα, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.

Μετάφραση: Αποστράφηκα και μίσησα τους παράνομους, αλλά αγάπησα τον νόμο σου.

118,114. βοηθός μου, καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ· εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

Μετάφραση: Εσύ είσαι βοηθός και προστάτης μου· εγώ στα λόγια σου στήριξα την ελπίδα μου.

118,115. ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ μου.

Μετάφραση: Φύγετε μακριά από μένα, σεις που κάνετε πονηρά έργα· εγώ δε θα ερευνήσω και θα μάθω καλύτερα τις εντολές του Θεού μου.

118,116. ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ ζῆσόν με, καὶ μὴ καταισχύνης με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.

Μετάφραση: Άπλωσε το χέρι σου και στήριξέ με σύμφωνα με την υπόσχεσή σου και περιφρούρησε τη ζωή μου, ώστε να μη ντροπιαστώ, επειδή στήριξα την ελπίδα μου σε σένα.

118,117. βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασί σου διαπαντός.

Μετάφραση: Βοήθησέ με και θα σωθώ από τους κινδύνους. Έτσι θα μπορώ να μελετώ πάντοτε τα προστάγματά σου.

118,118. ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.

Μετάφραση: Εξευτέλισες όλους όσους απομακρύνθηκαν από τις εντολές σου, γιατί ό,τι είχαν στο νου τους ήταν άδικο.

118,119. παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς· διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου.

Μετάφραση: Ερεύνησα και είδα ότι διαβαίνουν και εξαφανίζονται όλοι οι αμαρτωλοί της γης- γι' αυτό αγάπησα τις μαρτυρίες του νόμου σου.

118,120. καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου· ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην. -

Μετάφραση: Κάρφωσε και νέκρωσε, διὰ του φόβου σου, τη σάρκα μου· διότι με τρομάζουν οι κρίσεις και οι τιμωρίες σου εναντίον της αμαρτίας.

Υποταγή στο Νόμο του Κυρίου

118,121. Ἐποίησα κρῖμα καὶ δικαιοσύνην· μὴ παραδῶς με τοῖς ἀδικοῦσί με.

Μετάφραση: Επιδίωξα την ευθύτητα και τη δικαιοσύνη· μη με παραδώσεις στα χέρια αυτών που με αδικούν.

118,122. ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν· μὴ συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.

Μετάφραση: Πάρε κάτω από την προστασία σου εμέ τον δούλο σου, για το καλό μου, ώστε να μη με συκοφαντήσουν οι περήφανοι.

118,123. οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.

Μετάφραση: Τα μάτια μου κουράστηκαν να περιμένουν τη σωτηρία μου από σένα, και την εκπλήρωση τίς δίκαιης υπόσχεσής σου.

118,124. ποιήσον μετὰ τοῦ δούλου σου κατὰ τὸ ἔλεός σου καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.

Μετάφραση: Μεταχειρίσου τον δούλο σου σύμφωνα με την άπειρη ευσπλαχνία σου και δίδαξε με περισσότερο τις εντολές σου.

118,125. δοῦλός σου εἰμι ἐγώ· συνέτισόν με, καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου.

Μετάφραση: Δούλος σου είμαι εγώ· δός μου, λοιπόν, σύνεση και φωτισμό για να γνωρίσω καλύτερα τις εντολές σου.

118,126. καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ· διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.

Μετάφραση: Εφτασε ο καιρός να δράσει ο Κύριος, διότι παρεβίασαν τον νόμο σου.

118,127. διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου ὑπὲρ χρυσίον καὶ τοπάζιον.

Μετάφραση: Γι' αυτό αγάπησα τις εντολές σου περισσότερο από το χρυσάφι και το τοπάζι (πολύτιμος λίθος).

118,128. διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα.

Μετάφραση: Γι' αυτό συμμορφωνόμουν προς όλες τις εντολές σου και μίσησα κάθε δρόμο που οδηγεί στην αδικία.

Επιθυμία για την τήρηση του Νόμου του Κυρίου

118,129. Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου· διὰ τοῦτο ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου.

Μετάφραση: Προκαλούν τον θαυμασμό οι εντολές σου· γι' αυτό με πόθο τις μελέτησε η ψυχή μου.

118,130. ἡ δὴλῳσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους.

Μετάφραση: Η φανέρωση των λόγων σου θα φωτίσει και θα συνετίσει και αυτούς ακόμη τους ανώριμους.

130 φωτιεῖ καὶ συνετιεῖ νηπίους: Ο Θεός αποκαλύπτεται στους «νήπιους», που σημαίνει στους έχοντες καθαρή καρδιά σαν τα νήπια παιδιά. Προσοχή, η θεία γνώση έρχεται από θεία φώτιση. Αλλά θεία φώτιση και εγωισμός και υπεροψία δεν πάνε ποτέ μαζί. Ο Θεός αποκαλύπτεται στους ταπεινούς. «Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι...» (Ματθ. ε' 3). Αυτοί είναι οι αληθινοί σοφοί. Άλλωστε, ο αληθινά σοφός είναι πάντα ταπεινός.

118,131. τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἴλκυσα πνεῦμα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν.

Μετάφραση: Άνοιξα το στόμα μου και ανάπνευσα ζωογόνο αέρα· έτσι λαχτάρησα και λαχταρώ τις εντολές σου.

118,132. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.

Μετάφραση: Ρίξε πάνω μου σπλαχνικό το βλέμμα σου κι ελέησέ με, σύμφωνα με τη δίκαιη απόφαση σου να προστατεύεις όσους αγαπούν το όνομά σου.

118,133. τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριεύσάτω μου πᾶσα ἀνομία.

Μετάφραση: Κατεύθυνε τη ζωή μου σύμφωνα με το λόγο σου, ώστε να μη με κυριεύσει καμία ανομία.

118,134. λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου.

Μετάφραση: Γλύτρωσέ με από τη συκοφαντία των ανθρώπων κι εγώ θα φυλάξω τις εντολές σου.

118,135. τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Ας φωτίσει εμέ τον δούλο σου η καλοσύνη του προσώπου σου και δίδαξέ με τα προστάγματά σου.

118,136. διεξόδους ὑδάτων κατέδυσαν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.

Μετάφραση: Βυθίστηκαν σε ποταμούς δακρύων τα μάτια μου, επειδή δεν τήρησα τον νόμο σου.

Η δικαιοσύνη του Νόμου του Κυρίου

118,137. Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεῖαι αἱ κρίσεις σου.

Μετάφραση: Είσαι δίκαιος, Κύριε, και οι αποφάσεις σου είναι ορθές και δίκαιες.

118,138. ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.

Μετάφραση: Οι μαρτυρίες σου, που περιέχονται στις εντολές και τους νόμους σου, είναι δίκαιες και αληθινές.

118,139. ἐξέτηξέ με ὁ ζήλός σου, ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.

Μετάφραση: Ο ζήλος μου για τη δόξα σου με ἐλείωσε σαν το κερί, διότι οι εχθροί μου λησμόνησαν τις εντολές σου.

118,140. πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα, καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.

Μετάφραση: Ὅμως τα λόγια σου είναι ολοκάθαρα, σαν το χρυσάφι που καθαρίστηκε στο πυρωμένο καμίνι. Γι' αυτό κι εγώ ο δούλος σου τα αγάπησα.

118,141. νεώτερος ἐγὼ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος· τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Εἶμαι μικρότερος ἐγώ και περιφρονημένος- ὁμως τα προστάγματά σου δεν ξέχασα ποτέ.

118,142. ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια.

Μετάφραση: Η δικαιοσύνη σου είναι αιώνια δικαιοσύνη και ο νόμος σου είναι αυτή η ίδια η ἀλήθεια.

118,143. θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὗροσάν με· αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου.

Μετάφραση: Με βρήκαν θλίψεις και ἀνάγκες, ἀλλὰ οι εντολές σου ἦσαν πάντοτε μελέτη μου (και παρηγοριά μου).

118,144. δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα· συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.

Μετάφραση: Τα προστάγματά σου είναι αιώνια και δίκαια· δός μου, λοιπόν, (διά μέσου αυτών) σύνεση, ὥστε να ζήσω σύμφωνα με το θέλημά σου.

Υποστήριξη ἀπὸ το Νόμο του Κυρίου

118,145. Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου· ἐπάκουσόν μου, Κύριε, τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω.

Μετάφραση: Φώναξα δυνατά με ὅλη την καρδιά μου· ἀκουσέ με, Κύριε, και θα ζητήσω να μάθω και να εφαρμόσω τα προστάγματά σου.

118,146. ἐκέκραξά σοι· σῶσόν με, καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.

Μετάφραση: Φώναξα δυνατά σε σένα· σώσε με και θα φυλάξω τις εντολές σου.

118,147. προέφθασα ἐν ἁωρίᾳ καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.

Μετάφραση: Πρόφθασα και πολύ νωρίς το πρωί προσευχήθηκα με κραυγή δυνατή, γιατί στήριξα τις ἐλπίδες μου στα λόγια σου.

118,148. προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ μελετᾶν τὰ λόγια σου.

Μετάφραση: Άνοιξαν τα μάτια μου πολύ νωρίς το πρωί για να μελετήσω τα λόγια σου.

118,149. τῆς φωνῆς μου ἄκουσον, Κύριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κρῖμά σου ζῆσόν με.

Μετάφραση: Ακούσε τη φωνή της δέησής μου, Κύριε, σύμφωνα με την άπειρη ευσπλαχνία σου, και δός μου ζωή κατά την κρίση σου.

118,150. προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομία, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.

Μετάφραση: Με πλησίασαν όσοι με καταδιώκουν άδικα και παράνομα· απομακρύνθηκαν δε από τον νόμο σου (και είναι αδίστακτοι).

118,151. ἐγγὺς εἶ, Κύριε, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια.

Μετάφραση: Είσαι όμως κοντά μου, Κύριε, και όλοι οι δρόμοι και οι τρόποι που ενεργείς για μας είναι αληθινόί.

118,152. κατ' ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.

Μετάφραση: Από την αρχή έμαθα και κατανόησα, Κύριε, από τις μαρτυρίες σου ότι οι εντολές σου έχουν αιώνια θεμέλια.

Σωτηρία από την τήρηση του Νόμου του Κυρίου

118,153. Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με, ὅτι τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Δες σε ποια ταπείνωση (με έριξαν οι εχθροί μου) και απάλλαξέ με απ' αυτή, γιατί εγώ δεν ξέχασα τον νόμο σου.

118,154. κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με· διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.

Μετάφραση: Κάνε δίκαιη κρίση πάνω στην υπόθεσή μου και σώσε με· κατά την υπόσχεσή σου περιφρόνησε τη ζωή μου.

118,155. μακρὰν ἀπὸ ἀμαρτωλῶν σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν.

Μετάφραση: Είναι μακριά από τους αμαρτωλούς η σωτηρία (ανύπαρκτη), γιατί δεν ζήτησαν να μάθουν τα προστάγματά σου.

118,156. οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, Κύριε· κατὰ τὸ κρῖμά σου ζῆσόν με.

Μετάφραση: Είναι πολλά τα ελέη σου και η ευσπλαχνία σου, Κύριε- δός μου ζωή σύμφωνα με τη δικαιοσύνη σου.

118,157. πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με· ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.

Μετάφραση: Είναι πολλοί αυτοί που με καταδιώκουν και με θλίζουν- εγώ όμως ποτέ δεν ξέφυγα από τις μαρτυρίες των εντολών σου.

118,158. εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην, ὅτι τὰ λόγια σου οὐκ ἐφυλάξαντο.

Μετάφραση: Είδα ασύνετους (ν' απορρίπτουν τις εντολές σου) κι έλειψα από θλίψη, γιατί δεν τήρησαν τα λόγια σου.

118,159. Ἴδε, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα· Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με.

Μετάφραση: Δες, Κύριε, ότι εγώ αγάπησα τις εντολές σου. Κύριε, δός μου ζωή σύμφωνα με την άπειρη ευσπλαχνία σου.

118,160. ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου. -

Μετάφραση: Η αλήθεια είναι θεμέλιο των λόγων σου και είναι αιώνιες όλες οι δίκαιες κρίσεις σου.

Αφιέρωση στο Νόμο του Κυρίου

118,161. Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν, καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδιά μου.

Μετάφραση: Ἀρχοντες ασεβείς με καταδίωξαν χωρίς λόγο. Μόνο από τα λόγια σου δέιλιασε η καρδιά μου, μήπως τα παραβώ.

118,162. ἀγαλλιᾶσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου ὡς ὁ εὐρίσκων σκῦλα πολλά.

Μετάφραση: Νιώθω αγαλλίαση από τη μελέτη και εφαρμογή των νόμων σου, όπως εκείνος που βρίσκει λάφυρα πολλά.

118,163. ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην, τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.

Μετάφραση: Μίσησα την αδικία και την αποστράφηκα, όμως αγάπησα τον νόμο σου.

118,164. ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἦνεσά σε ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.

Μετάφραση: Πολλές φορές στο διάστημα της μέρας σε υμνολογώ, για τις δίκαιες κρίσεις σου.

118,165. εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον.

Μετάφραση: Ειρήνη πολλή βασιλεύει στις καρδιές εκείνων που αγαπούν τον νόμο σου, και δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο γι' αυτούς, που να τους σκανδαλίζει και να τους κλονίζει.

118,166. προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, Κύριε, καὶ τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα.

Μετάφραση: Πάντοτε από σε προσδοκούσα τη σωτηρία, Κύριε, και αγάπησα τις εντολές σου.

118,167. ἐφύλαξεν ἡ ψυχὴ μου τὰ μαρτύριά σου καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα.

Μετάφραση: Τις εντολές σου τήρησε η ψυχή μου, γιατί πολύ θερμά τις αγάπησε.

118,168. ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου, Κύριε. -

Μετάφραση: Φύλαξα τις εντολές και τις μαρτυρίες σου, γιατί όλοι οι δρόμοι της ζωής μου βρίσκονται ενώπιόν σου, Κύριε.

Δοξολογία για το Νόμο του Κυρίου

118,169. Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ενώπιόν σου, Κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.

Μετάφραση: Ας φτάσει λοιπόν, ενώπιόν σου, Κύριε· η παράκλησή μου· δος μου σύνεση και σοφία σύμφωνα με την υπόσχεσή σου.

118,170. εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ενώπιόν σου, Κύριε· κατὰ τὸ λόγιόν σου ρῦσαί με.

Μετάφραση: Είθε να φτάσει μπροστά σου η αξίωση της προσευχής μου, Κύριε* σύμφωνα με την υπόσχεσή σου, λύτρωσέ με.

118,171. ἐξερεύξαινοι τὰ χεῖλη μου ὕμνον, ὅταν διδάξης με τὰ δικαιώματά σου.

Μετάφραση: Είθε να αναβλύσουν ὕμνοι από τα χεῖλη μου, όταν θα με διδάξεις τα προστάγματά σου.

118,172. φθέγγαιτο ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγια σου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.

Μετάφραση: Είθε η γλώσσα μου να διαλαλεί τα λόγια σου, διότι όλες οι εντολές σου είναι δίκαιες.

118,173. γενέσθω ἡ χεὶρ σου τοῦ σῶσαί με, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠρετισάμην.

Μετάφραση: Ας απλωθεί πάνω μου το χέρι σου για να με σώσει, διότι εγώ πάνω απ' όλα προτίμησα τις εντολές σου.

118,174. ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου, Κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μου ἔστι.

Μετάφραση: Πόθησα με όλη μου την καρδιά τη σωτηρία που συ δίνεις, Κύριε, και γι' αυτό μελετώ συνέχεια τον νόμο σου.

174 Για να σωθούμε πρέπει να μελετούμε τον λόγο του Θεού και μ' αυτόν μέρα-νύχτα να ζούμε. Όσο περισσότερο τον ποθούμε και τον ζούμε, τόσο πιο σίγουρα και αιώνια θα σωθούμε. Κι επειδή ο μεγάλος αυτός ψαλμός, μιλάει για τη μελέτη του Νόμου του Θεού συνεχώς, επιτρέψτε μας να συστήσουμε μεταξύ πολλών άλλων καλών σχετικών εργασιών και τη δική μας συλλογική εργασία σ' όλη την Καινή Διαθήκη. Κυκλοφορεί σε χωριστά τεύχη, αλλά και σε δύο ενιαίους τόμους (Κείμενο-Μετάφραση-Σχόλια). Καλόν είναι να μη λείπει από καμιά βιβλιοθήκη και από κανένα σπίτι, για να είναι συνεχής μελέτη μας. Αξίζει. Αξίζει όσο και η ζωή μας, γιατί μας χαρίζει την αιώνια ζωή.

118,175. ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.

Μετάφραση: (Με την προστασία σου) θα ζήσει η ψυχή μου και θα σε υμνεί, οι δε κρίσεις σου θα με βοηθήσουν.

118,176. ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός· ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Μετάφραση: Πλανήθηκα σαν χαμένο πρόβατο- ζήτησε να βρεις εμέ τον δούλο σου, διότι ποτέ δεν ξέχασα τις εντολές σου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σ' αυτόν τον ψαλμό, όπως ελέχθη και στην αρχή, θα μπορούσαμε να γράψουμε ολόκληρους τόμους από σχόλια. Εμείς μόνο νύξη, πρόκληση κάνουμε στην σοφία σας και στη σύνεσή σας και σεις εντρυφείτε και εμβαθύνετε σ' όλη τη ζωή σας. Γένοιτο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο μεγαλύτερος θησαυρός είναι ο Θείος Νόμος, η Αγία Γραφή, το Ευαγγέλιο. Ας τον κατακτήσουμε για να ζήσουμε αιώνια. Είναι στο χέρι μας, αρκεί να θελήσουμε.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΙΘ ' (119)

Ὡδή τῶν ἀναβαθμῶν.

Η επιγραφή «Ὡδή των αναβαθμῶν», που είναι και στη συνέχεια σε άλλους 14 ψαλμούς, ερμηνεύεται ποικιλοτρόπως από τους ερμηνευτές. Άλλοι λένε ότι πρόκειται για την ανάβαση των Εβραίων από τη Χαλδαία προς τα Ιεροσόλυμα μετά την απελευθέρωσή τους, άλλοι ότι οι ψαλμοί εψάλλοντο από τα караβάνια των προσκυνητών, όταν στις μεγάλες γιορτές ανέβαιναν στα Ιεροσόλυμα και άλλοι ότι σε καθένα από τα 15 σκαλοπάτια του Ναού, εψάλλετο κι ένας ψαλμός από τους λευίτες. Δεκαπέντε σκαλοπάτια, δεκαπέντε και οι ψαλμοί, όπως προελέχθη, που φέρουν αυτή την επιγραφή. Και τέλος άλλοι από τις αναβαθμιζόμενες στην εξέλιξή τους έννοιες των ψαλμών. Όπως και να' χει το πράγμα ως προς την ερμηνεία της επιγραφής, τόσο ο εν λόγω ψαλμός, όσο και οι άλλοι έχουν νοήματα που ανεβάζουν κάθε πιστό που τους μελετάει προσεκτικά σε υψηλά πνευματικά επίπεδα. Αναβαθμίζεται το πνεύμα κι υπερίπταται η ψυχή. Ως συγγραφέας των εν λόγω ψαλμών φέρεται κατά κανόνα ο Δαβίδ.

119,1. Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκουσέ μου.

Μετάφραση: Μέσα από τις θλίψεις μου φώναξα δυνατά προς τον Κύριο και έγινε δεκτή η δέησή μου.

1 Η καλύτερη κραυγή, όταν μας περιζώνουν θλίψεις, είναι η δυνατή προσευχή μας προς τον Θεό. Όσο πιο πιστά, θερμά προσευχόμαστε τόσο πιο πολύ δύναμη παίρνουμε.

119,2. Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.

Μετάφραση: Κύριε, σώσε την ψυχή μου από άδिका χείλη και από γλώσσα ύπουλη και δόλια.

2 Ο Θεός να σε φυλάει από συκοφαντική γλώσσα. Η συκοφαντία μπορεί να σπιλώσει υπολήψεις, ακόμα και ζωές ν' αφαιρέσει. Πόσοι και πόσοι άνθρωποι δεν αμαυρώθηκαν και δεν σταυρώθηκαν (πρώτος ο Χριστός) από φοβερές συκοφαντίες; Ο συκοφάντης είναι ο πιο αισχρός άνθρωπος, λέει ο ι. Χρυσόστομος. Κι έτσι είναι, γιατί συγκλονίζει τη ζωή των τίμιων ανθρώπων. Αλλά, προσθέτουν οι άγιοι ερμηνευτές, ας μη φοβόμαστε ούτε τις συκοφαντίες, εφόσον είμαστε αθώοι. Αφ' ενός γιατί πολλές φορές διαλύονται ως καπνός και αφ' ετέρου ξέρει ο Θεός και τον μεν συκοφάντη στο τέλος θα τον τιμωρήσει παραδειγματικά, ενώ τον αθώο θα τον αμείψει πανηγυρικά.

119,3. τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλῶσσαν δολίαν;

Μετάφραση: Ποια βοήθεια πρέπει να δοθεί σε σένα και ποια ενίσχυση να προστεθεί, για ν' αποκρούσεις τη δόλια γλώσσα;

119,4. τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα, σὺν τοῖς ἄνθραξι τοῖς ἔρημικοῖς.

Μετάφραση: Οπωσδήποτε (θα σου δοθούν) τα βέλη τα ακονισμένα του παντοδύναμου Θεού μαζί με τα αναμμένα κάρβουνα, που κατακαίουν και ερημώνουν.

3-4 Ναι, ο Θεός με τα θεία του κοφτερά βέλη θα βάζει στη θέση του κάθε συκοφάντη. Ας μην ανησυχεί λοιπόν ο πιστός και όταν ακόμη οργιάζουν γύρω του οι συκοφαντίες. Ξέρει ο Θεός.

119,5. οἶμοι! ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη, κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ.

Μετάφραση: Αλίμονο, γιατί η παραμονή μου στην ξενητεία παρατάθηκε- έστησα τη σκηνή μου μαζί με τις σκηνές των Κηδαριτών (βαρβαρικού λαού, απόγονου του Ισμαήλ).

119,6. πολλὰ παρώκησεν ἡ ψυχὴ μου.

Μετάφραση: Για πολύ χρόνο έμεινα στην ξενητεία.

119,7. μετὰ τῶνμισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός· ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

Μετάφραση: Με όποιους μισούσαν την ειρήνη, εγώ ήμουν ειρηνικός· όταν τους μιλούσα, εκείνοι με πολεμούσαν χωρίς αιτία.

5-7 Και ο άνθρωπος του Θεού έρχεται ώρα που παραπονιέται στον Θεό, για τη φοβερή κατάστασή του, όπως κάνει στους τρεις αυτούς στίχους ο ψαλμωδός. Αυτό δεν είναι κακό. Αντίθετα, κάνει καλό στην ψυχή (μας το επιβεβαιώνει και η Ψυχολογία), γιατί ξεσπάει, ξεφορτώνεται και δεν τρελαίνεται ο νους, αλλά και σχέση πιο έντονη με τον Θεό δημιουργείται. Επομένως, μπορούμε να μιλάμε στον Θεό ελεύθερα και στον πόνο μας και στη χαρά μας, γιατί είναι αληθινός, στοργικός πατέρας μας. Αυτό ας είναι και το σχετικό

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Καταφυγή στον Θεό, ούτως ή άλλως. Αυτός μας σώζει.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚ ' (120)

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ωραία κι αυτή η ιεραποδηματική ωδή. Εψάλλετο κατά τις ιερές προσκυνηματικές οδοιπορίες των Εβραίων προς τον Ναό των Ιεροσολύμων. Κάθε Ισραηλίτης έπρεπε κατά τον Νόμο, να επισκέπτεται τρεις φορές τον χρόνο, στις τρεις μεγάλες γιορτές, την Ιερουσαλήμ και να προσφέρει θυσίες στον Ναό κι εκεί να προσευχηθεί και να δοξάσει τον Θεό για τα μεγαλεία του και για τη διάσωσή του από τη φοβερή αιχμαλωσία.

Ο άγνωστος ποιητής κλιμακωτά, αναβαθμικά, εκτυλίσσει τις έννοιες.

120,1. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἤξει ἡ βοήθειά μου.

Μετάφραση: Σήκωσα τα μάτια μου (από την ξένη χώρα) στα ὄρη (Σιών), από όπου θα έρθει η βοήθεια που περιμένω (από τον Κύριο, για να επιστρέφω στην πατρίδα μου).

1 Ο ψαλμωδός σηκώνει ψηλά τα μάτια προς τα ιερά βουνά της Ιερουσαλήμ, για να του έρθει δύναμη, ώστε να προχωρήσει στην ιερή αποδημία του. Σε όλα και για όλα τα θεμιτά και ιερά επιδιωκόμενα πρέπει να ζητήσουμε βοήθεια από τον Θεό. Από τα ψηλά «βουνά», που ως σημεία αναφοράς και «κατοικίας» του Θεού, έρχεται η ασφαλέστερη βοήθεια. Γιατί εκεί επικρατεί «καθαρή ατμόσφαιρα», υψηλή θέα και θεώρηση του κόσμου. Μακριά από πάθη και κάθε άλλο εμπόδιο ο Θεός βοηθάει κάθε πιστό προς αυτόν αναβάτη.

120,2. ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Μετάφραση: Η βοήθεια (που περιμένω) θα έλθει από τον Κύριο, που δημιούργησε τον ουρανό και τη γη.

2 Και το επιβεβαιώνει ο ψαλμωδός αυτό, με το να καθορίζει από πού περιμένει τη βοήθειά του: από τον παντοδύναμο Δημιουργό.

120,3. μὴ δώης εἰς σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.

Μετάφραση: Είθε, ψυχή μου, να μη σαλευθεί ποτέ το πόδι σου (και να γλιστρήσει προς το κακό) και να μη νυστάξεις, για να μη αδιαφορήσει και αυτός που σε φυλάσσει (ο Κύριος).

120,4. ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Σίγουρα, δεν θα νυστάξει, ούτε θα κοιμηθεί αυτός που είναι άγρυπνος φύλακας και προστάτης του Ισραηλιτικού λαού.

3-4 Και απευθυνόμενος ο ποιητής προς τον εαυτό του, δίνει κουράγιο στην καρδιά του και συνομιλώντας με την ψυχή του, λέει «ψυχή μου πρόσεχε μην ζαλιστείς από την αμαρτία και παραπατήσεις προς αυτή». Μεγάλη υπόθεση η βαθύτερη συνομιλία με τον εαυτό μας, με τα βάθη της ψυχής μας, ώστε «ενώπιος ενωπίω», να ξεκαθαρίζονται τα πράγματα, να αναγνωρίζονται τα σφάλματα, να δηλώνεται η εκ βαθέων μετάνοια και να σηκώνεται η ψυχή για νέους αγώνες, σε νέους «μαραθώνες». Μεγάλη υπόθεση. Αλλά μας εκπλήσσει η συνέχεια του στίχου αυτού που λέει, ότι ο Κύριος, ο φύλακας, «ο φυλάσσων σε» μπορεί να

νυστάζει. Σχήμα λόγου βέβαια και όπως λένε οι ερμηνευτές το κάνει ο ποιητής με την ποιητική του δεξιότητα για να κάνει, λέει ο ι. Χρυσόστομος, πιο εμφαντική τη δική μας προσοχή στα ολισθήματα και παραπατήματα, αλλά και για να δείξει στη συνέχεια των στίχων ότι όχι μόνο δεν νυστάζει ο Θεός και δεν κοιμάται, αντίθετα αγρυπνεί και φρουρεί τα σύμπαντα.

120,5. Κύριος φυλάξει σε, Κύριος σκέπη σοι ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου·

Μετάφραση: Ο Κύριος θα σε φυλάξει, ο Κύριος θα γίνει σκέπη για σένα και θα βρίσκεται στα δεξιά σου.

120,6. ἡμέρας ὃ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε, οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.

Μετάφραση: Ἐτσι τη μέρα δεν θα σε κάψει ο ήλιος, ούτε η σελήνη (θα σε παραπλανήσει) τη νύχτα.

120,7. Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ, φυλάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ Κύριος.

Μετάφραση: Ο Κύριος θα σε προφυλάξει από κάθε κακό, θα φυλάξει τη ζωή σου ο Κύριος.

5-7 Μέρα-νύχτα φυλάει κάθε πιστό και κάθε λαό που προστρέχει σ' αυτόν και ζει με το θέλημα του πάντοτε (και δεν προστρέχει μόνο, λέει ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, σε ώρες ανάγκης) τον φυλάει και από το φυσικό κακό (καύσωνες, καταιγίδες, «σεληνιασμούς...» κ.λπ.) και τον φρουρεί επίσης μέρα-νύχτα και από το ηθικό κακό (δηλ. από ψυχική φθορά, αμαρτίες, διάφορες παγίδες, κ.ά. παρόμοια), ώστε από την ώρα που μπήκε στη ζωή, την είσοδον αυτού» και την «έξοδον» (την κοίμησή του) προς ουρανό, να μην πάθει θανάσιμο κακό. Το «εισόδους» και «εξόδους» έχει -κατά τους ερμηνευτές- και την έννοια από το πρωί που βγαίνεις από το σπίτι σου έως το βράδυ που μπαίνεις, σε φυλάει ο Θεός. Γι' αυτό πριν φύγουμε από το σπίτι να κάνουμε προσευχή... κι όταν με το καλό κλείσει η ημέρα μας το βράδυ ευχαριστία στον Θεό, για ό,τι μας χάρισε...

120,8. Κύριος φυλάξει τὴν εἴσοδόν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Ο Κύριος θα φυλάξει τις εισόδους και τις εξόδους σου (και γενικά την πορεία της ζωής σου) από τώρα και αιώνια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός μας φυλάει από ψηλά, γιατί κατεβαίνει πάντοτε και στα χαμηλά. Μας αγαπάει αφάνταστα.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΑ ' (121)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ὅπως και ο προηγούμενος ψαλμός, έχει και αυτός αναβαθμικό χαρακτήρα και ως προς την πορεία του Ισραήλ και ως προς τις έννοιες του.

121,1. Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι· εἰς οἶκον Κυρίου πορευσόμεθα.

Μετάφραση: Χάρηκα υπερβολικά, (όταν πλη-σιάζοντας την Ιερουσαλήμ), μου είπαν ότι θα μεταβούμε στον ναό του Κυρίου.

1 Ο ψαλμωδός ξεσπάει σε χαρά μαζί με όλους τους συνοδοιπόρους του και σκιρτά η ψυχή του, για την ιερή πορεία τους. Και όταν φθάνουν στην Ιερουσαλήμ δοξάζουν τον Θεό, γιατί

121,2. ἐστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ.

Μετάφραση: Και να, τα πόδια μας τώρα στέκονται στις αυλές σου, Ιερουσαλήμ.

2 τα πόδια του στέκονται, πλέον και παντού, σταθερά στις αυλές της ιερής Πόλης.

121,3. Ἱερουσαλήμ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις, ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό.

Μετάφραση: Ἰδού η Ιερουσαλήμ που έχει κτιστεί σαν πόλη μεγάλη, με σπίτια συνεχόμενα.

3 Εκθειάζεται η λαμπρότητα και η αιωνιότητα της Ιερουσαλήμ, που αυτό σημαίνει σιγουριά και αισιοδοξία για τους κατοίκους της και τους προσκυνητές της.

121,4. ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαί, φυλαὶ Κυρίου, μαρτύριον τῷ Ἰσραήλ, τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι Κυρίου·

Μετάφραση: (Εἶναι ὁμως περισσότερο ποθητὴ) διότι ἐκεῖ ἀνέβηκαν διάφορες φυλές, οἱ φυλές του λαοῦ του Κυρίου, σύμφωνα με τον νόμο που επιτάσσει στους Ἰσραηλίτες ν' ανεβαίνουν στην Ιερουσαλήμ, για να υμνήσουν το ὄνομα του Κυρίου.

4 Εκεί ανέβηκαν ὅλες οἱ φυλές του Ἰσραήλ για να γιορτάσουν πανηγυρικά ὅλοι μαζί. Θα το ξαναπούμε. Ασφαλῶς ο Θεός ὑπάρχει παντού και πάντοτε. Ὅλοι μπορούμε να τον επικαλούμαστε κάθε στιγμή, αδιάλειπτα. Ἀλλά οἱ ιερές συνάξεις ἐπὶ το αὐτό, ὅλοι ενωμένοι κάτω ἀπὸ τον ἴδιο Θεό με τον ἴδιο σκοπό, εἶναι εντελῶς θαυμαστό. Λέει ο ι. Χρυσόστομος διὰ την Ἐκκλησίαν του Χριστοῦ: «διαφορετικές φυλές και γλώσσες ἀλλά ἴδια ἡ ἀγάπη, ἴδιος ο Θεός». Να ἡ παγκοσμιότητα, ἡ οἰκουμενικότητα της Ἐκκλησίας, ἰδιαίτερα στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, στα «σά ἐκ τῶν σῶν», ὅπου ὅλοι προσφέρουμε τα δικά Του και την καρδιά μας σ' Αὐτόν που μας δημιούργησε για πάντα και τον ευχαριστοῦμε «κατά πάντα και διὰ πάντα». Μέγα το μυστήριο της Ἐκκλησίας, της Θείας Ευχαριστίας, της συναγωγῆς ὅλων των φυλῶν ὄχι μόνο του Ἰσραήλ, ἀλλά και ὅλης της οἰκουμένης, ὅπως ἐξηγεῖ ο Μ. Αθανάσιος και ο Ωριγένης.

121,5. ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυῖδ.

Μετάφραση: (Αλλ' είναι ποθητή η ανάβαση στην Ιερουσαλήμ και) γιατί εκεί στήθηκαν θρόνοι δικαστικοί, θρόνοι για τους διαδόχους από τη γενιά του Δαβίδ.

5 Εσχατολογικός και ο στίχος αυτός αναφερόμενος στην κρίση του Θεού κατά τον δεύτερο ερχομό του Χριστού.

121,6. ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσί σε·

Μετάφραση: Παρακαλέστε, λοιπόν, για την ειρήνη και την ασφάλεια της Ιερουσαλήμ. Ας υπάρχει ευτυχία γι' αυτούς που σε αγαπούν, Ιερουσαλήμ.

121,7. γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου.

Μετάφραση: Ας επικρατήσει ειρήνη στα τείχη σου που αποτελούν τη δύναμή σου. Ας υπάρχει ευημερία στους πύργους και τους προμαχώνες σου (που φυλάγουν τους θησαυρούς σου).

121,8. ἔνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίων μου, ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ·

Μετάφραση: Για χάρη των αδελφών και των φίλων μου εύχομαι ειρήνη για σένα.

121,9. ἔνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐξεζήτησα ἀγαθὰ σοι.

Μετάφραση: Για χάρη του ναού του Κυρίου και Θεού μας, ζήτησα επίμονα αγαθά για σένα, (ω Ιερουσαλήμ).

6-9 Όλα περιστρέφονται στην τρισευτυχισμένη πόλη Ιερουσαλήμ και στον Ναό τον άγίο της. Χαρακτηριστικά είναι η ειρήνη που συνέχεια περιβάλλει μέχρι και τα τείχη της Ιερουσαλήμ και απολαμβάνουν οι κάτοικοί της τ' αγαθά της, -προμήνυμα και πρόγευση- λέει ο Ζιγαβηνός, καθώς και ο Κύριλλος- των αγαθών που πρόκειται ν' απολαύσουν οι πιστοί όλων των αιώνων στην άνω Ιερουσαλήμ, τη βασιλεία του Θεού. Να γιατί ο πιστός μένει πιστός στον Θεό, ακόμα και στις σκληρότερες δοκιμασίες του, γιατί βλέπει προς τα άνω... Βλέπει τα όντως θεία άφθαρτα αγαθά, την αιώνια ειρήνη, την αιώνια γαλήνη, την αιώνια αγάπη, αλήθεια, δικαιοσύνη, ευτυχία και δεν φοβάται τίποτε. Θυσιάζεται για την άπειρη αιωνιότητα, που αποτελεί στην ουσία του ανθρώπου την λαμπρότητα. Αλίμονο, αν ο θεόρατος άνθρωπος ήταν μόνο για 50, 100 χρόνια πάνω στη γη... Θα ήταν το πιο δυστυχισμένο ον της Δημιουργίας. Όχι όμως, δεν είναι δυστυχισμένο, αλλά τρισευτυχισμένο, αφού αν θέλει, μπορεί να ζει αιώνια μέσα στην αιώνια Βασιλεία του Θεού. Γι αυτή είμαστε πλασμένοι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος πορεύεται ακλόνητα προς τον ουρανό, και στη γη δεν κλονίζεται και για τη βασιλεία του θεού προορίζεται. Αυτός είναι ο αληθινά ευτυχής.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΒ ' (122)

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Κι αυτός ο μικρός ψαλμός είναι αναβαθμικός. Γράφτηκε σε περίοδο δοκιμασίας, είτε προσωπικής του ποιητή, είτε του Ισραηλιτικού λαού.

122,1. Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.

Μετάφραση: Προς σε Κύριε, εχω υψωμένα τα μάτια μου, που κατοικεῖς στον ουρανό.

1 Η στροφή των ματιῶν προς τον Θεό σε περίοδο σκληρῶν δοκιμασιῶν εἶναι σύνηθες φαινόμενο των προφητῶν και γενικὰ των αγίων ανδρῶν (και γυναικῶν). Και εἶναι, -αυτό το αποδεικνύει η πνευματική εμπειρία, τόσο η προσωπική κάθε πιστού, όσο και η ομαδική κάθε ευσεβούς λαού- η πιο αποτελεσματική στροφή. Όταν ο άνθρωπος στρέφει το βλέμμα του στον ουρανό, και στις πιο σκληρές δοκιμασίες, δεν θα περιστρέφεται απελπισμένος γύρω από το κενό. Δοκίμασέ το αδελφέ μου και θα πειστείς εκατό τα εκατό.

122,2. ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἕως οὗ οἰκτειρήσαι ἡμᾶς.

Μετάφραση: Ἰδού, ὅπως τα μάτια των δούλων στρέφονται στα χέρια των κυρίων τους και τα μάτια της δούλης στρέφονται στα χέρια της κυρίας της, ἔτσι στρέφονται και τα δικά μας μάτια προς τον Κύριο και Θεό μας, μέχρι να μας ελεήσει.

2 Αρκεί η στροφή αυτή να εἶναι πλήρης, ὄχι μ' επιφυλάξεις. Να εἶναι ἀνευ ὀρων και ὀρίων. Να εἶναι, -συμβολικά μιλάει κι εδώ ο ποιητής- στραμμένα τα μάτια της ψυχῆς μας προς τον Θεό, ὅπως εἶναι του δούλου, του υπηρέτη, του αφοσιωμένου ανθρώπου προς τον κύριό του και την κυρία του. Εάν ἔτσι εμπιστευτικά κοιτάζει ο πιστός τον ουρανό, τότε ἀσφαλῶς ο ουρανός ευσπλαγχνίζεται τον πιστό και τον σώζει και κυρίως τον αγιάζει και τον θεώνει αἰώνια. Αυτό εἶναι το ἀτίμητο κέρδος και ο ἀπείρος θησαυρός του πιστού. Η πανευτυχής αἰωνιότητα.

122,3. ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως,

Μετάφραση: Ελέησέ μας, Κύριε, ελέησέ μας, διότι χορτάσαμε με το παραπάνω από εξουδένωση (και περιφρόνηση).

3 Επίμονη πρέπει να εἶναι η ἐπὶ κλήσή μας στο ἔλεος του Θεού, για να το λάβουμε. Αυτό, το ξαναλέμε, σημαίνει συνεχὴ επαφή κι ἐνότητα με τον Θεό, που αρχίζει από τη γη για να συνεχιστεῖ αἰώνια στον ουρανό. Μεγάλο το θεῖο κέρδος του ανθρώπου.

122,4. ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν. Τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνούσι, καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

Μετάφραση: Παραγέμισε (και παραχόρτασε απ' αυτά) η ψυχή μας. (Είθε να έλθει τώρα) η ντροπή γι' αυτούς που ευδαιμονούν και ο εξευτελισμός στους περήφανους (που μας καταταυραννούν).

4 Γεμάτος πόνο ο ψαλμωδός, παρακαλεί τον Θεό, αλλά και προφητεύει, να έρθει η ντροπή και ο εξευτελισμός σ' αυτούς τους τυράννους, οι οποίοι αδικούν τον λαό, αδικούν τον ευσεβή άνθρωπο. Αυτό απαιτεί η δικαιοσύνη του Θεού. Γι' αυτό και ο στίχος αυτός είναι και εσχατολογικός.

Έτσι ο μικρός αυτός ψαλμός μας έδωσε το στίγμα του νοήματος του πόνου, του τελικού εξευτελισμού των τυράννων και των ασεβών γενικά και συγχρόνως τη λύση στις μεγάλες δυσκολίες της ζωής. Κι αυτή είναι αναμφισβήτητη η στροφή και πλήρης εμπιστοσύνη στον Θεό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η στροφή προς τον Θεό σώζει τον άνθρωπο.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΓ ' (123)

Ἦδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Και του ψαλμού αυτού οι έννοιες προχωρούν αναβαθμικά. Ο ψαλμωδός βροντοφωνεί

123,1. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ·

Μετάφραση: Εάν δεν ήταν ο Κύριος μαζί μας, ας το ομολογήσει, λοιπόν, όλος ο Ισραηλιτικός λαός.

123,2. εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς,

Μετάφραση: Εάν δεν ήταν ο Κύριος μαζί μας, όταν ξεσηκώθηκαν άνθρωποι εναντίον μας (οι πάνοπλοι εχθροί μας),

123,3. ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς·

Μετάφραση: ασφαλώς ζωντανούς θα μας κατάπιναν, όταν η οργή τους είχε ξεσπάσει εναντίον μας·

123,4. ἄρα τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς, χεῖμαρρόν διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν·

Μετάφραση: τότε το μίσος και η κακία τους σαν ορμητικό ρεύμα νερού θα μας είχε καταποντίσει· η ψυχή μας θα διερχόταν ορμητικό ποτάμι, από εκείνα που σχηματίζονται τον χειμώνα.

123,5. ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον.

Μετάφραση: Ασφαλώς η ψυχή μας θα διερχόταν βαθύτατο νερό, που δεν έχει πυθμένα (και θα καταποντιζόταν).

1-5 ότι εάν δεν ήταν υπερασπιστής του Ισραήλ ο Κύριος, τότε ο Ισραήλ θα ήταν χαμένος. Και τούτο γιατί το μίσος, η εχθρότητα και η οργή των εχθρικών λαών γύρω του, θα τον είχαν φάει ζωντανό και θα τον είχαν καταποντίσει, μέσα στην κακότητά τους. Αυτό ισχύει και για κάθε ευσεβή λαό.

123,6. εὐλογητὸς Κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν.

Μετάφραση: Ας είναι όμως ευλογημένος ο Κύριος, ο οποίος δεν μας παρέδωσε σαν θήραμα (τροφή) στα δόντια τους.

123,7. ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων· ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν.

Μετάφραση: Η ζωή μας γλύτωσε από τα χέρια τους σαν το σπουργίτι που ξεφεύγει από την παγίδα των κυνηγών η παγίδα, που μας είχαν στήσει οι εχθροί μας, συντρίφτηκε κι εμείς σωθήκαμε.

123,8. ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Μετάφραση: Η βοήθεια που μας ήλθε, οφείλεται στην επίκληση του ονόματος του Κυρίου, ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη.

6-8 Ας είναι όμως ευλογημένος ο Θεός, λέει ο ψαλμωδός, που δεν μας έδωσε τροφή στα δόντια τους και η ζωή μας γλύτωσε, όπως το σπουργίτι από την παγίδα που του στήνουν. Η παγίδα τους, με την επέμβαση του Θεού, συνετρίβη. Και όλη αυτή η θεία βοήθεια βασίζεται στο ότι εμείς, λέει ο ποιητής, βασιζόμαστε στο όνομα του Παντοδύναμου Θεού, που είναι δημιουργός του σύμπαντος. Αυτό θα πει πίστη. Τέλεια εμπιστοσύνη στον Θεό, που αγαπάει άπειρα τον άνθρωπο.

Εάν κοιτάξουμε βαθύτερα τα νοήματα και αυτού του ωραίου ψαλμού, θα διαπιστώσουμε πως ο Θεός είναι ο μόνος αληθινός υπερασπιστής μας, ο μόνος ικανός, για να μας σώσει από οποιαδήποτε παγίδα του πονηρού (σατανά) και των πονηρών ανθρώπων. Αρκεί να τον επικαλούμαστε και να του δίνουμε τη ζωή μας «εν λευκώ», δηλαδή με κάθε τρόπο και σε κάθε ώρα και στιγμή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όποιος έχει τον Θεό, δεν φοβάται τίποτε, ούτε και τον θάνατο, γιατί και ο θάνατος πλέον είναι σκουπίδι, έγινε λιώμα, μπροστά στην παντοδυναμία του θεανθρώπου Θεού. Ο Χριστός, γιαυτό ακριβώς, έγινε άνθρωπος, για να μας σώσει και να μας θεώσει. Μαζί του έχουμε το παν, προ παντός τη θέωσή μας. «Δόξα στ' όνομά του, τ' άγιο και ιερό».

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΔ ' (124)

Ῥδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Σ' αυτόν τον ψαλμό -λέει ο Π. Τρεμπέλας- φαίνεται ο κλιμακωτός ρυθμός της προστασίας του Θεού προς τον λαό του Ισραήλ, και κατ' επέκταση, προσθέτουμε εμείς και στην Εκκλησία του, εφόσον ο Ισραήλ είναι εισαγωγή στον νέον Ισραήλ καθώς και προτύπωση.

124,1. Οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον ὡς ὄρος Σιών· οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

Μετάφραση: Ὅσοι ἔχουν στηρίξει την πεποίθηση και την ελπίδα τους στον Κύριο, ομοιάζουν με το (ακλόνητο) ὄρος της Σιών ἔτσι και αυτός που κατοικεῖ στην Ἱερουσαλήμ δεν θα κλονιστεῖ ποτέ.

1 Ὅσο κι αν κτυπᾶς ἓνα μεγάλο βουνό, την επιφάνειά του μόνο θίγεις. Τα εσωτερικά του, τα ἐγκατά του μένουν ἀπαραβίαστα. Ἐτσι κι ἓναν πιστό, στηριγμένο στον Ἀπειρο Θεό, ὅσο κι αν τον κτυποῦν οἱ βόμβες της αμαρτίας, μόνο την επιφάνειά του θίγουν. Μέσα του τα βάθη του εἶναι του και της ψυχῆς του μένουν ἀσάλευτα, ἀκέραια, λάμποντα. Αυτό σημαίνει πνευματική ζωή, με υπόβαθρο βαθιά οντολογική και υπαρξιακή καλλιέργεια. Καλλιέργεια που γίνεται με τη θεμελίωση της ὑπαρξης μέσα στη χάρη, στο ἀκτιστο φως, στη διενέργεια του Ἀγίου Πνεύματος. Ο ἀληθινά πιστός δεν ζει αυτός, ἀλλὰ μέσα του ζει ο Χριστός. «Ζω δε οὐκ ἔτι ἐγώ, ζει δε ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. β' 20), λέει ο Θεῖος Παῦλος. Με ἄλλα λόγια για να εἶσαι ἀσάλευτος στις μπόρες, στις καταιγίδες, στους σεισμούς της αμαρτίας, πρέπει να εἶσαι συνειδητός ἄνθρωπος του Θεοῦ και ὄχι συμβατός της νομικίστικης ηθικῆς και νοοτροπίας, που εἶναι στην επιφάνεια και εἶναι ἐκτός πνευματικῆς ουσίας.

124,2. ὄρη κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ Κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Ὅπως ὑπάρχουν ὄρη γύρω της, (που την προστατεύουν ἀπὸ τις ἐπιδρομές των ἐχθρῶν), ἔτσι και ο Κύριος βρίσκεται γύρω ἀπὸ τον λαό του και τον προστατεύει, ἀπὸ τώρα κι αἰῶνια.

124,3. ὅτι οὐκ ἀφήσει Κύριος τὴν ράβδον τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων, ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν.

Μετάφραση: Γιατί δεν θα ἐπιτρέψει ο Κύριος να πέφτει (βασανιστικά) το ραβδί και η ἐξουσία των ἀμαρτωλῶν πάνω στην κληρονομιά των δικαίων (Ἰσραηλιτῶν), για να μη σκανδαλιστοῦν οἱ δίκαιοι και ἀπλώσουν κι αυτοὶ τα χέρια τους σε παρανομίες.

2-3 Για να γίνει ὁμως αὐτή η καλλιέργεια, για να εἶναι ἀσάλευτος ο ἄνθρωπος του Θεοῦ, σ' ὅλη την πορεία της ζωῆς του, πρέπει να συμβάλει σ' αὐτό και ο Κύριος, ἀλλιῶς ματαιοπονεῖ μόνος του ο ἄνθρωπος. Ὅπως τα βουνά παρέχουν φυσική προστασία στην Ἱερουσαλήμ, ἔτσι και ο Θεός παρέχει φυσική προστασία στον πιστό (και στον πιστό λαό του), λέει ο Θεοδῶρητος Κύρου, γιατί ἀφενὸς ἐπλάσε κατ' εἰκόνα του τον ἄνθρωπο και ἀφ'

ετέρου ο Χριστός προσέλαβε τη φύση του ανθρώπου. Εφ' όσον ο άνθρωπος αξιοποιεί αυτά του τα χαρίσματα, έχει φυσικό προστάτη τον Θεό. Τα μυστήρια της Εκκλησίας είναι τα βουνά του Θεού και η χάρη του Θεού είναι η ασπίδα του πιστού. Έτσι ο Κύριος δεν αφήνει να επεκταθεί η ισχύς του αμαρτωλού τυράννου πέρα από τα όρια της παιδαγωγίας του πιστού για την αιώνια ωφέλειά του.

124,4. ἀγάθυνον, Κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ·

Μετάφραση: Ευεργέτησε, Κύριε, τους καλούς και τους ευθείς στην καρδιά.

4 Συνεχής ικεσία, ώστε ο Κύριος ν' αγαθοποιεί, δηλ. ν' αγιάζει όλους τους αγαθούς και ευθείς στην καρδιά. Είπαμε, εάν ο Κύριος δεν βοηθήσει, εις μάτην εκοπίασαν οι οικοδομούντες (Ψαλμ. ρκς' 1). Συνεργασία βούλησης και χάριτος. Απαραίτητο δίδυμο για τη σωτηρία μας.

124,5. τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς ἀπάξει Κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Αλλά, αυτούς που λοξοδρομούν σε δρόμους διαστρεμένους, θα τους εξολοθρεύσει ο Κύριος μαζί με όσους εργάζονται την παρανομία. Ας επικρατεί ειρήνη στον λαό του Ισραήλ.

5 μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν: Μερικοί ερμηνευτές λένε, ότι ο ποιητής εννοεί, εκτός από τους εξωτερικούς εχθρούς με τους οποίους συνεργάζονται οι προδότες του λαού, τον σατανά. Αυτός είναι ο κυρίως εργαζόμενος την ανομία. Ο πατέρας του ψεύδους και της ανομίας. Μ' αυτόν συνεργάζεται και κάθε άνομος. Αυτούς όλους όμως τελικά ο Θεός θα τους εξολοθρεύσει. Αυτή -το ξαναλέμε- είναι η θεία ισορροπία του σύμπαντος κόσμου. Νόμος απαραβίαστος κι ατελεύτητος. Έτσι θα έχει τέλεια και αιώνια ειρήνη ο Ισραήλ και κατ' επέκταση η Εκκλησία, μέσα στου Θεού τη βασιλεία. Η αιώνια ειρήνη κι ευτυχία είναι ο φυσικός καρπός των ενοίκων της βασιλείας του Θεού. Και δεν μπορούσε να είναι άλλως γιατί ο Θεός είναι «άρχων ειρήνης»...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο ευσεβής άνθρωπος και ο ευσεβής λαός έχουν την ευλογία του Θεού, γι' αυτό στο τέλος νικούν και γαληνεύουν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΕ ' (125)

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ο ψαλμός αυτός μοιάζει με τον 84ο. Είναι ευχαριστήριοις και ικετήριοις. Ευχαριστήριοις, γιατί ο Θεός βοήθησε ένα μέρος του Ισραήλ να ελευθερωθεί και να επιστρέψει από την Χαλδαία. Ικετήριοις, για την απελευθέρωση και των υπολοίπων. Είναι ωραίο να μην ξεχνούν οι ελεύθεροι τους δούλους, οι χορτάτοι τους νηστικούς και οι υγιείς τους αρρώστους. Δείχνει ανθρωπιά, ευαισθησία, αδελφοσύνη. Χαρακτηριστικά θεία.

125,1. Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐγενήθημεν ὥσει παρακεκλημένοι.

Μετάφραση: Όταν ο Κύριος επανέφερε στην πατρίδα μας εμάς τα τέκνα της Σιών, από την αιχμαλωσία (των Βαβυλωνίων), νιώσαμε μεγάλη παρηγοριά.

1 Η χαρά της απελευθέρωσης είναι εντελώς ιδιαίτερη χαρά. Τη νιώθουν πιο πολύ όσοι την έχουν ζήσει. Μεταξύ των άλλων θυμούμαι την χαρά που ένιωθε και μας μετέδιδε ο π. Διονύσιος Χαραλάμπους, κατόπιν Μητροπολίτης Τρίκκης και Σταγών, όταν γύρισε από την αιχμαλωσία από τα τρομερά στρατόπεδα της Γερμανίας. Πέταγε από τη χαρά του. Έλαμπε ολόκληρος. Την περιγράφει και στο σπουδαίο έργο του «Οι Μάρτυρες», (1940-5) όπου αναφέρει τα μαρτύρια που υπέστη τόσο αυτός, όσο και άλλοι συναιχμάλωτοί του από τους Γερμανούς. Χαρά ανάλογη ενιώσαμε και όλοι εμείς, όταν έφυγαν οι Γερμανοί από την Ελλάδα και ελευθερωθήκαμε. Τέτοια χαρά νιώθει και περιγράφει και ο ψαλμωδός, όταν επέστρεψαν οι Ισραηλίτες από τη Χαλδαία.

125,2. τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως. τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν.

Μετάφραση: Τότε γέμισε χαρά το στόμα μας και η γλώσσα μας αγαλλίαση. Τότε έλεγαν μεταξύ τους οι ειδωλολατρικοί λαοί: ο Κύριος έκανε μεγάλα και θαυμαστά έργα γι' αυτούς.

2 Γέμισε το στόμα του από χαρά και η γλώσσα του από αγαλλίαση. Τότε ακόμη και ειδωλολάτρες θαύμασαν το γεγονός και έλεγαν πόσα μεγάλα και θαυμαστά έκανε ο Θεός στον λαό του Ισραήλ. Το θαυμαστό γεγονός έχει μέσα του δύναμη και λάμψη, γιατί είναι θείο γεγονός και το θαυμάζουν ακόμα και άσχετοι. Λίγο αν βλέπουν πιο μακριά και καθαρά μένουν έκθαμβοι. Πολλοί μάλιστα προσελκύονται προς την αλήθεια και τον Θεό, από τέτοιες θαυμαστές θείες ενέργειες μέσα στην Ιστορία. Ο Θεός χρησιμοποιεί πολλούς τρόπους για να φέρει κοντά του τον άνθρωπο.

125,3. ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.

Μετάφραση: Πραγματικά, έκανε μεγάλα και θαυμαστά έργα ο Κύριος σ' εμάς και γι' αυτό γεμίσαμε από χαρά και αγαλλίαση.

125,4. ἐπίστρεψον, Κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.

Μετάφραση: Όμως, φέρε πίσω στην πατρίδα μας, Κύριε και τους υπόλοιπους αιχμαλώτους μας, σαν τους χειμάρρους που κατεβαίνουν ορμητικοί και χύνουν τα νερά τους στον νότο.

3-4 Ο ψαλμωδός δεν ξεχνά και επιβεβαιώνει τις θαυμαστές αυτές ενέργειες του Θεού. Και όχι μόνο δεν ξεχνά, αλλά και παρακαλεί θερμά τον Θεό να επαναφέρει ελεύθερους και τους άλλους συμπατριώτες. Το είπαμε και στην αρχή, είναι μεγάλο θέμα πνευματικής καλλιέργειας να συμπάσχεις με τους αδελφούς σου, συμπατριώτες και συνανθρώπους σου. Ο Χριστός υπέφερε και θυσιάστηκε για την απελευθέρωση από την αμαρτία και τη δουλεία του σατανά, για όλο το ανθρώπινο γένος. Επομένως, μοιάζει του Χριστού όποιος ακόμα και τη ζωή του δίνει για να ελευθερωθούν οι άλλοι από οποιαδήποτε τυραννία. Η εικόνα των χειμάρρων που ποτίζουν και ζωογονούν τη ξερή γη είναι χαρακτηριστική για την περιοχή. Ο ποιητής διά των φυσικών φαινομένων, οδηγεί στα πνευματικά γεγονότα, που έχουν ασυγκρίτως μεγαλύτερη αξία και διαφέρουν όσο ο ουρανός από τη γη. Είναι δεξιοτεχνία θαυμαστή. Η τέχνη του λόγου στην υπηρεσία του Θεού.

125,5. οἱ σπεύροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.

Μετάφραση: Αυτοί που σπέρνουν τους αγρούς τους με δάκρυα (απελπισίας εξ αιτίας της ξηρασίας), όταν πέσουν οι βροχές, θα θερίσουν γεμάτοι χαρά και αγαλλίαση.

125,6. πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

Μετάφραση: Όπως οι γεωργοί, μεταβαίνοντας στους αγρούς τους, ρίχνουν τους σπόρους με δάκρυα, (γιατί δεν γνωρίζουν αν και τι θα θερίσουν), αλλά γυρίζοντας από τον θερισμό, με τα δεμάτια των στάχυων στους ώμους τους, χαίρονται και αγαλλόνται, (έτσι κι εμείς με πόνο και δάκρυα βαδίζαμε προς την αιχμαλωσία των Βαβυλωνίων, αλλά επιστρέψαμε στην πατρίδα μας με τη βοήθεια του Θεού χαίροντες και αγαλλόμενοι).

5-6 Οι στίχοι αυτοί δείχνουν πόσο πόνο έχει η απόφαση κι εκτέλεση δύσκολων έργων, με αντίξοες συνθήκες, που όλα πηγαίνουν κόντρα. Και όμως με την ευλογία του Θεού ο πόνος γίνεται χαρά. Το δάκρυ γέλοιο. Η κούραση και η αγωνία καρποφορία. Άνθρωπε του Θεού, μην αποκάνεις. Κόπιαζε, βάδιζε ακόμα κι επάνω στ' αγκάθια, ο σπόρος σου θα έρθει η ώρα που θα καρποφορήσει πολλαπλάσια. Ο Θεός μας το βεβαιώνει «εκατονταπλάσια θα λάβουμε» (Ματθ. ιθ' 29, Μάρκ. ι' 30, Λουκ. η' 8). Ποτέ δεν πάει χαμένο ό,τι κάνει με κόπο και πόνο ο άνθρωπος του Θεού. Ανεξάρτητα από τα ορατά αποτελέσματα, κατατίθενται και καταγράφονται κεφάλαια στο ταμείο τ' ουρανού. Ο Θεός δεν θα αφήσει κανένα δάκρυ απλήρωτο, κανένα πόνο αγιάτρευτο, καμιά προσευχή αναπάντητη στην άπειρη αιωνιότητα της θείας Βασιλείας του. Όλα θ' αμειφθούν αιώνια. Υπέροχα. Θεία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όλοι μαζί αδελφωμένοι ας συμπορευόμαστε χαρούμενοι η πονεμένοι και ο θεός θα μας χαρίσει τη λύτρωση μας την ποθούμενη. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΣΤ ' (126)

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ο αναβαθμικός αυτός ψαλμός, λέει η επιγραφή του Μασωριτικού (δηλ. του Εβραϊοαραμαϊκού κειμένου της Π.Δ. που διέσωσε η παράδοση των Μασοριτών), ότι είναι του Σολομώντα. Φαίνεται να είναι η πιο πιθανή εκδοχή, τόσο από το αποφθεγματικό ύφος, όσο και από γεγονότα που υπαινίσσεται και αναφέρονται στην Π. Διαθήκη (Β' Βασιλ. ιβ' 25, Γ Βασιλ. γ' 5). Είναι ψαλμός πολύ αποκαλυπτικός όσον αφορά την ανάθεση της ζωής μας στον Θεό και η οποία δεν μπορεί να έχει αληθινή προκοπή χωρίς βοήθεια θεϊκή. Είναι θέμα που το ξανάχουν θίγει οι ψαλμοί. Μα είναι τόσο μεγάλο, που πρέπει να το μελετάμε κάθε στιγμή, γιατί αφορά όχι μόνο την επίγεια-αγωνιώδη και ακανθώδη πορεία μας, αλλά προσδιορίζει και την αιώνια.

126,1. Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες· ἔὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.

Μετάφραση: Εάν ο ίδιος ο Κύριος δεν οικοδομήσει ένα σπίτι, μάταια κόπιασαν αυτοί που το οικοδομούν εάν ο ίδιος ο Κύριος δεν φυλάξει την πόλη, μάταια αγρύπνησε ο φύλακας.

126,2. εἰς μάτην ὑμῖν ἐστὶ τὸ ὀρθρίζειν, ἐγείρεσθαι μετὰ τὸ καθῆσθαι, οἱ ἐσθίοντες ἄρτον ὀδύνης, ὅταν δῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον.

Μετάφραση: (Αν δεν έχετε τον Θεό μαζί σας), μάταια σηκώνεστε προτού να ξημερώσει για να πάτε στις εργασίες σας· μάταια, μόλις σηκωθείτε από το κρεβάτι ή το τραπέζι του φαγητού, τρέχετε στις εργασίες σας- έτσι τρώγετε το φαγητό σας με αγωνία και κόπο, την ώρα που ο Κύριος δίνει στους πιστούς ανθρώπους ήσυχον ύπνο.

1-2 Εάν ο Θεός δεν είναι θεμέλιο της ζωής μας, ό,τι και να κάνουμε ματαιοπονούμε. Μόνος αυτός έχει τη δύναμη και τη χάρη να μας φρουρήσει και να μας βοηθήσει για κάθε αληθινή προκοπή μας. Και ζούμε καθημερινά και μελετάμε και στην Ιστορία πόσοι ισχυροί κατέρρευσαν. Πόσα παλάτια χρεοκόπησαν, πόσες αυτοκρατορίες διαλύθηκαν και πόσα σπίτια χάθηκαν... Ας το βάλουμε καλά στο μυαλό μας, χωρίς Θεό μέρα-νύχτα, αληθινή και αιώνια προκοπή κι ευτυχία δεν υπάρχει. Με τον Θεό τα πάντα είναι ευλογημένα. Το τραπέζι μας, ο ύπνος μας, οι σχέσεις μας, η επιβίωσή μας όχι μόνο η τωρινή αλλά και η αιώνια είναι εξασφαλισμένα.

126,3. ἰδοὺ ἡ κληρονομία Κυρίου υἱοί, ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦς.

Μετάφραση: Ιδού, τα παιδιά είναι η κληρονομιά του Κυρίου· ο καρπός της μητρικής κοιλιάς (τα τέκνα) είναι η ανταμοιβή (των δικαίων).

126,4. ὥσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.

Μετάφραση: Σαν βέλη στα χέρια δυνατού πολεμιστή, μοιάζουν τα παιδιά αυτών που είναι παραμερισμένοι από τους ανθρώπους, (αλλά πιστοί στον Θεό).

3-4 Οι απόγονοι, τα παιδιά είναι αποζημίωση, ευλογημένος καρπός του Θεού προς τους γονείς. Και μάλιστα τα ανατρεφόμενα παιδιά «εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου» (Εφεσ. ζ' 4) είναι καρπός θείου. Είναι η συνδημιουργία του ανθρώπου με τον Θεό, λέει ο ι. Χρυσόστομος. Τότε η «κατ' οίκον Εκκλησία» (Κολασ. δ' 15, Φιλήμ. 2, Ρωμ. ις' 4), καθίσταται θείο εργαστήριο. Ευτυχείς οι γονείς που έχουν τέτοιες θείες αρχές για την ανατροφή των παιδιών. Από τα ιερότερα και δυνατότερα θεμέλια της κοινωνίας και της Εκκλησίας είναι η κατά Θεόν οικογένεια. Αυτή αποτελεί καύχημα των γονιών, αλλά και «όπλο» κατά των φαύλων, των εχθρών του Θεού, της Εκκλησίας και της χρηστής κοινωνίας. Η σώφρων νεότητα είναι όντως το ισχυρότερο ανθρώπινο όπλο υπεράσπισης των μεγάλων θεσμών και ιδανικών. (Δες βιβλία μου «ΙΔΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΜΗ», «Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΖΩΗ» και «ΝΕΙΑΤΑ ΕΜΠΡΟΣ»).

126,5. μακάριος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν· οὐ καταισχυνηθῶσιν, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις.

Μετάφραση: Είναι ευτυχισμένος ο γονιός εκείνος που θα απολαύσει διά των παιδιών του ὅ,τι επιθύμησε (ὅταν ενυμφεύεται)· δεν θα ντροπιαστούν οι γονείς αυτοί (των πολλών παιδιών), όταν συζητούν με τους εχθρούς τους στις πύλες των τειχών της πόλης τους.

5 Έτσι οι γονείς τέτοιων παιδιών απολαμβάνουν ὅ,τι ωραιότερο πόθησαν στη ζωή τους και είναι και αξιομακάριστοι και δεν θα ντροπιαστούν ποτέ, μπροστά στους εχθρούς των θείων θεσμών και αξιών, ακριβώς γιατί απέκτησαν τέτοια παιδιά, που είναι τόσο καλά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η πλήρης εμπιστοσύνη στον Θεό είναι θεμέλιο ζωής. Αυτό δίνει θείους καρπούς, μεταξύ των οποίων υπερέχουν τα παιδιά των σωστών θεοκεντρικών χρηστών γενιών. Μακάρι να γεμίσει η πατρίδα μας, αλλά κι ο κόσμος ὅλος, με τέτοια παιδιά που θα σκορπούν λεβεντιά, χαρά κι ευτυχία, που θα την έχουν μόνιμα μέσα τους. Παιδιά που δεν θα τσακίζονται μέσα στην κόλαση του εκφυλισμού, της ναρκομανίας και του μηδενισμού. Παιδιά χωρίς ιδανικά είναι καράβια χωρίς καπετάνιο και άγκυρα. ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΑ ΝΕΙΑΤΑ.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΖ ' (127)

Ἦδη τῶν ἀναβαθμῶν.

127,1. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ευτυχισμένοι είναι ὅλοι αυτοὶ που φοβούνται κι ευλαβούνται τον Κύριο, οἱ οποίοι βαδίζουν σύμφωνα με τις ἐντολές του.

1 Για πολλοστή φορά ἐπισημαίνεται και υπογραμμίζεται και μέσα στο βιβλίο των ψαλμῶν, ἡ ευτυχία που ἀπολαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι, οἱ οικογενειάρχες, που ἔχουν «φόβο», δηλαδή σεβασμό και ἀγάπη προς τον Θεό κι ἔχουν θεμελιώσει τὴν οικογένειά τους πάνω στο θέλημα του Θεοῦ. Ἐχει τόση μεγάλη ἀξία αὐτή ἡ τοποθέτηση του ἀνθρώπου στη ζωή του, δηλ. ἡ θεμελιακή σχέση του με τον Θεό, ὥστε να τονίζεται συνέχεια μέσα στην Ἀγία Γραφή, για να γίνει κατανοητή ἀπὸ τους ἀνθρώπους κι ἔτσι να πετύχουν τὴν οικογενειακή τους ευτυχία, που εἶναι βασική για τὴν ἐπίγεια και για τὴν οὐράνια πορεία.

127,2. τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι· μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.

Μετάφραση: Εσύ (που ευλαβείσαι τον Κύριον) θ' ἀπολαύσεις τους καρπούς ἀπὸ τους κόπους σου- εἶσαι ευτυχισμένος και ὅλα (τα ζητήματά σου) θα πάνε καλά.

2 Μ' αὐτή τὴν τοποθέτησή σου, ἄνθρωπε, λέει ο ψαλμωδός, θα ἔχεις ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀληθινὴ ευημερία σου. Θ' ἀπολαμβάνεις τους κόπους, γιατί θα τους ευλογεῖ ο Θεός. Θ' ἀπολαμβάνεις τους καρπούς τῆς γῆς με χαρά και θα σε κάνουν ευτυχισμένο. Γιατί ἡ ευτυχία δεν προέρχεται ἀπὸ τα πολλὰ ἀγαθὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τ' ἀπαραίτητα κι ευλογημένα. Μπορεῖ νὰ χεῖς του Κροίσου και του Ωνάση τ' ἀγαθὰ, ἀλλὰ νὰ 'σαι δυστυχισμένος. Μπορεῖ νὰ 'χεις μόνο ἓνα κομμάτι ψωμί ευλογημένο και νὰ 'σαι τρισευτυχισμένος. Φυσικά μ' αὐτό δεν ἐννοοῦμε και δεν συμφωνοῦμε με τὴ φοβερὴ ὑπαρξὴ των τρομερῶν ἀδικιῶν και ἀνισοτήτων, μέσα στην κοινωνία, που δημιουργοῦν δυστυχία, ἐκρήξεις κι ἐπαναστάσεις. Ποτέ αὐτά. Αὐτά πρέπει να ἐκλείψουν ὁποσδήποτε. Εννοοῦμε ὅμως τὴ σύνδεση με τον Θεό, που ὅταν ὑπάρχει ἀληθινὰ μέσα στην οικογένεια, ἔχει πραγματικὴ ευτυχία, ἀκόμα και με τα λίγα ἀπαραίτητα και στοιχειώδη ἀγαθὰ. Τότε, συνεχίζει ο ψαλμωδός,

127,3. ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνούσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου.

Μετάφραση: Ἡ γυναίκα σου θα εἶναι σαν κληματαριά γεμάτη καρπούς στους θαλάμους του σπιτιοῦ σου- οἱ γιοὶ σου θα παρακάθονται γύρω ἀπὸ τὴν τραπέζι σου, σαν νεοφυτεμένα ἐλαιόδεντρα.

3 Ἡ γυναίκα μέσα στο σπίτι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς διαπνέεται και ζεῖ σύμφωνα με τὸ θέλημα του Θεοῦ, και ὄχι κοσμικά, ἐλαφρόμυαλα και ξεμυαλισμένα, εἶναι σαν τὴν κληματαριά, γεμάτη γλυκοὺς καρπούς και γεμίζει ὅλο τὸ σπίτι, σε ὅλα τα ἐπίπεδά του, σε ὅλες τις πτυχές του, με χαρά και ευτυχία. Και τα παιδιὰ, ὡς καρποὶ ευλογημένοι ευλογημένων γονιῶν, που τα καμαρώνουν ὅταν κάθονται τριγύρω στὴν τραπέζι και τρῶνε μαζί ευτυχισμένα, μοιάζουν

με τα ωραία ζωηρά όμορφα λιόδεντρα. Υπέροχες εικόνες από τη φύση, που διαζωγραφίζουν υπέροχες οικογενειακές καταστάσεις. Επιμένει λοιπόν κι αυτός ο ψαλμός, όπως και ο προηγούμενος, στα καλά παιδιά και στην οικογενειακή ευτυχία, που είναι τόσο βασικά για την ανθρώπινη πορεία και κοινωνία. Και

127,4. ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Ἰδού, έτσι θα ευλογηθεῖ κάθε ἄνθρωπος, που φοβάται κι ευλαβείται τον Κύριο.

4 συνεχίζει να εφιστά την προσοχή ο ψαλμωδός στην αξία της ευλογημένης σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό, ακριβώς γιατί -όπως προελέχθη- είναι το μόνο σωστό θεμέλιο της ζωής.

127,5. εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιών, καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·

Μετάφραση: Εἶθε να σ' ευλογήσει ο Κύριος από τη Σιών, κι εἶθε να δεις (και ν' απολαύσεις) τ' αγαθὰ της Ἱερουσαλήμ όλες τις μέρες της ζωῆς σου.

5 Εύχεται ο ποιητής, ο Θεός να ευλογεῖ πλούσια κάθε πιστό ἄνθρωπο, ώστε ν' απολαύσει τ' αγαθὰ του Θεοῦ σ' ὅλη του τη ζωή καθημερινά. Και

127,6. καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου. εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Και μακάρι να δεις παιδιά από τα παιδιά σου- εἶθε η εἰρήνη (του Θεοῦ) να βασιλεύει στον Ἰσραηλιτικό λαό.

6 να δει απογόνους ευτυχισμένους και ὅλος ο Ἰσραήλ (κατ' επέκταση και ο Νέος Ἰσραήλ, δηλαδή η Εκκλησία του παγκόσμιου ανά τους αἰῶνες), να ζουν με εἰρήνη, που σημαίνει θεία ευτυχία. Αυτά τα εύχεται συνέχεια η Εκκλησία και στα μυστήρια της βάπτισης και του γάμου, που θεμελιώνουν τον ἄνθρωπο μέσα στη ζωή της Χάριτος του Θεοῦ. Ένας τόσο σύντομος ψαλμός, περιλαμβάνει και περιέχει τόσα μεγάλα και θεμελιώδη μηνύματα για τη ζωή του ανθρώπου. Αυτός είναι ο λόγος του Θεοῦ, αποκαλυπτικός. Με λίγα λόγια σε οδηγεί σε θεμελιώδεις αλήθειες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο ἄνθρωπος του Θεοῦ και με γερά οικογένεια ἔχει ν' απολαύσει πολλά και μεγάλα και τώρα και πάντα. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΗ ' (128)

Ῥδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Και σ' αυτή την ωδή των αναβαθμών, περιγράφεται η σωτηριώδης επέμβαση του Θεού υπέρ του Ισραηλιτικού λαού, από την αρχή της παρουσίας του ως έθνους μέσα από την Αιγυπτιακή δουλεία, έως την βαβυλωνιακή αιχμαλωσία. Ο ψαλμωδός μιλώντας ως εκπρόσωπος (ίσως ο βασιλιάς Δαβίδ) του Ισραηλιτικού λαού, προτρέπει τον λαό να ομολογεί ότι

128,1. Πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ·

Μετάφραση: Πολλές φορές με πολέμησαν από τα νειάτα μου (όταν ως έθνος άρχιζα τη ζωή μου στην Αίγυπτο)· ας το διακηρύξει αυτό ο λαός του Ισραήλ.

128,2. πλεονάκεις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι.

Μετάφραση: Πολλές φορές απ' τα νειάτα μου (από την αρχή της εθνικής μας ζωής) μας πολέμησαν, αλλ' όμως δεν μπόρεσαν να μας καταβάλουν.

128,3. ἐπὶ τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί, ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.

Μετάφραση: Πάνω στη ράχη μας, που κάθισαν οι αμαρτωλοί εχθροί μας, βυσσοδομούσαν και πολύ χρόνο συνέχιζαν την παρανομία τους.

1-3 πολλές, πάρα πολλές φορές, από την αρχή που διαμορφώθηκα ως έθνος, με πολέμησαν σκληρά οι εχθροί μου, πλευροκοπώντας με απ' όλες τις μεριές. Αλλά

128,4. Κύριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένas ἁμαρτωλῶν.

Μετάφραση: Όμως ο δίκαιος Κύριος έκοψε τους αυχένες των αμαρτωλών (τους ταπείνωσε και τους τιμώρησε).

4 ο Δίκαιος Θεός τσάκισε τους υπερήφανους, αλαζονικούς αυχένες των εχθρών μου. Τους χτύπησε και τους σταμάτησε, γιατί μας φέρθηκαν άδικα και αμαρτωλά.

128,5. αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες Σιών.

Μετάφραση: Ας ντροπιαστούν και ας γυρίσουν πίσω νικημένοι, όλοι εκείνοι που μισούν τη Σιών.

5 Αυτό ας το παθαίνουν και θα το παθαίνουν οι αμαρτωλοί άρχοντες και λαοί, που επιτίθενται άδικα και φαύλα εναντίον των δικαίων. Αυτό μαρτυράει η Παγκόσμια Ιστορία: μπορεί να επικράτησαν, προς καιρόν, οι σιδηρόφρακτες π.χ. Ρωμαϊκή και Οθωμανική αυτοκρατορίες, αλλά τελικά διαλύθηκαν «εις τα εξ ων συνετέθησαν». Ο Θεός και η Ιστορία είναι αμείλικτοι σ' αυτά.

128,6. γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη·

Μετάφραση: Ας γίνουν σαν το χορτάρι πάνω στις στέγες, το οποίο, πριν να ξεριζώσει κάποιος, ξεραίνεται μόνο του.

6 Χάθηκαν και μαράθηκαν σαν τα χορτάρια εκείνα που φυτρώνουν το πρωί και δεν προλαβαίνουν να φτάσουν ως το βράδυ και μαραίνονται.

128,7. οὐ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων,

Μετάφραση: Από το οποίο δεν μπορεί να γεμίσει τα χέρια του ο θεριστής, ούτε την αγκαλιά του αυτός που μαζεύει τα στάχυα και τα δένει σε δεμάτια.

7 Ἐτσι χάθηκαν οι εχθροί μας σαν το χορτάρι που δεν έγινε ώριμο για να γεμίσει τα χέρια του θεριστή,

128,8. καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παράγοντες· εὐλογία Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Μετάφραση: Ούτε είπαν οι περαστικοί άνθρωποι σ' αυτούς: «η ευλογία του Κυρίου να είναι μαζί σας» και ούτε εκείνοι απάντησαν: «σας ευλογούμε και εμεῖς στο όνομα του Κυρίου».

8 και δεν άκουσαν καλό λόγο αυτοί οι αμαρτωλοί και φαύλοι λαοί και άρχοντες (πάνε μαζί αυτά), που επιτίθενται σε αθώους λαούς και ανθρώπους. Και δεν άκουσαν καλή ευλογημένη ευχή από συνετούς ανθρώπους, αλλά ούτε και οι ίδιοι έδωσαν ευλογίες, γιατί ακριβώς δεν είχαν καμιά σχέση με τον Θεό, τον ευλογητό. Υπέροχες περιγραφές -το ξαναλέμε- από φαινόμενα και γεγονότα φυσικά και συνηθισμένα της καθημερινής ζωής της εποχής εκείνης του Ισραηλιτικού λαού, αλλά σε πολλές περιπτώσεις και της σημερινής, που γίνονται κατανοητές από τους ακροατές και αναγνώστες. Είναι ωραίο πράμα να μιλάς και να γράφεις στον λαό σύμφωνα με τις προσλαμβάνουσες σ' αυτόν έννοιες και παραστάσεις και όχι με αφηρημένες ακατάληπτες έννοιες, που κουράζουν ή που μπορούν μεν να ελκύουν προς στιγμή, αλλά να μην αφήνουν τίποτε ουσιαστικό για τροφή στη ψυχή. Αυτά κυρίως για όσους θέλουν να κάνουν το δάσκαλο στον λαό. Και για όλους τους παιδαγωγούς και φορείς αγωγής όλων των ειδών του λαού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Και αυτού του ψαλμού το περιεχόμενο είναι επαναλαμβανόμενο με'σα στη Γραφή, αλλά και βαρυσήμαντο, ότι οι υπερόπτες άρχοντες και λαοί, πηγαίνουν «κατά κρημού». Ενώ οι ταπεινοί, οι αληθινοί, και αληθινά ευσεβείς, βρίσκονται πάντοτε κάτω από τη σκε'πη και φροντίδα του Θεού, ο οποίος μπορεί και να αφήνει να παιδαγωγούνται πολλές φορε'ς από δοκιμασίες πολλε'ς οι πιστοί, αλλά τελικά είναι οι μόνοι αιώνιοι νικητε'ς και θριαμβευτές.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΚΘ ' (129)

Ὡδή τῶν ἀναβαθμῶν.

Ψαλμός μετανοίας είναι κι αυτή η ωδή. Γι αυτό και βρίσκεται σχεδόν σε καθημερινή πνευματική χρήση στις λατρευτικές συνάξεις της Εκκλησίας.

129,1. Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, Κύριε·

Μετάφραση: Από τα βάθη της ψυχής μου φώναξα με δύναμη σε σένα, Κύριε

1 Ἐκ βαθέων, κράζει ο ποιητής. Μεγάλο το νόημα. Το βάθος της ψυχής είναι απροσπέλαστο στην ολότητά του. Κατέχουμε μόριά του. Ο Θεός μας έδωσε την εικόνα του, γι' αυτό η ψυχή μας έχει βάθη απέραντα, για να μπορεί να συνομιλεί και να συνεργάζεται μαζί του. Η ψυχή μας έχει αρχή, αλλά δεν έχει τέλος.

Επιστήμες, τέχνες, ψυχολογία, φιλοσοφία και άλλοι κλάδοι των επιστημών, αιώνες γυρίζουν γύρω από τον άνθρωπο, χωρίς να καταφέρουν και πολλές αποκαλύψεις. «Ο άνθρωπος αυτό το άγνωστο» και «χαλεπόν του γνῶναι εαυτόν» είναι ομολογίες σοφών. Ωστόσο, το Πνεύμα του Θεού, τα ξέρει όλα. Αυτό μας καλεί να συνεργαστούμε μαζί του, ώστε να μας αποκαλύπτει τα βάθη μας και να μορφώνουμε την ψυχή μας «εν πνεύματι αγίῳ», ώστε να παράγει καρπούς πολλούς και μεστούς: «Αγάπη, ειρήνη, αγαθοσύνη...». Πάντως, η πρώτη και η μεγάλη εμβάθυνση είναι η αναγνώριση των λαθών και παθών της ψυχής. Αν δεν γίνει αυτή η αυτογνωστική έρευνα και η ομολογία προς τον Θεό (εξομολόγηση), τα βάθη δεν αποκαλύπτονται. Απ' αυτή την εξομολογητική φωνή αρχίζει η βάση της έρευνας και γνώσης της ά-πατης ψυχής μας. Γι αυτό ο ψαλμωδός κράζει, φωνάζει από τα βάθη του προς τον Θεό.

129,2. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου· γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

Μετάφραση: Κύριε, άκουσε και κάνε δεκτή τη δέησή μου* ας δώσουν προσοχή τα αφτιά σου στη φωνή της παράκλησής μου.

2 Του λέει να τον ακούσει, και μάλιστα προσεκτικά. Ο Θεός πάντα μας ακούει προσεκτικά. Ο βαθύς όμως πόθος του ανθρώπου, για ν' ακουστεί η προσευχή του, φτάνει μέχρι και αυτής της επίκλησης. Ο Θεός μάλιστα χαίρεται να του λέμε τέτοια. Δείχνουν την αφοσίωσή μας σ' Αυτόν.

129,3. ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης, Κύριε Κύριε, τίς ὑποστήσεται;

Μετάφραση: Εάν παρατηρήσεις (και εξετάσεις προσεκτικά) τις αμαρτίες μας, Κύριε, Κύριε, ποιος θα μπορέσει να σταθεί ενώπιόν σου;

129,4. ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν.

Μετάφραση: Αλλά, σε σένα υπάρχει το έλεος και η συγχώρηση.

3-4 Μεγάλη διαπίστωση και βαθιά ταπείνωση του ψαλμωδού, που εκφράζει διαχρονικά κάθε ψυχή αμαρτωλού. Όντως, αν ο Θεός σταθεί μπροστά στο πλήθος των αμαρτιών μας, κανένας δεν σώζεται. Αλλά ο Θεός θέλει και δέχεται ολόθερμα τον μετανοούντα (Δαβίδ, Πέτρο, πόρνη, τελώνη, Άσωτο) και τον σώζει, γιατί έχει πλούσια, άπειρη αγάπη -ιλασμό- και μας τα συγχωρεί όλα, εφ' όσον φυσικά του το ζητάμε.

129,5. ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε, Κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου.

Μετάφραση: Για το όνομά σου έκανα υπομονή, Κύριε· η ψυχή μου έκανε υπομονή ελπίζοντας στις υποσχέσεις σου.

5 Και όλ' αυτά γίνονται -λέει ο ποιητής- γιατί ο Θεός έχει σωτήριο όνομα. Γι' αυτό και η ελπίδα του, ότι θα τύχει σωτηρίας είναι βεβαία κι εμμένει σ' αυτή.

129,6. ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός· ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Έλπισε η ψυχή μου στον Κύριο από πολύ πρωί, που αρχίζουν οι βάρδιες, μέχρι τη νύχτα· από πολύ πρωί, που αρχίζουν οι βάρδιες, ας ελπίζει και όλος ο Ισραήλ στον Κύριο.

6 Από πρωί ως το βράδυ ο ποιητής εκεί έχει την ελπίδα του. Όχι μόνο αυτός, αλλά και κάθε πιστός και κάθε λαός που πιστεύει στον Θεό. Αλήθεια, που αλλού μπορούμε ν' ακουμπήσουμε τόσο γερά;

129,7. ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις,

Μετάφραση: Διότι μόνο κοντά στον Κύριο υπάρχει η ευσπλαχνία και απ' αυτόν παρέχεται η λύτρωση·

129,8. καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Μετάφραση: και αυτός θα ελευθερώσει τον Ισραήλ από όλες τις ανομίες του.

7-8 Μόνο ο Κύριός μας και Θεός μας έχει άπειρο έλεος προς εμάς να μας λυτρώνει αιώνια. Αυτός λυτρώνει όχι μόνο τον Ισραήλ, αλλά και όλα τα έθνη που του το ζητούν. Το λέμε και το ξαναλέμε, ότι μόνο το έλεος του Θεού μας σώζει.

Ας το ξαναπούμε, και αυτό ας είναι και το

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός και η Εκκλησία του δεν είναι κάποια σπουδαία ιδεολογία, αλλά το έλεος, η ζωή και η λύτρωση. Είναι το παν. Γι' αυτό ο Θεός και η Εκκλησία δεν είναι μια καλή ανθρώπινη θρησκεία. Είναι το Α και το Ω του συμπαντος και της ζωής μας. Είναι η αιώνια θέωσή μας.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛ ' (130)

Ὡδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Ο μικρός αυτός ψαλμός δεν φέρει επιγραφή στο πρωτότυπό του. Προστέθηκε αυτή στο κείμενο το Μασωριτικό και της Βουλγάτας. Οι παλαιοί ερμηνευτές τον αποδίδουν στον Δαβίδ, για τον λόγο ότι εκφράζει βαθιά ταπείνωση, η οποία χαρακτήριζε τον βασιλιά Δαβίδ.

130,1. Κύριε, οὐχ ὑψώθη ἡ καρδιά μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις, οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.

Μετάφραση: Κύριε, δεν περηφανεύτηκε η καρδιά μου, ούτε σηκώθηκαν με έπαρση τα μάτια μου, ούτε επιδίωξα πράγματα πολύ μεγάλα, ούτε άξια θαυμασμού πάνω από τις δυνάμεις μου.

1 Είναι σπουδαία και απαραίτητη η βάση της ταπεινοφροσύνης για κάθε πνευματικό άνθρωπο. Θεμέλιο ζωής τη χαρακτηρίζουν οι Πατέρες της Εκκλησίας. Αλλά δύσκολο θεμέλιο. Όσο μεγάλο είναι τόσο και δύσκολο. Άλλωστε όλα τα μεγάλα, δύσκολα κατακτώνται. Εύκολα συνήθως είναι τα ευτελή. Είναι δε πολύ δύσκολο κατόρθωμα η ταπείνωση, όταν έχεις πολύ μεγάλα αξιώματα. Ο Δαβίδ ήταν ονομαστός βασιλιάς, ένδοξος και δυνατός. Είχε εκλεγεί για το αξίωμα αυτό από τον Θεό και έλαβε χαρίσματα έκτακτα. Και όμως δεν υπερηφανεύτηκε. Δεν υψώθηκε η καρδιά του, δεν υψώθηκαν τα μάτια του και ο νους του, υπερήφανα και αλαζονικά παραπάνω από τους άλλους ανθρώπους. Αλήθεια, όταν είσαι σε θέση βασιλική είναι μέγα επίτευγμα να μην πάρεις στάση αλαζονική απέναντι των συνανθρώπων σου. Συνήθως ο εγωισμός κυριαρχεί σε πολλούς βασιλιάδες και ηγέτες. Η αλαζονία τους φτάνει σε φοβερά προκλητικά επίπεδα. Ακόμα και ζωές θυσιάζουν για να επιδειχτούν. Φοβερό. Χειρότερο κακό από τον εγωισμό, δεν υπάρχει. Αυτός είναι η ρίζα όλων των κακών. Απ' αυτόν έπεσε και ο αρχάγγελος εωσφόρος κι έγινε αρχιδιάβολος.

130,2. εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν, ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχὴν μου ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Αντίθετα, είχα ταπεινό φρόνημα κι η ψυχή μου υψωνόταν σ' εσένα, όπως το βρέφος έχει τα μάτια του στραμμένα στη μητέρα του, όταν του κόψουν το γάλα. Αν φέρθηκα διαφορετικά, ν' ανταποδώσεις στην ψυχή μου ανάλογα.

2 Ο ψαλμωδός περιγράφει την ταπεινόφρονα εξάρτησή του από τον Θεό, όπως εξαρτάται το νήπιο από το στήθος της μάνας του. Εικόνα ζωντανή, τρυφερή, λογοτεχνική. Ο Δαβίδ ήταν έξοχος ποιητής και λογοτέχνης, παρότι δεν είχε τύχει επιμελημένης παιδείας. Τσοπανόπουλο ήταν. Αλλά ήταν προικισμένος από τον Θεό με έκτακτα χαρίσματα. Χωρίς ποτέ να περιφρονούμε τη σωστή κοσμική παιδεία, που μας είναι απαραίτητη για της ζωής μας την πορεία, η θεία φώτιση και παιδεία υπερβαίνει κάθε αίσθηση κοσμικής μόρφωσης και διαφέρει όσο ο ουρανός από τη γη. Γι αυτό συναντάμε στην ιστορία της Εκκλησίας ανθρώπους αγράμματους, όπως ήσαν οι ψαράδες Απόστολοι και όμως υπερέβησαν πάντα

νουν, γιατί τους φώτισε η άνωθεν πηγή της σοφίας, το Πνεύμα το Άγιο. Ο Θεός φωτίζει και ανυψώνει νηπίους... Και εξουθενώνει αλαζόνες και υπερήφανους.

130,3. Ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Ας ελπίζει ο Ισραηλιτικός λαός στον Κύριο από τώρα και αιώνια.

3 Εάν με ταπεινόφρονα γραμμή βαδίζει ο Ισραήλ, λέει ο ψαλμωδός, (αλλά και κάθε λαός), τότε ας ελπίζει ότι προκόβει διαπαντός. Δυστυχώς δεν βάδισε και καταστράφηκε... Μακάρι να μετανοήσει. Και θα μετανοήσει...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ταπείνωση μας αναδεικνύει σοφούς και μας σώζει. Μας κάνει «κατά χάριν Θεούς». Η αλαζονία και η υπερηφάνεια μας κάνει αχρείους και μας καταστρέφει. Διαλέγουμε και παίρνουμε.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΑ΄ (131)

Ὡδή τῶν ἀναβαθμῶν.

Η μεγαλύτερη αυτή ωδή των αναβαθμῶν είναι αγνώστου συγγραφέα. Μερικοί την αποδίδουν στον Σολομώντα. Είναι και μεσσιανική, μάλιστα με ρυθμό κλιμακωτό. Ο Ευσέβιος, ο Κύριλλος, ο Δαμασκηνός και ο Θεοδώρητος εμβαθύνουν πολύ και στις αλληγορικές ερμηνείες της ωδής.

131,1. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυΐδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Θυμήσου, Κύριε, τον Δαβίδ και όλη την πραότητα, την καλοσύνη και την ευσέβειά του,

131,2. ὡς ὤμοσε τῷ Κυρίῳ, ἠΐξατο τῷ Θεῷ Ἰακώβ·

Μετάφραση: πως υποσχέθηκε με όρκο στον Κύριο, πως έκαμε τάξιμο στον Θεό του Ιακώβ, λέγοντας:

131,3. εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκηνῶμα οἴκου μου, εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου,

Μετάφραση: Δεν θα μπω στη σκηνή που κατοικῶ, δεν θ' ανεβῶ στο στρωμένο κρεβάτι μου,

131,4. εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου,

Μετάφραση: ούτε θα παραδώσω τα μάτια μου στον ύπνο και τα βλέφαρά μου στη νύστα, ούτε θα δώσω ξεκούραση στους κροτάφους του κεφαλιού μου,

131,5. ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ Κυρίῳ, σκηνῶμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

Μετάφραση: μέχρι να βρω τόπο κατάλληλο για τον Κύριο, για κατοικία του Θεού του Ιακώβ.

1-5 Ο ποιητής «υπενθυμίζει» στον Θεό την ευσέβεια και αφοσίωση του Δαβίδ προς Αυτόν, τις υποσχέσεις του ότι δεν θα κοιμηθεί και δεν θα ησυχάσει, εάν δεν βρει κατάλληλο τόπο για ναό, για κατοικία του Θεού. Η αλληγορική και προφητική σημασία αναφέρεται στη γέννηση του Χριστού στη Βηθλεέμ κ.λπ.

131,6. ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾶ, εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ·

Μετάφραση: Εμεῖς όμως ακούσαμε, ότι η Κιβωτός της Διαθήκης ήταν στην Εφραθά και τη βρήκαμε στις δασωμένες περιοχές.

131,7. εἰσελευσόμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, προσκυνήσομεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ.

Μετάφραση: Τώρα όμως θα μπορούμε στα σκηνώματα του Θεού, όπου κατοικεί και θα προσκυνήσουμε στον τόπο όπου στάθηκαν τα πόδια του (όπου υπάρχει η Κιβωτός της Διαθήκης).

131,8. ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος σου·

Μετάφραση: Σήκω, λοιπόν, Κύριε και πήγαινε για μόνιμη ανάπαυση, εσύ και η Κιβωτός σου η αγιασμένη.

6-8 Τα παραπάνω ξεπληρώθηκαν, και τώρα καλούνται οι απόγονοι του Δαβίδ να εκπληρώνουν τα του Ναού, τα της Διαθήκης, δηλαδή να εφαρμόζουν το Νόμο του. Κι' αυτοί οι στίχοι έχουν και μεσσιανικό χαρακτήρα.

131,9. οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.

Μετάφραση: Οι ιερεῖς σου ας ντυθούν την αρετή της δικαιοσύνης και οι αφοσιωμένοι σου ας σκιρτούν από χαρά και αγαλλίαση.

9 Οι ιερεῖς, των οποίων οι στολές τους, τα ἀμφιά τους συμβολίζουν τις αρετές του Χριστού και οι ὅσιοι ας χαίρονται για ὅλ' αυτά που εκπλήρωσε στον Δαβίδ ο Θεός.

131,10. ἔνεκεν Δαυῖδ τοῦ δούλου σου μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου.

Μετάφραση: Για χάρη του Δαβίδ, του πιστού δούλου σου, μην αποστραφείς το πρόσωπο (του εκάστοτε διαδόχου) του, που χρίεται από σένα βασιλιάς.

10 Χάριν του Δαβίδ, παρακαλεί ο ψαλμωδός, ο Θεός να μην αποστρέψει το πρόσωπό του από τον λαό του. Ένας Άγιος μπορεί να έχει χάρη και ισχύ, ώστε επί αιώνες ο Θεός να θαυματοουργεί δι' αυτού και να σώζει τον λαό του.

131,11. ὤμοσε Κύριος τῷ Δαυῖδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν· ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου·

Μετάφραση: Έδωσε ο Κύριος στον Δαβίδ ἑννοημένη υπόσχεση και δεν θα την παραβεί. Από τους απογόνους σου -εἶπε- θα ανεβάζω διαδόχους στον θρόνο σου.

11 Ο,τι υπόσχεται ο Θεός δεν το αναιρεί. Ο Θεός κρατάει τον λόγο του... Και μάλιστα τον σωτηριώδη λόγο του, ότι θα σώσει τον λαό του με απόγονο του Δαβίδ, δηλαδή τον Χριστό.

131,12. ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοὶ σου τὴν διαθήκην μου καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα, ἃ διδάξω αὐτούς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.

Μετάφραση: Και αν οι απόγονοι σου τηρήσουν τη διαθήκη μου και τις εντολές μου αυτές, που θα τους διδάξω, τότε αυτοί και οι απόγονοί τους αιώνια θα κάθονται στον θρόνο σου.

12 Η τήρηση των εντολών του Θεού από τις γενεές των πιστών τους εξασφαλίζουν την αιώνια θέση τους δίπλα στον Θεό. Εκτός των πιστών Ισραηλιτών πρόκειται και για την πιστή Εκκλησία του Χριστού, η οποία θα βασιλεύει στον αιώνα. Εκπληρώνεται η υπόσχεση του Θεού στο τώρα και στο μέλλον.

131,13. ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ·

Μετάφραση: (Αυτά εἶπεν ὁ Κύριος) γιατί διάλεξε τὴ Σιών καὶ τὴν προτίμησε γιὰ κατοικία του: διακηρύττοντας ρητά:

13 Γεννήθηκε ὁ Θεάνθρωπος Χριστός, ἐδράσε στὴ Σιών καὶ ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐγίνε ἡ αἰώνια κατοικία Του, δηλαδή ἡ αἰώνια βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

131,14. αὕτη ἡ κατάπαυσις μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσω, ὅτι ἡρετισάμην αὐτὴν·

Μετάφραση: Αὕτη θὰ εἶναι ἡ μόνιμη κατοικία μου, αἰῶνα- ἐδῶ θὰ κατοικήσω, διότι τὴν διάλεξα καὶ τὴν ἀγάπησα.

14 Παραπομπή στὴν αἰώνια βασιλεία του.

131,15. τὴν θύραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων,

Μετάφραση: Θὰ εὐλογήσω πλούσια τὰ θηράματα καὶ τ' ἄλλα ἀγαθὰ γιὰ διατροφή τῶν κατοίκων τῆς· καὶ θὰ χορτάσω με ψωμί τοὺς φτωχοὺς τῆς.

15 Πλήρης χορτασμός στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ κι ἐδῶ στὴ γῆ με τὰ ἅγια μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας του.

131,16. τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν, καὶ οἱ ὅσοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται.

Μετάφραση: Θὰ ντύσω τοὺς ἱερεῖς τῆς με σωτηριώδη δύναμη καὶ οἱ ἀφοσιωμένοι σ' αὐτὴν ἄνθρωποι θὰ σκιρτοῦν ἀπὸ χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση.

131,17. ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρασ τῷ Δαυῖδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου·

Μετάφραση: Ἐκεῖ θὰ ἀναδείξω τὴ δύναμη τοῦ Δαβίδ· ἐτοίμασα δε ἐκεῖ λυχνάρι λαμπρὸς δόξας καὶ διαδοχῆς στὸν βασιλέα, ποὺ χρίστηκε ἀπὸ μένα (θὰ λάμψει σαν ἀνέσπερος ἥλιος δικαιοσύνης ὁ κατὰ σάρκα καταγόμενος ἀπὸ τὸν Δαβίδ Μεσσαίας).

131,18. τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.

Μετάφραση: Τοὺς ἐχθροὺς του, θὰ ντροπιάσω, ἐπάνω του ὅμως θὰ ευωδιάζει ἡ ἁγιοσύνη τοῦ χρίσματος μου.

16-18 Πλήρως προφητικοί, μεσσιανικοὶ στίχοι. Προαναγγέλουν τὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, τὴν επικράτηση αὐτοῦ, τὴν αἰώνια καὶ τὴν πλήρη ἡττα κι ἐξευτελισμὸ τοῦ σατανά καὶ τῶν πωρωμένων ὁργάνων του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὅσο περισσότερο μελετάμε τὴν Γραφή καὶ τοὺς θεῖους ψαλμοὺς τῆς, τόσο πιο πολὺ στερεωνόμαστε στὴν πίστη. Μόνο διαστρεμμένοι, ὅπως ἦσαν οἱ υποκριτὲς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, μποροῦν νὰ μένουν τυφλοὶ καὶ ν' ἀρνούνται τὶς θεῖες προφητείες, ποὺ ἐκπληρώθηκαν κατὰ γράμμα κι ἐκπληρώνονται συνέχεια καὶ συντελεῖται τὸ σωτηριώδες

έργο του Μεσαία Χριστού. Η αποδοχή των θείων αληθειών, είναι θέμα καθαρής καρδιάς και όχι έλλειψης θείου κύρους, για να γίνουν αποδεκτές. Οι θείοι θησαυροί των θείων Γραφών, λάμπουν και προσφέρονται προς κατάκτηση των πιστών. Όσοι πιστοί προσέλθετε... Τα θεία νάματα προσφέρονται για να μας θεώσουν. Μέγα τ' όνομα του Θεού και το έλεος Αυτού, για τα τόσα θαυμαστά που μας χάρισε και μας χαρίζει. Δοξασμένο τ' όνομά του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΒ' (132)

Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.

Η μικρή αυτή αλλά πολύ ωραία αναβαθμική ωδή, από παλαιούς ακόμα κώδικες (της Ιτάλας, της Βουλγάτας, του Αλεξανδρινού, των Ο') αποδίδεται στον Δαβίδ. Τονίζει το ύψιστο αγαθό της ενότητας, το οποίο υπογραμμίζεται και σε πολλά άλλα σημεία της Αγίας Γραφής. Η αδελφосύνη είναι ευλογία Θεού. Η διχόνοια είναι κατάρρα σατανική. Γι' αυτό ο ψαλμωδός λέει:

132,1. Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό;

Μετάφραση: Ἰδού λοιπόν, τι πιο ωραίο ή τι πιο ευχάριστο υπάρχει, από το να κατοικούν ομογενείς αδελφοί μαζί;

1 Τι ωραιότερο υπάρχει από την αδελφική συγκατοίκηση, συνεργασία, συμβίωση; Τίποτα. Γιατί η αληθινή ενότητα μεταξύ των ανθρώπων, η οποία απηχεί την τριαδική ενότητα της Θεότητας, είναι το μεγαλύτερο αγαθό και η μεγαλύτερη ευλογία, ο μεγαλύτερος θησαυρός που μπορούν να έχουν οι άνθρωποι επί της γης. Έτσι, άλλωστε, θα ζει όλη η ουράνια Εκκλησία αιώνια στους ουρανούς. Δυστυχώς όμως, εγωκεντρισμοί, πάθη, φθόνοι και άλλα κακά, διασπούν αυτή την ενότητα και σκορπίζουν τον όλεθρο στα έθνη, στις κοινωνίες, στις οικογένειες, στις ενορίες, στις φιλίες, στις «αδελφότητες», στην Εκκλησία. Γι' αυτό δέεται ιδιαίτερα στην Αρχιερατική προσευχή του ο Χριστός «ίνα ὡσιν εν» οι μαθητές Του και το επαναλαμβάνει η Εκκλησία μας στις ευχές της.

Θα μπορούσαμε να γράψουμε τόμους ολόκληρους μαζί με τον Μ. Βασίλειο, τον ι. Χρυσόστομο, τον Νικόδημο τον Αγιορείτη, τον μεγάλο Μακρυγιάννη, τον εθνικό μας ποιητή Σολωμό και άλλους για τα θαύματα της ενότητος και τις καταστροφικές συνέπειες της διχόνοιας μεταξύ αδελφών, εθνών και κοινωνιών. Εμείς μάλιστα οι Έλληνες, που τρωγόμαστε συνέχεια και κινδυνέψαμε να χάσουμε την εθνική και πνευματική μας υπόσταση, είναι απόλυτη ανάγκη να εμβαθύνουμε σ' αυτά τα θεία λόγια του ψαλμωδού, αν θέλουμε να προκόψουμε και να γίνουμε μέλη τ' ουρανού. Η ωδή αυτή πρέπει να είναι προσευχή μας θερμή καθημερινή. Οι έννοιές της συνεχές εντρύφημά μας, τροφή μας.

132,2. ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τοῦ Ἀαρών, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ᾠαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Είναι σαν το άγιο μύρο που αφού χύθηκε τότε πάνω στο κεφάλι του Ααρών, κατέβηκε προς τη γενειάδα του, τη γενειάδα του Ααρών και έφτασε μέχρι τα άκρα του ενδύματος του.

132,3. ὡς δρόσος Ἀερμών ἢ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών· ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο Κύριος τὴν εὐλογίαν, ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Είναι σαν τη δροσιά του όρους Αερμών, που κατεβαίνει μέχρι τα βουνά της Σιών γιατί εκεί ο Κύριος υποσχέθηκε να δώσει την ευλογία του, ζωή αιώνια.

2-3 Ο ποιητής για να περιγράψει τα ευεργετήματα της ενότητας παίρνει δύο υπέροχες εικόνες, η μία από τις ιεροτελεστίες της χρήσης του Αρχιερέα (Εξοδ. λ' 30) με υπέροχο μυρωδάτο λάδι, που κατέβαινε από το κεφάλι στα γένηια (που έπρεπε να διατηρεί ο ιερέας (Λευιτ. κα' 5) στο περιλαίμιο, και η άλλη από τη δροσιά που κατέβαινε από το ψηλό βουνό της Βορ. Παλαιστίνης Ερμών στους λόφους της Ιερουσαλήμ και δρόσιζε κι ευεργετούσε ανθρώπους, ζώα, φυτά και γενικά όλη την περιοχή εκείνη, που πολλές φορές μαστίζεται από λιβές αφόρητους. Κι αυτά είναι ιδιαίτερη ευλογία του Θεού προς τη Σιών, την οποία διάλεξε ως κατοικία ο Θεός. Αυτό το σημείο της ωδής είναι και εσχατολογικό, που αφορά την Άνω Ιερουσαλήμ, δηλαδή τη Βασιλεία των ουρανών, όπου πνέει και θα πνέει η αύρα του Άγιου Πνεύματος και θα τη ζωογονεί αιώνια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τα υπέροχα νοήματα της αδελφικής συνύπαρξης συγγενών, φίλων, συνεργατών, κοινωνιών, που τονίζονται στη θεία ωδή, εάν γίνουν και πρέπει να γίνουν, γιατί είναι απόλυτη ανάγκη, καθημερινά βιώματά μας, θα σωθούμε και θα θεωθούμε. Φυσικά είναι δύσκολο, γιατί προσκρούουν στον βραχώδη εγωκεντρισμό μας. Αλλά «τα αδύνατα παρ' ανθρώποις δυνατά εστιν παρά τω θεώ» (Λουκ. ιη' 27). Αρκεί να το θέλουμε με την ψυχή μας και ο Θεός θα μας το δώσει. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΓ' (133)

Ὡδή τῶν ἀναβαθμῶν.

133,1. Ἴδου δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ δοῦλοι Κυρίου οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν.

Μετάφραση: Ελάτε, λοιπόν, υμνεῖτε τον Κύριο, ὅλοι σεις οἱ δούλοι του Κυρίου (οἱ ιερεῖς καὶ οἱ λευῖτες), που στέκεστε καὶ υπηρετεῖτε αὐτόν στο σπίτι του καὶ στις αὐλές του ναοῦ του Θεοῦ μας.

1 Μικρὴ κι αὐτή, ἡ τελευταία ἀναβαθμικὴ ὠδή, ὅπου καλοῦνται ἀπὸ τον ψαλμωδὸ, ιερεῖς, λευῖτες, λαός, ὅλοι ὅσοι βρίσκονται μέσα κι ἔξω ἀπὸ τον Ναό, νὰ υμνήσουν κι εὐλογήσουν τον Κύριον. Καὶ

133,2. ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Κατὰ τις νύχτες νὰ υψώνετε τὰ χέρια σας πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ νὰ υμνεῖτε τον Κύριον.

2 ὄχι μόνο τὴν ἡμέρα, ἀλλὰ καὶ τὴ νύχτα, νὰ σηκώνουν ψηλά τὰ χέρια πρὸς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων του Ναοῦ καὶ νὰ δοξάζουν τον Θεό. Εἶχαν τὴ συνήθεια οἱ Εβραῖοι νὰ προσεύχονται με βάρδιες καὶ τὴ νύχτα (Α' Παραλ. θ' 33). Ωραία συνήθεια, που καὶ σήμερα ὑπάρχει σὲ πολλές ἱερές Μονές καὶ που κυριολεκτικὰ πλουτίζει τὴ νύχτα με θεῖο φῶς που ἐκπέμπεται ἀπὸ τον οὐρανὸ καὶ τοὺς Ἁγίους τῆς γῆς, ὥστε νὰ μὴν σκοτιστεῖ τελείως ἡ παραπαίουσα ἰδιαίτερα τὴ νύχτα ἀνθρωπότητα. Πολλὰ κακὰ γίνονται τὴ νύχτα, φόνοι, κλοπές, βιασμοί, φαυλότητες καὶ τόσα ἄλλα. Ασφαλῶς γίνονται καὶ ἡμέρα. Μὰ τὴ νύχτα, τὸ σκοτάδι προσφέρεται γιὰ τὰ φαύλα καὶ σκοτεινὰ ἔργα καὶ πάθη πιο πολὺ. Νύχτα καὶ μεσάνυχτα ἔχουν στον νοῦ καὶ στὴν ψυχὴ οἱ φαῦλοι, νύχτα καὶ μεσάνυχτα φαυλοποιοῦν καὶ φαυλοποιοῦνται πιο πολὺ οἱ πιο πολλοί. Εἶναι οἱ φαυλεπίφαυλοι «επαγγελματίες» που μισοῦν τὸ φῶς. Φοβερό. Μέσα, λοιπόν, σ' αὐτὰ τὰ ἀγρία μεσάνυχτα, νὰ υψώνονται πρὸς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, τον οὐράνιο θεῖο θόλο καὶ θρόνο, χέρια ἀσκητικά, βιοπαλαιστικά, πονεμένα, ροζιασμένα, ἀγνὰ καὶ νὰ ζητοῦν φῶς, σωτηρία, λύτρωση. Εἶναι θεῖα αὐτὰ τὰ χέρια, γιὰτὶ κρατοῦν τον κόσμον, στον σωστὸ δρόμον. Πόσοι ἄνθρωποι ἔχουν σωθεῖ ἀπὸ τέτοιες θεῖες προσευχές, σὲ ὥρες τραγικὲς χωρὶς καν νὰ το ξέρουν. Ασφαλῶς θὰ το μάθουν στον οὐρανὸ καὶ θὰ ευγνωμονοῦν τὰ χέρια αὐτὰ καὶ τον Θεό, που συνεργάστηκε μαζί τους γιὰ τὴ σωτηρία του ἀνθρώπινου γένους. Καὶ ὁ Χριστὸς πολλές νύχτες καὶ στὴ Γεθσημανὴ ὑψωσε τὰ θεῖα του χέρια γιὰ τὴ σωτηρία του κόσμου. Ὅπου καὶ ὅσο ὑπάρχουν τέτοια χέρια ὁ κόσμος θὰ σώζεται. «Πολλὰ ἰσχύει δέησις πιστῶν χειρῶν».

133,3. εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιών ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Μετάφραση: (Καὶ οἱ ιερεῖς ἀπαντοῦν πρὸς τον λαό:) Εἰθε νὰ εὐλογήσει ἀπὸ τὴ Σιών κι ἐσένα (που εὐχεσαι ὅλ' αὐτά) ὁ Κύριος που δημιούργησε τον οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ.

3 Ευχή για να ευλογηθούν οι προτρέποντες και προτρεπόμενοι σε πνευματική ανάταση, από τον Δημιουργό ουρανού και γης. Υπέροχη ευχή που εκπληρούμενη αληθινά σώζει και θεώνει τον κόσμο. Τέτοιες θείες ωδές έχουν τη θεία μελωδία που σώζει τη Δημιουργία. Δόξα στον Θεό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο άνθρωπος του Θεού μερα-νύχτα υμνεί το Θεό. Η Εκκλησία με τις πανυχίδες της σπάει το σκοτάδι της αμαρτίας και το βόλι του θανάτου.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΔ΄ (134)

Ἀλληλούϊα.

Λειτουργικός, όπως και ο προηγούμενος, είναι κι αυτός ο ψαλμός με την επιγραφή «Ἀλληλούϊα», δηλαδή, αινείτε τον Θεό. Και όντως όλος ο ψαλμός περιέχει ύμνους και δοξολογίες στον Θεό για όλα τα υλικά και πνευματικά αγαθά που ο Θεός έδωσε στον Ισραηλιτικό λαό και δίνει στον κόσμο όλο.

134,1. Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου, αἰνεῖτε, δοῦλοι, Κύριον,

Μετάφραση: Υμνεῖτε το όνομα Κυρίου, υμνεῖτε (σεις οι ιερείς και λευίτες, οι λειτουργοί και) δούλοι του, τον Κύριο.

134,2. οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν.

Μετάφραση: Σεις που στέκεστε (και υπηρετεῖτε) στον ναό του Κυρίου και στις αυλές του οἴκου του Θεού μας.

134,3. αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς Κύριος· ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν·

Μετάφραση: Υμνεῖτε τον Κύριο, διότι είναι αγαθός· ψάλετε ύμνους στο όνομά του, διότι αυτό είναι καλό και ωφέλιμο.

134,4. ὅτι τὸν Ἰακώβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ Κύριος, Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμόν ἑαυτοῦ.

Μετάφραση: Διότι ο Κύριος εξέλεξε για τον εαυτό του, ως λαό ιδιόν του τους απογόνους του Ιακώβ, τον Ισραηλιτικό λαό, για να είναι δική του περιουσία.

1-4 Ο ψαλμωδός καλεί τους ιερείς και τους λευίτες του Ισραήλ να υμνοῦν και να δοξάζουν τον Θεό, για τα όσα αγαθά και θαυμαστά έκανε στον Ισραηλιτικό λαό. Βέβαια και στοιχειώδη πνευματική ευαισθησία και στοιχειώδη πνευματικά κριτήρια, αν διαθέτει κανείς, ξεσπάει σε δοξολογικούς ύμνους προς τον Δημιουργό Θεό, για όσα έκανε και κάνει για τον άνθρωπο. Όχι μόνο τον Ισραήλ, που ως περιούσιο λαό του τον πολυευεργετούσε, αλλά και για όλα τα έθνη. Μάλιστα μετά και από την αρνητική και αχάριστη στάση των Εβραίων, ο Θεός στράφηκε ιδιαίτερα προς όλα τα έθνη και τα κάλεσε και τα καλεί στη θεία του βασιλεία. Ο Θεός ευλογεί όλο τον κόσμο, όλη τη φύση και κτίση, μα ιδιαίτερα χαίρεται αυτούς που ανταποκρίνονται στο κάλεσμά του.

134,5. ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ Κύριος, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς.

Μετάφραση: Διότι εγώ ο Ισραηλιτικός λαός, εγνώρισα και έμαθα ότι είναι μεγάλος ο Κύριος· ο Κύριός μας είναι ανώτερος από όλους τους ψεύτικους θεούς.

134,6. πάντα, ὅσα ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἐποίησεν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις·

Μετάφραση: Όλα όσα θέλησε τα δημιούργησε ο Κύριος στον ουρανό και στη γη, στη θάλασσα και σ' όλα τα βάθη των ωκεανών.

134,7. ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν· ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ,

Μετάφραση: Είναι αυτός που ανεβάζει και κινεί τα σύννεφα από τα πέρατα της γης και προκαλεί τις αστραπές για να πέσει βροχή· αυτός είναι που βγάζει τους ανέμους από τα ταμεία του, όπου τους έχει κλεισμένους,

5-7 Ο ποιητής από μέρους του Ισραηλιτικού λαού ομολογεί από δική του πείρα ότι ο αληθινός Θεός είναι μοναδικός σε μεγαλείο και δύναμη. Μ' ένα του λόγο δημιούργησε τα πάντα, άστρα, φως, γη, θάλασσες, ωκεανούς, αβύσσους, νεφέλες, αστραπές, βροχές, ανέμους, βροντές κι ό,τι θαυμαστό, ορατό και αόρατο έχει η Δημιουργία. Γι' αυτό η φύση εμπνέει ανά τους αιώνες τους μεγάλους σοφούς και ποιητές και μας δίνουν πνευματικά αριστουργήματα, που αποτελούν φωτεινά μετέωρα στην Ιστορία.

134,8. ὃς ἐπάταξε τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.

Μετάφραση: ο οποίος κτύπησε με θάνατο τα πρωτότοκα της Αίγυπτου, από του ανθρώπου μέχρι και του ζώου.

134,9. ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου, Αἴγυπτε, ἐν Φαραὼ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

Μετάφραση: Έστειλε καταπληκτικά σημεία και θαύματα στο μέσον σου, Αίγυπτε, στον Φαραώ και σε όλους τους δούλους του.

134,10. ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς κραταιούς.

Μετάφραση: Αυτός είναι ο οποίος κτύπησε πολλά έθνη και θανάτωσε ισχυρούς βασιλείς·

134,11. τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χαναάν,

Μετάφραση: τον Σηών, βασιλιά των Αμορραίων και τον Ωγ, βασιλιά της Βασάν, και όλα τα βασίλεια της Χαναάν.

134,12. καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, κληρονομίαν Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Και έδωσε τη χώρα τους κληρονομιά, κληρονομιά στον δικό του λαό, τον Ισραηλιτικό.

8-12 Εξιστόρηση των θαυμαστών ιστορικών θείων επεμβάσεων για τη σωτηρία και λύτρωση του Ισραήλ από την Αιγυπτιακή τυραννία και την αποκατάστασή του στη Γη της Επαγγελίας. Ο Θεός όχι μόνο φυσικά, αλλά και άλλα πολλά αγαθά δίνει αφθόνως στους πιστούς του. Αρκεί να τ' αναγνωρίζουν και να Τον δοξολογούν. Αυτό καταξιώνει αυτούς και όχι τον Θεό, που δεν έχει ανάγκη. Ο άνθρωπος είναι που έχει ανάγκη θείων ευλογιών.

134,13. Κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Μετάφραση: Κύριε, το όνομά σου θα μείνει αιώνιο και συ θα μνημονεύεις (μ' ευλάβεια) από γενιά σε γενιά-

13 Πως να μην είναι δοξασμένο και να μη δοξάζεται αιώνια από γενεά σε γενεά τ' όνομα του Θεού; Αυτό είναι το φυσικό ενός πνευματικού ανθρώπου και πνευματικού λαού. Είναι απαύγασμα ευγνώμονης ψυχής.

134,14. ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.

Μετάφραση: διότι ο Κύριος θα κάνει δίκαιη κρίση για το λαό του και θα λυγίζει στις ικεσίες των δούλων του.

14 Και η κρίση του Θεού θα είναι επιεικής στον λαό του. Αρκεί να συμμορφώνεται και να μετανοεί για τα σφάλματά του, λέει ο ι. Χρυσόστομος.

134,15. τὰ εἰδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων·

Μετάφραση: Αντίθετα τα είδωλα των ειδωλολατρικών λαών είναι ασήμι και χρυσάφι, έργα ανθρώπινων χειρών.

134,16. στόμα ἔχουσι καὶ οὐ λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ οὐκ ὄψονται,

Μετάφραση: Έχουν στόμα και δεν μπορούν να μιλήσουν, μάτια έχουν και δεν μπορούν να δουν,

134,17. ὧτα ἔχουσι καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται, οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.

Μετάφραση: έχουν αφτιά και δεν μπορούν ν' ακούνε, γιατί δεν υπάρχει πνοή στο στόμα τους.

134,18. ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.

Μετάφραση: Είθε να γίνουν όμοιοι μ' αυτά όλοι όσοι τα κατασκευάζουν, όλοι όσοι στηρίζουν την πίστη και τις ελπίδες τους σ' αυτά.

15-18 Περιγραφή των άψυχων α-νόητων ειδώλων. Κι έτσι είναι, όποιος παραπλανάται μ' αυτά γίνεται κι αυτός άψυχος κι ανόητος σαν κι αυτά.

134,19. οἶκος Ἰσραὴλ, εὐλογήσατε τὸν Κύριον· οἶκος Ἀαρών, εὐλογήσατε τὸν Κύριον.

Μετάφραση: Λαέ του Ισραήλ, υμνεῖτε τον Κύριο- απόγονοι του Ααρών, δοξολογεῖτε τον Κύριο.

134,20. οἶκος Λευὶ, εὐλογήσατε τὸν Κύριον· οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, εὐλογήσατε τὸν Κύριον,

Μετάφραση: Απόγονοι του Λευῖ, δοξολογεῖτε τον Κύριο- όσοι φοβάσθε και ευλαβεῖστε τον Κύριο, δοξολογεῖτε τον Κύριο.

19-20 Σεις όμως, οι ιερεῖς και οι υπηρέτες του Ναού του Θεού -λέει ο ψαλμωδός- και κατ' επέκταση σεις, όλοι οι ανά τους αιώνες πιστοί, δοξάζετε και υμνεῖτε τον Θεό, για τα σωτηριώδη κι ένδοξα μεγαλεία του.

134,21. εὐλογητὸς Κύριος ἐκ Σιών, ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

Μετάφραση: Ας είναι ευλογημένος και δοξασμένος από τη Σιών ο Κύριος, που κατοικεί στην Ιερουσαλήμ.

21 Ας είναι λοιπόν ευλογητός ο Θεός της Κάτω και της αιώνιας Ἄνω Ιερουσαλήμ. Αμήν.
Αυτό ας είναι και το δικό μας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ευγνωμοσύνη και δοξολογία στον θεό, για κάθε θεία του ευεργεσία στη γη και στον ουρανό...

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΕ΄ (135)

Ἀλληλούϊα.

Δοξολογικός-λειτουργικός κι αυτός ο ψαλμός. Και πως να μην είναι τέτοιος, όταν ο Ισραήλ, αλλά και κάθε άνθρωπος περιβάλλεται από άπειρες ευεργεσίες του Θεού! Κάθε σωστός πιστός και κάθε συνετός λαός πρέπει πρώτα απ' όλα να είναι δοξολογικός. Αυτό να είναι στάση ζωής, όχι ευκαιριακό. Γι' αυτό σ' όλο το Ψαλτήρι δεσπάζει η δοξολογία. Είναι η αυθόρμητη έκφραση του πιστού, στην μεγαλοσύνη και αγαθότητα του Θεού. Ο ψαλμός εκφέρεται, αντιφωνικά. Όλοι οι στίχοι καταλήγουν στην ομολογία ότι το έλεος του Θεού είναι αιώνιο.

135,1. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε συνεχῶς τον Κύριο, διότι είναι καλός· διότι το έλεος του, είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια-

135,2. ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τῶν θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε συνεχῶς τον Θεό, τον εξουσιαστή των θεών των ειδώλων, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,3. ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ τῶν κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Δοξολογεῖτε συνεχῶς τον Κύριο, τον δεσπότη και εξουσιαστή όλων των αρχόντων, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,4. τῷ ποιήσαντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αυτόν που έκανε μεγάλα θαυμαστά έργα μόνος του, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,5. τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αυτόν που δημιούργησε με άπειρη σύνεση τους ουρανούς, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,6. τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αυτόν που στερέωσε τη γη πάνω στα νερά (των ωκεανών), διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,7. τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αυτόν που μόνος του εδημιούργησε φῶτα μεγάλα που φωτίζουν ολόκληρη τη γη, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,8. τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Εδημιούργησε, δηλαδή, τον ήλιο για να εξουσιάζει στο διάστημα της μέρας, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,9. τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Εδημιούργησε τὴν σελήνην καὶ τὰ ἀστέρια γιὰ νὰ ἐξουσιάζουν μετὰ τὸ φῶς τοῦς στο διάστημα τῆς νύχτας, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,10. τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: (Δοξολογεῖτε αὐτόν) ποὺ χτύπησε με θάνατο τοὺς Αἰγυπτίους μαζί με τὰ πρωτότόκά τοῦς, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,11. καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Αὐτόν ποὺ ἐβγάλε ἐλεύθερον τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ ἀνάμεσά τοῦς, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,12. ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Τοὺς ἐλευθέρωσε με χεὶρ δυνατὴ καὶ ἀκατανίκητο βραχίονα, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,13. τῷ καταδιελόντι τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αὐτόν ποὺ διαχώρισε τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν σὲ δύο μέρη, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,14. καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Αὐτόν ποὺ πέρασε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, διαμέσου αὐτῆς, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,15. καὶ ἐκτίναξαντι Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν Ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αὐτόν ποὺ ἐκτίναξε τὸν Φαραὼ καὶ τὴν στρατιωτικὴν τοῦ δύναμιν στὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,16. τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: Αὐτόν ποὺ οδήγησε καὶ προστάτευσε τὸν λαόν τοῦ διὰ μέσου τῆς ἐρήμου, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια.

135,17. τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: Αὐτόν ποὺ χτύπησε καὶ κατέβαλε μεγάλους βασιλεῖς, διότι τὸ ἔλεος τοῦ εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ διαρκεῖ αἰῶνια,

135,18. καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: και που θανάτωσε ισχυρούς βασιλείς, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια-

135,19. τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: τον Σηών, βασιλέα των Αμορραίων, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια-

135,20. καὶ τὸν Ὠγ βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: και τον Ωγ, βασιλιά της Βασάν, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια-

135,21. καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: και ο οποίος έδωσε τη χώρα τους κληρονομιά και ιδιοκτησία, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια-

135,22. κληρονομίαν Ἰσραὴλ δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: κληρονομιά στους Ισραηλίτες τους εκλεκτούς δούλους του, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,23. ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ Κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

Μετάφραση: (Δοξολογεῖτε τον Κύριο), διότι σ' όλες τις περιστάσεις που βρεθήκαμε κάτω από δεινά και εξευτελισμούς μας θυμήθηκε, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια-

135,24. καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·

Μετάφραση: και μας λύτρωσε από τους εχθρούς μας, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,25. ὁ διδὸς τροφὴν πάσῃ σαρκί, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός είναι που δίνει τροφή σε κάθε ζωντανό πλάσμα που έχει σάρκα, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

135,26. ἐξομολογεῖσθε τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Υμνεῖτε και δοξολογεῖτε τον Θεό του ουρανού, διότι το έλεος του είναι ανεξάντλητο και διαρκεί αιώνια.

1-26 Όλος ο ψαλμός είναι γνωστές επαναλαμβανόμενες φράσεις από άλλους προηγούμενους δοξολογικούς ψαλμούς προς τον Θεό. Περιγράφουν ποιητικά όλη τη σωστική ιστορία του Ισραήλ και όλα τα θαυμάσια της Δημιουργίας του Θεού. Δεν θα κάνουμε άλλα σχόλια σ' αυτό τον ψαλμό, παρά μόνο τούτο. Ότι το έλεος του Θεού, όπως λέει 26 φορές στους 26 στίχους του ο ψαλμωδός, είναι ανεξάντλητο και αιώνιο. Αυτό μας σώζει. Είναι ο καρπός της θείας αγάπης του. Είναι το θείο άπειρο δείγμα της θείας άπειρης

ευσπλαγχνίας του. Και μόνο αυτό το θείο και άπειρο έλεος του να σκεφτόμαστε, πρέπει θεία και αιώνια να τον ευγνωμονούμε. «Δόξα τω ελεεί και τη μακροθυμία σου Κύριε». Αιώνια ας είναι η δόξα σου Κύριε, για το αιώνιο και άπειρο έλεος Σου. Αμήν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όσο περισσότερο νιώθουμε το έλεος του Θεού, τόσο πιο πολύ το επικαλούμαστε και σωζόμαστε. Η νοερά προσευχή, το «Κύριε ελέησον», ας μη λείπουν ποτέ από το νου και την καρδιά μας. (Δες και βιβλίο μου «ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ... ΝΟΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ»),

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΣΤ' (136)

Τῷ Δαυΐδ, διὰ Ἱερεμίου· εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν.

Από τους πιο καλούς καρπούς της Εβραϊκής λυρικής ποίησης θεωρείται αυτός ο πένθιμος ψαλμός. Άγνωστος ο συντάκτης, αλλά οπωσδήποτε κατά τους περισσότερους ερμηνευτές, έζησε την δραματική βαβυλώνια αιχμαλωσία. Η επιγραφή του, που κατά τον Π. Τρεμπέλα, είναι αρκετά δυσνόητη, είναι μεταγενέστερη. Δεν υπάρχει στο πρωτότυπο. Την έβαλαν οι Ο' και την αναφέρει και η Βουλγάτα. Κι εννοεί μάλλον ότι ο ψαλμός έχει δύο χαρακτηριστικά είδη. Το ύφος του Δαβίδ, ως προς την τέχνη και το ύφος του Ιερεμίου, ως προς το πένθιμο πνεύμα του.

136,1. Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.

Μετάφραση: Κοντά στα ποτάμια της Βαβυλώνας, εκεί καθήσαμε και κλάψαμε, όταν θυμηθήκαμε εμείς οι αιχμάλωτοι την Ιερουσαλήμ.

1 Στα ποτάμια και στους παραποτάμους του Τίγρη και του Ευφράτη, λέει ο Β. Βέλλας, εκάθησαν κι έκλαψαν οι αιχμάλωτοι Εβραίοι, θυμούμενοι τις καλές κι ευτυχισμένες ημέρες του Ναού και της Σιών. Τώρα όμως κλαίοντες και προσκλαίοντες θρηνούν για την αιχμαλωσία τους.

136,2. ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν·

Μετάφραση: Πάνω στις ιτιές που φυτρώνουν στις όχθες των ποταμών, που διασχίζουν τη χώρα αυτή, κρεμάσαμε τα μουσικά ὄργανά μας,

2 Εκρέμασαν τα μουσικά τους ὄργανα, γιατί λόγω πένθους, λέει πάλι ο Β. Βέλλας, δεν ήθελαν να ψάλουν, χαρμόсуνα ενόργανα, παρά μόνο πένθιμα με γυμνή φωνή. Η λυπημένη ψυχή φέρνει λύπη και στο σώμα, στο περιβάλλον που ζει. Αυτά πάνε μαζί, «πακέτο».

136,3. ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον· ᾠσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών.

Μετάφραση: γιατί εκεί αυτοί που μας αιχμαλώτισαν μας ζήτησαν τραγούδια και αυτοί που μας οδήγησαν αιχμάλωτους, ζήτησαν να τους ψάλομε ὕμνους λέγοντάς μας: «Τραγουδεύστε μας από τα ἄσματα της πατρίδας σας, της Σιών».

3 Την ψαλμωδία αυτή την έκαναν οι Εβραίοι όχι θεληματικά, αλλά την επέβαλαν σ' αυτούς οι τύρρανοι που τους είχαν αιχμαλώτους. Αυτοί για να διασκεδάσουν, ή και για να τους εξευτελίσουν και ειρωνευτούν, τους επέβαλαν αυτή την ψαλμωδία. Μπορεί και από θαυμασμό, γιατί οι Εβραίοι είχαν ποιητικό και τραγουδιστικό χάρισμα γνωστό, όπως φαίνεται και από την Ιστορία τους. Πάντως είναι πολύ μεγάλη δοκιμασία να σε βάζει ο άλλος, θέλεις δε θέλεις, να του τραγουδήσεις και να τον διασκεδάσεις. Είναι μια έκφραση τυραννίας κι αυτό. Αλήθεια, πόσο δύσκολο είναι να μπαίνει ο ένας στη θέση του άλλου. Να συγχαίρει και να συμπονεί μαζί του.

136,4. πῶς ᾄσωμεν τὴν ὁδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;

Μετάφραση: (Και μεις απαντήσαμε:) «Πῶς θα τραγουδήσουμε τον ὕμνο του Κυρίου σε ξένη χώρα;».

4 Εδώ φαίνεται ο καταναγκασμός και η θλίψη που κατέχει τους Εβραίους, γι' αυτή την υποχρέωση που τους επέβαλαν οι Βαβυλώνιοι.

135,5. ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθεῖ ἡ δεξιὰ μου·

Μετάφραση: Εάν σε ξεχάσω Ιερουσαλήμ, να με ξεχάσει (να ξεραθεί και να γίνει αναίσθητο) το δεξιό μου χέρι.

136,6. κολληθεῖ ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.

Μετάφραση: Ας κολλήσει η γλῶσσα μου στο λάρυγγά μου, εάν δεν σε θυμηθῶ, εάν δεν βάλω την Ιερουσαλήμ μπροστά από κάθε χαρά μου.

5-6 Οι Ισραηλίτες αντιδρούν με τις ενθυμήσεις τους, ὥστε, ὅπως λέει αντιπροσωπευτικά ο ψαλμωδός, δεν πρέπει ποτέ να ξεχασουν τα θαυμαστά που ἔκανε σ' ὅλη την ιστορική διαδρομή τους, γι' αυτούς ο Θεός. Μεγάλη υπόθεση να θυμόμαστε τις ευεργεσίες του Θεού και σε ὥρες θλίψεων και δοκιμασιῶν. Μας στηρίζουν. Είναι η βάση μας, ἀλλά και η βάση του Θεού, για να συνεχίσει να μας ευεργετεί και λυτρώνει. Αλίμονο, αν ξεχάσουμε τον Θεό και τις ευεργεσίες του στη ζωή μας. Κυριολεκτικά χαθήκαμε.

136,7. μνήσθητι, Κύριε, τῶν υἱῶν Ἐδώμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ τῶν λεγόντων· ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε, ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.

Μετάφραση: Θυμήσου, Κύριε (και τιμώρησε) τους κατοίκους της Εδώμ, που, τη μέρα της καταστροφῆς της Ιερουσαλήμ, ἔλεγαν (προς τους Βαβυλωνίους κατακτητές:) «Γκρεμίστε την, γκρεμίστε την, μέχρι τα θεμέλιά της».

7 Απ' εδώ και κάτω αρχίζει το σκληρό πνεύμα της Π. Διαθήκης, η δίκαιη εκζήτηση εκδίκησης του ψαλμωδού από τον Θεό, για τους προδότες Εβραίους που συνεργάστηκαν με τον εχθρό εναντίον της Ιερουσαλήμ και για την εκδίκηση επίσης εναντίον των τυράννων Βαβυλωνίων.

136,8. θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος, μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν·

Μετάφραση: Ταλαίπωρη Βαβυλώνα, ας είναι ευτυχισμένος αὐτός που θα σου ανταποδώσει ὅ,τι ἔκαμες σ' εμάς, πληρώνοντάς σε με το ίδιο νόμισμα που συ χρησιμοποίησες.

136,9. μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἑδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

Μετάφραση: Ευτυχισμένος ας είναι αὐτός που θα κρατήσει στα χέρια του τα νήπιά σου και θα τα συντρίψει πάνω στον βράχο.

8-9 Προφητικά μίλησε ο ψαλμωδός και η προφητεία εκπληρώθηκε, γιατί η Βαβυλώνα καταστράφηκε και πλήρωσε ακριβά αυτά που έκανε στον Ισραήλ. Ο Θεός πάντοτε -το ξαναλέμε- εκδικείται δίκαια τους αμετανόητους πωρωμένους, για να μη χαλούν τη Θεία Δημιουργία. Βέβαια, η εκφραζόμενη μακαριότητα εκείνου που συντρίβει νήπια είναι σκληρή. Αλλά ας μην ξεχνάμε ότι είμαστε στην Π. Διαθήκη και φαίνεται ολοκάθαρα το δρων μίσος εναντίον προηγηθέντος μίσους. Οι Εβραίοι μισούσαν αυτούς που τους μισούσαν. Δεν είχε έρθει ακόμα αυτός που συγχωρεί τους εχθρούς. Μόνο ο Χριστός συγχώρεσε και συγχωρεί και τους εχθρούς του. Αυτό θα πει Θεάνθρωπος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μας κάνει καλό και στο πένθος μας να θυμόμαστε τις ευεργεσίες του Θεού, πρώτο για να μη μας καταπίνει η θλίψη, -όπως λέει ο Ιωάννης της Κλίμακος- και δεύτερο για να βρίσκει κατάλληλο έδαφος ο θεός στην ψυχή μας για να μας επισκέπτεται και να μας σώζει.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΖ' (137)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ, Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ο ψαλμός αυτός είναι του Δαβίδ. Το λέει και η εβραϊκή επιγραφή. Το «Αγγαίου και Ζαχαρίου», προστέθηκε από τους Ο' και κατά τους πιο πολλούς ερμηνευτές εψάλλετο από τον Αγγαίο και Ζαχαρία. Είναι δοξολογικός και ικετευτικός ψαλμός, όπως οι περισσότεροι.

137,1. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι, ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογήσω, Κύριε, με ὅλη την καρδιά μου, και ενώπιον των αγγέλων θα ψάλω ὕμνο σε σένα, διότι άκουσες ὅλα τα λόγια της προσευχῆς μου.

1 Ο ψαλμωδός δοξολογεί τον Θεό με ὅλη του την καρδιά. Εάν η δοξολογία, αλλά και κάθε προσευχή, δεν είναι «καρδιακή», είναι άνοστη ή υποκριτική. Η καρδιά θεωρείται ἔδρα του επιθυμητικού του ανθρώπου, όπως λένε οι Νηπτικοί Πατέρες (νήφω = προσέχω, γρηγορώ). Εάν λοιπόν, η προσευχή δεν βγαίνει από το βάθος της καρδιάς είναι μόνο διακοσμητική. Δηλαδή, βιτρίνα χωρίς περιεχόμενο. Ενώ η καρδιά ξέρει να κλαίει, να χαίρεται, να προσεύχεται και να συγκλονίζεται. Να κατεβάξει τον ουρανό στη γη και ν' ανεβάζει τον άνθρωπο στη Βασιλεία του Θεού.

137,2. προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν σου καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἔλεει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου, ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου.

Μετάφραση: Θα προσκυνήσω με το πρόσωπο στραμμένο προς τον ἅγιο ναό σου και θα δοξολογήσω το ὄνομά σου, για το ἔλεος σου και την αξιοπιστία σου, διότι δόξασες με αυτά περισσότερο από κάθε ἄλλο το ἅγιο σου ὄνομα.

2 Το ξαναλέμε, οι ιερές, θείες συνάξεις τελούνται μέσα στον Ναό, στην Εκκλησία, που κεφαλή της είναι ο Χριστός. Γι' αυτό οι Χριστοκεντρικές Θεοκεντρικές, Αγιοπνευματικές συνάξεις είναι θαυματουργές. Η Εκκλησία προσευχομένη και προσφέροντας θυσία στον Θεό μεγαλύνεται και θεούται.

137,3. ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει σου.

Μετάφραση: Κατά την ημέρα που θα σε επικαλεστώ, άκουσέ με γρήγορα· με τη δύναμή σου θα με προστατέψεις και θα μου χαρίσεις ειρηνική και μακρά ζωή.

3 Ζητεί ταχύτατη βοήθεια, για να δυναμώσει. Αυτό το νιώθει ιδιαίτερα ὅποιος βρίσκεται σε μεγάλους κινδύνους. Προσεύχεται θερμά και στέκεται δυνατά.

137,4. ἐξομολογησάσθωσάν σοι, Κύριε, πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου.

Μετάφραση: Ας σε δοξολογήσουν Κύριε, ὅλοι οι βασιλεῖς της γης, γιατί άκουσαν ὅλα τα λόγια από το στόμα σου και είδαν να εκπληρώνονται οι υποσχέσεις σου.

4 Πάντες οἱ βασιλεῖς: Πολλοὶ ερμηνευτές εννοοῦν ἄρχοντες και σοφοὺς της εποχῆς εκείνης, αστρονόμους, μάγους, ὅπως αυτοὶ που επισκέφτηκαν τον γεννηθέντα Χριστό κ.λπ. Και φαίνεται να πέφτουν μέσα.

137,5. καὶ ἁσάτωσαν ἐν ταῖς ὕδαϊς Κυρίου, ὅτι μεγάλη ἡ δόξα Κυρίου,

Μετάφραση: Και ας ψάλουν κι αυτοὶ τους ὕμνους του Κυρίου, διότι εἶναι μεγάλη ἡ δόξα του Κυρίου,

137,6. ὅτι ὑψηλὸς Κύριος καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.

Μετάφραση: διότι ο Κύριος εἶναι μεγάλος και δυνατός· βλέπει πάνω στους ταπεινοὺς, ενώ τους περήφανους τους διακρίνει και ἀπὸ μακριὰ ἀκόμη.

5-6 Με ὅλους τους τρόπους και με ὅλα τα μέσα πρέπει να δοξάζεται ο Θεός. Αυτός που, ενώ εἶναι τόσο μεγάλος, ὁμως καταδέχεται, ἀγαπάει και φροντίζει κι ἐπιβλέπει ὅλους τους ταπεινοὺς, ἀλλὰ και τους υψηλοκάρδιους, υπερήφανους· ἐτσι ερμηνεύουν «τα ὑψηλὰ» οἱ ερμηνευτές. Με τους ταπεινοὺς συμπορεύεται, τους υψηλόφρονες ἀποστρέφεται ο Θεός. Ο ἐγωισμὸς τους δεν ἀφήνει χώρο για τον Θεό.

137,7. ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, ζήσεις με· ἐπ' ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιὰ σου.

Μετάφραση: Εἰάν περιπέσω και ἀναγκασθῶ να βαδίσω μέσα σε θλίψεις, θα με διατηρήσεις στη ζωὴ· ἐναντίον της οργῆς των ἐχθρῶν μου ἀπλωσες τα προστατευτικὰ χέρια σου και μ' ἔσωσε το δεξί σου χέρι.

7 Συνάντηση, στη συνείδηση του ἀνθρώπου, παρόντος και παρελθόντος με προοπτική και μάλιστα θετική μέλλοντος, εἶναι καρποφόρος και δείχνει ἀνθρωπο ὠριμο και καλλιεργημένο. Η ζωὴ μας εἶναι ἐνιαία. Εἰάν μάθουμε να την ἐξετάζουμε και ως ἐνιαία, ἔχουμε πολλὰ να ωφεληθούμε. Το παρελθόν ὅ,τι και αν ἦταν, θετικό ἢ ἀρνητικό, ὁπωσδήποτε, εἶναι διδακτικό- το παρόν ἐφ' ὅσον εἶναι σε συνετή δράση, τότε το μέλλον εἶναι ἐξασφαλισμένο αἴσιο.

137,8. Κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Κύριε, τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδης.

Μετάφραση: Ο Κύριος θα ἀνταποδώσει τη δίκαιη τιμωρία ὑπὲρ μου ἐναντίον των ἐχθρῶν μου· Κύριε, το ἔλεος σου εἶναι αἰώνιο, μη παραβλέψεις τα δημιουργήματα των χειρῶν σου.

8 Η πείρα του παρελθόντος του ποιητῆ του ἐξασφαλίζει σιγουριά στο παρόν και στο μέλλον. Αυτό ἀκριβῶς που τονίστηκε προηγουμένως. Πάντα ὁμως μέσα στο ἔλεος του Θεοῦ. Ας το ξαναπούμε, ο πιστός που ζει συνειδητὰ τη ζωὴ του και πιστεύει στο ἔλεος του Θεοῦ πάντοτε εἶναι κερδισμένος, κι ὅταν ἀκόμη δοκιμάζεται. Ἐχει ἀγκυρα ἀκατάλυτη, την πίστη στον Θεό. Αυτός εἶναι ο ἀσάλευτος βράχος. Αυτό ας εἶναι και το δικό μας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κοντά στον Θεό, πάντα νικάμε κάθε εχθρό.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΗ΄ (138)

Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυΐδ, ψαλμὸς Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ο λυρικότατος και θεολογικότατος αυτός ψαλμός, ο οποίος έπρεπε να ψάλλεται από αρχιμουσικό, (αυτό σημαίνει το «εις το τέλος»), είναι του Δαβίδ, όπως το λέει και η επιγραφή, καίτοι από μερικούς νεότερους ερμηνευτές αμφισβητήθηκε. Το «Ζαχαρίου εν τη διασπορά» σημαίνει ότι με τη σύσταση και προτροπή του Ζαχαρία ο ψαλμός εψάλλετο όταν οι Εβραίοι ήσαν αιχμάλωτοι και διασπαρμένοι.

138,1. Κύριε, ἐδοκίμασάς με, καὶ ἔγνωσ με·

Μετάφραση: Κύριε με δοκίμασες, με γνώρι-σες και έμαθες ποιος είμαι.

138,2. σὺ ἔγνωσ τὴν καθέδραν μου καὶ τὴν ἔγερσίν μου, σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμοὺς μου ἀπὸ μακρόθεν·

Μετάφραση: Συ με γνωρίζεις καλά, πότε κάθομαι και πότε σηκώνομαι· συ από μακριά διακρίνεις τις σκέψεις μου.

138,3. τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου ἐξιχνίασας καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προεῖδες,

Μετάφραση: Την πορεία της ζωής μου, με όλες τις λεπτομέρειές της, συ την παρακολούθησες και την εγνώρισες καλά, και όλους τους δρόμους μου γνωρίζεις από πριν,

138,4. ὅτι οὐκ ἔστι δόλος ἐν γλώσση μου.

Μετάφραση: διότι δεν υπάρχει δολιότητα στη γλώσσα μου.

138,5. ἰδού, Κύριε, σὺ ἔγνωσ πάντα, τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα· σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου.

Μετάφραση: Ιδού, συ, Κύριε, εγνώρισες όλα, τα τελευταία και τα παλιά· συ με έπλασες και με έβαλες κάτω από το προστατευτικό σου χέρι.

138,6. ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ· ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν.

Μετάφραση: Μου κινεί τον θαυμασμό η γνώση σου για μένα- είναι ασύγκριτη, δεν μπορώ να τη συλλάβω.

1-6 Ο ψαλμωδός μένει εκστατικός από τη γνώση που έχει ο Θεός γι' αυτόν (όπως και για κάθε άνθρωπο). Ξέρεις, λέει, Θεέ μου τα πάντα για μένα. Κι όταν είμαι όρθιος κι όταν κάθομαι, κι όταν κοιμάμαι κι όταν ξυπνάω, και τι κάνω και τι θα κάνω, και τι σκέπτομαι και τι θα σκεφτώ, όλα τα ξέρεις από την αρχή ως το τέλος της ζωής μου. Είναι γεγονός, όπως έχει λεχθεί και σε άλλες περιπτώσεις από αφορμές του βιβλίου αυτού, ότι μόνο ο Θεός είναι παντογνώστης και ξέρει τα πάντα για μας, αλλά και για όλο το σύμπαν. Αυτός μας δημιούργησε, εμάς και το σύμπαν, αυτός και μας κυβερνάει. Εδώ ακριβώς ο ψαλμωδός θέτει το θέμα ότι ο Θεός υπερ-κείται ημών και του σύμπαντος και γι' αυτό κατέχει τα πάντα. Ασφαλώς ο άνθρωπος «φύσει ορέγεται του οιδέναι», όπως λέει ο μεγάλος σοφός

Αριστοτέλης και κάνει τα πάντα για να μάθει τα πάντα. Όμως τελικά κατέχει και θα κατέχει ελάχιστα, μπροστά σ' αυτά που πάντα θ' αγνοεί, τον εαυτό του και τα σύμπαντα. Θα ισχύει του Καρέλ και του Πασκάλ «ο άνθρωπος αυτό το άγνωστο». (Δες βιβλίο μου «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» και «ΑΥΤΟΣ ΕΙΣΑΙ»). Μόνο ο Θεός είναι παντογνώστης, όπως ομολογεί ο ψαλμωδός και σε άλλα σημεία του ψαλμού. Γι' αυτό είναι μεγάλη ευφυΐα του ανθρώπου να είναι κοντά στον Θεό, ώστε ενωμένος μ' Αυτόν, ως «θείος κοινωνός φύσεως» (Β' Πέτρ. α' 4) να φωτίζεται «εκ του Πατρός των Φώτων» και να συλλαμβάνει την υψηλότερα κατά το ανθρωπίνως δυνατόν γνώση και να θεούται. Ναι, η γνώση η αληθινή, η βαθιά, η οντολογική και υπαρξιακή ανήκει στον Θεό και στον άνθρωπο του Θεού. Η ψυχολογία καθώς και άλλοι κλάδοι της επιστήμης ασφαλώς προσφέρουν γνώσεις στον άνθρωπο, αλλά ψίχουλα, μπροστά στη γνώση της αποκάλυψης του Θεού. Γι' αυτό ο ποιητής συνεχίζει με λυρισμό στον ψαλμό του να λέει,

138,7. ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω;

Μετάφραση: Πού να πάω μακριά απ' το πνεύμα σου, και πού να καταφύγω ώστε να μη με βλέπεις;

138,8. ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει·

Μετάφραση: Εάν ανεβώ στον ουρανό, συ είσαι εκεί* εάν κατεβώ στον άδη, εκεί συ είσαι παρών.

138,9. ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγές μου κατ' ὄρθρον καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης,

Μετάφραση: Εάν αποκτήσω φτερά και με αυτά πετάξω πριν από την ανατολή του ήλιου και κατασκηνώσω στα βάθη της θάλασσας (όπου δύει ο ήλιος),

138,10. καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιὰ σου.

Μετάφραση: και κει πάλι το χέρι σου θα με οδηγήσει και το δεξί σου χέρι θα με κρατάει σφιχτά.

138,11. καὶ εἶπα· ἄρα σκότος καταπατήσει με, καὶ νύξ φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου·

Μετάφραση: Και αν πω: ας έλθει, λοιπόν, το σκοτάδι να με σκεπάσει και η νύχτα ας υποκαταστήσει τον φωτισμό της μέρας, (ώστε να περνώ τις ώρες μου σε διασκεδάσεις αθέατος, πόσο θα πλανηθώ).

138,12. ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται· ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.

Μετάφραση: Διότι το σκοτάδι δεν είναι για σε σκοτάδι και η νύχτα σαν μέρα θα φωτισθεί- το σκοτάδι της νύχτας είναι όπως το φως της μέρας.

138,13. ὅτι σὺ ἐκτίσω τοὺς νεφρούς μου, Κύριε, ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου.

Μετάφραση: Γιατί εσύ, Κύριε, έπλασες και γνωρίζεις σαν κτήμα σου τα νεφρά μου (όλον τον εσωτερικό μου κόσμο)- με πήρες στην προστασία σου απ' την κοιλιά της μητέρας μου.

138,14. ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθης· θαυμάσια τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχὴ μου γινώσκει σφόδρα.

Μετάφραση: Θα σε δοξολογήσω, διότι φάνηκες θαυμαστός (ώστε να προκαλείς κατάπληξη και φόβο) είναι θαυμάσια τα έργα σου και τα γνωρίζει καλά η ψυχή μου (από προσωπική μου πείρα).

138,15. οὐκ ἐκρύβη τὸ ὅστοῦν μου ἀπὸ σοῦ, ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς·

Μετάφραση: Δεν έμεινε κρυφός σε σένα ο σχηματισμός των οστών μου τα οποία διαμορφώνονταν αθέατα στην κοιλιά της μητέρας μου, ούτε η αρχική μου υπόσταση, όταν εγκυμονείτο, σαν να βρισκόταν στα βάθη της γης.

138,16. τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται· ἡμέρας πλασθήσονται καὶ οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.

Μετάφραση: Το αδιαμόρφωτο στην κοιλιά της μητέρας μου έμβρυο είδαν τα μάτια σου και στο βιβλίο σου είναι γραμμένοι όλοι οι άνθρωποι πριν να γεννηθούν* μέρα με τη μέρα θα διαπλαστούν και κανείς απ' αυτούς δεν θα μείνει άγνωστος από σε.

138,17. ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν·

Μετάφραση: Από μένα πολύ τιμήθηκαν, Θεέ μου, οι φίλοι σου* η αρχή και η πορεία της ζωής τους ενδυναμώθηκαν από σένα.

138,18. ἐξαριθμήσομαι αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται· ἐξηγέρθην καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ.

Μετάφραση: Προσπαθώ να τους μετρήσω, αλλά πλήθυναν πιο πολύ απ' την άμμο* το πρῶτὶ που σηκώνομαι είμαι ακόμη μαζί σου (θαυμάζοντας τα έργα σου).

7-18 όπου και να βρεθώ, στον ουρανό, στη γη, στον Άδη, ποτέ δεν μπορώ να κρυφτώ από το θείο παντογνωστικό πρόσωπό σου, από το θείο φως σου. Η ψυχή μου, το σώμα μου, τα οστά μου, οι νεφροί μου, οι φίλοι μου, οι εχθροί μου, όλα σου είναι γνωστά. Υπέροχες λυρικές εικόνες, που αν θέλουμε να τις αναλύσουμε και να εμβαθύνουμε σ' αυτές θα συγγράφουμε βιβλία ολόκληρα. Ωστόσο, «τω νοούντι ολίγα». Ο συνετός νιώθει πολλά κι από τα λίγα.

138,19. ἐὰν ἀποκτείνης ἀμαρτωλούς, ὁ Θεός, ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ,

Μετάφραση: Εάν θανάτωνες τους αμαρτωλούς, Θεέ μου, θα έκανες δίκαιη πράξη* φύγετε από κοντά μου, άνθρωποι ασεβείς και αιμοβόροι.

138,20. ὅτι ἐρίσταί ἐστε εἰς διαλογισμούς· λήφονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.

Μετάφραση: Διότι σκέφτεστε πάντοτε φιλονικίες και μάχες* αποκλείεται να καταλάβουν τις πόλεις σου, γιατί συ θα τους εκδιώξεις.

138,21. οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε, Κύριε, ἐμίσησα καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξετηκόμην;

Μετάφραση: Δεν μίσησα, Κύριε, αυτούς που σε μισούν και δεν ἐλείψα σαν κερὶ, ἐξ αιτίας της αποστροφῆς μου προς τους εχθρούς σου;

138,22. τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθρούς ἐγένοντό μοι.

Μετάφραση: Με ὅλη την καρδιά και τη δύναμή μου τους μισούσα, κι εκείνοι ἐγίναν εχθροὶ μου.

19-22 Εκδηλώνεται πάλι το παλαιοδιαθηκικό εκδικητικό πνεῦμα. Είπαμε ὅτι βρισκόμαστε στην εποχή πριν τη χάρη. Γι' αὐτό ο Χριστός εἶναι το παν και το παντέλειο. Ὅλα τ' ἄλλα εἶναι ψίχουλα και προετοιμασία για το ευαγγέλιό Του και την ασύγκριτη θεία ἀμεμπτη λαμπρότατη Βασιλεία Του. «Τα παλαιὸ παρήλθον, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τα πάντα» (Β' Κορ. ε' 17).

138,23. δοκίμασόν με, ὁ Θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου, ἔτασόν με καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.

Μετάφραση: Δοκίμασέ με, Θεέ μου, και γνώρισε καλά την καρδιά μου, ἐξέτασε και μάθε την πορεία της ζωῆς μου.

138,24. καὶ ἶδε εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.

Μετάφραση: Και δεσ αν ὑπάρχει δρόμος παρανομίας σε μένα· και οδήγησέ με στον δρόμο της αιωνιότητας.

23-24 Ὅπως κι ο Απ. Παῦλος, που εξομολογείται στον Θεό (Β' Τιμ. δ' 8) ὅτι βάδισε τον δρόμο του ευσυνείδητα, πάλεψε και περιμένει το στεφάνι της δόξας, ἔτσι κι ο ψαλμωδός Δαβίδ, λέει στον Θεό να τον ἐξετάσει και θα τον βρει να μην ἔχει πλανηθεῖ σε δρόμους σκοτεινούς που οδηγούν στην ἀπώλεια, ἀλλά ἀντίθετα η καρδιά του και τα βήματα του πορεύτηκαν στο θέλημά του, ὥστε να φτάσει στη Βασιλεία Του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κι αὐτός ο θείος ψαλμός μας οδηγεί σε θεία βάθη και πλάτη της σοφίας, παντογνωσίας και χάριτος του Θεού, ὥστε βαδίζοντας μαζί του να μπορούμε και να ζούμε στα θεία κάλλη της αιώνιας Βασιλείας Του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΛΘ΄ (139)

Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ.

Ομοια ἡ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοποθετημένη ἐπιγραφὴ με τόσων ἄλλων Διαβιδι-κῶν ψαλμῶν. Ὁ ψαλμωδὸς καὶ σ' αὐτὸν τὸν ψαλμὸ περιγράφει ἔντονα καὶ ἀποκαλυπτικὰ τὴν κακότητα καὶ θηριωδία τῶν ἐχθρῶν του, ἓνα φαινόμενο, ποὺ δυστυχῶς συνεχίζεται μέσα στοὺς αἰῶνες, με ἀποτέλεσμα νὰ υποφέρουν οἱ δίκαιοι ἀπὸ τοὺς ἀδίκους καὶ κακοὺς. Ὡστόσο, τὰ πράγματα, ὅπως ἔχει ξαναλεχθεῖ, στο τέλος θὰ μποῦν στὴ θέση τοὺς. Οἱ συκοφάντες, οἱ θηριώδεις, οἱ κακοποιοὶ θὰ τιμωρηθοῦν καὶ οἱ δίκαιοι θὰ θριαμβεύσουν καὶ θ' ἀμειφθοῦν. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ψαλμὸς αὐτὸς ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἐμβάθυνσης καὶ προσευχῆς κάθε χριστιανοῦ ποὺ δοκιμάζεται ἀπὸ συκοφαντίες καὶ θηριωδίες.

139,2. Ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με,

Μετάφραση: Λύτρωσέ με, Κύριε, ἀπὸ ἀνθρώπο πονηρό, σώσε με ἀπὸ ἀδικο ἀνθρώπο,

2 Ὁ ἀνθρώπος, ἐνῶ πλάστηκε ἀπὸ τὸν Θεό, ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ ἐλεύθερος, δὲν ἐκτίμησε καὶ δὲν ἐκτιμᾷ πάντοτε αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς. Τοὺς περιφρονεῖ, τοὺς κακοποιεῖ, κακοποιώντας τοὺς συνανθρώπους του. Πολλοὶ δυστυχῶς εἶναι οἱ ἀνθρώποι ποὺ ἐγίναν καὶ γίνονται θύματα τῆς πονηρίας, τὴν ὁποία προτίμησαν καὶ προτιμοῦν ἀπὸ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀρετὴ. Ἀπὸ τέτοιους, παρακαλεῖ ὁ Δαβὶδ τὸν Θεό, νὰ τὸν γλυτώσει καὶ νὰ τὸν σώσει.

139,3. οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίαν ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους·

Μετάφραση: οἱ ὁποῖοι σκέπτονται τὴν ἀδικία ἀπὸ μέσα τοὺς καὶ ὅλη τὴν ἡμέρα προετοιμάζονται γιὰ πολέμους.

3 Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀδίκους καὶ πολεμοχαρεῖς.

139,4. ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὥσεί ὄφεως, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ἀκόνισαν τὴ γλῶσσα τοὺς καὶ τὴν ἑκάμαν σαν τοῦ φιδιού- δηλητήριο ἐχιδνῶν υπάρχει κάτω ἀπὸ τὰ χεῖλη τοὺς.

4 Ἀπ' αὐτοὺς ποὺ στάζει ἡ γλῶσσα τοὺς δηλητήριο, ὅπως τῶν φιδιῶν.

139,5. φύλαξόν με, Κύριε, ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με, οἵτινες διελογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·

Μετάφραση: Φύλαξέ με Κύριε, ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀμαρτωλοῦ καὶ ἀπὸ ἀδίκους ἀνθρώπους- λύτρωσέ με ἀπ' αὐτοὺς ποὺ σκέδιασαν πῶς θὰ με ἀνατρέψουν καὶ νὰ με ρίξουν στο ἔδαφος.

139,6. ἔκρυσαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι καὶ σχοινία διέτειναν, παγίδα τοῖς ποσὶ μου, ἐχόμενα τρίβους σκάνδαλα ἔθεντό μοι. (διάψαλμα).

Μετάφραση: (Άνθρωποι) περήφανοι έστησαν κρυφή παγίδα για μένα και άπλωσαν σχοινιά σαν παγίδες στα πόδια μου-μού έβαλαν εμπόδια κοντά στον δρόμο που θα περνούσα για να σκοντάψω.

5-6 Απ' αυτούς που ραδιουργούν και μηχανορραφούν για την ανατροπή του δικαίου, με ύπουλες παγίδες. Απ' όλ' αυτά

139,7. Εἶπα τῷ Κυρίῳ· Θεός μου εἶ σύ, ἐνώτισαι, Κύριε, τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.

Μετάφραση: Είπα στον Κύριο: εσύ είσαι ο Θεός μου, άκουσε, Κύριε, τη φωνή της δέησής μου.

7 μόνο ο Θεός, πιστεύει ο ψαλμωδός, ότι μπορεί να τον σώσει. Και όντως είναι τόσο καλοστημένες, πολλές φορές, οι ύπουλες παγίδες, γύρω από τον δίκαιο, που μόνο ο Θεός μπορεί να μας φυλάει...

139,8. Κύριε, Κύριε, δύναμις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.

Μετάφραση: Κύριε, Κύριε, είσαι η σωστική δύναμή μου- έριψες τη σκιά της προστασίας σου πάνω στο κεφάλι μου τη μέρα του πολέμου.

8 Και μπορεί και φυλάει ο Θεός τους αγαθούς, γιατί είναι πάνσοφος και παντοδύναμος και δύναται να συντρίβει κάθε πονηρή ενέργεια, οποθενδήποτε προερχόμενη, είτε από τον παμπόνηρο σατανά, είτε από τα όργανά του.

139,9. μὴ παραδῶς με, Κύριε, ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἀμαρτωλῶ· διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπης με, μήποτε ὑψωθῶσιν. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Μη με παραδώσεις, Κύριε, παρά την επιθυμία μου, σε χέρια αμαρτωλούς- εκείνοι κατάστρωσαν σχέδια εναντίον μου, μη με εγκαταλείψεις, μήπως κάποτε περηφανευτούν.

9 Γι' αυτό παρακαλεί τον Θεό ο Δαβίδ, να μην τον αφήσει στα χέρια των αμαρτωλών και να μην τον εγκαταλείψει ποτέ.

139,10. ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς.

Μετάφραση: Υψώθηκε περήφανα το κεφάλι αυτών που με περικύκλωσαν θα πέσει επάνω τους και θα τους καλύψει η δολιότητα και η συκοφαντία των χειλέων τους.

139,11. πεσοῦνται ἐπ' αὐτούς ἄνθρακες, ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς, ἐν ταλαιπωρίαις οὐ μὴ ὑποστῶσιν.

Μετάφραση: Θα πέσουν πάνω τους αναμμένα κάρβουνα- θα τους ρίξεις στη φωτιά, δεν θ' αντέξουν στις ταλαιπωρίες που θα τους υποβάλεις.

10-11 Αλλά να συντρίψει τους πονηρούς, αφού πέσουν στις παγίδες που ετοίμασαν για τους άλλους. Κι έτσι γίνεται κατά κανόνα. Στο τέλος οι πονηροί αυτοπαγιδεύονται. Όποιος σκάβει το λάκκο του άλλου πέφτει ο ίδιος.

139,12. ἄνῆρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν.

Μετάφραση: Ἄνθρωπος με συκοφαντική γλῶσσα δεν θα προκόψει πάνω στη γη· τον ἄδικο ἄνθρωπο σαν θήραμα θα τον βρουν δυστυχίες για να τον καταστρέψουν.

12 Ἰδιαίτερα θα αυτοκαταστραφούν οι συκοφάντες. Ὅ,τι και να κάνουν στο τέλος θ' αποκαλυφτούν οι συκοφαντίες τους και θα εξευτελιστούν. «Ο ψεύτης και ο κλέφτης τον πρώτο χρόνο χαίρονται» διακηρύσσει και η σοφή πείρα του λαοῦ μας.

139,13. ἔγνων ὅτι ποιήσει Κύριος τὴν κρίσιν τῶν πτωχῶν καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.

Μετάφραση: Γνωρίζω ὅτι ο Κύριος θα κάνει δίκαιη κρίση για τους φτωχοὺς και θ' αποδώσει το δίκαιο στους απροστάτευτους.

13 Η πνευματική εμπειρία του ψαλμωδοῦ που δεν τον εγκαταλείπει σ' ὅλη του τη ζωή, γιατί αποτελεί πνευματικό στήριγμα της ζωῆς, τον βεβαιώνει ὅτι ο Δίκαιος Θεός θα κρίνει δίκαια τον αδικημένο, συκοφαντημένο και αδύνατο, ο οποίος τελικά θ' αξιωθεῖ να συγκατοικεῖ αἰώνια με τον Θεό, πρόσωπο με πρόσωπο. Είναι ασύλληπτο το μεγαλεῖο αὐτῆς της συγκατοίκησης, το οποίο ο ι. Χρυσόστομος, το παρομοιάζει με υπέρλαμπρο φως, που θα επικρατεῖ ἀνάμεσα στο πρόσωπο του Χριστοῦ και στα πρόσωπα των πιστῶν. Ὅλα, λέει, θα εἶναι φως, γιατί φως ο Πατήρ, φως ο Υἱός, φως και το Πνεῦμα το Ἅγιο. Τριάς Ἁγία, δόξα σοι.

139,14. πλήν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

Μετάφραση: Ὅμως οι δίκαιοι θα δοξολογήσουν το ὄνομά σου, οι δε ευθεῖς και εὐκρινεῖς θα κατοικήσουν μαζί σου

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πολλές φορές ο δίκαιος υποφέρει ἀπὸ τις φοβερές αδικίες που του καταφέρνουν οι πονηροί και ἄδικοι, ἀλλὰ τελικά το δίκαιο και ο δίκαιος θριαμβεύουν αἰώνια. Ὅποτε εκπληρώνεται ἐκεῖνο που λέει η Γραφή, ὅτι τα παθήματα του τωρινού καιροῦ δεν εἶναι τίποτα, μπροστά στο αἰώνιο φως, στην αἰώνια χαρά κι ευτυχία. Χωρίς την προοπτική τ' ουρανοῦ, η γη εἶναι ἀσήκωτη.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜ΄ (140)

Ψαλμός τῷ Δαυΐδ.

Ο εσπερινός αυτός ψαλμός του Δαβίδ είναι σε χρήση και σήμερα στο τελετουργικό τυπικό της Εκκλησίας μας. Τον ψάλλουμε στον Εσπερινό και όταν μάλιστα ψάλλεται κατανυκτικά μεταρσιώνει τον νου και την καρδιά του πιστού. Ο ψαλμωδός

140,1. Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου· πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.

Μετάφραση: Κύριε, φώναξα δυνατά πολλές φορές σε σένα- κάνε δεκτή την προσευχή μου- δώσε προσοχή στη φωνή της δέησής μου κάθε φορά που απευθύνομαι σε σένα, με δυνατή κραυγή.

140,2. κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἐσπερινή.

Μετάφραση: Ας ανεβεί κατ' ευθείαν η προσευχή μου σαν θυμίαμα ενώπιον σου και η ανύψωση των χειρών μου ας γίνει δεκτή σαν θυσία εσπερινή.

1-2 φωνάζει στον Θεό να τον ακούσει. Να προσέξει τη φωνή της προσευχής του που είναι κραυγαλέα και ν' ανεβεί στον θρόνο του η προσευχή του σαν το θυμίαμα, που όταν καίει ανεβαίνει προς τα ουράνια. Γι' αυτό, την ώρα εκείνη του εσπερινού γίνεται θυμίαση των εικόνων και των πιστών. Ο Δαβίδ αναφέρει και τη συνήθεια των Ισραηλιτών, να υψώνουν τα χέρια σε ώρες προσευχής προς τον ουρανό. Δηλαδή, συμμετέχει και το σώμα με σχήμα ανάτασης. Όλα μπορούν να κινηθούν ευλαβικώς προς τον Θεό κατά την ώρα της προσευχής. Σώμα, ψυχή, όργανα κ.ά. στοιχεία που βοηθούν στην ανύψωση της ψυχής του ανθρώπου προς τον Θεό. Ιδιαίτερα να θυσιάζονται πάθη αμαρτωλά, που εμποδίζουν τις προσευχές ν' ανεβαίνουν ψηλά. Αυτή είναι η ωραιότερη «θυσία αινέσεως».

140,3. θοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου.

Μετάφραση: Βάλε, Κύριε, φρουρά στο στόμα μου και πόρτα γύρω από τα χείλη μου, (για να μην εξέρχονται λόγια κακά).

3 Πολλοί προσεύχονται, αλλά όχι σωστά πάντοτε. Επιστρατεύουν «προφάσεις εν αμαρτίας», δηλ. δικαιολογούν τ' αμαρτήματά τους, για να ελαφρύνουν τη θέση τους. Όχι τέτοια λόγια, λέει ο Δαβίδ. Παρακαλεί τον Θεό να του βάζει φρουρά στο στόμα να μη λέει αστήρικτες δικαιολογίες και άλλες απρεπείς κουβέντες. Όποιος δεν φταίει στα λόγια είναι τέλειος, λέει ο Απόστολος Ιάκωβος, στην Καθολική του επιστολή (Ιακ. γ' 2). Και ο Μ. Βασίλειος μας συνιστά, η γλώσσα να καθαρεύει, καθώς και όλοι οι Πατέρες δίνουν μεγάλη σημασία στο να μην πολυλογεί και αμαρτάνει ο άνθρωπος. Γιατί «από την πολυλογία -λέει η Γραφή- δεν ξεφεύγει η αμαρτία». Ο δε ι. Χρυσόστομος λέει χαρακτηριστικά ότι «τα πολλά λόγια κατεργάζονται πολλά κακά, ενώ η ασφάλεια είναι η φρούρηση της γλώσσας».

140,4. μὴ ἐκκλίνης τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

Μετάφραση: Μὴ επιτρέψεις νὰ εκτραπεί ἡ καρδιά μου σὲ λόγια πονηρά, γιὰ νὰ βρίσκω προφάσεις στὶς ἁμαρτίες μου, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀνθρώπων ποὺ παραβαίνουν συστηματικὰ τὸν νόμο σου. Εγὼ δὲν θέλω νὰ συναναστρέφομαι με τοὺς ἐκλεκτοὺς τοὺς.

4 Ἡ καρδιά, εἶπαμε, ὅτι εἶναι τὸ κέντρο τῆς ψυχῆς. Ὁ ψαλμωδὸς παρακαλεῖ τὸν Θεὸ νὰ μὴν τὸν ἀφήσει νὰ εκτραπεί σὲ ἁμαρτωλὲς δικαιολογίες ἡ καρδιά του, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ παρασυρθεῖ ἀπὸ «τρανταχτά» ὀνόματα καὶ νὰ λέει καὶ νὰ κάνει ὅ,τι λένε αὐτοὶ ποὺ εἶναι παρασυρμένοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ δικαιολογοῦν κάθε ἀνομία.

Σπουδαίو πρᾶμα νὰ μὴν παρασυρόμαστε στὴν ἁμαρτία, ἐπειδὴ παρασύρθηκαν καὶ φημισμένοι ἄνθρωποι καὶ ἀκόμη πιο σπουδαίو νὰ μὴν παρασυρόμαστε σὲ δικαιολογίες ἀνόητες μετὰ τὴν ἁμαρτία. Εἶναι σοφὸ νὰ παραδεχόμαστε τὴν ἁμαρτωλότητά μας καὶ νὰ δεχόμαστε ἐλέγχους.

140,5. παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με, ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου· ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν·

Μετάφραση: Ἀς με παιδαγωγήσει ὁ δίκαιος με συμπάθεια καὶ ἂς με ἐλέγξει, ὅμως λάδι ἁμαρτωλοῦ ἂς μὴ ἀρωματίσει ποτέ τὸ κεφάλι μου γιὰτὶ ἀκόμη καὶ στὶς ευημερίες τοὺς προσεύχομαι νὰ μὴ μετάσχω σ' αὐτές.

5 Ὁ ψαλμωδὸς, σοφὸς καὶ δίκαιος ἄνθρωπος, συναισθανόμενος τὴν ἁμαρτωλότητά του, δέχεται ἐλέγχους ἀπὸ δικαίους καὶ προ παντός ἀπὸ τὸν Πανάγιο Θεό. Ὅχι ὅμως ἀπὸ ἁμαρτωλοὺς ποὺ κινούνται ἀπὸ ἐμπάθεια καὶ μίσος. Αὐτοὶ καὶ τὸ κεφάλι νὰ μου μυρῶσουν με λάδι ἀρωματικό, ποὺ (γιὰ τοὺς Εβραίους) εἶναι ἐνδειξη μεγάλης τιμῆς, δὲν πρόκειται νὰ δεχτῶ τὸν ἐλεγχό τους.

140,6. κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν· ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν.

Μετάφραση: (Διότι οἱ ἀρχηγοὶ τοὺς) καταποντίστηκαν (στὴ θάλασσα) κοντὰ σὲ ἀπόκρημνους βράχους. Θ' ἀκούσουν τὰ λόγια μου αὐτά, γιὰτὶ θὰ νιώσουν γλυκιά ικανοποίηση.

140,7. ὥσει πάχος γῆς ἐρράγη ἐπὶ τῆς γῆς, διεσκορπίσθη τὰ ὀσᾶ αὐτῶν παρὰ τὸν ἄδην.

Μετάφραση: Ὅπως οἱ βῶλοι ἀπὸ παχὺ ἔδαφος, ὅταν ρίπτονται στὴ γῆ, σπάζουν καὶ γίνονται χῶμα, ἔτσι θὰ διεσκορπιστοῦν ἄταφα τὰ κόκκαλά τους κοντὰ στο στόμα τοῦ ἄδη.

140,8. ὅτι πρὸς σέ, Κύριε, Κύριε, οἱ ὀφθαλμοί μου· ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλης τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Γιὰτὶ πρὸς σε Κύριε, Κύριε, εἶναι στραμμένα τὰ μάτια μου* σὲ σένα στήριξα τὴν ἐλπίδα μου καὶ μὴν επιτρέψεις ν' ἀφαιρεθεῖ ἡ ζωὴ μου (ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους).

140,9. φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος, ἧς συνεστήσαντό μοι, καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.

Μετάφραση: Φύλαξέ με ἀπὸ τὴν παγίδα που ὅλοι τους μου ἔστησαν καὶ ἀπὸ τὰ ἐμπόδια (προσκόμματα) που βάζουν στὸν δρόμο μου αὐτοὶ που ἐργάζονται τὴν ἀνομία.

140,10. πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν οἱ ἁμαρτωλοί· κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως ἂν παρέλθω.

Μετάφραση: Θα πέσουν στὸ δίκτυ τῆς δολιότητος οἱ ἁμαρτωλοί. Εγὼ ὅμως θα ζῶ μόνος, μακριὰ ἀπ' αὐτοὺς, μέχρι νὰ περάσω ἀβλαβῆς ἀπὸ τὰ πονηρὰ σχέδιά τους.

6-10 Οἱ στίχοι 6 καὶ 7 ἔχουν υποστεί φθορὰ στὸ πρωτότυπο, λέει ὁ καθηγητὴς τῆς Εβραϊκῆς γλώσσας Β. Βέλλας, ὅπου καὶ οἱ Ο δεν κατάφεραν ἀποκατάσταση, γι αὐτὸ καὶ τὸ ἔργο τῆς ἐρμηνευτικῆς ἔχει δυσχέρειες. Πάντως τὸ βασικὸ νόημα εἶναι ὅτι ἡ συναναστροφή με ἀνόμους εἶναι επικίνδυνη καὶ πρέπει ν' ἀποφεύγεται, ἀλλὰ καὶ ἡ τελικὴ συντριβὴ τῶν ἀνόμων εἶναι σίγουρη-ἐνῶ ἡ σωτηρία ἀπὸ τὸν Θεὸ τῶν εὐσεβῶν καὶ ἀγωνιζομένων ἀνθρώπων εἶναι βέβαιη. Γι' αὐτὸ ὁ ψαλμωδὸς ἀποφασίζει νὰ μένει μόνος μακριὰ ἀπὸ τοὺς επικίνδυνους ἀνόμους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ὁ πιστὸς, που ὁμολογεῖ τὴν ἁμαρτωλότητά του, που δέχεται τοὺς σωστοὺς ἐλέγχους καὶ που ἀγωνίζεται ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας, εἶναι σὲ πορεία σωτηρίας. Ξέρει τὸ ἀληθινὸ αἰώνιο συμφέρον του. Αὐτὸ τὸν καθοδηγεῖ στὴ ζωὴ καὶ δεν παρασύρεται ἀπὸ τὸ κακὸ, ὅσο ἐλκυστικὸ καὶ ἀν του παρουσιάζεται, γιὰτί ξέρει ὅτι εἶναι στιγμιαίον, μπροστὰ στὴν ἀπειρὴ αἰωνιότητα. Τὸ κακὸ αυτοκαταρρέει γιὰτί δεν εἶναι ἡ ἀλήθεια. Μόνον ὁ θεός, τὸ ἀγαθὸ εἶναι Ἀλήθεια καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΑ΄ (141)

Συνέσεως τῷ Δαυΐδ, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ· προσευχή.

Διδακτικός είναι ο ψαλμός, «Συνέσεως», που απηύθυνε ο Δαβίδ προσευχόμενος στον Θεό, όταν ήταν σε σπήλαιο για να γλυτώσει από τον Σαούλ. (Α' Βασιλ. κ' 1, κβ' 1). Μοιάζει με τον 56°, καθώς και με τον προηγούμενο ικετευτικό, όπως και τον επόμενο 142°.

141,2. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐδεήθην.

Μετάφραση: Με μεγαλόφωνη προσευχή φώναξα στον Κύριο και τον παρακάλεσα από τα βάθη της ψυχής μου.

141,3. ἐκχεῶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου, τὴν θλίψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.

Μετάφραση: Θα αφήσω να ξεχυθεί μπροστά του η παράκλησή μου και θα εξαγγείλω μπροστά του τη θλίψη μου.

2-3 Φωνάζει πάλι ο Δαβίδ προς τον Θεό για να τον σώσει και χύνει όλη τη θλίψη του μπροστά του. Αλήθεια, πού αλλού μπορούσε να φωνάξει και να τον ακούσουν; Πού αλλού μπορούσε να αδειάσει τον ποταμό του πόνου του; Μόνο ο Θεός αντέχει σ' αυτά. Οι άνθρωποι ή δεν μπορούν ή δεν θέλουν.

141,4. ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου, καὶ σὺ ἔγνωνς τὰς τρίβους μου· ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ἣ ἐπορευόμην, ἔκρυψαν παγίδα μοι.

Μετάφραση: Όταν εγώ λιποψυχώ και κινδυνεύω να χάσω τη ζωή μου, συ γνωρίζεις καλά την πορεία της ζωής μου σ' αυτό τον δρόμο που βαδίζω, έστησαν σε μένα παγίδα.

4 Ο Θεός ξέρει τον ανθρώπινο πόνο, την εγκατάλειψη και τις φοβερές παγίδες που στήνονται στον δρόμο του δικαίου. Ο Χριστός τα έζησε όλ' αυτά και μπορεί και «τοις πειραζομένοις βοηθήσαι» (Εβρ. β' 18). Να γιατί ο Χριστός είναι αληθινός βοηθός και αληθινή καταφυγή, όλων των θλιβομένων ανθρώπων.

141,5. κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με· ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου.

Μετάφραση: Κοιτάζω δεξιά και εξετάζω για να βρω βοήθεια και δεν υπάρχει κανένας να με καταλαβαίνει- χάθηκε κάθε τρόπος διαφυγής μου από τον κίνδυνο και δεν υπάρχει κανένας που να ενδιαφέρεται για τη ζωή μου.

5 Περιγραφή της απελπιστικής ανθρώπινης μοναξιάς στις κρίσιμες ώρες της «σταύρωσης» του κάθε πιστού. Φίλοι, γνωστοί, συγγενείς, φεύγουν από κοντά σου και δεν σε γνωρίζουν... Αφού και ο μαθητής του Χριστού Πέτρος, την ώρα του κινδύνου δεν «ήξερε» τον Χριστό και τον αρνήθηκε (Ματθ. κς' 72). Σπάνιοι είναι αυτοί που μένουν κοντά στους πολύ πονεμένους... Είναι η Παναγία, η Μαγδαληνή, ο Ιωάννης... Μετρημένοι στα δάχτυλα. Οι άλλοι τραβάνε τον εύκολο δρόμο. Μερικοί ακόμη και της προδοσίας του φίλου, του ευεργέτη, του Δασκάλου. Δυστυχώς δεν λείπουν και οι Ιούδες...

141,6. ἐκέκραξα πρὸς σέ, Κύριε, εἶπα· σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου εἶ ἐν γῇ ζώντων.

Μετάφραση: Φώναξα σε σένα, Κύριε, και είπα: Εσύ είσαι η ελπίδα μου, εσύ είσαι η πολύτιμη κληρονομιά μου στη χώρα των ζώντων (παρούσα ζωή).

141,7. πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα· ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

Μετάφραση: Δώσε προσοχή στη δέησή μου, γιατί ταπεινώθηκα πολύ* λύτρωσέ με από αυτούς που με καταδιώκουν, γιατί έγιναν πιο δυνατοί από μένα.

141,8. ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου· ἐμέ ὑπομενοῦσι δίκαιοι, ἕως οὔ ἀνταποδῶς μοι.

Μετάφραση: Βγάλε την ψυχή μου απ' αυτή τη φυλακή (το σπήλαιο), για να προσφέρω ευχαριστίες και δοξολογίες στο όνομά σου* με υπομονή θα περιμένουν οι δίκαιοι να δουν την καλή έκβαση, που, σαν αμοιβή των ελπίδων μας, θα δώσεις.

6-8 Η απελπισμένη κραυγή από την πονεμένη ψυχή του ποιητή συνεχίζει να βγαίνει, αλλά συγχρόνως και με ελπίδα ακλόνητη ότι ο Θεός θα τον «αποφυλακίσει» από το σπήλαιο και θα τον σώσει. Αυτή είναι η τεράστια διαφορά πιστών και απίστων. Οι άπιστοι πάνω στον πόνο τους κραυγάζουν και σπαράσσουν απεγνωσμένα, ενώ οι πιστοί κραυγάζουν κι αυτοί, αλλά προς τον Θεό, που τελικά τους ακούει και τους χαρίζει την αληθινή ζωή. Ο Κύριλλος, ο Μ. Αθανάσιος και ο Θεοδώρητος, λένε στο σημείο της ερμηνείας του σπηλαίου, ότι αλληγορείται το σπήλαιο των παθών μας, όπου στενάζουμε μέσα στον ασφυκτικό κλοιό τους και γι' αυτό πρέπει να παρακαλάμε μέρα-νύχτα τον Θεό να μας ελευθερώσει από τα σπηλαιώδη πάθη μας. Όλοι κρύβουμε μέσα μας κι ένα σπήλαιο, που μας πνίγει και φυλακίζει. Είναι ο εγωκεντρισμός μας. Είναι οι αδυναμίες μας, που αν δεν ξεριζωθούν μπορούν να μας καταστρέψουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο πονεμένος μόνο στον Θεό μπορεί να βρει παρηγοριά, συντροφιά και δύναμη να σηκώσει τον σταυρό του και να ελευθερωθεί από το «σπήλαιό» του..., είτε του Πλάτωνα... είτε του Δαβίδ... είτε από το προσωπικό του μαρτύριο... Ουδέν άλυτο πρόβλημα για τον Χριστό και την Εκκλησία Του.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΒ΄ (142)

Τῷ Δαυΐδ, ὅτε κατεδίωκεν αὐτὸν Ἀβεσσαλώμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

Ο πολύχρηστος αυτός ψαλμός, κατά τους Ο' ερμηνευτές, αποδίδεται στον Δαβίδ και συντάχτηκε, όταν τον καταδίωκε ο γιός του Αβεσσαλώμ. Χαρακτηρίζεται ως ψαλμός μετάνοιας.

142,1. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου·

Μετάφραση: Κύριε, άκουσε και κάμε δεκτή την προσευχή μου, δέξου στ' αφτιά σου τη δέησή μου στο όνομα της αλήθειας σου· εισάκουσέ με στο όνομα της δικαιοσύνης σου.

142,2. καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.

Μετάφραση: Και μη μπεις σε εξέταση και κρίση με τον δούλο σου, γιατί ενώπιον σου δεν θα βρεθεί δίκαιος κανένας ζωντανός.

1-2 Ζητεί ο Δαβίδ από τον Κύριο και πάλι ν' ακούσει την προσευχή του, γιατί είναι Θεός αλήθειας και δικαιοσύνης. Ωστόσο, να είναι επιεικής στην κρίση του, γιατί αν θελήσει να τα πάρει, δηλ. να τα εξετάσει όλα «τοις μετρητοῖς» με απόλυτη δικαιοσύνη, τότε βέβαια θα τον καταδικάσει, οπωσδήποτε, καθότι κανένας άνθρωπος που ζει δεν είναι αναμάρτητος. Εδώ ομολογείται η αμαρτωλότητα του ανθρωπίνου γένους, το οποίον όμως, εάν καταφύγει με συναίσθηση και ταπείνωση στον Θεό, σώζεται.

142,3. ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου, ἔταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου, ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος·

Μετάφραση: Γιατί με καταδίωξε ο αδίστακτος εχθρός- εξευτέλισε τη ζωή μου ποδοπατώντάς με στο έδαφος- με έκανε να κατοικώ στα σκοτεινά, όπως οι προ πολλού χρόνου νεκροί.

3 Η καταδίωξη από τον εχθρό, φτάνει σε τρομερές ταπεινώσεις κι εξευτελισμούς του θύματος, μέχρι τον άδη, τον θάνατο. Αυτό επιδιώκει ο κυριότερος εχθρός μας, ο διάβολος, τον αιώνιο θάνατό μας.

142,4. καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμέ τὸ πνεῦμά μου, ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδιά μου.

Μετάφραση: Κατακυριεύθηκε από ραθυμία το πνεύμα μου και μέσα μου ταραχτηκε η καρδιά μου.

4 Ηκηδίασε: Ατόνισε, το πνεύμα μου έχασε την προθυμία του, ζαλίστηκε από τις θλίψεις και την αμαρτωλότητα, γι' αυτό επήλθε και ταραχή στη ψυχή μου, ομολογεί ο ποιητής. Αυτά κάνει ο σκοτισμός του νου από τον πόνο ή την αμαρτία. Τα χάνουμε, ταραζόμαστε.

142,5. ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.

Μετάφραση: Τότε θυμήθηκα παλιές μέρες ειρήνης και ασφάλειας- εμβάθυνα σε όλα τα έργα της πρόνοιας σου, και μελέτησα καλά τα δημιουργήματα των χεριών σου.

142,6. διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου, ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι. (διάψαλμα).

Μετάφραση: Ἐτσι ὑψωσα προς εσένα τα χέρια μου, η δε ψυχή μου, σαν διψασμένη γη, αναμένει από σε δροσιά και ανακούφιση.

5-6 Ευτυχώς όμως που σ' αυτή την κατάστασή μου, λέει ο ψαλμωδός, δεν μ' εγκατέλειψε η αγαθή μνήμη μου κι εμβάθυνα στο παρελθόν που με βοήθησες, Θεέ μου, στα ευεργετικά έργα σου προς εμένα και προς το ἔθνος, γι' αυτό τώρα σηκώνω πάλι τα χέρια μου προς εσένα και ζητάει η διψασμένη ψυχή μου, όπως η ιερή γη ποτιστεί με τη χάρη σου και τη δύναμή σου. Μόνο έτσι ξεδιψάει ο άνθρωπος, όταν τον επισκεφτεί η χάρη του Θεού. Όλα τ' άλλα είναι ψευτοπαρηγορίες...

142,7. ταχὺ εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθῶμαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.

Μετάφραση: Ἄκουσέ με γρήγορα, Κύριε, από-καμα και κινδυνεύει να σβήσει το πνεύμα μου- μη γυρίσεις αλλού το πρόσωπό σου από μένα, γιατί θα γίνω όμοιος με τους νεκρούς, που κατεβαίνουν στον λάκκο του τάφου.

7 Επιμένει στις προσευχές του ο Δαβίδ, ώστε ο Θεός να μην αποστρέψει το πρόσωπό του και να μοιάσει με νεκρούς. Η επαφή με το πρόσωπο του Θεού είναι ζωή αιώνια, ενώ η αποκοπή θάνατος. Αυτό είναι θεμελιώδες. Όποιος ζει μέσα στον Θεό ζει, όποιος απομακρύνεται πεθαίνει αιώνια. Γι' αυτό παρακαλεί ο Δαβίδ

142,8. ἀκουστὸν ποιήσόν μοι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα· γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδόν, ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχὴν μου·

Μετάφραση: Κάνε το πρωί ν' ακουστεί το έλεος σου και να το νιώσω γιατί σε σένα στηρίξα την ελπίδα μου- γνώρισέ μου, Κύριε, τον δρόμο, που πρέπει να βαδίσω, γιατί προς σένα ὑψωσα και παρέδωσα την ψυχή μου.

8 ν' ακούσει, δηλ. να αισθανθεί, να νιώσει, το έλεος του Θεού. Σ' αυτό ελπίζει. Αυτό το έλεος τον στηρίζει. Και για να έχει το έλεος του Θεού, ικετεύει να τον φωτίζει, ώστε να βαδίζει τον δικό του δρόμο, που είναι η ζωή προς την οποία υψώνει την ψυχή του. Σωστή πορεία κι έλεος Θεού πάνε μαζί...

142,9. ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, Κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον.

Μετάφραση: Ελευθέρωσέ με από τους εχθρούς μου, Κύριε, γιατί σε σένα κατέφυγα, γεμάτος εμπιστοσύνη κι ελπίδα.

9 Επιμονή, ικεσία για να γλυτώσουμε από εχθρούς. Χωρίς θερμή ικεσία δεν γλυτώνουμε από τους ποικιλόμορφους εχθρούς μας. Είναι τόσοι πολλοί και τόσο ύπουλοι, που μόνο ο Θεός μπορεί να μας φυλάει από δαύτους. Αυτός είναι ο μόνος ασφαλής φρουρός μας. Ας τον ικετεύουμε μέρα-νύχτα για τη σωτηρία μας και τον γλυτωμό από τους φοβερούς εχθρούς μας. Και θα μας γλυτώσει και σώσει, οπωσδήποτε.

142,10. δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου· τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ.

Μετάφραση: Μάθε με να κάμνω το θέλημά σου, γιατί συ είσαι ο Θεός μου- το Πνεύμα σου το αγαθό θα με οδηγήσει σε δρόμο ευθύ.

10 Επειδή ο φωτισμός και η γνώση του θελήματος του Θεού είναι πολύτιμα, επιμένει ο ψαλμωδός, για φωτισμό και για σωστή πορεία κάτω από την καθοδήγηση του Πνεύματος του Θεού. Χωρίς Πνεύμα Άγιο ο άνθρωπος δεν μπορεί να ξεχωρίσει το φως, το σωστό, την Αλήθεια. Αυτό διδάσκει και οδηγεί προς κάθε αγαθό και ευάρεστος. Καρπός Αυτού του Αγίου Πνεύματος είναι όλες οι αρετές. Μας λέει και ο θεϊός Παύλος (Γαλ. Ε' 22). Γι' αυτό ο Χριστός είπε στους μαθητές Του μετά την ανάληψη του στους ουρανούς, ότι θα στείλει το Πνεύμα το Άγιο, το οποίο θα τους καθοδηγεί σε όλη την αλήθεια. Έτσι κι έγινε. Η αγία του Εκκλησία καθοδηγείται απ' αυτό, ώστε να ορθοτομεί τον λόγο της αλήθειας και να αποφεύγει τις πλάνες του διαβόλου και όλων των οργάνων του. Μόνο η αγιοπνευματική παράδοση της Εκκλησίας είναι ασφαλής οδηγός για τη θεία πορεία μας. Ας την προσέχουμε.

142,11. Ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, Κύριε, ζήσεις με, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν μου·

Μετάφραση: Για το όνομά σου, Κύριε, θα μου παρατείνεις τη ζωή και με τη δικαιοσύνη σου θα βγάλεις την ψυχή μου από την θλίψη, που μου προκάλεσαν (οι εχθροί μου).

11 Το όνομα του Θεού και η δικαιοσύνη Του αποτελούν εγγύηση για τη σωτηρία του Δαβίδ και κάθε πιστού. Σ' αυτά καταφεύγει η αιώνια Εκκλησία του Χριστού.

142,12. καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολοθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμι.

Μετάφραση: Και με την ευσπλαχνία σου που θα μου δείξεις θα εξαφανίσεις τους εχθρούς μου και θα καταστρέφεις όλους αυτούς που θλίνουν τη ψυχή μου, γιατί εγώ είμαι δικός σου δούλος.

12 Το έλεος του Θεού -το λέμε χίλιες φορές- αποτελεί ασπίδα και συγχρόνως καταλυτική δύναμη εναντίον κάθε εχθρού, που θέλει να καταλύσει τον πιστό. Και τούτο επιτυγχάνεται από την αφοσίωση του πιστού στον Θεό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο άνθρωπος που εμπιστεύεται και αφοσιώνεται στον Θεό αποσπά το πανάγιο και παντοδύναμο έλεος του θεού και σώζεται χίλια τα εκατό.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΓ΄ (143)

Τῷ Δαυΐδ, πρὸς τὸν Γολιάθ.

Με πνεῦμα Δαβιδικό είναι γραμμένος κι αυτός ο ψαλμός. Άλλοι λένε ότι είναι σύνθεση από άλλους ψαλμούς του Δαβίδ (8, 17, 32, 38) και προσθήκη από άλλο ποίημα- άλλοι δε ότι είναι ποίημα άλλου ποιητή κατά την εποχή του Ζοροβάβελ. Το δεύτερο υποστηρίζει και ο Θεοδώρητος. Όπως και να 'χει το πράγμα, ο ψαλμός είναι δοξολογικός και ικετευτικός και ερμηνεύει τον λόγο του βασιλιά Δαβίδ, που αναφέρεται στο Α' Βασιλ. ιζ' 47.

143,1. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεός μου ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν, τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον·

Μετάφραση: Ας είναι ευλογημένος ο Κύριος και Θεός μου, ο οποίος διδάσκει τα χέρια μου να χειρίζονται τα όπλα στη μάχη και τα δάκτυλά μου να χρησιμοποιούν το τόξο στον πόλεμο.

1 Ο ποιητής δοξάζει τον Θεό για τις πολεμικές ικανότητες που του ενέπνευσε. Ως βασιλιάς έπρεπε να έχει τέτοιες ικανότητες ο Δαβίδ, ώστε ν' αντιμετωπίζει τους επίβουλους εχθρούς του λαού του. Ο Θεός συμμαχεί με τους υπερασπιστές αρχηγούς εθνών, που υπερασπίζονται υψηλά ιδανικά λαών.

143,2. Ἐλεός μου καὶ καταφυγή μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ ῥύστης μου, ὑπερασπιστής μου, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα, ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ.

Μετάφραση: Αυτός είναι το έλεος μου και το καταφύγιό μου, ο προστάτης μου, ο λυτρωτής μου και ο υπερασπιστής μου και πάνω σ' αυτόν στήριξα την ελπίδα μου, ο οποίος, υποτάσσει το λαό μου ενωμένο σε μένα.

2 Γι' αυτό ο Δαβίδ εμπιστεύεται στον Θεό και καταφεύγει σ' Αυτόν για τη σωτηρία του λαού του, τον οποίο ο Θεός τον υποτάσσει για να είναι ενωμένος στη διακυβέρνησή του. Άριστη, όταν υπάρχει η συνεργασία Θεού, βασιλιά και λαού. Όλα βαίνουν κατ' ευχήν.

143,3. Κύριε, τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὃτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὃτι λογίζῃ αὐτῷ;

Μετάφραση: Κύριε, ποιος είναι τάχα (εγώ), ο ευτελής άνθρωπος, ώστε να φανερώνεις τον εαυτό σου, σ' αυτόν; Ή ο γιος του ανθρώπου ώστε να τον υπολογίζεις;

143,4. ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὥσεί σκιὰ παράγουσι.

Μετάφραση: Ο άνθρωπος έγινε όμοιος με τη ματαιότητα, οι δε μέρες του περνούν σαν σκιά.

143,5. Κύριε, κλῖνον οὐρανοὺς καὶ κατάρβηθι, ἄψαι τῶν ὀρέων, καὶ καπνισθήσονται.

Μετάφραση: Συ όμως, Κύριε, χαμήλωσε τους ουρανούς και κατέβα- άγγιξε τα βουνά και αυτά αμέσως θα τυλιχτούν στους καπνούς.

143,6. ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτούς, ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς.

Μετάφραση: Ρίξε αστραπή απάνω στους εχθρούς μου και θα τους σκορπίσεις· εξαπόστειλε τα βέλη των κεραυνών σου και θα τους συνταράξεις.

143,7. ἐξαπόστειλον τὴν χειρὰ σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων,

Μετάφραση: Ἀπλωσε ἀπὸ ψηλά το προστατευτικό σου χέρι, βγάλε με και σώσε με ἀπὸ τις ἐπιθέσεις που σαν τα πολλά νερά ἐπесαν ἐπάνω μου με ορμή, ἀπὸ τα χέρια των ξένων,

143,8. ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.

Μετάφραση: αὐτῶν των οποίων το στόμα εἶπε ψευδολογίες και το δεξί τους χέρι εἶναι ὄργανο ἀδικημάτων.

3-8 Αυτοσυνειδησία του Δαβίδ ως αδύνατου ἀνθρώπου, ἀλλὰ συγχρόνως ἀνθρώπου του Θεοῦ, ὅπου ο Θεός βλέπει τὴν εἰκόνα Του να μάχεται πάνω στη γη και κατεβαίνει ἀπὸ τα θεία ὕψη Του και τον σώζει. Μεγάλο, ἀπειρο το νόημα των στίχων αὐτῶν, γιατί ἀπὸ το ἓνα μέρος ἀποκαλύπτεται ἡ μικρότητα του ἀνθρώπου και ἀπὸ το ἄλλο ἡ μεγαλοσύνη και παντοδυναμία του Θεοῦ, που ωστόσο, συγκαταβαίνει και σώζει τον μικρομέγαλο ἀνθρωπο (κατὰ Γρηγόριο Θεολόγο), γιατί ἀκριβῶς εἶναι εἰκόνα Του. Θεολογία και σωτηριο-λογία ὑψιστη.

143,9. ὁ Θεός, ὥδὴν καινὴν ἄσομαί σοι, ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι

Μετάφραση: Θεέ μου, θα σου ψάλω καινούργιο τραγούδι και με δεκάχορδο ψαλτήρι θα σε υμνολογήσω,

143,10. τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ Δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς.

Μετάφραση: σε, που ἔδωσες τὴ σωτηρία στους βασιλεῖς, και που λύτρωσες τον Δαβίδ, τον δούλο σου, ἀπὸ το θανατηφόρο σπαθί (του Γολιάθ).

9-10 Ο Δαβίδ συγκινημένος ἀπὸ τὴν ἀπειρὴ συγκατάβαση του Θεοῦ ξεσπάει σε νέα δοξολογία πρὸς τον Θεό, για τις σωτήριες παρεμβάσεις του πρὸς αὐτόν και τον λαό του και τον ικετεύει

143,11. ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων, ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.

Μετάφραση: Σώσε με κι ἐλευθέρωσέ με ἀπὸ το χέρι των ξένων, των οποίων το στόμα εἶπε ψευδολογίες και το δεξί τους χέρι εἶναι ὄργανο ἀδικημάτων,

143,12. ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα ἰδρυμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν, αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμένοι, περικεκοσμημένοι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ,

Μετάφραση: των οποίων οι γιοι ομοιάζουν με δέντρα νεοφυτευμένα και θαλερά, λόγω της νεότητάς τους, οι δε κόρες τους είναι καλλωπισμένες και στολισμένες σαν αγάλματα ναού.

143,13. τὰ ταμιεῖα αὐτῶν πλήρη, ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύτοκα, πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν,

Μετάφραση: Οι αποθήκες τους είναι γεμάτες από αγαθά που μεταφέρονται από τη μιά στην άλλη- τα πρόβατά τους γεννούν πολλά και γεμίζουν τους βοσκότοπους όπου εξέρχονται για βοσκή.

143,14. οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς, οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν,

Μετάφραση: Τα βόδια τους είναι παχιά δεν υπάρχει καμιά ρωγμή στους φραγμούς (και στους τοίχους των οικοδομῶν τους), ούτε έξοδος καταναγκαστική των πολιτῶν δεν ακούεται καμιά κραυγή θρήνου στις πλατείες τους.

143,15. ἐμακάρισαν τὸν λαόν, ᾧ ταῦτά ἐστι· μακάριος ὁ λαός, οὗ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ.

Μετάφραση: Εἶπαν ὅτι εἶναι ευτυχισμένος ο λαός στον οποίο ανήκουν αυτά- ὅμως ευτυχισμένος εἶναι ο λαός, του οποίου ο Κύριος εἶναι Θεός του αληθινός.

11-15 να γλυτώσει αὐτόν και τον λαό του και στη συνέχεια από εχθρούς ασύδωτους που ευημεροῦν προς το παρόν, με ψέματα και υλικά αγαθά και άλλες δυνάμεις, που ὅμως θα ἔρθει ἡ ὥρα που ὅλ' αυτά ως ψεύτικα και μάταια θα καταρρεύσουν και θα επικρατήσει ο λαός, οι λαοί, των οποίων εἶναι προστάτης ο Θεός. Αυτοί θα εἶναι οι ὄντως μακάριοι. Πολυτονισμένο το θέμα της πρόσκαιρης ευημερίας και της αιώνιας ευημερίας. Πολλοί ἄνομοι ευημεροῦν προσωρινά, ἡ αληθινή ὅμως και αιώνια ευημερία ανήκει σε ὅσους εἶναι ενωμένοι με τον Θεό. Αυτό εἶναι το

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

και το θεῖο μήνυμα κι αὐτοῦ του ψαλμοῦ. Το ὄραμα, ἡ προοπτική, το αἰώνιο μέλλον, για το οποίο εἶναι πλασμένος ο ἄνθρωπος. Ὅποιος ζει χωρίς την προοπτική της αιωνιότητος, του απείρου μέλλοντος του, αὐτός εἶναι ο πιο αξιολύπητος ἄνθρωπος. Χαντακώνεται στη φθορά και στον θάνατο. Προς Θεοῦ, μην πέσουμε σε τέτοιο χαντάκι.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΔ΄ (144)

Αίνεσεως τοῦ Δαυΐδ.

Ο μόνος ψαλμός του Ψαλτηρίου που στην επιγραφή του έχει τον χαρακτηρισμό «αίνεσις», δηλαδή αίνος, ύμνος στον Θεό για τα μεγαλεία του. Ο ποιητής του, ο Δαβίδ, συναισθανόμενος το άπειρο μεγαλείο του Θεού ξεσπάει σε ύμνους, σε αίνους, σ' ευχαριστίες. Έχει συνταχθεί με βάση το εβραϊκό αλφάβητο που είναι η ακροστοιχίδα του.

144,1. Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου ὁ βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Θα διαλαλήσω το ύψος (μεγαλείο) σου, Θεέ και βασιλιά μου, και θα δοξολογήσω το όνομά σου αιώνια.

1 Ο Δαβίδ ανυμνεί τον Θεό, με σκοπό του να εξυψώσει το μεγαλείο του Βασιλιά Θεού. Ο Θεός -το έχουμε ξαναπεί- δεν έχει ανάγκη της δικής μας εξύψωσης, γιατί είναι άπειρος και μεγαλειώδης αφ' εαυτού του. Εμείς όμως έχουμε ανάγκη να υμνούμε το μεγαλείο του, γιατί έτσι εξυψωνόμαστε κι εμείς. Όποιος επαινεί τον ανώτερο του, παίρνει κι αυτός από το μεγαλείο του. Μεγαλώνει κι αυτός.

144,2. καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Καθημερινά θα δοξολογώ και θα υμνώ το όνομά σου αιώνια.

2 Καθημερινά έχουμε ανάγκη πνοής, τροφής, συντήρησης. Καθημερινά πρέπει να ανανεώνουμε την ψυχή μας. Αλλιώς πεθαίνουμε πνευματικά. Προσοχή.

144,3. μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα, καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας.

Μετάφραση: Είναι μεγάλος ο Κύριος και πρέπει να υμνείται πάρα πολύ και η μεγαλοσύνη του δεν έχει τέλος.

144,4. γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου καὶ τὴν δύναμίν σου ἀπαγγελοῦσι.

Μετάφραση: Η μιά γενιά μετά την άλλη θα επαινεί τα έργα σου και οι άνθρωποι θα διακηρύττουν την παντοδυναμία σου.

144,5. τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἀγιωσύνης σου λαλήσουσι καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγῶνται.

Μετάφραση: Τα θαυμαστά έργα σου θα μιλούν και θα διηγούνται για τη μεγαλοπρέπεια της δόξας της αγιότητάς σου.

144,6. καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσι καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῶνται.

Μετάφραση: Θα εξιστορούν τη δύναμη των φοβερών ενεργειών σου και θα διηγούνται το άπειρο μεγαλείο σου.

144,7. μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύζονται καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιᾶσονται.

Μετάφραση: Θα αφήνουν να εκχυθεί από την καρδιά τους η ανάμνηση των πολλών ευεργεσιών της καλοσύνης σου και θα χαίρονται για τη δικαιοσύνη σου.

144,8. οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι οἰκτίρμων και σπλαχνικός, μακρόθυμος και πολυέλεος.

144,9. χρηστὸς Κύριος τοῖς σύμπασι, καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Μετάφραση: Καλός είναι για όλους ο Κύριος και τα ελέη του απλώνονται σ' όλα τα έργα του.

144,10. ἐξομολογησάσθωσάν σοι, Κύριε, πάντα τὰ ἔργα σου, καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.

Μετάφραση: Ας σε δοξολογήσουν, Κύριε, όλα τα δημιουργήματά σου, και προπαντός ας σε ευλογήσουν οι πιστοί σου.

144,11. δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσι καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσι

Μετάφραση: Αυτοί θα διηγούνται τη δόξα της Βασιλείας σου και θα διαλαλούν τη δύναμή σου,

144,12. τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.

Μετάφραση: για να γνωρίσουν στους γιους των ανθρώπων τη δύναμή σου και τη δόξα της μεγαλόπρεπης βασιλείας σου.

144,13. ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ.

Μετάφραση: Η βασιλεία σου είναι βασιλεία αιώνια, και η κυριαρχία σου απλώνεται από γενιά σε γενιά.

144,13^α. πιστὸς Κύριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ὁσὶος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο Κύριος είναι αξιόπιστος σ' όλα τα λόγια και τις υποσχέσεις του, και άγιος σ' όλα τα έργα του.

3-13 Ο Δαβίδ εξυμνεί τα μεγαλεία του Θεού, τα οποία είναι ανεξάντλητα και αιώνια. Αυτό κάνουν και πρέπει να κάνουν και όλες οι γενεές, γιατί όλες απολαμβάνουν τις αναρίθμητες του Θεού δωρεές. Αυτό απαιτεί πνευματική καλλιέργεια και αγωγή. Είναι μεγάλη υπόθεση η πνευματική αγωγή από γενεά σε γενεά. Όπως απαιτείται μόρφωση διανοητική, γνωστική, έτσι και πιο πολύ μάλιστα απαιτείται πνευματική αγωγή, για να στέκεται όρθιος ο άνθρωπος, το ανθρώπινο γένος. Η επαφή με τον Θεό και η ύμνηση των μεγαλείων του οδηγεί σε αληθινή μόρφωση που σημαίνει μεταμόρφωση... θέωση.

144,14. ὑποστηρίζει Κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερράγμένους.

Μετάφραση: Υποβαστάζει ο Κύριος όλους αυτούς που κινδυνεύουν να πέσουν και ἀνορθώνει όλους που ἔχουν πέσει και συντρίβει.

144,15. οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουν, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.

Μετάφραση: Τα μάτια ὅλων στρέφονται μ' ἐλπίδα σε σένα και συ δίνεις σ' αυτούς την τροφή τους στον κατάλληλο καιρό.

144,16. ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον εὐδοκίας.

Μετάφραση: Ἀνοίγεις το πλουσιοπάροχο χέρι σου και χορταίνεις ἀπὸ ἀγαθὰ κάθε τι ζωντανό με ἀφθονία, που ικανοποιεῖ κάθε ἐπιθυμία του.

144,17. δίκαιος Κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ ὁσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Μετάφραση: Εἶναι δίκαιος ο Κύριος σ' ὅλους τους τρόπους που ἐνεργεῖ και ἅγιος σ' ὅλα τα ἔργα του.

14-17 Ο Θεός ὑποστηρίζει κάθε ἀδύνατο και πεσμένο ἄνθρωπο, που προσβλέπει πρὸς Αὐτόν. Ἀνοίγει τα δίκαια και ἀγαθὰ χέρια του και τρέφει και ζωοποιεῖ κάθε ζωντανή ὑπαρξη.

144,18. ἐγγὺς Κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ.

Μετάφραση: Εἶναι κοντά ο Κύριος σ' ὅλους αυτούς που τον ἐπικαλοῦνται, σ' ὅλους αυτούς που τον ἐπικαλοῦνται με εὐλικρίνεια.

144,19. θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν ποιήσει καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται καὶ σώσει αὐτούς.

Μετάφραση: Θα ἐκπληρώσει τα θελήματα αὐτῶν που τον εὐλαβούνται και θα εἰσακούσει τη δέησή τους και θα τους σώσει.

144,20. φυλάσσει Κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει.

Μετάφραση: Περιφρουρεῖ ο Κύριος ὅλους αυτούς που τον ἀγαποῦν ἀντίθετα θα ἐξολοθρεύσει ὅλους τους ἁμαρτωλοὺς.

18-20 Ο Θεός εἶναι κοντά σ' ὅλους, ὅσους θέλουν εὐλικρινά να εἶναι κοντά του, τους προφυλάσσει ἀπὸ κάθε κακό και ἐξολοθρεύει κάθε κακό. Βάση θεία.

144,21. αἶνεσιν Κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου· καὶ εὐλογεῖτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Μετάφραση: Για όλα αυτά θα ψάλει ύμνο προς τον Κύριο το στόμα μου και κάθε άλλος άνθρωπος ας δοξολογεί το άγιό του όνομα αιώνια.

21 Για όλ' αυτά ο ψαλμωδός κλείνει τον ψαλμό του με αίνεση και προτρέπει κάθε ζώσα ύπαρξη να κάνει το ίδιο αιώνια. Είναι τόσο μεγάλος ο Θεός κι έχει τόσα μεγαλεία που δεν θα εξαντληθούν ποτέ υμνώντας τα ο άνθρωπος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο άνθρωπος μεγαλύνοντας τον Θεό, μεγαλώνεται κι ο ίδιος. Θεούται.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΕ' (145)

Ἀλληλούϊα· Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Αἰνετικός κι αυτός ο ψαλμός. Πιθανόν να είναι δημιούργημα των προφητῶν Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου ἢ προτροπή δική τους να ψάλλεται ο ψαλμός ως αἶνος κι ευχαριστία μετὰ την αιχμαλωσία. Ἡ επιγραφή «αλληλούϊα» δείχνει τον υμνητικό χαρακτήρα του ψαλμού. Ἡ μεταγενέστερη προσθήκη «Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου» δείχνει τα ὅσα σχετικά προελέχθησαν. Χρησιμοποιεῖται καὶ σήμερα ως ἀντίφωνο στη λειτουργία.

145,1. Αἶνει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον·

Μετάφραση: Ψάλλε ὕμνους, ψυχὴ μου, στον Κύριο.

1 Ὁ ποιητὴς καλεῖ την ψυχὴ του σε ὕμνους καὶ δοξολογίες προς τον Κύριο.

145,2. αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω.

Μετάφραση: Θα υμνῶ τον Κύριο στη διάρκεια της ζωῆς μου, θα ψάλλω ὕμνους στον Θεό μου ὅσο υπάρχω.

145,3. μὴ πεποιῖθατε ἐπ' ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία.

Μετάφραση: Μὴ στηρίζετε την πεποίθηση (ελπίδα) σας πάνω σε ἄρχοντες, σε ἀπόγονους ἀνθρώπων, που δεν ἔχουν δύναμη να σας σώσουν.

145,4. ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ.

Μετάφραση: Του καθενός ἀπ' αὐτοὺς θα βγεῖ ἡ ψυχὴ του καὶ το σῶμα του θα ἐπιστρέψει στο χῶμα- ἐκείνη τη μέρα (του θανάτου) θα χαθούν καὶ θα διαλυθοῦν ὅλα τα σχέδιά του.

2-4 Ὅσο ζω, λέει ο ψαλμωδός, θα ψάλλω ευχαριστίες σ' Αὐτόν, γιατί Αὐτός δεν εἶναι σαν τους ἄλλους ἄρχοντες καὶ εξουσιαστές, που εἶναι εφήμεροι καὶ πεθαίνουν, ἀλλὰ εἶναι αἰώνιος καὶ παντοδύναμος. Ξεκαθάρισμα υπέροχο. Εἶναι σπουδαῖο να ἔχεις ξεκαθαρίσει στη ζωὴ σου καὶ να ἔχεις ιεραρχήσει τα ἀνθρώπινα ἀπὸ καὶ με τα θεία. Τα ἀνθρώπινα ἀπολούνται, τα θεία μένουν. Γι' αὐτό

145,5. μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ

Μετάφραση: Εἶναι ευτυχισμένος ὁμως αὐτός, του οποίου εἶναι βοηθός ο Θεός του Ἰακώβ, αὐτός που την ἐλπίδα του τη στήριξε πάνω στον Κύριο, που εἶναι ο Θεός του,

5 εἶναι μακάριος ὁποῖος στηρίζεται στον Θεό του Ἰακώβ, δηλαδή στον ἀληθινό Θεό. Κι ἐδῶ βλέπουμε πάλι ὅτι ο ψαλμωδός δεν καταναλώνεται σε θεωρίες περὶ Θεοῦ. Παραπέμπει στην ἱστορία του Ἰσραὴλ που τον δημιούργησε ο Θεός καὶ τον οδήγησε στη Γῆ της Ἐπαγγελίας καὶ του ἔδωσε ὅλες τις ευκαιρίες να γίνεῖ θεῖος. Ἄλλο ἀν αὐτός ο λαός

αποδείχτηκε αχάριστος και σταύρωσε τον Γιο του Θεού, τον Χριστό. Ο Θεός παραμένει αληθινός Θεός, μάλιστα μετά την ενανθρώπησή του που αποτελεί και τη θεία στην ιστορία τομή του, την οποία συνεχώς αναγεννά και θεώνει, έως ότου πετύχει πλήρως τον σκοπό του, που είναι η επικράτηση της θείας του Βασιλείας. Ο ψαλμωδός, λοιπόν, δείχνει τον Θεό μέσα από την ιστορία των πατριάρχων και των θείων θαυμάτων.

145,6. τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα,

Μετάφραση: ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη, τη θάλασσα και όλα όσα βρίσκονται μέσα τους· αυτόν, ο οποίος τηρεί πιστά τα λόγια και τις υποσχέσεις του αιώνια-

145,7. ποιοῦντα κρῖμα τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα τροφήν τοῖς πεινῶσι. Κύριος λύει πεπεδημένους,

Μετάφραση: που αποδίδει δικαιοσύνη σ' όσους αδικούνται, που δίνει τροφή σ' όσους πεινούν ο Κύριος αυτός λύνει τα δεσμά των σιδηροδέσμιων αιχμαλώτων (και τους ελευθερώνει).

145,8. Κύριος σοφοῖ τυφλοῦς, Κύριος ἀνορθοῖ κατερράγμένους, Κύριος ἀγαπᾷ δικαίους,

Μετάφραση: Ο Κύριος δίνει σοφία στους τυφλούς, ανορθώνει τους πεσμένους κάτω- ο Κύριος αγαπά τους δίκαιους.

145,9. Κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους· ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήψεται καὶ ὁδὸν ἀμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.

Μετάφραση: Ο Κύριος προστατεύει αυτούς που ήρθαν από άλλο τόπο και πίστεψαν σ' αυτόν θα υποστηρίξει τα ορφανά και τις χήρες, αλλά θα σβήσει την πορεία των αμαρτωλών.

6-9 Δημιουργία του σύμπαντος, «τον ποιήσαντα τον ουρανό και την γην...» και τέλος από την φιλαλήθεια του και πιστότητά του (τηρεί τον λόγο του), την αξιοπιστία του και τις θείες επαγγελίες του, ώστε να ελευθερώνει σκλάβους, να φωτίζει τυφλούς, να σηκώνει κατατρεγμένους, όλων των ειδών, να φυλάει τους προστρέχοντες από την ειδωλολατρία σ' Αυτόν, να προστατεύει τις χήρες, τα ορφανά και να επιφέρει την τελική εξαφάνιση των αμετανόητων αμαρτωλών. Το ξαναυπογραμμίζουμε: θεωρούμε σπουδαία αυτή την «απολογητική» περί Θεού από κάθε άλλη ορθολογιστική φλυαρία. Ο Θεός δεν αποδεικνύεται «επιστημονικά», γνωσιολογικά, ο Θεός δείχνεται μέσα από την εμπειρία των Αγίων και της Εκκλησίας Του. Μόνο όσοι βλέπουν βαθιά την ιστορία τους, το σύμπαν και την ιστορία του κόσμου, νιώθουν την ύπαρξη και παρουσία του Θεού. Τη ζουν και την ομολογούν. Αυτή είναι η θέση της Εκκλησίας στο μεγάλο αυτό θέμα. Ζω τον Θεό και τον ομολογώ. Όλα τ' άλλα είναι κούφια λόγια, που δεν έχουν να προσφέρουν ουσία στις ζωής την πορεία. Ο Θεός είναι προσωπική πείρα, όπως η κολύμβηση, η άθληση, η ευτυχία. Όσο κι αν σου λέει ο άλλος θεωρίες περί κολύμβησης, αθλητισμού, κι ευτυχίας, αν εσύ ο ίδιος προσωπικά δεν ασκηθείς πάνω σ' αυτά και μ' αυτά, δεν θα γευτείς ποτέ τίποτε ουσιαστικό απ' όλ' αυτά. Γι' αυτό βροντοφωνεί ο Θεάνθρωπος Χριστός: «Εγώ είμαι η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή. (Ιωάν, ιδ' 6).

145,10. βασιλεύσει Κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Θεός σου, Σιών, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Μετάφραση: Θα βασιλέψει αιώνια ο Κύριος, ο Θεός σου, Σιών, από γενιά σε γενιά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τον Θεό τον ζούμε. Εάν δεν τον ζήσουμε μέ'σα από την Αποκάλυψη του και τη Θεία Δημιουργία Του, δεν μπορούμε ποτέ' να τον «αποδείξουμε».

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΣΤ' (146)

Ἀλληλουϊα· Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Ο ψαλμός αυτός σε αρκετά παλαιά χειρόγραφα (Μασώρας, Βουλγάτας), ήταν ένα με τον επόμενο 147ο. ἔχουν ίδιες έννοιες, ίδιο ύφος, ίδιο ρυθμό. Ἀγνωστος είναι ο συγγραφέας του. Γράφτηκε την εποχή Νεεμίου, όταν είχε προχωρήσει η ανοικοδόμηση της Ιερουσαλήμ και των τειχών της. Είναι και εσχατολογικός, γιατί κατά τους αλληγοριστές ερμηνευτές Θεοδώρητο, Ζιγαβηνό κ.ά., τόσο το κτίσιμο της Ιερουσαλήμ όσο και των τειχών της παραπέμπουν στην Ἀνω Ιερουσαλήμ), στην Εκκλησία του Χριστού.

146,1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός· τῷ Θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις.

Μετάφραση: Υμνεῖτε τον Κύριο, γιατί είναι καλό να υμνούμε τον Θεό- μακάρι να γίνει με ευχαρίστηση δεκτός ο ύμνος μας από τον Θεό.

146,2. οἰκοδομῶν Ἱερουσαλήμ ὁ Κύριος, καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει,

Μετάφραση: Διότι είναι ο Κύριος που κτίζει πάλι την Ιερουσαλήμ και θα συγκεντρώσει σ' αυτήν τον διασκορπισμένο λαό του Ισραήλ,

1-2 Ο ποιητής καλεί τον λαό να ψάλλει ύμνους προς τον Θεό, γιατί αυτό είναι και πρέπον ἔνεκα ευγνωμοσύνης του λαού προς τον Θεό για τις αναρίθμητες ευεργεσίες του προς τον λαό του Ισραήλ, αλλά και επωφελές, για τους Ισραηλίτες, καθότι πάλι θα χρειαστούν τον Θεό να τους βοηθήσει στην ανασυγκρότησή τους την ολική (οικοδομήματα, Ναό, τείχη) και την πνευματική, στα Ιεροσόλυμα.

146,3. ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν,

Μετάφραση: αυτός που γιατρεύει ὅσους είναι πληγωμένοι στην καρδιά από το βάρος των θλίψεων και επανασυνδέει τα συντρίμματα της αιχμαλωσίας τους·

3 Αυτός ο Θεός γιατρεύει τα συντρίμματα του λαού υλικά και ηθικά, γιατί είναι στοργικός πατέρας που αγαπάει τόσο πολύ τα παιδιά του, ὥστε και τον Γιο του ἔστειλε στη γη να θυσιαστεί για τον λαό του.

146,4. ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν.

Μετάφραση: που γνωρίζει καλά τον αριθμό των αστεριών, σαν να ἔχει δώσει ὀνόματα σ' ὅλα αυτά.

146,5. μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός.

Μετάφραση: Είναι μεγάλος ο Κύριός μας και μεγάλη η δύναμή του- και κανένας δεν είναι σε θέση να μετρήσει την άπειρη σοφία του.

4-5 Αυτός που ξέρει τον αριθμό των άστρων και με τα ονόματά τους (επίδραση από έννοιες των διάσημων επιστημόνων, αστρολόγων και σοφών μάγων της εποχής εκείνης). Αυτός που έχει τόσο δύναμη και τόσο σοφία που κανένας δεν μπορεί να την καθορίσει με αριθμούς. Δηλαδή, η δύναμη του και η σοφία του είναι ανώτερη από κάθε περιγραφή. Είναι ο Θεός που με τη δύναμή του και τη σοφία του θεούται, βλέπει και γνωρίζει τα πάντα. Πάνσοφος και Παντογνώστης.

146,6. ἀναλαμβάνων πράξεις ὁ Κύριος, ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως τῆς γῆς.

Μετάφραση: Ο Κύριος αναλαμβάνει (κάτω από την προστασία του) τους πράους· ταπεινώνει όμως τους περήφανους και αμαρτωλούς, κατακρημνίζοντάς τους μέχρι το έδαφος.

6 Είναι Αυτός ο Θεός που ανυψώνει όσους με υπομονή και πραότητα βιώνουν τον πόνο τους και ταπεινώνει μέχρι που «τρώει η μούρη τους χώμα» τους υπερήφανους, τους αλαζόνες. «Ταπεινοίς δίδωσι χάριν, υπερηφάνοις αντιτάσσεται» (Ιακ. δ' 6).

146,7. ἐξάρξατε τῷ Κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει, ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ

Μετάφραση: Αρχίστε, λοιπόν να δοξολογείτε τον Κύριο, ψάλτε στο Θεό μας ύμνο με συνοδεία κιθάρας-

146,8. τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις, τῷ ἐτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν, τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων,

Μετάφραση: σ' αυτόν που περιβάλλει τον ουρανό με σύννεφα και ετοιμάζει με αυτά βροχή για τη γη- που κάνει να φυτρώνει ακόμη και στα βουνά χορτάρι και χλόη για την εξυπηρέτηση των ανθρώπων

146,9. δίδοντι τοῖς κτήνεσι τροφήν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.

Μετάφραση: που δίνει στα ζώα την τροφή τους, καθώς και στα μικρά πουλιά των κοράκων, που (με τους κρωγμούς τους) φαίνεται σαν να τον επικαλούνται.

7-9 Λοιπόν, αρχίστε να δοξάζετε τον Θεό που δημιούργησε ουρανό, γη, νεφέλες, εποχές, ζώα, φυτά, Αυτόν που τρέφει και τα πιο μικρά πτηνά που με τις κραυγές τους τον επικαλούνται για να τα θρέψει.

146,10. οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει, οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ

Μετάφραση: Δεν ευχαριστητάι με τη δύναμη του ιππικού, ούτε επιδοκιμάζει τα ευκίνητα πόδια του πολεμιστή άνδρα.

10 Δεν τον ενδιαφέρουν ούτε εκτιμά ο Θεός αυτούς που παρουσιάζονται δυνατοί με τα άλογά τους ή με τα γρήγορα δυνατά πόδια τους.

146,11. εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μετάφραση: Ο Κύριος ευαρεστείται σ' εκείνους που τον ευλαβούνται και σε όλους εκείνους που ελπίζουν στην ευσπλαχνία του.

11 Ο Θεός ευνοεί και θέλει να προστατεύει αυτούς που τον σέβονται και τον αγαπούν, αυτούς που στηρίζονται στην αγάπη του και στο πλούσιο έλεος του. Οι άλλοι, που κάνουν τον δυνατό και τον κάμποσο πάνω στη γη, είναι γελοίοι για τον Θεό. Ο Θεός ποθεί τους αληθινά δυνατούς, δηλαδή τους αγίους, που μέσα τους κρύβουν τη θεία, αιώνια, ακατάλυτη δύναμή του. Γιατί αυτοί αξιοποίησαν τη θεία εικόνα Του και έγιναν «όμοιοι Του».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Θεός πρέπει να υμνείται γιατί το αξίζει απόλυτα. Και όποιος τον υμνεί, τον σέβεται και επικαλείται το έλεος του σώζεται. Αυτή είναι η γραμμή όλης της Αγίας Γραφής. Αυτή είναι η σωτήρια βάση και κατεύθυνση για κάθε σωστό άνθρωπο επί της γης. Ο Θεός σώζει όσους τον αγαπούν. Μ' αυτούς θα συγκατοικεί αιώνια, γιατί αυτοί του μοιάζουν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΖ' (147)

Ἀλληλούϊα· Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Εἶπαμε ὅτι ὁ ψαλμός αὐτός ἦταν ἓνας με τὸν προηγούμενο. Σ' αὐτόν ὁ ψαλμωδός καλεῖ τὴν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομο, καὶ τὴν Νέα Ἱερουσαλήμ νὰ υμνεῖ καὶ νὰ ἐπαινεί τὸν Θεό γιὰ τὸ κτίσιμο τῆς ἐπίγειας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπουράνιας Ἱερουσαλήμ, δηλαδή τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

147,1. Ἐπαινεί, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον, αἶνει τὸν Θεόν σου, Σιών,

Ἀνέπεμπε ἐγκώμια ἐπαινετικά, Ἱερουσαλήμ, πρὸς τὸν Κύριο, ψάλλε ὕμνους στὸν Θεό σου, Σιών,

147,2. ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱοὺς σου ἐν σοί·

γιατί ἐνδυνάμωσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου καὶ εὐλόγησε τοὺς γιους σου ποὺ διαμένουν μέσα στὴν περιοχὴ σου.

147,3. ὁ τιθεὶς τὰ ὄριά σου εἰρήνην καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε·

Αὐτός ποὺ ἐξασφαλίζει στὰ σύνορα σου εἰρήνην καὶ χορταίνει με ἀφράτο στάρι (τὰ παιδιὰ σου).

147,4. ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ, ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ·

Αὐτός ποὺ στέλνει τὴν ἐντολὴ τοῦ στὴ γῇ, γιὰ νὰ καρποφορήσῃ, πολὺ γρήγορα θὰ τρέξει ὁ λόγος τοῦ καὶ θὰ πραγματοποιηθεῖ.

147,5. διδόντος χιόνα αὐτοῦ ὥσει ἔριον, ὀμίχλην ὥσει σποδὸν πάσσοντος·

Αὐτός εἶναι ποὺ δίνει χιόνι σαν μαλακό μαλλί καὶ διασκορπὰ τὴν ὀμίχλη σαν στάχτη,

147,6. βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὥσει ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;

ὁ ὁποῖος ρίχνει τὸ χαλάζι ὅπως τὰ ψίχουλα· μπροστὰ στὸ ψύχος ποὺ δημιουργεῖ ποῖος μπορεῖ ν' ἀντέξει;

147,7. ἐξαποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά· πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥυήσεται ὕδατα.

Θα δώσει προσταγή καὶ θα λειώσουν (τὰ χιόνια καὶ οἱ πάγοι)· θα πνεύσει ὁ ἄνεμος τοῦ καὶ θα τρέξουν νερά.

147,8. ὁ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ἰακώβ, δικαιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ.

Αὐτός εἶναι ποὺ φανέρωσε τὸ θέλημά τοῦ στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ, τοὺς νόμους τοῦ καὶ τὰ προστάγματα τοῦ στὸν Ἰσραηλιτικὸ λαό.

1-8 Επαινείτε, λοιπόν, και ανυμνείτε πιστοί τον Θεό για το κτίσιμο και την ασφάλεια της Ιερουσαλήμ (Παλαιός και Νέας), για την ειρήνη, για το αφράτο στάρι, για τα χιόνια, τις βροχές, για τους πάγους, τους ωκεανούς, για την αποστολή του Λόγου, που θα σώζει ζωές και προ πάντων ευχαριστείτε και υμνείτε τον Θεό, όλοι σεις που ευεργετηθήκατε ιδιαίτερα από τον Θεό, όχι γιατί είναι μεροληπτικός, αλλά για να σας καταστήσει ζωντανό παράδειγμα της θείας του πρόνοιας, ώστε να σας προσέξουν και να πιστέψουν και άλλοι στον αληθινό Θεό και να σωθούν. Για όλ' αυτά αινείτε τον Κύριον.

147,9. οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

Δεν έπραξε όμως έτσι και σε όλα τα έθνη· και δεν φανέρωσε σ' αυτά τα προστάγματα και τις εντολές του.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πολλές έννοιες και πολλά συμπεράσματα μοιάζουν μεταξύ τους. Αυτό οφείλεται, γιατί το περιεχόμενο των ψαλμών είναι τέτοιο. Αλλά μας ωφελεί γιατί η επανάληψη είναι η μητέρα της μάθησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο θεός αξίζει να υμνείται μερα-νυχτα για τις αναρίθμητες ευεργεσίες του προς εμάς.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΗ' (148)

Ἀλληλούϊα· Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.

Πάλι βρισκόμαστε μπροστά σ' έντονο αινετικό ψαλμό, που συντάχτηκε επί Νεεμίου, μετά την αιχμαλωσία και αποκατάσταση του Ισραήλ. Ο ποιητής καλεί, όχι μόνο τα έλλογα όντα, αλλά και τα σύμπαντα ουρανού και γης, να υμνούν ακατάπαυστα τον Θεό για τα αναρίθμητα μεγαλεία του. Είναι κι εσχατολογικός ο ψαλμός, γιατί προφητεύει την απελευθέρωση και της φύσης από τον συστεναγμό τους με την πτώση του ανθρώπου, όπως μας το λέει αιώνες αργότερα ο Απ. Παύλος (Ρωμ. η 21).

148,1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις.

Μετάφραση: Υμνεῖτε τον Κύριο από τους ουρανούς, υμνεῖτε αὐτόν στα ψηλότερα σημεία τους.

148,2. αἰνεῖτε αὐτόν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν όλοι οι ἄγγελοί του-υμνεῖτε αὐτόν όλες οι ουράνιες δυνάμεις του.

148,3. αἰνεῖτε αὐτόν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτόν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν ο ήλιος και η σελήνη, υμνεῖτε αὐτόν όλα τ' αστέρια και το φως που εκπέμπουν.

148,4. αἰνεῖτε αὐτόν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν (οι πνευματικοί) ουρανοί που εκτείνονται πέρα από τους αστρικούς ουρανούς και τα νερά που είναι αποθηκευμένα πάνω από τους ουρανούς.

148,5. αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.

Μετάφραση: Ας υμνήσουν (όλα) το όνομα του Κυρίου, γιατί αὐτός εἶπε ένα μόνο λόγο και δημιουργήθηκαν· αὐτός έδωσε διαταγή και αμέσως (όλα) πλάστηκαν.

148,6. ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.

Μετάφραση: Τα έστησε και τα στερέωσε αιώνια- έβγαλε παντοδύναμο διάταγμα που δεν πρόκειται ν' ακυρωθεί.

148,7. αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι·

Μετάφραση: Υμνεῖτε τον Κύριο και από τη γη, τα θαλάσσια κήτη και όλοι οι βυθοί των θαλασσών,

148,8. πῦρ, χάλαζα, χιῶν, κρύσταλλος, πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ·

Μετάφραση: η φωτιά, το χαλάζι, το χιόνι, οι πάγοι, ο άνεμος της καταιγίδας, όλα αυτά που εφαρμόζουν τον λόγο του προστάγματος του.

148,9. τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι·

Μετάφραση: (Υμνεῖτε αὐτόν) τὰ ὄρη καὶ ὅλα τὰ βουνά, τὰ καρποφόρα δένδρα καὶ ὅλα τ' ἄλλα δέντρα, ὅπως εἶναι ὅλα τὰ κέδρα,

148,10. τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά·

Μετάφραση: τὰ θηρία καὶ ὅλα τὰ ζῶα, τὰ ερπετά καὶ τὰ πετούμενα πτηνά.

148,11. βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς·

Μετάφραση: Αἰνεῖτε τὸν Κύριο οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ὅλοι οἱ λαοί, οἱ ἄρχοντες καὶ ὅλοι οἱ δικαστές τῆς γῆς,

148,12. νεανῖσκοι καὶ παρθένοι, πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων·

Μετάφραση: οἱ νέοι καὶ οἱ νέες, οἱ μεγαλύτεροι μαζί με τοὺς νεότερους.

148,13. αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου· ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ.

Μετάφραση: Ἀς υμνήσουν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, γιὰτὶ μόνον αὐτοῦ τὸ ὄνομα ἀνυψώθηκε καὶ δοξάστηκε- ἡ δοξολογία τοῦ ἀπλώνεται στὴ γῆ καὶ στὸν οὐρανό.

148,14. καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ· ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λαῶ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

Μετάφραση: Καὶ θ' ἀνυψώσει τὴ δύναμη τοῦ λαοῦ τοῦ. Θ' ἀποδοθεῖ ὕμνος καὶ δόξα σ' ὅλους τοὺς πιστοὺς τοῦ, στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰσραὴλ καὶ στὸν λαό που τὸν πλησιάζει με πίστη καὶ τοῦ εἶναι ἀγαπητός.

1-14 Αἰνεῖτε τὸν Κύριο οὐρανοί, ἄγγελοι, δυνάμεις, ἐξουσίες, αἰνεῖτε τὸν Κύριο ἥλιος, σελήνη, ἀστρα, φως, αἰνεῖτε αὐτόν που μ' ἓνα τοῦ λόγου στερέωσε τὰ σύμπαντα. Αἰνεῖτε τὸν Θεό, θάλασσες, ἄβυσσοι, θηρία, δράκοντες, κτήνη, ερπετά, βασιλιάδες, ἄρχοντες, μικροί, μεγάλοι, ἐφήβοι, γέροντες, ὅλοι υμνεῖτε τὸν Θεό. Ἐτσι βγαίνει μόνο τοῦ το

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἀς υμνοῦμε ὅλοι τὸν Κύριο, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ὑπερυψώθηκε πάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς τῶν οὐρανῶν, γιὰτὶ κι αὐτός θα μας δοξάσει ὡς Ἐκκλησία Του, λέει ὁ ι. Χρυσόστομος, ὅπως θα διαπιστώσουμε καὶ στὸν ἐπόμενο ψαλμό.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΜΘ΄ (149)

Ἀλληλούϊα.

Δοξολογικός αλλά και μαχητικός αυτός ο ψαλμός. Ο ποιητής καλεί σε καινούργια υμνολογία, τόσο τον παλαιό, όσο και τον νέο Ισραήλ, δηλαδή την Εκκλησία του Θεού, όπως ερμηνεύουν οι θείοι Πατέρες. Και καλεί τον ευσεβή λαό να κρατάει και όπλα για να τιμωρήσει τους ιερόσυλους. Αυτό απαιτεί η θεία δικαιοσύνη.

149,1. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾠσμα καινόν, ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων.

Μετάφραση: Ψάλτε στον Κύριο, νέο ὕμνο και η δοξολογία του ας αντηχήσει στη σύναξη των αφοσιωμένων πιστών του.

149,2. εὐφρανθήτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ οἱ υἱοὶ Σιών ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν.

Μετάφραση: Ας ευφρανθεῖ ο Ισραηλιτικός λαός για τον Κύριο, που τον ανέδειξε εκλεκτό λαό του και οι κάτοικοι της Σιών ας σκιρτήσουν από αγαλλίαση για τον βασιλιά τους.

149,3. αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ,

Μετάφραση: Ας υμνήσουν το ὄνομά του ομαδικά, με τύμπανο και κιθάρα ας ψάλουν προς δόξα του,

149,4. ὅτι εὐδοκεῖ Κύριος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.

Μετάφραση: γιατί ο Κύριος δείχνει την ευαρέσκειά του στον λαό του και θα υψώσει τους πράους και υπομονετικούς, χαρίζοντάς τους σωτηρία.

149,5. καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.

Μετάφραση: Θα καυχώνται οι αφοσιωμένοι πιστοί του για την ένδοξη επιστροφή τους από την αιχμαλωσία και θα πλημμυρίζουν από αγαλλίαση όταν πηγαίνουν να κοιμηθούν.

1-5 Ελάτε, λοιπόν, να στείλουμε νέες ευχαριστίες στον Θεό, όλη η Εκκλησία του για τις νέες δωρεές του... (Για τον Χριστό και τα μυστήρια της Εκκλησίας του, που μεταμορφώνουν και σώζουν τον άνθρωπο). Και όλοι σεις που αποτελείτε την αγία του Εκκλησία.

149,6. αἱ ὑψώσεις τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν, καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν

Μετάφραση: (Τα εγκώμια με τα οποία θα υμνοῦν) το ὕψος και το μεγαλῆο του Θεού δεν θα λείψουν από τον λάρυγγά τους και ταυτόχρονα θα κρατοῦν στα χέρια τους δίκοπα σπαθιά,

149,7. τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμούς ἐν τοῖς λαοῖς,

Μετάφραση: για να πάρουν εκδίκηση ανάμεσα στα ειδωλολατρικά έθνη και να επιβάλουν τιμωρίες ανάμεσα στους λαούς,

149,8. τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς,

Μετάφραση: για να δέσουν τους βασιλείς τους με αλυσίδες και τους ένδοξους άρχοντές τους με σιδερένιες χειροπέδες,

149,9. τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον· δόξα αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

Μετάφραση: ώστε να εφαρμοσθεῖ σ' αυτούς η γραπτή δίκαιη απόφαση του Θεού· και η εκτέλεση της απόφασης αυτής θα είναι δόξα για τους αφοσιωμένους του Ιουδαίους.

6-9 Κρατάτε και τα ανάλογα (πνευματικά) όπλα με τα οποία, «χάριτι θεία», θα νικήσετε όλους τους φαύλους βασιλείς και άρχοντες του αιώνα τούτου, ώστε ν' αποκατασταθεί η δικαιοσύνη του Θεού, διά της τιμωρίας των ανόμων και της αμοιβής των ευσεβών. Αυτό προαναγγέλλουν οι Γραφές, αυτό και θα γίνει. Γιατί ο Θεός είναι Θεός αλήθειας και δικαιοσύνης. Αυτό ας είναι η Πίστη μας και η Ζωή μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Εκκλησία του Χριστού θα θριαμβεύσει, το δίκαιο θ' αποκατασταθεί και στο σύμπαν θα βασιλεύει η Βασιλεία του Θεού. Αμήν.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΝ' (150)

Ἀλληλούϊα.

Δεν ήταν δυνατόν να έκλεινε αλλιώς το βιβλίο των Ψαλμών, (ενιαίο όπως το έχουμε εμείς σήμερα, γιατί στην αρχαία του μορφή χωριζόταν σε πέντε μέρη), δοξολογικά. Ο ψαλμωδός καλεί όλους και κάθε τι που έχει πνοή ζωής, να υμνήσει τον Θεό με ήχους σάλπιγγας, με ψαλτήριο και κιθάρες, με τύμπανα, με έγχορδα και κάθε είδους όργανα, ήσυχα, λεπτά, αλλά και δυνατά, θριαμβευτικά και με θείους χορούς, και αλαλαγμούς, που εκφράζουν την ευγνωμοσύνη τους στον άπειρο μεγαλειώδη παντοδύναμο Θεό.

Λέει ο Γρηγόριος Νύσσης -σημειώνει ο Π. Τρεμπέλας- ότι έτσι έπρεπε να κλείνει το βιβλίο αυτό, γιατί στο τέλος θ' αφανιστεί η κακία και θα επικρατήσει πλεονάζουσα η αιώνια θεία ψαλμωδία. Αμήν.

150,1. Αίνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ·

Μετάφραση: Υμνεῖτε τον Θεό μέσα στα ἁγία σκηνώματά του, υμνεῖτε αὐτόν ὅσοι εἰστε κάτω ἀπὸ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, που εἶναι ἔργο τῆς παντοδυναμίας του.

150,2. αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν για τα θαυμαστά ἔργα τῆς παντοδυναμίας του, υμνεῖτε αὐτόν σύμφωνα με τὴν ἀπειρὴ μεγαλοσύνη του.

150,3. αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ᾗῃ σάλπιγγος, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ·

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν με ἦχο σάλπιγγας, υμνεῖτε αὐτόν με ψαλτήρι καὶ κιθάρα.

150,4. αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ·

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν με τύμπανο καὶ χορό, υμνεῖτε αὐτόν με ἐγγχορδα καὶ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα.

150,5. αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.

Μετάφραση: Υμνεῖτε αὐτόν με κύμβαλα που ἀναδίνουν γλυκοὺς ἦχους, υμνεῖτε αὐτόν με κύμβαλα που ἀλαλάζουν.

150,6. πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. ἄλληλούϊα.

Μετάφραση: Κάθε ζωντανό που ἀναπνέει, ας υμνεί τὸν Κύριο. Ἀλληλούϊα. Υμνεῖτε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἀς ἔχουμε τὸ θείο Ψαλτῆρι μέρα-νύχτα, στὸ νοῦ, στὴν καρδιά μας, στὰ χεῖλή μας. Γι' αὐτόν τὸν σκοπὸ γράφτηκε.

ΨΑΛΜΟΣ ΡΝΑ΄ (151)

Οὗτος ὁ ψαλμὸς τοῦ Δαυΐδ ἐστὶ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἑκατὸν πενήκοντα ψαλμῶν, ὅτε ἐμονομάχησε πρὸς τὸν Γολιάθ.

Συνήθως νομίζουμε ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ψαλμῶν εἶναι 150. Ωστόσο ὑπάρχει στο Ψαλτήρι καὶ 151ος ψαλμὸς. Ἀς τὸν δούμε.

Παρ' ὅτι δὲν ἀναφέρεται ἀπὸ πολλοὺς Πατέρες αὐτὸς ὁ ψαλμὸς καὶ γράφτηκε πολὺ ἀργότερα, ἡ Ἐκκλησία μας τὸν περιέλαβε στο Ψαλτήρι, γιὰ τὸν θεώρησε πολὺ ἀξιόλογο. Ἡ ἐπιγραφή του τὸν φέρει ὡς ἰδιόγραφο ψαλμὸ τοῦ Δαβίδ. Τὸν περιλάβαμε κι ἐμεῖς σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο, γιὰ τὴν θεία οφέλη γιὰ μας κι αὐτὸς ὁ ἐφτάστιχος ψαλμὸς. Περιγράφει συνοπτικὰ τὸ γεγονός τῆς θείας κλήσης τοῦ Δαβίδ καὶ τὸν θρίαμβό του ἐναντίον τοῦ Γολιάθ, ποὺ συμβολίζει τὸ γιγαντιαῖο κακὸ ποὺ ἐξοντώθηκε ἀπὸ τὸν μικρὸ Δαβίδ, ποὺ τὸν χαρίτωσε ὁ Θεός. Ἡ θεία χάρις, «ἡ τὰ ἀσθενή θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα», χαρίζει θεία δύναμη, ὥστε τελικὰ τὸ κακὸ -τὸ ξαναλέμε-οσοδήποτε μεγάλο καὶ τρομερὸ κι ἀνπαρουσιάζεται, νὰ νικιέται καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ νὰ θεώνεται.

151,1. Μικρὸς ἦμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου· ἐποίμεινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς μου.

Μετάφραση: Ἦμουν ὁ μικρὸς καὶ ἄσημος ἀνάμεσα στ' ἀδελφία μου καὶ ὁ νεώτερος στο σπιτί τοῦ πατέρα μου- γι' αὐτὸ ἐβόσκα καὶ τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα μου.

1 Ὁ Θεὸς μπορεῖ καὶ ἀπὸ τὰ λιθάρια ἀκόμα νὰ φτιάξει καὶ ν' ἀναδείξει σπουδαίους ἀνθρώπους. Δὲν ἔχει ἀνάγκη τῆς δυνάμεώς μας. Τὴν καθαρότητα τῆς καρδιάς μας καὶ τὴν ταπείνωση τοῦ νοῦ μας προσέχει καὶ προτιμᾷ. Αὐτὰ διέθετε ὁ Δαβίδ, γι' αὐτὸ τὸν ἀνέδειξε ὁ Θεὸς μέγα προφήτη καὶ μέγα βασιλιά, ποὺ προτύπωσε, αἰῶνες πρὶν, τὸν Χριστό. Νὰ τι προσφέρει στὸν ἄνθρωπο ἡ θεία ταπείνωση, τὴ θέωσή του στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

151,2. αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμωσαν ψαλτήριον.

Μετάφραση: Τὰ χέρια μου κατασκεύασαν μουσικὸ ὄργανο καὶ τὰ δάκτυλά μου συναρμολόγησαν ψαλτήρι (γιὰ νὰ ὑμνῶ τὸν Κύριο).

2 Ὁ ἄνθρωπος, ὅταν νιώθει μέσα του αἰσθήματα ευγνωμοσύνης, χαράς καὶ δοξολογίας στὸν Θεό, τὰ ἐκφράζει -ὅπως εἶδαμε στὸν προηγούμενο- ἀλλὰ καὶ σὲ πλῆθος ἄλλων ψαλμῶν, μ' ὅλους τοὺς τρόπους, ἰδιαίτερα μὲ τὴ μουσική, ποὺ εἶναι ἐκφραση ἀγγελικὴ. Γι' αὐτὸ ἔχουν διαπρέψει στὸ μουσικὸ στερῆμα μεγάλοι μουσουργοί, ποὺ ὕμνησαν «ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις» τὸν Θεό. Εἶναι θεία κλήσις καὶ θεῖο χάρισμα νὰ ὑμνεῖς τὸν Θεό «ἐν μέσῳ λαῶν».

151,3. καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ Κυρίῳ μου; αὐτὸς Κύριος, αὐτὸς εἰσακούσει.

Μετάφραση: Ἀλλὰ ποίος εἶναι ἄξιος νὰ ὑμνολογήσῃ τὸν Κύριο; Αὐτὸς ὅμως εἶναι ὁ Κύριος, αὐτὸς θὰ κάμει δεκτὸν τὸν ὕμνον ποὺ θὰ τοῦ ψάλλω.

3 Η μεγαλοσύνη του Θεού είναι άπειρη και ποτέ δεν θα βρεθεί στόμα να την εκφράσει ολόκληρη. Ο Θεός όμως αρέσκεται πολύ να τον υμνούμε, έστω και ατελώς και μ' ένα ψέλλισμα μόνο, που βγαίνει μέσα απ' τη καρδιά μας. Και μόνο ένα «Κύριε, ελέησον», ένα «Κύριε δόξα σοι», ένα «Παναγία μου βόηθα», που βγαίνουν από τα βάθη της ψυχής, μπορούν να συγκλονίσουν τον Θεό, τους ουρανούς, τους αγγέλους και όλους τους Αγίους. Μέγα το θέμα της προσευχής στη ζωή μας. Είναι η θεία χορδή μας.

151,4. αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἤρε με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.

Μετάφραση: Αυτός έστειλε τον ἀγγελό του και με πήρε από τα πρόβατα του πατέρα μου και με έχρισε με το λάδι με το οποίο χρίονται οι βασιλείς.

4 Όταν ο Θεός θέλει να μας αναδείξει, τίποτε δεν είναι ικανό να μας κρύψει.

151,5. οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος.

Μετάφραση: Οι ἀδελφοί μου ήσαν ωραίοι και εύσωμοι, αλλά ο Κύριος δεν έδειξε την εύνοιά του σ' αυτούς.

5 Ο Θεός δεν κρίνει τα έξω, αλλά τα έσω που συνθέτουν το βαθύτερο είναι του ανθρώπου. Αυτά θεώνουν τον άνθρωπο- «ένδον σκάπτε, ένδον βλέπε», μας συμβουλεύουν και οι σοφοί.

151,6. ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἄλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ·

Μετάφραση: Βγήκα σε συνάντηση με τον αλλόφυλο (Γολιάθ) κι εκείνος με καταράσθηκε στα είδωλά του.

151,7. ἐγὼ δέ, σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν, ἀπεκεφάλισα αὐτὸν καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

Μετάφραση: Εγώ όμως, αφού τράβηξα το δικό του μαχαίρι, τον αποκεφάλισα και (έτσι) εξάλειψα την ντροπή από τον Ισραηλιτικό λαό.

6-7 Εξερχόμενοι για να αγωνιστούμε στη ζωή, ας φορούμε την πανοπλία της πίστης και της ταπείνωσης και πάντα θα νικάμε και τους πιο μεγάλους γίγαντες. Η τελική νίκη ανήκει, στον άνθρωπο του Θεού. «Ιησούς Χριστός νικά κι όλα τα κακά σκορπά». Αυτό ποτέ να μην το ξεχνάμε. Ο Χριστός είναι ο ἀδελφός μας, ο καπετάνιος, ο κυβερνήτης, ο αληθινός βοηθός μας. Είναι ο Συνοδοιπόρος μας και η Ζωή μας.

Σ' όλα τα βιβλία συνηθίζεται να προτίθεται η βιογραφία του συγγραφέα. Στο βιβλίο των Ψαλμών βλέπουμε πως η Εκκλησία παρέθεσε τον ιδιόμορφο αυτό ψαλμό, που αναφέρεται στην αφετηρία και στα χαρακτηριστικά του μεγαλύτερου μέρους της συγγραφής αυτού του βιβλίου, του Δαβίδ, στο τέλος. Έτσι κλείνει το συγκλονιστικό αυτό βιβλίο με ένα απλό αλλά αποκαλυπτικό κείμενο. Ίσως, γιατί θέλει να κρατήσουμε όλοι μας τρία βαρυσήμαντα προσιτά μηνύματα, που τα έχουμε χλιοπεί, αλλά δύσκολα τα εφαρμόζουμε στη ζωή μας:

α) Ότι ο Θεός αναδεικνύει και θεώνει τους ταπεινούς,

β) ότι οι ταπεινοί είναι οι τελικοί νικητές στην άπειρη αιωνιότητα κι επομένως και οι κατακτητές της και

γ) που είναι απαύγασμα της ταπείνωσης και τα συνοψίζει όλα, ότι ο Θεός αναλαμβάνει να κατατροπώσει τους εχθρούς. Αυτός ήδη καταρράκωσε τον σατανά, διέλυσε τον άδη, κατάργησε τον Γολιάθ, τον θάνατο, και μας χάρισε την αιώνια ζωή.

Αυτά διακηρύσσει ολόκληρο το Ψαλτήρι. Μακάριος όποιος τα κατανοεί και τα ζει. Αλλά για να τα κατανοήσεις και να τα ζήσεις πρέπει πρώτα να τα μελετήσεις. Μελέτα τον λόγο του Θεού και ο Θεός θα τηρήσει τον Λόγο του και θα σε κάνει «κατά χάριν Θεό». Αρκεί και να τον εφαρμόζεις. ΑΜΗΝ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Παρήλασαν μπροστά μας οι 151 ψαλμοί του ΨΑΛΤΗΡΙΟΥ, ως αριστουργηματικός καρπός της ποίησης του Ισραήλ στον χρυσό αιώνα του. Αλλά, κατά κοινή, πανανθρώπινη ομολογία, τα ποιητικά και πνευματικά αυτά αριστουργήματα έγιναν διαχρονικό κτήμα και βίωμα για αναρίθμητα πλήθη πιστών διά μέσου των αιώνων και θα συνεχίσουν να γίνονται και να εμπνέουν την πιστή ανθρωπότητα, γιατί είναι θεία δημιουργήματα με θείο κάλλος. Έχουν απροσμέτρητο πνευματικό βάθος και πλάτος, που οδηγούν κάθε πιστό άνθρωπο σε βαθιές οντολογικές και υπαρξιακές ανακατατάξεις για την πρόοδο της θέωσής του.

Στην εποχή μας, που παρελαύνουν τόσα και τόσα συστήματα και ιδεολογίες και, κατά κανόνα, μας έχουν απογοητεύσει και βυθίσει σε ωκεανούς μοναξιάς κι απελπισίας, οι ψαλμοί είναι μπούσουλας και άγκυρα ελπίδας, για βέβαια, διαχρονική και αιώνια, αληθινή πορεία, θείας και σωστής ανθρώπινης επικοινωνίας.

ΟΠΟΙΟΣ κοιτάζει με προσοχή το έξω του σύμπαν, τον έναστρο ουρανό, τους γαλαξίες κι όλα τα εκπληκτικά φαινόμενα της φύσης, καθώς και το μέσα του θεόρατο σύμπαν, τ' αρχέτυπά του, τους πόθους του και τις εφέσεις του, την πάλη του νου και της καρδιάς του, αλλά και τα πάθη του, τα λάθη του, όπως και τις αναβάσεις του και τις ανατάσεις του και διψάει για νέες πτήσεις, κατακτήσεις κι εξελίξεις, μελετώντας βαθιά κι αληθινά τους θείους ψαλμούς, ξεδιψάει, βρίσκει τα πάντα και χαίρεται για πάντα, μέσα στην άπειρη αιωνιότητα.

Κανένας, βέβαια, μέχρι τώρα δεν έμαθε να κολυμπάει και να επιπλέει, αν δεν πέσει και δεν ασκηθεί μέσα στη θάλασσα. Μόνο με θεωρίες, κολύμπι δε μαθαίνεις. Το ίδιο συμβαίνει και με τις θείες Γραφές και με τη θεία πνευματική πλεύση στον ωκεανό της ζωής. Αν δεν πέσουμε μέσα στον απύθμενο, πνευματικό ωκεανό των Γραφών, του Ψαλτηρίου και των άλλων θεόπνευστων βιβλίων, δεν θα μάθουμε ποτέ τι σημαίνει θησαυρός ψαλμών, και θεία πνευματική ατελείωτη ζωή. Δεν θα κατακτήσουμε ποτέ την ψυχή μας και τον Αληθινό Θεό. Γι' αυτό ακριβώς απαιτείται μελέτη προσεκτική και άσκηση πνευματική, με ταπείνωση και προσευχή, ώστε να μας αποκαλυφτούν οι Θείοι θησαυροί, για να τους ζήσουμε και να τους απολαύσουμε τόσο σ' αυτή, όσο και στην άλλη, την αιώνια, θεία ζωή.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ολόψυχα σε κάθε πιστό, αλλά και σε κάθε άνθρωπο, να μελετήσει -έστω και για μια φορά- τους θησαυρούς αυτούς της ιερής ποίησης των θείων ψαλμών και είμαστε βέβαιοι, ότι θα τους εγκολπωθεί, θα τους κάνει καρδιακό βίωμα, και θα πορεύεται νύχτα-μέρα, συνειδητά και υποσυνείδητα, με τις θείες νύξεις τους, τις κατανύξεις τους και τις εμπνεύσεις τους, προς την άπειρη αιωνιότητα, που είναι ο σκοπός της ζωής μας επί της γης.

Η επίγεια ζωή, χωρίς σκοπό τη Θεία, επουράνια, αιώνια ζωή, είναι ανόητη, τυραννική, τραγική. Οι ψαλμοί μας βοηθούν ακριβώς, για να μην μείνει η ζωή μας ανόητη και τραγική, αλλά να αποβεί θεία, τρισευτυχισμένη, εκστατική. Μακάρι.

